ፈተና

ሰው የመሆን እሴህ የኅላፊት፣ በዚህ ቀጸይ [illegible]
የመኖሪያነት ፀብ ዓይም ምስጢር [illegible]
[illegible] የሕይወ ተጋድሎ [illegible]
የመቋቋም ብርታት ነሌቶ የመጣበ [illegible] አይበል [illegible]

እውነተኛ [illegible]

በPDF ያዘጋጀው...

፩ መጽሐፍ
Bookstore

የቴሌግራም ቻናል
@and_metshaf

Scanned with CamScanner

R47

ፈተና

አስቴር ሰይፉ

ጥር - 2002

© መብቱ በሕግ የተጠበቀ ነው
All Rights Reserved

የመጀመሪያ እትም - ጥር 2002

ዝምታ ነው መልሴ

"ለዋልኩት ውለታ ይሄ ነው ወይ ውርሴ?
ልፋቴ ድካሜ ይሄ ነው ወይ ውርሴ?
እንግዲህ ምን ልበል ይህ ከሆነ ቅርሴ
… ዝምታ ነው መልሴ።
"…ሾተሉ እስኪነቀል የነገር አንካሴ
የእውነት ፀሐይ ወጥታ እስከሚታይ ክሴ
እኔ አልወጣም ሸንጎ ከሳሼ ነው ዋሴ!
"…የሰው ልጅ ሆዱን ሲከፋው
ጊዜ እንደ ሰው ሲገፋው
መሄጃ መውጫ ሲጠፋው
ዝምታ ብቻ ነው ተስፋው።
"ከፀሐይ ከውጪው፣ ከንዳድ ከሃሩሩ
ዛሬ ከሰው ብሰዋል ሰውን ማስጠፉሩ
ጠላት ነው መሰለኝ ፊቴን አጥቁሮኛል
እንዲያው ያለመልኬ መልክ አሰጥቶኛል።
(ግና) "ሆድ ከታገሰ ከቻለ
የማያልፍ ቀን ምናለ?
ለክፋት ለተንኮል ምሱ
ዝምታ ብቻ ነው መልሱ።"

ከአርቲስት ማሕሙድ አሕመድ ዜማ የተወሰደ

መታሰቢያነቱ

- ያስወላጅ ያደጋችሁ፣
- በእንጀራ እናትና አባት የተሰቃያችሁ፣
- በየጉዳናው የወደቃችሁ፣
- በባዕዳን አያያዝ የተንገላታችሁ፣
- የታፈነ ችግር ሳለባችሁ፣
- በአጠቃላይ ኃላፊነት በማይሰማቸው ወላጆች የተበደላችሁ…

እናም ለወንድምና እህቶቼ በሙሉ
እነሆ መታሰቢያችሁ!!

ምሥጋና

- በልጅነቴ ከዋጠኝ የጥላቻ አረንቋ ውስጥ አያቶቼ መጠነኛ "ደረቅ መሬት" ሆናችሁኛል። እናንተ ባትኖሩስ? ዕጣ-ፈንታዬ በአረንቋው ጨርሶ መዋጥና መጥፋት ይሆን ነበር። ስለዚህ አያቶቼ አመሰግናችኋለሁ። ታላቅ ወንድሜም (ጋሼ ብዙነህ ተስፋ) ይሄን መጽሐፍ ለመጻፍ የበቃሁት አንተ ባስተማርከኝ ትምህርት ነውና ምሥጋናዬ ከፍ ያለ ነው።

- የሥጋ ቁራጭ፣ የአጥንት ፍላጭ ሳይኖረኝ!
  ከፍት የተውኩት ቤቴ ሳይዘጋ!
  አደራ ያልኩት ቃሌ ሳይጠፋ!
  ቤት ንብረቴን ለጠበቁ "የባዕድ" ዘመዶቼ በሙሉ

- የዘመድ አዝማድ ከለላ በማይደርስበት አውላላ ባዕድ አገር ውስጥ ጥላ ሆነውኝ፣ በኑሮም እንድቋቋም የማይረሳ ታላቅ ውለታ የዋሉልኝ፡-
  - ለፕሮፌሰር አሥራት ፀጋዬ እና ለባለቤታቸው (ለታላቋ አክስቴ) መብራቴ ተስፋ (እናናዬ)
  - ለአቶ ከበደ ወልዴ እና ለልጃቸው ዘሪሁን ከበደ

- የደቡብ አፍሪካ መንግሥት ከአገር እንድለቅ ባዘዘኝ ሰዓት ጠበቃ አቁሞ የተከራከረልኝ፡-
  - ለፕሮፌሰር ሚንጋ ነጋሽ

- የስደት ኑሮዬን ዓለም፣ ጎደሎ ህይወቴን ሙሉ ለማድረግ ዘወትርም የምትታትረው፡-
  - ለልጁ ሩታ አርአያ

- ለመፅሐፌ ዝግጅት አስተዋፅኦ ላደረገልኝ፡-
  - ለዶ/ር መልካም አሥራት

ሁላችሁም የከበረ ምሥጋናዬ ይድረሳችሁ። እግዚአብሔር ይስጥልኝ!

መግቢያ

ከትምህርት የሚገኝ ዕውቀት መከታ አድርጎ የሚፅፍ ደራሲ አለ። እኔ ለዚህ አልታደልኩም። ግን ኑሮ በጊዜ ሂደት ህይወቴ ውስጥ ያከማቸው አንጡራ ልምድ አለኝ። የኑሮ መራራውና ጣፋጩ ሁሉ ለእኔ ባዕዳን አይደሉም። ከፍታና ዝቅታውንም ጠንቅቂ አውቀዋለሁ። ቧጥጬ የወጣሁትን የኑሮ አቀበት በመንሸራተት ከፍታውን በአፍታ ያጣሁበት ጊዜ ብዙ ነው። አቀብ ቁልቁለቱ ጉልበቴን ተፈታትኖኝ ከግማሽ በላይ ጉዞዬን አጠናቅቂ ቀሪውን በመወጣት ላይ ያለሁ ጎልማሳ ነኝ። መጽሐፌ የዚህ ጉዞዬ አመላካች ፈለግ ናት - የትምህርት ዕውቀት ሳይሆን ልምድ ጉትጎች ሆናብኝ የከተብኳት።

የሰው ልጅ ዕድገት በቆየው ግንባታ ላይ አዲስ የመቀጠል የትውልድ ሂደት ነው። ይህ በአብዛኛው የሚታየው ታዲያ በሳይንስና በቴክኖሎጂው ዘርፍ ነው። በማኅበራዊ ህይወትና በኑሮ ልምድ ላይ የተቀጣጠለ የመረጃ መለዋወጥ ባህላችን እምብዛም የጐላ አይደለም። አብዛኛውን ጊዜ ለአዲሱ ትውልድ እንቅፋት የሚሆነው፣ አሮጌው ትውልድ ላይ ቀድሞ ደርሶበት የነበረ የህይወትና የኑሮ ሳንካ ነው። ለምን? አላፊው ትውልድ በህይወት ጉዞ ላይ ሳለ እግረ-መንገዱን መጪው ትውልድ መንገዱ እንዲቃናለት ጥርጊያውን ሊያሳምርለት ይገባል። ጉድባውን ባይደለድል እንኳን አመላካቾችን በማኖር "እዚህ ዕድሜና ኑሮ ላይ እንዲህ ያለ የህይወት ሳንካ አለ" ማለት ይገባዋል። እኔ በዚች መጽሐፍ ማከናወን የፈለግኩት ይሄንን ተግባር ነው።

ህይወቴ "የትውልድ ገበታ" ሆኖ በመማሪያነት እንዲጠቀስ ሙሉ ፈቃደኛ ስለሆንኩ እነሆ በመጽሐፍ አዘጋጅቼ አቅርቤዋለሁ። መውደቅ - መነሳቴን፣ መሳቅ - ማልቀሴን፣ መድከም - መጠንከሬን ለህሊናዬ ታማኝ በመሆን ሳላጓድል ለማቅረብ ጥሬአለሁ። እውነታን የማሟላት ጥረቴ ከወዲያ ወዲህ እያላተመ ከባቢያዊ ሁኔታዎችን ብቻ ሳይሆን የተወለዱኝንና የተወዳጁኝን ግለሰቦች እንዳነሳ ግዴታ ጥሎብኛል። አንስቼአለሁ። በዚህም አንዳንድ ሰዎች በመጽሐፌ ላይ በመነሳታቸው ቅሬታ ሊያድርባቸው እንደሚችል ከወዲሁ ይገባኛል። ይህንን ቅሬታቸውን ለማለዘብ የሚረዱ አንዳንድ እርምጃዎችን ከመውሰድ ውጭ ጨርሶ እንዳይነሱ ለማድረግ አልተቻለኝም። በመሆኑም በህይወቴ ላይ ጉልጥምት ፈጥረው ሊያጐብጡኝ የሞከሩትን ግለሰቦች ስማቸውን በመቀየር ዕይታን ከትክክለኛ ማንነታቸው

Scanned with CamScanner

ላይ ለማራቅ ሞክሬአለሁ። የኔ ፍላጐት ግለሰቦችን ማሳጣት፣ መወንጀል ወይም መውቀስ ሳይሆን በእኔ ህይወት ላይ ያጋጠሙ ስህተቶች በሌሎችም እንዳይደገሙ መከላከል ነው። መከላከል ባይቻል መቀነስ አይገድም· ብዬ ተነስቼአለሁ።

በልጅነቴ ለሌሎች ምዝበራ የተጋለጠ ህይወት ነበረኝ። "ሃይ ባይ" ባለቤት የሌለው ክምር ላይ እንደደረሰ ዝንጀሮ፣ ቤተ-ዘመዶች እንዳሻቸው ሲያመሳቅሉኝ አድጌአለሁ። በግብር ይውጣ ተዘርቼ፣ በግዴለሽነትና በጥላቻ ሥር ማቅቄአለሁ። ይሄ የጨቅላነት ሥራይ እንደ ኩፍኝ ከልጅ ልጅ እንዳይሸጋገር የዘወትር ፀሎቴ ነው። ፀሎት ብቻም አይደለም፣ የልጅነት ህይወቴን መስተማሪያ አድርጌ ከፊታችሁ አስጥቼአለሁ።

የልጅነት ዘመኔን የተካው የእልህ ህይወት ነበር። እራስን የመከላከል እልህ፣ በኑሮ ለውጥ የማምጣት እልህ፣ ለሌሎች ከለላ የመሆን እልህ፣ ደግነት ተቀብሮ እንዳይቀር የመጣር እልህ... አያድርገውና የልጅነት ህይወቴ ዕጣ-ፈንታው የሆነ ልጅ ይሄን እልሄን ቢወርስ ምኞቴ ነው። ምኞት ብቻም አይደለም፣ የእልኸኝነት ዘመንን ሳልሸፋፍን እጃችሁ እንዲገባ አድርጌአለሁ።

በተረፈ "አልወለድም!" ከሚል ልቦለዳዊ ፅንስ ይልቅ ወላጆች "አልወልድም!" ማለት ይቻላቸዋል ብዬ አምናለሁ። ለመውለድ ከወሰኑም በቅድሚያ ወደዚህ ዓለም ስለሚያመጡት ህፃን የተመቻቸ ህይወት በፅኑ እንዲያስቡ በእኔ ህይወት እመክራለሁ። ህይወቴን በሴጣው ማቅረቤ ከምክር አንድ እንደሆነ አምናለሁና።

መልካም ንባብ!
አስቴር ሰይፈ
ጥር - 2002

ክፍል አንድ
እቴቴ

- 1 -

በጋ ሲሆን...

...የቤታችን በረንዳ ነግቶ እስኪመሽ ለፀሐይ ብርሃን የተጋለጠ ነው። በማለዳ የየረር ተራራን ታክካ ስገግ እያለች የምትወጣው ለጋ ጀንበር እየጋመችና እየጋለች ወደ ምዕራብ ታዘቀዝቃለች። የወጨጫ ተራራ ሹል አፉን አሞጥሙጦ እንደ ቅልጥም መቅኔ ብርሃኗን እያዝለገለገ ይሰለቅጣታል። አቤት ያኔ፣ እንዴት ሆዴ ይባባል! ከሰማዩ ጋር ውስጤ ይጨልማል። ግን ሁልጊዜም በጋ አይሆንም - ክረምት ይገባል።

እንደዛሬው ክረምት ሲሆን...

...ከመሬት ጋር ነፍሴ ይጨቀያል። ለሰማይ በደል የተጋለጠችው ምድር መሸሸጊያ እንደምታጣ እንዲሁ ጥጋት ይጠፋኛል። የእማዬ አሻሮ መቁያ ብረት ምጣድ የተደፋብኝ ያህል ሰማይ የፀጉሬን ጫፍ ነክቶ ይንጠለጠላል። በቀን ጭልም ይላል። ያቺ የብርሃን እናት፣ ያቺ ብርሃን አግታ ጨረር የምትታለበው ጀንበር የት ነች? ያቺ የወጨጫን ተራራ እንደ ጥጃዋ ቁልቁል እያየች ለመላስ የምታሰግገው ጀንበር የት ነች? ሆዴ ይባባል። ቤተሰቦቼን ይመስል ፍቅር የማትሰስተኝ፣ አድልኦ የማትፈፅምብኝ ጀንበር እሷም ሰለቸችኝ?

የኃይለ-መለኮት መንገድ ጭር ብሏል። አልፎ አልፎ ጭንቅላታቸውን ትከሻቸው ውስጥ ቀብረው የሚንቶሰቶሱ ሰዎች ያልፋሉ። እንደ ሠይፍ አግድሞሽ ለሚወነጨፈው ዝናብ እናታቸውን ጋርጠውና በግንባራቸው አስታከው እያዩ ይሄዳሉ። ወጨፎው በረንዳችን ድረስ ዘልቆ እግሮቼን እያራሰ ነበር። ጫማ የማያውቁት እግሮቼ ለማብረቅረቅ የሚሞክሩት ይሄኔ በመሆኑ ዝም ብዬ እያቸዋለሁ። ከውሃ ሲወጡ ወዲያው አመድ ይወርሳቸዋል።

መላልሶ ይባርቃል። ሰማዩ ሲተረተር እደነግጣለሁ። ተመሳሳይ መብረቅ ከወደቤት ውስጥ ይሰማኛል። ከኔ በስተቀር ሁሉም ተሰባስበው የሚባርቅ ሳቅ ያሰማሉ። ለእነሱ ሳቅ እኔ እባትታለሁ። እንደ ወጨፎው እግሬ ላይ አትኩረው፣ እንደ ጀንበሯ በግድግዳ ተጀቡነው እንደ መብረቁ ይባርቃሉ። እኔስ?

Scanned with CamScanner

ቤተሰቦቼ ለኔ ሲሏቸው ልባቸው አይፈታም፡፡ ሁልጊዜም በአንዲት ትንሽ ልጅ ላይ ይሄን ያህል ማደማቸው ይገርመኛል፡፡ ትንሿ አለማሽን ይዞ እቴቴ፣ ጋሼ፣ አባዬና እማዬ ድረስ ለኔ ፍቅር ላለመስጠት ያላቸው ንፍገት የሚገርም ነው፡፡ ይህች አለማሽ የሚሏት በአምስት ዓመት የምትበልጠኝ ታላቅ እህቴ እንዴት ያለች ሸረኛ ልጅ መሰለቻችሁ፡፡ ከሁሉም ትገዘ የሚሉኝ እግሮቿ ናቸው፡፡ እንደ ማስቲሽ ምድር ላይ በቀጭኑ እየተሰጠፉና እየተላጡ መጥተው ያቀረቀርኩበት ድቅን ይሉብኛል፡፡ ዘወትር ጫማ ስለማይለያቸው ልስልሶች ናቸው፡፡

አባዬና እማዬ ለእሷ በየጊዜው፣ በላይ በላዩ ልብስና ጫማ ይገዙላታል፡፡ አቅማቸው የፈቀደላቸውን ነገር ሁሉ ያደርጉላታል፡፡ ስሜቷ እንዳይጎዳ ይጠነቀቁላታል፡፡ ያለቀሰች እንደሆን ያባብሏታል፤ የተናገረች እንደሆን እንደ ትልቅ ሰው ትኩረት ሰጥተው "እህ" ብለው ያዳምጧታል፤ ስትጫወት ይጫወቱላታል፤ ስትቀልድ ይስቁላታል፤ በጥያቄ ላይ ጥያቄ ስታግተለትል (አልፎ አልፎ ካልሆነ በስተቀር) የኢዮብን ትዕግስት ተላብሰው ለሁሉም መልስ ይሰጧታል፡፡ በአጠቃላይ ስሜትና ፍላጐቷን ከሁኔታዋ ጭምር አጢነው የሚያሟሉላት፣ እጅግ ተንከባክበውና አሞላቀው የሚይዟት ውድ ልጃቸው ነች፡፡

እኔ ግን ለእነሱ አገልግሎቱ አብቅቶ እንደተጣለ አሮጌ የቤት ዕቃ ነኝ፡፡ ብናገር አድማጭ የለኝም፡፡ ብስቅ ብጫወት "ዝም በይ! አትረብሺ!" በማለት ቀልቤን ይገፉታል፡፡ ባለቅስ ማልቀሱ አድክሞኝ እተወው እንደሆነ እንጂ ለአፋቸውም ቢሆን ምን ሆኜ እንደማለቅስ አይጠይቁኝም፡፡ "አይዞሽ!" ብሎ ማባበልማ አይታሰብም፡፡ አንዳቸውም እንደ ህፃን ልጅ መጠን ትኩረት ሰጥተው አይከታተሉኝም፤ ከመሃላቸው አንድም አስታዋሽ የለኝም፡፡ ብፀዳ ብቆሽሽ፣ ብታመም ብድን ቅንጣት ታህል ስለእኔ ግድ የላቸውም፡፡ ግድ ቢኖራቸው ኖሮ ባዶ እግሬን ትምህርት ቤት እየሄድኩ፣ በየጊዜው የጠርሙስ ስባሪ እግሬን ሲቆርጠኝና ሚስማር ሲወጋኝ አዝነውልኝ አንድ ሲሊፐር እንኳን በገዙልኝ ነበር፡፡ ሌላው ቀርቶ አለማሽ በደንብ ሳትጫማው በቃኝ ብላ የምትጥለውን አሮጌ ጫማ እንዳደርግ እንኳን በፈቀዱልኝ ነበር፡፡ ግን ምን አረግኳቸው? ለምንድ ነው የማይወዱኝ?

"እቴቴ" የምንላት የትልቋ እህታችን፣ የብርክቲ ተስፋ ነገርማ ባይወራ ይሻላል! ለኔ ያላት ጥላቻ የተለየ ነው፡፡ በዚህ ምድር የእኔን ያህል አምርራ የምትጠላው ሰው ያለ አይመስለኝም፡፡ ዘወትር እኔን ስታይ ፊቷን ስለምታኾመጥጥ ስትስቅ ምን ትመስል ይሆን? እያልኩ አስባለሁ፡፡ የወፍ ዘር ይመስል ፊቷ ላይ *ሥጋ* የሚባል የለም፡፡ ሙጥጥ-ምጥጥ ያለ ፊት፡፡ ግልምጫዋ ይገሽልጣል፣ ቁጣዋ ወላፈን ሆኖ ይልጣል፣ ስድቧ እንደቆፈን ከሆድ አይወጣም፡፡ የትም ይሁን እኔን ያየች እንደሆነ ከትከሻዋ ሰግደድ ብላ በመቆም በማድያት የተኘርጐረጐረው ልሙጥ ፊቷን ከስክሳ "ዞር በይ ከፊቴ! ገደ-ቢስ" ብላ ታባርረኛለች፡፡ ሽምቅቅ ብዬ ከዓይኗ እሰወራለሁ፡፡

ይሄ ሲደጋገም በባህሪዬ ላይ ለውጥ ማስከተሉ አልቀረም፡፡ ቀና ብዬ የጠዋትና የማታ ጀንበር ከማየት እግሬ ስር ያለ ትቢያ ላይ ማተኮር አዘወትር ጀመር፡፡ ትዝ ይለኛል፣ ያኔ ገና ሰባተኛ ዓመት ዕድሜዬ ላይ ነበርኩ፡፡ ስንጥር ይገፍ ውል የሌለው መስመር መሬት ላይ እየጫጫርኩ እተክዛለሁ፡፡ "እንዲህ ለዓይኗ ሳይቀር ያስጠላኋት ምክንያቱ ምን ይሆን?" ፍንጭ እንኳ የለኝም፡፡

እቴቴ የምትኖረው የእኛ ቤት አዋሳኝ የሆነ ግቢ ውስጥ ነው፡፡ ቤታቸው ማማሩ! ባሏ ኰሎኔል ተሻለ የጃንሆይ ምንትስ፣ ባለስልጣን ነው ሲሉ ሰምቻለሁ፡፡ ባለስልጣን ማለት ሀብታም ማለት ይሆን? ለዚያ ይሆን ቤታቸው እንዲህ ማማሩ?

እቴቴ ልጅ ባይኖራት፣ መሃን ብትሆን ነው እንዲህ አምርራ የምትጠላሽ ትሉ ይሆናል፡፡ ከአንድም አምስት ልጅ አላት፡፡ ከልጆቿ ጋር ስትሆን ቀርቤ ፊቷን አልመለከተው እንጂ፣ ከሩቅ እንደምትንከባከባቸው ያስታውቃል፡፡ እርግጠኛ ነኝ ልጆቿን በጣም ትወዳቸዋለች፡፡ እኔ ልጇ ብሆን ፊቷ ይፈታልኝ ኖሯል? ስድቧ ይቋረጥልኝ ኖሯል? ግልምጫዋ ይታገስልኝ ኖሯል? አይመስለኝም፡፡ እኔን ማንም ሊወደኝ አይችልም፡፡ ግራ የሚገባኝ ነገር ትንሽ ልጅ እንዲህ እስኪጠላ ድረስ ትልቅ ሰው ይበድላል? ምን በድያት ነው ይሄ ሁሉ ጥላቻ የሰፈረባት? ለነገሩ ወላጆቼስ መች ወደዱኝ? ባይወዱኝም ከእቴቴ አስር እጅ እነሱ ይሻሉኛል፡፡ እንኳንም የእቴቴ ልጅ አልሆንኩ! የተለያየ ግቢ ሆነን ያልቻልኩትን ጥላቻ አንድ ቤት ተቀምጠን እንዴት እቋቋመዋለሁ?

ብቻ ሁሌ ግቢያቸው ውስጥ ገብቼ ከልጆቿ ጋር ለመጫወት እጓጓ ነበር፡፡ እሷ ግን ከልጆቿ ጋር እንድጫወት ልትፈቅድልኝ ቀርቶ እግቢዋ እንድገባ፣ ኧረ እበራፏ ዝር እንድል አትፈልግም፡፡ አለማሽ ግን እንደልቧ ገብታ ትወጣለች፡፡ ተልካ የሄደች እንደሆነ ቤት ታስገባትና እንደ ብስኩት፣ ከረሜላ ያለ ነገር ትሰጣታለች፤ ፀጉሯ ከተንጨባረረ ቅባት ቀባብታ ትሰራታለች፡፡ ወይም ከራሷ ልጆች ጋር እስኪበቃት ድረስ እንድትጫወት ትፈቅድላታለች፡፡ እኔ እሷ ቤት የተላኩ እንደሆነ ግን እዚያው በሩ ጋ መልዕክቱን የመንጠቅ ያህል ትቀበለኝና ፊቷን ክስክስ አድርጋ ቁጣ በተሞሉ ዓይኖቿ አሳቅቃ ወደመጣሁበት ትመልሰኛለች፣ ወይ በመንገሽገሽ "በይ ከፊቴ ላይ ዞር በይልኝ!" ብላ በጩኸት አሸማቅቃ ታሸቀንጥረኛለች፡፡ ከፊት አድርጋ በያዘችው በር ልጆቿ ግቢ ውስጥ ሲጫወቱ ጎንቼ ቆም ካልኩ፣

"ሂጂ እንጂ! ምን ይገትርሻል?! ልክስክስ!" ብላ እንደ ብራቅ ጮኻ ታስደነግጠኛለች፡፡ በቃ ቀልቤ ተገፎ፣ ሽምቅቅ ብዬ ወደ ቤቴ ሮጬ እመለሳለሁ፡፡

በእውነቱ ክፉ ናት! አረዮስ! ጨካኝ አረመኔ! እቺስ እንኳንም እናቴ ያልሆነች! እማዬ እኮ ከሌሎች ልጆቿ፣ አብሶ ከአለማሽ አሳንሳ ስለምታየኝ

Scanned with CamScanner

ታናድደኛለች እንጂ የእቴቴን ያህል ክፉ አይደለችም፡፡ ቤተሰቦቼ በጠቅላላ ለእኔ ጥሩዎች ባይሆኑም የእቴቴ ግን ባሰ!

ለምሳሌ የእቴቴ ታናሽ እኛ "ጋሼ" የምንለው ታላቁ ወንድማችን ብዙነህ ተስፋ ሲጋረፍ አይጣል ነው እንጂ ይህን ያህል ክፉ የሚባል ሰው አይደለም፡፡ እርግጥ እኔና አለማሽ በትምህርታችን እንድንጉብዝ ካቅማችን በላይ ስለሚያስጠናን አንወደውም፡፡ አጥኑ ሲለን ጨዋታ ያምረንና ቅር እንሰኛለን፤ ጥናታችንን ስንጨርስ ደግሞ "በሉ ይሄን ጋዜጣ ከዚህ እስከዚህ ድረስ ገልብጡ!" ይለናል፡፡ አቤት ቀጭን ትዕዛዙ ማስፈራቱ! ከትዕዛዙ በላይ የሚያስፈራው ደሞ ጋዜጣው ነው፡፡ እንሶላ አይደለ እንዴ የሚያክለው? እንዴት ብለን ነው ይሄን ከዳር እስከ ዳር ገልብጠን መጨረስ የምንችለው? አታካች ነው! እንደዚያም ሆኖ እጅግ ስለምንፈራው የታዘዝነውን ከመፈፀም በቀር አማራጭ የለንም፡፡ ለማንስ አቤት ይባላል? ቤት ውስጥ እማዬና አባዬን ጨምሮ ሁሉም ነው የሚፈራው፡፡

የእሱ ተከታይ የሆነችው፣ እኔን በአስር ዓመት ገደማ የምትበልጠኝ መብራቴ (እናናዬ) ክፉም ደግም አይደለችም፡፡ እሷም የራሷ ችግር ቢኖርባትም፣ ከአለማሽ ግን የትናየት፡፡ እቴቴና አለማሽን አነጻጽሪ ብትሉኝ አለማሽ መልአክ ማለት ናት፡፡.

የእቴቴ እንዲህ መከፋት ሲበዛብኝ ግራ በመጋባት አንድ ቀን፦

"እቺ እቴቴ ግን ለምንድነው እንዲህ በሃይል የምትጠላኝ?" ስል እማዬን ጠይቄያት ነበር፡፡

"ለምን ትጠላሻለች? ስለሚያማት እንጂ አትጠላሽም፡፡"

"እና ቢያማትስ? እኔ ነኝ ወይ ያሳመምኳት? ለምን ትጠላኛለች?"

የዚህን ጊዜ የእማዬ መልስ ዝምታ ሆነ፡፡

አንድ ጊዜ እቴቴ ኢየሩስ የምትባል ህፃን ልጅ ወልዳ ተብሎ አልጋ ላይ ተኝታለች፡፡ በወቅቱ የሆነ ነገር ተልኬ እተኛችበት ክፍል ድረስ ሰተት ብዬ ስገባ በርካታ ሰዎች ከበዋት ተቀምጠዋል፡፡ መልዕክቱን አድርሼ ልመለስ ስል ኮሎኔሉ ባሏ "እንኪ ብይ" ብሎ የሆነ ነገር ሰጠኝ፡፡ በዘይት የተጠበሰ ድንች ይመስላል፡፡ በአክብሮት እጅ ነስቼ ተቀበልኩትና እንዳያልቅብኝ በመስጋት በትንሹ ጉረስ አደረግኩለት፡፡ የሆነ ፍርክስክስ የሚል ነገር ነው፤ አይጣፍጥም፡፡ ተፋሁት፡፡ ይሁንና እንዲህ ልበላው የጓጓሁለት ነገር እንዴት እንደጠበቅኩት አስደሳች ጣዕም ሳይኖረው ቀረ? ቅር በመሰኘት እንደገና በትንሹ ቆረስ አድርጌ ሞከርኩት፡፡ ያው ነው - አሁንም ተፋሁት፡፡ በዚህ ጊዜ እዚያ የነበሩ በሙሉ አንዴ በሳቅ አውካኩ፡፡ ጨዋታቸውን አቋመው በግርምት ሲከታተሉኝ የቆዩ ይመስለኛል፡፡ አሁን ሳስበው ምናልባትም ሲከታተሉኝ የነበሩት ፊቶቻቸውን በመጠየፍ አቀጭመው ሊሆን ይችላል፡፡ በድንገተኛ ሳቃቸው ግራ ተጋብቼ፣ ምናልባትም ደግሞ የሳቁበትን ምክንያት ካወቅኩ በኋላ እኔም ላሳስቃቸው ፈልጌ(?) ዞር ዞር እያልኩ አንድ በአንድ ሳያቸው አሁንም ያልጠበቅኩት

"አንቺ ጅል! ጅል ነሽ በእውነት! በይ ውጪ! ቶሎ ጥፊ!" ብለው በመቆጣት ቆሌዬን ገፈው አባረሩኝ፡፡ የእቴቴ ባል ለካ የልጁን ደረቅ አር አብልተውኝ ኖሯል! አብልተውኚ ሲያበቁ ደግሞ እንደ ውሻ አካልበው አባረሩኝ፡፡

ለረጅም ጊዜ አፌ ሲቀፈኝ ሰነበተ፡፡ መብላት አስጠልቶኝ ተቸግሬ ቆየሁ፡፡ ግን ይህን ያህል እንዲጠሉኝ የሚያደርግ ምን በደል በደልኳቸው? አሁን ቤተሰቦቼ እንዲህ አደረጉኝ ብል ማን ያምነኛል? ቢያምኑኝስ ምን ሊያመጡ? እንዲያውም ከእቴቴ ቤቶች ብሰው ባይስቁ፣ ባይሳለቁ ነው? ለዚያውም መጀመሪያ ካመኑኝ አይደል?

ግን ለምንድነው የማያምኑኝ? አለማሽ የፈጠጠ ውሸት እንኳን ብትናገር ያምኗታል - በተለይ እኔን በሚመለከት ጉዳይ፡፡ እኔንስ ለምን "እህ" ብለው አያዳምጡኝም? አለማሽ ስለኔ የሆነ ነገር ባሳበቀች ቁጥር ተሽቀዳድመው የዱላ ውርጅብኝ ከሚያወርዱብኝ እውነቱን ለማረጋገጥ ለምን እኔንስ አይጠይቁኝም?

ለምሳሌ ከዕለታት አንድ ቀን እየተለጠፈ የሚላጥ እግሯን ፊቴ ላይ ደቅና "አስቴር ነይ፣ ቅልብልቦሽ እንጫወት" አለችኝ፣ ጠጠሮች ለቃቅማ ይዛ፡፡ በወቅቱ አባዬና እማዬ ለቅሶ ለመድረስ ይመስለኛል ሄደዋል፡፡ ከእኔና ከአለማሽ በስተቀር ግቢው ውስጥ ሰው አልነበረም፡፡ "ቤቱን በደንብ ጠብቁ" ብለው አስጠንቅቀውን ነበር የሄዱት፡፡

"እሺ፣ እኔ ልጀምር" አልኳት ፈጥኜ፡፡

"ኧረ? እኔ እንጫወት ብዬሽ፤ በቃ አልፈልግም..." አለችኝ፣ ለምቦጯን እየጣለች፡፡

"እፍርቲያም ነሽ" ብዬ አኮረፍኳት፡፡ ወዲያው ደቂቃ ሳልቆይ ግን "እሺ በቃ ጀምሪ፣ አንቺ ግን እፍርቲያም አትሁኚ፣ እሺ!" ብያት እሷ እየወረወረች መቅለብ ጀመረች፡፡

እንዲህ ስንጫወት ስንጫወት ብዙ አይጥ አበላኋት (በጨዋታው ደንብ መሠረት)፡፡ ዕዳዋን ማውረድ አልሳካ ሲላት ሌላ ሃሳብ አመጣች፦

"አስቴር፣ ማር እንላስ" የሚል፡፡

"እምቢዮ፣ እነማዬ ይቆጣሉ፡፡"

"አይቆጡም፤ ቢቆጡም ኧረ እኛ አልነካነም እንላለን፡፡"

"እሺ..."

እሷ ቀድማ ከማር ማስቀመጫው ባሊ ዝቃ ላሰች፡፡

"ያንቺ ተራ ነው፤ በደንብ እንዲወጣልሽ እጅሽን በኃይል ወደ ውስጥ አስገቢው" አለችኝ፡፡

እኔም እጄን በደንብ አስገብቼ ማሩን ዝቄ አወጣሁና ላስኩኝ፡፡ ከዚያ ወደ ጨዋታችን ተመለስን፡፡

አባዬና እማዬ ከሄዱበት ተመልሰው ተከታትለው ገቡ፡፡ አለማሽ ሮጣ አባዬ እግር ስር ተሽጉጣ እጁን ያዘችውና፦

"ይቺ አስቴር ማር ሰርቃ ላሰች" አለችው፡፡ ማንም ሳይጠይቃት ቀድማ ትናገራለች ብዬ አልጠበቅኩም ነበር፡፡ ክው አልኩ፣ በፍርሃት ሽንቴ

Scanned with CamScanner

ሲያመልጠኝ ደረሰ። እናም ስጠየቅ ከዱላ ለመዳን ብዬ "አልበላሁም" ስል ዋሸሁ። እጇ ሲታይ ማር በማር ነው። የእሷ እጅ ግን በምን ሰዓት እንደታጠበችው እንጃ፤ ንፁሕ ሆኖ ተገኘ።

አለማሽ ባጠመደችልኝ ወጥመድ ውስጥ ገብቼ ተገኘሁ። ነፍሴ እስኪትወጣ ተገረፍኩ። ዋና አቀነባባሪዋ አለማሽ ግን በሸረኛነቷ ሳይነቃባት አመለጠች። ብዙ ጊዜ በዚህ መልኩ አስገርፋኛለች። ልክ እንደማሩ እኔን የምታስመታብትን ተንኮል ስታውጠነጥን ውላ የምታድር ይመስለኛል። ከሁሉም በአንደኝነት የምትወደው፤ የሚያስደስታት፤ የሚያስቦርቃትና የሚያዝናናት ነገር ቢኖር እኔ ሳለቅስ ማየት ነው። ተገርፌ ባለቀስኩ ቁጥር በሀሴት እየተፍነከነከች ትስቃለች፤ እንዲያውም ሁኔታው ከተመቻት በእነሱ ጀርባ ተከልላ ባገኘችው ነገር እሷም ትመርቅልኛለች። ከመታችኝ በኋላ እያሽካካች ትሮጥና ራቅ ብላ ምላሷን ወጣ ገባ እያደረገች ይበልጥ ታበግነኛለች።

እርግጥ ዛሬ የተገረፍኩት በጥፋቴ ነው። አጥፍቼ በጥፋቴ ልክ ብገረፍ ቅር አይለኝም። የሚያንገበግበኝ ሳላጠፋ የተገረፍኩ እንደሆነ ነው። በማሩ ስርቆት እሷ አስቀድማ እጇን በመታጠቧ ጥፋተኛ ስላልመሰለቻቸው ይሆናል ያልገረፏት። ነገር ግን ለበርካታ ጊዜያት ሁለታችን ግልጽ ጥፋት ስናጠፋ እጅ ከፍንጅ ተይዘናል። እንደዚያም ሆኖ የዱላው ውርጅብኝ የሚወርደው እኔ ላይ ብቻ ነው። ከምንም በላይ የሚያንገበግበኝ ደግሞ አብረን ላጠፋነው ጥፋት እኔን ብቻ ነጥለው ሲገፉኝ ነው።

ለምሳሌ ሁኔታዎች ተመቻችተውልን እኔና አለማሽ እቴቴ ቤት ዘው ብለን የፈጸምነውን ጥፋት ለአብነት ላንሳ፦

በወቅቱ ቤቱ ውስጥ ልብስ ሲተኩስ ከነበረው ልብስ ተኳሹ ሰውዬ በስተቀር ማንም አልነበረም። እነሱ ቤት መግባት ለእኔ ብርቅ ስለሆነ እዚያ ሆኖ መጫወትና ዕቃ መነካካት ሁሌም እንዳጓጓኝ ነው። እናም ቤቱ፣ ሶፋው... ብርቅ ሆኖብኝ በቆምኩበት አፌን ከፍቼ ስደነቅ አለማሽ "ነይ ሶፋው ላይ እንጫወት" የሚል ሃሳብ አቀረበች። ለእሷም ሶፋ ብርቋ ነበር። ሶፋውን የገዙት በቅርቡ ነውና ከዚህ ቀደም ሶፋ አይተንም አናውቅ። እናም ሶፋው ላይ ወጥተን ስንገላበጥ፣ ስንወድቅ ስንነሳ፣ ስንጮህ ስንስቅ... በእጥሩ ዓለማችንን እየቀጨን ሳለ በድንገት የእቴቴ ባል ከሰማይ ወርዶ ዱብ አለብን። ምን ይዋጠን? በእውነቱ አለማሽም መገረፏ እንደማይቀርላት አስባ የእኔን ያህል በፍርሃት ተርበድብዳ ነበር።

ሆኖም እሱ ልቡ እስኪወልቅ እኔን ብቻ ገርፎ እሷን ዝም አላት። ለምን? ታላቅ ብሆን እሺ! ታናሽዬው የሚከተለው ታላቅዬውን ነውና...

አለቀስኩ - እንባዬ ተንጠፍጥፎ ዓይኔን እስኪቆጠቁጠኝ ድረስ ተንሰቀሰቅኩ። ነገር ግን ሳለቅስ ውዬ ባድር አባባይ ስለሌለኝ እንደወትሮው ሁሉ አልቅሼ፤ አልቅሼ ሲደክመኝ ዝም አልኩ።

አንድ ቀን ደግሞ እንደልማዷ በራሷ ጥፋት አስመትታኝ ሳለቅስ ቆይቼ እንደ ሁሌው የሚያባብለኝ ሳጣ ደክሞኝ ዝም ብያለሁ። እንዳከረፍኩ

አቀርቅሬ መሬት እጫጭራለሁ። እንደ እንሽላሊት ለሽ ብሎ የተኛ እግሯ ድቅን አለና "እንጫወት" አለችኝ። ትንሽ አንገርግሬ "እሺ" አልኳት። በጨዋታችን መሀል፣

"እማዬም፣ እቴቴም አይወዱሽም፤ የሚወዱት እኔን ነው" አለችኝ እንቁልልጭ በሚል አብሻቂ ዜማ።

"ለምን?" አልኳት፣ እስካሁን መልስ ያላገኘሁለት ሁነኛ ጥያቄ በመሆኑ በጉጉት ዓይን ዓይኗን እየተመለከትኩ።

"ዲቃላ ነሽ!" አለችኝ። "ዲቃላ ስለሆንሽ ነው ሁሉም የማይወዱሽ"

- 2 -

ዲቃላ? በቃ - ይሄ ነው ምክንያቱ?

እንዴ!... እንዴ!... ለካ ትርጉሙን አላውቀውም። ዲቃላ ማለት ምንድነው?... ብቻ ጥሩ ነገር አይመስለኝም። ረባሽ ወይም ጫማ የሌለው ልጅ ማለት ይሆናል። እ... ረባሽ ማለት ቢሆን አለማሽ ነበረች አንደኛ ዲቃላ። ወይ እንግዲህ ጫማ የሌለው ልጅ ማለት ይሆናል።

የሆነስ ሆነና በባዶ እግሬ መሄዴ እነ እማዬን፣ እቴቴን፣ ባለቤቷን... ኧረ ሁሉንም በጠቅላላ ለምን ያበሳጫቸዋል? እሃ... እነ እማዬ ለአለማሽ የሚያዳሉት፣ ትልቋ እህታችን እቴቴም የማትወደኝ... ዲቃላ በመሆኔ ምክንያት ይሆን? አባዬና እማዬ ከሁሉም ልጆቻቸው አሳንሰው ሲያዩኝ እኔ እኮ የሁሉም ታናሽ ስለሆንኩ ብቻ ይመስለኝ ነበር፤ ለካ ዲቃላ በመሆኔ ነው።

ግን... ግን... ዲቃላ ምን ማለት ነው? እቺ አለማሽኮ አትታመንም። የወጣላት ሸረኛ ናት! የሆነ ትልቅ ሰው መጠየቅ አለብኝ። እናም እማዬን ጠየቅኳት።

"ማነው ይህን ያለሽ?" አለችኝ በጣም በ-ጣ-ም ንድድ እያላት።

"አለማሽ" አልኳት እንዲህ የሚያናድድ ቃል ነው እንዴ? ብዬ እያሰብኩ።

ለመጀመሪያ ጊዜ፣ ለመ-ጀ-መ-ሪያ ጊዜ አለማሽ ስትመታ በዓይኔ በብረቱ አየሁ። በመመታቷ ደስ ብሎኝ እንደነበር ምንም ጥርጥር የለውም፣ ለምን ደስ አይለኝ! ግን ስታለቅስ በማየቴ እንደ እሷ አልተደሰትኩም። ተገርፋ ብታለቅስ ምኑ ደስ ይላል? የተደሰትኩት ከእሷ ጋር እኩል በመሆኔ ነው። እኔ በጥፋቴ እንደምገረፈው ሁሉ እሷም በጥፋቷ ስለተገረፈች የሆነ መግለጽ የማልችለው ደስ የሚል ነገር ተሰማኝ።

እንደዚያም ሆኖ እማዬ የዲቃላን ትርጉም አልነገረችኝም። ብቻ የሚያስመታ ክፉ ቃል፣ ወይ ስድብ፣ ወይ የሚያናድድ ቃል ነው።

አንድ ቀን ደግሞ የእቴቴ ባል፣ የኮሎኔል ተሻለ አጐት ናቸው የሚባሉ ትልቁ ሰውዬ "ታመዋል" ተብሎ ቤተሰቦቼ ሊጠይቋቸው ሲሄዱ

Scanned with CamScanner

እኔም አብሬያቸው ነበርኩ። በኋላ ላይ እንደሰማሁት ሰውየው የጃንሆይ አንጋች ነበሩ።

ቤታቸው ስንገባ ዓይናቸው አያይም። ደግሞም ሰው ሁሉ ሰላምታ የሚያቀርብላቸው በርከክ ብሎ እግራቸውን በመሳም ነው። ሁሉም ተራ በተራ እየሄዱ እግራቸውን ስመው ሲመለሱ የእኔም ተራ ደርሶ እግራቸውን ልስም አጐነበስኩ። ለምን እንደሆነ እንጃ፤ የሰው እግር መሳም አልወድም፤ ይቀፈኛል። በዚህም የምስም መስዬ እግራቸው ላይ እጄን አስቀመጥኩና የእጄን ጀርባ ልስም ሳጐነብስ ሰውየው፤

"አንቺስ ማነሽ?" አሉኝ ፀጉሬን እየነካኩ፤ በዚያ አስፈሪ ወፍራም ጐርናና ድምጻቸው።

በጣም ትልቅ ሰው ስለሆኑ ምናልባት ፈርቼ ወይም ዓይን የሌለው ሰው ላይ የመጀመሪያዬ ስለሆነ ያ ነገር ቀልቤን ሰርቆት ይሁን አላውቅም እንዳጐነበስኩ ዝም ብዬ ስቀር ሌሎቹ "እህታችን ናት" ሲሉ በእኔ ፋንታ መልስ ሰጡ።

"እ… በፀጉሯ አወቅኋት። ያቺ ዲቃላዋ አይደለች" አሉ እኒያ ትልቁ ሰውዬ።

ዲቃላ? ይሄን ቃል ዛሬም ለሁለተኛ ጊዜ መስማቴ ነው። ምን ማለት ይሆን?… ፀጉሬስ እንደ ሌሎች እህቶቼ ረዥምና ለስላሳ ያልሆነው ለምን ይሆን? ለምን የኔ ብቻ አጭርና ከርዳዳ ሆነ?

ወዲያውኑ በሰፌድ የተቀመጠ ብርቱካን መታደል ጀመረ። ለሁሉም ተሰጥቶ እኔ ጋ ሲደርስ ቆመ። ከዚያ ከሌላ ሰፌድ ላይ የተቀመጠ ብርቱካን ሊሰጡኝ ሲሉ እልህ ይዞኝ በንዴት "አልፈልግም" አልኩ።

የዛን ቀን ለሌሎቹ ከተሰጣቸው ሰፌድ ላይ ያልተሰጠኝ ዲቃላ በመሆኔ ነው ስል ደመደምኩ። እናም ሳይደብቅ ትክክለኛ ትርጉሙ እንደሚነግረኝ በሙተማመን ጋሼን ጠየቅኩት። እሱም "ማነው እንዲህ ያለሽ?" ብሎ ከመቆጣትና አለማሽን ከመገረፍ ያለፈ የቃሉን ትርጉም ሊነግረኝ አልፈቀደም።

አ! ሁሉም በአለማሽ ላይ እጃቸውን እንዲሰነዝሩ የሚያደርግ ከሆነ፤ ይህ ቃል እውነትም ክፉ ቃል መሆን አለበት!

የማወቅ ጉጉቴ ጨምሮ ትምህርት ቤት ክፍል ውስጥ ተቀምጬ አስተማሪው እስኪመጡ በመቁነጥነጥ እየጠበቅሁ ነው። ተመሳሳይ ኮትና ሱሪ የለበሱት አስተማሪያችን ሲገቡ ሁላችንም እኩል ከተቀመጥንበት ብድግ አልን።

"ጉድ ሞርኒንግ ስቱደንትስ"
"ጉድ ሞርኒንግ ቲቸር"
"ሲት ዳውን ስቱደንትስ"
"ታንኪዩ ቲቸር"

ሁሉም ሲቀመጥ እኔ ብቻ አንድ እጄን ወደላይ አንከርፍፌ እንደቆምኩ ቀረሁ። የክፍሉ ልጆች አጉረመረሙ። ከጐኔ የተቀመጠችው ፈሪ ጓደኛዬ ቀሚሴን ወደታች ትጐትተው ጀመር።

"ምነው አስቴር? ሽንት ቤት መሄድ ፈለግሽ?" መምህሩ ጠየቁኝ።

"አይደለም፤ ጋሼ። አንድ ጥያቄ አለኝ"

"መልካም ጠይቂኝ" አሉ ፊታቸው ላይ መገረም እየተነበበ።

"ዲቃላ ምን ማለት ነው?"

ዘለግ ላለ ጊዜ በዝምታ አተኩሩብኝ። ደነገጡ ለበል? ወይስ እንደኔ ትርጉሙን አያውቁትም? በሃሳብ ነጉደው ወለል ወለሉን እያዩ ዝም ሲሉኝ ጊዜ፤ ጥያቄዬን ቀለል አድርጌ ለማቅረብ ፈልጌ ነው መሰል፤ "ጫማ የሌለው ልጅ ማለት ነው እንዴ?" አልኩ።

ከብዙዎቻችን በዕድሜ ከፍ ያሉ ጥቂት ተማሪዎች ሳቃቸው አመለጣቸው። የተቀሩትም ተከተሏቸው። ግን አስተማሪያችን ከቅድሙ ይበልጥ ኮስተርተር ሲሉባቸው ወዲያውኑ ሁሉም ዝም፤ ጭጭ አሉ።

እኔም ክፍሉ ውስጥ ያረበበው ፍርሃት ተጋብቶብኝ ምነው ባልጠየቅኩ፤ በቀረብኝ እያልኩ መፀፀት ስጀምር፤

"ማን ሲል ሰምተሽ ነው?" አሉ አስተማሪያችን።

"አለማሽ"

"አለማሽ ምንሽ ናት?"

"እህቴ - ታላቅ እህቴ።"

"ከማን ጋር ነው የምትኖሪው?"

ከአባቴ፤ ከእናቴና ከወንድም እህቶቼ ጋር እንደምኖር ነገርኳቸው።

"በይ፤ ዲቃላ ማለት ቆንጆ ልጅ ማለት ነው፤ እሺ" አሉኝ።

ሙሉ ለሙሉ ባላምናቸውም ደስ አለኝ። እማዬና ጋሼ ግን የኔ ቆንጆ ልጅ መባል ለምን ያናድዳቸዋል? - ያውም አለማሽን እስከመገረፍ የሚያደርስ ንዴት!… አለማሽስ ብትሆን እንዴት ቆንጆ ልጅ ልትለኝ ቻለች? አሃ… አላለችኝም ለካ! እማዬም እቴቴም የማይወዱሽ ቆንጆ ልጅ ስለሆንሽ ነው ነበር ያለችው በተዘዋዋሪ።

"ለማንኛውም ነገ ወላጅ ይዘሽ ነይ" አሉኝ አስተማሪያችን።

የዚያኑ ዕለት "ወላጅ ይዘሽ ነይ" መባሌን ለጋሼ ስነግረው፤ "ምን አጥፍተሽ ነው?" የሚል ጥያቄ አስከተለብኝ - በጩኸት።

"ም….ን….ም" አልኩት፤ ዘሎ ይማታል ብዬ እየተሸማቀቅኩ።

"የሆነ ያጠፋሽውማ ነገር አለ። እውነቱን ንገሪኝ! ምን አጥፍተሽ ነው?!"

መላ ሰውነቴ በፍርሃቴ እየተርገፈገፈ "እረኔ ምንም አላጠፋሁም!" አልኩ። ላለሳልሰው እየሞከርኩ ሳለ ድንገት ከተቀመጠበት ብድግ አለ። በቃ አለቀልኝ። ያ አስቃቂ ዱላ ዛሬም ላይቀርልኝ ነው? ከመመታቴ በፊት ተንፋረቅኩ። "ጋሼ! ቆይ እንዳትማታ… መጀመሪያ አስተማሪያችንን ጠይቅ!"

Scanned with CamScanner

"የራስሽ ጉዳይ! እኔ አልሄድም፣ አይመቸኝም::" ዞሮ እንኳን ሳያየኝ ክፍሉን ለቆ ሲወጣ ልቤ ምልስ አለች::

በማግስቱ አባዬ ከእኔ ጋር ሄዶ አስተማሪዬን አናገራቸው:: ማታ ላይ ሁሉም በተሰበሰቡበት አባዬ "ለምን ለአስተማሪ ተናገርሽ?" በሚል ሰበብ ወድጄ እስክጠላ ቀጠቀጠኝ::

እልህ ያዘኝና ሄጄ የእነማዬን ሰራተኛ ጠየቅኳት "እርጉዬ፣ ዲቃላ ምን ማለት ነው?"

አይ ደደብነቴ! በዚያን ሰዓት ጋሼ አጠገባችን ስለመሆኑ እንዴት ሳላስተውል ቀረሁ? ሠራተኛዋ መልስ ከመስጠቷ በፊት ጋሼ ተንደርድሮ መጣና ለማይ ምድሩ እስኪዞርብኝ ድረስ በጥፊ አጮለኝ::

ሲደብቁኝ፣ ከዚያም አልፈው ያለ ርህራሄ ሲጠፈጥፉኝ የማወቅ ጉጉቴ የዚያኑ ያህል በረታ:: እናም ጐረቤታችን ወዳሉ አንዲት ሴትዮ ጋ ሄጄ ጠየቅኳቸው::

"ዲቃላ ማለት ከአንድ አባትና እናት የማይወለድ ማለት ነው.... ለምሳሌ ሴቷ ለብቻዋ ወልዳ የምታሳድገው፣ ወይም አባትየው ለብቻው ወልዶ የሚያሳድገው ልጅ ነው ዲቃላ የሚባለው" አሉኝ::

ይህ ምን ማለት ነው? አባትም እናትም አሉኝኮ:: ሁለቱም አብረው አንድ ላይ ነው የሚያሳድጉኝ:: ዲቃላ ማለት ይህ ከሆን ምንም ስሜት አይሰጥም::

አይ ሴትዮዋም የሆነ የደበቁኝ ነገር ሳይኖር አይቀርም:: ይሄ "እናትክን..." ብሎ የተሳደበን ልጅ እንደሚያስገርፍ አስጠሊ ቃል ሆኖ - ያውም አለማሽን ለማስገረፍ የሚያበቃ ክፉ ቃል አይደለማ! ቤተሰቦቼን ያስቆጣ፣ አስተማሪዎችንም ከአባቴ ጋር እንዲነጋገሩ ያስገደደ ይህ ቃል ትክክለኛ ትርጉሙ ሌላ ነው::

ለማንኛውም አለማሽ ውሸቷን ካልሆነ፣ ሰው ሁሉ የሚጠላኝ ዲቃላ ስለሆንኩ ነው:: ዲቃላ መሆን ግን ቆንጆ ልጅ ማለት አለመሆኑ፣ ጫማ የሌላት ልጅ ማለትም እንዳልሆነ ገብቶኛል:: ነውሩ ምን ላይ እንደሆነ ባይገባኝም ቃሉን መጥራት እንደሚያስገርፍ አይቻለሁ::

ባሰብኩት ባሰላሰልኩት ቁጥር ይበልጥ እየተምታታብኝ ሄደ:: በተለይ "ከአንድ እናትና አባት የማይወለድ ልጅ...." የሚሉት አማርኛ ጭራሽ "ዲቃላ" የሚለውን ቃል ከሥር መሠረቱ አወሳሰቦብኝ ቁጭ አለ::

ግራም እንደተጋባሁ ለነበትኩ::

- 3 -

ባጠፋሁትም ባላጠፋሁትም እየተገረፍኩ እንባዬን ከምዘራባቸው ቀናት በአንዱ፣ እንባዬ እንኳን ሳይደርቅ ለውሻችን ዳቦ እንድገዛ ተላኩ:: እኔ ራሴ መች ቁርሴን በላሁና ነው ለውሻ ዳቦ ግገር የምባለው?

ሽልጦ እየሸጡ የሚተዳደሩት ጐረቤታችን ቤት ደረስኩና ዳቦ ሊገዙ የመጡ ሰዎች በተሰበሰቡበት፣ "እማማ ደስታ፣ የውሻ ዳቦ ስጡኝ" አልኳቸው፣ እንባ የተዝረከረከበትን ፊቴን በቀሚሴ እጄጌ እየሞገርቅኩ:: ቂጣው ለውሻ የሚሰጠው እኛ ቤት ብቻ ነው:: ደንበኞቻቸው የሚገዟቸው ለራሳቸው ሊበሉት ነው:: ስለዚህ ‹የውሻ ዳቦ› ስላቸው ሁሌ ይቆጡኛል:: ምን ማለት ነበረብኝ? የምላከው "የውሻ ዳቦ ግገር" ተብዬ ነው::

ዛሬም "ይቺን ልጅ እንዴት ብዬ ላስተዋት? ሁለተኛ እንደዚህ እንዳትይ አላልኩሽም!" አሉኝ ሴትዮዋ በዚያ የተለመደ ተግሳጻቸው::

"እሷ ምን ታድርግ፤ አዋቂዎቹ እንዳዘዟት ነው የምትናገረው:: ተያት" አሉ እማማ አስናቁ የሚባሉት ጐረቤታችን::

ሽልጦውን ተቀብዬ ስወጣ እማማ አስናቁም ተከትለውኝ ወጡና ቤታቸው ወስደው፣ ፊቴን አጠቡኝ::

"አንቺ ልጅ፣ እንዲህ ሁሌ ከምታለቅሺ ለምን አባትሽ ቤት አትገቢም?"

የባሰ አታምጣ! እኒህ ደግሞ ምን ማለታቸው ነው? ያማቸዋል እንዴ? እነዚያ በነጋ በጠባ እየቀጠቀጡ የሚያስለቅሱኝ እናትና አባቴስ? ከእነሱ ጋ አይደለም ወይ የምኖረው?

"ወ/ሮ ሮማንና አቶ ተስፋ ወላጆችሽ ሳይሆኑ አያቶችሽ ናቸው:: እውነተኛዋ እናትሽ ያቺ እቴቴ የምትያት፣ ታላቅ እህትሽ እንደሆነች የምትቆጥሪያት ብርክት ናት:: አባትሽ ደግሞ ሩፋኤል ውሃ ጋኑ ጋ ያለ..."

መጨረሻ ላይ ምን እንደተናገሩ አልሰማሁም:: ብዥ ብሎብኛል:: እቴቴ - ያቺ የምትጠላኝ፣ ያቺ የምትፀየፈኝ፣ ያቺ - ያቺ እቴቴ - እናቴ? እንዴት? እንዴት? ሴትዮዋ አብደዋል! አለዚያም... እንጃ እንጃ... ዓለም ሥርዓቷ ተቃወሰብኝ:: በረንዳችንን ሙጥኝ እንዳለች ነግቶ የሚመሸው ፀሐይ ሐዲዷን ስታ የቤታችንን ጀርባ ያፀኸየች መሰለኝ፤ ሥርዓቷ ተሳክሮ ከምዕራብ ወደ ምሥራቅ የምትጓዝ... እንዴት?

ብዥ ብሎብኛል:: ሰውነቴ ይርገፈገፋል:: የልብ ምቴ ፈጥኖብኛል:: የተዘበራረቀውን፣ የተሳከረውን፣ የተምታታውን ዓለሜን ውሸትም ቢሆን እንደ ቀድሞ ማደላደል አሰኘኝ::

....በሩጫ ቤቱን ለቅቄ ወጣሁ:: እንባዬ እየፈሰሰ መሆኑ የታወቀኝ ዓይኔ ላይ ግጥም ብሎ ማየት ሲያዳግተኝ ነበር:: ምን እንደተሰማኝ በግልፅ አላውቅም:: ብቻ እያለቀስኩ ወደቤት እከንፋለሁ:: እንደ ነፋስ የምከንፍ ቢመስለኝም፣ በየመሃሉ ለጨዋታ ቆም እያልኩ በአዝጋሚ እርምጃ ከምራመደው ከሌላው ጊዜ ይበልጥ መንገዱ ረዝሞ፣ ረዝሞ ቤቴ ርቆብኛል:: እንዲህ ያለ የኒልዮሽ ጉዞ የሚመስል ከሩጫ ጋር የሚደረግ አስጨናቂ ትንቅንቅ ሁሌ የሚገጥመኝ ተኝቼ በቅዠት በምሮጥበት ጊዜ ብቻ ነበር::

አሁንስ ህልም ውስጥ እሆን እንዴ? ባረገው!

Scanned with CamScanner

ቤት ስደርስ በጠጅ ንግድ የምትተዳደረው እማዬን ማዕድቤት ውስጥ አሻሮ እየቆላች አገኘኋት። የሰማሁት ድፍርስ ታሪክ እንዲጠራልኝ፣ ውሸት እንዲሆንልኝ ተመኘቻለሁ። "እማዬ - እማ... አንቺ እማ?" አልኳት።

የወትሮ ግዴለሽነቷ ለአፍታም አብሯት አልቆየም። ግን ሁኔታዬ ግድ እንዳልሰጣት ለማስመሰል ትሞክራለች። "ምናባሽ ፈለግሽ?" አለችኝ።

"እና - እቴቴ - እቴቴ..."

እማዬ "ምን ያርበተብትሻል። የሆንሽውን አትናገሪም? አሻሮው እንዳያርብኝ ዞር በይ" አለችኝ።

ከለቅሶ ጋር "እቴቴ - እቴቴ እናቴ ናት?"

እማዬ መቁያው ንዜቱ ላይ ወርውራ አፈጠጠችብኝ። መልሳ መቁያውን ለማንሳት ፈለገች። ንዜቱ መካከል ተሽጦ እጇን እየፈጀ እንቢ አላት። ለመቁያውና ለንዜቱ ግድ የሰጣት አትመስልም። የኔ ንግግር ከዚያ በላይ ግሎ ፈጅቷታል።

"ማነው ይሄን ያለሽ?"

"መጀመሪያ ንገሪኝ። እናቴ አንቺ ነሽ አይደለሽም?" አዎ እኔ ነኝ እንድትለኝ ውስጤ እየተማፀናት ነበር። ለእቴቴ በልጅነት ከተሰጠሁ የምትመኘውን ክፉ ነገር ሁሉ በእኔ ላይ እንድታደርግ መፍቀድ ነው።

"ንገሪኝ እኮ ነው የምልሽ! ማነው የነገረሽ?"

የእማዬ ፊት ለመጀመሪያ ጊዜ የእቴቴን መሰለኝ። ምጥጥ ብሎ ቆዳው ይንቀጠቀጣል። ዓይኖቿ ውስጥ ግን እንባ ያንጠረበበ ይመስላል።

"እማማ አስናቁ ናቸው" አልኳት።

"በሽታ ይነቅሽ!" በመካከላችን ያለችውን ርቀት በቅልጥፍና ፉት ብላት አነቀችኝ። ጆርባዬን፣ ደረቴን፣ ጭንቅላቴን... ያገኘችውን ሁሉ በቡጢ ነረተችኝ። እያለቀሰች ነው።

አልፈራኋትም፤ አላመመኝም። "አትምቺኝ - አትምቺኝ!! እናቴ ስላልሆንሽ ነው የምትጨክኚብኝ።"

አሻሮው እየጨሰ ማድቤቱን ቢያፍነውም መላ ሳትለው ወጥታ ሄደች። እማማ አስናቁን ለመጣላት እንደሆነ ገብቶኛል። ልቧ ደረቷን እየደለቀው በእልህ እያለቀሰች መጣች።

እኔ ፊት ስታለቅስ የመጀመሪያ ጊዜዋ ነው። ቢሆንም አልረበሸኝም። ከእሷ ብሼ ግጥጥ እንዳልኩ ተጠጋኋት።

"ንገሪኝ!" አልኳት።

"ዞር በይልኝ" ከክንዶቼ በላይ ከፍ ብላ ቆነጠጠችኝ። መቆንጠጥ ሳይሆን መቦጨቅ።

"አልልም ንገሪኝ! እናቴ ነሽ - አይደለሽም?"

"እንዳልገልሽ! ዞር በይ ከፊቴ" አምባረችኝ።

"እንቢ፣ እናቴ ስላልሆንሽ እንዲህ ትጨክኚብኛለሽ። ዛሬ ንገሪኝ!"

"ብረት ምጣዱ እንዳይቀደድ ላውጣው ዞር በይልኝ" ጧ!

"እንቢ-እንቢ-እንቢ፤ አባዬም አባቴ አይደለም! ነው? - ነው?" የእሷም ለቅሶ አልተቋረጠም። ደጋግማ "መዘዘኛ! መዘዘኛ! መዘዝሽ የማያልቅ ጉድ!" ትላለች። ወደ ምጣዱ ለማለፍ ስትሞክር መንገዷን ዘጋሁት።

"አረ ዞር በይ ማድቤቱ እንዳይቃጠል"

"እንቢ! እንቢ..."

ጧ! "ዞር በይ"

"ግደይኝ፣"

"እሺ - ምን ትሆኚ እናትሽ እሷ ናት።"

"እማ - እማ አይሆንም!"

"ነው! ዞር በይልኝ! መመዘኛ! እስኪ ምናለ ለወሬ ባይቸኩሉ..."

"እና - እና - እናቴ እቴቴ? እንዴት? ውሸት ነው! ሊሆን አይችልም! እንደዛ የምትጠላኝ እንዴት እናቴ ትሆናለች?"

"እሷ አትጠላሽም" ነጠላዋን ወደ ትከሻዋ ገፋ አድርጋ ጭስ ብቻ ወደሆነው ማድቤት ዘለቀች። ተከተልኳት "አትጠላሽም - ለምን ትጠላሻለች?"

"በጣም - በጣም ነው የምትጠላኝ"

"መስሎሽ ነው፣ አትጠላሽም" ነጠላዋ ብቻ ከጉም ጆርባ ያለ ብርሃን መስሎ ይታየኛል። አጉንብሳ ምን እንደምትሰራ ሊገባኝ አልቻለም። "አረረም መረረም እናትሽ እሷው ናት"

"አንቺስ?"

"እኔማ አያትሽ" ብረት ምጣዱን በማሰሻ ጨርቅ ይዛ አወጣችው። አሻሮው የሚጨስ ደረቅ ድፍድፍ መስሎ ከብረት ምጣዱ ጋር ተመሳስሏል። እማዬ ሥራዋን የምታከናውነው ስሜቷን ሁሉ ከኔ ለመደበቅ እንደሆነ ገብቶኛል። "እንግዲህ አረፋው ብርክት እናትሽ ናት።"

- 5 -

ለረጅም ጊዜ የምጨብጠው ነገር ላይ ሁሉ እምነት አጥቼ ቆየሁ። ሰዎች በተፈጥሮ ሥርዓት ውስጥ ሁሉ ገብተው እውነቱን ሐሰት፣ ሐሰቱን እውነት ማድረግ የሚችሉ መሰለኝ። ምዕራቡን ምሥራቅ፣ ምሥራቁን ምዕራብ... ፀሐይን በልምጭ ከምዕራብ ወደ ምሥራቅ የሚነዷት...

ምስቅልቅሎሽ ውስጥ እንዳለሁ የተረዳችው እማዬ ብቻ ነበረች። ከምን ያህል ጊዜ በኋላ እንደሆነ እንጃ አንድ ቀን አጠገቧ አስቀምጣ በቀዘዝታ ሁሉንም ነገረችኝ።

ፀፀት - ፀፀት - ፀፀት...

... "እኔ ነኝ በገዛ እጄ ልጄ ላይ መዘዝ ያመጣሁት" ትላለች።

"እንዴት?" በሚል አያታለሁ።

Scanned with CamScanner

"እንዲህ ነው… ቀኑ የመድኃኔዓለም ዕለት ነው። የካቲት 1952 ዓ.ም። ጧት ቤተክርስቲያን አስቀድሼ ከሰዓት ላይ ወደ ጥዋ-ማኅበሬ ሄድኩ። እዛ ቆይቼ ባለሳምንት ነበርኩና ፅዋውን ይዤ ወደቤቴ፣ "መጡብሽ" ለማቅመስ ተፍ - ተፍ ስል እናትሽ ታማ ኖሮ ሲያንዘላዝሉ አመጡልኝ። እራሷን አታውቅም ነበር። ያመጧት ሰዎች ከትምህርት ቤት ወደ እንጦጦ ማሪያም ስትሮጥ አይተዋት ቢከተሏት ራሷን ዛፍ ላይ ሰቅላ እንዳገኙዋት ነገሩኝ። ምን ይዋጠኝ? ምን ልሁነው?…"

እማዬ ልድር ነው፣ ወግ ሲደርሰኝ ነው፣ ብላ ተስፋ የጣለችባት የታጨች ልጇ በድንገት እንዲህ መሆን አስጨንቋታል። እሷን ይዞ ከጠበል ጠበል እያጠያየቁ መንከራተት ሆነ። ይሄ ነው የተባለ ሐኪም ቤት አልቀረም… ምንም! ጠብ ያለ አልነበረም። የመዳን ተስፋው ከቀን ወደቀን እየጨለመ ይታይ ጀመር።

"መቼም ዘላባጅ አይጠፋም ‹ውቃቢ ቤት ውሰዷት› አሉኝ። በስመአብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ! በአምን አህዱ አምላክ! እሱ የፈጠረውን እሱ ይውሰድ! የምን ውቃቢ ቤት ነው አልኩ።"

"ውቃቢ ቤት ምን ማለት ነው?"

"ምን ብዬ ላስረዳሽ? እንዴት ይገባሻል?"

"እ-ሺ፣ ከዚያስ?"

"ከዚያማ…"

ሃይ ሃይ ብለው ሀሳቧን ያስለውጧታል። "ግደልልኝ አላልሽ አድንልኝ ነው። ይሄ ምን ክፋት አለውና" አሏት። ተስማማች። ብርክትን ይዛ ሩፋኤል ውሃ ጋኑ ጋ ያለ አውሊያ ዘንድ ሄደች።

"አውሊያስ ምንድነው?"

"ተይው ኋላ ታውቂዋለሽ"

"እ-ሺ፣ ከዚያስ?"

"የሴጣን ነገር በሩ ላይ ስትደርስ እንደመባተት ብላ እራሷን አታውቅም? ጉድ ተባለ!"

ብርክት እጇና እግሯ ለምን በገመድ እንደታሰረ ጠየቀች። ልብረር - ልክነፍ ማለቷንም አታውቅም ኖሯል።

"ተመስገን ተመስገን አልን። ስለአውሊያ የማያውቁት "ባንቱ መጀን" እያሉ አጉነበሱ።

እነእማዬ ለመጀመሪያ ጊዜ ተስፋ አደረጉ። ባለአውሊያው እንዳያት "ፍቱዋት" ብሎ ገመዱን አስፈትቶ "ትታችኋት ሂዱ። የተጠናወታት መንገድ ይጠብቃታል" አለ። የምትለብሰውንና የሚያስፈልጋትን ሁሉ አዘዘ። የልጃቸው ድንገተኛ ለውጥ ያስደሰታቸው እነእማዬ እንደተባሉት አደረጉ። 'ውሰዷት' የሚል ፈቃድ ከአውሊያው እየተጠባበቁ ቆዩ። በመካከሉ ብርክት ጠፍታ መጣች።

"ያለፍቃዱ በመምጣቷ መልሶ ያምብኛል ብዬ በመስጋት ወደዚያው መለስኳት" ያ ጋብ ብሎ የቆየው ፀፀት መልሶ ፊቷን ወርሯል። "እጅግ

ተጉሳቁላ ከስት ብላ ነበር። ከሰውነት ተራ ወጥታለች። አካልቤ ከመመለስ ይልቅ ችግሯን ጠይቄያት ቢሆን ኖሮ…" ከንፈሯን ቀረጣጠፈች። ከፀፀት ወደ እልህ ገብታ ማልቀስ ጀመረች። በነጠላዋ ጫፍ እየተናፈጠች ስታነባ አንጀቴ ተላወሰ።

"ችግሯ ምን ነበር? ለምን ተደብቃ መጣች?"

"ስላረገዘች። ጭንቅ ብሏት ኖሯል። የምትገባበት ጠፍቷት - እህ ልጄ እኔን ጭ-ን-ቅ ይበለኝ!" ደረቷን ፀፋችው። "እኔ ይሄ ሁሉ መከራ እንደደረሰባት በምን አውቄ? እንደዛ ተጉሳቁላ ጉረቤት እንዳያያት አካልቤ መለስኳት።"

"ባል ሳታገባ እንዴት አረገዘች።"

"እሷስ የጨነቃት ይሄ አይደል? እጮኛዋ ተቀምጦ ከባለውቃቢው ማርገዟ አይደል መግቢያ ያሳጣት?" በንግግር የተደናቀፈ ልቅሶዋን አስነካችው።

"ከሀ-ኪ-ሙ?"

"አዎን፣ ልጄ። ከባለውቃቢው ነበር ያረገዘችው። አንቺን አረገዘች። አባትሽ እሱ ነው።"

"ይሄ አባትሽ ያልሺኝ ማነው? አይቼው አውቃለሁ?"

"አዎን፣ ያ በዓመት ሁለት ጊዜ የሚወስድሽ ጥርሱ ላይ ወርቅ ያለው ሰውዬ ነው።"

"አ-ጎ-ቴ?" አልኩኝ ከገረሜታ ጋር። እዚያ ምስቅልቅሉሽ ዓለም ውስጥ ዳግም ገባሁ።

"አዎን - ልጄ።"

የአምስትና የስድስት ዓመት ልጅ ሆኜ በየዓመቱ ለዕንቁጣጣሽና ለጥር ሚካኤል አንድ ቤት እወሰድ ነበር። ያኔ እሄድበት የነበረው ቤት ውስጥ ሁልጊዜም ከአንድ ጥርሰ ወርቅ ሰውዬ ጋ ያገናኙኝና "አጎትሽ ነው" ይሉኝ ነበር።

እንግዲህ እናቴን ያስረገዛት ባለ አውሊያ ሰውዬ፣ አጎቴ እያልኩ የቆየሁት ነው። ያ ጥርስ ወርቅ ሰውዬ በመጨረሻ አባቴ ሆኖ ተገኘ።

ህግ ሥርዓት የማያውቅ ተገለባባጭ ዓለም፤ ሥርዓተ-አልበኛ ህይወት…

- 6 -

እውነ ዓለም የቅገርት ህልውና ተላበሰ። የምጨብጠው ግዑዙ ነገር ላይ እምነት አጣሁ። የምረግጣት መሬት አጠራጠረችኝ። ወላጆች የተባሉ በአንዲት ጀንበር ወደ እያትነት አፈገፈጉ። እንደ እህት አርቄ ጭካኔዋን የምታዘበው ሴት ጥላቻዋ በእናትነት ስም ሲውጠኝ አዛጋብኝ። አለማሽ እህት ሳትሆን አክስት? የእቴቴ ልጆች? የእህቴ ልጆች ሳይሆኑ እህቶቼ።

Scanned with CamScanner

የዚህ ዓለም ግንዛቤ ዋስትናው ምንድነው? ለአንድ ትንሽ ልጅ ከቤተሰቦቿ ውጭ ምን እውነታ አለ? አንድ እውነታው ወደ ሐሰት ሲለወጥ ካየ ሌላው ሁሉ ትርፍ አይደለምን?

ትርፍራፊ ሳቅና ጨዋታ የሚቃርመው የልጅነቴ ደመ-ነፍስ ደነገጠ። መሳቅ፣ መጫወት ቀነስኩ። መተከዝ፣ ለብቻ አንድ ቦታ ኩርምት ብሎ መቀመጥና ፈዝዞ መዋል መለያ ባህሪዬ እየሆነ መጣ። አዕምሮዬ ሁሉ ወደ እናቴ ብቻ ኮበለለብኝ። ጭንቅላቴ አንድ ነገር ብቻ በማሰብ ተጠመደ። ለምን ክፉ ሆነችብኝ? ለምን ይህን ያህል ጨከነችብኝ? ልጆቿ ምርጥ ምርጥ ልብሶች ሲለብሱና ምርጥ ምርጥ ጫማዎች ሲጫሙ እኔ በባዶ እግሬ እንድኳትን ለምን ፈረደችብኝ?

ለነዚህ ሁሉ ጥያቄዎች በቂ መልስ አጥቼ እንደተምታታብኝ ትክዝ ብዬ መሬት እጭራለሁ። ሳወጣ ሳወርድ እውላለሁ፤ ወደኋላ እየተመለስኩ ብዙ ውል የሌለው ነገር ሳውጠነጥን አድራለሁ። እንደዚያም ሆኖ እናቴ እኔን የጠላችበት፣ በእኔ ላይ የጨከነችበት ምክንያት ሊገለጽልኝ አልቻለም።

ዛሬም ምንም የተለወጠ ነገር የለም። በርግጥ እሷ የእውነት ወልዳኛለች? ብዬ እንድጠይቅ የሚያደርጉኝን በርካታ የግፍ ግፎችን እየፈፀመችብኝ ነው። ዛሬም ብታመም፣ ብድን ዞር ብላ አታየኝም።

አሁን ዘጠኝ ዓመት ሆኖኛል። መነሻው ባልታወቀ ምክንያት መላ ሰውነቴ፣ ጭንቅላቴ ሳይቀር በቁስል ተመትቷል፤ ትንሿን የእጅ ጣት ማሳረፍ የሚችል ከቁስል ነፃ የሆነ ሰውነት የለኝም። ከቁስሌ ጋር ተጣብቆ የሚውለውን ልብሴን ማታ፣ ማታ ሳወልቅ ነፍሴ ተመንጥቃ ልትወጣ ትደርሳለች።

እንዲህ ቁስልስል ብዬ በዝንቦች ተወርሬ በረንዳ ላይ ቁጭ ብዬ እውላለሁ። እያንዳንዱ ንቅናቄ የጥዝጣዜ ዋጋ ስለሚያስከፍለኝ ግድ ካልሆነብኝ አንገቴን እንኳን ዞር አላደርግም። ዝንቦቹንም ለማባረር አልሞክርም። እንደዚህ የተፋፋቅሁ ሐውልት መስዬ እንደተቀመጥኩ ጋሼ ሰቦቃ መጣ። ዕድሜውን የገፋው የአያቶቼ ጋሪ ነጂ ሆኖ ነው። የግዙፍ ሰውነቱ ጥላ እንጂ እሱ ከብዶኝ አያውቅም። አሁንም ስግደድ ብሎ እንደቆመ ያየኛል። የአንገቴንና የማጅራቴን ቁስል ትዩ ቀና ብዬ ለማየት ሞከርኩ። ሰከሯል። ከዚህ ጋር እያዘነልኝ እንደሆን ከፊቱ ላይ አነበብኩ። ከሰከረ ለማንም ደንታ የለውም። የመሰለውን ይናገራል። በዚህ የተነሳ አባዬ ከቤት እንደሚያባርረው ብዙ ጊዜ ዝቶበታል።

ይሄኔ እንጀራ አባቴና ወላጅ እናቴ ሁሌ እንደሚያደርጉት አያቴ በር ላይ መኪናቸውን አቁመው ወረዱ። ጋሼ ሰቦቃ አንዳች ነገር ለማድረግ ያሰበ ይመስል የቆመበት እየተናጠ ይመለከታቸዋል። ዝንጥ ብላ ሽቶ ተርከፍክፋ በኩራት የምትራመደው እቴቴ ላይ ሙሉ ትኩረቱን አድርጎ መናገር ጀመረ።

"ልጅሽ እንዲህ ቆሳስላ፣ በዝንቦች ተወርራ ስትሰቃይ ትውላለች፤ አንቺ ደግሞ ቂቅ ብለሽ ለብሰሽ እንደ ልዕለት አምረሽ የትም ስትዞሪ ትውያለሽ"

ሁለቱም ቁብ ሳይሰጡት አልፈውት ሄዱ።

* * *

ሲያሳክከኝ የቆየው የሰውነቴ ክፍል ህመም ዕረፍት ነስቶኛል። እዛችው ቦታ ላይ በዝንቦች ተቀብሬ ቁጭ ባልኩበት ሰዓት የአያቴ የአክስት ልጅ ኮሎኔል መለሰ ተካ ከጋሼ ተሻለ ጋር በመሆን እናቴን ለመጠየቅ የኛን በር አቋርጠው ሲያልፉ ያዩኝና ደንገጥ ብለው፣

"ኡ-ንዴ?! እቺ የብርክት ልጅ አይደለችም?..... ምነው ምነው ተሻለ? መቅደስ ብትሆን፣ እንዲህ ዓይንህ እያየ ዝም ትላት ነበር? ለምን አታሳክማትም?" ሲሉት

"አላስመዘገብኳትማ!" አላቸው ትክሻውን በምንቸገረኝነት እየናጠ። ያኔ ማስመዝገብ ምን እንደሆነ አላውቅም።

"እይ፣ ትክክል አይደላችሁም! እግዜር የማይወደው ሥራ ነው የምትሰሩት!" እያሉ ኮሎኔሉ እንጀራ አባቴን ሲወቅሱ፣ ወላጅ እናቴ ከቤት ብቅ ብላ ተቀላቀለቻቸው።

"ብርክት፣ እያት እስኪ ይቺን ልጅ! እንደዚህ እስክትሆን ድረስ እንዴት ዝም ብላችሁ ታዩዋታላችሁ?"

"በቃ፣ ዕድሏ ነው። ምን ይደረግ?" አለች እናቴ እሷም እንደ ባለቤቷ ትከሻዋን እየሰበቀች።

"ለሌሎች ልጆቻችሁስ አትፈሩም? የሚጋባ በሽታ'ኮ ሊሆን ይችላል። ቢያንስ የቁስሉን ምንነትና መንስኤው እንኳ ጠይቃችሁ ብታውቁ ምናለ?"

"ይልቅ ግባ፣ በዚህ ጠራራ ፀሐይ እደጅ አትቁም!" አለች እናቴ፣ በነዚያ አስፈሪ ዓይኖቿ ገላምጣኝ ስታበቃ።

"እውነት የምትሰሩት ሥራ በጣም የሚያሳዝን ነው.....በል አሁን ለግዛው (ለሾፌሩ) ንገርና ቶሎ ወደ ህክምና ይዟት ይሂድ" አሉት ኮሎኔል በለጠ፣ እንጀራ አባቴን።

እስከዚያች ቀን ድረስ ከአውቶቡስ ውጪ የቤት መኪና ላይ ተሳፍሬ አላውቅም ነበር።

የክብር ዘበኛ ሆስፒታል ዶክተር እንዳየኝ በድንጋጤ ዓይኖቹ ፈጠጡ። "እስካሁን ለምን ሳታሳክሟት ቆያችሁ? አባት፣ እናት፣ ዘመድ ጉረቤት የላትም?" ብሎ በንዴት ሾፌሩ ላይ ጮኸ። በጥልቅ ሀዘን ጭንቅላቱን በኃይል ሲወዘውዝ፣ የጉዳቴ መጠን አሁን የተገለጸልኝ ይመስል ድንገት ለቅሶዬን አስነካሁት። ሆስፒታሉን በጩኸቴ አናወጥኩት። ማን አባብሎ ዝም ያሰኘኝ!? በዚያ ሰሞን አዲስ የተቀጠረች የእናቴ ሠራተኛ

Scanned with CamScanner

እንዲህ ቆሳስዬ ውሃ ስቀዳ አይታኝ "ምን ዓይነት ጨካኝ እናት ናት! ምን ዓይነት ቤተሰብ ናቸው እነዚህ?" ብላ ስትናገር የሰማኋት ጊዜ እንኳ እንደዚህ አላለቀስኩም፡፡

ሀኪሙ በመከራ አባብሎ ዝም ካሰኘኝ በኋላ አክሞ፣ በየቀኑ እየተመላለስኩ መርፌ እንድወጋ አሳስቦ ሸኘኝ፡፡ ብዙ መርፌ እንደተወጋሁ ነበር ቁስሉ ጠገግ ያለልኝ፡፡

አዎን፣ ታሪኬን በማወቁ ምንም የተቀየረ ነገር የለም፡፡ ዛሬም ሳላጠፋ እመታለሁ፡፡ እንዲያውም ነገሩ የከፋ ደረጃ ደርሶ ደግ ስሰራ ሁሉ መመታት ጀምሬያለሁ፡፡ ከነዚህ መሃል የእናቴን ልጅ ቢንያምን ከመኪና አደጋ ያዳንኩበትን ሁኔታ ልጥቀስ፡፡ በወቅቱ ጋሼ ተሻለ የመንግስት ቦልስዋገን መኪና ይነዳ ነበር፡፡ ከዕለታት አንድ ቀን እኔና መቅደስ ከበር ውጪ እየተጫወትን ነው፡፡ ቢንያም ደግሞ ከእኛ ፈንጠር ብሎ ከአባቱ መኪና ኋላ በሆነ ነገር ብቻውን ይጫወታል፡፡ ከጥቂት ደቂቃዎች በኋላ ኮ/ል ተሻለ እየተጣደፈ ከቤት ይወጣና መኪናውን አስነስቶ የቢንያምን ከመኪናዋ ኋላ መኖር ልብ ሳይል የኋላ ማርሽ አስገብቶ መኪናዋን ማንቀሳቀስ ጀመረ፣ ይኸኔ በድንጋጤ "ወጣበት! ወጣበት! እእእ!" ብዬ እየጮህኩ የዕውር ድንብሬን መሮጥ ጀመርኩ፡፡ ለካ ከተቀመጥኩበት ተስፈንጥሬ ስነሳ መቅደስም እንደኔ ልሩጥ ስትል ቀሚሷን ረግጬባት ኖሮ በአፍ ጢሟ ትደፋለች፡፡ ምላሷ ጥርሷ ውስጥ በመወተፉም ትደማለች፡፡ የዛን ቀን ቢንያምን ባዳንኩት፣ መቅደስ ወድቃ ደማች ተብሎ የወረደብኝን ዱላ አሁን ሳስታውሰው እንኳ ያመኛል፡፡

አዎን፣ ድብቅ ታሪኬን በማወቁ የተለወጠ ነገር የለም - አሁንም እውነት እውነቱን ብናገርም ማንም አያምነኝም፡፡ አለማሽ የተናገረችው ሁሉ ግን እውነት ነው፡፡ ለምሳሌ አለማሽ አንድ ቀን ማታ ላይ ፍራንክ ትሰጠኝና "እነ መብራቴ ፓስቲ ግዥልን ብለውሻል" ትለኛለች፡፡ ጨለማ እንደምትፈራ ስለማውቅ እሺ ብያት ገዝቼ ወደ ቤት እየተመለስኩ ሳለ አባዬ መንገድ ላይ ያገኙኛል፡፡ "ከየት ነው የምትመጪው?"

"እነ እናናዬ ፓስቲ ግዥ ብለውኝ"

ዝም ዝም እንደተባባልን ቤት ገባን፡፡

"በዚህ ጨለማ ለምን ላካችኋት?" አባዬ ተቆጣቸው፡፡ እነሱ "እረ እኛ አልላክናትም!" ብለው ሽምጥጥ አድርገው ካዱ፡፡ አባዬ በቀጥታ ቃላቸውን አምኖ "ፍራንኩን ከየት አመጣሽ?" እያለ በኃይል ገረፈኝ፡፡ እኔ እነሱ ፍራንኩን ከየት እንደሚያመጡት አላውቅም እኮ! ሰርቀውት ይሆናል ብዬ እንዳላስብ በዚያን ሰዓት ፍራንክ መስረቅ ብሎ ነገር በዚህ ዓለም ስለመኖሩ እንኳ የማውቀው ነገር የለም፡፡ "ሁሌ ነው የሚልኩኝ፣ እኔም ሁሌ ነው የምገዛላቸው" ብዬ እውነቱን ብናገር፣ ብጮህ አባዬ እንዴት ይመኑኝ?!

በዚያ ላይ ፓስቲው እዚያ ለነበረ ሰው ሁሉ ተከፋፍሎ ሲሰጥ፣ ከመሃላቸው አንድ ስንኳን "ልጅ ናትና ትጓጓለች" ብሎ ሊሰጠኝ የሞከረ አልነበረም፡፡ ተገርፌም፣ ተቁለጭልጬም ምንም ሳላገኝ ቀረሁ፡፡ ያለኝ አማራጭ በፓስቲው ምትክ እንባዬን መዋጥና ተጠቅልሎ መተኛት ሆነ፡፡

* * *

እንደ ልማዴ በዙሪያዬ ያሉ ሰዎች እኔ ላይ የሚያሳርፉት የክፋት በትር ሆድ አስብሶኝ እያለቀስኩ ነው፡፡ ብቻዬን ተቀምጬ መሬት እየጫርኩ በምብሰለሰልበት በዚያ ቀን እማዬ ከየት መጣች ሳይባል "መሬት አትጫሪ! ተነሺና ተጫወቺ!" ብላ መታችኝ፡፡ መሬት መጫር ደግሞ ያስመታል እንዴ? ገረመኝ፣ ከፋኝ፡፡ "መሬት አትጫሪ" ማለት ያለዕድሜሽ ትካዜና ሃሳብ አታብዢ ማለት መሆኑ የገባኝ ትንሽ ዕድሜ ከጨመርኩ በኋላ ነው፡፡

በጊዜው ግን መጠላቴ አንገብግቦኝ ለሰዓታት ስቅስቅ ብዬ አልቅሻለሁ፡፡ ይኸኔ ነበር እኒያ የወላጅ አባቴንና እናቴን ማንነት የጠቆሙኝ ሴትዮ ኩርምት ብዬ እተቀመጥኩበት ድረስ መጥተው፣ "ሁሌ እንዲህ ስትንሰቀሰቂ ከምትኖሪ ለምን አባትሽ ጋ አትሄጂም?" ያሉኝ፡፡

"እንዴት እንደሚኬድ አላውቅም" አልኳቸው እየተነፋረቅኩ፡፡

"እንዴት እንደምትሄጂ እኔ እነግርሻለሁ፣ በደንብ አድምጪኝ፡፡ ለአውቶቢስ መሳፈሪያ የሚሆን ገንዘብ እኔ እሰጥሻለሁ፡፡ አንቺ መጀመሪያ ቀጥታ ወደ ቀጨኔ መድኃኔዓለም ትሄጂና ከዚያ ወደ ሩፋኤል የሚያስወጣው መንገድ የቱ ነው? ብለሽ ትጠይቂያለሽ፡፡ ከዚያ አንድ ቁጥር ማዞሪያ ጋ እንደደረስሽ... ወርቅ ጥርስ ያለው፣ ጥቁር ማርቼዲስ መኪና የሚነዳው፣ ጠንቋዩ ሰውዬ ብትይ ማንም ያሳይሻል"

ያሉኝን ነገር እንዳይጠፋብኝ ስደጋግም፣ ስደጋግም አደርኩና በማግስቱ ቃል የገቡልኝን የመሳፈሪያ ፍራንክ ልቀበል እሳቸው ዘንድ ሄድኩ፡፡ አራት ብር እንደሰጡኝ ወዲያውኑ ለማንም ሳልናገር በጠቆሙኝ መሠረት በቀጨኔ ጫካ አቋርጬ፣ ወደሩፋኤል የሚያስገባ መንገድ ይዤ፣ አንድ ቁጥር ማዞሪያ ስደርስ ወርቅ ጥርስ ያለው፣ ጥቁር መኪና የሚነዳውን ጠንቋዩን ሰውዬ ብዬ እያጠያየቅኩ ከምሽቱ አስራ ሁለት ሰዓት ተኩል ላይ አባቴ ቤት ደረስኩ፡፡ በወቅቱ ይዘንብ ስለነበር ልብሴ በስብሶ ገላዬ ላይ ተጣብቆ ነበር፡፡

የግቢውን በር አንኳኩቼ ስገባ በረንዳው ላይ አባቴ ቁጭ ብሎ በመቀስ የበግ ፀጉር ሲቆርጥ አየሁት፡፡ አንዲት የጥቁር ቆንጆ አጭር ሴትም ከጐኑ ቆማለች፡፡

አባቴ ልክ እንዳየኝ ደንገጥ ብሎ መቀሱን ቁጭ አደረገና፣ "እንዴት ብለሽ መጣሽ? ማን አመጣሽ?" ሲል ጠየቀኝ፡፡

Scanned with CamScanner

እያለቀስኩ ሁሉንም ነገር በዝርዝር ነገርኩት። አዘነ፣ አለቀሰ። ገላዬንም እንድታጠብ አደረገና ጋቢ አልብሶኝ አጠገቤ ቁጭ ብሎ ያዋራኝ ጀመር። በሰዓቱ እትዬ ማርታ አሰፋው የምትባል የአባቴ ሚስት (የእንጀራ እናቴ) እዚያው ከእኛ ጋር ነበረች። ከእሷ የተወለዱት ወንድሞቼንም አገኘኋቸው። የትናየት፣ ዮናስ፣ እንድርያስ፣ ሳሙኤል፣ ማቴዎስና ተበጀ ይባላሉ። በቅርቡም ኤልሳ የምትባል ልጅ ወልዳለች።

እና ከእነሱ ጋር ስንጫወት ቆየንና እዚያው አደርኩ።

* * *

በነጋታው አባቴ ሁለት አዳዲስ ልብሶችንና ሁለት ጫማዎችን አስገዛልኝ። የተገዛልኝን አዲስ ልብስ ለብሼ ስታየኝ እንጀራ እናቴ "እንዴት አምሮብሻል 'ባክሽ!" ብላ አደነቀችኝ። እኔም ደስ ብሎኝ እየተፍለቀለቅኩ በራፉ ጋ ቆመን ሳለ ድንገት ጋሼ ብዙነህ ከች አለ። በጣም ስለምወደው፣ ለአንድ ወር ያህል ደግሞ ሐረር ሄዶ ናፍቆኝም ስለነበረ ስሮጥ ሄጄ ተጠመጠምኩበት።

"አሁን ከእኔ ጋር ትሄጃለሽ አይደል?" አለኝ ከእንጀራ እናቴና ከአክስቴ ጋር ትንሽ ከተጨዋወተ በኋላ።

"ቆይ የተገዛልኝ ልብስና ጫማ አለ፣ ላምጣው ጠብቀኝ" ብዬው ወደ ውስጥ ስገባ፣ እንጀራ እናቴና አክስቴ "አትሄድም" ብለው ኃይለኛ ጭቅጭቅ አስነሱ። ጋሼም፣ "ምን እሱ አባት ነው እንዴ? እስከዛሬ የት ወደቀች ብሎ ያውቃል?" ብሎ በንዴት ሲናገር ሰማሁ።

ወደ አያቴ ቤት የሄድነው አንዳንድ ነገር እያወራልኝ ነበር። ጠፋች ተብሎ ቤቱ እንደታመሰ፣ ፖሊስ ጣቢያ ሳይቀር ሄደው እንዳስመዘገቡ እየነገረኝ ነበር።

* * *

እማዬ፣ ጋሼ ሰቦቃና ሌሎች የእናቴ ዘመዶች አንድ ክፍል ውስጥ ሰብሰብ ብለው ተቀምጠው ሲጫወቱ ደረስን። ጋሼ ሰቦቃ ዛሬም እንደ ልማዱ ጥንብዝ ብሎ ሰክሯል። ለሰው ልጅ ሁሉ ትልቅ ክብር ያለው ሰው በመሆኑ ሁላችንም እንወደዋለን። በተለይ እኔማ ስወደው! ማንም ሰው ሲናገረኝ አይወድም። "ተዉ፣ ይቺ ልጅ ወደፊት ትልቅ ቦታ ነው የምትደርሰው" ይላቸው ነበር። ዛሬም ልክ ሲያየኝ ዘሎ መጥቶ ሳመኝና "የት ጠፍተሽ ነበር? እኛኮ እንቺን ፍለጋ ያልደረስንበት ቦታ የለም" አለኝ ከቁመቱ ሰግደድ እንዳለ በስካር እየተናጠ።

በዚህ ጊዜ ጋሼ "ይቅርታ ብለሽ የሁሉንም ጉልበት ሳሚ" ብሎ አዘዘኝ። እኔም እንደታዘዝኩት የሁሉንም ጉልበት ስሜ ስጨርስ፣ "ለምንድ ነው ለማንም ሳትናገሪ ውልቅ ብለሽ የሄድሽው?" አለችኝ እማዬ አጠገቧ ሄጄ ልቀመጥ ስል።

"እናንተስ ለምንድነው የምትመቱኝ? ለምን ትበድሉኛላችሁ? ያስጥፋቱ ሁሉ የምትገርፉኝስ ለምንድን ነው? ለምን ከአለማሽ አሳንሳችሁ ታዩኛላችሁ? ልብስ እንኳን አትገዙልኝም። አባቴ የገዛልኝን ግን እዩት..." ብዬ የብሶቴን ማልቀስ ስጀምር፣ ጋሼ ሰቦቃ በመሃል ገባና፣

"ምነው - ምነው አስቴርዬ?! እኔ ከሰው ደብቄ በዘንቢል ተሸክሜ አምጥቼሽ እንዴት ጥለሽን ትሄጃለሽ?" አለ።

እማዬ በድንጋጤ ራሷን ይዛ ተነሳችና "ኡኡ፣ ኧረ በፈጠረህ ሰቦቃ፣ ባጥኝቷ ዝም በል!" ብላ ጮኸችበት።

"ምንድነው የሚለው እማዬ?" እኔም በድንጋጤ በግራ መጋባት ጮኽኩ።

"አትመኚው። የሰካራም ወሬ ነው። ቀባጣሪ!" አለች እማዬ በንዴት።

ጋሼ ብዙነህ ፈዝዞ ዝም እንዳለ ነው።

ጋሼ ሰቦቃ ግን እሷን ችላ ብሎ፣ "እኔ እኮ ነኝ ገና የሰባት ወር ህፃን ሳለሽ በዘንቢል ይዤሽ የመጣሁት፤ ይሄን አታውቂም ጥሯል እንዴ?" አለኝ።

"ከየት ነው በዘንቢል ያመጣኸኝ?... ኧረ እማዬ ምንድነው የሚለው?" ጩኸቴን አቀለጥኩት።

"ተይው እሱን። ዝም ብሎ ነው የሚቀባጥረው።"

"አይደለም፣ የሆነ የደበቅሽኝ ነገር አለ። ንገሪኝ! ምንድነው እሱ?"

ለሰዓታት ካስጨነቅኳት በኋላ በመጨረሻ ተረታችና "በይ፣ ነይ ብቻሽን" አለችኝ። አጠገቧ ቁጭ አልኩና እስካሁን ተደብቆኝ የኖረውን ሌላ ጉዴን ለመስማት አፌን ከፍቼ መጠባበቅ ያዝኩ። የኔ ዓለም ከህግ ውጭ መሽከርከሯን ቀጥላለች። ይህችስ ዕለት ምን ታመጣ ይሆን? የትኛውን አስለቅታ የትኛውን ለማስጨበጥ ትጥር ይሆን?

- 7 -

እማዬ በአካል ብትረጋጋም በመንፈስ እንደተረበሸች ለመረዳት አላዳገተኝም። ባለፈው አሻር ስትቆላ በጭሱ ይሁን በእኔ እንዲያ ካለቀሰች በኋላ ዓይኖቿ ጠርተው አይቻቸው አላውቅም።

"እናትሽ አውሊያው ቤት እያለች ሰላም አልነበራትም" ብላ ጀመረችልኝ። "የታጨች ነች። በዚህ ላይ የጋብቻው ውል የተፈፀመው የጃንሆይ አንጋች ከነበሩ ትልቅ ሰው ልጅ ጋር ነው። የቸገረ ነገር ነው'ኮ። ትንሽም ዕረፍት የሰጠን የእጮኛዋ ወደ ኮሪያ መዝመት ነበር። ታዲያ ምን ይሆናል ጉዳችን ፍጥጥ ብሎ መጣ። ብርክት አረገዘች!"

አሁን የሆነ ያህል ጭንቀት ፊቷ ላይ ይታያል። እቴቴ ከአውሊያው ቤት የመጣችው በአግባቡ ሳትሰናበት ተጣልታ ኖሯል። እማዬ

Scanned with CamScanner

ወደ ዕቃ ቤት ስትገባ ጠጅ የምትጥለው ሰራተኛ "ብርክትንኮ መጥታለች" ብላ ለእማዬ ትናገራለች።

"እጅግ ተጉሳቁላለች። ከሰውነት ተራ ወጥታለች" አለች እማዬ "በይ ተነሽና ሂጂ" አልኳት። ወደዚያው የመለስኳት መስሎኝ ሥራ ሥራዬን ስል ለካ አልሄደች ኖሮ በርሜል ውስጥ ተኝታ አገኘኋት። ዳግም አባረርኳት። አልተሳካልኝም። አሁንም ተደብቃ እዛው አደረች። በወቅቱ እምትቀምሰውኳ አልሰጠኋት፤ ችግርሽ ምንድነው አላልኳት። ዝም ብዬ አባረርኳት። እኔን ያብርረኝ፤ አይ ፀሀት እቴ፤ የእግር እሳት።"

ከዚያ በኋላ ሁለት ወር ያህል ቆይታ ነበር ዳግም የመጣችው። በዚያ ወቅት እሎኛዋ ተሻለ ከዘመተበት ከኮሪያ መጥቷል። "በዚያን ጊዜ እኔ አላወኩም ነበር'ንጂ ለካ አንቺን እሰው ማዕድቤት ተገላግላሽ ኖሯል" ፊቷን አኮመጠጠችው። "ለሦስት ቀን ያህል እሰው ቤት ቆይታ መምጣቷ ነበር። እንደለመድኩት አባረርኳት።"

እማዬ ቆይታ ነገር የገባት ይመስላል። እግር በእግር ተከትላ አውሲያው ቤት ብትሄድ ብርክትን አጣቻት። "የት ሄደች?"

"የለችም ሄዳለች" አሉኝ የቤቱ ሰዎች።

"ወዴት ሄደች?"

"እንጃ! ተደብቃ ማድቤት ወልዳ ልጇን ጥላ ሄዳለች።"

"ህፃኑስ?" አልኳቸው ድንግጥ ብዬ። ሰዎቹ ትክሻቸውን በምናውቁ ነቀነቁ። በሀፀት እየተንገበገብኩ እቤት ደረስኩ። ምናለ ባላባረርኳት፤ ምናለ ችግሯን በጠየቅኳት፤ ምናለ... ምናለ..."

እማዬ ወደቤት ተመልሳ ምን እንደምታደርግ ግራ ተጋባች፤ ለአባዬ እንዴት አድርጋ ትንገር? ብርክትን የት ትፈልጋት?

"አንቺን ጥላ የሄደችው ከእሎኛዋ ጋር ኖሯል። የት እንዳለሽ ሳጠያይቅ ለካ ለአባትሽ ወንድም ለተፈሪ አስረክባሽ ኖሯል። እዚያ ሄጄ ‹ከኔ የቀረበ ዘመድ የላትም ስጡኝ› አልኳቸው። ሳያንገራግሩ ሰጡኝ።"

"እናትሽ የታጨች ነበረችና የአንቺን መወለድ በምስጢር መያዝ ነበረብኝ" በሚል እኔን መሸፋፈን ከመጀመሪያዋ ቀን አንስቶ ተጀመረ። ከገበያ የተገዛ ዕቃ አስመስላ በጋሼ ስቦቃ ጋሪ በዘንቢል ይዛኝ ወደቤቷ።

"ጎረቤት ድግስ ጠባቂ ነው፤ ሰው ሠርግ መድረሻውን ቀን እየቆጠረ ነው። ይሄ ጉድ ቢሰማ የሚፈጠረውን ማሰብ ነው። የእነዚያ ሰዎች ተወካይ ይመስል የደጃዝማች ዓለማየሁ ‹ገረድ› የነበሩ ትልቅ ሴት ዘወትር እየመጡ ይጠይቁ ጀመረ።"

"ያቺ ልጅ እንዴት ናት?"

"ደህና ናት - ተሽሏታል"

"ሠርጉ ለመቼ ሆነ ታዲያ?"

"ቁርጡ መች ታወቀ!"

"እሳቸው በመጡ ቁጥር ሮጬ አንቺን ወደ ጓዳ እደብቅሽ ነበር። አንድ ጉዶሎ ቀን ሳላስበው አንቺ ደጅ ተቀምጠሽ ሳለ መጡና አዩሽ"

"ይቺ ደሞ የማነች ልጅ?" ብለው ጠየቁ

"የዘመድ ልጅ"

"የናንተ ልጆች አንሰው ከዘመድ አዝማድ ታሰባስቡ ጀመር? እ? እንዲህም አድርጉ የለ..." ከዚህ በኋላ ጭምጭምታው ከቤት ሾልኮ ጉረቤት ናኘ።

ስለእኔ የሚነገረኝ አልመስልሽ አለኝ። ከጅማሬው ነገረ-ጉዳዩ ሁሉ የተወሳሰበባት አንዲት ጨቅላ ህፃን። ዕጣ ፈንታዋ ተጉልጉሎ ዳግም እንዳይዳወር ሆኖ የተወታተበባት ትንሽ ልጅ። ሁኔታዎች ጠላት ያበዛባት ጨቅላ፤ ከእናቷ ጋር ደም ተቃብታ የተወለደች... ኡሁሁሁ ...

"የሰባት ወር ህፃን ሳለሽ በጠና ታመሽብኝ ነበር። ሆስፒታል አስተኝቼ ሳስታምምሽ ድንገት አባትሽ ጉማሬያቸውን ይዘው መጡ"

"ለምን? ሊገርፉኝ? ሊገርፉሽ?"

"ኡ-ይ፤ ባለእውሲያዎች ወጋቸው ነው። ጉማሬ - አለንጋ ይይዛሉ። ታዲያ እንደደረሱ አንቺን ነጥቀው ሊወስዱ፤ እንደምንም ብዬ አስቀረሁሽ። ያን ዕለት ለመታሰቢያ አንዲት ፎቶግራፍ አስነሳሁሽ። ከቤት ከወጣሽ አይቀር እግረ መንገዱን ነበር ፎቶውን ያስነሳሁሽ።"

ፎቶውን - ፎቶዬን አየኋት። ታሪኳን ብቻ እንደማውቀው አንዲት የሩቅ ዘመድ ሆና ታየችኝ። ፎቶዋ ፊቷ ላይ ምንድነው የሚነበበው...?

"አባቴ ይዞኝ ሊሄድ የነበረው ስለሚወደኝ አይደለም?"

"ኡ-ይ፤ እሱ እንኳን... እስኪ ተይው። እናትሽ'ኮ ባንቺ ብዙ ጭንቅ አይታለች። ማዕድቤት ብቻዋን በምጥ ተሰቃይታለች። ያወቀላት አልነበረም። አዋላጅም ኖሮ የማይቻል - ያውም የበኩር ልጅ ምጥ... እህ... ወ/ሮ ንጋቷ የሚባሉ እንጀራ እየጋገሩ ሳሉ ነው የተወለድሽው። እሳቸው ሸኮኩት። አዬ መከራ! ከሰው እንዳልተፈጠረች! እንደ ከብት - ከብት እንኳን አዋላጅ አለው..." እማዬ መነፋረቅ ጀመረች።

"ታዲያ ለምን አላሳደገችኝም? ለምን የትም ጥላኝ ጠፋች?"

"አንደኛ ቀለበት አስራ ነበር። ሁለተኛ ችግር ውስጥ ነበረች። እኒያ ሆስፒታል መጥተው ካልወሰድኩሽ ያሉት አባትሽ ያኔ የወተት ብትጠይቃቸው ‹ስትፈልጊ ውሃ ጉድጓድ ውስጥ ጨምሪያት› አሉዋት። እሷስ ምን ታድርግ? ቸግሯት እንጂ ጠልታሽ ይመስልሻል? ጨንቋታል ልጄ፤ መግቢያ አጥታለች..." የሙሾ ዓይነት ዜማ ጨምራ ለቅሶዋን አቀለጠችው።

እማዬ ከማን እየነጠቀች ወደ ማን እያስጠጋችኝ ነው? ለማን አገኜ በማን እንድጨክን ነው ፍላጎቷ? ከእናቴ አባቴ ይሻላል። ቢያንስ ሲበርደኝ ጋቢ አልብሶኛል፤ ሐሳቤን ለማድመጥ ጆሮውን አውሶኛል። ይሄ እኔ እዚህ ቤት ዕድሜ ልኬን ያላገኘሁት ነው። እናስ? በኔ ላይ ለተካሄደው የእድማ ጥላቻ መሪዋ እቴቴ አይደለችምን? እሷ ብትወድደኝ ማን ደፍሮ ይጠላኝ ነበር? የበደሌ ሁሉ ምሰሶዋ እርሷ አይደለችምን?...

Scanned with CamScanner

ክፍል ሁለት
አመጽ

- 1 -

ለልጅ ቤት ምኑ ነው? መጠለያው እናቱ አይደለችምን? ቁራሽስ ያለእናቱ ከአንጀቱ ጠብ ይላል? እናቱ ያላቀፈችው ቢለብስ ይሞቀዋል? ከእናቱ ውጭ ምን ጋሻ ይከላከለዋል? ማን ያስጥለዋል? ሰዎች መካከል ከተጣለ ይልቅ አውሬዎች መካከል እናቱ የምትጠብቀው ልጅ ዋስትናው ሰፊ ነው።

ምንም ይሁን ምንም እቴቴ እኔን ልትጥለኝ፣ ልትገፋኝ አይገባም!!

እሷ ግን ዛሬም እነዚያን፣ ከኮሎኔሉ ባሏ የወለደቻቸውን ልጆቿን ብቻ ነው የምትወደው። ከእኔ ቀጥሎ መቅደስ፣ ምዕራፍ፣ ቢንያም፣ አለምና ኢየሩሳሌም የተባሉ ልጆች ወልዳለች። በዓመት ከስምንት ወር ከምበልጣት ከመቅደስ በስተቀር ሁሉም የተወለዱት በአስራ አንድ ወር ልዩነት ነው። በአለምና በኢየሩሳሌም መሃል አንዲት ልጅ ስትሞትባት አንድ ጊዜ ደግሞ እርጉዝ ሳለች ታማ ፅንሱ ተጨናግፎባታል። ከዚያ በኋላ ነበር የመጨረሻዋ ሂሩት የተወለደችው።

እናም እነዚያ ልጆቿ የሚለብሱትን ልብስ ሳይ፣ የሚጫሙትን ጫማ ስመለከት፣ መጫወቻ ሳይቀር ተገዝቶላቸው ሲቦርቁ ሳይ ... አንድ ደስ የማይል፣ እጅግ የሚያስጠላ፣ የሚቀፍ ነገር ጭንቅላቴ ውስጥ እየተፀነሰ መጣ። ሁሉም ነገር ትክክል አልሆን፣ ደስም አልልሽ አለኝ። ሰራተኞቻቸው እንኳን በአቅማቸው የቤተሰቦቼን ሁኔታ እያዩ ወደ እናቴ ቤት እንዳልገባ የሚከለክሉኝን ሳይቀር እያሰብኩ መናደድ፣ ክፉ ክፉ ነገር ማውጠንጠን ጀመርኩ።

በዚሁ የተነሳ የምበላው ነገር ሁሉ ወደ ጉሮሮዬ አልወርድ አለኝ፤ የምለማው ነገር ሁሉ ቀፈፈኝ፤ የማስበው ነገር ሁሉ አስጠላኝ። ተምታታብኝ፣ ዞረብኝ።

በዚያ ሰሞን እንዴት ማድቤት ውስጥ እንደተወለድኩ፣ ጋሼ ሰቦቃ በእንዴት ያለ እኳኋን ዘንቢል ውስጥ ደብቆ እንዳመጣኝ ከደብተሬ ላይ አንዲት ወረቀት ገንጥዬ ከጻፍኩ በኋላ ለእማዬ አነበብኩላት። እንደ ተለመደው ቁጣዋ ቀደመ።

"እናትሽ ስንት መከራ ያየችው አነሰና ደግሞ ይህን ጉዷን ለአስተማሪ ወስደሽ ለመስጠት አማረሽ?!" ብላ ነጥቃኝ እሳት ውስጥ ጨመረችው። እስቲ አሁን ምን አጠፋሁ? ማድቤት ውስጥ ስለመወለዴ ብጽፍ ምን ሃጢያት አለው? እውነተኛ ታሪኬ አይደለም ወይ?

በእውነቱ እነዚህ ሰዎች ለምን በሆነ ባልሆነው እኔን ጥፋተኛ ማድረግ እንደሚቀናቸው ሊገባኝ አልቻለም። ባጠፋ እንኳን ለምን በአግባቡ ጥፋቴን አይነግሩኝም? ሁሌ እየተቆጡ ከሚያስደነግጡኝ፣ ሁሌ እየጮኹ ከሚያሸማቅቁኝና መንፈሴን ከሚያስጨንቁት ለምን ለስለስ ብለው አያስረዱኝም? ፍላጐታቸው ከጥፋቴ እንድታረም ከሆነ ለምን በሥርዓቱ ቁጭ አድርገው በፍቅር አይመክሩኝም? - ልክ እንደ አለማሽ።

ከእማዬ በቀር አንድም የሚያገዝንልኝ ሰው የለም። የእማዬም ሃዘኔታ ከራሷም ዱላና ቁጣ የሚያስጥለኝ አልሆነም። እንዲያውም አንዳንዴ እሷም ከሌሎቹ በባሰ ጨካኝ የምትሆንብኝ ጊዜ አለ። አንድ ምሳሌ ላንሳ፦

ጊዜው እንደ ማንም ልጅ በሳንቲም ደረጃ ቀላል ስርቆት የለመድኩበት ወቅት ነው። እኔና አለማሽ ምስር ግዙ ተብለን አበራ ወፍጮ ቤት ተልከናል። ምስሩን ገዝተን መልስ እንደተሰጠን አለማሽ "ከዚያ መልስ ላይ የአስር ሳንቲም አረቂ ከረሜላ እንግዛ" ስትለኝ አላንገራገርኩም። የገዛነውን ከረሜላ ተካፍለን መንገድ ላይ በልተን ከጨረስን በኋላ፣ እንዳይታወቅብን አፋችንን አባብሰን ወደ ቤት ተመለስን።

በማግስቱ የእማዬ ወንድም ከገጠር ሊጠይቃቸው መጥቶ ታሞ ነበርና "የሃምሳ ሳንቲም ጥቁር ኮሶ ግገርለት" ተብዬ ስላክ አለማሽን "እንደ ትናንትናው እናድርግ ወይ?" ስል ጠየቅኳት።

"የስንት ግገር ተባልሽ?"

"የሃምሳ ሳንቲም"

"ስንት ሰጡሽ?"

"ሃምሳ ሳንቲም"

"በይ የአርባ ሳንቲም ግገርና በተረፈው አስር ሳንቲም ከረሜላ ገዝተሽ ነይ" ትለኛለች።

ከአንድ ጉሊት የገዛሁትን ጥቁር ኮሶ በአንድ እጄ፣ ባለሱቅ የሰጠኝን ከረሜላ ደግሞ በሌላኛው እጄ ይዥ በአበረ ወፍጮ ቤት በኩል ሳልፍ እማዬ በሩ ጋ ቆማለች። "ምን ስታደርጊ እስካሁን ቆየሽ? ነፈዝ! የገዛሽውስ የት አለ?"

"ይኸው" አልኩ፣ በአንዱ እጄ የያዝኩትን በወረቀት የተጠቀለለ ኮሶ እያሳየኋት።

"ያኛውስ ምንድነው?" አለችኝ ልክ እንደ ኮሶው በወረቀት ወደተጠቀለለ ከረሜላ እየጠቆመች።

በሰዓቱ መዋሸት እችል ነበር። ነገር ግን እውነቱን "ከረሜላ" አልኳት።

"ከየት አመጣሽ?"

ወደ ኮሶው እየጠቆምኩ "ከዚህ ላይ" አልኳት።

Scanned with CamScanner

በንዴት እንደ ሰፈራችን ውሾች ጥርሶቿን እያንገጫገጬች ዘላ ተከመረችብኝ። ከላይ የለበስኩትንም ልብስ ጭምድድ አድርጋ ከወፍጮ ቤቱ ጐን ወዳለው ረዣዥም ሳማዎች ገፍትራ ጣለችኝ። እዚያ የሳማ "ማሳ" ላይ እየተንደባለልኩ ስጮህ፣ እቦታው የነበረ አላፊ አግዳሚ በሙሉ ከእማዬ ጋር ተጣለ። "እቺንስ ፖሊስ ጣቢያ ነበር መውሰድ!" ያሉም ነበሩ - በጭካኔዋ የበሸቁ አንዳንድ ሰዎች።

በዚህ ሁኔታ ከረሜላውም፣ ኮሶውም እዚያ የሳማ "ማሳ" ላይ ተበታትኖ ቀረ።

በዕለቱ እርግጥ አጥፍቻለሁ፤ አስር ሳንቲም ሰርቄ ከረሜላ ገዝቼበታለሁ። ነገር ግን ምንም ባጠፋ ምን፣ እማዬ ዓይኗ እያየ እዚያ የሳማ "ማሳ" ላይ ገፍትራ፣ በሳማው "እሳት" ነፍሴ እስክትወጣ ድረስ እንድለበለብ ማድረግ ይገባት ነበር?

መላ ሰውነቴ ተቆጥቶ ድብድብ አለ። እንደታረደ ዶሮ እሳት ላይ የምለበለብ ነው የመሰለኝ። እማዬ ሁለት እግሬን ይዛ የእሳት ነበልባል ላይ እያገላበጠች እንደለበለበችኝ ነው የቆጠርኩት።

ከዚያች ቀን ቀደም ብሎ የእሷን መሀረብ ፈትቼ ሃያ አምስት ሳንቲም የወሰድኩባት ጊዜም እንጨት አልጋ ላይ አስተኝታ በርበሬ አጥናኛለች። ይኸኛውም ዘግናኝ ቅጣት ቢሆንም፣ ከሳማው ግን በአስር እጅ ይሻላል።

ሌላ ቀን ደግሞ እንዲህ ሆነላችሁ፡-

ጊዜው አያቶቼ ጠጅ ቤታቸው እየከሰረ በመምጣቱ አሁን ያለንበት ቤት ሸጠው አፍንጮ በር ጋ ቤት ለመስራት ባሰቡ ሰሞን እኒያ የነፍስ አባታችን አባ ገብረማርያም ይመጣሉ። እኚህ ሰው በጣም ኃይለኛ፣ ሲበዛ ክፉ በመሆናቸው አልወዳቸውም። በዚህም ላይ እንደ ቆሻሻ በንቀት ስለሚያዩኝ እጠላቸዋለሁ። ቄስ ትምህርት ቤት ሲያስተምሩኝ ከመሬት ተነስተው ይቆነጥጡኝ ነበር። አንዳንዴ ትምህርት የተባለ ነገር እንድጠላ ምክንያት የሆኑኝ ናቸው ብዬ አስባለሁ። ኃይለኛ ቂም ይዤባቸዋለሁ።

እናም ቤተሰቦቼ ቤት ውስጥ ተሰባስበው የቤት ሽያጭ ገንዘብ እየተቀባበሉ ሳለ ይመጡና፣ "እቶ ተስፋ አለ?" ሲሉ፣

አለማሽ ቀልጠፍ ብላ፣ "የለም!" ትላቸዋለች። በወቅቱ እኔ፣ አለማሽና መቅደስ ደጅ ላይ እየተጫወትን ነበር።

"እረ ይቺ ውሽታም! አለ፣ ይግቡ" አልኳቸው፣ ለምን ትዋሻለች በሚል እየተገረምኩ።

ሰውየው ግን ጭራሽ እኔን ተቆጡኝ። "አንቺ! እንዴት ታላቅሽን ውሽታም ብለሽ ትሳደቢያለሽ?!" ብለው ባልወለደ አንጀታቸው በኩርኩም ጭንቅላቴን አናውጠውት ወደ ውስጥ ገቡ። ሰማይ ምድሩ ዞሮብኝ ሳለ ወዲያው ደግሞ መለስ ብለው "ይቺ መጥፎ ልጅ!" እያሉ በያዙት ከዘራ

ጭንቅላቴን ቀወሩት። ከሰከንዶች በኋላ ትንፋሼ መለስ ሲልልኝ ነበር ማልቀስ የጀመርኩት።

ለረዥምም ጊዜ ጨዋታዬን ትቼ ስነፋረቅ ቆየሁ። አባዬና እማዬ ሥራቸውን ጨርሰው ሲወጡ እንኳን ገና ሳግ እየተናነቀኝ ነበር። ልክ እንዳዩኝ ሁለቱም ወደ እኔ አቀኑ። ታድዬ! ዛሬስ ሊያባብሉኝ ነው ብዬ ስጠብቅ እነሱም እየተቀባበሉ አጣደፉኝ። እንደ ልማዴ በማልቀስ ፈንታ እልህ ይዞኝ ተስፈንጥሬ ብድግ አልኩ።

"ለምንድ ነው የምትመቱኝ? ምን አጠፋሁ?" እየጮህኩ ተንፈራገጥኩ። ማን ሊሰማኝ! ከንቱ ጩኸት። እነሱ እንደሆነ የወሬውን እውነትነት ለማረጋገጥ፣ ወይም የድርጊቴን አግባብነት ለማጤን ጊዜ ኖሯቸው አያውቅም። የእነሱ የቅጣት መሳሪያ ለእኔ ሲሆን በማንኛውም ጊዜ ተቀባብሎ የተደገነ በመሆኑ ለመተኮስ አይዘገይም።

እኒያ የነፍስ አባታችን "እሷ ምን አጠፋች? ትላልቆቹ በይ ያሏትን ትታ እውነቱን ስለተናገረች ነው ወይ የምትገረፈው?" አሉና አዘናግተው አንድ የከዘራ ምት መርቀውልኝ ፈትለክ አሉ። አይገርምም! ቃልና ተግባራቸው የማይገጥም የሰይጣን ቁራጭ!

በዚህ ጊዜ ጋሼ ከደጅ ወደ ግቢው እየገባ ነበር። ሰው ሁሉ ያለው ግቢው ውስጥ ነው። "ምነው! ሰላም አይደላችሁም እንዴ?" ሲል እነዚያ ዱላ ለማንሳት የሚሽቀዳደሙት ቤተሰቦቼ "ጥፋቴን"ም ለእሱ ለመንገር ተሽቀዳደሙ። እሱም ልክ እንደነሱ የእነሱን ቃል ብቻ ሰምቶ ለቁጣ ፈጠነ። "ለምንድነው 'ተስፋ አለ ወይ?' ሲሉሽ 'አለ ይግቡ' ብለሽ የተናገርሽው?!"

"ታድያ እቤት እያለ እንዴት የለም ብዬ ልዋሽ? ቤተክርስቲያን ይዘኸኝ ስትሄድ 'አትዋሹ' ይሉ የለ?" ስለው፣ "ጭራሽ ተንጠራርታ እኩል መልስ ትሰጣለች ደግሞ! ይቺ ጥጋበኛ! በዚህ ሁኔታማ ትንሽ ብትቆይ ልትደበድበን እኮ ነው!" እያሉ ሁሉም ባገኙት ነገር ተረባረቡብኝ።

በወቅቱ ለካ የቤት ሽያጭ ገንዘብ እየተቀባበሉ ስለነበር ሰውየው እንዲገቡባቸው አልፈለጉም ነበር። ይህንን የምታውቀው ደግሞ አለማሽ-ናት። ለእኔ ማንም ይሄን ነግሮ ያስጠነቀቀኝ ሰው የለም። ታድያ ጠንቋይ አልቀልብ - በምን ላውቅ እችላለሁ?

አ-ል-በ-ዛም! መረረኝ፤ አመረርኩ።

ከዚያች ቀን ጀምሮ ፀባዬ እየተለወጠ መጣ - ብስጩ፣ ቂመኛ ሆንኩ። በጣም ኃይለኛ ሆንኩባቸው። ሲናገሩኝ እኩል መመለስ፣ ሲቆጡኝ እኩል መቆጣት ጀመርኩ። እጅግ አልከኛ፣ አትንኩኝ ባይ አደረጉኝ።

- 2 -

አባቴ ቤት ለዓመት ያህል ተቀምጫለሁ። አባቴ ቤት ሳልጅ መኖሪያነት-ም፣ ነው። ዕለት ተዕለት አዳዲስ ነገሮች የሚስተዋልበት ግቢ ስለሆነ እንደ

Scanned with CamScanner

አያቶቼ ቤት አይሰለችም፡፡ እዚህ በየቀኑ የተለያዩ ሰዎች ይመጣሉ፡፡ ሁሉም ደግሞ ሳይጨናነቁ ወደ ቤታቸው አይመለሱም፡፡ ወንዱም ሴቱም እኩል ነው የሚጨፍረው፡፡ በመጀመሪያ ከብበው መሬቱ ምንጣፍ ላይ ይቀመጣሉ፡፡ ከዚያ ቅንጨ እየዞረ ይታደላቸዋል፡፡ ቀጥሎ ቡና ይጠጣሉ፤ በመጨረሻ ጫት ይሰጣቸዋል፣ ውሃም ይቀርብላቸዋል፡፡ በወትቱ ጫት ምን እንደሆነ አላውቅም፡፡ ለእኔ የሆነ ረዥም ቅጠል ነው - በቃ፡፡ የዚህ ዓይነቱን ቅጠል ሲበላ አይቼ ስለማላውቅ እንገረም ነበር፡፡ ሌላው ያስገርመኝ የነበረው የአባቴ እንደ ሴት ልጅ ቁጭ ብሎ ቡና ማፍላት ነው፡፡

ለማንኛውም ይሄ ጫት የሚሉት ቅጠል በታደላቸው ቁጥር ሰዎቹ የሆነ የሆነ ነገር እያሉ ይመርቃሉ፡፡ አስሬ ያጉነበሳሉ፤ አስሬ አሜን አሜን....ይላሉ... እንደ መዝሙር ያለ ነገር እያልጐመጐሙ በተቀመጡበት ግራ ቀኝ፣ ቀኝ ግራ እየተወዛወዙ ያንን ቅጠል በጥንቃቄ እየቀነጠሱ እንደ ፍየል ይበሉታል፡፡ ደግሞ እንደ ሰላጣ ወይ ቆስጣ ቶሎ አኝከው፣ ቶሎ አይውጡትም፡፡ በላይ በላዩ ስለሚከቱበት ጉንጮቻቸው ትንሽዬ ኳስ እስኪያክል አብጦ ይወጠራል፡፡

ጭፈራማ ከጀመሩ በቀላሉ አይላቀቁም፤ አንገታቸውን እያሽከረከሩ ሲያጓሩና ሲጨፍሩ ያድራሉ፡፡ የዚያኔ ጭፈራ እንጂ ህመም አይመስለኝም ነበር፡፡ ለካ ያ ከድር የሚባለው ሰውዬ እንደ ንፋስ ይሮጥ የነበረው ወዶ አይደለም፡፡ "ህመሙ ከተነሳበት ሲሮጥ ከመኪና ይቀድማል" ሲሉ መስማቴ ትዝ ይለኛል፡፡

እንግዲህ ሰዎቹ ከጫት ሌላ ሳንቲምና ብርም ይዘው ይመጣሉ፡፡ በሕይወቴ እንደዚህ ያለ ብዙ ገንዘብ አይቼ አላውቅም፡፡ ያንን ሁሉ ገንዘብ ለምን ለአባቴ እንደሚሰጡትም አላውቅም፡፡ ስጠይቅ "ስለት"ና "እስራት" ይሉኛል፡፡ ይሄም ቢሆን አይገባኝም፡፡

ብቻ በአባቴ ቤት ብዙ አዳዲስ ነገሮችን አይቻለሁ - አውቄያለሁ፡፡ ያ ወቅት የአባቴንም እውነተኛ ባህሪይና ማንነት ያወቅኩበት ወቅት ጭምር ነበር፡፡ አባቴ ለእኛ ለልጆቹ ምንም ግድ የለውም፡፡ የት ገባችሁ፣ የት ወጣችሁ አያውቅም፡፡ እዛው አባቴ ሀፈር ውስጥ ትምህርት ጀምሬ ነበር፡፡ ክፋቱ አባቴ ለትምህርት ገንዘብ መክፈል አይወድም፡፡ ሌላው ቀርቶ ማን ከፈለላችሁ፣ ምን በላችሁ፣ ምን ጠጣችሁ? አይልም፡፡ ፈፅሞ እንዲህ ላለው ነገር ትኩረት አይሰጥም፡፡ ወልዶ ችላ ባይ ነው፡፡ እኛን ማግኘት፣ ከእኛ ጋር መጫወት አይፈልግም፡፡ በአስራ አምስት ቀን ወይ በወር አንዴ ቢያነጋግረን ነው፡፡

ዓይነ-ስውሯ እናቱም ኃይለኛና ክፉ ናቸው፡፡ እህቴን የትናየትን አልጋ ላይ ከጎናቸው አስተኝተው እኔን መሬት ላይ ያስተኙኛል፡፡ የሚበላማ ነገር እንዲች ብለው አያቀምሱም፡፡ ለኛ ቀርቶ ላሳደጓት ለልጅ ልጃቸው ለየትናየትም በአግባቡ አይሰጧትም፡፡ እሷን ቂጣ እያበሉ እሳቸው ገንፎአቸውን ያነክታሉ፡፡

በዚህ ጉብጋባ ባህሪያቸውና ክፋታቸው ስናደድ ስናደድ ቆይቼ አንድ ቀን የእልሄን ነጠላቸውን በመቀስ በጣጥሼ ጣልኩባቸው፡፡ እንደ አያት ሳይሆን እንደ ባዳ፣ እንደ ልጅ ሳይሆን እንደ አዋቂ በጭካኔ ገረፉኝ፡፡ ያኔ አመሌ የተቀየረበት ጊዜ ነበርና ዱላቸው ቢያመኝም አላለቀስኩም፤ ከእልሄ ብዛት ድርቅ ብዬ ተመታሁላቸው፡፡ ባለማልቀሴ እየተናደዱ ደክሟቸው ሲተዉኝና ለአባቴ ስሞታ ሲያቀርቡብኝ በአሸናፊነቴ ኮርቼ ደስ ተሰኝቼ ነበር፡፡ አባቴ ነጠላቸውን በመቀስ መቀደዶን ሲነግሩት ሳቀብኝ እንጂ አልተቆጣኝም፡፡ እንዲያውም "ይቺስ ኃይለኛ ናት፤ ምናለ ወንድ በሆነች!" ብሎ ኮርቶብኛል፡፡

ያ ዓመት ኃይለኛና እልኸኛ የሆንኩበት ብቻ አልነበረም፣ የተቸገሩትንም ሰዎች የመርዳት አዝማሚያ ያሳየሁበት ጭምር እንጂ፡፡ አባቴ ቤት ከተጠራቀመው የስለትና የእስራት ሳንቲም ደብቄ እፍሼ እየወሰድኩ ወደ ሩፋኤል ቤተክርስቲያን እሄድና ሳንቲሙን ለየኔብጤዎች እበትንላቸው ነበር - አሻማቸዋለሁ ማለት ይቀላል፡፡ እነሱ ሳንቲሙን ሲያነሱ ሲጣሉ እስቃለሁ፤ ምን እንደሚያስቀኝ ባላውቅም ከት ብዬ እስቅ ነበር፡፡ ለራሴም ሳንቲም አስተርፍና ፓስቲ ቤት ገብቼ በሥነ-ሥርዓት በልቼና ጠጥቼ ወደ ቤት እመለሳለሁ፡፡ እኔና እህቴ ሽንኩራም፣ ከረሜላም.... ያማረንን ነገር እንገዛለን፡፡ አንድ ቀን አክስቴ ደረሱብኝና "ተይ ትቀሰፊያለሽ" አሉኝ እንጂ እንደ እማዬ ሳማ ላይ አልገረፉኝም፡፡ ደሞ መቀሰፍ ምንድነው?

የእንጀራ እናቴ እትዬ ማርታ አሰፋው ምንም እንኳን ከአባቴ ጋር የምትኖር ህጋዊ ሚስቱ ብትሆንም፣ አባቴ አንገቱ ቢቆረጥ ሳንቲም አይሰጣትም፡፡ ከሌላ ሴት ከተወለደችው እህቴ የትናየት ጋር ሆነን በስለት ከሚመጣው ቡና እንወስድና የሆነ ሱቅ እናስቀምጥላታለን፡፡ አንድም ሁለትም ኪሎ ሊሆን ይችላል፡፡ እትዬ ማርታ ብር ከሃምሳ ወይም ሁለት ብር ትሸጠዋለች፡፡

በዚህ ሁኔታ እኔና የትናየት ቡና መሸጡን ለምደነው ነበር፡፡ ለእኔም ለእህቴም ለትምህርት እዛ ካለው ገንዘብ ላይ እየወሰድን ነበር የምንከፍለው፡፡ ብቻ በሆነ አጋጣሚ ከእንጀራ እናቴ ጋር ተጣልተን ወደ አያቶቼ ቤት እስከተመለስኩበት ጊዜ ክፋት መሆኑ ሳይገባኝ ስሰርቅም ገንዘብ ሳባክንም ቆየሁ፡፡

- 3 -

በክረምት መገባደጃ ላይ፣ ሰማይ ማለቃቀሱን ትቶ አልፎ አልፎ በሚያነባበት ሰዓት ነው፡፡ ከዓመት ቆይታ በኋላ የአባቴን ቤት ትቼ አያቶቼ ጋ ተዘዋወርኩ፡፡ አያቶቼ አሁን የነበሩበትን ቤት ለቀው አፍንጮ በር አካባቢ ሳልቫቶ ከሚባል ጣሊያናዊ ወደ ገዙት ቤት ገብተዋል፡፡ እናቴም የአያቶቼን

Scanned with CamScanner

ተጉራባች ቤት ለቅቃ ኮስትራ ወደተባለ የመኮንኖች መኖሪያ ሰፈር ተዘዋውራለች።

ምን እንደሆነ እንጃ አቁነጠነጠኝ። እናቴን "እያት እያት" የሚል ፍላጐት አደረብኝ። ይሄ የደመ-ነፍስ ግፊት ጥሩ ነገር እንደማያስከትል ቢገባኝም ከአለማሽ ጋር እናቴን ለመጠየቅ ሄድን። አሁን አሁን ሲገባኝ ያን ሰሞን ተደጋግሞ የተወለድኩበት ቀን መቃረቡ ስለተነገረኝ ይሆናል እናቴን ለማየት የጓጓሁት። ልደትና እናት። መወለድ ብቻ ሳይሆን መውለድም አለበት'ኮ።

እኔና አለማሽ እናቴ ቤት ስንደርስ እንጀራ አባቴ ከአሥመራ የተመለሰበት ዕለት በመሆኑ ቤቱ ደማምቋል። እናቴ ከአንዱ ክፍል ወደ ሌላ ክፍል ትገባለች፣ ትወጣለች። ሞጣጣ ፊቷ በመጠኑ ሞላ ያለ መሰለኝ። አልፎ አልፎ ብቻ ከኔ ጋር ዓይን ለዓይን ስትገጣጠም ፊቷ ወደታች ይንጠለጠልና ሙጥጥ ይላል።

እናቴ ትንሽ ቆይታ ባሏ ከአሥመራ ያመጣውን ሹራብ ለልጆች ማደል ጀመረች። ከወለደቻቸው አንስቶ ለእህቶቿና ላሳደገቻቸው ሳይቀር ላለውም ለሌለውም ሰጠች። እኔ በዚህ ሰዓት የሹራብ ዓይነትና ቀለም በመምረጥ ላይ ነበርኩ።

ጉመንማ "ይሄ አያምርም - ባልሰጠችኝ"...ለሌላ፤ ብርቱካንማ "ይሄ ጥሩ ነው- ለኔ በደረሰኝ"...ለሌላ፤ ቀይ "ይሄ በጣም ደመቀ፤ ቢሆንም... ለሌላ፤ ሮዝ "ሲያምር ለኔ"...ለሌላ... ለሌላ... ለሌላ። ጉመንማውም ሳይደርሰኝ ሹራብ ማደሉ አበቃ። እንዴ ለእኔስ? የእናቴ ግልምጫ! በሁኔታዬ፤ በመሳቀቄ ተደስታለች! ታስታውቃለች! ቤቱን ጥዬ ወደ በረንዳው ወጣሁ። ብዙ በደል የተቀበልኩት እኔ ነኝ፤ ግን እቴቴ እሷ የተበደለች ያህል ጥላቻዋ አልላላልሽ አለኝ። ለቅሶ።

ደጅ ተቀምጬ ይሄን ሳምሰለስል እንጀራ አባቴ ከቤት ውስጥ ወጣ። አየኝ። እኔም በጥርጣሬ አየሁት። እጁን ወደ ጀርባው ልኮ አንዳች ጥቅልል አወጣ። አላመንኩም፤ ሹራብ ነበር። እሱም እንደ እናቴ በተራው ሊያሳቅቀኝ መሰለኝ። ግን ለኔው ኖሯል ደብቆ ያመጣው። እጆቼን በችሮታ ወደኔ ሲዘረጋ ላምን አልቻልኩም። ተቀበልኩ፣ አየሁት። ውብቱ፣ ቀለሙ ግድ አልሰጠኝም። እኔም እንደሌሎቹ ልጆች ዕውቅና በማግኘቴ ነው ውብቱ፤ ልጅ መሆኔ መታወቁ ነው ስጦታነቱ። ከእንጀራ አባቴ ትልቅ ውለታ ተዋለልኝ።

በተመሳሳይ ጊዜ ነው። እናቴ ይሄን የማሳቀቅ ስልቷን ገፋችበት። ቤቷ ዳግመኛ እንዳልሄድ የምታደርግበት ስልቷ ይሆን? እንጃ! ብቻ ልክ ቤት እንደደረስኩ አንዲት የምታብረቀርቅ ትንሽ ሳጥን ይዛ ወጣች። የምታምረው ሳጥን ከእጅ መዳፍ አትበልጥም። ልጆች ሁሉ አንጋጠናል። ድንገት እናቴ ከሳጥኗ ውስጥ እንባ የመሳሰሉ ፊርጦችን እያወጣች ለልጆቹ መስጠት ጀመረች። ቅድሚያ የተቀበለችው ልጅ "ወርቅ" ብላ ጮኸች።

የስጦታው ሂደት ከግራ መደዳ ጀመረ። ወርቅ... ወርቅ... ወርቅ። ወደኔ እየቀረበ መጣ - መጣ፣ አለፈኝ - ዘለለኝ... ሄደ- ሄደ- ሄደ... አበቃ። ሁሉም ህፃናት የተሰጣቸው ወርቅ ላይ ቀልባቸው አርፏል። እኔ እንባዬ ላይ። ዓይኔ እያየ እናቴ የወርቁን ዕቃ መልሳ ከደነችና ወደጓዳ ገባች።

ለምን? ለምን? ለምን? አዲስ ሰው ከውስጤ ተሸልቅቆ ሲወጣ ይታየኝ ነበር። እንደ እባብ ልጅ ከአሮጌው እኔነቴ ውስጥ ሞገደኛ፣ ተገዳዳሪ፣ ቂመኛ፣ እልኸኛ... ሰው ቆዳዬን ቀድዶ ሲወጣ ይታወቀኝ ነበር።

በተለይ ከትንሿ አክስቴ ከአለማሽ ጋር ተናነቅን። ልብሷ እደጅ ከተሰጣ በእንጨት አውርጄ በምላጭ እንዳይሆን እንዳይሆን አድርጌ እቀደዋለሁ። ለሞልቃቃዋ መቅደስ ጫማ ተለይቶ ሲገዛላት አንድ እግሩን ወስጄ ሽንት ቤት እከተዋለሁ፤ የእናቴ ሠራተኞች እናቴ ቤት እንዳልገባ ስለሚከለክሉኝ የሚሰሩት ወጥ ውስጥ ግማሽ ጠርሙስ ጨው እጨምርባቸዋለሁ። እደጅ ያገኘሁትን የማኛቸውንም ዕቃ መስበር፣ ከታናሽ እህቴ ላይ የሚበላ ሳገኝ መንጠቅ ሥራዬ ሆነ። ከእናቴ ጋርማ አይንና ናጫ እንደሆንን ቀጠልን።

የአረቂ ጠርሙስ፣ አሮጌ ብረት ድስት፣ ያ ሳልቫቶ የሚባል ጣሊያናዊ በካርቶን አሽጐ ትቶት የሄደውን ትናንሽ ጠርሙሶች ሁሉ እያወጣሁ እሸጣለሁ። የሚገኘውን ሳንቲም ለእማዬ ሳይቀር የቸገረው ለመሰለኝ ሰው እሰጣለሁ። ጉሬቤቶች አምጪ ያሉኝን ሁሉ እያወጣሁ እሰጣለሁ። ዱቄትና በርበሬ ሳይቀር ለጉረቤት ብዬ እሰርቃለሁ። ለተቸገረ ይቅርና ተክዞ ላየሁት ሰው ሁሉ ዕቃ እየሸጥኩ እረዳለሁ።

በወቅቱ መብራቴም ልጅ ወልዳ ተቸግራ ነበር። እርጉዝ ሳለች ጀምሮ ገንዘብ እየሰረቅኩ አንዳንድ ነገር አደርግላት ነበር።

እነ እማዬ ሳንቲም ይገፔ ሲያዩኝ ከየት አመጣሽ? እያሉ ያፋጥጡኛል። እውነቱን እነግራቸዋለሁ። እውነቱ ግን ከዱላ አያድነኝም። ገላዬ ዱላውን ተለማምዶት ደንድኗልና አሁን አላለቅስም፤ ልቤ ከፋታቸው በዝቶበት በእልህ ጠንክሯል።

መብራቴ ኮሜርስ ሥራ አገኘችና በመጀመሪያ ደመወዟ ቤት ውስጥ ያሉትን ሰዎች ሁሉ አንበሸበሸቻቸው። እኔ ግን እንደተገለልኩ፣ እንደተተውኩ ቀረሁ። ተነሳሁና የመሥሪያ ቤት ዩኒፎርሟን ከተቀመጠበት ወስጄ ቀደድኩት፤ ለአለማሽ የተገዛውንም አዲስ ልብስ አልማርኩትም።

ከዚያ በጓሮ ወጥቼ ተመልሼ በፊት ለፊት በር ገባሁ። ምንም እንዳልሰራ እኩርፌ የራሴ ብረት ድስትና ሰሃን ገዝቼ "ለብቻዬ አብስዬ መብላት ነው የምፈልገው" ብዬ አወጅኩ። እነሱ ግን የልብሶቹን መቀደድ አይተው ነበርና "ያላንቺ ማንም እንደዚህ አይነት ተንኮል አይሰራም" ሲሉኝ "ልክ ናችሁ" ብዬ እቅጩን ነገርኳቸው። በዚህ ጊዜ እጅግ ተበሳጭተው ከቤት አባረሩኝ። ይቅርታ መጠየቅ አላሰኘኝም፤ ይቅር ባዮች አለመሆናቸውን መች አጣሁት። እናም ቀጥ ብዬ ወጣሁላቸው።

Scanned with CamScanner

ምኒልክ ግቢ ገባሁና አጥሩ እንዳይከልለኝ ሁለት ድንጋይ ግንቡ ሥር አስቀመጥኩ:: ከዚያ ብዙ ጠጠሮች ለቃቀምኩና ድንጋዮቹ ላይ ቆሜ ወደ እነእማዬ ቤት ጠጠሮቹን መወርወር ያዝኩ:: አባዬ ሽጉጥ ይዞ ወጣ:: የምወዳቸውና የሚወዱኝ ጐረቤታችን መምሩ "እንደው ባባኘቱ ምን ፍርጃ ነው የተላከብን!" ይላሉ:: ቆም ብለው ግራ ተጋብተው ተመልሰው ሲገቡ ነው የተሳካብን!" ይላሉ:: ቆም ብለው ግራ ተጋብተው ተመልሰው ሲገቡ ደግሞ መልሼ ግቢውን በድንጋይ እደበድባለሁ:: እነእማዬ "ለፖሊስ እናመልክት" ሲሉ፣ መምሩ "ማመልከት ምን ይፈይዳል? ይሄ'ኮ አንደርቢ ነው" ይላሉ::

እንዲህ ግራ ሳጋባቸው ቆይቼ ተመልሼ በእኛ አጥር ሾልኬ ገባሁ:: ትውጣልን አሉ:: ውጪ ተባልኩ:: ለመምሩ ብቻ ያደረኩትን ነገርኳቸው:: እማዬ ስላሳዘንኳት ጋሼና መብራቴ ወደ መኝታ ቤት ሲሄዱ ጠብቃ፣ "በይ አሁን ውባየሁ ጋር ሂጂ፣ እሷ ቀስ ብላ ሽማግሌ ልካ ታስገባሻለች" ብላኝ መካኒሳ ያለችው እህቷ ጋ ላከችኝ:: እዚያ ቤት ደስተኛ ነበርኩ:: ሆኖም ብዙም ሳልቆይ እትዬ ውባየሁ ሽማግሌ ልካ ወደ እነእማዬ ቤት እንድመለስ አደረገች::

- 4 -

በመንፈስም በአካልም የጠነከርኩት ገና በዕድሜ ጨቅላ ሳለሁ ነበር:: ጠላቴ የሚፈልገውን ከማድረጉ በፊት ቀድሜ ሳውቀው እሞክራለሁ:: እንዲህ ያደረገው ምን ዓይነት ወጥመድ አዘጋጅቶልኝ ነው? እንዲህ ያለውስ ምን ለማለት ፈልጎ ነው? ቀጥተኛውን ጐዳና ትቼ ውስጥ ለውስጥ እያሰስኩ ትክክለኛ ማንነት አፈላልግ ጀመር:: ዕድሜዬ ገና 13 ዓመት ቢሆንም ከፋትና ተደጋጋሚ ጥቃት ከሚገባው በላይ ንቁ አድርጐኛል::

በዚያው ሰሞን ነው:: የእያቶቼ ቤተሰቦች "ነይ እንፈልግሻለን" ብለው ላኩብኝ::

ዛሬ ደግሞ ምን አዲስ ነገር ሊነግሩኝ ይሆን? እያልኩ ሄድኩ:: ወይስ...? "አቤት?" እማዬን መካከል አድርገው ተቀምጠዋል:: ለአፍታ ተያዩና እማዬ እንዲህ ስትል ጠየቀች::

"ይሄ ስድስተኛ ክፍል የሚባል ... ምንድነው ልጂ የሚባለው? ምን ነበር የሚሉት?" ወደ ጋሼ ዞረች::

"ሚኒስትሪ" አላት

"አዎን፣ እሱን ከተፈተንሽ በኋላ ስም መቀየር ይከብዳል ሲሉ ልጆቼ ነገሩኝ:: አሁኑኑ መቀየር አለብት"

ሁሉንም በየተራ አየኋቸው:: አንገታቸውን ደፍተዋል:: እኔን እንደ ትንሽና ምናምንቴ ለማየት ሁኔታዬ እንዳልፈቀደላቸው ተረዳሁ:: አንዳች ያሰቡት ክፋት ከሌለ ስለምን አንገታቸውን ደፉ? እውነታው ላይ ለመድረስ ጥቂት ቀን አሰላስያለሁ:: ሌላ ምክንያት የላቸውም:: በስሜ ምክንያት አያቴን አባቴ አድርጌ እንዳልሞግታቸውና ውርስ ላይ እንዳላንገራግር ነው::

በዚህ መሰረት ስሜ "አስቴር ተስፋ" መሆኑ ቀርቶ "አስቴር ሰይፈ" ተባለና ስድስተኛ ክፍልን ለመፈተን ተመዘገብኩ::

ለማንኛውም አያቶቼ እንዳሰቡት የ6ኛ ክፍልን ፈተና ለመውሰድ አልቻልኩም:: በተለመደው ትምህርት ባለመውደዴ ምክንያት አይደለም:: ነገሩ ወዲህ ነው:: እኒያ የአያቴ ነፍስ አባት ገና ቄስ ትምህርት ቤት ሳለሁ እየገረፉ እንድጠላ አድርገውኝ ይሆን? እያልኩ አስባለሁ:: ግን'ኮ እኔ ትምህርት አልጠላም፤ ግን እንቢ ይለኛል::

ከቄስ ትምህርት ቤት ወጥቼ የገባሁት መነን ትምህርት ቤት ነበር:: ከትምህርት ቤቱ ጋር የተለያየነው በተከታታይ ሁለት ጊዜ ወድቄ ነው:: ከዚያ ደግሞ ሰብለወንጌል ትምህርት ቤት ገባሁ:: እዚያም አልቆየሁ፣ ወጣሁ... ብቻ እዚች ስድስተኛ ክፍል እስክደርስ አራት ትምህርት ቤቶች አቀያይሬአለሁ:: ቤት ለውጠን አፍንጮ በር ስንገባ ደግሞ አፄ ናኦድ ትምህርት ቤት ቀጠልኩ:: ታዲያ ምን ይሆናል ሚኒስትሪውን ሳልፈተን ቀረሁ:: ምክንያቱ እንዲህ ነው::

ጋሼ ብዙነህ ደስ ያለው ቀን ተጫዋች ይሆናል:: ቤተሰብ ሁሉ እማዬና አባዬን ጨምሮ ቢፈሩትም አንዳንዴ ፎልፏላ ይሆንና ቤቱን በሳቅ ይገድለዋል:: አብዛኛው ማሳቂያ ዘዴው ሰው ማስደንገጥ ነው:: እማዬማ መጫወቻው ነበረች:: ቡና ቆልታ ወደጓዳ ስትገባ ብረት ምጣዱን ባዶ አድርጐ ይገለብጥና ጥቂት ብቻ መሬት ላይ በተን ያደረጋል:: እማዬ ከገባችበት ስትወጣ ቀጥታ ወደ ዶሮው ሄዳ "ብለህ ብለህ ቡና ትበላ፣ አፈር ከገባችበት ስትወጣ ቀጥታ ወደ ዶሮው ሄዳ "ብለህ ብለህ ቡና ትበላ፣ አፈር ብላና! ቡና ምን ሊያደረግልህ፣ ኧረ ይሄ ምን ያለው ሆዳም ነው?" ትላለች:: በዚህ ተደብቆ የሚያዳምጠው ቤተሰብ ሁሉ ይስቃል::

አንዳንድ ጊዜ የጋሼ ብዙነህ ቀልድ አደጋ ያለበት ነው:: ጠላት አለኝ ብሎ ዘወትር የሚሰጋውን አባዬን ከኋላው እያስደነገጠው ሽጉጥ አውጥቶ ሊገድለው ቃጥቷል::

አንድ ቀን ማታ ሁሉም ተጠቃለው ስለገቡ በር ዝጊ ተባልኩና ልዘጋ ስወጣ ተከትሎኝ ወጥቶ ሳላስበው እጄን ሲስበኝ ደንግጬ ታመምኩ:: አራት ቀን ሙሉ ምግብ ሳልበላ ቀረሁ:: ትምህርቴን አቋርጬ አባቴ ቤት ተወሰድኩ::

አባቴ ቤት እጅና እግሬ ታስሮ ነበር የተቀመጥኩት:: እስሬ ሲፈታልኝ ሽንት ቤት እወድቅ፣ የፈረስ ሽንት እጠጣ፣ ምግብም አልበላም ነበር:: በመጨረሻ አባቴ ተሰማምኖልኝ ነው የተሻለኝ::

ህመሜ የተሻለኝ ሰሞን አባቴ ደስ የሚል ፍቅር ሰጠኝ:: በህመሜ ሳቢያ ለበርካታ ቀናት ምግብ ሳልበላ ተጐድቼ ስለነበር ዳቦ በመረቅ ፈትፍቶ በደንብ እያበላ፣ ተንከባከበኝ:: በዚህ አድራጐቱ ተገርሜ "ታድያ ለምን ለእነማዬ ውሃ ጉድጓድ ውስጥ ጨምሯት አልካቸው?" ብዬ ጠየቅኩት:: "ውሸት ነው፣ አትመኚያቸው" አለኝ::

❋ ❋ ❋

Scanned with CamScanner

እኔና እህቴ ቅዳሜና እሁድ ለእንጀራ እናቴ የቤተ ሥራ እናግዛት ነበር። የእንጀራ እናቴ በጣም አሳዛኝ ኑሮ ነው የምትኖረው። እሱ ያ ሁሉ ሀብት ተርፎት፣ እሷ በክፍሏ መብራት እንኳ የላትም - በኩራዝ ጭስ ስትጨናበስ ነው የምትኖረው። እሱ ለሺህ ሰው የሚተርፍ ሀብት እያለው እሷ የቧንቧ ውሃ ሳይቀር አታገኝም - ከወንዝ ነው የምትቀዳው።

እኔና እህቴን ውሃ ታስቀዳናለች። አንድ ቀን ተመላልሰን በእንስራ ቀዳንላትና በርሜሎቿን ሞላንላት። እኛ ደከመን፤ እሷ ግን እንስራዎቹን እየገለበጠች መልሳ ትልክናለች። ታላቅ እህቴ ከሷ ጋር ብዙ ጊዜ ስለኖረች ትፈራታለች። እኔ ወገቤ ተንቀጠቀጠ። መገፋት የወለደው ተንኮለኝነቴ በእንጀራ እናቴ ግፍ ምክንያት ተቀሰቀሰ። የእሷ ልጆች ምንም ሳይሰሩ ቁጭ ብለው እየበሉ እኛን ማመላለሷ አናደደኝ።

"ከአሁን በኋላ መልሳ ከላከችን እንስራው ተሰበረ እንላታለን" አልኳት እህቴን። እሷ ግን ፈራች። ልክ ከበሩ ወጣ እንዳልን የኔን ሰበርኩት፤ የእህቴን ደግሞ ውሃውን ይዛ ስትመለስ በዱላ አነከትኩት።

ቤት ስንገባ "ምንድነው የማየው?" አለች። እንዋሻት ያልኩትን ትቼ እውነቱን ነገርኳት። "በቃ ይቺ ብቻ፣ ይቺ ብቻ እያልሽ እያባበልሽን ምግብ ሳንበላ አቆየሽን፤ ስለዚህ ደከመንና የሁለታችንንም ሰበርኩት". አልኳት። ጮሃ ጮሃ እሷን አስቀረችና "ሁለተኛ እንዳትመጪ" ብላ እኔን አባረረችኝ።

ቀጥታ አባቴ ቤት ገባሁና ለእሱም እንዳዋቂ ልክ ልኩን ነገርኩት፦ "የሌሎቹ ልጁን ወላጆች ልጆቻቸውን በደንብ ይይዛሉ፤ እናቴም ልጆቿን ጥሩ ትምህርት ቤት ታስተምራቸዋለች። አንተ ግን ባለፈው እኔን ነይና ከኔ ጋሪ ኑሪ ብለህ አመጣኸኝና ትምህርት ቤት አስመዝግበህ ተውከኝ። እትዬ ማርታም ከልጆቿ ጋር በጣም እየተቸገረች ነው። ምን እየበላን እንደምንኖር እንኳን አታውቅም። ለምንድን ነው እንደዚህ ዓይነት ስቃይ ውስጥ የምትከተን?" በምሬት ወቀስኩት።

ማታውኑ መኪና አስመጥቶ ወደ አያቶቼ ቤት መለሰኝ። በባህሪዬ አካፋን አካፋ የምል አይነት ሆንኩ። እውነት እውነቱን ይገፔ የምጋፈጥ ሆንኩ። አሁንም ትምህርቴ በጅምር ቀረ። በደልን ያለመቀበል አመፄ እየበረታ መጣ።

- 5 -

አመል የሆነብኝን ዕቃ እያነሱ መሸጭ እስከዛሬ ድረስ ቀጥየበታለሁ። አባቴ ቤት ይህን የሚያስተውል ሃይ! ባይ አልነበረብኝም። ከነመፈጠሬ ሊዘነጋኝ የሚችል አባት ነው የነበረኝ። አያቶቼ ቤት ግን "ሌባ" የሚል ስም ተሰጠኝ። እግሬ ባልረገጠበት ሥፍራ በጠፋ በተበላሸ ወይም በጐደለ ነገር ሁሉ ተጠያቂ የምደረገው እኔ ሆንኩ። አንዴ ስሜ ስለጠፋ ሃቁን ሊያረጋግጥ የሚሞክር እንኳን የለም።

እንዲህ ያለው የእንጋሼና የነአባዬ አቋም ለአለማሽ ተመቻት። የሆነው ያልሆነውን እያወራች፣ ባደረኩትም ባላደረኩትም እየከሰሰች ማስደብደብ የዘወትር ተወዳጅ ተግባሯ ሆነ።

እኔ ደግሞ በሌላ ወገን በቤተሰቦቼ ኢፍትሃዊነት እልህ እየተጋባሁ በተንኮልና ጥፋት በረታሁ። አለማሽን እደበድባለሁ፤ የሚሰበር እሰብራለሁ፤ የሚሸጥ እሸጣለሁ፤ የሚደፋ እደፋለሁ...

አንድ ቀን ግን ይህን ሁኔታዬን የሚያስለውጥ ነገር አጋጠመኝ። እናቴ የመጨረሻ ሴት ልጇን እርጉዝ በነበረች ሰዓት ሽንኮራ አማራት። ለሥራ በመብራት የምታሰሰው እኔ ተጠራሁና ከመርካቶ ሽንኮራ ገዝቼ እንድመጣ ተላኩ።

ሽንኮራውን ገዝቼ ወደ ቤት ለመመለስ ልደታ ብስኩት ቤት አጠገብ አውቶብስ ልጠብቅ ቆምኩ። ይሄኔ የብዙ ሰዎች ድምፅ ሰማሁ፤ "ሌላ ሌባ ሌባ..." ይላሉ። ወደ እነሱ አቅጣጫ ስዞር፤ ፖሊስ አንዲት ሴት ይዞ ያለማቋረጥ ይደበድባል። ድብደባው ሲበዛባት ጥርሷ ወልቆ በደም የተነከረችው ያቺ ሴት ወደቀች።

በዚያ ቅፅበት ልጅቷ የሞተች መስሎኝ መንቀጥቀጤን አስታውሳለሁ። ከዚያ በኋላ አንድ የአባዬ ጓደኛ አግኝቶኝ ወደ ቤት እንደወሰደኝ ነግረውኛል።

ለተወሰነ ጊዜ አልሰማም አልለማም ነበር። ልትሞት ነው ተብዬ ተስፋ ተቆረጠብኝ። አባቴጋ እንዳይወስዱኝ አታምጡብኝ ብሏል ተባለ። እናቴ ቤት ወሰዱኝ። ከሦስት ይሁን ከአራት ቀን በኋላ ነቃሁ።

ለአንድ ወር ያህል እናቴ ቤት ያውም አልጋዋ ላይ አስተኝታ ለደቂቃም ከአጠገቤ ሳትለይ አስታመመችኝ። ለመጀመሪያ ጊዜ የእናትነት ባህሪይ አየሁባት።

ይህ ለእኔ ምን ማለት እንደሆነ ማን ያውቀዋል? የተሳከረ ዓለም ድንገት ለሥርዓት፣ ለህግ ሲገዛ፤ ግራ መጋባት ሲቀር። ሥር የሰደደ የውስጥ ደዌ ከሆነብኝ መጠላት፣ መገፋት፣ መጣል... ስፈወስ፣ ዋጋ ሳገኝ፣ አድማጭ ሲኖረኝ። በዚህ ሁኔታ ስለምን ለዘላለም የአልጋ ቁረኛ አልሆንም! እናቴ እጅ ላይ ከሆን የማይፈወስ ደዌ ይቆራኘኝ!...

የእናትን ጥላ ከለላነት የሚቀድ፣ ቀድዶ የሚያልፍ ጥላቻ የትኛው ነው? አካባቢዬ ሥርዓት ሲይዝ ታወቀኝ። እናቴን "ያቺ ልጅ እንዴት ናት?" እያሉ የሚጠይቁ ነበሩ።

"ምንም አትል"

"እስኪ ጨርሶ ይማራት"

"አሜን!"

ምናምን ቋጥረው የሚመጡም ነበሩ። ይሄ ለማንም ምንም አይደለም። ለኔ ግን ሰው መሆኔን የቀመስኩበት፣ ምን ምን እንደሚል ያወቅኩበት በመሆኑ ለዘላለም ሊዘነጋኝ አይችልም። እንቅልፍ የወሰዳችሁ

Scanned with CamScanner

መስላችሁ የሙቀት መጠናችሁን ለማረጋገጥ ግንባራችሁ ላይ ያረፈ የእናት እጅ አጣጥማችሁ ታውቃላችሁ? የመንገድ ዳር ቆሻሻ አልጋ ላይ የሚወጣው መቼ ነው? እኔ ይሄን ክብር ለማግኘት ከመንገድ ዳር ያነሰ ተስፋ ነበረኝ። ግን ሆነ።

እናቴ በረጅሙ የህይወት ጉዞ እንዳልደከም፣ ተስፋ እንዳልቆርጥ ጥቂት የፍቅር ስንቅ ልትቋጥልኝ ያሰበች ይመስል ነበር። ከዳንኩ በኋላ የድሮው ሁኔታዋ ሥፍራውን ሲይዝ ይታወቀኝ ነበር። አንዳንዴ "ምናለ እዚያው እጇ ላይ ቅርት ባልኩ" እላለሁ። የእናቴ እንደ ድሮ መሆን የአካባቢውን ሁኔታ ወደነበረበት መልሶታል።

የዚያኔ ምን አጋጥሞኝ ለህመም እንደተዳረግኩ ነገርኳቸውና ሁለተኛ ምንም ዓይነት ስርቆት እንደማልፈፅም ለራሴም ለእነ እማዬም ቃል ገባሁላቸው። የአባዬን ካፖርት ለጓደኞቹ በሦስት ብር መሸጤን መናዘዝ መሰደቢያና መጨቅጨቂያ ሆኖኛል። መልሼ ተመሳሳይ ጥፋት ላለመድገም ቃል ከገባሁ በኋላም ባላደረግሁት ነገር መከሰስ አልቀረልኝም።

"ይህች ልጅ እኮ አሁንም አልታረመችም" ሲሉኝ እሰማለሁ።

"ምንድነው?" ስል፣

"ከእናትሽ ቤት አስር ብር ሰርቀሻል" ይሉኛል። ሃያ አምስት ሳንቲም ሰርቄ እማዬ በበርበሬ ያጠነችኝ ዕለት እንኳን እንዲህ አልተንገበገብኩም። ከእናቴ ቤት አስር ብር ላነሳ ቀርቶ፤ እነሱው ራሳቸው ሲፈትኑኝ ፊት ለፊት የሚያስቀምጡትን ሳንቲምም አላነሳሁባቸውም።

እንዲህ ባሉኝ ሰሞን እናቴ ወልዳ ወተት የማመላልስላት እኔ ነበርኩ። ያን ቀን ግን ባጋጣሚ ወተት ይገፍ ስሄድ ጋሼን በር ላይ አግኝቼው ወተቱን ለሠራተኛዋ ሰጥቻት ከበር ነበር የተመለስኩት። ደግሞም ጋሼ ራሱ ነው ከበር መልሶ ወደቤት ይዞኝ የመጣው። "ጋሼ ከመምጣቱ በፊት እውጪ ይገርፍሻል" ተባልኩ።

ካደረግሁ አደረግሁ ነው የምለው። ፍርጥም ብዬ "የማውቀው ነገር የለም" አልኩ።

"ካንቺ በስተቀር እዚያ ቤት የገባ ሰው የለም" አሉኝ። በእውነቱ ያለሥራዬ ስም ሰጥተው ሲወነጅሉኝ መፈጠሬን ጠላሁ። አንድ ክፍል ውስጥ ገብቼ "ጋሼ ሳይመጣ እኔም አልወጣም" አልኩኝ። ቆየት ብዬ እዚያ ቤት ጨርሶ አለመግባቴን አስታወስኩ። ይህንኑ ስነግራቸው እንደልማዳቸው አልሰሙኝም።

የዚያን ዕለት ባጋጣሚ ጋሼ ቤት ሳያድር ቀረ። መምጫው ሰዓት እንደረዘመብኝ አድሬ ዋልኩና፣ በነጋታው እሱ ሲመጣ እውነቱን ነግሯቸው ነፃ አወጣኝ።

ክፍል ሦስት

የፅናት ጎህ

- 1 -

አሁን ወደመጉርመሱ ደርሼያለሁ። የአስራ አራት ዓመት ልጅ ሆኛለሁ። በእነዚህ አስራ አራት ዓመታት የሌለኝ፣ የጐደኝ ነገር ይበዛል። ሕይወቴ በሸንቁሮች የተሞላ ነው። እንደ ልጅነቴ ኃላፊነታቸውን የሚወጡልኝ ወላጆች የሉኝምና ለእኔ የተተወው ችግር ብዙ ነው። እናትና አባት የለኝም ማለቱ ይቀላል፤ የእነሱ አለመኖር ደግሞ ብዙ ብዙ ነገር አጉድሎብኛል። እስቦ የሚያለብሰኝ የለኝም፤ ጫማ አጥቼ ባዶ እግሬን ስኳትን የሚያዝንልኝ የለም። እናቴን ጨምሮ ሁሉም ቤተሰቤ ባዶ እግሬን መሆኔ ዕጣ ፈንታዬ እንደሆነ የሚቆጥሩ ይመስለኛል።

መኝታ እንኳ የለኝም። ከአለማሽ ጋር እተኛ በነበረ ሰዓት በአንሶላውም በብርድ ልብሱም ስለማንስማማ እጣውላው ወለል ላይ ተኝቼ የማድርበት ጊዜ ይበዛ ነበር። እዚያው ደረቅ ጣውላ ላይ ያለአንሶላና ያለብርድ ልብስ ተኝቼ ሳድር፣ እናቴ ባኗ ከአስመራ ካመጣቸው ትርፍ ብርድ ልብሶች አንዱን እንኳን ልትሰጠኝ ፈቃደኛ ሆና አልተገኘችም - ያውም ባኗ ስጪያት ብሎ ለምኗት ነበር። እሷ ግን ወይ ፍንክች! ሌላው ቀርቶ የቀየረችውን አሮጌ ልብስ ለእኔ ከመስጠት ይልቅ እንደ አልባሌ ነገር ጠቅልላ ዕቃ ቤት ውስጥ መወሸቅን ትመርጣለች።

ይህ ዓይነቱ ተደጋጋሚ ግፍ፣ ጭካኔና ክፋት አልለመድ ብሎ ሁሌ እንዳዲስ ቢያንገበግበኝም፣ አሁን አሁን መቻልን እየተማርኩ መጥቼያለሁ። እውነትም አድጌያለሁ! እውነትም ልብ ገዝቻለሁ! ምክንያቱም ለምን አላደረጉልኝም ብዬ እጃቸውን ከመጠበቅ ይልቅ በምችለው ሁሉ ሕይወትን መጋፈጥ እንዳለብኝ እየተሰማኝ መጥቷልና። በዚህም ከመንገድ የማነሳውን የሽራ ጫማና የሲሊፐር ሶል ተጠቅሜ ለራሴ ጫማ መስራትን ለመድኩ። ከመርካቶ የተቆራረጡ ጨርቆችን ለቃቅሜ አምጥቼ በጆንያ ለራሴ ፍራሽ መስራትን ተማርኩ። ከላይ ሥጋጃውን እንደ ብርድ ልብስ መጠቀምም ቻልኩ።

❋ ❋ ❋

Scanned with CamScanner

አንድ ቀን ጉረቤት ያለች እኩያዬ ፀጉሬን ሥሪኝ ትለኝና የእሷን ፀጉር ስሰራ ውዬ ወደ ቤት ተመለስኩ። አንዲት የጉረቤታችን ሴትዮ አዋዋሌን ሰምተው፣ "ፀጉር መስራት የምትችይ ከሆነ ለምን በሳንቲም አትሰሪም!" ሲሉ መከሩኝ። እውነታቸውን ነው ብዬ ደስ አለኝና ሃምሳ ሳንቲም እየተቀበልኩ የጉረቤቶቼን ልጆች ፀጉር ሹሩባ መስራት ጀመርኩ።

እንዲህ ያለ ሥራ ለእኛ ቤት ሰዎች የሚጥም አልነበረም። የእንቁጣጣሽ ጊዜ እንኳ በየሰዉ ቤት እየዞርን ልንጨፍር ቀርቶ ግቢ በር ላይ ቆመን የሚጨፍሩትን ላየንበትም እንቀጣ ነበር። ፀጉር ሥራ ደግሞ የግድ በሰዉ ቤት መዞርን ይጠይቃል። እናም እነ አባዬ እንደሚከለክሉኝ ስለማውቅ ተደብቄ ሄጄ ነበር የምሰራው። ምክንያቱም ሰርቼ ሳንቲም ማግኘት ለእኔ እንደ ብርቅ የሚታይ የመጀመሪያ ሙያዬ ነበር።

አንድ ጊዜ አንዲት ልጅ ቤት ሄጄ ፀጉሯን ሰራኋትና በሰላም ተመለስኩ። ቆየት ብለው የልጅቷ እናት የብር ሐብል ጠፋብኝ እያሉ ሲያብዱ ቆዩና አለማሽን ያገኟታል። "የብር ሐብል ጠፋብኝ እኮ። የዚያኑ ቀን እስቲር የልጄን ፀጉር በመስራት ሰበብ ቤቴ ድረስ ሰተት ብላ ገብታ ነበር። ከእሷ በስተቀር ደግሞ በቤቴ ውስጥ ማንም የውጪ ሰው አልነበረም። እባክሽ ልጂ ንገሪኝ፣ እሷ ትሆን ሐብሌን የወሰደችው?" ብለው ሲጠይቋት፣

"ይሆናል። ከቤትም ሳንቲም ሰርቆ የመውሰድ አመል ስላለባት ሐብልዎትንም እሷ ወስዳው ይሆናል። እስቲ ጠይቋት" ትላቸዋለች።

ሴትዮዋ "በቤቴ ውስጥ ያለእሷ ማንም የውጪ ሰው አልነበረም" ያሉት ውሸታቸውን ነው። በወቅቱ ሌላም የሰፈር ልጅ አብራን ነበረች።

ለማንኛውም ሴትዮዋ ወዲያውኑ ቤት መጥተው ስሞታ አቀረቡ። አለማሽ እንደዚያ ብላ መናገሯ እንደተሰማ ከእኔ ጋር በተያያዘ ምክንያት ለሦስተኛ ጊዜ ተገረፈች። "ብትወስድም እንኳ እንዴት እህትሽን ታጋልጪለሽ? እንዴት የቤት ውስጥ ገመና ለውጪ ሰው አሳልፈሽ ትሰጪያለሽ?" የሚል ቁጣና ድብደባ ደረሰባት።

በነጋታው ሴትዮዋ "ውቃቤ ቤት ሄጄ እጠይቃለሁ" ማለታቸውን ሰማሁ። ንፅሕናዬን ስለማውቅ "የትም ይሂዱ!" አልኩ፣ ፈርጠም ብዬ ደረቴን ነፍቼ። እንደፎከሩት ሄደው ጠየቁ። ያሰቡት ቀርቶ ያላሰቡት ምላሽ ተሰጧቸው ኩም ብለው ተመለሱ። "የብር ሐብልሽ አልጠፋም። ቤትሽ ነው ያለው፣ በደንብ ፈልጊው" ነበር የተባሉት - ከግሳፄ ጋር።

እውነትም እንደተባሉት ከብዙ ፍለጋ በኋላ ሐብሉን አገኙት። ሴትዮዋ ግን ሐብሌ ተገኘ ብለው ይቅርታ አልጠየቁኝም። ፍላጎታቸው ስሜ ጠፍቶ እንዲቀር መሰለኝ። የሐብሉን መገኘት እነእማዬ የነገሩኝ ጊዜ፣ "ይኸውላችሁ፣ እኔ ሌባ አይደለሁም። እናንተ ግን አታምኑኝም!" አልኳቸው ነፃነቴ በመረጋገጡ ፍንክንክ ብዬ።

"ሌባ ሆንሽም አልሆንሽም፣ ወሰድሽም አልወሰድሽም እንዲሁ ስሞታ አምጥተሽብናል፤ ተከብሮ የኖረው ስማችንን በሌብነት እንዲብጠለጠል አድርገሻል" ብሎ ጋሼ ጭራሽ ገሰፀኝ። ሁለተኛ ሰው ቤት ሄጄ ፀጉር እንዳልሰራም አገደኝ። ፀጉር ስሰራ ብገኝ አይቀጡ ቅጣት እንደምቀጣም ዛተብኝ።

ነደደኝ፤ ቅጥል አልኩ። የፀጉር ሥራ እንዳልሰራ መከልከሌ ይሁን ልቀበለው እችላለሁ - እነሱ ናቸውና የሚያሳድሩኝ። "ስሞታ አምጥተሽብናል፣ ተከብሮ የኖረው…" ብሎ እኔን መውቀስ ግን ምን አመጣው? ከእኔ የሚጠበቀው የማንንም ዕቃ አለማንሳትና አንዳችም ውግዘ ነገር አለማድረግ ነው፤ ከዚህ ውጭ ስሞታ እንዳይመጣባቸው አስቀድሜ መከላከል የምችለው እንዴት ነው? እውነት ስለ እውነት እንደ ልጃቸውና ታናሽ እህታቸው ቢቆጥሩኝ ኖሮ ባልዋልኩበትና ባልሰራሁት ጥፋት ስሞታ አቅርበው ክብሬንና ክብራቸውን የነኩትን እኒያን ሴትዮ መውቀስና ይቅርታ እንዲጠይቁ ማድረግ በተገባቸው ነበር። ከዚያ ቀጥሎ ደግሞ አለማሽ መወቀስ ነበረባት። የእኛ ቤት ነገር ግን የተገላቢጦሽ ነው!

ይህ ሁሉ ጣጣ የመጣው በሴትዮዋ የሐሰት ውንጀላ የተነሳ ነውና ኃይለኛ ቂም ያዝኩባቸው። ሳልደርስባቸው ደርሰውብኛልና ጥርስ ነከስኩባቸው። ቢያንስ ሐብላቸው እንደተገኘ ወዲያውኑ ተፀፅተው እኔን ይቅርታ ባለመጠየቃቸው ይባስ የማይበርድ እልህ ውስጥ ከተቱኝ።

እናም የዚህ የእልሄ፣ የቂም በቀሌ ሰለባ ሆነው ሌት ተቀን መውጫ መግቢያ አሳጥቼያቸዋለሁ፤ ባለፉ ባገደሙ ቁጥር ግሽግሽ እስኪላቸው ድረስ ስድብ አስታጥቄያቸዋለሁ፤ መንገድ ላይ ጨው ይዘው አግኝቻቸው ከእጃቸው አስጥዬ አስበትኛቸዋለሁ። ከቀበሌ ገዝተው የተሸከሙትን ዕቃ ያዳለጠኝ መስዬ እግራቸውን በመጥለፍ ከያዙት ዕቃ ጋር ጭቃ ላይ ጥያቸዋለሁ። በዚህ የተነሳም በተደጋጋሚ ተገርፌያለሁ። በየቀኑ ይህ የማይባል የዱላ ውርጅብኝ ወርዶብኛል። ይህ ግን እልሄን የሚያበርድ ሆኖ አልተገኘም። እንዲያውም እያንዳንዱ የዱላ ውርጅብኝ ይበልጥ እልሄን አባብሶት ሰፈር እስከለቀቅኩበት ቀን ድረስ ቂም ስቅላቸውን አሳይቻቸዋለሁ። በመጨረሻም የተለያየነው በክፉ ዓይን እንደተያየን፣ በመሀላችን እርቀ-ሰላም ሳይወርድ ነበር።

… ግን እሳቸው ምን ያድርጉ? ሌባ የሚል ቅፅል ስም ያወጣችልኝ አለማሽ። "ስም ይወጣ ከቤት፣ ይከተል ጉረቤት" ይባል የለ!

- 2 -

በፀጉር ሥራ የተፍታታው እጄ፣ "ሥሪ፣ ሥሪና ራስሽን ቻይ" እያለ ነጋ ጠባ ይጎተጉተኝ ጀመር። በፀጉር ሥራ የተቀሰቀሰው ልቤም "ላንቺ ካንቺ

Scanned with CamScanner

ሌላ ማንም ወገን ዘመድ የለሽም" እያለ በሥራ እንድትጋ ይገፋፋኝ ያዘ:: እኔም የውስጥ ግፊቴን አዳመጥኩ:: ‹አዎን፣ መስራት አለብኝ› አልኩ፤ ለሥራም ታጥቄ ተነሳሁ::

ግን ምን ልስራ? ራሴን ጠየቅሁ:: በዐገር ሥራ ባጠራቀምኩት ጥቂት ብር መነሻነት ምን ልሰራ እችላለሁ? የሆነ የረባ ሃሳብ ጣል እንዲያደርግልኝ ትንሹን አዕምሮዬን አስጨነቅኩት::

ጊዜው አብዮቱ ፈንድቶ ረብሻው መረጋጋት የጀመረበት ጊዜ ነው:: በወቅቱ ትልቋ አክስቴ፣ መብራቴ፣ ዕድገት በህብረት ዘመቻ ልትሄድ ዳቦ ቆሎና ቆሎ እየተዘጋጀላት ነበር:: አሃ... በድንገት ምን ልስራ? ለሚለው ጥያቄ መልሱን እዚያው ውስጥ አገኘሁት::

አላመነታሁም:: ወዲያውኑ ባለኝ ብር ዳቦ ቆሎ፣ ቆሎና በሹካ ቅርፅ ወጥቶለት የሚጠበሰውን "ክልክል" የሚባል ብስኩት አዘጋጀሁና ትምህርት ቤት አካባቢ እየሄድኩ ንግዴን ‹ሀ› አልኩ:: ፈጣን ውጤትም አገኘሁበት:: በዚህ የተነሳ የፋብሪካ ምርት የሆነውን ብስኩት ከሱቅ እሽጉን በመግዛት ነጣጥዬ በችርቻሮ መሸጥ ጀመርኩ:: ከትምህርት ቤት ሰዓት ውጪም በየቦታው እየዞርኩ ለተጠቃሚዎች በማቅረብ ንግዴን አጧጧፍኩት::

ሳንቲሙ ጠርቀምቀም ሲልልኝ የመስራት ብርታቴም የዚያኑ ያህል ጨመረና ከዚያ ጉን ለጉን የተለያዩ ዓይነት ክሮችንና ለሹራብ ስራ የሚያገለግሉ ዕቃዎችን በመግዛት ሹራብ መስራት ያዝኩ:: ሰርቼ ስጨርስ የትልቅ ሰው ሹራብ በአስር ብር፣ የልጅ ደግሞ በአምስት ብር እሸጣለሁ::

የንግዱ ነገር ውስጤ እየሰረፀ፣ ንግዴም ከዕለት ወደዕለት እመርታ እያሳየ መጣ::

በዚህም ለራሴ ሳንቲም መያዝ ጀመርኩ:: እንደ እህቶቼና የዕድሜ እኩዮቼ ባልዘንጥም መሠረታዊ ፍላጐቶቼን ማሟላት ቻልኩ:: የወደድኩትን ጫማ ገዛሁ፤ ብርድ ልብስም እንደ አቅሚቲ ሸመትኩ::

* * *

እኔ በሥራ መበርታት በጀመርኩበት ወቅት አያቶቼ በጉልበትም በገንዘብም እየተዳከሙ መጡ:: ዕድሜያቸው መጨመሩ ጉልበታቸውን፣ የነበራቸው የጠጅ ንግድ ቤት መዘጋቱ የገንዘብ አቅማቸውን አዳከመባቸው:: የእኔ ሥራ ግን እየዳበረ ሄደ፤ በየጊዜው አዳዲስ ሃሳቦች እያፈለቅኩ መሞከሩን ልምዶ አደረግኩት::

በመሐል ይመጡልኝ ከነበሩት ሐሳቦች አንዱን መርጬ እዚያው እነ እማዬ ግቢ ውስጥ ፊልተር ጠላ እያወጣሁ መሸጥ ያዝኩ:: ጠላው ቤት ተገብቶ የሚጠጣ ሳይሆን ደንበኞች ባመጡት ዕቃ ይዘዉት የሚሄዱና እቤታቸው ወይ እፈለጉበት ቦታ ሆነው የሚጠጡት ነው:: ከዚህም ሌላ

አባዬ በፈቀደልኝ ትንሽ መሬት ቆስጣ እያሳደግኩ ከመሸጥም አልፎ ከቆስጣው ላይ እንደ ልባችን መመገብ ጀመርን::

እነ አባዬ እንዲህ በየእቅጣጫው በተዳከሙበት ሰዓት ከማገኘው ገንዘብ የሚጐድላቸውን እሞላላቸውም ነበር:: አልፎም ተርፎ ሌሊት ሰባት ሰዓት ተነስቼ በድቅድቅ ጨለማ ከቤት እወጣና ከእንጦጦ ማርያም በላይ በኩል ኤልያስ አካባቢ ሄጄ ቅጠል ለቅሜ እመጣላቸዋለሁ:: የማገዶ እጣና ሲያስፈልግ ሄጄ ገዝቼ፣ ተሸክሜ የማመጣው፣ የምፈልጠው እኔው ራሴ ነበርኩ:: ዳቦ ለመግዛት በሌሊት ዘጠኝ ሰዓት ቀበሌ ወረፋ እይዛለሁ:: አብዛኛውን ነገር ከቀበሌ - ያውም በእታካች ወረፋ ፍዳ ተቆጥሮ በሚሸመትበት ወቅት - አምሳ ኪሎ በቆሎ ከቀበሌ ገዝቼ ወደ ቤት የማደርሰው እኔው ተሸክሜ ነበር:: ወደ ወፍጮ ቤትም ወስጄ አስፈጭቼ እመልስ ነበር:: መብራቴ፣ ዕድገት በህብረት ዘመቻ በመሄዷ የቤቱም ጠቅላላ ሥራ እኔ ትከሻ ላይ ነበር የወደቀው:: በዚህም በተለይ ሹራቦችን ለመስራት የቀኑ ሰዓት አልበቃ ብሎኝ ማታ ማታ እንቅልፌን እየተጋፋሁ መስራት ግዴታዬ ነበር::

እንዲህ የማደርገው እነማዬን መርዳት የኔ ኃላፊነት እንደሆነ አምኜም ተቀብዬም ነው:: ነገር ግን "ጉሽ! ልጃችን ደረሰችልን፣ እደጊ" የሚል በልፋቴ መርካት አላይባቸውም:: ይልቁንም አምሽቼ ስሰራ በርቶ የሚቆየው አምፑላቸው እያሳሰባቸው መብራት እያጠፉ ያሰናክሉኝ ገቡ:: የእኔ ብርታት ለእነሱ ምናቸውም አይደለም፤ የማደርግላቸውን አመስግኖ የሚቀበል ንፁህ ልብ አልታደሉም::

የመብራት ቆጣሪ እያጠፉ ሲያማርሩኝ በሻማ መሥራት ቀጠልኩ:: መቼም አንዴ ለከፋት የተነሳ ሰው ሰበብ አያጣም፤ "ቤታችንን ታቃጥይብናለሽ" ብለው በሻማ መስራቱንም ከለከሉኝ::

ሲፈጥራቸው እንዲህ ናቸው! ይሄ የማይለወጥ ተፈጥሮአቸው ነው:: ሆኖም ይህ ክልከላቸው አንድ መግደል የማይችለው ነገር ልቤ ውስጥ አለ - እሱም ሠርቶ የማደግ ጽኑ ፍላጐቴ ነው:: ይህ ጽኑ ፍላጐቴ ይባስ አብሮኝ በኖረው እልሄ ምክንያት እየተቀጣጠለ ሄደ::

በዚያ ጣጠኛው አብዮት መፈንዳት የተነሳ ኮሎኔሉ የእንጀራ አባቴም ታሰሯል:: ይሄ ሰው ቀለበት አስሮላት ኮሪያ ዘምቶ ሲመለስ ወልዳ የጠበቀችውን እናቴን መልሶ በክብር የተቀበላት ትልቅ ሰው ቢሆን ነው! እርግጥ እናቴ እጅግ ባለሞያ ነበረች፤ በዚያ ላይ ሲበዛ ቆንጆ:: አያቶቼ እንደሚሉት ከሆነ ከመታመሟ በፊት የሷን ሽማግሌ ማስተናገድ አቅቷቸው ነበር:: በሳምንት አራት አምስት "የልጃችሁን ስጡን" ሽምግልና ይመጣባቸው እንደነበር ይናገራሉ:: ነገር ግን ምን ባለሞያ፣ ምን ቆንጆ ቢሆኑ በሽታ ያስንቃል:: እናቴ ትንሽ ነገር ሲጐድልባት እንስቶ ከግድግዳ ጋር ያጋጪታል፣ ይፈነክታታል:: በሽታው በየጊዜው ጭንቅላቷን ወይ

Scanned with CamScanner

ግንባሯን ፈንክቶ ደሟን ቀጥታ ወደ አፏ ያስገባው ነበር። አንድ ነገር ከጐደላት በቃ ይኸው ነው ዕጣ-ፈንታዋ።

በእናቴ ላይ የሰፈሩባት አውሊያዎች አዳል ሞቲና ጠቋር ይባላሉ። ጠቋር የሚባለው በጣም ክፉ ነው - "ከቤት አትውጪ በተባልሽበት ጊዜ ለምን ወጣሽ? የቡና ሰዓቴ ለምን አልተከበረልኝም?" - በቃ ውሃ ቀጠነ ብሎ አሳሯን ያሳያታል። ለሰው ይሉኝታ ብላ ለቅሶ የሄደች እንደሆነ አንስቶ ያፈርጣታል። ልብሷ በደም ተለውሶ በሰው ተደግፋ ቤቷ ትገባለች። በዚህ ሳቢያ አንድ ጊዜ ውርጃ ደርሶባታል ይላሉ - አያቶቼ።

ይህ ክፉ ህመም ደህና ቦታ ውላ እንድትገባ ስለማይፈልግ ሁሌ ሆደ ባሻ ያደርጋታል። ይህ ሁሉ ሲሆን ታዲያ ኮሎኔሉ ባለቤቷ፣ የ ደጉ የልጆቿ አባት፣ ችግሩ ችግር ሳይመስለው እንዲያውም ለአንድም ቀን ቢሆን እንድትከፋበት ሳይፈልግ እንደ አባትም እንደ ወንድምም ሆኖ ተንከባክቧታል። ከመንግሥት ሥራው ውሎ እስኪገባ አያምናትም ነበር። ከሷ ጋር እንደተሰቃየ፣ አንድም ቀን ፊቱን ሳያጠቁርባት፣ ሳይሰለቸው፣ የሰው አፍ ሳይበግረው አብሯት ኖሯል። ቤተሰቦቿ ‹ፍታት› እያሉ ሲነዘንዙት ጆሮውን ሳይሰጥ፣ ለቃሉ ተገዢ ሆኖ እየተንከባከባት እስካሁን አብሯት መኖሩ ይደንቃል። ይህ ሁሉ ለእሷ ያለውን ጥልቅ ፍቅር ያሳያል። ማንም እንዲህ የሚያደርግ ያለ አይመስለኝም። ስታገዝን አፅናኟ፣ ስትታመም አስታማሚዋ፣ አጉራሿም አልባሿም ነው። በዚህ ምክንያት እወደውም አከብረውም ነበር። ለዚህ ነው የመታሰሩ ዜና ሃዘን የለቀቀብኝ።

ወላጅ እናቴም አሳዘነችኝ። እንዲህ ያለውን ትልቅ ሰው በእስር መለየት ይከብዳል። ቤቷን ባዶ ያደርግባታል። የእውነት አሳዘነችኝ። በደሏንና ያሳየችኝን ጥላቻ ሁሉ ዘነጋሁት። ከልቤ ባይጠፋም ክፋቷን ሁሉ ችላ አልኩት።

ልጆቿም (ወንድም እህቶቼ) አሳዘኑኝ። የተደላደለ ኑሮ ነው የለመዱት፤ ትምህርት ቤት እንኳን በመኪና ነበር የሚመላለሱት። እሱ ሲታሰር ግን ምቾትና ድሎትም አብረውት ተጠራርገው ከቤታቸው ወልቀው ሄዱ። እናቴንና ቤተሰቧን ችግር ስተት ብሎ ገብቶ ጐበኛቸው።

በዚህ ወቅት እኔ ከእናቴ የተሻለ ገቢ አለኝ። የማንንም እጅ ከመጠበቅ ተላቅቄ እነእማዬን ጭምር ለመርዳት በቅቻለሁ። ገና ከማለዳው "ይቻላል" ብሎ በድፍረት የተነሳሳው ትንሹ ልቤ አሁንም "ይቻላል" ብሎ ወላጅ እናቴን ለመርዳት ቆርጦ ተነሳ። በተለይ ጠላ ሽጬ ከማገኘው ገንዘብ ላካፍላቸው ወሰንኩ። የእንጀራ አባቴንም በራሴ ወጪ ስንቅ ይገፎ በየቀኑ እየተመላለስኩ እጠይቀው ጀመር።

እንዲህ ሳደርግ እኔ ራሴ የረባ ነገር ማግኘት አልጀመርኩም ነበር። ነገር ግን እኔ ቁርጤን ያወቅኩ ደሃ ነኝ፣ እነሱ ግን ብዙ ነገር የለመዱ ናቸው። እንግዲህ ባባታቸው መታሰር ያ ሁሉ ነገር ሲቀርባቸው አሳዝነዉኛል። ስለዚህ የራሴን ሽንቁሮች ወደጐን ብዬ እህቶቼ የጐደለባቸው

እንዳይሰማቸው የቻልኩትን ሁሉ አደረግላቸው ጀመር። አብረን ባለማደጋችን ይሁን ወይም በሌላ በማላውቀው ምክንያት ከእነሱ ግን በጐ ምላሽ አላገኘሁም። እንዲያውም እንደ እህታቸው ቀጥረው ሊቀርቡኝ አልፈቀዱም። የማሳያቸው ፍቅር፣ በአቅሜ የማደርግላቸው በጎ ተግባር ለእኔ ያላቸውን ስሜት በፍጹም በፍ-ጹ-ም ሊቀይርልኝ አልቻለም። ነገሩ "እኔን ይጠሉ፣ ምናምኔን ይረመርሙ" አለች አይጥ እንደሚባለው ነው። በቃ፣ እርዳታዬን ይወዳሉ፣ እኔን ግን ይጠላሉ፡

ሆኖም እናቴንም እየረዳሁ፣ የእንጀራ አባቴንም እስር ቤት ድረስ ስንቅ ይገፎ እየጠየቅሁ በጎ ተግባሬን ቀጠልኩ። ይህንን ማድረግ መቻሌ ለእኔ ትልቅ ደስታ ፈጠረልኝ። እነሱ አላደረጉልኝም ብዬ ከማዘንና እስኪያደርጉልኝ ከመጠበቅ ነፃ ወጥቼ ለእነዚህ ፍቅራቸውን ለሰወሩብኝ ቤተሰቦቼና ዘመዶቼ በችግራቸው ጊዜ መድረስ በመቻሌ ያሳደረብኝን እርካታ መግለጽ አልችልም።

በተረፈ የዘመዶቼ ክፋት እኔ ማግኘት ከምፈልገውና ከማሳያቸው ፍቅር ጋር በምንም አይደራረስም። ምናልባት በተቃራኒው እኩል ይሆን ይሆናል። ይህን ለማሳየት ጥቂት ምሳሌዎች ማንሳት ይበቃኛል።

ሌሊት ሰባት ሰዓት ለእነ እማዬ ቅጠል ለመልቀም እንጦጦ እሄድ በነበረ ወቅት፣ አንድ ቀን በድንገት ታመምኩ። ህመሙ የተነሳው ከአጐቴ ጋር ሆነን ታቦት ልንቀበል ወደ ቀጨኔ መድኃኒዓለም በሄድንበት ወቅት ነበር። ታቦቱን ተቀብለን ወደጃንሜዳ ስናመራ ራሴን ስቼ ወደቅኩ። ሰው ተሸክሞኝ ወደቤት ተመለስኩ። ያኔ እናቴ፣ አያቶቼ ጉረቤት ቤት ተከራይታ መኖር ጀምራ ነበርና ህመሜ እስኪሻለኝ እሷ ቤት ገብቼ እንድተኛ ተደረገ።

የሚገርመው እንዲህ ታምሜ ስሰቃይ፣ እነሱ ስቃዬ ምንም ሳይመስላቸው ሌሊት ስትዞር ተደፍራ ነው በሚል ጥርጣሬ እኔን ለማስመርመር ሲራወጡ መታየታቸው ነው። ክብራቸው እንጂ ጉዳቴ አልታያቸውም። እናም አስመርምረውኝ ድንግል መሆኔን ካረጋገጡ በኋላ ነበር በቅጡ ያስታመሙኝ። በዚህ ጊዜ ሐኪሙ ህመሜን ምንም ሳያውቅልኝ ቀርቶ እናቴ በራሷ መንገድ ወር ሙሉ አስታምማኛለች።

በወቅቱ አንድ አውሊያ ያለባቸው ሰውዬ ወደ እናቴ ቤት መጥተው ነበር። ሰውየው ከቅላታቸው የተነሳ ፈረንጅ ነው የሚመስሉት። ፀጉራቸውን ሹሩባ ይሰራሉ፣ እንሶስላ ይሞቃሉ። በአጭሩ አውሊያው እንዳዘዛቸው ነው የሚሆኑት። የሴት አውሊያ ያለባቸው ኦሮሞ ናቸው። እኚህን ሰውዬ አንድ ጊዜ የቡሄ ዳቦ፣ ሌላ ጊዜ ደግሞ የማርያም ድግስ ስለነበር ወላጅ እናቴ ቤት ዕቃ ላደርስ ተልኬ አይቻቸዋለሁ።

እናቴና ሰውየው የተዋወቁት እናቴ ከአባቴ ቤት ወጥታ፣ አባቴ ሊያገባት አማላጅ በላከበት ጊዜ ነው። ቤተሰቦቼም ‹ለሁለት ሰው አንሰጥም፣ አንዴ ቃል ገብተናል› የሚል የእምቢታ መልስ ልከውበት ነበር። በዚህ ጊዜ እናቴ የተመረቀችበትን ወርቅ ከልክሏታል ይላሉ - አያቶቼ።

Scanned with CamScanner

እናም ሰውዬው አጉንብሼ እንስራ እያጠብኩ ሳለ ይመጡና፣ "ወ/ሮ ብርክት፣ ሠራተኛ አገኙ እንዴ? ግን'ኮ ልጅ ናት፣ ብቻ ለመታዘዝ ታገለግላለች" ይሏታል።

እናቴም ቀበል አድርጋ፣ "ያቺ'ኮ ናት!" ትላቸዋለች በደፈናው።

ድንገት የማጥበውን እንስራ አቁሜ፣ "ያቺ እኮ ናት ማለት ምን ማለት ነው?" አልኳት፣ ግልፍ ብሎኝ።

"ምንድነው ቁጣ ቁጣ ማለት?! ብረጂ እንጂ" ይሉኛል ሰውየው።

"ታድያ ለምን ያቺ ትልዎታለች? ወደድችም ጠላችም እኔ የመጀመሪያ ልጇ ነኝ። እርስዎም ያውቃሉ" አልኳቸው ከፍ ብዬ።

በዚህ ጊዜ እናቴ ከፍ ዝቅ እያደረገች ስትሰድበኝ ሰውዬው "ይተዉ፣ ወ/ሮ ብርክት። የናቱት ያደርጋል ራቁት" ሲሏት እናቴም ቀበል አድርጋ "ድንቄም እቴ! እኔ ነኝ በዚችኛዋ አልፎልኝ በአውሮፕላን ከአገር አገር የምዞረው? እስኪ ይዩዋት ሁኔታ'ን?" ትላቸዋለች።

"የሚያድግ ልጅ አይስማህ፣ የሚሞት ሽማግሌ አይርገምህ" እንደሚባለው ሰውየው ነገር ያበረዱ መስሏቸው ይሁን ወይም እናቴን ለማስደሰት ፈልገው "አሃ… ገባኝ። ዲቃላዋ ናት ለካ! ታድያ በአጭሩ ዲቃላዬ ናት ቢሉኝ ምን ነበረበት?" ይላሉ።

ይኼኔ በጣም በጠበጥኩ። ብሶቴን ሁሉ በአንዴ የሚወጣልኝ መስሎኝ ልክ ልካቸውን ነገርኳቸው። በመጨረሻ "እርስዎ ልክ ናት፤ ምንም ጥፋት የለብዎትም። እንደሰሙት ነውና የተናገሩት። ነገር ግን ወላጅ እናቴ "ያቺ" አለች፣ "ዲቃላ" አለች - ወደዚች ምድር ያመጣችኝ እሷ ራሷ ናት። ፈልጌ ወደዚች ምድር አልመጣሁም" ብያቸው ሥራዬን ቀጠልኩ።

ሰውየው "ይቺስ ኃይለኛ ናት!" አሉ። በእውነቱ ስለ ኃይለኛነቴ በትክክል ያወቁልኝ የእያቴ ጉረቤት የነበሩ መምሬ በየነ ናቸው። "ይቺን ልጅ አትንኳት። እሷ ስትነካ ነው እንደተርብ የምትነሳው" ይሉ ነበር - ሁሌ። ቢያንስ እሳቸው ስለሚቆረቆሩልኝ እወዳቸው ነበር።

ጋሼ ስቦቃም ማንም ሰው ሲናገረኝ አይወድም። እናቴንም "ለምንድ ነው ከልጆችሽ የምትነጥያት? አንቺ የወለድሽው ቀርቶ ያልወለደ እንኳ እንደዚያ አያደርግም። ተይ ጥሩ አይደለም፣ ፈጣሪ ያይሻል" በማለት እኔ ላይ ግፍ በሰራች ቁጥር ይወቅሳት ነበር።

* * *

እንግዲህ በእነዚህ የአመድ አፋሽነት ወራት ከቀበሌ ዳቦ ለመግዛት ከሌሊቱ ዘጠኝ ሰዓት ወረፋ ይገርለሁ። በጣም የምወዳቸው አንድ ጉረቤታችንን እዚያ ወረፋ ጥበቃ ላይ ሁልጊዜ አገኛቸዋለሁ። እኚህ ሴትዮ ሁሌ ከእኛ ቤት በዚያ ሌሊት ወጥቼ በብርድ የምጠበሰውና በወረፋ የምንገላታው እኔ

ብቻ መሆኔ ከነከናቸውና፣ "አንቺ ልጅ፣ ቤታችሁ ሌሎች ልጆች አሉ አይደለም ወይ? ለምንድነው አንቺ ብቻ በሌሊት የምትወጪው?" አሉኝ።

እውነትም ሌሊት በዘጠኝ ሰዓት የምሄድበት ቀበሌ ሩቅ ነው። ለካ በጣም ተጉድቻለሁ። እምሳ ኪሎ በቆሎ ተሸክሜ ከዚህ እቤት ድረስ መውሰዴ፣ ቀበሌ ቀርቶ ቤት ውስጥ ስሰራ የምውለው ጠቅላላ የቤት ሥራ፣ የምለቅመው ቅጠል፣ ተሸክሜ የማመጣውና የምፈልጠው እንጨት… ኧረ ስንቱ! ቤት ውስጥ ለእኔ ያልተተወ ሥራ ምን አለ? ጉዳቱ ይበልጥ ጎልቶ፣ ይበልጥ ፍንትው ብሎ ታየኝ። ከሁሉም ከሁሉም እጅግ ከባዱ እንጨት መፍለጡ ነበር። እናም እንባዬ ሰበብ ሲጠብቅ የቆየ ይመስል ግድቡን ጥሶ ተዝረበረበ። ጉዳቱ ከምን ጊዜውም በላይ ቁልጭ ብሎ ታየኝ።

"ልጄ ለምን ታለቅሻለሽ? ምን ያስለቅስሻል?" ብለው ሴትዮዋ ተቆጡኝ። ከዚያም በሕይወቴ ሙሉ እንደመርህ ያገለገለኝን ታላቅ ምክር ገለጡልኝ፦

እጃቸውን አነሱና ሁለት ጣቶቻቸውን እያሳዩኝ "ከዚህ ጣትና ከዚህ ጣት የቱ ይበልጣል?" አሉኝ። ጥያቄያቸው ከእኔ ማልቀስ ጋር ምን እንደሚያያይዘው ባይገባኝም፣ ተለቅ ያለውን መርጬ "ይኸኛው!" አልኩ።

"እንግዲህ ትልቁ ማለት ልጅ ነው። ትንሹ ደግሞ አንቺ ነሽ። አንቺ ዝቅ ብለሻል። ምክንያቱም የልጅ ልጅ ነሻ። በማልቀስ የሚመጣ ጥቅም የለም። ሁለተኛነትሽን እወቂ።"

እውነታቸውን ነው፣ አልኩ ለራሴ፤ ሁለተኛነቴን አውቂ ራሴን ነፃ ማውጣት አለብኝ! እስከመቼ የእነሱ አገልጋይ ብቻ እሆናለሁ? ለራሴም መስራት፣ ለራሴም ማሰብ አለብኝ።

ይህ ቀን ለእኔ የምኖርበትን ሁኔታ ለሁለተኛ ጊዜ እንደ አዲስ እንዳስተውል የተነቃቃሁበት ልዩ ቀን ነው። አወይ ሞኝነቴ! ሁለተኛነቴን ቀደም ብዬ ማስተዋል ነበረብኝ። እዚህ የቤተሰብ ፍቅር የሌለበት በረሃ ውስጥ መኖሬ የገባኝ ዕለት ነበር። ለምን ጠሉኝ ለሚለው፣ ውስጤን ለሚኮረኩር ጥያቄዬ መልስ መሻት ነበረብኝ። እህቶቼ የአባቴ ስም ከተቀየረ ወዲህ ለእኔ ያላቸው ቅርበት አብሮ ሲቀየር ነበር መገመት የነበረብኝ።

ግን አሁንም አልረፈደብኝም። ጥሩ ጊዜ ላይ ሁሉም ነገር ተገልፆልኛል። የመስራትና እነሱን የመርዳት አቅምና ሞራሌ በተበረታታበት ጊዜ እኒህ አስተዋይ ሴት አንቅተውኛል።

እንግዲህ አስቴር ለአቅመ ደካማ ቤተሰቦቿ ብቻ ሳይሆን ለራሷ ለአስቴርም መኖር አለባት፣ ስል ለራሴ ቃል ገባሁ።

- 3 -

ይህ ውሳኔዬን በልቤ ይዤ እያቶቼንና የእናቴን ቤተሰብ በገንዘብም በጉልበትም ማገዜን ቀጠልኩ። አሁንም እነዚያን የጀመርኳቸውን ትናንሽ

Scanned with CamScanner

ሸቀጣ-ሸቀጦች አጥብቄ ይገቸቸዋለሁ። ሹራብ መስራቱንም አላቋረጥኩም - እንዲያውም ከፋታቸው ብርታትን ጨምሮልኛል።

በመሀል ቀበሌ "ሁሉም እናቶች ለጥጥ ፈተላ ቀበሌ ግቢ ውስጥ እንዲገኙ" የሚል ትዕዛዝ ሲያስተላልፍ፣ እማዬ ታማ ስለመቅረቷ እንድነግርላት ወደ ቀበሌያችን ላከችኝ። እዚያ ስደርስ እንደ እኔው ተልከው ለመጡ የሰፈር ልጆች "በቃ፣ እናንተ በእናቶቻችሁ ምትክ እርገጥ (ሰልፍ) እንድትወጡ ተመርጣችኋል። ስለዚህ ከነገ ጀምሮ በየጧቱ ለሰልፍ ልምምድ እዚህ እንድትገኙ!" ብለው ሸኙን። እቤት ያን ቀን የተሰማኝ ደስታ! ይህን ያህል የተደሰትኩት ግን ሰልፍ ልወጣ በመቻሌ አይደለም - ቀድሞ ነገር ሰልፍ ምን እንደሆነ የት አውቄው! የደስታዬ ምንጭ ከሰው እኩል ተቆጥሬ መመረጥ መቻሌ ነው። አምን የሆነ የመፈለግ ደስ የሚል፣ የሚያኮራ ስሜት አሳድሮብኛል።

እናም ከቀበሌው በጠቅላላ የተመረጥነው በግምት ስማንያ ወይ ዘጠና የምንሆን ልጆች ከሰኞ እስከ ዓርብ ሳናዛንፍ ልምምዳችንን ተያያዝነው። ገሚሶቻችን ለአብዮት ጥበቃ፣ ገሚሶቻችን ደግሞ ነጭ ለባሽ፣ ሰማያዊ ለባሽ ለሚባል የሜይ ደይ ሰልፈኛ ነበር የምንረገጠው።

በዚህ የልምምድ ወቅት እንኳን ባለኝ ትርፍ ሰዓት ሁሉ ለእነማዬ ምንም ሳላስቀር የቤት ሥራ አግዛቸው ነበር። ከ"እርገጡ" ጋር ከብዶኝ የነበረው እንጨት ሸከማው ነው። እሱም ቢሆን ቅዳሜና እሁድ በዕረፍት ሰዓት እሸፍነው ነበር። ሁሌ ማታ ማታ የተለመደው የሹራብ ሥራዬን መስራቱንም አላስተጓጎልኩም።

"እርገጥ" ውስጥ የሆነ ሳንቲም ሊያስገኝልኝ የሚችል ቀዳዳ ማበጀት እንዳለብኝ ተሰምቶኝ ባለበት ሰዓት፣ ራሳቸው ቀበሌዎቹ የሻይ ክበብ ማቋቋም ያስፈልጋል አሉና ገንዘብ ያለው ገንዘብ፣ ገንዘብ የሌለው ደግሞ የሻይ ጀበና፣ ብርጭቆና ለሻይ ማፍያ የሚያገለግሉ እንደ ብረት ድስት ያሉ ዕቃዎች እንዲዋጣ በማስተባበር የሻይ ክበቡን ሥራ አስጀመሩ። በዚህ ጊዜ እኔ ሂሳብ ያዥ እንድሆን በአንደኝነት ስመረጥ አሁንም ደስታዬ ልክ አልነበረውም - ምክንያቱም እዚያ ላለ ሰው እንደ ብስኩትና ቆሎ ያሉ ነገሮችን የመሸጥ ዕድል አገኛለሁ ብዬ አስቢያለሁና። ዕድሉንም አግኝቼ ቆሎና ብስኩት መሸጥ ጀምሬ ነበር። ይሁንና አስተባባሪዎቹ "ይሂማ ገቢው ለሻይ ክበቡ ሆኖ በኮሚቴው ሥራ ውስጥ መካተት አለበት" ብለው ውሳኔ በማሳለፋቸው እያዘንኩ ተውኩት።

* * *

እዚያ ሻይ የምናፈላበት ኮሚቴ ውስጥ በወሩ ሂሳብ ሲደረግ አስራ አንድ ብር ጉድሎብሻል ተባልኩ። እንዴት ሊጉድልብኝ እንደቻለ አላውቅም። ከተስተናጋጆቹ ሂሳብ ሳልቀበል ልቅር፣ ወይ አብረውኝ የሚሰሩ ልጆች ይውሰዱብኝ የማውቀው ነገር የለም። ብቻ ጉድሎብሻል ተባልኩ።

በወቅቱ ሥራ ያላት መብራቴ ብቻ በመሆኗ ቀጥታ እሷ ጋ ሄጄ፣ የሻይ ክበብ አስራ አንድ ብር እንደጉደለብኝና እንድታበድረኝ ተማፀንኳት።

"የለኝም!" ሆነ መልሷ።

"ባክሽ እናናዬ ሙይልኝ?! የጀመርኩትን ሹራብ ስጨርስ የምቀበለው ብር አለኝ፣ እንደተቀበልኩ ወዲያው እሰጥሻለሁ።"

"የለኝም አልኩሽ እኮ፣ ምንም የምሰጥሽ ነገር የለኝም!"

መብራቴ ልትሰጠኝ እንደማትችል ቁርጤን ሳውቀው፣ ቀጥታ ንጉሴ ወደተባለ ካድሬ በመሄድ በሦስት ልደታ የሁለት የህፃናት ሹራቦች ወደ አስራ ሁለት ብር ገደማ እንደሚከፈለኝና እስከዚያው ጊዜ እንዲሰጠኝ ጠየቅኩት። እሱም ችግሬን ለሻይ ኮሚቴው አስረድቶ ካሳመነልኝ በኋላ "ተፈቅዶልሻል" ሲለኝ እፎይ አልኩ።

በዚህ በጉደለብኝ ገንዘብ ሳቢያ አለአግባብ ስሜ በሌብነት ሲብጠለጠል በሰማሁ ቁጥር ስጣላና ስጋጭ ቆየሁ። ከዕለታት አንድ ቀን አለማሽ ብዙ ብር እንዳጉደልኩና ከሻይ ኮሚቴው ልባረር እንደሆነ መስማቷን ነገረችኝ። በወቅቱ ቀበሌው ወደ ሌላ ቦታ ሊዛወር ነው እየተባለ ሲወራ ነበር። በጣም ተናድጄ "ማነው እንዲህ ያለሽ?" ብዬ አፈጠጥኩባት።

"ዓይናለም" ስትለኝ በንዴት ተንዘረዘርኩ። ስበር ከቤት ወጥቼ ልጣላት ሳፈላልጋት የዚያ ሰፈር ልጆች፣ "እረ ይቅርብሽ፣ እሷ ሃይለኛ የታወቀች ተደባዳቢ ናት፣ ትገድልሻለች" አሉኝ። ይበልጥ እልህ ያዘኝ። እሷንማ አለቃትም ብዬ ፎከርኩ።

የዚያኑ ቀን ያቺ ልጅ ከአንዲት ጉሊት የምትጉልት ልጅ ጋር ቆማ አየኋት። በኃይል ደበደብኳት፣ አላስተረፍኳትም። ሰው ባይገላግለን ኖሮ ገድያት ነበር።

* * *

ማታ ላይ የጋሼን እግር እያጠብኩ ሳለ ድንገት ሳላስበው ፊቴ ላይ ኃይለኛ ጥፊ መረገብኝ። በድንጋጤ እመር ብዬ ዘልዬ ተነሳሁ። በከፍተኛ ንዴት መላ ሰውነቴ ሲንቀጠቀጥ ይታወቀኛል። ስሜቴን መቆጣጠር አቅቶኝ ለመጀመሪያ ጊዜ በድፍረት "ለምን መታኸኝ?" ስል አምባረኩበት፣ የሆነ የሚነጥ ኃይለኛ ስሜት ውስጥ ገብቼ ነበር። "ንገረኝ! ምን ሰምተህብኝ ነው እንዲህ በጥፊ ያጮልከኝ?" አልኩት ደገምኩና።

እሱም እሳት ጉርሶ እሳት ለብሶ ዘሎ ተነሳና፣ "ለምንድነው ዛሬ ከሆነች ልጅ ጋር የተደባደብሽው? ሌብነቱንስ የማትተይው ለምንድነው? መቼ ነው ግን አንቺ ሰው የምትሆኚው?!" እያለ እስኪበቃው ጠፈጠፈኝ።

በዚህ ሁኔታ እሱ እየቀጠቀጠኝ፣ እኔም በእልህ እየተናገርኩት ተረባብሸን ባለንበት ሰዓት አብዮት ጠባቂዎች በር አንኳኩተው ገቡ። ከአብዮት ጠባቂዎቹ ጋር ፖሊሶችም ነበሩ።

Scanned with CamScanner

"ምንድነው?" አላቸው ጋሼ።

"እስቴርን ይዛቿኒት ኑ ተብለን ነው።"

"ምነው፣ በሰላም?"

"አይ፣ የሆነች ልጅ ደብድባ ነው የመጣችው። የተደበደበችው ልጅም በአደገኛ ሁኔታ ላይ ስለምትገኝ የካቲት 12 ሆስፒታል ተወስዳለች" አሉ።

እማዬ በፍርሃት የምትይዝ የምትጨብጠውን አጣች፤ ፖሊሶቹን ከመፍራቷ ብዛት ነጠላ እንኳ ፊት ለፊት ልትሰጠኝ ድፍረት አጣች። እናም ፖሊሶቹ ሳያዩዋት በምን ዘዴ ነጠላውን ልታቀብለኝ እንደምትችል ጨንቋት ፅንቁላል መጣያ እንዳጣች ዶሮ ዙሪያችንን ስትዞርና ስትቁነጠነጥ ሳያት እጅግ አንጀት ትበላ ነበር። የዕለቱ ፍርሃቷና ጭንቀቷ አሁን ድረስ ወለል ብሎ ይታየኛል።

ነጠላውን ሳትሰጠኝ ፖሊሶቹ አንከርፍፈውኝ ሊወጡ ሲሉ ነው መብራቴ፣ ወንድ አያቴ ከተል ሊለኝ ሲያመነታ አይታ፣ "ና ግባ፣ ተዋት። ከፈለጉ ፀባይ ማረሚያ ያስገቧት። እሷ ከንግዲህ ካቅማችን በላይ ናት። ለኛም በጣም አስቸግራናለች" ስትለው የሰማኒት።

ደግነቱ ቀበሌ ስወሰድ የደበደብኳት ልጅ ከእኔ ይልቅ ብዙ የደብዳቢነት ሪከርድ ያላት ነገረኛ ልጅ መሆኗን የቀበሌው ሊቀመንበር አረጋግጦ ኖሮ፣ "አንቺ ተደባድበሽ መጥተሽ አታውቂም፣ እሷ ግን ቤቷ እዚህ ነው ማለት ይቻላል። እንዲያውም ኃይለኛ በመሆኗ ወንድ ይሆናል የመታት ብዬ ገምቼ ነበር፣ አንቺ ትሆኛለሽ ብዬ ፍጹም አላሰብኩም" አለኝና "በቃ፣ አሁን ወደ ቤትሽ መሄድ ትችያለሽ" ብሎ ሸኘኝ።

ከደስታዬ ብዛት ትክክለኛ ሚዛናዊነቱን ላሳየኝ ለዚህ ሊቀ መንበር አንድ ቀን እግዚአብሔር ሰው ያረገኝ ዕለት ውለታውን መመለስ እችል ዘንድ ፈጣሪዬን በድጋሚ እንዲያገናኘን ለምኜው ነበር። ምክንያቱም እኔ ያጣሁት ችግሬን የሚረዳልኝ ሰው ነው። ቤተሰቦቼ እንኳን ችግርሽ ምንድነው ብለው ጠይቀውኝ አያውቁም። እስቴር ጥፋተኛ ናት ከተባለ፣ በቃ ጥፋተኛ ናት፤ በዚህ ረገድ ፊደል የቆጠረውና ከተማሩ ሰዎች ጋር ውሎ የሚገባው ወንድም ጋሼ እንኳ ከእነሱ ምንም አይሻልም። እኔን ምንም ማዳመጥ ወይም የጀመርኩትን ንግግር ማስጨረስ አይፈልግም፤ እርግጥ ምንም ነገር ቀርቶ ትምህርቴን በርትቼ እንድማር ይመክረኝ ነበር። የትምህርት ቤትም ወጪ የሚሸፍንልኝ፣ በዓመት አንዴ የሚያለብሰኝም እሱ ብቻ ነበር። ይሁንና አንድ ቀን ቁጭ አድርጎ ችግርሽ ምንድነው? ብሎ ውስጤን ለማዳመጥ ቅንጣት ፍላጎት አሳይቶ አያውቅም።

ለማንኛውም ሊቀመንበሩን አመስግኜ ስወጣ አሁን ወደእነእማዬ ቤት መመለስ ነገር ማባባስ ነው ብዬ አሰብኩና አንዲት እብራኝ "እርገጥ" ውስጥ ትሰራ የነበረች ልጅ ጋ ሄድኩ። ልጅቷ በወቅቱ ለሻይ ክበብ መዋጮ

ገንዘብ ለማዋጣት አቅሟ ስላልፈቀደላት በገንዘብ ምትክ የሻይ ጀበናና አሮጌ ብረት ድስት ነበር ያዋጣችው።

እሷን አግኝቼ ከቤት መባረሬንና እሷ ጋ ለማደር መምጣቴን ስነግራት ደስተኛ አልነበረችም። በመልካም ሁኔታ አልተቀበለችኝም። ፊት ስትነሳኝ ጊዜ "ምን ሆነሽ ነው ያኮረፍሽው?" አልኳት ጭንቅ ብሎኝ። ብረት ድስቷን እቀበሌው አጥታው ምናልባት እኔ ጋ ካለ በሚል ሀሳብ ወደ ቤተሰቦቼ ብትሄድ "እንግዲህ ሽጣው ይሆናላ" ብለው እንደሸኙዋት በግልጽ ነገረችኝ።

"ኧረ እኔ አልወሰድኩም። ደሞ የትም አይሄድም። ከፈለግሽ ነገ ቀበሌ ሄደን እንጠይቅ" አልኳት።

በማግስቱ ቀበሌ ሄድን። ቀበሌው ያንን ግቢ በመልቀቁ የሻይ ክበቡ ዕቃዎች በጠቅላላ ወደ ከፍተኛ እንደተጋዘ ነገሩን። እውነትም እዚያ ስንሄድ ብረት ድስቷ ተገኘ። ደስ አለኝ - ንፁህነቴን በማስመስከሬ።

ነገር ግን ደስታዬ ብዙ አልቆየም - እንደ በጋ ጤዛ ወዲያው ተነነ። እዚያው ያገኙኝ የሻይ ክበቡ አስተባባሪዎች "ቤተሰቦችሽ ከንግዲህ እሷ ከቁጥጥራችን ውጪ ሆናለች። እሷን በተመለከተ እኛ ምንም አያገባንም፤ እንዲያውም ከቤት አባረናታል ስላሉ ከአሁን በኋላ እርገጥም አትካፈይም፣ ብሩንም በአጭር ጊዜ ውስጥ ካልከፈልሽ ትታሰሪያለሽ" አሉኝ።

ቀጥታ ሹራብ ወደሰራሁላቸው ሰዎች ጋ ነበር ያቀናሁት። ቀነ ቀጠሮአችን ገና ቢሆንም "እባካችሁ ችግር ገጥሞኝ ነው" ብዬ በመማጸን ገንዘቡን ተቀበልኩና ከፍተኛ ሄጄ ከፈልኩ። ይኼኔ ታማኝነቴን አይተው፣ ችግሬንም በትክክል ተገንዝበው አዘኑልኝና "አይዞሽ፣ ስራ እንፈልግልሻለን፣ አንቺ ብቻ ዝግጁ ሆነሽ ጠብቂ" ሲሉ ቃል ገብተው ሸኙኝ።

እኔም ሥራ እንደተገኘልኝ ወዲያውኑ ማስረጃዬን አቅርቤ መቀጠር እችል ዘንድ ከነበረኝ ጉጉት የተነሳ ቀጥታ ሰርተፊኬቴን እንዲልኩልኝ ወደ ቤተሰቦቼ መልዕክተኛ ላኩኝ።

ወዲያውኑ ኢየሩስ የተባለችው እህቴ ሽንብራና ጨው ያለው የጠርሙስ ውሃ ይዛልኝ መጣች። እህቴ ምዕራፍም ነጠላ አመጣችልኝ። "አልፈልግም፣ ይህ የእማዬ ነጠላ ነው፣ ከዚህ ሌላ ለራሷ የምትለብሰው አንድም የላትም፣ መልሺላት። ከዚህ ቀደም ነጠላዎቿን አንድ በአንድ ከላይዋ ላይ ገፍፌ ለተቸገረ ሰው አልብሼባታለሁ። አሁን ግን ይሄ ነጠላ ብቻ ነው ያላት - መልሺላት" ስላት ሮጣ ገብታ ሄዳ አንድ ደበላ ጨርቅ ይዛልኝ መጣች።

መድኃኒዓለም በር ላይ ሆኜ ያንን እህቴ ኢየሩሳሌም ያመጣችልኝን ሽምብራ በጠርሙሱ ጨዋማ ውሃ ዘፍዝፌ በላሁ። ቀኑን ሙሉ ምንም አልበላሁም፤ ርቦኝ ነበር።

Scanned with CamScanner

ርሃቤ መለስ ሲልልኝ እምዬ ንጋቷ ወደሚባሉ የእማዬ ዘመድ ቤት አመራሁ። እኚህ መሐን ሴት እንጦጦ አካባቢ ነው የሚኖሩት። በእንጨት ለቀማው ጊዜ በዚያ ሳልፍ ሁሌ ጎራ እያልኩ እጠይቃቸው ነበር።

"ልጄ፣ ምናባቱን ላርግሽ? ኑሮዬ እንደምታይው ነው። እንግዲህ ቀን ቀን የተገኘውን እየሰራሽ ዋይና ማታ ማታ መጥተሽ ተኚ" ብለው ቤታቸውን ለአዳር ፈቀዱልኝ።

እምዬ ንጋቷ ቢያንስ ከጅብ አስጥለውኛል፤ ከብርድ አስጠልለውኛል፤ ለጉኔ ማረፊያ ሆነውኛል። እግዜር ይስጣቸው!

ቤታቸውን አፅድቼላቸው፣ ከሹራቡ ዋጋ ከተረፈኝ ሁለት ብር ላይ የአንድ ብር በቆሎና ባቄላ ገዝቼ እሱን ቀቅለን በልተን አደርን።

ጧት እንጨት ለቅሜ አመጣሁላቸውና ከትናንት የተረፈችንን ንፍሮ ተካፍለን እንደበላን እኔ ጋ የነበረች አንድ ብር ሰጥቻቸው ወጣሁ።

- 4 -

ግልጥጥ ብሎ የተዘረጋ ዓለም ላይ አቅጣጫ ሳይጠቆመኝ የተለቀቅኩ መሰለኝ። ነፃ ፈቃድ በእጄ ናት። አቅጣጫዬን ለመምረጥ ግን ግርታ መትቶኛል። ነፃ ፈቃድ ያለዓላማ ያው ቅዕር የተበጀለት እስር ቤት ማለት ነው።

እርግጥ መኖር አለብኝ። ካለመኖር የተሻለው መኖር ነው። ለመኖር ደግሞ መሥራት ግድ ነው። ሥራን በራሴ ለመፍጠር የግድ ማረፊያ ቦታ ያስፈልገኛል። ለካ ዘመዶቼ ከቤት ሲያባርሩኝ ሁለመናዬን ነው የነጠቁኝ። እንደማንኛውም ሰው ቁጭ ብዬ በተስፋ መቁረጥ ከማልቀስ ይልቅ እልህ ውስጤ አንሰራራ።

እነሱ፣ ቤተሰቦቼ ለመጣል ስለፈለጉ መውደቅ አለብኝ? እነሱ፣ ሁሉንም ነገር መንጠቅ ስለፈለጉ ባዶ እጄን መቅረት አለብኝ? የለብኝም! ሥራ መፍጠር ባልችል ሥራ ፈልጌ እገባለሁ። ሥራ መፍጠርን እንጂ ሥራ አፈላልጎ መግባትን አልነጠቁኝም። እቀጠራለሁ!

ግን ሥራ እንዴት የሚገኘው? ምንም የማውቀው ነገር አልነበረኝም። እንደ ቆራሌ "ሥራ ያሌ!" እያልኩ ልዙር? አደባባይ ላይ ቆሜ "ሥራ እፈልጋለሁ!" እያልኩ ልለፍፍ? ግራ ተጋባሁ። ወደ አሰኘኝ አቅጣጫ የመብረር ነፃ ፈቃድ ቢኖረኝም የምፈልገው የት እንዳለ አለማወቄ እስረኛ አደረገኝ። ሥራ ከየትኛው አድማስ በስተጀርባ ነው? በየትኛው አቅጣጫ?...

የመጨረሻ አማራጩ በየቤቱ እየዞርኩ ሥራ ማፈላለግ ነበር። የመንገድ መገንጠያ ላይ ያለ ቤት መረጥኩና አንኳኳቼ የከፈቱልኝን ሴት "እማማ፣ ሥራ አለ?" አልኳቸው።

"የለም" ብለው በሩን አፍንጫዬ ላይ ዘጉብኝ። ስህተት እንደሰራሁ ባውቅም ከዚህ ውጭ አማራጭ የለኝምና ቀጠልኩ።

ሌላ ቤት ሳንኳኳ፣ "እሻሮ መቁላት ትችያለሽ?" አሉኝ። አይብዛ እንጂ እማዬ ቤት ትንሽ ትንሽ እቆላ ስለነበር በድፍረት "አዎ፣ እችላለሁ" አልኩ።

በቆሎውን ሳየው ግን ደነገጥኩ። በግምት ሃምሳ ኪሎ (ግማሽ ኩንታል) ይሆናል። በምን አቅሜ ይህን ሁሉ ቆልቼ እጨርሰዋለሁ? በስጋት አሰብኩ። ግን አልችልም ብዬ ይህንን እንጀራ ገፍቼ ሌላ ሥራ ባጣስ? እኔና እምዬ ንጋቷ ጦማችንን ማደራችንም አይደል?

እናም ስጨርስ ስድስት ብር ሊከፍሉኝ ተስማምተን ጀመርኩት። ለአንድ፣ ለሁለት፣ ለሦስት፣ ለአራት... ሰዓታት ሥራው ብዙም አላስቸገረኝም። ስቆላ ውዬ ልክ ልጨርስ የምጣዷ ንዜት እንደቀረችኝ ጭሱ፣ ድካሙ፣ ሙቀቱ፣ ልጅ መሆኔና የረባ እህል ሳልበላ በጭብጥ ንፍሮ ብቻ መዋሌ አዳከመውኝ ወደቅሁ።

"በቃ አልቻልሽም፣ ተይው" አሉኝ ሴትዮዋ። ቀላ ያለ ፊት ያላት ቅድስት የምትባል የልጅ ልጃቸው ግን በሀዘኔታ ወደማድ ቤታቸው ወስዳ እንድታጠብ አደረገችኝ። አለመብላቴን ስነግራት ከአያቷ ደብቃ ምግብ ሰጠችኝ። እያለቀስኩ ታሪኬን ያጫወትኳት ጊዜ ደግሞ "ልጅ ስለሆንሽ ልብስ አጠባ ነው የሚሻልሽ፣ እንደዚህ ዓይነት ሥራ አትችይውም። ወይም ደሞ ደሳሳ ቤት ሂጂና ሰው ቤት ቢያንስ በሞግዚትነት እንኳ እንዲያስቀጥሩሽ ጠይቂ" ብላ መከረችኝ። በመጨረሻም ቅባት፣ ሳሙና፣ ሁለት ብርና ቦርሳዋንም ጭምር ሰጥታ ሸኘችኝ። አያቷ ግን የመጨረሻዋን - ብረት ምጣዱ ላይ ያለችዋን - እሻሮ ስላላወጣሁ ብቻ ሁለት ብር ቀንሰው አራት ብር ሰጡኝ።

እንግዲህ የመጀመሪያው ተቀጣሪነቴ እንዲህ ባለ በጥቂቱ በሚያስከፋ፣ በብዙ በሚያበረታታ ገጠመኝ ተከናወነ።

❋ ❋ ❋

የቅድስትን ምክር ተቀብዬ በሰው እያጠያየቅኩ ስድስት ኪሎ አንበሳ ግቢ ጋ ያለ ደሳሳ ቤት ደረስኩ። ብዙም ሳልቆይ በአስራ አምስት ብር ወርሃዊ ደመወዝ ሞግዚትነት ተቀጠርኩ። ከዚህ ቀደም በመኪና እንዲህ ያለ ርቀት ተጉዤ አላውቅምና የት ይሆን የሚወስዱኝ? በማለት በፍርሃት ተሸብሬ እንደነበር አስታውሳለሁ። ቤቱ የት አካባቢ እንደነበር ብዙ ትዝ አይለኝም - አሁን ሳስበው ምናልባት መገናኛ የሚባል ሰፈር ሳይሆን አይቀርም።

የሞግዚትነቱ ሥራ እጅግ ከባድ ሆኖ አገኘሁት። በዚያ ላይ ሕጻኗ በሃይል ወፍራም ነች፤ እሷን ማቀፉ፣ ማውረድ ማንሳቱ ጉልበትን በአንዴ ቄጠማ ያደርጋል። ጨርቋን ማጠቡ ግን ብዙም አላስቸገረኝም። እንዲያውም ወላጆቿ በንጽሕናዬ ረገድ ወደውኝ ነበር። ሆኖም ከቤተሰቦቼ ተለያይቼ፣ ከባዕድ ጋር መኖር በቀላሉ ልለምደው አልቻልኩም፣ ብቸኝነቱም ከብዶኝ በረባ ባልረባው ሆድ ብሶኝ ሳለቅስ መሽቶ ይነጋል።

Scanned with CamScanner

እናም ሴትዮዋ ነጋ ጠባ ማልቀሴን ታዝበው ኖሮ ለቅሶዬ ሟርት
እንዳይሆንባቸው ሰግተው፣ "እኔ የሚያለቅስብኝ ሰው አልወድም" አሉና ወር
ሳይሞላኝ የሰራሁበትን ቀን ያህል ከፍለው አሰናበቱኝ::
እዚያው ትሰራ የነበረች ሰራተኛ ሌላ ደላላ ቤት ጠቆመችኝ:: ሥጋ
ሜዳ (ታጠቅ ጦር ሰፈር) ስደርስ፣ ለወታደሮቹ ምግብ አብሳይነት
ለመቀጠር ሰዎች ሰልፍ ይዘው አየሁ:: አላመነታሁም - ቀጥታ ወደዚያ
አቀናሁ:: ሥራው ለወታደሮች የሚሆን እንጀራ መጋገር ነበር:: ወረፋዬ
እንደደረሰ "አንቺማ ልጅ ነሽ" ብለው ሸኙኝ::
መንገዴን ቀጠልኩ:: መርካቶ አመዴ ገበያ አካባቢ ያለ "ገረመው"
ከተባለ ደላላ ቤት በጥቆማ ደረስኩ:: እዚህ ቤት በየሰዓቱ ቀጣሪዎች
ይመጣሉ፣ ግማሾቹን ለመኖሪያ ቤት፣ ሌሎችን ለቡና ቤት እየመረጡ
ይወስዳሉ:: በተለይ የቡና ቤት ሥራ በሽ በሽ ነው:: እኔ ግን ቡና ቤትስ
አልቀጠርም አልኩ::

ታድያ የሚስማማኝን ሥራ እስካገኝ ድረስ እጄን አጣጥፌ
አልተቀመጥኩም:: የዕለቱ ዕለት እዚያው ደላላው ቤት ላሉ ሥራ ፈላጊዎች
አንድ፣ አንድ ብር እየተቀበልኩ ፀጉር ስሰራ ዋልኩ:: የአራት ሴቶችን ፀጉር
ሰርቼ ስጨርስ የተቀበልኩትን ገንዘብ ለማስቀመጥ ቦርሳዬ ወዳኖርኩበት
ቦታ አመራሁ:: ቦርሳዬ ባዶ ነው፣ ከሞግዚትነት ሥራ ያገኘሁትን ብር
ሳይቀር ተዘረፍኩ:: በማግስቱ የምቀይረውን ልብስ እንኳ አላስተረፉልኝም::
ለማን አቤት ይባላል?

በብርድ እየተንዘፈዘፍኩ ሳለቅስ ሌሊቱ እንዲቹ እንደፈጠጥኩ ነጋ::

* * *

በማግስቱ ደላላው ቤት ትልልቅ ሰዎች መጡ:: ባልና ሚስት ናቸው::
ሴትዮዋ ቀጥታ ወደእኔ አምርተው "እንዳንቺ ያለችዋን ነው የምንፈልገው"
ብለው ይዘውኝ ሄዱ::

እትዬ ዘነበወርቅ ይባላሉ:: ካዛንቺስ የአራት ኪሎ ታክሲ መያገሪው
ጋ ዜድ ምግብ ቤት የተባለ ሆቴል አላቸው (አሁን እሳቸው ከሞቱ በኋላ "ዘነበ
ወርቅ መታሰቢያ ሆቴል" ተብሏል):: እኔን የቀጠሩኝ ለሆቴሉ ሳህን አጣቢነት
በየወሩ ሃያ ብር ሊከፍሉኝ ተስማምተን ነው::

ሥራውን ጀመርኩ:: ፋታም እረፍት የለውም:: ማታ እስከ ሰባት፣
ስምንት ሰዓት ድረስ በሥራ ተዋክቤ አመሻለሁ:: ቀን ለምሳ እንኳን ፋታ
አላገኝም:: እዚያው በቆምኩበት ነው የምበላው::

በዚህ ሁኔታ ወር ሞላኝ:: የደመወዝ ነገር ጭምጭምታውም
የለም:: እኔም አልጠየቅኩም፣ ሴትዮዋም አስበው አልሰጡኝም:: በጓሮ
የሚያገኙኝ የሰፈሩ ሰዎች በየቀኑ "ሴትዮዋ ደመወዝ አይከፍሉም፣ ብዙ
ሰራተኞች የሰሩበትን ሳይቀበሉ ተማረውና አልቅሰው ነው የወጡት::

አንቺም ብዙ ሳትጉጂ አውቂበት:: ይቅርብሽ:: ለምን እዚህ አካባቢ ሰው ቤት
ተቀጥረሽ አትሰሪም?" እያሉ ይመክሩኝ ጀመር:: እኔ ግን ምክራቸውን
ባለመቀበል ሥራዬን ቀጠልኩ::
የደመወዙ ነገር ሳይነሳ አሁንም ሌላኛውም ወር አለፈ:: ሳህን
የማጥበው ቆሜ በመሆኑ ድካሙን አልቻልኩትም:: ኋላ ላይ እንደውም
ከድካም አልፎ እግሬ ማበጥ ሲጀምር በቅርቡ ለዕቃ አጠባ የተቀጠረ ልጅ
አገዘኛልኝ "አሳከሙኝ በያቸው እንጂ!" ብሎ ይወተውተኝ ያዘ::
ከደመወዙና ከድካሙ ይበልጥ የጎዳኝ የእግሬን ማበጥ ተከትሎ
ይሰማኝ የነበረው ከፍተኛ ህመም ነው:: ባለቤቶቹ ደግሞ ዞር ብለው
አይተዉኝ አያውቁም:: ምላ በላሽ ወይ? ብሎ መጠየቅማ አይታሰብም::
መጨረሻ የእግሬ እብጠት አሳስቦኝ ተደብቄ ለመጥፋት ተገደድኩ::
እዚያ ቤት ያገኘሁት በገንዘብ የማይሰላ ታላቅ ነገር ቢኖር
የሴትዮዋ ባለሙያነትና ልጆቻቸው ያሳዩኝ የነበረው ፍቅር ነው:: ልጆቻቸው
በፍቅር ያደጉ እጅግ ጥሩ ሰዎች ነበሩ:: አባትየው ለልጆቻቸው ያላቸውን
ጥልቅ ፍቅር አስተውልና፣ መለስ ብዬ የራሴን ቤተሰቦች እያሰብኩ በሃይል
እቀና ነበር::

ከእትዬ ዘነበወርቅ ያገኘሁት የዕድሜ ልክ ትምህርት ሙያ ነው::
ሴትዮዋ የወጣላቸው ባለሙያ ነበሩ፣ ሥራ ይዘው ባጋጠሙኝ ቁጥር
ተደብቄ የሚሰሩትን ልብ ብዬ አስተውል ነበር:: የማር አረቄ፣ የቡና አረቄ፣
ጠጅ፣ የነጭ ሽንኩርት አረቄ... እንዴት እንደሚሰራ፣ ስንት ባልዲ ውሃ፣
ምን ያህል ማር... እንደሚጨምሩ በንቃት በመከታተል የጠጅ ሙያን
ልቅም አድርጌ የተማርኩት ከእሳቸው ነው:: እርግጥ ከሁለትና ሦስት
ዓመታት በፊት ጠጅ እንዴት እንደሚጣል ሴት አያቴን እየጠየቅኩ በጽሑፍ
መመዝገብ ጀምሬ ነበር:: በተግባር ሲሰራ እያየሁ ፈፅሞ ሊረሳ በማይችል
ሁኔታ ሙያን የተማርኩት ግን ከኚህ ሴትዮ ነው::

የእግሬ ነገር አስግቶኝ ቀጥታ ያመራሁት ወደ ሃኪም ቤት ነበር::
እግዜር ይስጠው ሀኪሙ በነፃ መርፌ ወግቶኝ ቀነሰልኝ እንጂ ህመሙና
ዕብጠቱስ አስፈሪ ነበር::
ሥራ አግኝቼ እስክቀጠር ድረስ በሁለት ብር፣ ያም ባይሆን በብር
ከሃምሳ የሴቶቹን ፀጉር መስራት ቀጠልኩ:: የድለላው ቤት ባለቤት ገረመው
ይህን አስተውሎ፣ "ላንቺ ጥሩ የሚሆነው ፀጉር ቤት ብትቀጠሪ ነው"
አለኝ:: "በደስታ" አልኩት:: "በቃ ሲገኝ አስቀጥርሻለሁ" ብሎኝ ሄደ::
ቢጠበቅ፣ ቢጠበቅ፣ ሥራው ሲገኝ አልቻለም:: በየቀኑ ብዙ አሰሪዎች
ይመጣሉ:: አብዛኞቹ የሚፈልጉት የቡና ቤት ሰራተኞችን ነው:: እነዚህ
ሰዎች በቡና ቤት ሥራ ተስከፈዋል እንዴ? ብዬ በመደነቅ ራሴን
እስከመጠየቅ ደርሻለሁ::

አንድ ቀን እትዬ ዘነቡ ከባለቤታቸው ጋር በመኪና ድንገት ከች
አሉ:: ሳያቸው ዘመድ አገኘሁ ብዬ ደስ አለኝ:: በምን ምክንያት ይህ ስሜት

Scanned with CamScanner

ሊሰማኝ እንደቻለ አላውቅም። ብቻ በደስታ ሮጬ ሄጄ ተጠመጠምኳቸው። ሁለቱም ጥቁር በጥቁር ለብሰዋል። በወቅቱ ጥቁር ልብስ ለምን እንደሚለበስ ግንዛቤው አልነበረኝም።

"ለምን ሄድኩ ሳትይ ውልቅ ብለሽ ጠፋሽ?" አሉኝ።

"እግሬ አብጦ አላሳከማችሁኝም፤ ደመወዜንም አልሰጣችሁኝም። ታድያ ምን ላርግ?" አልኳቸው።

እርስ በርስ ተያዩና ሳቅ አሉ። ከዚያ "አሁንስ ከእኛ ጋር አትሄጂም?" አሉኝ።

"አይ፣ አልሄድም።"

"ለምን?"

"ሥራችሁ ብዙ ነው፤ እግሬ ያብጥብኛል።"

"በይ እሺ. ለዛሬው ከኛ ጋር ውለሽ አድረሽ ነገ ትመለሺያለሽ። ልጆቻችን ናፍቀውሻል" አሉኝ።

በሃሳባቸው ተስማምቼ ወደ መኪናቸው ልገባ ስል የደላላው ቤት ጓደኞቼ፣ "ዘመዶችሽ ናቸው? ሥራ ልትገቢ ነወይ?" እያሉ ተንጫጩ።

"አይ፣ ዕቃ ላመጣ ነው። ነገ እመጣለሁ፣ ጠብቁኝ" ብያቸው ከሰዎቹ ጋር መንገድ ጀመርኩ። ቤት ስደርስ ልጆቻቸው በእኔ መምጣት ተደስተው ቦረቁ። ይሄን ሳይ ደስታም ሀዘንም ወረረኝ። ፍቅር የማላውቅ፣ በፍቅር እጦት የተጐዳሁ ሰው ነኝና የሚወደኝን ሳገኝ በኃይል ተደስቻለሁ፤ ቤተሰቦቼ እንደዚህ ቢወዱኝ ምን ነበረበት? ብዬ ደግሞ ማዘኔና መተከዜ አልቀረም። ብቻ ከሀዘኑ ይልቅ ደስታዬ አይሎ ነበር።

በወቅቱ ሌላው የገረመኝ የመኖሪያ ቤታቸው ማማር ነው። በሕይወቴ እንደዚያ የሚያምር ቤት አይቼ ስለማላውቅ ፍፁም ተደንቄ ነበር። የእንጀራ አባቴ ባለ ስልጣን በነበረበት በዚያ ደጉ ዘመን የነበራቸው ቤት ለካ ከዚህ ጋር ሲወዳደር ኢምንት ኖሯል!

የእትዬ ዘነቡ ልጆች ተመልሼ ትቻቸው እንዳልሄድ አብዝተው ለመኑኝ። በዚያን ጊዜ እዚያ ቤት ላለመቆየት የወሰንኩበት ሁነኛ ምክንያቴ ምን እንደነበር አሁን ትዝ አይለኝም። ብቻ እዚያ ቤት ለመቆየት አልፈለኩም። ደግሞም በሆነ ምክንያት ቅር ቅር ብሎኛል።... ወዲያው ትዝ አለኝ። ቤቱ ውስጥ አንድ ነገር ጐድሏል። ኤልሳ ልጃቸው የለችም። "ኤልሳስ?" ብዬ ጠየቅኩ። በድንገተኛ ህመም በሞት እንደተለየቻቸውና ሀዘን ላይ እንደሆኑ ነገሩኝ። አለቀስኩ። በእውነት እወዳት ስለነበር ድምጽ አውጥቼ አለቀስኩ።

በነጋታው እትዬ ዘነቡ ከልጆቻቸው ጋር ሆነው አብሬያቸው እንድኖር በድጋሚ ለምነውኝ እምቢ ስላቸው የሰራሁበትን እጥፍ ገንዘብ ሰጥተው ሸኙኝ።

* * *

ደላላው ቤት እግዜር ለእኔ ያላቸው ጥሩ ሰዎች መጥተው ሥራ እስኪቀጥሩኝ ድረስ ሹሩባ መስራቴን ተያያዝኩት። በየቀኑ ሁለትም ሦስትም ሠርቼ ለምበላውና ለአዳር ለምከፍለው አገኛለሁ።

ሌሎቹ ሥራ ፈላጊ ሴቶች ግን ቀጣሪ እስኪያገኙ ሥራ ፈትተው ቁጭ ብለው ሲያወሩ፣ ሲያልቅባቸው ሲተክዙ፣ ባዩት ነገር ሁሉ ሲስቁ፣ በሆነው ባልሆነው ሲገለፍጡ፣ ሆድ ብሷቸው ሲላቀሱ ነው ውለው የሚያድሩት። እኔ ግን ሥራ ሱስ ሳይሆንብኝ አይቀርም - መቀመጥም አልወድም። ፀጉር ሥራ በሌለኝ ሰዓት እንኳን ከእነሱ ጋር ሥራ ፈትቶ ወሬ ከማቡካት ደላላ ቤቱን ማፅዳት እመርጥ ነበር።

ውሎአችን እንዲህ እንዲህ ሆኖ ብዙ ሳልቆይ አቶ ድንቁ የሚባሉ ሰውዬ በመደዳ ከተቀመጥነው ሴቶች ባጋጣሚ እኔን መርጠው ወደ እኔ አቀኑ። ሥራው ለአንድ ቡና ቤት ብርጭቆ ማጠብ መሆኑን ሲነግሩኝ፣

"እኔ ቡና ቤት አልገባም" ብዬ ተቃወምኳቸው።

"ኧረ ትንሽዬ ቤት ናት፤ የሚያውቅ ሰው ካልሆነ ሰው አይበዛባትም። ደግሞ ያንቺ ሥራ እንዳልኩሽ ብርጭቆ ማጠብ ብቻ ነው። እንዳንቺ ያሉ ልጆች አሉኝ፤ ቤተሰብ ትሆኛለሽ።" ሲያግባቡኝ ሞከሩ። ከብዙ ማግባባት በኂላ በሃያ አምስት ብር ወርሃዊ ደመወዝ ልሰራ ተስማምቼ አብሬያቸው ሄድኩ።

በመንገድ ላይ እንደ ማግባባትም እንደ መምከርም እየቃጣቸው ያዋሩኝ ነበር። "እንዳንቺ ዓይነት ልጅ ነው እኛ የምንፈልገው" ሲሉኝ የት አውቀውኝ ነው?! ብዬ እየተገረምኩ አዳምጣቸኂለሁ። ደግሞ ይቀጥሉና "አይዞሽ፣ አንቺ ልጅ ስለሆንሽ ፈላጊሽ ብዙ ነው፤ ካወቅሽበት በደንብ ትጠቀሚያለሽ" ይሉኛል።

ሃሳባቸው ገብቶኝ አዘንኩባቸው፤ አለቀስኩም። "እኔ እርስዎ እንደሚያስቡኝ አይነት ልጅ አይደለሁም፤ ገና ከቤቴ የወጣሁ ልጃገረድ ነኝ። ከቤቴም ያወጣኝ ችግር እንጂ ጥጋብ አይደለም።"

"ኧረ እኔ...." ሊያረጋጉኝ ሞከሩ።

"አይ ሃሳብዎ ይህ ከሆነ በቃ አገኙኝ ቦታ ይመልሱኝ" አለቀስኩ።

"አይዞሽ፣ የእኔ ልጅ። ምን ዓይነት ሴት እንደሆንሽ ልገምት ብዬ እንጂ እውነቱን መስሎሽ ነው እንዴ?"

እንዲህ እያባበሉኝ ሥራ ወደምጀምርበት ቤት ደረስን። ሰፈሩ በሜክሲኮና በገነት ሆቴል መካከል በተለምዶ "ትንሹ ሽመልስ" ተብሎ ከሚጠራው። "ሽመልስ ሀብቴ አንደኛ ደረጃ ት/ቤት" ከፍ ብሎ የሚገኝና ካምቦኖቦ የሚባል ሠፈር። የከባድ መኪና ጋራዦች ይበዙበታል።

ከቡና ቤቱ ባለቤት፣ ከወ/ሮ ምንዳዬ ጋር እንደተገናኘን ወዲያው "መጀመሪያ ሥራዬ ምን እንደሆነ ማወቅ እፈልጋለሁ" ስል ጠየቅኳት።

Scanned with CamScanner

"ያው የቤት ሥራ ነዋ:: ምነው? ልብስ ታጥቢያለሽ፣ ቤት
ታጸጂያለሽ፣ በተጨማሪም የቡና ቤት ውስጥ ብርጭቆ ታጥቢያለሽ"
አለችኝ::

"በቃ!"

"በቃ ይኸው ነው::"

"ይህ ከሆነ ይስማማኛል:: ግን እኔ ኩርፊያ አልወድም::
"ይህ ከሆነ ይስማማኛል:: ግን እኔ ኩርፊያ አልወድም::
እንዳታኩርፊኝ እሺ? ካጠፋሁ እንድታረም ቀጥታ ስህተቴን ንገሪኝ እንጂ
የኩርፊያ ፊት አታሳይኝ" አልኳት:: በግልጽነቴ እየሳቀች ተስማማች::

ይሁንና የዚያኑ ቀን እሷም ያንኑ የቡና ቤት ሥራ እንስታብኝ
አልቅሻለሁ:: እንዲያውም ሰውየው ይሻላሉ፤ እሷማ አላመነችኝም መሰል
ጭራሽ "በቃ አታልቅሺ፣ ቀስ እያልሽ ትለምጂዋለሽ" ብላኝ ነበር::

የሆኖ ሆኖ ቤቱ እንደፈራሁት ሆኖ አላገኘሁትም:: እነምንዳዬ ጥሩ
ሰዎች ሆነው አገኘኋቸው:: እንደ ተቀጣሪ ሰራተኛ ሳልፈራ፣ ሳልሸማቀቅ
እንደ ቤተሰብ፣ እንደ ራሴ ቤት ደስ ብሎኝ መኖር ጀመርኩ:: ከሦስት
ልጆቿም ጋር ወዲያው ተግባባን:: በተለይ ትልቋ ልጃቸው ከአጠገቤ
አትለይም:: በአራት ወይ በአምስት ዓመት ብበልጣት ነው:: ትሰሜ
የተባለችው የወ/ሮ ምንዳዬ የእህት ልጅ ደሞ ልብስ ሳይቀር አልብሳኛለች::

በሕይወቴ ከልቤ እውነተኛ ሳቅ መሳቅ የጀመርኩት እነ ምንዳዬ
ቤት ነው:: አንድም ቀን ከፍቶኝ አያውቅም:: እዚህ ቤት የገባሁ ቀን
የበላሁት እንጀራ ዛሬም አይረሳኝም:: ከብዙ ጊዜ በኋላ ናፍቆኝ ስላገኘሁት፣
ርቦኝም ስለነበር ደስ ብሎኝና ጣፍጦኝ እንክት ስልቅጥ አድርጌ ነበር
የበላሁት::

ሥራ በጀመርኩ ሰሞን ቢራ ልናወርድ ከትሰሜ ጋር መንገድ
ስንወጣ ት/ቤት የማውቃትን ልጅ አገኘኋት:: ከልጅቷ ጋር ስለሥራችንና
ስለኑሯችን ባጭሩ አውርተን የምንሰራባቸውን ቤቶች ተነጋግረን ተለያየን::
በኋላ እሷ አብረዋት ለነበሩ ሰዎች ስለአባቴና ስለእናቴ ማንነትና
ሀብታምነት ስታወራ ትሰሜ ሰማቻት::

ቢራዎቹን ቦታ ቦታ አስይዘን ስንመለስ ወ/ሮ ምንዳዬ ትጠራኝና
ስለቤተሰቦቼ "ጉድ ጉድ" እያለች ትጠይቀኝ ጀመር:: ሁሉንም ነገር
ነገርኳት::

"አንቺማ የልጆቼ እህት ነሽ:: እነዚህ ሁሉ ከአባትሽ አይደል እንዴ
የታቀፍኩዋቸው" አለችኝ:: ያወራችው ባይገባኝም ዘመድ የምትሆነኝና
ዘመዶቼን የምታውቅ ሴት ስላጋጠመችኝ አምላኬን አመሰገንኩ:: በእውነት
የሆነ የማላውቀው የደስታ ስሜት ውርር አድርጐኝ ነበር::

- 3 -

እነምንዳዬ ቤት ሁሉም ነገር ተስማምቶኛል:: የሳቅ፣ የጨዋታ፣ የፍቅር
ቤት ነው:: ሰላም የሚነሳኝ ነገር ቢኖር ከተስተናጋጆች የሚደርስብኝ
ጉንተላና ጭቅጭቅ ብቻ ነው:: ሲብስብኝ "ተዉኝ! እኔ ልጃገረድ ነኝ!" ብዬ
አወጅኩ፣ የሚተዉኝ መስሎኝ:: ይሁንና ይሄ ንግግሬ መፍትሔነቱ ቀርቶ
መሳቂያ አደረገኝ:: ተሳልቀቻቸው ጭራሽ እኔነቴን እንድጠራጠር አደረገኝ::
በእርግጥ ልጃገረድ አይደለሁም እንዴ? የሚል ጥርጣሬ ውስጤ ገባ:: የልጅ
ነገር ሆኖብኝ እንጂ ልጃገረድነት በድምጽ ብልጫ የሚወሰነው በምን
ተአምር ነው!

የቤቱ ሰው ሁሉ አለምክንያት አልተጠራጠረኝም:: እዚያው ሠፈር
መሰረት የምትባል ጓደኛ አፍርቼ እሷ ቤት ስሄድ አርአያ ከሚባል ሰው ጋር
አስተዋወቀችኝ:: እና ይሄ ሰውዬ የምሰራበት ቤት በቀን ሁለት ሶስቴ እኔን
ፍለጋ መመላለስ አበዛ:: በወጣሁ፣ በገባሁ፣ ባለፍኩ ባገደምኩ ቁጥር
እየተከታተለ ያስቸግረኝ ገባ:: እኔ እኮ እሱ ሲመጣ ስለምፈራው የምደበቅ
ሰው ነበርኩ:: ፊት ለፊት ስንገጣጠም ብቻ ነው የግዴን የማዋራው:: ታድያ
ሰዎቹ በዚህ ሁኔታ ከእሱ ጋር በተደጋጋሚ ስላዩን ግንኙነት
ስለመጀመራችን እርግጠኞች ሆነዋል፤ ባልተጣራ ግምታቸው ምክንያት
የእኔን ድንግልና መቀበል ከብዷቸዋል::

እኛ ቤት ከሚመጡት ሰዎች አብዛኞቹ ቦቴ ወይም ኤንትሬ
ያላቸው ወይ ደግሞ ሹፌሮችና የጋራዥ ሰራተኞች ናቸው:: እዚያም ቤት
ዕቁብ ይጥላሉ:: እንግዲህ ከነዚህ መሃል አንዱ ሀብታም አዛውንት እጅግ
ያስቸግሩኝ ነበር:: ሲነኩኝ፣ ሲቆነጥጡኝ በጣም እናደድና እቆጣ ነበር::
ጭራሽ "ልጃገረድ ከሆነች እዚህ ምን ታደርጋለች፤ እውነቷን ከሆነ እኔ
ገንዘብ እሰጣታለሁ" ማለታቸውን ምንዳዬ ነገረችኝ::

"እረፊ፣ እኔ እንደዚህ ያለ ነገር አልፈልግም:: አንገቴን ደፍቼ
ሰርቼ ትልቅ ቦታ መድረስ ነው ምፈልገው:: ታላቅ ህልም አለኝ" አልኳት::

"ተይ፣ ይሄ ዕድል አያምልጥሽ!"

"እባክሽ እንደዚህ አትበይኝ:: እኔ አልፈልግም!... ግን ግን ከልብሽ
ነው እንዴ? ሰውየው'ኮ ትልቅ ናቸው:: አያቴ እንኳ እሳቸውን አያክልም"

"ምን ቸገረሽ አንቺ!"

"በቃ፣ ከንግዲህ የዚህ ዓይነቱን ወሬ መስማት አልፈልግም" ብያት
ጥያት ሄድኩ::

በሌላ ቀን ደግሞ፣ "ይኸውልሽ፣ የውርርድ ብር አስይዘዋል" ብላ
ሦስት ሺ ብር አሳየችኝ:: "ሌላም ሰው ድንግል ሆና ከተገኘች ጨምሬ
እሰጣታለሁ ብሏል" አለችኝና ገንዘቡን እንድወስድ እጇን ዘረጋችልኝ::

"አልፈልግም አልኩሽ:: አንቺው ጋ አስቀምጪው!" አምርሬ
ተቃወምኳት::

Scanned with CamScanner

አልረታ ስላት እሷም ንድድ አላትና "አንቺ ግን ምን ስለሆንሽ ነው ይሄ ዕድል ገጥሞሽ እምቢ የምትይው?" ብላ አፈጠጠችብኝ፡፡

"ምንም ልሁን ምን፤ ሳልፈልግስ?" ብዬ እኔም አፈጠጥኩባት፡፡

"ብዙ ሴቶች በማስቲካና በከረሜላ አሳልፈው እየሰጡ አንቺ እምቢ የምትይው ልጃገረድ ባትሆኚ ነው፡፡ ብትሆኚማ ኖሮ ይሄ ዕድል ገጥሞሽ ባላመነታሽ ነበር፡፡"

"ሆንኩም አልሆንኩም እኔ ካወቅኩት አይበቃም!?" ተቆጣሁ፡፡ ወደ እልህ፤ ወደ መጥፎ ነገር እየከተተኝ ስለሆነ አመረርኩ፡፡

"ተይ ይሄ ዕድል አያምልጥሽ! ያመለጠሽ እንደሆነ አታገኚውም አለችኝ እጅግ ማምረሬን ስታይ ለዘብ ብላ፡፡ አሁንም አልረታ አልኳት፡፡ ለጊዜው ፋታ ሲሰጡኝ እኔም ‹ምን አደከማቸው፤ እኔ ካመንኩት ይበቃል› ብዬ ተውኳቸው - የሚተዉኝ መስሎኝ፡፡

አንድ ቀን ከአንዱ የአልቤርጉ ክፍል ጋር የተያያዘው ክፍል ውስጥ ቢራ እያስተካከልኩ ቆይቼ ምንዳዬ በአልቤርጉው አልፎ የሆነ ዕቃ እንዳመጣ ላከችኝ፡፡ ከነበርኩበት ክፍል ሳልወጣ በውስጠኛው በር በኩል አድርጌ እዚያኛው ክፍል ስገባ እኒያ የተወራረዱብኝ አረጋዊ ከኋላዬ ገብተው በሩን ዘጉት፡፡ ደነገጥኩ፡፡

ስደነግጥ ራሴን መቆጣጠር ባልችልም፤ አልጋው ላይ ጥለውኝ ሲከመሩብኝ ባለ በሌለ አቅሜ ታገልኳቸው፡፡ ሰውየው ብዙ ጠጥተውም ስለነበረ ሁለት ጊዜ ከአልጋው ላይ ጥያቸው ሁለት ጊዜ መሬት ላይ ወድቀዋል፡፡ በኃይል ነበር የታገልኳቸው፡፡ አሁን ሳስበው ያን ጉልበት ከየት እንዳመጣሁት ግርም ይለኛል፡፡ ብቻ ሲደርሱብኝ በጥፍሬም በጥርሴም እየቧጨርኩ፤ በእግሬም ኃይለኛና ተከታታይ ምት እየሰነዘርኩ ሳስቸግራቸው - አልቻሉም ተሸነፉ፡፡ ጉዳት ሳያደርሱብኝ ወጡ፡፡ እንደዚያም ሆኖ በወቅቱ የደረሰብኝን የልብ ስብራት ልገልጸው አልችልም፡፡

* * *

ከሁለት ሦስት ቀን ህመም በኋላ ራሴን ሳውቅ ምንዳዬ፤ ሰውየው "ነገሩ ትክክል ነው" እንዳሏት ነገረችኝና አቅፋ እየሳመች አባብላኝ ብሩን ልትሰጠኝ ሞከረች፡፡ "አልፈልግም፤ እንዲያውም ከዚህ ቤት ወጥቼ ሌላ ቤት እገባለሁ" አልኳት እያለቀስኩ፡፡ ብሩን አልጋው ላይ ወርውራብኝ ሄደች፡፡ እንደ እናቴ አምኛት በእንዲህ ያለ ሁኔታ ስለተጫወተችብኝ አዘንኩባት፡፡

በወቅቱ ከዚያ ክፍል ስወጣ ሁለመናዬ በሚያስፈራ ሁኔታ ተለዋውጦ በሃይልም እሰፈልፍ እንደነበር እነምንዳዬ ነገሩኝ፡፡ ማሙን አቅቶኝ "ምን ሆኜ ነበር?" አልኳቸው፡፡

"አሁን ብንነግርሽ አታምኚንም፤ የምታምኚን ከሳምንት በኋላ ነው" ብለው አድበሰበሱብኝ፡፡ እስከ ሳምንት እንድጠብቅም አግባቡኝ፡፡

እስካገግም ተኛቼ ሳለሁ አርአያ መጥቶ ጠየቀኝ፡፡ በደረሰብኝ ክብረ-ነክ እስነዋሪ ድርጊት አገሬ እለቀስኩ፡፡ እሱ ደግሞ ጠየቀኝ ከማለት አልቅሶልኝ ሄደ ማለቱ ይሻላል፡፡ ወንድ የሚባል ፍጡር በጅምላ አስጠልቶኝ የነበረ ቢሆንም ሲያለቅስ አሳዝኖኛል፡፡ በተለይ አማርኛው ያስቃል፡፡ ትልቅ ሰው ሆኖ አማርኛ መናገር የሚያቅተው ሰው ስሰማ ይህ የመጀመሪያዬ ነው፡፡ እናም አንድ ቃል በተነፈሰ ቁጥር ቷ ብዬ እስቅ ነበር፡፡

ሰውየው መጥተው ብሩን ጨምረው ከሄዱ በኋላ አልተመለሱም፡፡ አርአያ ግን እየተመላለሰ ይጠይቀኛል፡፡ እነምንዳዬም የሳምንቱን መገባደድ እንደኔው በጉጉት እየተጠባበቁ ነው፡፡ እነሱ እንዲህ በጉጉት የሚጠብቁት ነገር ምን እንደሆነ አላውቅም፤ እኔ ግን አቅሌን ስቼ በነበረ ጊዜ በምን ዓይነት ሁኔታ ላይ እንደነበርኩና በልፍለፋዬ ወቅት ስለምን እንደተናገርኩ ለማወቅ ስል ነው የሳምንቱን ቀን-ገደብ እየተቁነጠነጥኩ የምጠብቀው፡፡

አሁን ከአልጋ ላይ ተነስቼ ወዲያ ወዲህ ማለት ጀምሬያለሁ፡፡ የተባለውም ሳምንት ደርሷል፡፡ ንገሩኝ ከማለቴ በፊት ነገሩኝ፡፡

ታምሜ በነበረና ራሴን በማላውቅበት ሰዓት፤ ለካ እኔ ላይ አንድ መንፈስ አድሮ ስለ እኒያ አረጋዊ ብዙ ነገር ተናግሮ ነበር፡፡ "ከሳምንት በኋላ ጠብቁኝ" ብሎ ዝቶ ነበር፡፡ አሁን እንደነገሩኝ ከሆነ ሰውየው በሦስት ቀን በሽታ ለዘላለሙ አሸልቧል፡፡

ሰውነቴ ተንቀጠቀጠ፡፡ በደላቸውን ረስቼ አዘንኩላቸው፡፡

እነ ምንዳዬ ግን "አንቺ የአባትሽ ውቃቢ አለብሽ" አሉኝ፡፡ አላመንኳቸውም፤ አልተቀበልኳቸውም፡፡

- 4 -

የሽማግሌውን ሞትና የውቃቢውን ነገር ከመስማቴ በፊት ከህመሜ አገግሜ ወዲያ ወዲህ ማለት ስጀምር፤ እነምንዳዬ ሰራተኝነቴን የረሱት እስኪመስለኝ ድረስ አብዝተው ተንከባከቡኝ፡፡ ለኔ ያላቸው ሀዘኔታ ከምን ጊዜውም በላይ ጨመረ፡፡ እኩርፌያቸው እንኳን "የራሷ ጉዳይ" ብለው አልተዉኝም፡፡

ወደ ዕለት ተዕለት ሥራዬ ተመልሼ ለስራ ስግደረደር ሚታ ቢራ አልቆ ነበርና ከመሰረት ጋር ሆነን ስድስት ሳጥን ቢራ እንድናመጣ ምንዳዬ አዘዘችኝ፡፡ ለዚሁ ሲባል አንድ የማላውቀው ሹፌር መኪና ይዞ አስፋልቱ ጋ እየጠበቀን ነው፡፡ የቢራ ሳጥኖቻችንን መኪናው ላይ ጭነን መንገድ እንደጀመርን መሰረት "እናንተ ጭናችሁ እስክትመለሱ ድረስ ፀጉሬን እየተሰራሁ እጠብቃችኋለሁ" ብላን ከመኪናው ላይ ወረደች፡፡ እኔና ሹፌሩ ጉዟችንን ቀጠልን፡፡

ሹፌሩ ዝምተኛ ነው፤ ካልተጠየቀ በስተቀር አንዲትም ቃል ትንፍሽ አይልም፡፡ መልሱም ቢሆን አጭር ነው፡፡ የሆነ ጋግርታም ነገር!

Scanned with CamScanner

በዚያ ላይ መንገዱ ረጅም ነው - ቢሄዱ ቢሄዱ አያልቅም:: ከማላውቀው ሰው ጋር እንዲህ ያለ ረጅም መንገድ ተጉዤ አላውቅምና ልቤ እየሰጋ፣

"እንደርስም እንዴ?" አልኩት ጭንቅ ብሎኝ::

"እየደረስን ነው" ብሎ አጭር መልስ ሰጠኝ::

"ይህ ሰፈር ምን ይባላል?"

"አቃቂ" ብሎኝ ዝም አለ::

በመስኮቱ በኩል ከዚህ ቀደም የማላውቀውን መንገድ እየቃኘሁ ብዙ እንደተጓዝን አሁንም፣ "እረ አባክህ፣ የት ነው የምንሄደው? የምንሄድበት ቦታ ይህን ያህል ሩቅ ነው እንዴ?" ስል ጠየቅኩት - በስጋት::

"ፈራሽ እንዴ?... አይዞሽ አትፍሪ! ቢራውን የምናመጣው ከፋብሪካው ስለሆነ ነው::"

እንደገና በዝምታ ተሸብበን ከረኻርም ጉዞ በኋላ ደብረ ዘይት ገባን:: ደብረ ዘይትን ሳይ እቦታው የደረስን መስሎኝ ነበር:: ከተማዋን አልፎ ማሽከርከሩን ሲቀጥል ግን ጥያቄዬን ሰለስኩ:: እንደ ተለመደው "ትንሽ ነው የቀረን፣ ደርሰናል" አለኝ፣ ቀዝቀዝ ብሎ::

መንገድ መንገዱን እያየሁ - ወዲህ እጅግ ደክሞኝ እንቅልፍ ሊጥለኝ እየታገለኝ፣ ወዲያ ስጋት እያባነነኝ የት ልድረስ፣ የት ሳላውቅ ናዝሬት ይዞኝ ገባና "ትንሳኤ ሆቴል" የሚል ፅሑፍ ከተሰቀለበት ግቢ ውስጥ መኪናውን አቆመ:: "ደረስን እንዴ?" አልኩት በጉጉት::

"አዎ፣ ደርሰናል:: ቢራውን የምንወስደው ከዚህ ነው:: እንውረድ"

የፋብሪካው መኪና ቢራውን ይዞልን እስኪመጣ ድረስ እሆቴሉ በረንዳ ላይ ተቀምጠን መጠባበቅ ያዘን::

"ምሳ እንብላ" አለኝ፣ ብዙም ሳይቆይ::

"እይ... አመሰግናለሁ፣ አልራበኝም:: አንተ ብላ::"

"እንግዲያውስ የሆነ ለስላሳ ነገር ያገር?"

"ይቅርብኝ... ውሃ ባገኝ ግን አልጠላም::"

ንግግራችን ከዚህ አልዘለለም:: ይሄ ጋግርታም ሰውዬ እንደበቱ እስከወዲያኛው ተበርግዶ ያለፋታ እንዲንጣጣ ተመኘሁ:: ዝምታው ሰላም አይሰጥማ:: ያሸብራል:: ምን እያሰበ ይሆን? እንደ አውሬ ፈራሁት:: ልቤ የሚያሰላስለው ከፉ ከፋውን ብቻ ሆነ::

እንደምንም ለመረጋጋት ሞከሬ፣ "ወደ አዲስ አበባ ስልክ ለመደወል ፈልጌ ነበር:: የት አገኛለሁ?" አልኩት::

"ያውልሽ እዚያ" አለኝ - በእጅ ምልክት ጭምር::

ስደውል ስልኩን ምንዳዬ አነሳችው::

"እረ ሰውየው እቅርብ ቦታ ቢራ የለም ብሎ ሩቅ አገር ነው የወሰደኝ:: ምን ይሻላል?"

"አይዞሽ፣ ተረጋጊ..."

"እንዴት ነው የምረጋጋው? ከማላውቀው ሰው፣ በማላውቀው ከተማ እንዴት ልረጋጋ?!"

"አመኚኝ፣ አስቱ:: ስጋት አይግባሽ፣ አሁኑኑ እዚህ በሰላም ከች ትላላችሁ::"

ስጋቴን ታቅፌ ወደ በረንዳው ተመለስኩ:: እኔና ሹፌሩ በአስፈሪ ዝምታ ተከብበን እዛው እንደተቀመጥን ጊዜው ነጎደ:: ቢራውን ይዞ ይመጣል የተባለው የፋብሪካው መኪና ደብዛውም የለ:: ልቤ በፍርሃት እንደ ከበሮ ይደልቅ ጀመር:: አዕምሮዬ በስጋት ተናውጦ ሊፈነዳ ደረሰ::

ሹፌሩ በዚህ መሃል ድንገት፣ "ያ እዚያ የቆመው ሰውዬ ታውቂዋለሽ እንዴ? እየጠራሽ ነው" አለኝ:: ዞር ስል አርአያ ነው:: በዚህ በማላውቀው ምድር፣ በዚህ ባይተዋር በሆንኩበት ከተማ አንድ የማውቀው ሰው ሳገኝ እሱን ሳይ የራሴን ሰው ያገኘሁ ያህል ፈነደቅኩ፣ ፍርሃቴም ረገብ አለልኝ::

አርአያ እንደተቀላቀለን ሹፌሩ እንደ ልማዱ ቃል ሳይተነፍስ ተነስቶ ወደ ቡና ቤቱ ገባ::

"እዚህ ከተማ ምን እግር ጣለሽ? በሰላም ነው?" አርአያ በዚያ ኮረኮንቻማ አማርኛው ጠየቀኝ::

"ምን እባክህ፣ ቢራ ጠፍቶ ከዚህ ጭነን ለመውሰድ ነበር አመጣጣችንማ:: የፋብሪካው መኪና ግን ብቅ አልል ብሎ ጭንቀት ገደለኝ" አልኩት::

ከአርአያ ጋር የባጥ የቆጡን ስናወራ፣ ስንሳሳቅ ከምሽቱ ሁለት ሰዓት ተኩል ሞላ:: ሹፌሩ ለካ እኛ ልብ ሳንለው ከቡና ቤቱ ወጥቶ መኪናውን ይዞ ሄዷል:: የት ሄደ ይባላል በመድሃኔ ዓለም? እስካሁን ተመልሶ ባለመምጣቱ ዳግም ጭንቀት ሰፈረብኝ:: የፋብሪካው መኪና መጥፋት ሳያንስ ይኸኛውም እንደ ሰላቢ እምጥ ይግባ ስምጥ ደብዛው ይጥፋ? ወዲያው ደግሞ የሹፌሩ ደህንነት ያሳስበኝ ጀመር:: ምን አጋጥሞት ይሆን? ተጨነቅኩ::

"የት ሄደ?" አለኝ አርአያ፣ ሃሳቤ የገባው ይመስል::

"እኔ'ንጃ? እኔ ምን አውቄ?"

"ታድያ ምን ይሻላል?"

"በቃ፣ ለባለቤቷ ደውዬ ሰውየው መኪናውን ይዞ መጥፋቱን ልንገራት" አልኩት::

በዚህ ተስማምተን ለሁለተኛ ጊዜ ወደ አዲስ አበባ ስልክ መታሁ:: አሁን ስልኩን ያነሳችው ትሰሜ ነበረች:: "ምንዳዬ ገላዋን እየታጠበች ነው" አለችኝ::

"እረ'ባክሽ ሹፌሩ'ኮ ጠፋብን::"

"የት ሄደ?"

"ምን አውቄ ብለሽ?!"

Scanned with CamScanner

"ዋትም አይሄድ! ጠብቀው! ይመጣል" አለችኝ ምንም ሳይመስላት በተረጋጋ ድምጽ። ትንሽም እንኳ ደንገጥ ባለማለቷ ግር ብሎኝ "ለ ግን አሁን እንቺ ምን እየሰራሽ ነው?" ስትል ጥያቄዋን አስከተለችብኝ።

"አርአያን አግኝቼው ከእሱ ጋር ነኝ"

"በይ በይ አሁንማ ምንም የሚያሳስብሽ ነገር የለም። ሹፌሩ ተመልሶ መጣም አልመጣም የቢራ ሳጥኖቹን በአርአያ መኪና ጭነሽ ከእርሱ ጋር መምጣት ትችያለሽ" ብላ እንዳልጨነቅ መክራ ስልኩን ዘጋችው።

በመጠኑ እፎይታ ተሰምቶኝ ተመስገን አምላኬ! ብዬ እያጉተመተምኩ የስልኩን እጀታ አቦታው ላይ ሳኖር፣ "ምን አሉሽ?" አለኝ አርአያ። ነገርኩት።

"እ... ምን ይሻላል ባክሽ? እኔኮ ወደ አሰብ ልሄድ ነበር። ... እዚህ በቻሽን ጥዬሽ ደግሞ ልሄድ አልችልም።" ለአፍታ ሲጨነቅ ቆየና፣ "በቃ ላንቺ አልጋ ልያዝልሽ። እኔ ወደ መኪናዬ ውስጥ ወይ ከአንቺ ክፍል አጠገብ አልጋ ለመያዝ እሞክራለሁ" አለኝ።

እሱን ማስቸገሬና ከሥራው ማስተጓጎሌ ቅር ቢለኝም፣ ሃሳቡን በምስጋና ከመቀበል ውጪ አማራጭ አልነበረኝም።

ይህ ሃሳቤ ተቃውሎኝ ገና እፎይ ስል ወዲያው የሹፌሩ መጥፋት ያሳስበኝ ጀመር።

"የሹፌሩ ነገር ግን አይገርምም? ምን ገጥሞት ይሆን?"

"ወንድ ነው! ምንም አይሆንም። የሆነ አስቸኳይ ጉዳይ ገጥሞት ይሆናል።"

"አይ ከባድ ችግር ቢገጥመው እንጂ በማላውቀው አገር ሜዳ ላይ ጥሎኝማ አይጠፋም። ብቻ እምላክ ይጠብቀው።"

"ይልቅ የሌሊት ልብስ ስላልያዝሽ ሱቆች ከመዘጋታቸው በፊት ቢጃማና ነጠላ ጫማ ገዝተን በጊዜ እንመለስ።"

"አይሆንም! ሰውየው መጥቶ ቢያጣኝስ? ከሄደበት በሰላም ተመልሶ እስኪይ ከዚህ ንቅንቅ አልላትም" አልኩት ቆርጥ ባለ አንደበት።

እናም እስከ ምሽቱ አራት ሰዓት ድረስ በረንዳው ላይ ተቀምጠን ጠበቅነው። የበላው ጅብ አልጮህ አለ። እናም ለሦስተኛ ጊዜ ወደ አዲስ አበባ ደወልኩ። ከትሰሚ ጋር ተነጋግረን ስንጨርስ "አርአያን አደራ ልበለው! አትርቢልኝ" አለችኝ።

የስልኩን እጀታ አቀበልኩት። ለጥቂት ደቂቃዎች በትግርኛ ተነጋገረው ስልኩን እንደዘጋ "አንተ አጠገቧ ካለህ ችግር የለም ብለውኛል" እውነታቸውን ነው። እኔ አጠገብሽ እስካለሁ ድረስ ምንም የሚያሳስብሽ ነገር አይኖርም። ለአንቺ ስል ነው እኮ የአሰብ ጉዞዬን የሰረዝኩት። ይልቅ ጠብቂኝ፣ መጣሁ። መኝታ ክፍል ይገኝልሽ ለምጣ ብሎኝ እየተጣደፈ ሄደ።

ይሆን ሰውዬ እኮ ብዙም አላውቀውም፣ ምንዳዬ ቤት እኔን ፍለጋ እንደሚመላለስ ብቻ ነው የማውቀው። መሰረትም "ላገባት እፈልጋለሁ" ማለቱንና ከልቡ እኔን ማፍቀሩን ነግራኛለች። ምንዳዬ ቤት ያሉ ልጆች "ባልሽ መጣ፣ ባልሽ እንዲህ ሆነ" ሲሉም እናደድ ነበር።

እንዲያውም አንድ ቀን "ደሞ ይሄ ጆንያ የመሰለ ሰው ነው ባሌ የሚሆነው" ስላቸው ድንገት የነበርንበትን በር ከፍቶ "ማነው ጆንያ አንቺ?" ብሎ አስደንግጦኛል። በወቅቱ እኔ ደንግጬ ስጮህ እሱ ተሸክሞ የልብስ ትርሚት ውስጥ ከተኝ ትራ ከድኖብኛል።

አልፎ አልፎ በዚህ መሰል ያልተጠበቀ ድርጊቶቹ ያስደነግጠኛል፣ ያበቀኛል። አንዳንዴም "ስስላ ካልጠጣሽ" ብሎ ወጥሮ ያስጨንቀኛል። በተለይ የታመምኩ ጊዜ ከማንም በላይ የተጨነቀልኝና ያገኘልኝ እሱ ነው። ከዚያ ያለፈ ቅርርብ፣ ከዚህ የዘለለ ትውውቅ ግን በመሀላችን ኖሮ አያውቅም።

ይሁንና ዛሬ ግሱ አጠገብሽ ካለ ችግር የለም እያሉኝ ነው። እውነት ችግር የለውም ይሆን? እኔንጃ። በበኩሌ የነሱን ያህል ርግጠኛ መሆን አልችልም።

እዚያው ሆቴል አልጋ ይዞልኝ መጣና ራት እየበላን ጨዋታ ያዝን።

"ለአንተስ አልጋ ያዝክ?"

"ዋይ! እኔ ግድ የለኝም! መኪና ውስጥ እተኛለሁ። ሹፌር ስለሆንኩ ለምጀዋለሁ።"

"ቢሆንም ..."

"ይልቅ ያ ትሊታም ሽማግሌ ያረገሽን በሙሉ ሳይደናሽ ነገራኝ እንዴት እንደነደደኝ አትጠይቂኝ?" አለኝ! አሁንም ንዴቱ እያገረሸበት።

"እምን! በጣም ያናድዳል። ልክ አላደረገም ነበር" አልኩት፣ ስለተቆረቆረልኝ ደስ ብሎኝ።

"ይገርማል! ደሞ ሆነን ወስጄለሁ ሲል ትንሽ አያፍርም!"

"ይህንን አሁን እዚህ ማንሳቱ ምን ይጠቅማል? በዚያ ላይ የሞተን ሰው መውቀስ ተገቢ አይደለም" ስለው!

"ዋይ - የሆነውን ነገር ማወቅ ስላለብኝ ነው'ንጂ እሱማ ልክ ነሽ" አለ ትራታ በተሞላ ድምጽ።

አስተናጋጁ መጥቶ ማዕዱን ከፍ ሲያደርገው፣ አርአያ ከእኔ ክፍል ጎን ያልተያዘ ነጻ ክፍል ይኖር እንደሆነ ጠየቀው። አስተናጋጁ በትሕትና ጥለም የሚል መልስ ሰጠ። "እንግዲህ እንደፈረደብኝ መኪናዬ ውስጥ ጥቅልል ብዬ ልደራ?" እያለ አርአያ ከተቀመጠበት ተነሳና "ላድርስሽ" ብሎ እየመራ እተያዘልኝ ክፍል አደረሰኝ።

ልክ በሩን ከፍቶልኝ ገባ እንዳልኩ "ደህና እደር" ልለው ዞር ስል በድንገት ከኪሱ የሰኔ ጉልጉልታን መዥረጥ አድርጎ አወጣ። "ያለ ፈቃድሽ

Scanned with CamScanner

እንዴት ብዬ እንደማልነካሽ በዚህች በማርያም ስም እምልልሻለሁ። የምፈልግሽ ለጊዜያዊ ስሜቴ ሳይሆን ለዘለቄታው ነው። ሳገባሽ፣ ለዘለቄታው አብሬሽ ልኖር ነው ፍላጐቴ። ሳገባሽ ደግሞ ሁሉንም ነገር አሟልቼልሽ ነው። እባክሽን ለዛሬ ካንቺ ጋር ስጫወት ሌሊቱን እንዳሳልፍ ፍቀጂልኝ!"

በሁኔታው ሲበዛ ብደናገጥም፣ ይህን መሰሉ ከባድ ውሳኔ ከመወሰኔ በፊት ምንነቱንና ማንነቱን በደንብ አጥርቼ ማወቅ እንዳለብኝ ኮስተር ብዬ በግልፅ አሳወቅኩት። "ደግሞም" አልኩት አክዬ። "እኔን በንጹህ ፍቅር ከልብህ የምትፈልገኝ ከሆነ በቅድሚያ ሽማግሌ ልከህ ቤተሰቦቼን ማስፈቀድ ይኖርብሃል።"

"ብቻ አንቺ ቃል ግቢልኝ እንጂ ከቃልሽ አልወጣም። ያልሽኝን ሁሉ ለመፈፀም ዝግጁ ነኝ።"

"ለማንኛውም ነገ እነምንዳዬ ጋ ስንደርስ ሁሉንም ነገር በጽሞና እንነጋገርበታለን" አልኩት።

"እንዳልሽ! ብቻ የዛሬዋን ሌሊት አብረን እየተጫወትን በደስታ እንዳሳልፋት ፈቃድሽ ይሁን።"

ከአድካሚ ክርክር በኋላ ያው ለእሱ አልጋ ስላልተገኘ አልጋዬ ላይ እንዲተኛ ፈቀድኩለት። እሱ ከላይ አልጋ ልብስ ለብሶ፣ እኔ ደግሞ ከነልብሴ አንሶላውን ለብሼ ከውስጥ ተኛሁ። መተኛት አይበለው! እሱም እኔም የተለያየ ስሜት ውስጥ ሆነን ስንገላበጥ፣ አስሬ ስንባንን አይነጋ የለ ነጋ!

በነጋታውም ሹፌሩ አልተገኘም። የውሃ ሽታ ሆኖ ቀረ። ጨንቆኝ አዲስ አበባ ደወልኩ። የቡና ቤቷ የእህት ልጅ፣ "ሹፌሩ በአጋጣሚ ሚስቱ ታማ ሆስፒታል ስለገባችበት በጥድፊያ ወደ አዲስ አበባ ለመመለስ ተገዷል። አሁን ሌላ ሹፌር እንልክልሻለን። ከሰዓት እዚያ ይደርሳል" አለችኝ።

"እንግዲያውስ አዲሱ ሹፌር እዚህ እስኪደርስ ድረስ ገበያ ሄደን አንዳንድ ነገሮችን እንገዛዛ" የሚል ሃሳብ አቀረበ - አርአያ።

"እኔ ምንም ነገር አልፈልግም!" አልኩት ኮምጨጭ ብዬ።

"ለአንቺኮ አይደለም። ላንቺ መስሎሽ ነው እንዴ? በአንቺ ልክ የሚሆን የወርቅ ቀለበትና የሀበሻ ቀሚስ ለመግዛት ፈልጌ ነው" አለኝ። እናም ለሌላ ሰው የሚገዛ አስመስሎ በኔ ምርጫ ሁለት የወርቅ ቀለበቶች፣ ሁለት የሀበሻ ቀሚሶች፣ አንድ የወርቅ ሃብል፣ ቢጃማ፣ ሰዓት፣ ቀሚስና ሱሪ... በድምሩ 4800 ብር አካባቢ ወጪ ያወጣባቸውን ዕቃዎች ይዘን ወደ ሆቴላችን ተመለስን።

ሆቴል እንደገባን ነበር የገዛናቸው ዕቃዎች የእኔ፣ የግሌ እንደሆኑ ነግሮ በአድናቆት ያጥለቀለቀኝ። "ልክ አይደለህም!" ብዬ ደግሜ ደጋግሜ ወቀስኩት፣ ደስታዬን ደብቄ።

"እንዲያውም አዲስ አበባ ስትገቢ ያሻሽን፣ ደስ ያለሽን እንድትገዢበት... ይኸው" ብሎ ተጨማሪ ሦስት ሺ ብር አስታቀፈኝ።

ከምሳ በኋላ እጅግ ደክሞኝ፣ ዐሐይዋም እናት አናቱን ብላ የራስ ውቅራት ስለለቀቀችብኝ ገላዬን ታጥቤ ጥቅልል ብዬ ተኛሁ። ሌሊቱን እንዲሁ ስባንን ስላደርኩ የወደቅኩበትን ሳላውቅ ለረዥም ሰዓታት ጥልቅ እንቅልፍ ወስዶኝ ነበር።

ከእንቅልፌ ስነቃ ከምሽቱ ሁለት ሰዓት ሆኗል። እየተንጠራራሁ ዞር ስር አርአያም ከአጠገቤ ተኝቷል። ለእንቅልፍ ከመዘጋጀቴ በፊት "ስልክ ልደውል" ብሎኝ ሄዶ ነበር። ኃይለኛ ዕንቅልፍ የጣለኝ ጊዜ መሆን አለበት ተመልሶ መጥቶ ከጐኔ የተኛው።

ዕንቅልፍ አልወሰደው ኖሮ ልክ ወደእሱ ዞር እንዳልኩ፣ "በይ ከተነሳሽ ከዚህ ግቢ ወጣ ብለን እየተዝናናን ራት እንብላ" አለኝ። ተስማማሁ።

ከራት በኋላ ደግሞ፣ "ቢራ ጠጪ" የሚል ግብዣ አቀረበልኝ።

"አልጠጣም።"

"ለምን?"

"ቀምሼው አላውቅማ።"

"እንግዲያውስ ዛሬ ትቀምሺዋለሽ!"

"በፍጹም! እንኳን ዛሬ እስከ መጨረሻውም ንክች አላደርገውም!"

"ይህን ያህል?! ለመሆኑ ምክንያትሽ ምንድነው?"

"እባክህ ተረዳኝ። የራሴ ምክንያት አለኝ - በቃ። አታስቸግረኝ!"

ወደሆቴሉ ተመልሰን ክፍላችን ውስጥ እንደገባን ደግሞ ወዲያውኑ ሌላ ጭቅጭቅ ጀመረ - ፍቅር እንስራ የሚል አጉል ጭቅጨቃ። "ቤተሰብ ሳያውቅ አይሆንም!" በማለት በተደጋጋሚ ቁርጡን ልነግረው ብሞክርም ፈጽሞ ሊሰማኝ አልቻለም። ቋቅ እስኪለኝ ደግሞ ደጋግሞ ያንኑ ጥያቄ እያነሳ ሰላም ነሳኝ። ለራሱ እንቅልፍ አጥቶ እኔንም እንቅልፍ አሳጣኝ።

በመጨረሻ ጭራሽ እየተናደደ መጣ። "እኔ'ኮ ለዘለቄታው ተመኝቸሽ እንጂ ለሴት ለሴትማ በሃያ ብር በቀላሉ ካንዷ ጋር ማደር እችል የለ?" አለ እያመረረ።

እኔም አመረርኩ። "ተው አታስቸግረኝ። ከፈቃዴ ውጪ እንደማታስቸግረኝ በዛች በኪስህ በያዝካት የሰኔ ጐልጐታ ቃል ገብተህልኝ አልነበር? ቃልህን አክብር እንጂ! ምናልባት ለወደፊቱ እንጂ አሁን ምንም ነገር ውስጥ መግባት አልፈልግም!"

"አሃ! አሁን ገባኝ። ያ የተወራው ነገር እውነት ነው ማለት ነዋ!"

"እንዴት?"

"ያ ሽማግሌ ልጃገረድ አይደለችም ብሎኝ ነበር። አሁን አመንኩት። ዛሬ በተግባር አረጋገጥኩ።"

"በተግባር? እንዴት ነው በተግባር ማረጋገጥ እባክህ? ደግሞስ ልጃገረድ አለመሆኔ እርግጡን ሊነግርህ የሚችል ከእኔ ጋር አንሶላ

Scanned with CamScanner

የተጋፈፈ ሰው ብቻ ነው" አልኩት፡፡ "ስለዚህ ማመን ከፈለግክ ከእኔ በላይ ልታምነው የምትችል ሰው ሊኖር አይገባም!"

"ሰውየው ህግሽን ባይወስደው ኖሮ ይህን ያህል ስለምንሽ አሺ ትይኝ ነበራ!"

"እንግዲያውስ ልንገርህ! ይህንን ማድረግ የምንችለው ቤተሰቦቼ ጋ ደውዬ ከነገርኳቸው በኋላ እና አንተም ለነሱ ሽማግሌ እንደምትልክ ቃል የገባህልኝ ከሆነ ብቻ ነው፡፡"

"ልጃገረድ ሆነሽ ከተገኘሽ ነገውኑ ቤተሰቦችሽ ጋ አጎቴንና ጓደኛዬን ይዤ እሄዳለሁ፡፡ ርግጠኛ ነኝ አንቺ ግን ልጃገረድ አይደለሽም!"

"ለምንድ ነው የማታምነኝ?! የማታምነኝ ከሆነ... አንተም ራስህ ታማኝ አይደለህም ማለት ነው፡፡"

"ብቻ ‹አቶ እገሌ ናቸው ህጓን የወሰዱት› ተብለሽ በሀሜት ከምትብጠለጠይ..."

"አቁም! እኔ ካንተ አንደበት ክፉ ቃል መስማትን አልሻም!"

እሺ በቃ ልጃገረድ ሆነሽ ከተገኘሽ አዲስ አበባ ስንገባ ዛሬ የሰጠሁሽን እጥፍ ድርብ በእጅሽ እሰጥሻለሁ" በማለት ሊደልለኝ ሞከረ፡፡

በዚህ መልኩ እስከ ሌሊቱ ሰባት ሰዓት ድረስ ስንከራከር ቆየን፡፡

በመጨረሻ የፈለገውን አደረገ፤ የሚሆነውም ሆነ፡፡ እኔም በብርቱ ህመም ስሰቃይ አደርኩ፡፡

በበነጋታው ጠዋት ወደ አዲስ አበባ ለመሄድ መኪናው ላይ ያወጣኝ እንኳን በመከራ ነበር፡፡ ራሴን አላውቅም ነበር፣ አንድም ትዝ የሚለኝ ነገር የለም፡፡ እሱ ግን ሌሊቱን ሙሉ ስለፈልፍና ስስቅ እንደነበር ነግሮኛል፡፡ የሌሊቱን ድንጋጤ የለቀቀው አይመስልም፡፡

አዲስ አበባ ስንደርስ ቀጥታ የወሰደኝ ወደ ባልቻ ሆስፒታል ነበር፡፡ አንድ ቀን እዚያው አድሬ በማግስቱ ወደነምንዳዬ ቤት ወሰደኝ፡፡ ከወዳጆቹ ጋር ሄዶ ቤተሰቦቼን እስኪያናግራቸው ድረስ እዚሁ ምንዳዬ ቤት አልጋ ተከራይቶ አብሮኝ ሊኖር መፈለጉን ገለፀልኝ፡፡ በቃሉም መሰረት ‹በስምሽ ባንክ አስገቢ› ብሎ አራት ሺ ብር ሰጠኝ፡፡ ይቀልዳል እንዴ? ሲጀመር ባንክ ብሎ ነገር የት አውቅና፡፡

ያም ሆነ ይህ በዋናነት የጓጓሁትና የናፈቅኩት ቤተሰቦቼ ጋ ሄጄ ባል ላገባ እንደሆነ የምነግርበትን ሰዓት ነው፡፡ እናም የተሰጠኝን ብር ለቤቱ ባለቤት ለምንዳዬ፣ ለሆቴል ቤቱ ሰራተኞችና ለጎረቤቶቻችን ሳይቀር ልብስ ገዛሁበት፡፡ ለእያቶቼ፣ ለአክስቶቼ፣ ለእህቶቼና ለእናቴም ጭምር በኔ ምርጫ ጥሩ የመሰሉኝን ልብሶች ከገዛዛሁ በኋላ ለአንዷ አክስቴ ስልክ ደወልኩላትና በደስታ እየተፍነከነኩ ነገ እንግዶች ይዤ እንደምመጣና ለሁሉም ልብስም እንደገዛሁላቸው ብስራት ነገርኳት፡፡ በህይወቴ ለቤተሰቦቼ ለያንዳንዳቸው ልብስ የገዛሁባትን ያቺን ቀን ያህል ዳግመኛ የምደሰት አይመስለኝም፡፡

ክፍል አራት

አርአያ

- 1 -

አርአያ ያደረገልኝን ነገር ለነምንዳዬ ስነግራቸውና በዕድለኛነቴ እጅግ ሲገረሙ ሳይ፣ ያ ነፍስ ካወቅኩ ጀምሮ ስፈራውና ስሸሸው የኖርኩትን "በወንድ የመታለል አስከፊ አደጋ ደርሶብኝ ይሆን?" የሚለው ብርቱ ስጋቴ በመጠኑም ቢሆን ተቀረፈልኝ፡፡ "እግዚአብሔር በደሌን ቆጥሮ ሊክሰኝ ነው መሰል፡፡ አርአያ'ኮ ለትዳር እንደሚፈልገኝ የሰኔ ጉልጉታ ይዞ ማለልኝ" አልኳቸው ሳቅ በሳቅ ሆኜ፡፡

እናም ይህን ደስታዬን ለቤተሰቦቼ ለማጋራት፣ ለወግ ማዕረግ መብቃቴን ለማሳየት፣ በኩራቱ እነሱም "ኩራንብሽ" እያሉ ሲደሰቱ በዓይኔ በብረቱ ለማየት እጅጉን ጓጉቼ ተቅበጠበጥኩ፡፡

አርአያም ቃሉን አላጠፈም፡፡ በማግስቱ ለክብሬ መግለጫ ሲባል እሱ በአጎቱ የቤት መኪና፣ ጓደኞቹም በሌላ መኪና ታጅበው በመምጣት እጅግ አኮሩኝ፡፡ እኔም ጓደኞቼን ይዤ መጀመሪያ ወደ እያቶቼ ቤት ወሰድኳቸው፡፡ ጓደኞቼንና እጮኛዬን ከሴት አያቴ ጋር ካስተዋወቅኳቸው በኋላ በጥድፊያ፣ "ላገባ ነው፡፡ ሰርግ መደገስ እፈልጋለሁ" ስል ሴት አያቴን ደስታ ኩራቴን አጋራኋት፡፡

ነገር ግን እንደጠበቅኩት ሆና አላገኘኋትም፡፡ ከፊቷም ሆነ ከአኳኋኗ ብዙም ደስተኛ ሳትመስል፣ "እንደዚህ አይደለም፣ ልጄ፡፡ እኔ ሠርግ ለመደገስ አቅሙ የለኝም፡፡ እስቲ መጀመሪያ ከእናትሽ ጋር ተመካከሩበት" አለችኝ ቀዝቀዝ ብላ፡፡

በዚህም ቀጥታ ያቀናነው ወደእናቴ ቤት ነበር፡፡ እንደደረስን ወዲያውኑ አርአያ በሰጠኝና ከደመወዜ ላይ ባጠራቀምኩት ትንሽ ገንዘብ የገዛሁላቸውን ልብሶች አከፋፈልኳቸው፡፡ በወቅቱ የሠራ አካላቴን የወረረኝን ደስታና ኩራት እንደምን ልገልጸው እንደምችል ይቸግረኛል፡፡ በዚያች የተከበረች ቀኔ ልብስ ገዝቼ ያበረከትኩላቸው፣ ልብስ ለእኔ ከምንም ነገር በላይ ትልቅ ትርጉም ስለነበረው ነው፡፡ ከህፃንነቴ አንስቶ ከጫማ ቀጥሎ

Scanned with CamScanner

ዋነኛ ችግሬ ልብስ ነውና የሌላውም ሰው ችግር እንደኔ የልብስ እጦት መስሎ ይሰማኝ ነበር። በዚያ ላይ በምንም መልኩ ከሰው አንሰው፣ ከሰው በታች ሆነው እንዲታዩ አልሻም። ለዚህ ነው በዚህ አዲስ የሕይወቴ ወሳኝ ምዕራፍ ወቅት እነርሱን በልብስ ማንበሽበሼ ያስገኘልኝን ከፍተኛ እርካታና ሀሴት በቃላት ገልጾ ማስቀመጡ አዳጋች የሆነብኝ።

ከዚህ ደስታና እርካታ ውጪ ግን እንደ ሴት አያቴ ሁሉ እነሱም ጥሩ አቀባበል አላደረጉልንም። በተለይ እናቴ በኃይል አኮረፈች፣ ምን ማኩረፍ ብቻ! ተቆጣች እንጂ! ከመቆጣትም አልፋ በአሳፋሪ ሁኔታ ጥላን ከቤቱ ወጣች። በወቅቱ ምስጢሩ አልተገለፀልኝ ኖሮ - የኔ ደስታ ስለማያስደስታቸው ነው ብዬ በማሰብ ጥልቅ ሀዘን ተሰምቶኝ ነበር። ሆኖም እነ አርአያም በዚህ ያልተጠበቀ የቤተሰቦቼ ክብረ-ነክ አቀባበል ስለተበሳጩ፣ የእኔን ብስጭትና ሀዘን ዋጥ አድርጌ የግዴን እነሱን መደለል ነበረብኝ።

በዚህ መሀል ከሽማግሌዎቹ አንዱ፣ "አንተ ሞኝ!" አለው አርአያን። "እዚህ ቤት የመጣኸው አንገትህ ውስጥ ገመድ ለማጥለቅ ነበር። ዛሬ እግዚአብሔር ታድጎሃል። ነገ ተመልሼ እዚህ ቤት እመጣለሁ ብትል ግን አለቀልህ! እነሱ ባለጊዜ ናቸው፣ አሳስረው ቢያስፈርዱብህስ?"

የአርአያ ጓደኛ በዚህ መልኩ ስጋቱን የገለፀው እነበርንበት ክፍል ግድግዳ ላይ ተሰቅለው የነበሩትን የእንጀራ አባቴን ፎቶግራፍና የጦር ሜዳ ጉራዴዎችን አይቶ በግምት በወሰደው ግንዛቤ የተነሳ ነው።

ሌላኛውም የአርአያ ጓደኛ፣ የጓደኛቸውን ስጋት በመጋራት፣ "በሉ ተነሱ፣ ሰውየው ሳይመጡ ከዚህ ግድም እንጥፋ!" አለ ቀበል አድርጐ። እናም የቀረበልንን ለስላሳ መጠጥ ለኮፍ ለኮፍ አድርገን ለመሄድ ተነሳን። የዚያኔ ነበር እነ አርአያ እጅግ ተቆጥተው መብራቴን፣ "ጥሩ አቀባበል ያልተደረገልን ምክንያቱ ምንድነው? እኛ ከማን እናንሳለን?" እያሉ አፋጠው የያዟት።

እሷም፣ "አይ፣ እሷ ልጅ ሆና ነው እንጂ በባህላችንኮ እንደዚህ አይደረግም" ስትል ጥፋታችንን በግልጽ አስረዳችን።

ለካ እኔና አርአያ ወጉን ስተን ኖሯል! እንደ ወጉ ቢሆን አርአያም እኔም ከሽማግሌዎቹ ጋር መገኘት አልነበረብንም። ነገሩ የወላጆቻችንን ፈቃድ የምንጠይቅ ሳይሆን የፈቀድነውን አድርገን ስናበቃ ለእወቁልን ያህል ብቻ እነሱ ዘንድ የቀረብን መስሎብን ቁጭ አለ።

ለማንኛውም አባቴም ቤት ሄደው ነገሩ እንደታሰበው አልተሳካም። አርአያን "ወደ አባቴም ቤት እንሂድ!" ስለው፣ "በሁለተኛውም ቀን ሄደን እናትሽ ጥሩ ፊት አላሳዩንም። ...ብቻ አንቺ ደስ እንዲልሽ ይሁን - ሽማግሌ እልካለሁ" አለኝና አጐቱንና የአጐቱን ሚስት ላከ። በወቅቱ እኔም ቤቱን ላሳያቸው አብሬያቸው ሄጄ ነበር። ካለፈው ስህተታችን ተምረናልና

በድጋሚ ወጉን አልሳትንም። እናም እነሱ አባቴን ለማነጋገር ሲወርዱ እኔ መኪና ውስጥ ልጠብቃቸው በተቀመጥኩበት ረጋሁ። የአባቴን መኪና እግቢው ውስጥ አይቼ አባቴ እቤት ውስጥ መኖሩን አረጋግጫለሁ።

የአርአያ አጐትና ባለቤቱ ግቢው ውስጥ የአባቴን እህት አግኝተው አባቴን ለማነጋገር ስለመምጣታቸው ሲገልጹላት "እስቲ ላናግረው፣ ጠብቁኝ" ብላ ብዙ ሰዓት ካስጠበቀቻቸው በኋላ ተመልሳ መጣችና "አሁን ተኝቷል፣ ከቻላችሁ ነገ ብቅ በሉ" በማለት ከበር መለሰቻቸው። በዚህ አንጀት በሚቆርጥ፣ በዚህ ልብን በሚሰብር አሳዛኝ አኳኋን በአባቴም በኩል ሳይሳካልን ወደመጣንበት ለመመለስ ተገደድን።

እንደዚያም ሆኖ በአርአያ እጅግ ኩራት ተሰምቶኝ ነበር። እግዜር ነፍሳቸውን ይማርና እንደዚያኛው ሽማግሌ ህሊናዬን በሚያቆስል መልኩ ሳይታገለኝ አግባብቶና መብቴን ጠብቆ ድንግልናዬን መውሰዱ፣ ከዚያም በኋላ "የልቤን አድርሻለሁና በቃሽኝ፣ ዞር በይ" ሳይል ቃሉን አክብሮ ቤተሰቦቼ ዘንድ መሄዱና ሽማግሌዎችም መላኩ በቤተሰቦቼ አሳፋሪ ድርጊት የቆሰለውን ልቤን በመጠኑም ቢሆን እንዲጠግግ ፈውስ ሆኖልኛል። እሱ ወደ ቤተሰቦቼ የተላከ የንፅህናዬ ምስክር ነበርና ቅሬታዬና ሀዘኔ ከምሸከመው በላይ ሆኖ የከፋ ጠባሳ አልተወብኝም።

እርግጥ አርአያ የሜታ ቢራን ከድፍን አዲስ አበባ መጥፋት ተገን አድርጐ አቅዶትና ተዘጋጅቶበት ናዝሬት ድረስ በድብቅ እኔን መከተሉ፣ ሹፌሩም ከአርአያ ጋር በመመሳጠር እንደማይተዋወቁ መስሎ ለአርአያ አስረክቦኝ መጥፋቱ፣ በዚህ ሁኔታም የፍቅር ግንኙነት እንድንጀምር ወጥመድ ዘርግቶ፣ በወጥመዱም ውስጥ ሊያስገባኝ መቻሉን የሰማሁ ዕለት ገርሞኝም አላባራ፤ በሞኝነቴም ተናድጃለሁ።

* * *

ምንዳዬ ቤት ውስጥ የነበረኝ የብርጭቆ አጣቢነት፣ የጽዳትና አልፎ አልፎም የአስተናጋጅነት ግዴታ ተነስቶልኛል። እዚያ ቤት አሁን የባሌ ገንዘብ የሚያኖረኝ ተገልጋይ እንጂ አገልጋይ አይደለሁም።

እርግጥ ቀድሞውኑም ምንዳዬ ቤት ራሴን የምቆጥረው እንደ ተቀጣሪ ሰራተኛ ሳይሆን፣ እንደ አንድ የቤተሰቡ አባል ነው። በዚህም የትኛውም የቀድሞ ኃላፊነቴን ከመወጣት አልቦዘንኩም። እዚህ እንደልቤ በጨፈርኩበትና በሳቅኩበት ቤት ራሴን እንደ ባዕድ መቁጠር አይቻለኝም። ስለሆነም ያለምንም ክፍያ እንደራሱ ቤት ጽዳቱንም ብርጭቆ ማጠቡንም እከውን ነበር።

ከዕለታት አንድ ቀን አርአያ "ከዚህ ቤት መቀየር አለብን" የሚል ድንገተኛ ሃሳብ አቀረበ። ከእነምንዳዬ መለየቱ ቢያስከፋኝም እሱ

Scanned with CamScanner

ይበልጥብኛልና ተስማማሁ። ችግሩ ግን ቤት ለመቀየር የፈለገው ወደ አንድ ዘመዱ ሆቴል መሆኑ ነው። "የሆቴል ሆቴል ለምን እዚሁ አንሆንም?" ብዬው ነበር። በደፈናው "ያኛው ይሻላል" ሲለኝ ልከራከረው አልፈለኩም። እናም ካምቦናቦ ወደሚገኘው የዘመዱ ሆቴል ገብተን ኑሮአችንን ጀመርን።

ይኼኔ ነበር አርአያ አይቼበት የማላውቅ አዲስ አመል ያመጣው። በምንም ተአምር ከማንም ሰው ጋር እንዳልገናኝና እንዳልቀራረብ ማዕቀብ ጣለብኝ። ያጠብኩትን ልብስ ሳይቀር ማስጣት እስከመከልከል ደረሰ። በማስጣት ሰበብ ከሰዎች ጋር ልገናኝ እንደምችል አስቦ "እጠቢና አስቀምጪው፤ እኔ ስመጣ ራሴ አሰጣዋለሁ" የሚል ቀጭን ትዕዛዝ አስተላለፈልኝ።

መሰረት እንዲህ አመሉ መክፋቱን አይታ፣ "እንዲህ ከሰዎች ጋር እንድትገናኝ ካልፈለገህ ለምን ከዚህ አትለቁም" ብላው ነበር። የእኔ ጭቅጭቅ ሲበዛበት ሃሳቧን ለመቀበል ተገደደና የሚከራይ ቤት ፍለጋ ገባ።

እናም ጨርቆስ አካባቢ አንድ የሚከራይ ቤት አግኝተን፣ አከራያችንን ደባል አድርገን ገባንበት።

ኑሮን እንደ አዲስ በጀመርንበት በዚህ ሰፈር ወዲያውኑ ቡና አጣጭ ጐረቤቶች አፈራሁ። አርአያም ጉርብትናውን ሳይቃወም ቀረ። እኔማ ጨርሶ ከሰው መገናኘቴን የሚያስጠላ የቅናት ዛር የሰፈረበት መስሎኝ ነበር። እሱ ግን ይግረምሽ ብሎ ቡና ሳፈላ ከጐረቤቶቻችን ጋር ቁጭ ብሎ እየተጫወተ አብሮን መጠጣት ያዘ።

በዚህ ሁኔታ እንደልማዱ ለቡና ቁርስ የሚቀርበውን ቆሎ (በትግሬዎች ባህል መሰረት) የወለሉ ጣውላ ላይ እየበተነ ሲበላ ጐረቤቶቼ አይተው፦ "እንዴ! ምን እያደረግህ ነው፣ አርአያ?" ሲሉት፣

"ዋይ! ምን ችግር አለው ታድያ? ስትወለውለው አይደለ እንዴ የምትውለው!" ብሎ በቀልድ መልሶላቸዋል። እውነትም በባህሪዬ ቤትን ማጽዳት እወዳለሁ። ቤቴን በየሰዓቱ ብጠርገውና ብወለውለው አይሰለቸኝም። እሱ ራሱ በዚህ ተፈጥሮዬ በመገረም "ጣልያን ቤት ሰርተሻል እንዴ?" እያለ ቀልዶብኛል።

በጨርቆስ ሰፈር ቆይታችን እኔና አርአያ "ከዓይነ ያውጣችሁ" የምንባል፣ ያየን ሁሉ የሚቀናብን ደስተኛ ጥንዶች ሆነን ነበር። ዘወትር የማያስማማን ነገር የገንዘብ አያያዝ ችግሬ ብቻ ነው። ለነገሩ ማለት አላውቅም። በተለይ የቤት ዕቃዎች መግዛት እወዳለሁ። ገንዘብ አይበቃኝም። የፈለገ ብዙ ገንዘብ ብይዝ በቅቶኝ አያውቅም። እሱ ደግሞ "ዛሬ ቆንጠጥ አድርገሽ ያልያዝሽው ገንዘብ ለነገሽ አይሆንሽም" እያለ በየጊዜው ይቆጣኛል።

እሱ በገንዘብ አያያዝ እንደሚነተርከኝ ሁሉ እኔም ቤተሰቦችህን ለምን አታስተዋውቀኝም? ስል በየቀኑ እነተርከው ነበር። ይሁን እንጂ በየሰበብ አስባቡ እስካሁን አላስተዋወቀኝም። አቤት የሰበቡ ብዛት!

አስተዋውቀኝንጂ ባልኩት ቁጥር ሰበብ መደርደር ነው። አንድም ቀን ሰበብ አልቆበት አያውቅም። በመጨረሻ ውትወታዬ ሲብስበት "ወደፊት ሠርግ ሲደገስ ያንቺም የኔም ቤተሰቦች ይተዋወቃሉ" አለኝ።

ከዕለታት አንድ ቀን ደግሞ "ቁልቢ ገብርኤል ይገናሽ እሄዳለሁ" ብሎ ቃል ገባልኝና በደስታ አስከረኝ። አንድ እዚያ ሄጄ አላውቅም፤ ሁለት ወደዛ የተቀደሰ ቦታ የምሄደው ከእሱ፣ ከውዱ ባለቤቴ ጋር ነው። እናም ከደስታዬ ብዛት መዝለል፣ መቦረቅ ይነሰኝ?! የምሄድበት ቀን አለቅጥ ቢረዝምብኝ፣ ሰዓቱ አልደርስ ብሎ ቢያቅበጠብጠኝ ምኑ ይደንቃል? አስተዳደጌን ታውቁት የለ?

ግን ምን ያረጋል፣ ለጉዞ በቆረጥነው ቀነ-ቀጠሮ አርአያ ያለምንም ማስጠንቀቂያ "ሄጃለሁ" የሚል አስደንጋጭ መልዕክት ልኮብኝ፣ በዚያ ጥልቅ ደስታዬ፣ በዚያ ብርቱ የመጓዝ ጉጉቴ ላይ ውሃ ቸልሶ ወሽመጤን ብጥስ አደረገው።

በጣም እ-ጅ-ግ በ-ጣ-ም ተከፋሁ። ማመንም አቃተኝ። በኔ ጨከኖ ጥሎኝ ብቻውን ለመሄድ እንደምን አስቻለው?

በትክክል መሄዱን ለማረጋገጥ መሰረት ጋ ሄድኩ፣ እዚያ በመሰረት በኩል የተዋወቅኋትን ጓደኛዬን ፍሬወይኒን አገኘኋት። ይህችን ልጅ አርአያ "ሚስቴን ታበላሽብኛለች" ብሎ ስለሚያስብ ነው መሰለኝ ጥምድ አድርጎ ይዟታል። በፍፁም እንዳገኛት አይፈልግም።

"ምነው አስቴ፣ ወደ ቁልቢ አልሄድሽም እንዴ?" አለችኝ።

"አዎን፣ ጥሎኝ ሄደ!" አልኳት እየተንሰቀሰቅኩ። ላለመቅረት መወሰኔንም አክዬ ነገርኳት።

"በቃ አታልቅሺ። እያቆራረጥንም ቢሆን እንሄዳለን" ስትል ልቤን አረሰረሰችው።

እናም የቤቱን ነገር አስተካክዬ ከፍሬ ጋር ጉዞ ወደ ቁልቢ ሆነ።

❋ ❋ ❋

ድሬዳዋ፣ መኮንን በር ጋ፣ ከፍሬ ጋር አይስክሬም ለመግዛት ወደ አንድ ካፊቴሪያ ስንገባ፣ የአርአያን ጓደኞች አገኘናቸው። እነ አርአያ መኪና ተገልብጦባቸው "ገብርኤል ባይፈልገን ነው" ብለው ወደ አዲስ አበባ መመለሳቸውን ነገሩኝ። እየተርበተበትኩም እየጮኩም "አሁኑኑ ወዳዲሳባ መልሱኝ! አሁኑኑ!" በማለት አስጨንቄ ያዝኳቸው። እናም ዮሐንስ ከተባለ የከባድ መኪና ሾፌር ጋር ሸኙኝ።

በማግስቱ አዲሳባ ስደርስ እንደፈራሁት ብዙ አልተጐዳም። እናቱ በፋሻ ተጠቅልሏል።

"ለምን ወደ ቁልቢ ሄድሽ?" ብሎ ሊያፋጥጠኝ ሞከረ።

Scanned with CamScanner

"አንተስ ለምን አጓጉተኸኝ ስታበቃ ትተኸኝ ሄድክ?" አልኩት እኔም ፍርጥም ብዬ:: "ስትሄድ ገብርኤል ይፍረድብህ ብዬ አልቀሺብህ ነበር:: እሱ ነው የፈረደብህ::"

ከዚህ በላይ አልተጨቃጨቀኝም:: እንደውም ጥፋቱ ገብቶት ነው መሰል ሲንከባከበኝ፣ እሽሩሩ ሲለኝ ሰነበተ::

ይሁንና ይህ ፀባዩ በዚህ ሁኔታ አልዘለቀም:: ሰበብ እየፈለገ፣ ነገር እያነፈነፈ በረባ ባልረባው ምክንያት መቆጣት፣ መጨቃጨት የዕለት ተዕለት ልምዱ አደረገው:: የከፋ ነገር የተከሰተው፣ የመስቀል በዓል ዋዜማ ዶሮ ልገዛ እሱ ቤት ባልነበረበት ሰዓት ጨርቆስ ገበያ የሄድኩ ቀን ነው:: ለዓይኗ የሚሞላ ዶሮ አጥቼ ባዶ እጄን ከምመለስ ሙዝና ብርቱካን ለመግዛት የሆነ ሱቅ በር ጋ ቆሜያለሁ:: አንድ የማላውቀው ሰው ሙዝ ካልሰጠሁሽ ብሎ ይነዘንዘኛል! ትቼው ስሄድ ይከተለኛል፣ ስቆም ይቆማል::

በዚህ መልኩ እየተገበያየሁ ሳለ ከኋላ በኩል ጭንቅላቴ ላይ ከባድ ቴስታ አረፈብኝ:: ምን መጣ? በድንጋጤ ደንዝዤ በቴስታውም እየዞረብኝ ዞር ስል አርአያ የግንባሩ ሥሮች በንዴት ተገታትረው፣ እግሮቹን አንፈራጦ በቀሉ ዓይኖቹ አፍጥጦብኝ ተገትሯል:: እዚህ ምን እየሰራሁ እንደሆነ በቁጣ ጠየቀኝ:: ነገርኩት:: ያ እየተከታተለ ሲያስቸግረኝ የነበረ ሰውዬ በዚህ ሰዓት ከአካባቢው ተሰውሯል::

ልጆች ዙርያችንን ከበው "ኧረ ደም፣ ኧረ ደሟ..." እያሉ ይጮሃሉ:: ዓይኖቻቸውን ተከትዬ ትከሻዬን አየሁ:: ካኔትራዬ በደም ተለውሷል! ዶሮ ሲታረድ እንኳን ማየት የማልወደው ሴትዮ የራሴን ደም በላዬ ላይ ሲንዠቀዠቅ ራሴን ስቼ ወደቅኩ::

ነፍሴን ሳውቅ ሆስፒታል ውስጥ ተኝቻለሁ:: ሹሩባዬን ላጭተው፣ ሰፍተው በፋሻ ጠቅልለውኛል:: አመሻሽ ላይ ሐኪሙ፣ "መመርመር ከፈለግሽ ትችያለሽ:: በተረፈ እርጉዝ ነሽ" አለኝ:: ያልጠበቅኩት ነገር ሆኖ ደስታና ድንጋጤ ተፈራረቁብኝ:: ሆኖም ከድንጋጤው ደስታዬ አይሎ ነበር::

አርአያ ግን ምንም አይነት የደስታም ሆነ የመከፋት ስሜት አልታየበትም:: በተከታዮቹም ቀናት ስለ እርግዝናዬ ምንም አስተያየት ሳይሰጥ እንደተለጉመ፣ ፍፁም ስሜት አልባ ሆኖ ሰነበተ:: ጭራሽ ጉዳዩ እንዲነሳበት እንኳ የሚፈልግ አይመስልም:: ለምን ይሆን? "አባት ደስ ይለዋል ልጅ ሲወለድለት" የተባለ ዘፈን አልሰማሁም? ታዲያ ይሄ እሱ ጋ አይሰራ ይሆን? ግር አለኝ:: በደስታዬም ላይ የጥርጣሬ ጥላ አጠላበት::

ደባስ ሳላጠፋ ይመታኝ ጀመረ:: የመጀመሪያው ቀን ዱላውን ችዬ በትዕግስት አሳለፍኩት:: በማግስቱ፣ የጥምቀት በዓል ዕለት፣ ቡና ሳፈላ እሱ ለሰዓታት አኩርፎ እንደ ፊኛ አብጦ ቆየና፣ "ያ ከድሬዳዋ ያመጣሽ ሹፌር የት ነበር ያደረው?" ሲል አፈጠጠብኝ::

ይሄ ሰውዬ ምን ማለቱ ነው? እየተገረምኩም እየበሸቅኩም "እንዴት ላውቅ እችላለሁ? ለምንስ የት እንዳደረ ማወቅ አስፈለገኝ? እኔ የት ይደር የት የማውቀው ነገር የለም" ስለው፣

ቱግ ብሎ ተነሳና "ከአንቺ ጋር አይደል ያደረው!" ብሎ መታኝ:: አልበዛም! ረከቦቱን አንስቼ በደንብ አቀመስኩት:: ደማ:: ወዲያውኑ ተጉድቶብኝ ይሆን? በሚል ስጋት ውስጤ ተናጠ:: ነገር ግን እንደ ምንም ጥርሴን ነክሼ ጥዬው ወጣሁ::

አከራያችን ደንግጦ መጮህ በመጀመሩ አብዮት ጥበቃዎች መጥተው ምን እንደተፈጠረ ጠየቁት:: በቤተሰብ መሃል የሚነሳ የተለመደ ቀላል ጥል መሆኑን አረጋግጠው ተመልሰው ሄዱ::

አርአያም ደሙን እያዘራ ተከትሏቸው ወጣ:: በዚያው እንደወጣም አደረ:: በማግስቱም እንደዚያው:: ተመልሶ የመጣው በሶስተኛው ቀን ነበር::

ከዐቡ ወዲህ ከአከራያችን ጋር መስማማት ባለመቻላችን ቤቱ ታሸገ:: ሲታሸግ አርአያ አልነበረም:: እኔ ማሜ ከተማ የምትባል ጓደኛዬ ቤት ቆየሁ:: አርአያ ንዴቱም እልሁም በርዶለት ሲመጣ ሆቴል እንግባ አለኝ::

- 3 -

ሆቴል መኖር በጀመርን በሦስተኛው ቀን ጨርቆስ መደብ ገዛሁ:: መደቡንም ቆርቆሮ ቤት አሠራሁበት:: የሹራብና የአልጋ ልብስ መስሪያ ማሽን እንዲሁም ጠረጴዛ ገዛሁ:: ይህን ሳደርግ አርአያ በገንዘብ ደግፎኛል::

በዚያው ሰሞን አባቴ (ያሳደጉት አጎቴ) በጠና መታመማቸውን ነግሮኝ፣ ተመልሶ መጥቶ እስክንገናኝ ድረስ ከቤተሰቦቼ ጋር ሆኜ እንድጠብቀው ነገረኝና በበነጋታው ወደ አስመራ በረረ::

እኔም በድጋሚ ማሜ ቤት ገባሁ:: ቀን ቀን መሰረት ቤት እየሄድኩ ስጫወት እውላለሁ::

አንድ ቀን እሷ ቤት ሆኜ ስልክ ሲደወል ባሬስታው አንስቶ "መሰረት! ነይ፣ የአርአያ ቤተሰብ ስልክ ነው!" ሲል ተጣራ:: መሰረት በወቅቱ ፀጉሯን እየተሰራች ስለነበር "ሄጂና አናግሪው" አለችኝ::

"ሄሎ? ማን ልበል?" አልኩ::

ያልጠበቅኩት የሴት ድምፅ "ማነሽ አንቺ?" ሲል ተሰማኝ::

በሆነ ምክንያት ቅፍፍ እያለኝ፣ "እኔ የአርአያ ሚስት ነኝ:: እርስዎን ማን ልበል?" ስል ጠየቅኩ::

"የአርአያ ሚስት?... የአርአያ ሚስት ነኝ ነው ያልሽው?"

"አዎ፣ ምነው?"

"የአርአያ ሚስትማ እኔ ነኝ" አለችኝ ቃላቶቹን ረገጥ አድርጋ::

አ፣ አምላኬ! ህልም አድርገው እባክህ! ትንፋሽ እያጠረኝ፣

Scanned with CamScanner

"ይቅርታ... ምን አሉኝ፣ እመቤቴ?" አልኩ ጆሮዬን ተጠራጥሬ፡፡

"ሰምተሸኛል፡፡ የአርአያ ሚስት ነኝ ነው ያልኩሽ! ያውም ህጋዊ ሚስቱ!"

ሆዴ ተገለባበጠ፤ አፌ ደረቀ፤ ምላሴ ከትናጋዬ ተጣብቆ መናገር ከለከለኝ፡፡ ምን የምናገረውስ አለኝ?

"አርአያ ያገባ ሰው ስለመሆኑ አታውቂም ኖሯል?" አለችኝ በስላቅ፡፡ የልቤ ድልቅታ ንግግሯን አጥርቼ እንዳልሰማ ያግደኝ ጀምሯል፡፡ ቀጠለች፣

"ካላወቅሽ በይ እወቂ! የስድስት ልጆች አባት ነው፣ አርአያ፡፡ አሁንም እርጉዝ ነኝ፣ ልንገርሽ፡፡"

ምን ጉድ ነው የምታሰማኝ ፈጣሪዬ! ያ ስፈራውና እንደ አንዳች ነገር ስሸሸው የኖርኩትን በወንድ ልጅ የመታለል ዕጣ በእኔም ላይ ደረሰ ማለት ነው? ያ ሁሉ ፍርሃት፣ ያ ሁሉ ጥንቃቄ፣ ያ ሁሉ ሽሽት... ለከንቱ ኖሯል!

የሴትዮዋ ድምፅ ተመልሶ ጆሮዬ ውስጥ ሲያንቃጭል ከቅዥቴ ብንን አልኩ፡፡ "አንቺ እዛ ቤት ያለሽዋ ሴተኛ አዳሪ ነሽ አይደል?"

ይኸኔ ሙሉ ለሙሉ ነቃሁ፡፡ እንዲህ ልትሰድበኝማ አትችልም! በቅጡ መቆም አቅቷቸው እንደ ቄጤማ ሲልወሰወሱ የነበሩ እግሮቼ በዚያ ቅፅበት ራሳቸውን ችለው ቀጥ ብለው ቆሙ፡፡ ከትናጋዬ ተጣብቆ የነበረው ምላሴም ለነገር ሾለ፡፡ ሁለታችንም በንዴት ተንጣጣን፡፡ አማርኛ አጥሯት ንግግሯችን ባይቋረጥ ኖሮ እንዲሁ ስንጯጯህ መዋላችን ነበር፡፡

* * *

ዛሬ ነገ ተፈራርመን በህጋዊ ጋብቻ ተሳስረን፣ ልጆች ወልደን በነዚያ ደርዘን የሚሆኑ የአብራካችን ክፋዮች ተከበን፣ በደስታና በፍቅር ለዘላለም አብረን እንኖራለን በሚል ዕኑ ተስፋ እንጂ፤ በቅርቡ የምወልደው፣ በሆዴ ውስጥ የቋጠርኩትን ይህን ልጅ እንደኔ ያለአባት ያድጋል የሚል ቅንጣት ታህል ጥርጣሬ ሽው ብሎብኝ እንኳን አያውቅም፡፡

መላ ሰውነቴ በንዴት እየተንዘረዘረ፣ ውስጤ በንዳድ እየነፈረ ስንደረደር ሄጄ "መሰረት! እግዜር ይይልሽ! መቼም ይሄን ሳታውቂ ቀርተሽ አይደለም" አልኳት ሳግ እየተናነቀኝ፡፡

"ምንድነው የምትይው አስት? ምን ሰማሽብኝ? ምን በደልኩሽ?" አለችኝ እየተርበተበተች፡፡

"ደሞ ምን በደልኩሽ ትይኛለሽ? ምን በደልኩሽ ብዬ መጠየቅ ያለብኝማ እኔ ነኝ! እንደኔ ሴት ሆነሽ እንዴት በሴት ላይ ይህን ያህል ጭካኔ ትፈጽሚያለሽ? እኮ ለምን? ለምን መሰረት? አርአያ ባለትዳር መሆኑን እያወቅሽ?..."

ንግግሬን ለመቀጠል አቅም አጥቼ እዬዬዬን አስነካሁት፡፡ እሷም አንድም ቃል መተንፈስ ተስኗት ትንፋሿን ውጣ በሃፍረት አቀርቅራ

ቀረች፡፡ ከዚህ በላይ መናገር ለቀባሪ ማርዳት ነውና በተቀመጠችበት ጥያት ወጣሁ፡፡

እንዴት ማሚ ቤት እንደደረስኩ ትዝ አይለኝም፡፡ የማልረሳው በዚያ ሁሉ ሩጫ፣ በዚያ ሁሉ መንገድ እንደ ጉድ አለቅስ፣ እጮህ እንደ ነበር ብቻ ነው፡፡

* * *

በጠና ታምሜ ሰነበትኩ፡፡ ምግብ አስጠላኝ፡፡ እንቅልፍ አጥቼ ገረጣሁ፡፡ ወይኔ ልጅት! መታለሴ አንገበገበኝ፡፡ ፍቅር ባልኩ፣ ለእውነተኛ ፍቅር በሰገድኩ፣ ያለገደብ ንፁህ ፍቅሬን በሰጠሁ ምላሹ፣ መጨረሻው ይህ ሆነ?

እንደምንም ከህመሜ፣ ልቤን በኃይል ወግቶ ካደማው የክህደት ጦር ሳገግም፣ "በርታ በል ሆዴ!" አልኩት ራሴን፡፡ "በዚህ ሁኔታ ከቀጠልክ ወድቀህ መቅረትህ ነው፡፡ ወድቀህ መቅረት ደግሞ የለብህም፡፡ በተለይ በሆድህ ለተሸከምከው ፍጡር ስትል በፍፁም እጅ መስጠት የለብህም፡፡ ዛሬውኑ ተነሳ፡፡ እንደ ሁሌው ምኞትህ የራስህ አዛዥ ራስህ ሁን!"

እናም መላ ትኩረቴን ወደሥራዬ መልሼ የጨርቆሱን ሱቁን ምግብ ቤት አደረግኩት፡፡ የሹራብ መስሪያ ማሽኑንም ሸጬ ምግብ ቤቱን በማደራጀት ሥራዬን አቀላጥፌው ጀመርኩ፡፡ በዚህ ሁሉ መሃል ማርገዜን ከማሚ በስተቀር ማንም እንዳያውቅ በምስጢር ጠበቅኩት፡፡

አሁን ከአርአያ ጋር የነበረን ፍቅራዊ ግንኙነት ተበጥሷል፡፡ የክፉ ቀን ጓዴ ብዬ እመካባት ከነበረችው ምንዳዬ ከዚያች ቀን አንስቶ ተቆራርጠናል፡፡ በዚያው እንደተለያየን ቀርተናል፤ መንገድ ላይ እንኳን ተያይተን አናውቅም፡፡

- 5 -

አርአያ አሥመራ ሰነባብቶ አባቱን አፈር አልብሶ ተመልሶ መጣ፡፡ ስላለሁበት ሁኔታ ቢሰማም ወዲያውኑ መጥቶ አላገኘኝም፡፡ የሆነ ቀን በመጋረጃ በከለልኩት የምግብ ቤቴ ጓዳ ውስጥ ተፍ ተፍ በምልበት ሰዓት፣ "እዚህ ቤት! ምግብ አለ?" የሚል እንደ ገዛ ራሴ ድምፅ አጥርቼ የማውቀው ድምፅ ሲጣራ ሰማሁ፡፡ ልቤ ደረቴን በርቅሳ እስክትወጣ ድረስ መምታት ጀመረች፡፡

ለማረጋገጥ መጋረጃውን ገለጥ አድርጌ ብቅ ስል እውነትም አርአያ ከአምስት ጓደኞቹ ጋር ገብ ብሏል፡፡ ፊቴን አኮሳትሬ ወደ ጓዳዬ ምልስ አልኩ፡፡

"እናናግርሽ፣ ዕድል ስጪንና የተፈጠረውን ሁኔታ ከስር መሠረቱ እናስረዳሽ" እያሉ በተደጋጋሚ ተማፀኑኝ፡፡ መሰረት ባለትዳር ስለመሆኑ ምንም የምታውቀው ነገር እንዳልነበር ምለው ተገዝተው ሊያሳምኑኝ

Scanned with CamScanner

ሞከሩ። እንደ ተከሳተርኩ፣ ፊቴን እንደ ከሰከስኩ በፀጥታ አዳመጥኳቸው። ሲጨርሱ የታመቀ ንዴቴን፣ በውስጤ ተጠራቅሞ መተንፈሻ ቀዳዳ ሲፈልግ የቆየው ብሶቴን እርእያ ላይ አዘነብኩበት።

"ውሸታም ነህ! ቀላል! ከወንዶች ሁሉ ታማኝና ታላቅ ሰው ነህ ብዬ ሳከብርህና ስንከባከብህ ነበር። አንተ ግን ተራ ሰው ነበርክና በአድራጎትህ እንደ ገለባ ቀለህ ተገኘህ።"

"እስት፣ እስኪ መጀመሪያ ተረጋጊ። በዚህ መልኩ ብንነጋገር..."

"ብንነጋገር አልክ?! እንዴት ደፋር ነህ፣ ጃል! የሌባ አይነ ደረቅ! እኔ ካንተ ጋር ዳግም መነጋገር አልፈልግም። አሁንም ያመነህን ልቤን ምን ያህል በክህደትህ እንዳቆሰልከው እንድታውቀው ብዬ እየነገርኩህ እንጂ እያነጋገርኩህ አይደለም!"

"እስት፣ በእግዚአብሔር ተረጋጊ። እነዚያን አብረን ያሳለፍናቸውን አስደሳች የፍቅር ጊዜያት አስታውሺ!"

"የፍቅር ጊዜያት አትበል! ላንተ የፍቅር ጊዜያት አልነበሩም። በእግዚአብሔር ሥራ ጣልቃ መግባት አይሁንብኝ እንጂ ካንተስ ምንም ዘር እያስፈልግም ነበር፤ ለምን? ቅሌታም ነሃ! ቅሌታም ባትሆን ዓይንህን በጨው አጥበህ ተመልሰህ ባልመጣህ! ህሊና ቢኖርህ በነፍሰ ሥጋዋ በተጫወትክባት ምስኪን ፍጡር ፊት ለመቆም ባልደፈርክ?! የእመቤቴን ማርያም ቅዱስ ስም ጠርተህ ቅዱስ መጽሐፏንም ይዘህ የገባኸውን ቃል ቅርጥፍ አድርገህ ከበላህ ወዲህ ተመልሰህ እኔ ጋ የመጣኸው ምን ልትሆን ነው? እኔማ ምን አቅም አለኝ፤ የበቀል ሰውም አይደለሁም። ብቻ እንዳንተ በከንቱ የማልከባት ቅድስቷ ድንግል ማርያም ትፍረድብህ!" አልኩት ንዴቴ እየተፋፋመ።

"እስት፣ ተይ። የቂልቢ ጊዜ ገብርኤል ይፍረድብህ ብለሽኝ ፈረደብኝ፤ አሁን ደግሞ. . . ኧረ በፈጠረሽ?" እንዲህ በሚያሳዝን አኳኋን ሲለምነኝ በራስ መተማመኔ ጨመረ። "ለአንተ አባትነት በገንዘብ የሚለካ ቀላል ነገር ነው። ለኔ ግን አንተ እንደምታስበው አይደለም። ርግጥ አባት የሌለው ልጅ ወልጄ አሳድጋለሁ የሚል ሃሣብ ጭራሽ አልነበረኝም። ሆኖም የግድ አባት የሌለው ልጅ እንዳሳድግ ዕድሌ ሆኗልና እግዚአብሔር የሰጠኝን ልጅ በጥርሴም ቢሆን ይገፍ ለማሳደግ እንደማልሰንፍ እወቀው!"

በተከታዮቹም ቀናት "እስታርቁኝ" ብሎ ጓደኞቹንና ዘመዶቹን ሽምግልና ቢልክብኝም ልመናውን እንደማልቀበል በትህትና አስረግጬ በመንገር በክብር ወደመጡበት ሸኘቻቸዋለሁ። ከአንዴም ሁለቴ እሱ ራሱ በአካል ተገኝቶ በዕንባ ቀረሽ ልመና አስጨንቆኝ ነበር፣ "አንዴ እንጂ ሁለቴ አታታልለኝም" ብዬ ቁርጡን ነግሬ እሱንም በጨዋ ደንብ መልሼዋለሁ። ዳግም እቤቴ ተመልሶ እንዳይመጣ ካስደረግኩም በኋላ ማሜን ልኮብኝ ነበር። "እስክትወልድ ከወለደችም በኋላ እረዳታለሁ፣ ልጅንም ወደ

እንዲህ አሥመራ ወሰጄ ከልጆቹ ጋር አሳድገዋለሁ" ማለቱን ስትነግረኝ አገኙበታለሁ።
የዘቀጠ ብላሽ ሰው ኖራል ለካ ብዬ ከፉኛ ... ነው። እንዴት ቢንቀኝ

አቤት ድፍረት! ይሸማ የለየለት ድፍረት ነው። እንዴት ቢንቀኝ ነው? የባሰ ተቃጠልኩ። ጭራሽ ልጄን አሳልፌ የምሰጥ ጨካኝ አንጀት ያለኝ፣ ራሱ ወዳድ ሴት አድርጎም ይገምተኛል ለካ! ወይ አለመተዋወቅ! እንዴት ይሆን ልብን ከፍቶ ለሰው ማሳየት የሚቻለው?

በቃኝ - የእሱ ነገር እዚህ ላይ ማብቃት አለበት። ከእርእያ ጋር የነበረኝን ግንኙነት ሳንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ለመቋጨት የግድ መወሰን ነበረብኝና ወሰንኩ። በእግዚአብሔር እርዳታ ልጄን ለማሳደግ ጠንክሬ መስራት እንዳለብኝም ለራሴ አሳሰብኩት።

እንደኔ እንደኔ ድጋሚ ዓይኑን ባላይ እመርጥ ነበር - እሱ ግን አለሁበት ድረስ እየመጣ እኔን መርዳቱን ተያያዘው።

❋ ❋ ❋

ከማሜ ቤት ወጥቼ የአያቴ የወንድም ልጅ ቤት አንድ ክፍል ተሰጥቶኝ፣ በተገኘው ነገር እየተረዳዳን እርግዝናዬ ስምንት ወር እስኪሞላው ድረስ እዚያው ቆየሁ። ሰባተኛ ወሬ ከገባ ጀምሮ ሆዴ በጣም ያስፈራ ነበርና የሁሉም መነጋገሪያ ሆነ። "መንታ ነው የምትወልጂው" የሚሉኝ በዙ፤ "እስክትወልጂ ምንም ዓይነት እንቅስቃሴ ባታደርጊ ይመረጣል" ብለው ምክር የሚለግሱኝ ሰዎችም በረከቱ። እኔ ግን ሐኪም "በእግርሽ ተንቀሳቀሺ" ብሎ ባዘዘኝ መሠረት ወዲያ ወዲህ ማለቴን አላስተጓጎልኩም። አያቶቼ ዘንድ እየሄድኩም እጠይቃቸው ነበር። የእርእያም እገዛ አልተቋረጠብኝም።

ልወልድ አንድ ወር ከአስራ አምስት ቀን እንደቀረኝ ወላጅ እናቴ፣ "መጥታ እኔ ቤት ትውለድ" ማለቷ ተነገረኝ። እንዴት? በልጅነቴ ተልኬ ስሄድ እንኳን እንድገባ የማይፈቀድልኝ ቤት ውስጥ እንድወልድና እንድታረስበት እናቴ መፍቀዷን ስሰማ ማመን አቃተኝ - ያውም ሳልጠይቃት።

እናቴ ቤቷ ወስዳ ልታርሰኝ ቀርቶ፣ በወለድኩበት መጥታ ትጠይቀኛለች ብዬም አልገመትኩም። ሌላው ቢቀር እኮ በጋብቻዬ ደስተኛ አልነበረችም፤ አልመረቀችኝም። ታድያ እንዴት "ቤቴ መጥተሽ ላርስሽ" ትለኛለች ብዬ ላስብ?

አ፣ አምላኬ! ከእናቴ ጋር ለወራት እንድሰነብት ፈቃድህ ሆነ ማለት ነው? ክብር ምስጋና ላንተ ይሁን!

ምናልባትም እኮ ከልጅነቴ አንስቶ እስካሁን ያጣሁትን የወላጅ ፍቅር ላጣጥም እችል ይሆናል! በልጅነት ያላገኘሁትን ከእናቴ ጋር የመገናኘት፣ ያውም ከጧት እስከ ማታ ለረዥምም ሰዓታት የመተያየትና የመጫወት፣ አብሮ የመዋልና የማደር ወርቃማ ዕድል ላገኝ በመሆኑ

Scanned with CamScanner

በኃይል ተደሰትኩ፡፡ እናም የብዙ ዓመታት ርሃብና ጥማቴን፣ የዕድሜ ልክ ምኞትና ህልሜን ይዤ በደስታ እናቴ ቤት ገባሁ፡፡

- 5 -

የመጀመሪያ ሰሞን እናቴ ቤት ውስጥ ይበልጥ ተስፈኛ፣ ይበልጥ ደስተኛ የሚያደርጉኝ ሁኔታዎች እጃቸውን ዘርግተው ተቀበሉኝ፡፡ በተለይ እናቴ መቼም አሳይታኝ የማታውቀውን ያልቀደመም፣ ያልተደገመም ፍቅር ያሳየችኝ በዚያ ሰሞን ነበር፡፡

በአራተኛው ቀን ይመስለኛል፣ እኔ ከገባሁ ለመጀመሪያ ጊዜ በግ ታረደ፡፡ እናቴ መኝታ ቤቷ ሆና ትጠራኝና "ነይ እስኪ፣ ይህን ስጋ አብረን እንዘልዝለው፡፡ የምትበይም ከሆነ በዚያው ሚጥሚጣ ይዘሽ ነይ" አለችኝ፡፡ የዚያን ዕለት በቂ ምግብ አልበላሁም ነበር፤ ደግሞ እንደ እርጉዝነቴ ቶሎ ቶሎ ይርበኛል፡፡

ሚጥሚጣዬን ይዤ ሄድኩና እናቴ አጠገብ ተቀምጬ ያንን ስጋ እየዘለዘልኩ አነከተው ጀመር፡፡ እየተስገበገብኩ አቀርቅሬ በአናት በአናቱ ስለው ቆይቼ ስጠግብ ቀና አልኩ፡፡ ብዙ መብላቴ የታወቀኝ የተረፈውን ሥጋ ሳየው ነበር፡፡

በሁኔታዬ ተገርማ በአንክሮ ስታስተውለኝ የቆየችው እናቴ ልክ መብላት ማቆሜን ስታይ፣ "እንትፍ! እንትፍ! እንኳን ሰው ፊት አልሆነ" አለችኝ፡፡

ከእናቴ ጋር በነበረኝ ህይወት (በርቀትም ቢሆን) እንዲህ በደስታ የማስታውሳቸው ቀናት ከምንምነት ብዙ የራቁ አይደሉም፡፡ በአንድ እጅ ጣቴ ቆጥሬ እዘልቃቸዋለሁ፡፡ ከእንዲህ ዓይነቶቹ ጥቂት ቀናት በተለይ በአንዱ የተደሰትኩበት ብቻ ሳይሆን በእናቴ የተመካሁበትም ጭምር ነበር፡፡

እንዲህ ሆነ፡- እናቴ (እቴቴ) እና ታናሽ እህቴ መቅደስ ሹሩባ ልንሰራ ወደ ፀጉር ሰሪ ቤት ሄደናል፡፡ መጀመሪያ መቅደስ ትሰራና እናቴ "አሁን ደግሞ እሷን ስሪያትና መጨረሻ ላይ እኔን ትሰሪኛለሽ" ትላታለች - ፀጉር ሰሪዋን፡፡ ፀጉር ሰሪዋ ሆዬ ገና ፀጉሬን ነካ እንዳደረገች፣ "ውይ፣ ይሄስ እሾህ ነው - በዚያ ላይ አጭር! ይህንንስ እኔ አልሰራም!" ትላለች፡፡ ይሄኔ እቴቴ "እንግዲያውስ እሷን ካልሰራሻት እኔንም አትሰሪኝም" ብላት ተነሳት ወጥተናል፡፡

እናቴ ቤት ሳለሁ ያልተመቸችኝ የእናቴ የቤት ሠራተኛ ብቻ ነበረች፡፡ ልጅቷ በጣም ኃይለኛ ናት፡፡ አብሶ እኔ ላይማ ትበረታለች፡፡ እራስ ቤት ሊጠይቀኝ ለሚመጣ እንግዳ መቀበያ እንዲሆነኝ ብዬ ዳቦ ቆሎ፣ የገንፎና የአጥሚት እህል ላዘጋጅ ማድቤት የገባሁ እንደሆነ፣ እማድ ቤቱ የምትሰራው ሥራ ሳይኖራት ስትበር ትመጣና ታስወጣኛለች፡፡ አርአያ እዚህም ሆኜ ከሰል፣ ማር፣ ቅቤ፣ ተልባ... ይዞ እየመጣ ይረዳኝ ነበር፡፡ እኔ

ስለማላናግረው ያመጣውን ዕቃ ለመቅደስ ሰጥቿት ነበር ከደጅ የሚመስለው፡፡ እናም እሱ ያመጣውን ተልባ ለመቁላት የኤሌክትሪክ ምጣዱን እንደለኮስኩ እንደ ልማዷ ስትበር ትመጣና "በዚህ ምጣድ ተልባ አይቆላም! ደግሞም እንጀራ ልጋግርበት ስለሆነ ቶሎ አጥፊው!" ትለኛለች፡፡

"አብሲት መች ጣልሽና?" አልኳት፣ ብግን ብዬ፡፡

"አብሲት ልጣል አልጣል አንቺ ያገባሻል? ያ-ገባ-ሻል ው-ይ? አሁን ጭቅጭቅ አልፈልግም፣ ትወጪ እንደሆነ ውጪልኝ!"

በቃላሉ አልተበገርኩላትም፡፡ አንድ ሁለት ተባባልን፡፡ አክስቴ መብራቴና ሴት አያቴ ጭቅጭቃችንን ሰምተው ሲሮጡ መጡ፡፡ ሲገላግሉን ሞክረው በሁለታችን እልኸኛነት ሳቢያ ሲያቅታቸው በመጨረሻ አያቴ፣ "እኔ ራሴ እቤቴ ቆልቼ አስቀምጠውና ጊዜው ሲደርስ ይገፍልሽ እመጣለሁ" ብላ ያዘጋጀሁትን ተልባ ቋጥራ አንድ ጥግ ላይ አኖረችው፡፡

የእኔና የሠራተኛዋ አለመስማማት ግን ከጊዜ ወደጊዜ እየከረረ ቀጠለ፡፡ ከመቼውም ጊዜ በላይ በየሄድኩበት የክፋት መረቧን እየጣለች አሳፈናፍን አለችኝ፡፡

አንድ ቀን በሽረኛነቷ ከጥቶኝ ገልበቶቼን ታቅፌ ስቅስቅ ብዬ ሳለቅስ መብራቴ አየችና "አልበዛም እንዴ? አንቺ ልጅ ታርፊ እንደሆነ እረፊ፡፡ ምን መስላ ታየችሽ? የእቴቴ ልጅ እኮ ናት" ስትል አለወትሮዋ ምርር ብላ ገሰፀቻት፡፡

‹ጌታዋን የተማመነች በግ...› እንደሚባለው ሠራተኛዋ ስትሮጥ እናቴ ጋ ሄዳ ስሞታ አቀረበች፡፡ እናቴም የእሷን ቃል ብቻ ሰምታ አለሁበት ድረስ በመምጣት፣ "ከዛሬ ጀምሮ ነገርኳችሁ፣ ይቺን ልጅ ማንም እንዳይናገራት! ፀባይሽን ካስተካከልሽ አስተካክይ! አለዚያ አያትሽ ጋ ሄደሽ መውሰድ ትችያለሽ፡፡ አትበጥብጭኝ!" አለችኝ በቁጣ፡፡

በወቅቱ ልናገራት አፌን አሞጥሙጬ ነበር፡፡ እነ መብራቴ "ዝም በያት፣" ስላሉኝ ግን ንዴቴን አምቄ ዝምታን መረጥኩ፡፡

ከዚያን ቀን ወዲህ ከእናቴ ጋር የእናትና ልጅ ዓይነት ግንኙነት ሊኖረን ቀርቶ ሁለት ቃላት እንኳን በሰላም መነጋገር የሚያቅተን ፍጹም ባላንጣ ሆነን አረፍነው፡፡ የሚያውቃት ሰው ስለኔ "ምንሽ ናት?" ሲላት "ልጅ" ለማለት ዳገት እስኪሆንባት ድረስ ለኔ ያላት ስሜት ወደቀድሞው ተመለሰ፡፡ ሰራተኛዋም እናቴ አቅብጣታለችና በእኔ ላይ የበላይነቷን ለማሳየት የምትችለውን ሁሉ ከማድረግ አልቦዘነችም፡፡ ተማርሬ ብርር ብዬ እንድጠፋላት መላወሻ አሳጥታ ታሰቃየኝ ቀጠለች፡፡

እኔ በሰራተኛዋ አልፈርድም፡፡ እንዲህ የሆነችብኝ በቤተሰቦቼ ዘንድ ያለኝን ቦታ ስለምታውቅ ነው፡፡ "ባለቤቱ ያቀለለውን አሞሌ ባለዕዳ አይቀበለውም" ነውና፡፡

ለምሳሌ የዛሬ ሁለት ዓመት እኒያ "ዲቃላዋ ናት እንዴ?" በማለት አጥንት በሚሰብር ክፉ ንግግራቸው ያስቀየሙኝ የሴት አውሊያ ያለባቸው

Scanned with CamScanner

ኦሮሞ ሰውዬ በዚህ የእርግዝናዬም ወቅት እቤት መጥተው ነበር፡፡ በወቅቱ ወደሱቅ ልወጣ ስል እነሱ ዋናው በር አጠገብ ቁጭ ብለው ከእናቴ ጋር ጨዋታ ይዘዋል፡፡

"ስሚ! ወዴት ነው የምትሄጂው?" አሉኝ፡፡

"ወደ ሱቅ፡፡" አልኳቸውና በትህትና ቆምኩ፡፡

"በይ እግረ መንገድሽን ለኔም ሲጋራ ገዝተሽልኝ ነይ፡፡"

"እሺ" ብዬ ገንዘብ እስኪሰጡኝ ቆሜ ስጠብቅ፣

"ምን ይገትርሻል? ሄደሽ ሲጋራውን አትገዢላቸውም?" እናቴ አምባረቀችብኝ፡፡

"እይ - የሲጋራ መግዣ ፍራንክ እስኪሰጡኝ ነውኮ የምጠብቀው"

"ከራስሽ ብትገዢላቸውስ ምን ትሆኛለሽ? እርጉም!"

"እሺ፣ ስላላወቅኩ ነው፡፡ ግዢልኝ ሲሉ ፍራንክም የሚሰጡኝ መስሎኝ ነበር፡፡ ወይ አንቺ አልነገርሽኝ..." ብያት ተመልሼ ቤት ገባሁና ለሲጋራ የሚሆን ፍራንክ ይዤ በመመለስ የሲጋራው ዓይነት ጠይቄ ወጣሁ፡፡

ወደ ሱቅ ከመሄዴ በፊት ሁሌ እንደማደርገው አጠገባችን ወዳለው ቤተክርስቲያን ደረስ ብዬ ፀሎቴን አድርሼ፣ ከዚያ የምገዛውን ገዛዝቼ ተመለስኩ፡፡

እናቴ እሳት ለብሳ እሳት ውጣ ጠበቀችኝ፡፡ "ምን ስታደርጊ እስካሁን ቆየሽ?"

"ወደ ቤተክርስቲያን ደረስ ብዬ..."

"ሰውዬው በሰስ አምሮት አገጫቸው ተላቆ እስኪወድቅ እያዛጉ አንቺን ይጠብቃሉ፤ አጅሬት ደሞ የተላክሽውን ይዘሽ እንደ መምጣት..." እያለች ስትወርድብኝ፣ እኔም በዚህ መልኩ እንዳላየሁት ላስረዳት ስሞክር፣ ሰውየው በተራቸው፣

"ተይ እንጂ፣ አንቺ ልጅ! ከትልቅ ሰው ጋር እኩል መመላለስ ነውር አይደለም እንዴ? እኚህን ሴትዮ ለምን ትበጠብጪያቸዋለሽ? ሰው ቤት የሚቀመጥ ሰው እኮ እንደዚህ አይደለም፡፡ ሰራተኛዋንስ ለምን ትነኪያታለሽ? ባንቺ የተነሳ ሰራተኛቸው ለምን ቤቱን ጥላ ትሂድባቸው? ሰው እንጀራ እንጂ ነገር አይበላ" እያሉ ልብ የሚያቆስል ክፉ ንግግር ሲናገሩኝ ትዕግስቴ ተሟጠጠ፡፡

"ሰሙ! እንዳመጣልዎ መናገር አይችሉም! የእሷን ቃል ብቻ ሰምተው እኔን እንዲህ ሊናገሩኝ አይገባም፡፡ የሷን እንደሰሙ የኔንም ያድምጡ፡፡ እስቲ ልጠይቅዎ? የቷን ሠራተኛ ነው አላስቀምጥ ያልኳት?"

"ምን ጋል ጋል ትያለሽ? ረጋ ብለሽ መናገር አትችይም? እኔ ያው እሳቸው እንደነገሩኝ እንጂ ከሠራተኛዋ ጋር ስላላችሁ ጥል ምን አቅልሻለሁ?"

"እኮ ሠራተኛዋ ትጠራና ምን ስል አላስቀምጥ እንዳልኳት ትናገር!" አልኩ ሸንጤን ገትሬ፡፡

ሠራተኛዋ ተጠርታ ምን እንደበደልኳት ስትጠየቅ "በክፉ ዓይን ታየኛለች" አለች፡፡ ወዲያው ሰውየው፣ "ይኸው፣ እንግዲህ በክፉ ዓይን ሳታያት እንደዚህ አትሆንም" ብለው እኔን መውቀሳቸውን ቀጠሉ፡፡

ምን ልሁን? አበድኩ፡፡ ጮኸኩ፡፡ ማን ሰምቶኝ!

ቆይቶ ቆይቶ ወንድ አያቴ መጥቶ እናቴ "እስክትወልድ ድረስ ዓይኗን እንዳላይ!" ማለቷን ነገረኝ፡፡ "ስትገቢም ስትወጪ እንዳታይሽ እየተጠነቀቅሽ፡፡ የራስሽንም ምግብ ራስሽ እያበሰልሽ ሰብቻሽ ብዪ፡፡ ሰራተኛዋንም ዞር ብለሽ አትያት" አለኝ፡፡

በወንድ አያቴ ንግግር ይበልጥ ተከፋሁ፡፡ ዛሬም ልክ እንደ የልጅነት ሕይወቴ "አንቺ ነሽ ጥፋተኛ" ብሎ እኔ ላይ የሚፈርድ፣ እኔ ላይ ጣቱን የሚቀስር እንጂ ሁለቱንም ወገን አዳምጦ፣ ለማንም ሳያዳላ ጉዳዩን በስክነት መርምሮ፣ ጥፋተኛው ከጥፋቱ እንዲታረም የሚገስፅና ይቅርታ እንዲጠይቅ የሚያደርግ አንድም ሰው በዙሪያዬ ለማግኘት አልታደልኩም፡፡

በእውነቱ እነሱን - በተለይ ሠራተኛዋን ምንም የማስቸግርበት ጉዳይ አልነበረም፡፡ እናም ራሴን ችዬ መኖር በምችልበት በዚህ ሰዓት ተመልሼ ከእናቴ ጋር በጠላትነት የምፈላለግበት ሰበብ ስላልታየኝ "ቤት ፈልጌ ቤቷን እለቃለሁ" አልኩት - አባዬን፡፡ አባዬ ከቤት የመልቀቅ ሃሳቤን ያስጨንቀውና በወቅቱ ከጐኔ ሳትለይ አብራኝ ለምታድረው ለመብራቴ ከሥራ ስትመጣ ጠብቆ አማከራት፡፡ እሷም "እረ'ባክሽ፣ ከቤት እወጣለሁ ማለትሽን ተይ፤ መውጣት ብትፈልጊ እንኳ ከወለድሽ በኋላ ይሻልሻል" አለችኝ፡፡ እኔ ግን ምክሯን ባለመቀበል በነጋታው በእልህ የሚከራይ ቤት ስፈልግ ዋልኩ፡፡

ሳይሳካልኝ ቀርቶ ወደ ቤት ስመለስ እህቶቼም ተመካክረው ጠበቁኝና እናቴ ወደ መኝታ ክፍሏ እስክትሄድ ድረስ ፊት ለፊት እንዳንተያይ ጥንቃቄ እንዳደርግ፣ ማለትም ከክፍሌ እንዳልወጣ ምክር ብጤ ጣል አደረጉልኝ፡፡ በወቅቱ እናቴ በግቢው ውስጥ ልዩ የቡና ማፍያ ክፍል ነበራት፡፡ ብዙውን ጊዜ አውሲያው እንዳዘዛት እዛው ክፍል ቡና ስታፈላ ውላ ሲመሽ ነው ወደ መኝታ ክፍሏ የምትገባው፡፡ እናም ሁሌ ጧት ቡና ወደምታፈላበት ጎጆ እስክትሄድ ድረስ (ፀሐይ ለመሞቅ በሚያስፈልገኝ ሰዓት ሳይቀር) ከክፍሌ ንቅንቅ ላለማለት ተስማማሁ፡፡

ከዚህ ምክክር በኋላ የአይጥና የድመት ኑሯችን ቀጠለ፡፡ ከእናቴ ጋር ፊት ለፊት የምንተያይበት አጋጣሚ ስላልነበረ አሁን ጭቅጭቁና መነታረኩ ጋብ ብሏል፤ ክፉ መነጋገሩም ቀርቷል፡፡ ነገር ግን "ቤቴ መጥተሽ ውለጂ!" ብላ በጠራቻት እናትና በልጇ መካከል እንዲህ ያለ የዝምታ መርግ በተለይ ለእኔ ከጭቅጭቁና ከፀቡ በላይ ከባድ ነበር፡፡ የእናትነት ፍቅር ተርቤ፣ በልጅነቴ ያጣሁትን የወላጅ ፍቅር ላጣጣም ብዬ ተስፋን ሰንቄ በደስታ ስበር ለመጣሁት ለእኔዋ የፍቅር ረሀብተኛ ከዚህ የከፋ ቅጣት የለም፡፡

Scanned with CamScanner

ቢሆንም አሁን በእኔና በእሷ ግጭት የሚረበሽ የቤተሰብ አባል አይኖርም። እኔም ለቤተሰቡ ሰላም ስል የምወጣውም የምገባውም በጓሮ በር ነው። እሷ ስለመኖሬ ግድ ያላት አትመስልም። ይህ ግድየለሽነቷ ደግሞ ለእኔ ከሁሉም የከፋ በትር ነበር።

በየቀኑ በጓሮ በር ሹልክ ብዬ እየወጣሁ ለተወሰኑ ደቂቃዎች የእግር ጉዞ ማድረጌን አላቋረጥኩም። እናቴ መጣች አልመጣች ብዬ እንደ ሌባ እየተሳቀቅኩ አጃውንም ገብሱንም ፊትጌ አዘጋጅቻለሁ። የእናቴ ሰራተኛ ሆዬ እንደዚያ ተንገፍጦ ይህን ሁሉ ከባድ ሥራ ስሰራ ዞር ብላም አታየኝም። በዚያ ላይ የሚያስፈልጉኝን ነገሮች ገዛዝቼ የምመጣው ራሴ ነኝ። በአጠቃላይ የምጤ ቀን የደረሰው የየትኛዋንም ድርስ እርጉዝ ወግ ሳላይ ነበር።

- 6 -

ልጅ ሆኜ አያቴን ስለ ልጅ አወላለድ ጠይቄያት ነበር፡-

"እማዬ፣ ልጅ እንዴት ነው የሚወለደው?"

"ከእምብርት በታች እንድ ቀዳዳ አለ፤ ማርያም እሱን ትከፍተውና ልጁ በዚያ ሲወጣ መልሳ ትሰፋዋለች" የሚል ነበር - መልሷ።

በእውነት ልጅ የሚወለደው እንደዚህ ቢሆን እንዴት ግሩም ነበር! በተለይ ለመውለድ እጅግ ከተሰቃየሁ ወዲያ መውለድ በማርያም ቀዶ ህክምና ቢሆን ጥሩ ነበር እያልኩ ተመኝቻለሁ።

ምጥ እንደጀመረኝ የካቲት 12 ሆስፒታል ተወሰድኩ። እዚያ ስደርስ ደም እየፈሰሰኝ ነበር። ህፃኑ ግን ቢጠበቅ ቢጠበቅ ብቅ አልል አለ። ይሄኔ በአምቡላንስ ወደ ጥቁር አንበሳ ወሰዱኝ። እዚያም ስደርስ ተረኛው የማህፀን ስፔሻሊስት ልክ ማህፀኔ ውስጥ እንዳለው ልጁ ቢጠበቅ ቢጠበቅ ብቅ ሳይል ቀረ። እናም የምጤ ነገር እንግዳ የሆነባቸው ዶክተሮች መልሰው ወደየካቲት ሆስፒታል አመጡኝና ሪከቨሪ አስገቡኝ።

በተከታታይ ብዙ ደም ሲፈስኝ በመቆየቱና ምጤም በመክበዱ ምክንያት እጅግ ተዳከምኩ፤ መተንፈስ ሳይቀር እየከበደኝ መጣ። ቢቸግራቸው የትንፋሽ መቆጣጠሪያ አደረጉልኝ። ሆኖም ስቃዩ ከአቅሜ በላይ ስለሆነ በመጨረሻ ራሴን ሳትኩ።

ራሴን ሳውቅ ቶሎ ብዬ ሆዴን ዳበስኩት። ጉደለብኝ። ዞር ስል መቅደስን ከጐኔ አየኋት። "የታለ ልጁ?... የታለ ልጁ?" አልኳት ከስጋቴ የተነሳ አከታትዬ።

"ቆይ ታገሺ፣ በቅድሚያ ዕረፍት አድርጊ" አለችኝ።

"አይ - መጀመሪያ ልጄን ማየት አለብኝ!" ወተወትኳት።

"ለምን አትሰሚኝም? አሁን ገዝም ብለሽ ተኚና ዕረፍት ውሰጂ!"

በኋላ ላይ ልጄን አምጥታ አሳየችኝ። ሴት መውለዴን አወቅኩ። ዓይደ ችግር ዓይደ አልተገለጠም። ሲነግሩኝ ተዘቅዝቃ በመቆየቷ እንጂ ዓይዷ ችግር የለበትም፣ ደህና ነው። ጭንቅላቷም ቆሳስሏል። ይህም የሆነው በተፈጥሯዊው መንገድ አልወጣ ብሏቸው ጐትተው ስላወጧት ነው።

እንግዲህ ይህችን ልጅ የተገላገልኩት ለዘጠኝ ቀናት በተከታታይ በሃይለኛ ምጥ ከተሰቃየሁ በኋላ ነው።

የልጅቷ ክብደት የሆስፒታሉን ሰዎች በጠቅላላ አስደንቋቸው ነበር። የልጅቷ ክብደት ትመዝን ነበር፤ አምስት ኪሎ ልትሞላ 100 ስትወለድ 4.9 ኪሎ ግራም ግራም ነበር የቀራት። እንደዚያም ሆኖ ጤናማ ነች። ቁስሏም ክብደቷም ችግር አልሆነባትም።

እኔ ግን ክፉኛ ታመምኩ። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ እስካሁን ጤናዬ አልተመለሰልኝም።

እንደወለድኩ ቀጥታ የገባሁት እናቴ ቤት ነበር። ነገር ግን በምጤ እጅግ መክበድና ባልተለመደው አወላለዴ ምክንያት ሕመሙ እጅግ ፀናብኝ። ሰውነቴ በመቆሳሰሉ ቆሜ መራመድ ቀርቶ በተኛሁበት መገላበጥም ተሳነኝ። የምበላውና የምጠጣውም (ውሃ ሳይቀር) አልረጋ አለኝ፤ ልጄን ማጥባት ሁሉ አቃተኝ።

እናም ወደ እናቴ ቤት እንደገባሁ ወዲያውኑ ተመልሼ ሀኪም ቤት ተወሰድኩ። በአስቸኳይ በግሉኮስ መድሃኒት ይሰጣት ተባለ። በተጨማሪም ቢያንስ ለአንድ ዓመት ያህል ከባድ ሥራ እንዳልሰራና ለረጅም ሰዓት እንዳልቆም ሐኪሙ አስጠነቀቀኝ።

ሕክምናዬን ተከታትዬ ትንሽ እንደተሻለኝ ተመልሼ እናቴ ቤት ገባሁ።

* * *

የእናቴ ነገር ግርም ይለኛል፤ መሐላችን የሆነ ግራ የሚያጋባ መንፈስ አለ። አሳዝኛት ይሁን የሰው አፍ ፈርታ ምክንያቷ ባይገባኝም ላርስሽ ብላ ቤቷ አስገብታኝ ስታበቃ፣ በሰላም የተነጋገርነው ወይም ፊት ለፊት የተያየነው ግን ጥቂት ቀናት ብቻ ነው። ልጅ ወልጄ ቤቷ ውስጥ በተኛሁበትም ጊዜ ቢሆን በሰላም መቆየት የቻልነው ከሰዓታት አይበልጥም።

ከህመምተኛነቴ አልፎም ተርፎ ከመቅደስና ከመብራቴ በቀር አስታማሚ ማጣቴ፣ እንደዚሁም ቤት ደርሶ ሳይጠይቀኝ የሚመለሰው ሰው መብዛቱ ሆድ አስባሰኝ። ወትሮም መከራን የመቻሌን ያህል ትዕግስትና ችሎ ማለፍ አልፈጠረብኝም። በዚህ ሁሉ መካከል እናቴ እኔ ላይ የምታሳየው ያልተገባ ባህርይ ተደምሮበት ሁለት ሦስቴ የከረረ ጸብ ውስጥ ገብተናል።

Scanned with CamScanner

እንደኔ፣ እንደኔ በእኔና በእናቴ መሃል ፀብ እንዳይቀሰቀስ የተቻለኝን ብርቱ ጥንቃቄ አድርጌያለሁ ብዬ አምናለሁ። ነገር ግን ምንም ያህል ብጠነቀቅ፣ ከእናቴ ጋር በሰላም ውሎ ማደር ፍጹም የማይቻል ነገር ነው። ምክንያቱም ምንም ብጠነቀቅ ግራ ከሚያጋባው ባህሪይዋ የተነሳ ሳይታሰብ ድንገተኛ ፀብ መፈጠሩ አይቀሬ ነው። ማንኛውም ተራ ተብሎ የሚታሰበው ነገር ኃይለኛ ግጭት ውስጥ ሲያስገባ የሚችልበት ዕድል ሰፊ ነውና። ከነዚህ ፀብ ሊቀሰቅሱ ይችላሉ ተብሎ አስቀድሞ መተንበይ ከማይቻልባቸው፣ ነገር ግን በወቅቱ በመሐላችን ድንገተኛ የከረረ ፀብ አስነስተው የመለያያ ጊዜያችንን ካፋጠኑ አሳዛኝ ገጠመኞች መሃል አንዱን ብቻ እንደ ማሳያ ላንሳ፦

በወቅቱ እናቴ ከዋናው ቤት ርቃ ነበር። ያ ሁላችንንም ያሳደገን ጋሼ ሰቦቃ መጥቶ ነበርና ለራሴካዘጋጀሁት ምግብ ሰጥቼው መኝታ ቤት ውስጥ ከመብራቴ ጋር ጨዋታ ይገርለሁ። በዚህ ጊዜ ጋሼ ሰቦቃ የቀን ሥራ ነው የሚሰራው። እንደዚያም ሆኖ ወደቤት ሲመጣ እቅሙ የፈቀደለትን ሙዝ ወይም ዳቦ ይዞ ነው። አብዛኛውን ጊዜ ባዶ እጁን አይመጣም። ለእኔም "ራስሽን ቅቤ ተቀቢው" ብሎ ኪሱ ውስጥ ያገኘውን ሦስት ብርም፣ አምስት ብርም ይሰጠኛል። "አሰኝ፣ ለራስህ ያዘው" ሲሉት የተናቀ ስለሚመስለው ሁሌ ደስ ይበለው ብዬ እቀበለውና በሌላ ቀን ገንዘብ የቸገረው ጊዜ መልሼ እሰጠው ነበር።

እና አሁን እሱ ሳሎን ውስጥ ተቀምጦ ያቀረብኩለትን ምግብ እየተመገበ ነው። ድንገት እናቴ ወደ ሳሎን ስትገባ ታየውና ትጮህበታለች። እሱም እንደሷው በጩኸቷ ላይ ተደርቦ ይጮህባታል። ይኼኔ እኔና መብራቴ "የምን ጩኸት ነው እሱ?" በማለት ተደናግጠን በሩጫ ሄድን። እናቴ እቤት ሰራተኛዋ ላይ ቁጣዋን ታወርደዋለች። "ለምን ምግብ ተሰጠው? ለምን ሳሎን እንዲገባ ተፈቀደለት?" ስትል፣ "እሷ ናት የሰጠችው፣ እኔ አይደለሁም" አለች ሰራተኛዋ ወደኔ እየጠቆመች።

እናቴ ፊቷን አዙራ በንዴት እየተንቀጠቀጠች "ለምን ሰጠሽው አንቺ?!" እያለች ወደኔ መጣች።

"ከራሴ ነው የሰጠሁት። ከእናንተ አይደለም"

"ከራስሽ ቢሆን ማን ሰጪ አደረገሽ?"

"ምናለበት?"

"ደሞ ምናለበት ትለኛለች እንዴ?! እከከከከ... በሰው ቤት አንቺን ማን አዛዥ አደረገሽ? ማነሽና ነው በገዛ ቤቴ ያሻሽን የምታደርጊው?! ኧረ ለመሆኑ ማነው ሰጪና ነሺ አድርጎ የሾመሽ?"

እንዲህ እንዲህ እያለች በጣም የሚመር ነገር ስትናገር እኔም አመረርኩና እኩል መጯጯህ ጀመርን። ጋሼ ሰቦቃም የእናቴን ጥፋተኝነት አንድ በአንድ እየጠቀሰ ከጩኸቷ በላይ ጮኾ ይወቅሳት ያዘ። በዚህ ጊዜ መቅደስ በመሃል ትገባና፣

"እናቴን አትናገሪያት?" ስትል ተቆጣችኝ።

"እንዴት? ማን የአንቺ ብቻ እናት አረጋት?! የእኔም እናት ናት" እኔም በቁጣ መለስኩላት።

"የአንቺ እናትማ አይደለችም!" አለችኝ ‹ምን ዓይነቷ ደፋር ናት› በሚል የንቀት ዓይን ከገላመጠችኝ በኋላ።

"ለኔም ልጄ አይደለችም" አለች እናቴም ከታናሽ እህቴ አፍ ቀበል አድርጋ።

ትናንት ህሊናዬን ሲያቆስል የኖረውን ግፍ በዚህ ለጥል በማያበቃ ተራ ነገር አስታኮ ዳግም ሲነሳ እንደ ቆሰለ አውሬ አጓራሁ። ለያዥ ለገራዥ አስቸገርኩ። በመጨረሻ እናቴ፣

"ከዚህ በላይ አልችልም! ቤቱን አትበጥብጪ፣ ውጪልኝ!" አለች።

"ይሄ የአባቴ ቤት ነው፣ ይገባሻል? የ-አ-ባ-ቴ ቤት ነው። አ-ሁ-ን-ኑ ቀጥ ብለሽ ው-ል-ቅ!" አለችኝ መቅደስም እናቴን ተከትላ።

"ኧረ በቃችሁ ነገር አብርዱ! ምንድነው በረባ ባልረባ ነገር እንደዚህ መሆን?" አለች መብራቴ። በየመሃሉ ነገር ለማብረድ ስትሞክር ቆይታለች።

"አዎ፣ የአባትሽ ቤት መሆኑን አውቃለሁ" አልኳት መቅደስን በንዴት። "ግን ያልገባሽ ነገር ያንቺ አባት የኔም አሳዳጊ አባት መሆኑን ነው። ለማንኛውም እኔም ቤታችሁን ለመልቀቅ ዝግጁ ነኝ። እንዲያውም ዛሬ ማታ እለቅላችኋለሁ"

ዓይኖቼ በእንባዬ ተጋርደው እየተንገዳገድኩ ወደ መኝታ ቤቴ ተመለስኩ። መብራቴም ተከትላኝ መጣች፣ "እስኪ ለጥቂት ቀናት ታገሺ። ክርስትናውን አስነስተሽ ትሄጃለሽ"

"በፍጹም! ዛሬ ነው ቤቱን ለቅቄ የምሄደው!"

"ለምን ሰው የሚልሽን አትሰሚም፣ እስት። አንደኛ ነገር በወሊድ ምክንያት ተጎድተሻል። ትንሽ ማገገም አለብሽ። ሁለተኛ ነገር ደግሞ ክርስትናሽ የቀረው ጥቂት ቀን ነው።"

እኔ ግን በውሳኔዬ ጸንቼ ምክሯን ሳልቀበል ቀረሁ። ቢቸግራት "በይ እሺ ጋሼን እስክነጋግረው ብቻ ቆይ። ከዚያ እኛ ቤት ሆነሽ ልጅቷን ታሳድጊያታለሽ" የሚል ሃሳብ አቀረበችልኝ።

"ከንግዲህ እማንም ቤት መሆን አልፈልግም። ልጄንም ለማንም ትቼ የመሄድ ሃሳቡም ፍላጎቱም የለኝም"

"እስት፣ በእግዜር ድርቅ አትበይ! እሷም እንደሚያማት ታውቂያለሽ። ነገ እነ አባዬን ጠርቻቸው እንነጋገርበታለን" ብላ በሩን ዘግታ ቁልፉን በመደበቅ አሳደረችኝ።

ወላጅ እናቴ በእኔ ላይ እያደረሰችው ያለችውን ተደጋጋሚ በደል መብራቴ እንደ ተራ የቤተሰብ ግጭት በመቁጠር ወደ ጐን ብላ "እሷም እንደሚያማት ታውቂያለሽ" ማለቷ ሲከነክነኝ አደረ። እርግጥ እኔም ህመሟን፣ ችግሯን አውቀዋለሁ። ይሁንና የእሷ ህመም፣ የእሷ ችግርና

Scanned with CamScanner

ጉዳት በሌሎች ልጆቿ ላይ እንዴት ነው የማይሰራው? ይሄ በምንም መልኩ ሊዋጥልኝ የማይችል ሰንካላ ምክንያት ነው፡፡

ከእንግዲህ እኔና እናቴን አስማምቶ የሚያስቆየን ነገር ቢኖር መራራቅ ብቻ ነው፡፡ ሁለታችንም በሰላም መኖር ካለብን እንደ እሳትና ጭድ ተራርቀን ልንኖር ግድ ነው! እንዲያውም እያቶቼ መጥተው "እስከ ክርስትናው እስኪያልፍ ይህን ሁለት ቀን ታገሺ" ብለው ባይማፀኑኝ ኖሮ የእናቴን ቤት ጥዬ ለመውጣት የወሰንኩት ዛሬውኑ ነበር፡፡

በመጨረሻም የመከራረፍና በከፋ የመተያየት ቀናት አልፈው የክርስትናው ቀን ደረሰ፡፡ ብቀየማትም ቃል ነበረኝና ክርስትናውን ለመሰረት ሰጠኋት፡፡ ድግስ ደግሼ ወዳጆቼ ያልኳቸውን ሁሉ ሳስተናግድ ዋልኩ፡፡

ከንግዲህ እናቴ ቤት ለመቆየት የሚያስችለኝ አንዳች ምክንያት የለም፡፡ በቃ - የቆረጥኩት ቀን ይሄ ነበር፡፡ መብራቴ "አንቺ ሥራ ይዘሽ ቤት ተከራይተሽ፣ አንዳንድ ነገሮችን እስክታስተካክይ ድረስ ልጅሽን እኔ እጠብቃታለሁ፣ ምዕራፍም አለችላት" ስትለኝ ስጋቴ ተቀንሶ ልጄን እዛው ትቼያት በማግስቱ የእናቴን ቤት ለቀቅኩ፡፡

ክፍል አምስት

እናትነትና ሠርቶ የማደር ትግል

- 1 -

በወሊድና በተደራረቡብኝ ተከታታይ ችግሮች ምክንያት ሰውነቴ አልቆ አጥንቴ ወጥቷል፡፡ ጡት ሳጠባት ስላልቻልኩ ልጄም እንደኔ በኃይል ተጐድታለች፡፡ ስለዚህ ልጄን ለሞግዚት ሰጥቼ ሥራ መቀጠር እንዳለብኝ ወስኜ፣ ቢያንስ ለሞግዚትና ለልጄ ወተት መግዣ ገንዘብ ልጠይቀው ቀጥታ አርአያ ወደሚገኝበት የእነ መሰረት ሆቴል ሄድኩ፡፡

ስደርስ ከምሽቱ ሁለት ሰዓት ሆኗል፡፡ ጠይቄ በተነገረኝ መሠረት የተኛበት ክፍል ድረስ ሄጄ በር አንኳኳሁ፡፡ "ማነው?" አለኝ፡፡ ድንገት እሱ ጋ መምጣቴ ምን ሊሰማው እንደሚችል ለማወቅ ፈልጌ ድምፅ ሳላሰማ በድጋሚ አንኳኳሁ፡፡ አሁንም "ማነው?" ከማለት በስተቀር በሩን ሊከፍትልኝ ሳይሞክር ቀረ፡፡ እንደገና አንኳኳሁ፡፡ ይኸኔ በስጨት ያለ የአንዲት ሴት ልጅ ድምጽ "ማነው?" ሲል ሰማሁ፡፡ ንዴት እያንዘረዘረኝ ወደ ኋላ ተመልሼ ኮሪደር ላይ ተቀመጥኩ፡፡

ከጥቂት ቆይታ በኋላ በሩ ተከፈተ፡፡ እዛው ሆቴል ውስጥ የምትሰራ፣ በጣም የምግባባትና እንደ ጓደኛ የምቀርባት ሴት ከክፍሉ ወጣ እንዳለች አየችኝ፡፡ ክው አለች፡፡ እንደሚመስለኝ የሆነ ቦታ ለመደበቅ ወይም ወደ ክፍሉ ተመልሳ ለመግባት አስባ ላፍታ እንደ ማመንታት አለችና ድንብርብሩ በወጣ ፈጣን እርምጃ ወደኔ አቅጣጫ ስትመጣ አየኋት፡፡ ሰላም ልትለኝ ድፍረት አጥታ አንገቷን እንደደፋች ካጠገቤ ልትርቅ ስትል ከተቀመጥኩበት ተነስቼ ሰላም ብያት ወደ ክፍሉ ዘለቅሁ፡፡ ባየሁት ሁኔታ ባዝንም፣ ያየሁትን ስለማየቴ አርአያ እንዲያውቅ አልፈለግኩም፡፡ ቀጥታ ወደመጣሁት ጉዳይ ገባሁ፡፡

"አንዳንድ ጥያቄዎች ልጠይቅህ ነበር?"

"ፖሊስ ነሽ እንዴ ጥያቄ የምትጠይቂኝ?" አለኝ ለመቀለድ እየሞከረ፡፡ ይሁንና ከንፈሮቹ ዙሪያ ሃፍረት፣ ዓይኖቹ ውስጥ ደግሞ ድንጋጤ ይስተዋልበታል፡፡ ያፈረው ምናልባት ልጅቷ ከዚህ ክፍል ውስጥ

Scanned with CamScanner

ገምቶ፣ አሊያም ለክርስትና ጠርቼው ስትወጣ አይቻት ሊሆን እንደሚችል ገምቶ፣ አሊያም ለክርስትና ጠርቼው ሳይመጣ በመቅረቱም ሊሆን ይችላል። ርግጥ የክርስትናው ዕለት ቤት መጥቶ "እንኳን ማርያም ማረችሽ!" አይበለኝ እንጂ ቤተሰቦቼን ስለጤንነቴ በስልክ ከመጠየቁም በላይ ለመታረሻ የሚሆኑኝ አንዳንድ ነገሮች አምጥቶልኝ ነበር። እንዲያውም አንድ ኩንታል ተልባ ይዞ የመጣ ሰሞን ቤት ውስጥ መተረቻና መሳቂያ እስከመሆን ደርሶ ነበር።

ዓይኖቹ ላይ የሚስተዋለው ድንጋጤ ደግሞ፣ እንዲህ ከሰውነት ተራ ወጥቼና እጅግ ከስቼ በማየቱ ሊሆን ይችላል። ቀድሞ የሚያውቀኝና ሳያየኝ ለሰነበተ ሰው እውነትም የሚያስደነግጥ ለውጥ ነው የሚታይብኝ።

ሳያየኝ ለሰነበተ ሰው እውነትም የሚያስደነግጥ ለውጥ ነው የሚታይብኝ። "ምነው፣ በቅጡ አልተመገብሽም እንዴ?" ሲል ጠየቀኝ።

"ኧረ እግዚአብሔር ይመስገን። በምግብስ በኩል ችግር የለብኝም።"

"ታድያ ምነው በሃይል ከሳሽብኝ?"

"በፀና ታምሜ ነበር። .... ይልቅ እሱን ተወውና ስልጂ ሞግዚት ፈልጌ ሥራ ለመቀጠር እንዳሰብኩ ልነግርህ ነው አመጣጤ።"

"ምነው? ከእናትሽ ቤት ለቀቅሽ እንዴ?"

"ልለቅ ነው።"

"በሰላም?"

ዝብዝብ ሳላበዛ እናቴ ቤት መቆየት አለመፈለጌን ብቻ ነገርኩት።

"እንደዚያ ከሆነስ የሚያሳስብሽ ነገር የለም። በቃ፣ አብረን የምንኖርበትን ቤት ፈልገሽ ተከራይ። ልጅቷንም አብረን እናሳድጋታለን" አለኝ።

በማርያም ስም እየማለ መዋሸቱ የፈጠረብኝ ብስጭት ሳይበርድ፣ ሚስት ያለው ባለትዳር ሆኖ ዛሬም ከሌላ ሴት ያውም ከቅርብ ጓደኛዬ ጋር ሲወስልት ያገኘሁት የልጄ አባት፣ የቀድሞ ጥፋቱን ያለምንም ሽፍንፍን በግልጽ አምኖ ይቅርታ እንኳን ሳይጠይቀኝ ጭራሽ አብሬው እንድኖር አፉን ሞልቶ በድፍረት መጠየቁ በኃይል አስቆጣኝ።

"የማይሆን ነገር አታውራ። የማይሞከር ነገር ነው። ከእንግዲህ እኔና አንተ ወንድምና እህት ብቻ ነን። በዚያ መልኩ አብረን መኖር የምንችል ሰዎች አይደለንም።"

"ማን በወለደ ነው እኔና አንቺ ወንድምና እህት የምንሆነው?"

ይሄ ንግግሩ በዚህ ባለሁበት አጣብቂኝ ሁኔታ ውስጥ ሆኜ እንኳን ሳቁን ሊያመጣው ደርሶ ነበር። "ለማንኛውም" አልኩት። "የኔ ብቸኛው ፍላጎት ላቤን አንጠፍጥፌ ልጄን ማሳደግ እንጂ ከእንዳንተ ዓይነቱ ሰው ጋር መኖር አይደለም። ምንም ተአምር ቢፈጠር ይህ የማይቀለበስ ውሳኔዬ ነው - እወቀው።"

"በቃ፣ ውሳኔሽ ይኸው ነው?" አፈጠጠብኝ።

"አዎን፤ ዛሬም፣ ነገም፣ እስከመጨረሻውም ውሳኔዬ ይኸው ነው።"

"እንግዲያውስ" አለኝ ከረር ባለ ድምጽ። "ልጄን ለአሳዳጊ ሰጥተሽ ተቀጥረሽ አትሰሪያትም! ወይ ከልጅ፣ ወይ ከሥራሽ የግድ አንዱን መምረጥ ይኖርብሻል። ምርጫሽ ተቀጥሮ ሥራ መስራት ከሆነ ልጄን እወስዳታለሁ።"

"የት?" አልኩት በግርምት። "ትቀልዳለህ ልበል?!"

"የምትቀልጂውስ አንቺ? ገና ያልጠነከረች ልጅ ይዘሽ እንዴት ካማረ ከእናትሽ ቤት ለቀሽ ትወጫለሽ? ከወጣሽም በኋላ ለአሳዳጊ ሰጥቼ ሥራ እቀጠራለሁ ብለሽ ባላሰብሽ። አሁንም ልንገርሽ፣ የኔን ልጅ ተቀጣሪ ሴት አታሳድጋትም። ወይ ለእናትሽ ስጪያት፣ ወይ... እንዲያውም የአባቷ ቋንቋ (ትግርኛ) እንድትማር አሥመራ ወስጄ ከወንድም እህቶቿ ጋር አሳድጋታለሁ።"

ቱግ አልኩ። ሰውየው ይቀልዳል እንዴ! አምጬ በመከራ ስለወለድኳት ልጄ ሳይሆን በጋራ ስለገዛነው የሆነ ዕቃ የሚያወራ አስመሰለው እኮ! "የተሰቃየሁባትን ልጄን ላንተ ቀርቶ ለወለደችኝ እናቴም አልሰጥም!" ዓይኖቼ እሳት መርጨት የሚችሉ ቢሆን ኖሮ አስተያየቴ በቅጽበት ዶግ አመድ አድርጎት ነበር።

"ለምንድነው ግን ከኔ ጋር መኖር የማትፈልጊው?"

ይሄ ሰው ሞኝ ነው ልበል?

"ያቺ የሰኔ ጐልጐልታ ዛሬም ኪስህ ውስጥ አለች?"

"አዎን፣ አለች" ከኪሱ ውስጥ ፈልጎ በማውጣት "ይችው" ሲለኝ እውነትም ሞኝ ነው ስል ደመደምኩ።

"እስቲ አሁን ደግሞ ወደኋላ መለስ ብለህ ይህችን መጽሐፍ ይዘህ የገባህልኝን ቃል ለማስታወስ ሞክር!" አልኩት በትዝብት እያየሁት።

ይሄኔ ጊዜ በቁጣ ተስፈንጥሮ ተነሳ።

"ምነው? የበላኸው ቃልህ ቃጠሎ ለቆብህ ነው ተስፈንጥረህ የተነሳው? በዚች መጽሐፍ ምለህ ተገዝተህ ዋሽተኸኛል፤ እፍረት እንኳን የለህም።"

"አንቺ ራስሽ ከእኔ ጋር ለመኖር ቅንጣት ታክል ፍቅር የለሽም" በማለት ስለፍቅር ማብራሪያ ሊሰጠኝ ሞከረ። ይሄ ሰው ወይ ስለፍቅር ያልገባው ነገር አለ፤ አሊያም ዓይነ-ደረቅ ነው።

"ፍቅር ይቅርታ ያውቃል። አንቺ በረከቦት መትተሽኝ እንኳ ፍቅሬን ነው የገለፅኩልሽ። እንጂማ ሴት መታኝ እጄን አጣጥፌ ዝም አልልም ነበር።" ጥፋቱን እንደ ቀላልና ተራ ነገር ቆጥሮ ጭራሽ እኔ ላይ መፍረድ ጀመረ።

"ለማንኛውም አሁን የመጨረሻ ውሳኔህን በአጭሩ ንገረኝ! ካንተ ጋር ለመነታረክ አቅሙም ጊዜውም የለኝም" አልኩት ንዴቴን ዋጥ አድርጌ።

"የልጅ ማሳደጊያ ገንዘብ እንደሆነ አያሳስብሽ። ይህን የምሰጥሽ ግን አብረን ስናሳድጋት ብቻ ነው። አለዚያ ለኔ ስጪኝ እኔ ራሴ አሳድጋታለሁ!"

Scanned with CamScanner

"ልጆን ወስደህ ልታሳድግ?! አታስበው፣ አይሞክርም! ልጅ ለ አንተ ያገኘሽኝ ቦታ እንድትገኝ፣ እንዳንተ ዓይነት ወንድ እንዲገጥማት ስለማልፈልግ አልሰጥህም። ስትፈልግ ገንዘብ አትስጠኝ ይቅር። ዳግም ለመታለል ፈቃደኛ አይደለሁም። በስሟ ቃል ገብተህ የተቀደሰ ስሟን አርክሰኸዋልና እሷ ራሷ ትፍረድብህ!"

ጥዬው ስወጣ ከምሽቱ ሁለት ሰዓት ተኩል አልፏል። ያኔ ቢሆን ግና አንድ ሰዓት ላይ "መሽቷልኮ! ብቻሽንማ አትሄጂትም" ብሎ ኖሮ በተከተለኝ ነበር። ዛሬ ግን ለእሱ ለመግደርደር ያህል እንኳን ልሸኝሽ ማለቱ ዳገት ሆነበት።

በዚያ ጨለማ ልጅ እያለሁ በብሥራተ-ወንጌል ሬድዮ እሰማው የነበረውን መዝሙር እየዘመርኩ ወደቂርቆስ ቤተክርስቲያን አቀናሁ።

... እረኛዬ! እረኛዬ መከታዬ!
አንተ እኮ ነህ አለኝታ ጠባቂዬ!
ሳዝን ስንገላታ ጠላትም ሲያጠቃኝ!
ፈተና ሲበዛ ቀን ሲጨልምብኝ!
እምላክ አንተ ብቻ ነህ ልትረዳኝ የምትችል
ተስፋዬም በአንተ ነው ሌላ ተስፋም የለኝ...

- 2 -

በዚያ ምሽት፣ በዚያ ጭር ያለ መንገድ እየዘመርኩም እያለቀስኩም በእግሬ ተጉዤ ተጉዤ ቂርቆስ ቤተክርስቲያን ደረስኩ። ለረጅም ሰዓታት እየተንሰቀሰቅኩ ጸሎቴን ካደረስኩ በኋላ እዚያው ከቤተክርስቲያኑ ጀርባ ወደ ለገሀር በሚወስደው መንገድ ላይ ዲቴል በር ከሚባለው ሠፈር ወደምትኖር አንዲት ጓደኛዬ ቤት አቀናሁ። የምትኖረው ብቻዋን ነው። እኔና እርስዋ በተከራየነው ቤት ጉረቤታችን ሆና ነው የማውቃት። ሀባይ ለሀባይ ተግባብተን ጥብቅ ቅርርብ በመመስረታችን ከተለያየንም በኋላ ግንኙነታችን አልተቋረጠም። በልጄም ክርስትና ጊዜ መጥታ ጠይቃኛለች።

በዚህ እኩል ሰዓት ፊቴ በእንባ ታጥቦ እቤቷ በራፍ ጋ ቆሜ ስታየኝ እጅግ ደነገጠች። ከሰላምታ በፊት "ምነው? ሰላም አይደለሽም እንዴ?" አለችኝ። እያለቀስኩ በቤተሰቦቼና በእርስዋ የደረሰብኝን በደል አንድ በአንድ ነገርኳት። አሁን ጊዜ የማይሰጥ እንገብጋቢ ጉዳዬ የቤት ኪራይ መሆኑንም ገለፅኩላት። እሷም አብራኝ እያለቀሰች ነገ ጉሁ እንደቀደደ የሚከራይ ቤት እንደምታፋልገኝ፣ ተስፋ እንዳልቆርጥና እንድበረታ እየነገረች አረጋጋችኝ። በመጨረሻ ሌሎች ለኑሮ የሚያስፈልጉኝን ነገሮች በምን መልኩ ደረጃ በደረጃ እንደምናከናውናቸው በዝርዝር ከመከርንባቸው በኋላ ለመኝታ ጋደም አልን።

ጓደኛዬ ብዙም ሳትቆይ ለዕንቅልፍ እጇን ሰጠች። ከልጄ ተነጥዬ ብቻዬን ሳድር የመጀመሪያዬ ነበር። የልጄን ነገር እንስፍስፍ እያደረገኝ

ስንሰቀሰቅና ዕድሌን ስረግም ያቺ ዝንተ-ዓለም የመሰለችኝን ሌሊት እንዲቹ ፍጥጥ ብዬ አነጋሁት።

ጧት የማታው ምክክራችንን የሚሽር - ማለትም ቤት ፈልጎ ከመከራየት፣ ሥራ ፈልጎ መቀጠር ቢቀድምና ከዚያ ልጄን ለሞግዚት መስጠት እንደሚሻል አዲስ ሃሳብ ፈለቀልን። በዚሁ መሰረት ቀኑን ሥራ ፍለጋ ስንራወጥ አሳለፍነው።

ሥራው ሲሆን ሲሆን የዕለቱ ዕለት፣ ካልሆነም በሁለትና ሦስት ቀን ውስጥ ይገኛል የሚል ቅድመ-ግምት ነበረኝ። አልሆነም። ከሳምንት ሳምንት ያለመታከት ብንንከራተትም ሥራው ሳይገኝ እንደዘበት ወር ሞላ።

በዚህ ሁሉ መሃል በየሰከንዱ ያለፋታ የሚያንሰፈስፈኝን የልጄን ናፍቆት ለአፍታም ቢሆን ለማስታገስ ስል በየቀኑ እናቴ ቤት መመላለሴ አልቀረም። መመላለሱ አታካች ቢሆንም፣ ምርጫ አልነበረኝም። እናቴ ቤት ውስጥ ካለች ወደ ውስጥ መግባት ስለማልችል እህቶቼ ልጄን ዋናው በር ድረስ እያመጡ ያሳዩኝና ሳልጠግባት (ልጠግባትም ብል አልችልም) እዚያ በሩ ጋ ተለይቻት እመለሳለሁ። በዚያም ላይ ልጄን ለደቂቃዎች አቅፌያት በተለየኋት ቁጥር ድምፄ እስኪታፈን ድረስ ሳለቅስ እውላለሁ። "አምላኬ፣ ልጄን ለሰከንድም ቢሆን ከአጠገቧ ሳልለይ አብሬያት መኖር እችል ዘንድ እባክህ የራሴ የምላት አንዲት ጠባብ ክፍል ስጠኝ!" እያልኩ በነጋ በጠባ ፈጣሪዬን በፀሎት እማፀነዋለሁ። እንዲያውም በተደጋጋሚ "ልጄን ስጡኝ፣ እኔ የሆንኩትን ትሁን!" በማለት አያቴንና አክስቴን አስቸግር ነበር። እነሱም፣ "እስቲ ታገሺ፣ መጀመሪያ ሁኔታዎች ይስተካከሉልሽ። አሁን ልውሰዳት ብትይ ምን ታደርጊያታለሽ? ሥራ የለሽ፣ ቤት የለሽ..." እያሉ ያረጋጉኝ ነበር። ጓደኛዬም እኔን ማበረታታቷን አላቋረጠችም።

ልጄ ጡጦ መጥባት በጀመረችበት ወቅት የአንድ ወር ሂሳብ ከፍዬ ወተት ተኮናትሬላት ነበር። አሁን ሥራ ከማግኘቴ በፊት ደግሞ የሁለተኛው ወር ክፍያ ቀኑ ደርሶብኝ በጭንቀት ልፈነዳ ደርሻለሁ። ወይ ከጐኗ ሆኜ ፍቅሬን ሰጥቼ ፍቅሯን አልተቀበልኩ! ወይ ቢያንስ መሠረታዊ ፍላጎቶቿን አላሟላሁ። ሌላው ቀርቶ ከወተት አቅም እንኳ ወተት አቅርቤ ከርሃብ አልታደግኋት!

የሆነ ነገርማ መደረግ አለበት። አለዚያ እኔም ልጄም በረሃብ ማለቃችን ነው። የእኔን ሆነ የልጄን ህልውና ማረጋገጥ የግድ ነው! ዛሬ፣ ነገ የማይባል ግዴታ። አሁን በዚች ቅፅበት መደረግ ያለበት አጣዳፊ ጉዳይ! ከዚች ቅፅበት የተሻለ ጊዜ ከቶ ሊመጣ አይችልም!

ግን ምን ማድረግ እችላለሁ?! አዕምሮዬ እስኪዝል ድረስ አወጣሁ፣ አወረድኩ፣ አንዱን ጥዬ ሌላውን አነሳሁ - ምንም። ለችግሬ የሚሆን ዘላቂ መፍትሔ ጠብ አልልልሽ አለኝ። ከረዥም የጭንቅና መብሰልሰል በኋላ ድንገት አንድ ጊዜያዊ መፍትሔ የተከሰተልኝ መስሎ ተሰማኝ። ወርቆቼን!

Scanned with CamScanner

እናም እናቴ ቤት ያስቀመጥኳቸው ወርቆቼን ሽጬ ቤት ለመከራየትና ከዚያ ሞግዚት ቀጥሬ ሥራ ልይዝ ማሰቤን ለጓደኛዬ አማከርኳት። እሷም በሃሳቤ መስማማቷን ገልጻ፣ "ስለልጅሽ አባት ግን ምንም ነገር አትንገሪያቸው። ቢጠይቁሽ እንኳ እስካሁን አልተገናኘንም ብለሽ በያቸው" ስትል ምክሯን ለገሰችኝ። ሆኖም እኔ በሃሳቧ አልተስማማሁም። "ተፈጥሮዬ የሆነው ነገር እንደሆነው ፊት ለፊት መናገር ነው። እምደብቀው፣ ለመዋሸት እምገደድበት አንዳችም ምክንያት የለኝም። ማንም ሰው አይጨምርልኝ፣ አይቀንስብኝ" ብያት ወደ እናቴ ቤት ገሰገስኩ . በተስፋ።

ያን ጊዜ የአውቶቡስ መሳፈሪያ ተመን 0.15 ሳንቲም ነበር። በእጄ ላይ ያለው ደግሞ 0.25 ሳንቲም ብቻ ነው - ለመልስ ጉዞ አይበቃም።

እናቴ ቤት የደረስኩት መጥፎ አጋጣሚ ሆኖ እናቴ ባለችበት ሰዓት ነበር። እናም ታናሿ እህቴ መቅደስ እንደተለመደው እበሩ ተቀበለችኝና "የወተቱን ፍራንክ አመጣሽ?" ብላ አፋጠጠችኝ።

"አላመጣሁም።"

"የወተቱን ፍራንክ ይዘሽ ነይ ተብለሽ የለ?"

"ለዚያም ነው እኮ የመጣሁት። የወተቱን ሂሳብ መክፈል እንድችል እዚህ ያሉኝን ወርቆች ወስጄ መሸጥ አለብኝ። ልብሶቼንም ልወስድ ነው።"

"ኑው! እንግዲያውስ እሷ እስክትተኛ ወይም ቡና ልታፈላ ወደጎጆዋ እስክትገባ ድረስ ጠብቂ። እስከዚያው እነእማዬ ቤት ወይ ቤተክርስቲያን ደረስ ብለሽ መመለስም ትችያለሽ - ከፈለግሽ።"

እኔም ነገር ለማብረድ ቀጥታ መድኃኒዓለም ቤተክርስቲያን ሄጄ የውስጤን ሁሉ ተንፍሼ፣ ጸሎቱን አድርሼ፣ ሁሉንም ነገር ለእሱ አሳልፌ ሰጥቼ ጊዜው ዓይን ያዝ ሲያደርግ አያቶቼ ቤት ደረስኩ። ገብቼ አረፍ ከማለቴ አያቴ እራት ልትሰጠኝ ጓዳ እንደገባች እህቴ ምዕራፍና ሠራተኞቸው ወርቅነሽ እየተሳሳቁ ተከታትለው መጡ።

"ተልከን ነው የመጣነው" አሉ ገና ሳይቀመጡ፣ ገና ሳቃቸውን ሳይቋጩ።

"ታድያ የእግዜር ሰላምታ ቢቀድም አይሻልም ኖሯል? ለማንኛውም ሳቃችሁን ገታ አድርጉና እስቲ አረፍ በሉ" አለቻቸው አያቴ።

"ኧረ እኛ እንቸኩላለን።"

"እንግዲህ አትንቀዥቀዡ! ቁጭ በሉና እራቷን በልታ ስትጨርስ ከእሷ ጋር አብራችሁ ትሄዳላችሁ።"

"እሷማ ከእኛ ጋር መሄድ አትችልም!"

"ምነው?"

አንቺ ተናገሪ፣ አይ አንቺ ተናገሪ የሚል መልዕክት ባዘለ አኳኋን እርስ በርስ ሲተያዩ ቆይተው፣ "የመጣነው እናቴ ልካን ነው" ስትል ምዕራፍ የመናገሩን ቅድሚያ ወሰደች።

"እኮ ተናገሪዋ!" አለቻት አያቴ። "ምን ብላ ደሞ ላከቻችሁ?"

"አስቴርን ቤቴ እንዳትደርሺ። ህጻኗን እኛ ጋ ትያት፣ ልጆቼ ያሳድጓታል። አንቺ በየወሩ የወተቱን ፍራንክ እያመጣሽ እዚሁ እነማዬ ቤት አስተምጪ ብላለች ብላችሁ ንገሯት ነው ያለችን።"

ወይኔ ልጅት! ልጎርሰው የጠቀለልኩትን እንጀራ ጥዬ ተስፈንጥሬ ተነሳሁ። መሬት ልሁን ሰማይ ልንሳፈፍ የማውቀው ነገር የለም። ሞቶኝ ያወለቅኩትን ጫማዬንና ለብሼው የነበረውን ነጠላዬን ጥዬ ረጅም ገበር ያለው ልብስ ብቻ እንደለበስኩ በባዶ እግሬ ስከንፍ እናቴ ቤት ደረስኩ። ወንድ አያቴና መልዕክተኞቹም ተከትለውኝ መጥተው ኖሮ አብረውኝ ወደ ግቢው ዘለቁ። ቀጥታ የልጄን ልብሶች ሰብስቤ ልጄን ለመውሰድ ወዳለችበት ክፍል ጥልቅ ስል ትናንሽ እህቶቼ ልጄን እንደ ኳስ እየተቀባበሉ "እባክሽ አትውሰጃት!" እያሉ ተማፀኑኝ። ልጄ የረባ ካናቴራ እንኳን አልለበሰችም። ገላዋን ሲያጥቧት ሲያዘገጃጇት ነበር የደረስኩት።

"እኔ ተጠልቼ ልጄን እዚህ የምተውበት ምክንያት አይኖርም። ልጄን አምጡ፣ ንብረቴንም አውጡና ስጡኝ!" ብዬ ዛር እንዳለበት በሽተኛ እየጮኽኩ ሳራሩጣቸው ልጄን እናቴ አለችበት ክፍል ውስጥ ይዘዋት ገቡ። እኔም ተከትያቸው ገባሁና ልጄን ከእናቴ እቅፍ መንጭቄ ወሰድኳት። ሃሳቧ ራሱ፣ ድርጊቷም ጭምር አዕምሮዬ ለመቀበል አዳግቶት እናቴን ዛሬም ድረስ የሚቆጨኝን መጥፎ ንግግር ተናገርኳት፦

"እኔ እንዳንቺ ወልጄ አልጥልም። ልጄን በጥርሴም ይገፍ ቢሆን አሳድጋታለሁ። ቤቴ፣ ቤቴ ለምትይው ግን ያውልሽ። የኔ ልጅ እንደሁ አንቺ ቤት አታድግም። እኔ እንዳንቺ ልጄን የትም አልጥልም!"

የተጠረቃቀመ ብሶቴን በነዚህ ልብ አቁሳይ ቃላት አማካይነት ካፈነዳሁ በኋላ ልጄን በለበስኩት ረጅም ገበር ያለው ልብስ ጠቅልዬ ወጣሁ። ከቁጥጥር ውጪ በኃይል ስለተናደድኩ የጡጦው ክዳን እንኳ ጡጦዋን ሳልይዝ ነበር መንገድ የጀመርኩት። ከተፈሪ መኮንን ትምህርት ቤት ከፍ ብሎ በተለምዶ ኮስትሬ ከሚባለው የእናቴ ቤት ተነስቼ የካቲት 12 ሆስፒታል በር ላይ እስከምደርስ፣ ምን እያደረግኩና ወዴት እየሄድኩ እንደሆነ እንኳ አላውቅም ነበር። ዞር ስል ወንድ አያቴና ታናናሾቼ እህቴና ወንድሜ ለካ እዚህ ድረስ ተከትለውኛል። ልገላገላቸው ብዬ የካቲት ሆስፒታል በር ላይ ቆማ ወደነበረችው ላዳ ታክሲ ጥልቅ አልኩ።

"ምንም ገንዘብ አልያዝኩም። ቤት ስደርስ እከፍልሃለሁ" ብዬው የሚያደርሰኝን ቦታ ስነግረው፣

"አዝናለሁ፣ እዚያ ድረስ መሄድ አልችልም። ጋንዲ ሆስፒታል ፈጥኜ እንድደርስ ተነግሮኝ መንገድ ልጀምር ስል ነው የመጣሽው። ከፈለግሽ ጋንዲ ጋ ላድርስሽ። በተረፈ ምንም ልረዳሽ አልችልም!" አለኝ እሱም እንደኔ በግልፅነት።

Scanned with CamScanner

ብቻ መድኃኔዓለም ቤተክርስቲያን አድርሰኝ እለኩት እየተንፋረቅኩ።

ለትስዩ ልቡን ነካው መሰል እየተንሚነጩ ቤተክርስቲያኑ በር ጋ አደረሰኝ፤ አምስት ብርም ሰጠኝ፤ እኔም ለችሮታው አመስግኜው ወደ አንድ ሱቅ ገባሁና ዳቦና ለስላሳ ገዛሁ፤ የለስላሳው ጠርሙስ ላይ የጡጦ ከዳን ገጥሜ ልጄን ለስላሳ እያጠጣሁ ወደ ቤተክርስቲያኑ አቀናሁ።

ምሽቱ እጅግ በመግፋቱ፤ ለኮንትራት ታክሲ የሚሆን የረባ ሳንቲምም እጄ ላይ ስላልነበር መድኃኔዓለም ቤተክርስቲያን ያሳደሩኛል ብዬ ተማምኜ ብሄድ ዘበኛው አላስገባም ብለው ድርቅ አለ። "እዚህ ሰው አያድርም፤ ክልክል ነው" አለኝ፤ ልጅ ታቅፋ እያለቀሰች ለምትማፀን ችግረኛ እናት ተገቢ ባልሆነና ከስብዓዊነት በራቀ ፍጹም ጭካኔ። ደግሞም ከአክ በላይ ጠጥተዋል።

እኪኒናቸው ሁሉ ተስፋ አስቆራጭ ሆነብኝና ፊቴን አዙሬ ውጪ፤ የቤተክርስቲያኑን አጥር ተደግፌ ድንጋይ ላይ ተቀመጥኩ። ልጄ በብርድ ቢሸታ እንዳትታመምብኝ በመስጋት በለበስኩት ልብስ ገበር ሸፋፍኜ፤ የሰውነቴንም ሙቀት እንድትጋራ በኃይል ወደ ሆዴ ልጥፍ አድርጌ አቀፍኳት።

እንግዲህ የእኔ መንገላታትና መንከራተት አንሶ፤ ህፃኗ ልጅ የሥቃዬ ተቋዳሽ፤ የዕጣ ፈንታዬ ተካፋይ ልትሆን እንግልት ይደርስባት ጀመር። ፍቅርና ሰላም በራቀው ቤተሰብ መሃል ተፈጥራ ገና አጥንቷ ሳይጠነክር፤ በመራት ዕድሜዋ እንድትንከራተት ተፈረደባት።

"ተመስገን! ገናብ ቢዘንብ ኖሮ ምን ይውጠኝ ነበር!"

በዚህ ሁኔታ ፈጣሪዬን እያመሰገንኩ ኩርምት ብዬ በተቀመጥኩበት ግማሹን ሌሊት አሳለፍኩት። ሲነጋጋ አካባቢ - ዘጠኝና አስር ሰዓት ገደማ - ገባሁና ቁርዱን የሚከላከሉልኝን አመቺ ቦታ ፈልጌ አስኪነጋ እዚያው ተጠልዬ ቆየሁ።

ንጋት ላይ ሰዉ ወደየጉዳዩ ውር ውር ሲል፤ የመጀመሪያዋን 31 ቁጥር አውቶቡስ ተሳፍሬ ወደ ለገሀር ጓደኛዬ፤ ወደማሚ ቤት አቀናሁ። እናቴ ቤት ሄጄ ኩ። ይሁንና እናቴ ቤት ከመድረሴ በፊት እህቴ ምዕራፍና ምዕራፍ" ብዬ እህቴን ፍጠራ ቦር ብላ ገላምጣኝ አለፈች። የትንቤት ጓደኛዋ ግን በእግባቡ ሰላም ብላኝ "እናቱ ቤት እንዳትሄጂ! ዕቃሽም ሆነ የልጅሽ ልብሶች እያቀቸሽ ቤት ተቀምጠውልሻል። ቀጥታ እዚያ ሂጂ" አለችኝ። ይህም እናቴ ዳግም ዓይኔን ለማየት እንደማትፈልግ አስገነዘበኝ። እኔ ላይ ያላት ጥላቻ መምረሩንና ጫፍ መድረሱን ያረጋገጥኩት - እያቴ

የተረከበቻቸውን ዕቃዎቼን ስታስረክበኝ እሷም በተራዋ፤ "ሌላ ዕቃ ብለሽ ሄደሽ እንዳትጣይ! የተረፈ ዕቃም ካለሽ አትስጥሽም!" ብላ በአፅንኦት ያስጠነቀቀችኝ ጊዜ ነው።

እኔም የተረፈውን ዕቃዬን ብዬ ተመልሼ አልሄድኩም። "ይቅር በቃ፤ ፈጣሪ አለ - ምንም አልሆንም" ብዬ ተውኩት። ወርቆቼን ነበር በጣም የፈለኩት። ስለሌሎቹ ዕቃዎቼ ግን ብዙም ግድ አልሰጠኝም። ምክንያቱም አሁን ይሄ ሁሉ ግፍ ለምን? ብዬ የምብሰከሰክበት ወይም ምን አጠፋሁ እያልኩ አተካር ገጥሜ ጊዜዬን በከንቱ የማባክንበት ሁኔታ ላይ አይደለሁም። ሙሉ በሙሉ ማተኮር ያለብኝ ኑሮዬን አማሽንፋና ልጄን በእግባቡ እማሳደጉ ላይ ብቻ ሊሆን ይገባል።

እናም ይህንን ሃሳቤን እውን ለማድረግ ወርቆቼን ግማሽ ዋጋ ወርጄ ሸጥኳቸው። ለልጁ ወተት ወርሃዊ ክፍያ መክፈል ከመቻሌም በላይ በሰማንያ ብር ሞግዚትም ቀጠርኩላት። ሴትዮዋን የማውቃቸው አነምንዳዬ ቤት ተቀጥሬ እሰራ በነበረ ወቅት ነበር። ሴትዮዋ የጋራ ሰራተኞችን ቤት ልብስ በማጠብ የሚተዳደሩ ናቸው። ከዚህ በፊት አንዲት ሴት ህፃን ልጅም አሳድገዋል። በዕድሜ የገፉ ረጋ ያሉ ሴት በመሆናቸው ልጄን በእግባቡ እንደሚይዙልኝ ተማምኜባቸዋለሁ።

- 3 -

ከማሚ ጋር ተመካክሬ የካምቦሮቦዋ ምንዳዬ ጋ የሄድኩ ዕለት ነው እንግዲህ እዚያ ባገኘኋት በአንዲት ጓደኛዬ አማካይነት "ሳሙኤል" የሚባል ሆቴል ውስጥ ሥራ ያገኘሁት። ሳምንት ባልሞላ ጊዜ ውስጥም የአርባ ብር የወር ደመወዝተኛ ሆንኩ።

የመጀመሪያ ቀን ልጄን ለሞግዚት ሰጥቼ ወደሥራ ለመሄድ ታክሲ ውስጥ ስገባ ዕንባዬ እንደ ጅረት ይወርድ ነበር። ታክሲው ውስጥ የነበሩ ገሚሶቹ በሀዘኔታ ሲያጽናኑኝ፤ ገሚሶቹ "ፍቅር ነው፤ ፍቅሯን ሳያስጨርሳት ጥሏት ሄዶ ነው!" ብለው አሾፉብኝ። ከሁሉም የከፉብኝ ችግሬን እንዳካፍላቸው በጥያቄ ይወጥሩኝ የነበሩት ናቸው። ምክንያቱም ማንም ሰው በሀዘኔታ ቀርቦ "ምን ሆነሽ ነው?" ብሎ የጠየቀኝ እንደሆን ዕንባዬን መቆጣጠር የምችልበትን አቅም አጣለሁ።

ልጄን ለሞግዚት ጥሎ መሄዱ ከባድ ቢሆንብኝም ግድ ነውና ሥራ ጀመርኩ። የሥራ ድርሻዬ ጽዳትና ማስተናገድ ነው። በየቀኑ በፈረቃ ግማሽ ቀን ነው የምንሰራው። በየሦስት ቀን አንዴ ሙሉቀን ስንሰራ እንውላለን። በተለያየ ምክንያት የሠራተኛ እጥረት ሲያጋጥም ደግሞ ቀን ዘጠኝ ሰዓት ተገብቶ ማታ ይወጣል፤ አስፈላጊ ሆኖ ከተገኘም ይታደራል።

እናም እስከ ዘጠኝ ሰዓት ከልጄ ጋር እውልና ቅር እያለኝ፤ ሆዴም እየተንቦጫቦጨ የግዴን ወደ ሥራዬ አዘግማለሁ። ምንም እንኳን የሥራ

Scanned with CamScanner

ድርሻችን በጠረጴዛ ተከልሎ ድንበር የተበጀለት ቢሆንም፣ በተፈጥሮዬ ሥራ ፈትቶ መቀመጥ ስለማልወድ፣ ለጉልበቴም ስለማልሰስት ድንበሬን ተሻግሬ የሌሎችንም የሥራ ድርሻ እሸፍን ነበር:: ሌላው ቀርቶ ባንኮኒው ውስጥ የልቤን የሚያደርስ ሥራ እየተሰራ እንዳልሆነ ካየሁ የዚያም ሥራ ዘው ብዬ እገባበታለሁ:: በአጋጣሚ ተስተናጋጅ በማይኖርበት ሰዓት እንኳን የደጅም ሥራ አይቀረኝ:: የሆነ ቦታ ቆሻሻ ካየሁ እንደ ሌሎቹ አፍንጫዬን ለንጌ ዘወር ብዬ አላልፍም:: መጀመሪያ አካባቢ ጉብታ ሰርቶ የነበረው የቆሻሻ ክምር በአካፋ ሳይቀር ዝቄ ሙልጭ አድርጌ አፅድቼዋለሁ:: ይህን የማደርገው ልወደድ ባይ ሆኜ ሳይሆን ጽዳት ከመውደዴና ሥራ ፈትቶ መቀመጥን አምርሬ ከመጥላቴ የተነሳ ነው:: በተለይ ከሴቶቹ ጋር ጠረጴዛ ከቦ የማይረባ ወሬ መሰልቀጥ፣ በረባ ባልረባው መገልፈጥና ሰውን በሀሜት መቦጨቅ ሲበዛ እፀየፋለሁ::

ይህ ሁሉ ሲሆን ለካ የቡና ቤቱ ባለቤት ወ/ሮ ካሰች ገንዘብ መቀበያ ቦታ ላይ ተቀምጠው ሁላችንንም በአንክሮ ያስተውሉን ኖሮ፣ አንድ ቀን ጠርተው በትጋቴና ጥራት ባለው ሥራዬ እንደወደዱኝ ገለጹልኝ:: "ስፈርሽ የት ነው? ከቤተሰቦችሽ ጋር ነው የምትኖሪው?" ብለው ጠየቁኝ:: በዚያው ቅፅበት ስሱ ስሜቴ ተነክቶ እዬዬዬን አስነካሁት:: ሴትዮዋ እንባዬን በቀላሉ ልገታው እንደማልችል ከሁኔታዬ አስተውለው ነው መሰል ወደ ግል ክፍላቸው ወስደው ካረጋጉኝ በኋላ ችግር ደርሶብኝ እንደሆን ጠየቁኝ:: በህይወቴ ያየኋቸውን ውጣ ውረዶች በከፊል አጫውትኳቸው::

"ልጄ፣" አሉኝ በጽሞና ሲያዳምጡኝ ቆይተው:: "አንቺ እንደሌሎቹ ሴቶች ከወንድ ጋር ስትሄጂ አይቼሽ አላውቅም:: ታዲያ ከወንድ ጋር ካልሄድሽ ደመወዝሽ ብቻ ይበቃሻል?"

እርግጥ በቂ አይደለም:: ከሌሎች ሴቶች አንፃር የወር ገቢዬ ትንሽ ነው:: ኑሮም እንደሚከብደኝ ግልጽ ነው:: እንደዚያም ሆኖ እንደ ሌሎቹ ሴቶች ከወንድ ጋር የማልወጣው፣ መውጣቱን ስለምፀየፈው ብቻ አይደለም:: በወሊድ ጊዜ ያጋጠመኝ ጉዳትና ሰቆቃ በአንድ ሰሞን ወይም በአንድ ወር የሚፈወስ ቀላል በሽታ አልነበረም:: በዚህ የተነሳ ሐኪሙ ቢያንስ ለአንድ ዓመት ያህል ከወንዶች ጋር ምንም ዓይነት ፆታዊ ግንኙነት እንዳላደርግ አሳስቦኛል::

ለወ/ሮ ካሰች ይህንኑ አስረድቼያቸው ሳበቃ ለጠቅ አድርጌ፣ "መልካም ፈቃድዎ ከሆነ አንድ ነገር ላስቸግርዎ?" ስል ሳስብበት የሰነበትኩትን፣ ግን ድፍረት አጥቼ እስካሁን ያልተነፈስኩትን ጉዳይ ለመጠየቅ ዳር ዳር አልኩ::

"ምንድነው ንገሪኝ፣ የኔ ልጅ?" እሳቸውም አበረታቱኝ::

"ኑሮዬን መደጎም እችል ዘንድ፣ እዚህ ቡና ቤት ሲጋራ እየሸጥኩ ኑሮዬን ብደጉም ምን ይመስልዎታል?"

"ይሄማ ማለፊያ ሃሳብ ነው!" አሉኝ በደስታ::

"በተጨማሪም... እርግጥ አሁን ሰራተኛ አለ:: ግን ሰራተኛ ሲጐድል... ልብስ ማጠቡንም ቢሰጡኝ ደርቤ ልሰራ እችላለሁ" አልኩ አክዬ::

"ምን ችግር አለው ታዲያ" አሉኝ:: እንዲያውም ስኳርና የለስላሳ ሳጥኖች ከሚያስቀምጡበት መጋዘን ውስጥ እንዳርፍበት አልጋም ጭምር ዘረጉልኝ፤ ምግብ ሳይቀር ያበሉኝ ጀመር::

በዕድሌ መቃናት እየፈነጠዝኩ በማግስቱ ሦስት የሲጋራ ዓይነቶች አምጥቼ ከካሸሩ ጐን እሳቸው አጠገብ በማስቀመጥ ንግዶን ሀ አልኩ:: በዚያ ላይ በቡና ቤቱ መስተንግዶዬ የረኩ ደንበኞች ቲፕ (ጉርሻ) ይሰጡኛል:: ጥቂቶቹም ቢራ ወይም ለስላሳ ጠጪ ብለው ይጋብዙኛል:: እኔ ግን ግብዣቸውን በምስጋና ተቀብዬ ገንዘቡን አጠራቅም ነበር:: በዚህ ሁኔታ የወር ገቢዬ አንዳንዴ ሶስት መቶ ብር፣ አንዳንዴም ከዚያ ይበልጥ ነበር::

የገንዘብ አያያዙን ነገር ግን አሁንም አልቻልኩበትም:: ከቋሚ ወጪዎቼ የሚተርፈኝን ብር በጠቅላላ ለልጄ ልብስ አውለው ነበር:: ለነገዬ ብሎ ማስቀመጥን ገና አላወቅኩበትም::

በተረፈ ራሴንና ልጄን ማስተዳደር በመቻሌ ደስተኛ ሆኛለሁ:: በሥራ ቦታዬ ተወዳጅና ተመስጋኝ ሆኜ መገኘቴም አርክቶኛል:: በተለይ የቡና ቤቱ ባለቤት በሥራዬ መደሰት ደስታዬን እጥፍ ድርብ አድርጐታል:: በአጠቃላይ ይሄ ቤት ተመችቶኝ ሰነበተ::

ከሆነ ጊዜ ወዲህ ግን እዚያ የሚኖር፣ የዩኒቨርሲቲ ተማሪ የሆነ የባለሆቴሎቹ ዘመድ የሴትዮዋን ወጣ ማለት እየጠበቀ ያስቸግረኝ ገባ:: "ማታ እኔ ክፍል ነይ" ማለት የዕለት ተዕለት ቀጭን ትዕዛዙ ሆነ:: ችግሬን በግልጽ ባስረዳውም ሊተወኝ አልቻለም:: ከፍላጐቱ ውጪ ምንም ነገር አልሰማ፣ አልቀበል አለ:: ሲመሽ፣ ሲመሽ ስቃይ ማየት ሆነ:: ለሴትዮዋ ስሞታ ባቀርብ ትርፉ በቤተሰብ መሃል ፀብ መፍጠር ነው ብዬ ታገስኩት:: ትዕግስቴ ግን ዋጋ አልነበረውም፤ እንዲያውም እልህ ይዞት እኔን ማስቸገሩን አጠናክሮ ቀጠለበት:: መጨረሻ ሲብስብኝ ለማንም ምንም ሳልናገር ቤቱን ለቅቄ ለመውጣት ወሰንኩ:: ምክንያቱም ሌላ ቤት ተቀጥሬ መስራት ስችል በሁለቱም መሃል ለምን ፀብ ልፍጠር? ከዚያም አልፎ ቢያባርሩትስ? በኔ ሳቢያ ለምን ከትምህርቱ ይስተጓጐል? ስለሆነም መጀመሪያ ማረፊያዬን አመቻቸሁና በውሳኔዬ መሰረት ለአራት ወር ከሰራሁበት ቤት እንደሌባ ሹልክ ብዬ ወጣሁ::

- 4 -

ሳሙኤል ሆቴል ከኔ ጋር ትሰራ የነበረች ልጅ ከአቅራቢያው ባለ አስመራ ሆቴል ውስጥ ኃላፊ ሆኖ ለሚሰራው ሰው ነግራልኝ፣ ከሳሙኤል ሆቴል

Scanned with CamScanner

በለቀቅኩ በማግስቱ ወዲያው ሥራ አግንቼ ተቀጠርኩ፡፡ እዚህም ሥራዬን በፍቅር፣ በትጋት፣ በታማኝነትና በጥራት እሰራ፤ ተፍ ተፍ እልም ጀመር፡፡

በየቀኑ የአንድ ሰዓት ዕረፍት ስለነበረን በዚያች ጊዜ ልጄን አየት አድርጌያት እመለሳለሁ፡፡ አንዳንዴ ሥራ በዝቶ ፋታ ያጣሁ እንደሆነ፣ የልጄ ቤት ከምሰራበት ሆቴል ቅርብ ለቅርብ በመሆኑ ምሽት አራት ሰዓት ላይ ቡና ቤቱ ሲዘጋ አይቼያት የምመለስበት ቀን ነበር፡፡ ብዙውን ጊዜ ተኝታ ስለማገኛት ይከፋኝና ፊቷ በእንባ እየታጠበ በፀጥታ ትኩር ብዬ እያየኋት ለደቂቃዎች ትንፋሿን ሳዳምጥ እቆያለሁ፡፡

አሁንም ቢሆን ከግብገና ከቲፕ የማገኘውን ሳንቲም እያጠራቀምኩ በየጊዜው ለልጄ ልብስ የመግዛት ልምዴን ቀጥዬበታለሁ፡፡ የገንዘብ አያያዜ ለውጥ የሚያሳየው መች ይሆን? በምን መልኩ ይሆን ለነገ ማለትን መማር የምችለው? የተሻለ ገንዘብ ማግኘት ብችልም፣ አያያዙን ስላልቻልኩበት ገንዘቡ እጄ ላይ ሊበረከትልኝ አልቻለም፡፡

እንዲህ ገንዘብ ማባከኔን ሲታዘቡ የቆዩ አንድ አቦይ ገብረሥላሴ የሚባሉ ሽማግሌ አንድ ቀን ቁጭ አድርገው መከሩኝ፡፡

"በየቀኑ ልብስ እየገዛሽ መምጣትሽ ላንቺም ሆነ ለዚህች ልጅ ምን ይጠቅማችኋል? ጨርቅ እንዴ ውሃ ከገባ አለቀ ማለት ነው፡፡ ከዚያ ይልቅ ለምን ባንክ አታስቀምጪላትም፡፡ ከቁጠባም አልፎ ይጠፉብኝ ወይ እስረቅ ይሆን የሚል ስጋት የለብሽም" አሉኝ፡፡

በተፈጥሮዬ የሰውን ምክር የምቀበል ሰው ነኝ፡፡ በዚያ ላይ አዲስ ነገር ለመማር ጉጉ ነኝ፡፡ እናም ከዚህ ቀደም ስለባንክ ምንም ዕውቀቱ ስለሌለኝ በጉጉት፣ "ገንዘብ ወደ ባንክ ማስገባትና ማስወጣት የሚቻለው እንዴት ነው?" አልኳቸው፡፡ የባንክ ሂሳብ ለመክፈት በቅድሚያ የቀበሌ መታወቂያ ስለማስፈለጉ እንዲሁም ስለሌሎች ሂደቶች በዝርዝር አስረዱኝ፡፡

እውነታቸውን ነው አልኩ፡፡ አሁን ይቺ ልጅ ብትታመምብኝ በምኔ አሳክማታለሁ? ሰውየውን አመሰገንኳቸው፡፡ አያቴ መታወቂያ አወጣችልኝ፡፡ እኔም ንግድ ባንክ ሂሳብ ከፍቼ በየሳምንቱ ሰኞ ሰኞ ብር ገቢ ማድረግ ጀመርኩ፡፡

በሥራዬም ወደ ካሸርነት አደግኩ፤ ደሞዜም ከአርባ ወደ ሰማንያ ብር እጥፍ ተመነደገ፡፡ ለጥቂት ወራት በካሸርነት እንደሰራሁ ሰውየው ጠሩኝና "በጣም ጉበዝና ታታሪ ነሽ" ብለው ካወደሱኝ በኋላ "ጓሮ ያለው ምግብ ቤት ለሰው ኮንትራት ሰጥቼው ነበር፡፡ አሁን ሰዎቹ ሊለቁ ነውና እኔ ራሴ ልይዘው አስቤያለሁ" በማለት ተማምነውብኝ ኖሮ እንደ ሽሪካቸው አክብረው ዝርዝር ሁኔታውን ገለጹልኝና የዚያ ምግብ አስተዳዳሪና ተቆጣጣሪ እንድሆን፣ በየወሩም መቶ ሃምሳ ብር ደመወዝ እንደሚከፍሉኝ አሳወቁኝ፡፡

ምን ከፍቶኝ! በደስታ ተቀበልኳቸው፡፡

በተሰጠኝ አዲስ ኃላፊነትና የሥራ ዕድገት ሞራሌ የበለጠ ተነቃቅቶ የምግብ ቤቱን ሥራ ቀጥ አድርጌ ከማስተዳደርም አልፎ ባለኝ ጊዜ ሁሉ የሆቴሉንም ሥራ አግዛቸው ጀመር፡፡ ይሄ የእነ እገሌ የእነ እገሊት ሥራ ነው ብዬ የማልፈው የለም፡፡ የጐደለ ነገር ካለ ሲጠይቁኝም አዳዲስ ሃሳቦችን በማፍለቅ - ለምሳሌ ጠረጴዛዎቹ አበባ ቢቀመጥባቸው፣ የምግብ ቤቱ ግድግዳ በንዲህ ዓይነቱ ቀለም ቢለወጥ ለተስተናጋጅ ይበልጥ ሳቢ እንደሚሆን እነግራቸዋለሁ፡፡ ሌሎች አዳዲስ ሃሳቦችን እየፈጠርኩ ገበያቸው እንዲደራ በማድረግ ይበልጥ አስደሰትኳቸው፡፡

ይሁንና በሥራው መደራረብ ሳቢያ ከልጄ ጋር የምገናኝበት ጊዜ እያጠረ መጣ፡፡ ጭንቀት ያዘኝና አንድ ቀን ለሰውዬው "ልጄን ቅዳሜ ቅዳሜ እንኳን እዚህ ከእኔ ጋር ብትውል ቅር ይልዎታል?" ብዬ አስፈቀድኳቸው፡፡ "ቅዳሜማ የሥራ ሰዓት ነው፤ ባይሆን እሁድ እሁድ ይሁን" አሉኝ፡፡ እናም በሳምንት አንድ ቀን እኔና ልጄ አብረን መዋል ጀመርን፡፡

ልጄ በየሳምንቱ በመጣች ቁጥር ሰውየው እሽኮኮ አድርገዋት ይዞራሉ፤ ኬክና ወተት ይገዙላታል፡፡ እሷም ከሩቅ ስታያቸው "አባባ" እያለች ወደ እሳቸው ትሮጣለች፡፡ በማየው ነገር ደስ ብሎኝ ምስጋናዬን ለፈጣሪ አደረስኩ፡፡ ልጁ ስትወደድለት የማይደሰት ማን አለ!

እዚህ ቤት ያተረፍኩት ተወዳጅነት በጐን ጠላትም አስነሳብኝ፡፡ ፊት ለፊት በጥርሳቸው የሚሸነግሉኝ፣ ዞር ስል ከፋት የሚሸርቡብኝ የሥራ ባልደረቦቼ እንደ አሸን እየፈሉ መጡ፡፡ በማላውቀው ነገር ጠምደው ያዙኝ፡፡ የቡና ቤቱ ባለቤት ልጆች እንኳን ፊታቸውን አጠቆሩብኝ፡፡

አንድ ቀን የባለቤቱ ትልቅ ልጅ "በዚህ ሦስት ቀን ውስጥ ይህችን ዲቃላሽን ይዘሽ ወደምትሄጂበት ካልሄድሽ ጥርስሽን በእጅሽ ለቅመሽ ትሄጂያታለሽ" ብሎ ዛተብኝ፡፡ መጀመሪያ ደነገጥኩ፤ ከዚያ እሳት የተለኮሰብኝ ያህል ነፈርኩ፡፡ "ዲ-ቃ-ላ-ሽ-ን!" የሰራ አካላቴ ተንቀጠቀጠ፡፡ ዘልዬ ባንቀው ደስ ባለኝ! የእኔ ዲቃላ እየተባልኩ ማደግ አንሶ ልጄም ዲቃላ ትባል? በጣም ከፋኝ፡፡ ግን ምን ማድረግ እችላለሁ? ያለኝ አቅም ማልቀስ ነው፡፡

ሰውዬው ከሄዱበት ሲመለሱ ንብረታቸውን አስረክቤ ልሰናበታቸው በማሰብ ልጄን አድርሼ መጣሁ፡፡ ሴቶቹ ቤት ሆኜ እየጠበቅኳቸው ሳለ፣ "ቢሮ ትጠሪያለሽ" ተባልኩ፡፡ ለካ ጉዳዩን ሰምተው ኖሮ ጠየቁኝ፡፡

"እሱ ምንም አልተናገረኝም፡፡ እኔ ግን መሄድ እፈልጋለሁ" አልኳቸው በደፈናው፡፡

"ባትነግሪኝም ሰምቼዋለሁ፡፡ በመሰረቱ ልጄ ሲጠጣ ያመዋል፡፡ ዋናው እንዲህ ሊናገርሽ የቻለው ግን እዚህ ቡና ቤት ውስጥ ያሉ ሰዎች ያልሆነ ወሬ አውርተውለት ነው፡፡ ወሬው ቤተሰቤንም ጭምር በጥብጦብኛል" አሉና የተወራብንን ወሬ በግልጽ ነገሩኝ፡፡

ክው አልኩ! በዕድሜ'ኮ ወንድ አያቴን ያክላሉ፡፡ አይ ሰው! ለካ ሩታን እሽኮኮ አድርገዋት ሲዞሩ ከሷ ወልደው ነው ተብሎ ተወርቶ ቤተሰቡ

Scanned with CamScanner

ሲበጣበጥ ከርሞዋል! ይሄ "እሱ" የሚባል በሽታ የስንቱን ቤት፣ የስንቱን ትዳር አፍርሶ ይሆን? የስንቱን የእንጀራ ገመድ በጥሶ ይሆን? ከጧት እስከ ማታ ስሰራ፣ ስለፋ፣ ስሯሯጥ ነው የምውለው። ለወሬ እንኳን ጊዜ የለኝም። የምተኛውም ለሴቶች ማረፊያ ተብሎ ከተሰጠን ክፍል ውስጥ ከሴቶቹ ጋር ነው - ወንድ ፍለጋ ውጭ ያደርኩበት ቀን እንኳን የለም!

"ለመሆኑ የልጅቷ አባት ማነው?"

ነገርኳቸው።

"እንዴ እሱማ የአገሬ ልጅ፣ እንደውም ዘመዴ እኮ ነው" አሉኝ። "ብይ አይዞሽ፤ በወሬው መረበሽ የለብሽም። ባንቺ አልተጀመረም - የነበረና ያለ ነው። ሰምተሽ እንዳልሰማሽ ሥራሽን ቀጥይ። ወሬኛው እንደ ልማዱ ያውራ... እዚህ እስካለሽ ምንም ችግር አይገጥምሽም - በኔ ይሁንብሽ። እኔ በደንብ እነግራቸዋለሁ" ብለው ሸኙኝ።

ሰውየው እናግረውኝ ሳምንት ባልሞላ ጊዜ ውስጥ፣ ማታ ለመኝታ ወደ ሴቶቹ ክፍል ስገባ የልብስ ሻንጣዬ ላይ ሊጥ የመሰለ ነገር ተደፍቶበት አገኘሁ። ሴቶቹ ክፍል የደረስኩት ጋደም ከማለታቸው ነበርና "የምን ሊጥ ነው?" ስላቸው፣ "እኛ አላየንም" ብለውኝ ፊታቸውን አዙረው ተኙ።

በዛው ሰሞን ደግሞ ደጅ ቆሜ ሳለሁ አንዲት ሴትዮ ትመጣና፣ "ያቺ የምግብ ቤት ኃላፊ ተብዬ ሴት የታለች?" ትለኛለች። "እኔ ነኝ፣ ለምን ፈለግሽኝ?" አልኳት፣ ለደህና ጉዳይ እንዳልፈለገችኝ ‹ተብዬ› ከሚለው ቃሏ ብረዳም።

መልስ ሳትሰጠኝ እየተመናቀረች ወደ መጠጥ ቤቱ ገባችና ከሰውዬው ትንሽ ልጅ ጋር ጭቅጭቅ ያዘች። አልፌያቸው ወደ መኝታ ክፍል ልገባ ስል፣ "የአባቴ ልጅ አይደለችም፤ እንዲያውም አባቴ የልጇን አባት ያውቀዋል፤ ሙች የእሱ ልጅ አይደለችም" ሲላት ጆሮዬ ውስጥ ጥልቅ አለ። "ዝም በል፣ ቀጣፊ። ምን ታውቃለህ አንተ? ቆይ ባልሰራላት!" ብላው እሷም እየተቆናጠረች ስትሄድ አየኋት።

ህይወቴ መስመር ያዘልኝ ብዬ ተረጋግቼ መኖር ስጀምር የዚህ ዓይነቱ አሳፋሪ አሉባልታ ጠልፎ ሲጥለኝ ሲያግደረድረኝ በሃይል አዝኜ ወደ መኝታ ክፍላችን ዘለቅኩ። የሌሊት ልብስ ላወጣ ሻንጣዬን ልከፍት እጄን ስሰድ ቁልፉ ተፈልቅቆ፣ ዚፑ ተከፍቶ አየሁ። ወዲያው ደግሞ የአበሻ ቀሚሴና የውስጥ ሱሪዬ መቀደዱን አስተዋልኩ። የነጠላዬ ግማሹ ጥለት ተቀዶ ተወስዷል።

"እናንተ! ማነው ይህን የሚያደርግ?" ስል ጮህኩ።

ሴቶቹ ለእንቅልፍ እየተዘጋጁ ነበር። "አቦ፣ እኛ አናውቅም!"፣ "እኛን ለቀቅ አድርጊን!"፣ "ይሄ እንዳይሆንብሽ ከፈለግሽ ቀድሞውኑ የሰው ባል አለመንካት!" ጭራሽ ከእኔ ብሰው፣ ከእኔ በላይ እየጮኹ ተቀባበሉብኝ።

አሁንስ በዛ! በጣም በዛ! እንዴት እንደዘለልኩ ለራሴም ይገርመኛል። "ቀድሞውኑ የሰው ባል አለመንካት!" ያለችው ሴት ላይ እንደ ጎሽ

ግንባሬን አሹሉ በመንደርደር ጉብ አልኩባት። ደግነቱ የተቀሩት ለእኔም ለእሷም አላገዙም። ሲገላግሉን እንኳን አልሞከሩም። ሁለታችንን ተያይዘን ስንቀጣቀጥ ያገላገሉን ከውጭ ጩኸት ሰምተው የመጡ ሌሎች የቡና ቤቱ ሠራተኞች ናቸው።

ልጅቷ ለፖሊስ እከሳለሁ ብላ እየዛተች ከግቢው ወጣች፤ አልተመለሰችም። በዚያው በሄደችበት አደረች።

ጧት ለቡና ቤቱ ባለቤት የተቀደዱትን ልብሶቼን አሳየኋቸው። አዘኑ። ነጠላ ግዢበት ብለው ከዋጋው እጥፍ ገንዘብ ሰጡኝ። "ይቅርብኝ፣ እለቃለሁ" ብዬ ያስቸገርኳቸው ጊዜ ደግሞ በደመወዜ ላይ በርከት ያለ ብር ጨምረው ሰጥተውኝ፣ መልካም ዕድል ተመኝተው አሰናበቱኝ።

- 5 -

ሳሙኤልም ሆነ አስመራ ሆቴል በኑሮ መረጋጋት፣ በሥራዬ መደሰት፣ በአሰሪዎቼ መወደድ ስጀምር ነው ነገሮች መበላሸት የጀመሩት። የኔ ሳቅ የበጋ ጤዛ ነው። መፍካት ሲጀምር ይከስማል፤ መርጠብ ስጀምር የሚያደርቅ፣ መብራት ስጀምር የሚያጨልም፣ መሳቅ ስጀምር የሚያስለቅስ ነገር አያጣኝም። የኔ ሳቅ ዕድሜ የለውም። ቀጥዬ በሰራሁባቸው ሌሎች ሁለት ቡና ቤቶችም ያጋጠመኝም ይኸው ነው። በየሄድኩበት እንቅፋት አያጣኝም።

እርግጥ በዙሪያዬ ክፉ ሰዎች የመኖራቸውን ያህል ጥቂት ቅን ሰዎችም አሉ። ስኬቴን የሚናፍቁ፣ ዕድገቴን የሚደግፉ፣ ሰላምና ደስታዬን የሚመኙ፤ መጠቃቴ የሚያንገበግባቸው፣ መከፋቴ የሚያሳዝናቸው፤ ስታመም የሚያስታምሙኝ፣ መድረሻ ሳጣ መጠጊያ የሚሆኑኝ... ጥቂት ደጋግ ሰዎችም አጋጥመውኛል።

ከአስመራ ሆቴል ወጥቼ ትንሽ እንደቆየሁ አንዲት የአባቴ ዘመድ ሰንጋ ተራ አካባቢ በሚገኘው ደሳለኝ ሆቴል በስልሳ ብር ደመወዝ አስቀጠረችኝ። ከሩታ ክርስትና ወዲህ የእኔና የአርአያ ግንኙነት ሙሉ በሙሉ ቢቋረጥም፣ ከስንት አንዴ አፈላልጎ አለሁበት ድረስ በመምጣት "ልጄን ወስጄ ላሳድጋት ስጪኝ" ብሎ እኔን መነትረኩን አላቋረጠም ነበር። ከዚህ ሌላ እኔና እሱን የሚያገናኝ አጋጣሚ አልነበረም።

ከአርአያ በኋላ በየተቀጠርኩበት ሆቴል እየተከታተለ የሚያገኝ አንድ ሰው ተፈጠረ። እንግዲህ ከአርአያ ወዲህ እኔን እንዲህ በትጋት የሚከታተለኝ ሁለተኛ ሰው መጣ ማለት ነው። ይህ ስሙን የማልጠቅሰው ሰው፣ ሥራ እንኳን በማቋርጥባቸው ጥቂት ቀናት ሳይቀር ያለሁበትን አፈላልጎ ይጠይቀኛል።

በመጀመሪያ ሰሞን ነገሩ አላምር ብሎኝ፣ ያው ዞሮ ዞሮ የወሲብ ጥያቄ ማንሳቱ አይቀርም ብዬ ገመትኩ። ነገሮች ገፍተው ከመምጣታቸው

Scanned with CamScanner

በፊት መጠንቀቅ እንደሚያስፈልግ ተረድቼ የደረሰብኝንና ያለሁበትን ሁኔታ በዝርዝር ገለጽኩለት። ምንዳዬ ቤት መቃብራቸው የተማሰ አካውንት የቃጡብኝን የመድፈር ሙከራ፣ ባለትዳሩ አርአያ እንዳታለለኝና በአጠቃላይ ከወንዶች ጋር ጥሩ ገጠመኝ እንደሌለኝ - በተለይ ባለትዳር ወንድ ለዶታዊ ግንኙነት ሲቀርበኝ እንደምጠላ አብራራሁለት። ይህን የባለትዳር ወንድ ጉዳይ ያነሳሁበት የግራ እጅ ጣቱ ላይ ቀለበት ስላየሁ ነው። ደግሞም ጥላቻዬን ባነሳ እንኳን ሀኪም ወሲባዊ ግንኙነት እንዳላደርግ እንደከለከለኝም አስረዳሁት።

እሱም ግልፅነቴን አድንቆ ይበልጥ ይረዳኝ ጀመር። እኔም ይሄን ሰው እግዚአብሔር ለእኔ የሰጠኝ ረዳት ነው በማለት እመነበት ጀመር።

ከሆቴል ሆቴል ስንከራተት መጠጊያ ማረፊያ የሆነችኝ ኳደኛዬ ማሚ፣ አንድ ቀን ስለዚህ ሰውዬ ጨዋታ ታነሳና በመሀል "ይሄ ሰው አለ አንድ ነገር ይህን ያህል አይረዳሽም። አንድ ቀን ጥያቄውን ማንሳቱ አይቀርም" አለችኝ።

"ነገሬዋለሁ፣ ችግሬን ያውቀዋል" አልኳት።

"ብቻ አስቢበት፣ ነገሩን ችላ አትበይው" ብላ አስጠነቀቀችኝ።

ያቺ እዚህ ሆቴል ያስቀጠረችኝ የአባቴ ዘመድም በበኩሏ "እንዲህ ሆነሽ እንዴት ትዘልቂዋለሽ? ግድየለሽም ሀኪም አማክሪ፤ ከዚያ በኋላ የሚስማማሽን መከላከያ ትወስጂያለሽ እንጂ እዚህ ሥራሽ መባልሽ ላይቀር ለምን?" ብላ ልታግባባኝ ሞከረች።

እናም ደሳለኝ ሆቴል በተቀጠርኩ ሰሞን፣ በማሚ ግፊት ማህፀኔን ተመረመርኩ። ሐኪሞቹ ቀላል ቀዶ ጥገና አደረጉልኝ። ለአምስት ቀን ሆስፒታል ተኛሁ። ሰውየው ሕክምናውን ከጀመርኩበት ቀን አንስቶ የነበረብኝን ወጪ ሙሉ በሙሉ ሸፈነልኝ፤ የሚያስፈልገኝን ነገር ሁሉ አሟላልኝ።

ግንኙነታችን ከዕለት ወደ ዕለት እየጠበቀ፣ እየደረጀ ሄደ። ከእናቴ፣ ከቤተሰቦቼና እሱን ከሚያውቁ ሰዎች ስለ እሱ የምሰማው መረጃ እሱን በማግኘቴ እየተሰማኝ የመጣውን ሞቃት ስሜት የሚበርዝ ሆነብኝ። እሱን ስጠይቀው "ውሸት ነው" አለኝ። ጉዳዩን ለእግዚአብሔር ሰጥቼ እንደበፊቱ እየተሰማኝ ቀጠልኩ።

ከዚህ ሰው ጋር የሚያስማሙን ብዙ ነገሮች በመሐላችን ነበሩ። ባወቅኩት መጠን፣ በቀረብኩት ቁጥር የተረዳኋቸው፣ ዛሬ እንደ ስህተት የምቆጥራቸው ሁኔታዎች ብዙ ነበሩ። በመሆኑም አንዳንዴ መረር ያለ ፀብ ውስጥ እንገባለን፤ ሁለታችንም ሰላማችንን መርጠን መልሰን እንታረቃለን።

እሱ እያገዘኝ እኔም እየሰራሁ ስንኖር ብዙ ቆየን። በዚህ ሁሉ ቢሆን ለመሸጥ መመኘቴ አልቀረም። ተከራይቼ እንደ ሱቅም፣ ደረቅ እንጀራም ቦታ የሌሎችን ሴቶች የሥራ ድርሻ ደርቤ መስራቴን አላቆምኩም።

* * *

ደሳለኝ ሆቴል እያለሁ አንድ "አረንጓዴ ሆቴል" ሥራ የሚያስራ ሰውዬ ደመወዝ ጨምሮ በካሸርነት ሊቀጥረኝ እንዳሰበ ነገረኝ። አላንገራገርኩም - ሄጀ ተቀጠርኩ። ምንም እንኳን የተቀጠርኩት በካሸርነት ቢሆንም ሥራ እወዳለሁና ብርጭቆ አጥባለሁ፣ መስታወት እወለውላለሁ፣ ወደሽንት ቤት ስሄድ ቆሽሾ ካገኘሁት አጸዳዋለሁ፣ ውሃ እደፋበታለሁ፣ ከፊት ለፊቴ አንድ ዕቃ ያለቦታው ካገኘሁ አንስቼ እቦታው አስቀምጣለሁ። በአጠቃላይ ምንም የሚቀረኝ ሥራ አልነበረም።

ይህ ባህሪዬና ታታሪነቴ በየደረስኩበት ከአሰሪዎቼ ሽልማትና ምስጋና ቢያስገኝልኝም አብሬ ከምሰራቸው ሰራተኞች ዘንድ ግን ስምምነት አሳጣኝ። የተለያየ ስም አሰጠኝ። ምንም ባደርግ ምን፣ የኔን ነገር በበጎ ዓይን አያዩትም። "ልታስወቅሰኝ ፈልጋኮ ነው፤ ልወደድ ባይ!" ከማለት አንስቶ "የራሷ ቡና ቤት መሰላት እንዴ?!" ብለው እስከመሳለት ደርሰዋል። ግድም አይሰጠኝ። አላማዬ ሥርቶ ትልቅ ደረጃ ላይ መድረስ ነውና በሰራተኞቹ መጠመድ ምንም አይመስለኝም። አልገባቸውም እንጂ እንጀራ የማገኝበት ቦታ እስከሆነ ድረስ እምን - የራሴ ቤት ነው!

ሌላው ቀርቶ በባህሪም አንግጣምም። እነሱ ይጠጣሉ፣ ያጨሳሉ፣ ይቅማሉ፣ ከወንድ ጋር ይወጣሉ። እኔ ግን ከአንዱም የለሁበትም። የምንም ነገር ሱስ የለብኝም።

ሴቶቹ ከነገሬ ሁሉ የሚጥማቸው የቡና አፈላል ሥርዓቴና ሳቂታነቴ ብቻ ነው። ቡና ማፍላት የምወደው የቡና አፈላል ስመቱ (ሴሬሞኒው) ደስ ስለሚለኝ እንጂ የቡና ሱስ ኖሮብኝ አይደለም። ለአመሉ አቀምሳለሁ እንጂ አንድ ስኒ እንኳን ጨርሼ አላውቅም። ለሳቅም ቅርብ ነኝ። በትንሽ ነገር ኧ ብዬ ከልቤ ስለምስቅ የሥራ ባልደረቦቼ በጠቅላላ አሳሳቁ እጅግ ደስ ይላቸዋል። (እንዲያውም እናቴ በቅርቡ በቴሌቪዥን የሳቅ ውድድር ሲካሄድ አይታ "አስቴር ሄዳ ብትወዳደር ታሸንፍ ነበር" እስከማለት ደርሳ ነበር።)

ከዚህ በቀር የሥራ ባልደረቦቼ ምኑም አይጥማቸው። በዚያ ላይ ሰው ስለሚወደኝና ስለሚጋብዘኝ፣ ቲፕም ስለሚሰጠኝ በሃይል ይመቀኙኝ ነበር። የምለብሰው ከእነሱ በላይ ነው። "እኛ ከወንዶች ጋር እየወጣን የሷን ያህል እንኳን አናገኝም፤ የሆነ ነገር ሳይኖራት አይቀርም" ብለው ያሙኛል።

እንቃም ቢሉኝ አልቅምም። ጭፈራ ቤት እንሂድ ቢሉኝ አልሄድም። ከከተማ ወጣ ብለን እንዝናና ቢሉኝ በጄ አልልም። እያንዳንዱ የዕረፍት ጊዜዬን ማሳለፍ የምፈልገው ከልጄ ጋር ብቻ ነውና "እናንተ ሂዱ፣ እኔ አልሄድም" እላቸዋለሁ። ደግሞም ያገኘሁትን ገንዘብ በጠቅላላ ለልጄ እንጂ ለሌላ ላውለው አልሻም።

Scanned with CamScanner

አንድ ቀን ፍልውሃ ሄደን ገላችንን እንታጠብ ሲሉኝ ግን፣ አይቼው ስለማላውቅ፣ ሄዶ ማየትም አመኝ ስለነበረ ከነሱ ጋር ሄጄ ገላዬን ታጥቤያለሁ።

እናም ከጥቂት ሳምንታት በኋላ የሆነች ልጅ እቡና ቤቱ ተቀጥራ ለመሥራት ትመጣና "እቅሻለሁ" ትለኛለች። ልጅቷ ከሳሙኤል ሆቴል ልለቅ አካባቢ ተቀጥራ ሥራ ጀምራ ነበርና እኔም በዓይን እንደማውቃት ነግሬያት ትንሽ ከተጫወትን በኋላ ገላዬን ልታጠብ ሻወር ገባሁ።

ለካስ እኔ የማላውቀው፣ እሱ ግን የሚያውቀኝ ሰው ስለእኔም ስለአባቴም ቤት ነግሯታል። አባቴ ሀብታም እንደሆነ፣ ሆኖም ልጁ አባቱ ቤት ዘንድ ደርሶ እንደማያውቅና ስለአባቴ አውሊያነት በዝርዝር እንዳጫወታት ልጅቷ አብረውኝ ለሚሰሩት ሴቶች በዝርዝር ስትነግራቸው፣

"እኛምኮ ጠርጥረናል። ለካ ከእኛ በልጣ የምትታየው ለዚህ ነው። ይገርምሻል፣ ፍልውሃ ወስደን ከውስጥ አካሏ በስተቀር ሁሉን ገላዋን አብጠርጥረን አይተን ነበር። ግን ምንም የተለየ ነገር ልናይባት አልቻልንም" ይኳታል። በዚህ ጊዜ ከሻወር ወጥቼ ኮሪደሩ ላይ ልብስ እያስጣሁ ነበር።

ማሳሰፍ የሚባል ነገር አልፈጠረብኝምና ስንደረደር ገብቼ፣

"እናንተ! የምትሉትን አንድ በአንድ ልቅም አድርጌ ሰምቻለሁ" ብዬ ጮህኩባቸው።

"እኛምኮ ፍልውሃ የወሰድንሽ ጠርጥረንሽ ስለነበረ ነው። ለማንኛውም አሁን እርግጡን አውቀነዋል" አሉኝ።

"ምኑን ነው ያወቃችሁት? ሰውነቴን ለማየት እንዲህ ከምትደክሙ መጀመሪያውኑም በግልጽ ብትነግሩኝ እኔ ራሴ በፈቃደኝነት አሳያችሁ አልነበር? የሆነስ ሆነና ማወቁ ለምን አስፈለጋችሁ? እኔማ ከእሱ ተፈጥሬ አባቴ አይደለም ልል አልችልም - እናንተ ግን ምን አሳሰባችሁ? የኔ ዕድል ለእናንተ አይሆን! ይህን ያህል መጨነቃችሁ ለምንድ ነው?" ወሬውን ወዳመጣችው ልጅም ዞሬ፣ "አንቺ ደግሞ የነገረሽን ሰውዬ ትነግሪኛለሽ፤ እሰበት ድረስ ወስደሽም ታሳይኛለሽ" አልኳት ትዕዛዝ በተላበሰ ድምፅት።

"ችግር የለውም፣ ልነግርሽ እችላለሁ" አለችኝ እየተቅለሰለሰች። "እንዲያውም ዛሬ እዚህ ሆቴል ሥራ እንደጀመርኩ ነግሬዋለሁ፤ ጓደኛዬ ስለሆነ ይመጣል" አለችኝ።

"ይልቅ እንዳንቺ መሆን ስለምንፈልግ አባትሽ ጋ ውሰጂን" አሉኝ ሴቶቹ፣ ለማስተባበል ምን ይህን ያህል አደከመሽ በሚል ቃና።

"ምን ፈልጋችሁ ትሄዳላችሁ? ለምንስ እንደኔ መሆን አማራችሁ? እንደኔ ሆናችሁ ካልተወለዳችሁ እንዴት እንደኔ መሆን ይቻላችኋል? ችግር ካለባችሁ መፍትሄው አዋቂ ቤት መሄድ አይደለም። መፍትሔው በራስ መተማመን ነው፤ መፍትሔ ያለው በሚኬድበት ቦታ ሳይሆን የተሰጠን ፀጋ ማወቁ ላይ ነው። እንዲያውም ልንገራችሁ፣ በእናንተ ዕድሜ ላይ ያለ ሰው እንደዚህ ዓይነቱ ነገር መኖሩን ማወቁ በራሱ እጅግ ደንቆኛል።"

❋ ❋ ❋

ማታ በካሽሪው ወንበር ላይ እንደተሰየምኩ ያ ወሬኛው ሰውዬ መጣ። ወዲያውኑ አወቅኩት። በአንድ ወቅት አይኑ ታሞ አባቴ ቤት ውስጥ ተኝቶ አይቼው ነበር።

"አይንህ እንዴት ነው? ተሻለህ?" አልኩት።

"አሁንማ ተሽሎኛል! አንቺስ እንደምነሽ?" ሲል መልሶ ጠየቀኝ።

"እግዚአብሔር ይመስገን"

"እንዴት ሆቴል ውስጥ ተቀጥረሽ ልትሰሪ ቻልሽ?"

"ምክንያቱም የአባቴ ሀብት የኔ ስላልሆነ። የአባቴ ህይወት የኔ ህይወት ስላይደለ የራሴን ህይወት እየፈለግኩ ነው" አልኩት።

ልጁ እንደ አባቴ ያለ ቤት ጭራሽ ደርሶ እንደማያውቅ መናገሩና ኃይማኖተኛ ለመምሰል መሞከሩ ውስጤ በኃይል ናቀው። የሰው ልጅ ጣቱን ሰው ላይ የሚጠቁመው፣ የማይመለከተውን ነገር የሚፈተፍተው፣ የራሱን ገመና ሸሽጎ የሰውን ገመና ለመዘክዘክ የሚራወጠው ለምን ይሆን? ምን ሽልማት አገኝ ብሎ ነው? ማንም ሆዱን ሳይረግጠው፣ ማንም ሳይጠይቀው የማይመለከተውን ጉዳይ ሲዘበዝብ ነግቶ የሚመሽበት? ሐሜተኛው ቀርቶ ሐሜት ሰሚው አለማፈሩስ ከምን የተነሳ ይሆን? ለጥሩ ነገር ሲሆን፣ አንድን ሰው ከጥፋቱ እንዲታረም በግልጽ ሊነግሩት ሲገባ በእንዝሩ መታፈሩና መፈራቱስ ከምን የመነጨ ይሆን? ሰውን መቦጨቅ፣ የሰውን ገመና ሲቆፍሩ መዋልና ማደር ምን ሊረባ? አይ የሰው ነገር!

በዚህ የተነሳ ሁሉም ነገር አስጠላኝና የቡና ቤት ሥራ በቃኝ ብዬ ተውኩት። ወዲያውኑ ደግሞ የልጁ ሞግዚት በዕድሜ መግፋትና በጤና ማጣት ሳቢያ "ከእንግዲህ አልችልም" ብለው ልጁን አስረከቡኝ። እኔም ከልጁ ጋር አንድ ቤት ውሎ የማደር ጥማቴን ለማርካት በስልሳ ብር አንድ ክፍል ቤት ተከራይቼ ልጁን ይዤ ገባሁ። ለመጀመሪያም ጊዜ ራሴ የማገዘበት የራሴ ቤት ኖረኝ፤ ለመጀመሪያም ጊዜ ሩታን እንደልብ አቅፌ የምውልበትን ዕድል አገኘሁ። በእውነቱ ደስታዬ ወደር አልነበረውም።

ምንም ገቢ ባይኖረኝም እጄ ላይ የነበረው ገንዘብና ያልተቋረጠው የወዳጄ እገዛ ሳልቸገር እንድቆይ አደረገኝ። ከሰውየው ጋር የነበረን ግንኙነት እየጠበቀ ቢመጣም፣ የእሱን እጅ እየጠበቅኩ ሥራ ፈትቼ መቀመጥ አልዋጥልሽ አለኝ። ሲላው ቀርቶ የቤት እመቤት ነን ብለው እየተኮፈሱ እጅና እግራቸውን አጣጥፈው የባሎቻቸውን እጅ የሚጠባበቁ ሴቶች ላይ እናደዳለሁ። በሰው የጠላሁትን ነገር ደግሞ በራሴ ላይ ደርሶ ማየትን በፍጹም የማልፈቅደው ጉዳይ ነው!

Scanned with CamScanner

- 6 -

ያከራዩኝ ሴትዮ በጡረታ የሚተዳደሩ መነን ሴት ነበሩ። በቤቱ ንግድ ልጀምር ፈቃድ ጠይቂያቸው አይሆንም አሉኝ። ሌላ ቤት ብከራይም አልሆነም። ቀጥሎ የተከራየሁት ቤት ደግሞ የቤቱ ባለቤት በነጋ በጠባ "ብዙ ዕቃ ታጥቢያለሽ፤ ቀኑን ሙሉ ውሃ ስትደፋፊ ነው የምትውይው" የሚለው የማያቋርጥ ንዝንዛቸው ሲመረኝ ይህንንም ለቅቄ አያቶቼ ሰፈር ሌላ ቤት ተከራየሁ። በዚህ ቤት ውስጥ እኔና ልጄ ደስ ብሎን በሰላም እንኖር ነበር። ምን ያረጋል! ቤቱ ለሌላ ግለሰብ ተሸጠና ለመልቀቅ ተገደድን።

በወቅቱ ሩታ ለትምህርት ደርሳለች። እናም ለትምህርቷ ቅርብ የሆነ ሰፈር ሳፈላልግ አያቶቼ "ለምን እዚህ እኛ ግቢ ውስጥ ቤት ሰርተሽ መኖር አትጀምሪም?" የሚል አስደሳች ሃሳብ አቀረቡልኝ። እኔም ለልጄ ትምህርት ቤት የምመኘው አካባቢ በመሆኑ ደስ ብሎኝ ቤቱን ለመስራት ተፍ ተፍ ማለት ጀመርኩ። የጤንነቴ ችግር ሳይገድበኝ ከአንድ ሰራተኛ ጋር ራሴ ጭቃ ረግጬ፣ ራሴ ገድግጄ፣ ራሴ ከወንዝ ድንጋይ እየተሸከምኩ በከባድ ውጣ ውረድና በእግዚአብሔር ቸርነት ቤቱን ሰርቼ አጠናቀኩ። አህል እንኳን የምቀምሰው ሰራተኞቹን አስናብቼ ነው። ማድቤትም እንደነገሩ ሰራሁ።

የአያቶቼ ቤት ፊት ለፊት ሲሆን፣ እኔ ቤት የሰራሁት ደግሞ በጓሮ በኩል ነው። ከድሮም አትክልት ያለበት ግቢ ስለምወድ የቤቱን መሠረት የጣልኩ ሰሞን ግቢዬ ውስጥ የተለያዩ የአትክልት ዓይነቶችን፣ ባህር ዛፍና ጽዶችን ገዝቼ በመትከል ግቢዬን ለኑሮ ምቹ አደረግኩት።

ልጄም ትምህርት ቤት ገባች። ተመስገን!

በዚህ ሁኔታ አፎይ ብዬ ኑሮዬን በተረጋጋ መንፈስ እየመራሁ ሳለ፣ *ሥራ* የለመደች፣ መቀመጥን የምትጠየፍ ነፍሴ አላስቆም አላስቀምጥ አለችኝ። እናም ከዕለታት አንድ ቀን ስደተኛው መድኃኒአለም ቤተክርስቲያን አምሽቼ ልክ ወደ ቤት እንደተመለስኩ ቀጥታ አያቶቼ ቤት ጐራ አልኩና አያቶቼ "እዚሁ በሰራሁት ቤት ውስጥ ንግድ እንድጀምር ፍቀዱልኝ?" ስል ጠየቅኩ።

"እዚህ? ደግሞ እዚህ ምን ዓይነት *ሥራ* ልትሰሪ አሰብሽ?" አሉኝ በመገረም።

"እንደ ሻይ፣ ምግብና ደረቅ እንጀራ መሸጥ ያሉ ነገሮች።"

"እንግዲያውስ መጀመሪያ አጐትሽ ይምጣና ከሱ ጋር እንምከርበት!"

በተፈጥሮዬ እንደ ህፃን ችኩል ነኝ፤ አንድ ነገር ካሰብኩ እስካረገው ድረስ እንቅልፍ የለኝም። እናም ጠዋት ማታ ጨቀጨቅኳቸው።

"አሁን እዚህ ጫካ ድረስ ማን ሲመጣልሽ ነው? ይቅርብሽ፣ አተርፍ ብለሽ እንዳትከስሪ!"

"ማድ የላችሁም፣ ልሞክረው። ከከሰርኩም ልክሰር፤ እናንተን እንደሆነ አልነካ።"

በመጨረሻ እያቅማሙ ፈቀዱልኝ።

በዚያኑ ቀን ዐጥ ያለ ቦታ መርጬ ቂጭ አልኩና ስለምጀምረው የንግድ *ሥራ* በጽሞና እቅድ ስነድፍ ዋልኩ። በማግስቱ በታላቅ ተነሳሽነት ለጊዜው በዋናነት የሚያስፈልጉኝን ዕቃዎች ገዛዝቼ፤ ዳቦ፣ ጠላ፣ ሻሜታና ምግብ እያዘጋጀሁ በአካባቢው ላሉ ወዛደሮች ማቅረብ ጀመርኩ። ሰርቶ ከመለወጥ ጽኑ ምኞቴ የተነሳ ደከመኝ፣ አመመኝ ሳልል ከጧት እስከ ማታ ያለዕረፍት ደፋ ቀና ማለት ያዝኩ። ሁሌ ጧት ጧት ምድርና ሰማይ ሳይላቀቅ ማልጄ ከእንቅልፌ እነሳና እንጀራ እጋግራለሁ፣ ወዲያው ደግሞ ካራኪሎ ወደተባለ ሠፈር እሄድና ለወጥ የሚሆን *ሥጋ* ሸምቼ ምግብ አዘጋጃለሁ። ገበያ ቀንቶኝ የሰራሁት ምግብ ካለቀ ደግሞ ቀልጠፍ ብዬ ከአራት ኪሎ ወይ ከጊዮርጊስ ቅንጥብጣቢ *ሥጋ* በማምጣት ደንበኞቼን አስተናግዳለሁ። ሰራተኛ እስከቀጠርኩበት ጊዜ ድረስ ገበያ የምሄደው፣ የማድ ቤቱንም *ሥራ* የምሰራው፣ ልጄንም ወደ ትምህርት የማደርሰው እኔው ራሴ ነበርኩ።

አያቶቼ እንደሰጉት ገበያ አጥቼ ለኪሳራ አልተዳረኩም። እንዲያውም ገበያው ቀስ በቀስ ደርቶልኛል። በአካባቢው ካሉ ወዛደሮች በተጨማሪ የተፈሪ መኮንን ት/ቤት ተማሪዎችም ጓደኛ በጓደኛ እየተሳሳቡ በመምጣት የቤቴ ቋሚ ደንበኞች ሆነዋል። ይህን ማድረግ የቻልኩት አያቶቼ ጠርተው ቦታቸውን ለመኖሪያነት ስለሰጡኝ ነውና በደግነታቸው እየተደሰትኩ፤ ፈጣሪዬንም እነሱንም በየጊዜው እያመሰገንኩ በጥሩ ሁኔታ ስንቀሳቀስ ቆየሁ።

ደስታዬ ግን እንደ ጠዋት ጤዛ መሰንበት ተሳነው። ገና በማለዳው የከፋት ፀሐይ ወጥታበት ዕድሜው ሊያጥር ተቃርቧል። ጨርሶ ተንኖ ሳይጠፋ ላሰነብተው መታገል ነበረብኝ...

አያቶቼ በ*ሥራ*ዬ የተደሰቱ መስሎኝ ነበር። ሰንበት ብሎ እንደገባኝ ግን አያቶቼም ሆኑ አክስትና አጐቴ የእኔን *ሥራ* የሚያዩበት ዓይን የተለየ ነበር። በመሆኑም ባልጠበቅኩት ሁኔታ አንድ ቀን "*ሥራ*ውን ማቆም አለብሽ!" ብለው አስደነገጡኝ።

"ለምን? ምክንያቱስ?" አልኩ ከድንጋጤዬ ብዛት ምላሴ እየተሳሰረብኝ።

"ምክንያቱማ የተከበረ ቤታችን የዱርዬ መሰብሰቢያ ስላደረግሽው ነው" አሉኝ ቁጣ ቁጣ እያላቸው።

ደንበኞቼ ወዛደርና ተማሪዎች እንጂ ዱርዮች እንዳልሆኑ፣ የሚበሉትን በልተው፣ የሚጠጡትን ጠጥተው ውልቅ ከማለት ሌላ ከመሃላቸው አንድ እንኳ ችግር ፈጥሮ እንደማያውቅ፣ ለወደፊቱም ቢሆን ችግር የሚፈጥሩ ዋልጌዎች እንዳልሆኑ... ትዕግስት ተላብሼ አልፎ

Scanned with CamScanner

አልፎም በስጭት እያልኩ ላስረዳቸው ሞከርኩ። ንግግሬ የእነርሱ ልቦና እንኳ ሊከደው የማይችል ገሀድ እውነት ስለሆነ ክርክር ሲገጥሙኝ አልደፈሩም። ይሁንና በዚያም አለ በዚህ ፍላጐታቸው ሥራውን እንዳቆም ብቻ ስለሆነ፤ "የምታስጮሂው ሙዚቃስ ቢሆን? ሠፈሩን ሁሉ ሲበጠብጥ አይደል እንዴ የሚውለው? ጐረቤት ልታሳጨኚኝ እኮ ነው" የሚል ያነጣ ሰበብ አመጡ።

"ኧረ ተዉ እናንተ ሰዎች! ጐረቤት እንኳን አንድ ቀን መጥቶ ስሞታ አላቀረበም። እንዴት የገዛ ሰዎቼ በዚህ ሰንካላ ምክንያት ሥራሽን አቁሚ ትሉኛላችሁ? ይህ ተወዳዳሪ የሌለው ጭካኔ ነው!" ሽንጤን ይዤ ተሟገትኳቸው።

"አይ እንግዲህ የምትሰሚ ከሆነ ስሚ። በገዛ ቤታችን መበጥበጥ አለብን እንዴ?"

"ማን በጠበጣችሁ? ማን ደረሰባችሁ? እስኪ ከደንበኞቼ መሃል አንድ እንኳ ለከሮ ሲበጠብጥ ሰምታችሁ የምታውቁ ከሆነ ተናገሩ። ሌላው ቀርቶ ከእኔ ቤት ድምጹን ከፍ አድርጎ የሚናገር፣ ጮክ ብሎ የሚስቅ ሰው አለ?"

"ሰዎችሽ ተዘፍዝፈው ጫት ሲቅሙ አይደል እንዴ የሚውሉት?" አለች እያቴ።

"ኧረ እማዬ፣ ያላየሽውን አትናገሪ። ማን ሲቅም አየሽ? ጫት ሊቅሙ ቀርቶ ባዶ እጁን ተቀምጦ የሚውልም የለም። በሉ፣ ጠጡ፣ ሂዱ፣ በቃ!"

ቆዩ ቆዩና ደግሞ "ሽንት ቤት ሞላ" የሚል አሳማኝ ያልሆነ እኔን ከግስጋሴዬ ማደናቀፊያ ሰበብ አመጡ።

"ሽንት ቤቱን ለኔ ተዉት። በሞላ ቁጥር በራሴ ወጪ አስጠርገዋለሁ" አልኩ። ዳሩ የአንድ ወገን ጥረት ምን ሊፈይድ? አውቆ የተኛ...ነው ነገሩ።

ደግነቱ አሁን ማንም ሆነ ማን ያደናቅፈኛል እንጂ አይጥለኝም። ተግተርትሬ እቆማለሁ።

- 7 -

በቤተሰቦቼ ሰላም ማጣቴ ሳያንስ በተደጋጋሚ እየታመምኩ ስቃዬን ማየት ጀምሬያለሁ። ሰሞንም ህመሜ ጠንቶብኝ ጳውሎስ ሆስፒታል ተኝቻለሁ። ሆዴንም ጀርባዬንም ያቀጥለኛል፣ ደም ያስመልሰኛል፣ ሀኪሞቹ ምንም ቢጥሩ ምን፣ በተለይ ደም የሚያስተፋኝን ማቆም ተሳናቸው። በጉልኮስ ብቻ ዘጠኝ ቀን ተኝቼ ከታከምኩ በኋላ ነበር ትንሽ የተሻለኝ። ሀኪሞቹ ትኩስ ነገር እንዳልጠጣ፣ እንደ በርበሬ ያለ የሚያቃጥል ነገር እንዳልበላ

አስጠንቅቀው ሸኙኝ። ቤት እንደገባሁ ደግሞ እንደገና ታመምኩና ሌሊቱን የካቲት ሆስፒታል አሳለፍኩት። ከየካቲት ሆስፒታል ወደ ቤት በተመለስኩ በማግስቱ ደግሞ ለሦስተኛ ጊዜ ታምሜ ወደ ጳውሎስ ሆስፒታል ተወሰድኩ። የሕመሜን መንስኤ አንድም ሀኪም ሳያውቅልኝ ከአራት ቀናት በኋላ ከጳውሎስ ሆስፒታል ወጣሁና በተመላላሽነት መታከሜን ቀጠልኩ።

ህመሙ አድቅቆኝ እቤት ውስጥ ለበርካታ ቀናት የአልጋ ቁራኛ ሆኜ በነበረ ወቅት እህቴ ምዕራፍ እየተመላለሰች ትጠይቀኝ ነበር። ነገር ግን እንደ ድሮዋ ሳቂታ፣ ተጫዋች አልነበረችም። ትፈዛለች፣ ትካዜ ታበዛለች።

የሆነ ከባድ ችግር እንደደረሰባት ገምቼ፣ በሁኔታዋም ተጨንቄ ችግሯን እንድታካፍለኝ ጠይቂያት ነበር። እሷ ግን የሆነችውን ልትነግረኝ አልፈቀደችም። በምን ዘዴ ላውጣጣት እንደምችል እያሰብኩ ሳለ ጤንነቴን የሚጠይቅ ጎረቤት መጣና በመሃል ሳትነግረኝ ሄደችብኝ። ቆረቆረኝ።

ሌሊቱን በበሽታዬ ላይ ስለእሷ ሳስብና ስጨነቅ አደርኩ። ሲነጋ ሐኪሜ ጋ ደርሼ ተመለስኩና ላስጠራት ሳስብ እራሷ መጣች። ጠያቂዎቼ እስኪሄዱ ጠብቄ፣ "ምን ሆነሻል? ንገሪኝ ግዴለም። ሃምሳ ሎሚ ለአንድ ሰው ሸክም ነው ይባል የለ?" አልኳት ችግሯን እንድታዋየኝ ለሰለስ ብዬ እያግባባኋት።

"ምንም አልሆንኩኝም፣ እስት" አለች ሙትት ባለ ድምጽ።

"ተይ አትደብቂኝ! የሆንሽውማ ነገር አለ። ሁኔታሽ ራሱ ይመሰክራል'ኮ።"

ከስንትና ስንት ማግባባት፣ ከስንትና ስንት መለማመጥ በኋላ ማርገዟን ነገረችኝ።

"እና አሁን ሃሳብሽ ምንድ ነው?"

"ማስወረድ። ማስወረድ ብቻ። መውለድ አልፈልግም።"

ፈራሁ። ለህይወቷ እጅግ ፈራሁ። "በይ እንዲች ብለሽ እንዳትነኪ። ሰው የፈለገ ቢልሽ ፅንሱን ለማጨናገፍ ምንም አይነት እርምጃ እንዳትወስጂ። መጀመሪያ ለሀኪም አሳውቀን በትክክለኛው መንገድ መምከር አለብን። ለመሆኑ ከኔ ሌላ ለማን ተናግረሻል?"

"ለማንም፣ ከአንቺ በቀር ለማንም አልተናገርኩም"

"ጥሩ። በይ ነገ በጠዋቱ ልደታ ማርያም በሩጋ ጠብቂኝ። ከእንግዲህ አንድ ላይ ወጣ ገባ ስንል ቢያዩን ጥሩ አይመጣም።"

በእውነቱ ነግቶ እዚያ እተቀጣጠርንበት ቦታ በሰላም እስካገኛት ድረስ አንዳች ዘግናኝ እርምጃ የምትወስድ መስሎኝ ስጨነቅና ስሰቃይ አደርኩ። በሌሊት ተነስቼ እዛው ልደታ አካባቢ አንድ ሆስፒታል ወረፋ አስያዝኩላትና ወደተቀጣጠርንበት ቦታ ሄድኩ። በጭንቀትና በፍርሃት ተውጣ አገኘኋት - አሳዘነችኝ። አጽናናኋት።

ወረፋዋ ደርሶ ሀኪሟ ጋ ስንቀርብ፣ "ሶስት ወር ያለፈው ስለሆነ አደጋ ሊኖረው ይችላል። መጀመሪያ እስፔሻሊስት ማማከር አለብን" አለችን።

እህቴ ክው ብላ ቀረች። ልደታ ማርያም እስክንደርስ እያለቀሰች ዕድሏን ታማርር ነበር።

"ምንም ነገር እንዳታደርጊ በዚች በእመቤታችን ስም ቃል ግቢልኝ! ማስወረዱ አደጋ አለው ስለተባለ ይህን ነገር በፍጹም መሞከር የለብሽም" አልኳት።

"ቤተሰቦቼስ...? የቤተሰቦቼ ነገር እጅግ አስፈርቶኛል'ኮ" አለችኝ እየተነፋረቀች።

"ስለእነሱ አታስቢ። እኔ ዘዴ አዘጋጅቻለሁ።"

"ምን ዓይነት ዘዴ?" አለችኝ በጉጉት ዓይን ዓይኔን እያየች።

"መጀመሪያ ቃል ግቢልኝ!"

"እሺ..."

"ማንም እዚህ ቦታ ይሳካልሻል ቢልሽ አትሄጂም?"

"አልሄድም! አላስበውምም።"

ድጋሚ ቃል ካስገባኋት በኋላ ሌሊቱን ሙሉ ሳስብበት ያደርኩትን ነገር በዝርዝር ነገርኳት። እስክትወልድ ድረስ ራቅ ያለ ሰፈር ቤት ተከራይቼላት አቅሜ የፈቀደውን ሁሉ እንደማደርግላት፣ ከወለደችም በኋላ ህፃኑን ወስጄ እንደ ራሴ ልጅ ላሳድገው ብችል ደስተኛ እንደምሆን ስነግራት በንግግሬ መሀል ጣልቃ ገብታ፣

"ቤተሰቦቼስ...? ያን ሁሉ ጊዜ ጠፍቼ ስከርም አይጨነቁም...? በጭንቀት አገር ምድሩን አይበጠብጡትም..." ስትል ስጋቷን በጥያቄ መልክ አጋራችኝ።

"የነሱ ነገር አያሳስብሽ። ቀላል ነው። ...ይኸውልሽ የሆነች ሴትዮዋ ከዚህ ቀደም ‹እሩቅ ባይሆንብሽ እኔ ጋ ትገቢ ነበር› ብላኝ ስለነበር መጀመሪያ እኔ ዛሬውኑ እሷ ጋ እሄድና የሚከራይ ባዶ ክፍል እንዳላት እጠይቃታለሁ። ግን የሴትዮዋን መልስ እስከምናገኝ ምንም ነገር እንዳታደርጊ። እኔ እስከ ዛሬ ማታ አሳውቅሻለሁ። ሴትዮዋ ቤቷን ልታከራየን ፍቃደኛ ከሆነች አንቺ ወዲያውኑ ለቤተሰቦችሽ ‹ሥራ አግኝቼ ራቅ ወዳለ ቦታ ስለሄድኩ አታስቡ፤ እዛ ስደርስ ያለውን ሁኔታ በሙሉ እጽፍላችኋለሁ› በማለት ደብዳቤ ጽፈሽ ታስቀምጪና ለማኝ እንትን ሳይል ሁለት ቅያሬ ልብስ ብቻ ይዘሽ ማንም ሰው ሳያይሽ በድብቅ እኔ ጋ ትመጪያለሽ።"

"ከዚያስ?"

"ከዚያማ በየወሩ ከደመወዝሽ ላይ ተቆራጭ እንደላክሽ በማስመሰል ወደ ቤት እንልካለን - ከእግዚአብሔር ጋር እኔ እሰጥሻለሁ።"

"ውይ አስት! ውለታሽ በጣም ከባድ ነው - መመለስ የምችል አይመስለኝም።"

"እሱን ተይውና...ይልቅ ያሰብኩትን ልጨርስልሽ። እናም በሰላም ወልደሽ ጥቂት እንደቆየሽ - ከፈለግሽ ‹ሥራው ስላልተስማማኝ ተመልሼ ወጣሁ› በማለት ወደቤትሽ መግባት ትችያለሽ። እንዴት ነው ያስኬዳል?"

"በጣም አሪፍ ሃሳብ ነው እንጂ! የሚገርም ነው! እንዴት አሰብሽው?"

"እስከዚያው ማንም ሰው ምንም ነገር መስማት የለበትም። ሁለታችንም ምስጢር ጠባቂ መሆን አለብን። አለዚያ አደጋ አለው። ገብቶሻል አይደል?"

"ገብቶኛል" አለች።

ሁለታችንም በቅድስት ድንግል ማርያም ስም ቃሉ-መሃላ ከፈፀምን በኋላ በመጨረሻ ወደሌላ ጥያቄ ዞርኩ።

"ለመሆኑ ያረገዝሽው ከማን ነው? አሁንም ታገኚዋለሽ?" ጠየኳት።

"አዎን፤ ሥራው አምቦ ጉደር የሚባል አገር ነው። በሚቀጥለው ሳምንት ይመጣል።"

በዚህ ሰዓት ስለፍቅረኛዋ ከዚህ በላይ ጠይቄ ላስጨንቃት አልፈለኩም።

ጧት አልጋና ሌሎች አስፈላጊ ዕቃዎችን ገዛዝቼ እተከራየሁላት ቤት ካስገባሁላት በኋላ የዚያኑ ዕለት ለዓይን ያዝ ሲያደርግ ወደተከራየሁላት ቤት ወሰድኳት። ከቤት ወጥታ የማታውቅ፣ እንደ እኔ ችግርን ያልቀመሰች፣ በድሎት የኖረች ልጅ ስለሆነች ለመጀመሪያ ጊዜ ከቤቷ ስትወጣ ሊሰማት የሚችለውን ነገር ሁሉ እያሰብኩ ተረበሽኩ። አዲሱ ቤቷ የደረስነው እኔም እሷም እያለቀስን ነበር። በዚያ ሁሉ መንገድ ምንም አልተነጋገርንም ማለቱ ይቀላል። እኔም እሷም ቤት ምን እንደሚባል፣ ምን ያህል እንደሚጨነቁ በማሰብ ሀይለኛ መረበሽ ውስጥ ተዘፍቀን ነበር። ይህ የወሰድነው እርምጃ በርግጥ ትክክለኛ እርምጃ ይሆን? እንዳሰብነው በሰላም ወልዳ፣ በሰላም ወደቤቷ ትመለስ ይሆን? የዚያ የሚወለደው ህፃን ልጅ ዕጣ ፈንታስ ምን ይሆን?

ወደተከራየሁላት ቤት ደርሰን ካስገባኋት በኋላ መሽቶ ስለነበር ነገ እንደምመጣ ነግሬያት፣ ለአንዳንድ ወጪዎች ፍራንክ በእጇ ሰጥቼያት ለሴትዮዋም በለቅሶ በተሰባበረ አንደበት "አደራ እንደ ልጅሽ እያት። ከቤት ወጥታ ስለማታውቅ እንዳይቸግራት አደራሽን ተከታተያት" ብያት እያለቀስኩ ቤቴ ደረስኩ።

ቤቴ ስገባ አያቶቼ ስለመጥፋቷ የማውቀው ነገር እንዳለ ሊጠይቁኝ መጥተው እንደነበር ሰማሁ። ጭንቀቱና መረበሹ፣ ሙሉ ሙሉ ካልለቀቀኝ ህመሜ ጋር ተደማምሮ በኃይል ድካም ቢጫጫነኝም፣ እንደሰማች ለምን

ወዲያውኑ አልመጣችም? ተብዬ ሌላ ትርጉም እንዳይወሰድብኝ በመስጋት ቀጥታ እያቶቼ ቤት አመራሁ።

እንደገመትኩት ጠፋች ተብሎ ቤቱ ታምሷል። የማየው ነገር ረብሾኝ ከእነሱ እኩል እያለቀስኩ ደንዝዤ በፀጥታ በተቀመጥኩበት ሰዓት አክስቴ መብራቱ ፖሊስ ይመስል ሰው መመርመር ትወዳለችና፣ "እሁን እንቺ ምዕራፍዬ ጠፍታ እንደዚህ ሆነሽ መቀመጥ ነበረብሽ ወይ?" ስትል ድንገት አስደንጋጭ ጥያቄ ወረወረችብኝ።

"ምን ማድረግ ነበረብኝ?" አልኳት የምንተፍረቴን መናገር አቅቶኝ እየተንተባተብኩ።

"ባህሪሽን እስከማውቀው ድረስ... ብቻ ለማንኛውም የሄደችበትን ቦታ ታውቂ ይሆናል ብዬ እገምታለሁ" አለችኝ በመርማሪ ዓይኖቿ ሰርስራ እያየች።

"ምንም የማውቀው ነገር የለም። ከእናንተ እንደበት አሁን አይደለም ወይ የሰማሁት" አልኳትና አንድም አላስችል ብሎኝ የማውቀውን ሁሉ እንዳልዘከዘክ፣ አንድም ምንም እንደማላውቅ ሆኜ መቅረቡ ከፍተኛ የሕሊና ወቀሳ አሳድሮብኝ ቶሎ ወደ ቤቴ ተመለስኩ።

ሌሊቱን ሙሉ እንቅልፍ በዓይኔ አልዞረም። የቤተሰብ ነገር እየረበሸኝ፣ የምዕራፍም ብቸኝነት አንጀቴን እያላወሰው፣ ምኔን እንኳን እንደሚያመኝ ማዳመጥ ባልቻልኩት ህመሜ እየተሰቃየሁ ሌሊቱ ነጋልኝ።

እናም በጧቱ እሷው ጋ ሄድኩኝ። ስለ ቤተሰብ ያለውን ሁኔታ ነግሬያት፣ ሆኖም የሆነው እስኪሆን መጨነቅ እንደሌለባትና ጠንክር እንድትል መከሬያት፣ ከሰዓት ተመልሼ እንደምመጣ፣ አሁን ግን ሥራ ትቼ ስለመጣሁ የግድ ቶሎ መመለስ እንዳለብኝ አሳውቂያት ወደቤቴ ተመለስኩ። ስላስረገዛት ልጅ ከሷ ዘንድ እስኪመጣ ድረስ ላነሳባት አልፈለግኩም።

ከሰዓት በኋላ እሷው ራሷ አነሳችልኝ። በሰፊው ከተመካከርንበት በኋላ በአንድ በምናውቀው ሰው አማካይነት እህቴን ያስረገዛትን ልጅ አህት አግኝቼ አነጋገርኳት።

"ችግር የለም፣ እሱ እንደመጣ አነጋግሬው አንድ መልስ እሰጣችኋለሁ" አለችኝ።

"በይ እንግዲህ የወንድምሽን አቋም እስኪታወቅ ድረስ አደራ ማንም እንዳይሰማ! ሰው የሰማው ነገር ጥሩ አይሆንም። በተለይ ሊያገባት ዝግጁ ካልሆነ ወሬው መዛመቱ ሞራሏን ሊጎዳው ይችላል" ስላት፣ "በዚህ ረገድ ሃሳብ አይግባሽ" ብላኝ በቀጠሮ ተለያየን።

ተመስገን፣ በልጁ በኩል ሊኖር የሚችለው ችግር ከተወገደ ቤተሰቡም ይረጋጋል ብዬ አሰብኩ። እግዚአብሔር ያለው ሳይቀር ስጨነቅና ስጠበብ ከረምኩ።

* * *

ከሁለት ሳምንት በኋላ የልጁን ስልክ ቁጥር እግኝቼ ደወልኩለት። ቀጠሮ ይዘን ተገናኘን።

"ምን ማድረግ ነው የሚቻለው?" አለኝ።

"ያለው ብቸኛ ምርጫ መውሰድ ብቻ ነው። በወቅቱ ሌላ አማራጭ ለመውሰድ ሞክረን ነበር - አልተሳካም። እስቲ ያንተ ሃሳብስ ምንድነው?"

"እኔማ ምን አስባለሁ፣ ገና ወጣት ነኝ፣ መማር እፈልጋለሁ"

ግልፍ አለኝ። "እንዴት እንዲህ ትላለህ? እሷስ ልጅ አይደለችም? እሷስ ትምህርት መማር አያምራትም? ትምህርትዋን ያቋረጠችው እኮ በፅንሱ ምክንያት ነው። ገባህ? ቀድመቅ ነበር መጠንቀቅ። ከመሆኑ በፊት አስቀድማችሁ ይህን ብታስቡ ኖሮ ይህ ሁሉ ችግር ባልደረሰ። አሁን ጊዜው ከገፋ በኋላ እንደዚህ ዓይነት ነገር ቢሞከርስ? የምትለው ነገር አይሰራም። - እኛም ሞክረን አይሆንም ተብለናል።"

"በይ እኔና እሷ ተማክረን መልስ እንሰጥሻለን። ቀጠሮ ያዥልን"

በቀጠሮው ቀን ምዕራፍ ብቻዋን ሄዳ ሌላ ቀጠሮ ይዛ ተመለሰች። በዚሁ ቀጠሮ እኔም አብሬያት ሄድኩ። ትንሽ ሥራ እንዳለው፣ ባለው ነገር ሊረዳት ፈቃደኛ እንደሆነ፣ ጋብቻ ለሚባለው ነገር ግን እንዳልተዘጋጀ ነገረን።

ቢያንስ ጽንሱ የእሱ መሆኑን ማመኑ በራሱ ደስ ብሎኝ ሰነበተ።

ከዕለታት አንድ ቀን እህቴ ጋ ሄጄ ጠይቄያት ወደ ቤት ልመለስ ከተቀመጥኩበት ስነሳ እሷም እንደተለመደው እስከ አውቶብስ ማቆሚያ ድረስ ልትሸኘኝ ተነሳች።

ጨዋታ ይዘን በዝግታ እርምጃ ስናዘግም መንገድ ላይ ባለታክሲውን የአክስታችንን ልጅ አየሁት። ድንግጥ ብዬ "ተመለሺ፣ እንዳያይሽ" አልኳት። ተመለሰች። እኔ አውቶብስ ጥበቃ የምቆምበት ቦታ ላይ ስደርስ ታክሲዋም መጥታ አጠገቤ ቆመች። ያየኝ አልመሰለኝም ነበር።

"ግቢ ልሸኝሽ" አለኝ። ታክሲዋ ውስጥ ለካ የታናሽ እህቴ ጓደኛም አብራው ኖራለች። "ከወዴት ነው የምትመጪው?"

"ጓደኛዬን ጠይቄ ከዛ መመለሴ ነው" አልኳቸው።

"ከማን ጋር እንደነበርሽ አይተንሻል። አብራሽ የነበረችው ምዕራፍ ናት አይደል?" አለችኝ የእህቴ ጓደኛ ፍርጥም ብላ።

እንዴት ያናድዳል! ክፉ አጋጣሚ! ምርጫ አልነበረኝም - ነገርኳት፣ ለጓደኛዋ፣ ለእህቴም እንዳትናገር አጥብቄ ተማፀንኳት። ለማንም ምንም እንደማትናገር ቃሏን ሰጥታኝ እያለቀሰች እኔን መኪናው ውስጥ ጥላኝ ወረደች። ከሄደችበት ስትመለስ ለእህቴ አንዳንድ ነገር ገዝዛ ይዛ ነበር።

"ነይ እንሂድ፣ አሳይኝ!" አለችኝ።

"እንዲህማ አይደለም። ቆይ ትደነግጣለች። መጀመሪያ እኔ አረጋግቼ ልንገራት።"

Scanned with CamScanner

በመጨረሻ አገናኘኋቸው፡፡ ምዕራፍም ለማንም እንዳትናገር አደራ አለቻት፡፡

በዚህ ሁኔታ ከተለያየን ከሰላሳ ደቂቃ በኋላ አያቴ ቤት ስደርስ መብራቴ ስልክ ይዛ በተመስጦ ታወራለች፡፡ ቆም አልኩ፡፡ አናግራ ስትጨርስ መዓቱን እኔ ላይ አወረደችው፡፡ ለካ ልጅቱ አትንገሪ የተባለችውን ነገር ለመናገር ሰላሳ ደቂቃም አልፈጀባትም!

ብዙ ተጯጯህን፤ ሁሉም "ጥፋተኛዋ አንቺ ነሽ!" ብለው ወቀሱኝ፡፡ እኔም ሁኔታውን ላስረዳቸው፣ ለበጎ ሲባል የተደረገ ነገር እንደሆነ ላሳምናቸው በብርቱ ጣርኩ፡፡ በመጨረሻ፣ "ስትወልድ ልጁ ለጉዲፈቻ መስጠት አለበት!" የሚል አታካሮ ፈጠሩ፡፡ ይኸኔ አላስቻለኝም፡፡ "የማን ልጅ ጉዲፈቻ ተሰጥቶ ነው የእሷ ልጅ ጉዲፈቻ የሚሰጠው! እንግዲህ ምን እንደምታመጡ አያለሁ! እምጥቼ እኔ ጋ አስቀምጣታለሁ፡፡ ማን ይከለክለኛል!" ብዬ በተራዬ ቱግ አልኩ፡፡ እህቴ ዓደኛ ጋ ደውየም የተናገርኩትን አላስታውስም፣ ብቻ ወረድኩባት፡፡ በንዴት የምሆነውን አጣሁ፡፡

በመጨረሻ ከሰሙት አይቀር ብዬ ምዕራፍን እቤቴ አመጣኋት፡፡ እኔ ያስረገዝኳት ይመስል በኃይል አኮረፉኝ፡፡ አለመስማማታችንም ከነበረበት ባሰ፡፡

- 8 -

ምዕራፍ በሰላም እስክትወልድ ድረስ የተቻለኝን ያህል ረዳኋት፣ ተንከባከብኳት፡፡ የምዕራፍን ማርገዝ ሲሰሙ አካኪ ዘራፍ ያሉ ቤተሰቦቻችን፣ ስትወልድ ጊዜ ፉከራቸው ቀረ፤ ብስጭታቸውም በረደ፡፡ ልጁ ሲመጣ ሁሉም ነገር ያልተደረገ ያህል በአንዴ ተረሳ፡፡

ከወራት በኋላ ደግሞ አለማሽ አረገዘች፡፡ "ባለቤቷን የተማመነች በግ ላቷን እደጅ ታሳድራለች" ነውና ነገሩ፣ አለማሽ ለማንም ግድ ሳይኖራት ማርገዟን ይፋ አደረገች፡፡ ከቤተሰብ ማንም የተናገራት አልነበረም፡፡ ይልቁንም እማዬ መቼም ከጋብቻ ውጪ የተረገዘ ነው ብላ ሆዷን ሽፋን እንድታደርግ መክራት ነበር፡፡ እሷ ግን "ደግሞ ለዚህ ለሻይ ትጠል ህዝብ" ብላ ሳትቀበላት ቀረች፡፡ እሷ ስትወልድ ማንኛቸውም ህፃኑን በጉዲፈቻ ስለማሳደግ አላነሱም፡፡ እንዲያውም ሰልጇ አለልክ ይሳሱለት ጀመር፡፡ ከመሳሳታቸው ብዛት ልጁ የሚያስፈልገውን ያህል የፀሃይ ብርሃን ሳያገኝ ቀርቶ እግሮቹ ሽባ ሆነዋል፡፡

ነገር የማይበርደው እኔ ላይ ብቻ ነው፡፡ መቼስ አያቶቼ እንደኔ የሚበረቱበት ልጅ የላቸውም፡፡ ራሳቸው ፈቅደውልኝ የጀመርኩትን ንግድ ለማስቆም ያልፈጠሩት እንቅፋት፣ ያላመነጩት ሰበብ፣ ያልፈነቀሉት ድንጋይ አልነበረም፡፡ ደግ እንኳን እየሰራሁላቸው የእኔ ነገር አይጥማቸውም፡፡

ከየቦታው አትክልት አምጥቼ የተከልኩና ግቢውን ያስዋብኩ ጊዜ ከመሃላቸው አንድም ያመሰገነኝ ሰው አልነበረም፡፡ የተከልኩት ባህር ዛፍ በዓመት ሁለቴ እየተቆረጠ ይጠቀሙበታል፤ ኮባውንም ቢሆን ከእነሱ አልፎ ለጐረቤት ተርፏል፡፡ ይሁንና አንድም ቀን አመስግነውኝ አያውቁም፡፡

ምስጋናው ይቅር! የራሷ ጉዳይ ብለው ቢተዉኝስ ምናለበት? እነሱ ሆዬ እኔን ሳያጠቁ፣ እኔን ሳያሳዝኑ አብረውኝ መቆየት መች ይፈልጉና! እንዲህ የክፋት ክንዳቸውን አንስተው የሚደቁሱኝ ከሆነ ቀድሞውኑ ለምን ነይ አሉኝ? ለምንስ ንግድ ልጀምር ብዬ ስጠይቅ ፈቃዳቸውን ሰጡኝ? ለነገሩ በወትቱ አልገባኝም እንጂ ከመነሻው እኮ "እዚህ ጫካ ውስጥ ማን ሊመጣልሽ ነው" ብለው ሊያከላክሉኝ ሞክረው ነበር፡፡ እኔ ሞኟ መች ገባኝና!

በዚህ ሁሉ እየተገረምኩ ስኖር የቅዳሜ ሹር (የፋሲካ ዋዜማ) ዕለት ይባስ ብለው ባዕድ እንኳን የማያደርገውን የክፋት ድርጊት ፈፀሙብኝ፡፡ ለበዓል ዝግጅት በአንድ ወገን፣ ለምግብ ቤቱ ሥራ በሌላ ወገን ተፍ ተፍ ስል መብራት ቆረጡብኝ፡፡ ዘፈኑስ ትርፍ ነው፣ እንጀራ እንኳን ገና አልጋገርኩም፡፡ እንዴት ያለ ክፋት ነው እያልኩ ተማረርኩ፡፡

"ምነው እማዬ፣ ምን በደልኳችሁ?" አልኳት አያቴን፣ ቤታቸው ዘው ብዬ፡፡

"ነገርንሽ እኮ! የምታጮሂው ዘፈን ቀባሪ ሊያሳጣን ነው፡፡ እኛስ ምን እናርግ?"

"ምናለ እንጀራ እስክጋግር እንኳን ብትታገሱኝ?!... በአውዳመት ምድር...?!"

አልሰማችኝም፡፡ "አይ እንግዲህ! ሥራውን ካላቋረጥሽ ኮረንቲው አይቀጠልልሽም" ብላ ቁርጤን ነገረችኝ፡፡

ከአያት ቀርቶ ከጠላት እንዲህ ያለ ንግግር መስማት፣ እንዲህ ያለ ክፋት ማየት ይከብዳል፡፡ ምርር ብዬ እያለቀስኩ ወደቤቴ ተመለስኩ፡፡ አንድ የጐረቤት ሰው የኤሌክትሪክ ገመድ ገዝተውልኝ ከራሳቸው ባልቦላ ባይቀጥሉልኝ ኖሮ በአያቶቼ ክፋት ጨለማ ውስጥ መክረሜ ነበር፡፡

በአጠቃላይ ንግዴን በተመለከተ የነበራቸው ተቃውሞ እየጠነከረብኝ ሄዷል፡፡ እንዲያውም ከእኔ አልፎ የኔ ደንበኞች መሆን የጀመሩትን ጐረቤቶቻቸውን ሳይቀር አኩርፈዋቸዋል፡፡ ሌላው ቀርቶ ሥራዬን ለማስንበት ስል ለአጐቴ ብዙነህ "ጋሼ፣ ምናለበት ብሰራ? እስቲ ምንድነው የሚጐዱት?" በማለት አናግሬው ነበር፡፡ እሱም ከእነሱ ብሶ፣ በቅጡ እንኳን ሊሰማኝ ሳይፈቅድ፣ "እኔ አይመለከተኝም፣ ፈቃዱ የእነሱ ነው" ብሎኝ በቆምኩበት ጥሎኝ ሄደ፡፡

አያቶቼና በሁለት እግሬ ቆሜ መሄዴ እነሱን ሽባ የሚያደርጋቸው የሚመስላቸው ዘመድ አዝማዶቼ እንዲህ እንዲህ እያሉ እኔን ከግስጋሴዬ

Scanned with CamScanner

ለመግታት እጅ ለእጅ ተያይዘው የተነሱብኝ ጊዜ ነበር። እኔም ነገሩ መባባሱን ሳይ፣ ምንም ቢደረግ ሊስተካከል እንደማይችል ስረዳ፣ ያስፈጨሁት እህል፣ የጠመቅሁትም ጠላ እስኪያልቅ ብቻ እንዲታገሱኝ ጠይቄ ሥራውን አቆምኩት። ያም ሆኖ ለእጅ ስንፍናን አላሳየሁትም። ሌላ ነገር እስክጀምር ከምቀመጥ ብዬ ሹራብና ዳንቴል መስራት ጀመርኩ። ልቤ ውስጥ ያለውን እልህና ወኔ መቸም ቢሆን ማጥፋት አይችሉምና!

- 9 -

ከጥቂት ጊዜያት በኋላ አዲስ ሃሳብ መጣልኝ። ወደ ውጭ አገር ሄጄ፣ በቤት ሠራተኛነትም ቢሆን ተቀጥሬ ለሁለት ዓመታት ሰርቼ ብመለስ ጥሩ እንደሚሆን አሰብኩ። ምናልባት እንዲህ እንዳስብ የገፋፋኝ አክስቴ መብራቴ ለሥራ ብሎ ከአገር ከወጣው ባለቤቷ ጋር ልጇን ይዛ ዚምባብዌ በመሄዷ ሊሆን ይችላል። እናም ከምዕራፍ ጋር ተነጋገርንበት።

“ምዕራፍ፣ እነዚህ ሰዎች እንዳልሰራ ከልክለውኛል። በዚህ ሁኔታችን ከቀጠልን እኔም አንቺም ልጆቻችንም ጭምር ለባሰ ችግር መጋለጣችን ነው” ብዬ ያለንበትን ሁኔታ ገልጬ አማከርኳት። ምዕራፍ ልጅም ስለሆነች ነው መሰል ተጨነቀች።

“ይኸውልሽ እኔ አንድ ነገር አቅጃለሁ። ተግባራዊ የማደርገው ግን አንቺ ከተባበርሽኝ ብቻ ነው” አልኳት ጭንቀቱን ላዋያት እያመቻቸኋት።

“ምንድነው ያሰብሽው? አሁን የማግዝሽ ነገር አግኝቼ እውን ዝም የምልሽ ይመስልሻል?” ብላ አበረታታችኝ።

“ሁለታችንም የከፋ ችግር ከሚገጥመን ወደ ውጭ ሄጄ አንድ ሁለት ዓመት ሠርቼ ብመጣ ለሁለታችንም እተርፋለሁ። ምክንያቱም አንቺ ልጅሽን ማጥባት አለብሽ፤ ካንቺ የምፈልገው ነገር ልጄን በአደራ ተቀብለሽ እስከመለስ ተንከባክበሽ እንድትይዥልኝ ነው። ምን ይመስልሻል?”

“ደስ ይለኛል” አለችና ምዕራፍ አስደሰተችኝ።

ጊዜ ሳላጠፋ ከአገር የምወጣበትን መንገድ መሞከር ጀመርኩ። የሚታየኝ ሁለት ዓመት ሠርቼ ገንዘብ ይዤ መምጣትና የተሻለ ንግድ መጀመር ሆነ። ፓስፖርት ለማውጣት የነበረው ወረፋ ተስፋ አስቆራጭ ነው፤ በወቅቱ ፓስፖርት የሚሰጠው አብዮት አደባባይ ጋ ሲሆን ግፍያው አያድርስ ነበር። አንድ ሰው ፓስፖርቱን በፍጥነት አገኘ ከተባለ ቢያንስ ዘጠኝ ቀን ተመላልሷል ማለት ነው። ይሄ ሁሉ ምንም አልመሰለኝም። ከዚያ ባሻገር የሚገኘው ውጤት ነው የሚያሳስበኝ።

ለተከታታይ ዘጠኝ ቀናት እዚያው ከማደር በማይተናነስ ሁኔታ በሌሊት ሄጄ መሥሪያ ቤቱ እስኪዘጋ ሰልፍ ይዤ እየዋልኩ በአሥረኛው ቀን ወረፋ ደረሰኝ።

ክፍል ስድስት

የሁለት ወገን ስውር ደባ

- 1 -

“ተፈሪ ተበጀ የሚባል ሰው ታውቂያለሽ?” አለኝ አንድ ድምፅ። ከዚህ በፊት የማላውቀው ሰው ነው። አጠገቡ ሌላ ሰው አለ። ወረፋ ደርሶኝ ክፍያ ፈፅሜ ስወጣ ነው ሰዎቹ ያገኙኝ። ግር አለኝ። “ተፈሪ ተበጀ” የሚባል ስም አስታውሳለሁ፤ ከፓስፖርቴ ጋር ምን እንደሚያገናኘው ግን አልገባኝም።

“አዎ” አልኩት እያመነታሁ።

“የት ነው የምታውቂው?” መልሶ ጠየቀኝ።

“ተፈሪ ተበጀ የሚባል አጎት አለሽ ብለው ቤተሰቦቼ ነግረውኛል። ግን በአካል አላውቀውም” አልኩት። ሰውየው ቀይ ረጅም ነው። ሌላ ጥያቄ ሰነዘረ፤

“ዘመዶችሽ የት እንዳሉ ታውቂያለሽ?”

“በወሬ ደረጃ፣ አዎ”

“እስኪ በወሬም ቢሆን የምታውቂውን ንገሪኝ”

የማውቀውን ነገርኩት።

“ይቺማ የእሱ ልጅ ልትሆን አትችልም፤ አንተን ነው የምትመስለው፣ ያንተ ልጅ መሆን አለባት” አለ ጓደኛው። ቀና ብዬ ሳየው እውነትም ፊቱ እንደኔ ረጅምና ሰፊ ነው። መመሳሰላችን ገርሞኝ ሳቅ አልኩ።

አጎቴ ተፈሪ እሱ መሆኑንና ለክፍያ ስሜ ከእነ አያቴ ስም ሲጠራ ሰምቶ “ይቺ የወንድሜ ልጅ መሆን አለባት” ብሎ ሊያረጋግጥ እንደጠበቀኝ ነገረኝ። ጥያቄውን ከመቀጠሉ በፊት ሻይ እንጠጣ ብሎ መንገድ ጀመርን።

“እናትሽ ማነው ስሟ?”

“ብርክቲ ተስፋ”

“ሌላ ስሟስ?”

“መንበረ ተስፋ”

“አላልኩህም!” አለው ጓደኛውን። “እናትሽ ተፈሪ ስለሚባል ሰው ነግራሽ አታውቅም?”

Scanned with CamScanner

"ነግራኛለች። እንዲያውም እንደምትወደውና ጥሩ ሰው ስለሆነ እንደፈለገ ያድርግሽ ብላ እንደተወለድኩ ለእሱ ሰጥታኝ እንደነበረ አጫውታኛለች"

ድንገት በመሃላችን ዝምታ ረበበ፤ ቀና ብዬ ሳየው ዓይኖቹ ውስጥ እንባ ግጥም ብሏል። በእሱ ማልቀስ ብሶቴ ሁሉ ተጠራቅሞ ድንገት ስለመጣ የእኔም እንባ ግንፍል አለ፤ ተንሰቀሰቅሁ።

ተፈሪ አባበሉኝ ቁጭ ብለን የምንጠጣውን አዘን እየተጨዋወትን ቆየን። አጎቴ መሆኑን ማወቁ ሳያስደስተኝ አልቀረም። የሚያገዝንልኝ ወገን በማግኘቴ ደስታን ፈጥሮልኛል። እናም ሰው ለመቅረብ ቀርቶ ለማመን ጊዜ የማትፈጀው አስቴር የሆድ የሆዷን ለአጎቷ ታጫውተው ጀመር። ከአስተዳደጌ ጀምሮ አሁን እስካለሁበት ሁኔታ ድረስ አጫወትኩት።

"ከአባትሽ ጋር ትገናኚያለሽ?"

"እ፤ ረዥም ጊዜ ሆኖናል። አግኝቼው አላውቅም" አልኩት።

"አሁን ምን ለማድረግ አቅደሻል? መቼም የሆነ ዓላማ ይኖርሻል" አለኝ ተፈሪ።

በወሬያችንና በሁኔታችን ስሜቱ የተነካው ጓደኛው ጭውውታችንን ተቀላቀለ። "እንዲህ በትግል የልጅነት ዕድሜዋን የጨረሰችው አስቴርማ ዓላማ እንደሚኖራት አትጠራጠር። እሷኮ በመከራ እሳት ተፈትና ወርቅነቷን ያስመሰከረች ልጅ ናት" ብሎ ልቤን አሞቀው።

ወደውጪ ሄጄ መሥራት እንደምፈልግ፤ ባጠራቀምኩትም ገንዘብ ከእኔ አልፎ ለሌሎች የሚተርፍ ንግድ ለመጀመር እንዳቀድኩ ነገርኳቸው። ስለ ሌሎችም ጉዳዮች ስናወራ ቆይተን በመጨረሻ አድራሻዬን ሰጥቼው ተለያየን።

በአራተኛው ቀን ደውሎልኝ አለሁበት ድረስ መጥቶ ወሰደኝ።

"ዛሬ ሰዎች አሰባስቤ ከአባትሽ ጋር ላስታርቅሽ ሁኔታዎችን አመቻችቻለሁ። ለአባትሽም ነግሬው እሺ ብሎኛል። ያንቺን ፈቃድ መጠየቅ አለብኝ ብዬ ነው" አለኝ።

የሆነ ስሜት በደም ስሮቼ ውስጥ ሲሰራጭ ተሰማኝ። በህይወቴ እንዲህ ዓይነት ክብር ያገኘሁባቸው ጊዜያት በጣት የሚቆጠሩ ናቸው። ይህ ዓይነቱን ክብር እናቴ ከምትወደውና እኔም እየወደድኩት ከመጣሁት ሰው ማግኘቱ ደግሞ ለኔ ታላቅ ነገር ነው።

"ያንቺን ፈቃድ መጠየቅ" አለኝ? ለሚጠቅመኝ ነገር ቀርቶ እኔ ተጉድቼ እነሱን ለሚጠቅማቸው ጉዳይ እንኳ የኔን ፈቃድ መጠየቅ ትዝም በማይላቸው ዘመዶቼ መሐል እየኖርኩ እንዲህ ያለ ቃል መስማት ብርቅ ሆነብኝ። ተፈሪ ግን የተናገረው ጨዋነቱ በሚፈቅድለት የትህትና ልክ በመሆኑ የተለየ ስሜት አልተሰማውም። ዝም ብዬው ደስታዬን እያጣጣምኩ ስቆይበት መልሶ ጠየቀኝ፤

"ምን ይመስልሻል?"

"ደስ ይለኛል" አልኩት ፍጥን ብዬ። አክል አድርጌም፤ "ምንምኮ ፈቃዴን መጠየቅ አያስፈልግህም ነበር" ብዬ ጀመርኩና የሚሰማኝን ገለፅኩለት፤ "ፍቅር ሲሰጠኝ ሲገባው ረስቶኛል፤ ሆኖም የፈለገ ቢበድለኝ አባትነቱን አልክድም፤ የራሴ እንጂ የሰው አባት አባት አይሆነኝ።"

ተፈሪ መኪና ውስጥ ሆነን ስለሌሎች ነገሮች ትንሽ አወጋንና ለጳጉሜ 1 ቀን 1981 ዓ.ም ቀጠሮ ይዘን ቦታውንና ሰዓቱን ተነጋግረን ተለያየን።

- 2 -

በህይወቴ የተለየ አጋጣሚ ይፈጠራል ብዬ ገምቼ የቀጠርነውን ቀን በናፍቆት እየተጠባበቅኩ ነው። ቀኑ እስኪደርስ ድረስ በየሰዓቱ የእኔና የአባቴ እርቅ ምን ሊመስል እንደሚችል፤ ከእርቃችን በኋላ ከእናቴና ከወላጆቿ ያጣሁትን ፍቅር ማግኘት ስለመቻል አለመቻሌ፤ አባቴ እንዴት እንደሚቀበለኝ፤ በድጋሚ አባት ሊኖረኝ ስለመሆኑና ከዚህ ጋር ስለሚገናኙ ነገሮች አሰላስላለሁ።

አልፎ አልፎ መስጋቴም አልቀረም። እንዲህ ጓጉቼ አባቴም እንደበፊቱ ቢሆንብኝስ? እንደሌሎቹ ተስፋ እንደጣልኩባቸው ጉዳዮቼ ይሄም ባይሳካስ?

ቀናቱ የአጭር ረጅም ሆነውብኝ ብሰነብትም የቀጠርነው ቀን፣ ሰዓት፤ ደቂቃ ደረሰልኝ። በተባለው ቦታ ከልጁ ጋር ተገኝቼ ከአጎቴና እሱ ካዘጋጃቸው ሰዎች ጋር ተገናኘሁ። ሁላችንም ተያይዘን አባቴ ከሩፋኤል ቀይሮ ወደገባበት ወደ እስኮ ቤቱ ሄድን።

ስንደርስ የአባቴ አውሊያ ወርዷል። ደጁ በብዙ ሰዎች ጢም ብሏል። ግርግሩን ቀድሞውንም ስለማውቀው አላስደነቀኝም።

ትንሽ እንደጠበቅን "ግቡ ተብላችኋል" ሲባል ገባን። ወዲያው "ይቅርታ ጠይቂ" አሉኝ። "በምን ጥፋቴ?" ብዬ የምከራከርበት ፋታ አላገኘሁም። ጉልበቴ ሥር ተደፍቼ አለጥፋቴ ይቅርታ ጠየቅሁት። እኔ በዳይ እሱ ተበዳይ ሆነንና እርቅ ወረደ። ደስ ስላለኝ እንደ በደለኛ መቆጠሬ አልቆጨኝም።

"ሳሚያቸው" ተባልኩኝ።

እሱ ቀድሞ ሲስመኝ ሳምኩት። አንገቱን አቅፌ ተንሰቀሰቅሁ። ለቅሶዬን የምን ለቅሶ እንደምለው አላውቅም። ብቻ አንገቱን በእንባዬ አረጠብኩት። ባልገመትኩት ሁኔታ እሱንም ሲያለቅስ አየሁት።

የእርቃችን ሂደት እንደህልም የማይታመን ሆነብኝ። የሆነ የሚያግለበልበው ሰው ያለ ይመስል ፍጥንጥን አለብኝ። ስሜቱ ዝብርቅርቅ ማለቱ ይታወቀኛል።

Scanned with CamScanner

አባቴ ልጄን ሳማት። እቅፍ አድርጐም ጉልበቱ ላይ አስቀመጣት። ደስታዬን መቆጣጠር አቃተኝ። እንደ እንቦሳ ዝለይ - ዝለይ፣ ጨፍሪ ጨፍሪ አለኝ፣ በሳቅ መፍነክነክም አማረኝ።

ልጄ ከአባቴ ጋር ስትጫወት ቆይታ ወደ እንጀራ እናቴ መጣች።

አባቴ ፊት ላይ የሚታየው ወገግ ያለ ደስታ የሚጋባ ዓይነት ነው። ልጄ እንጀራ እናቴ ጭን ላይ ተቀምጣም ዓይኑ አብሯት ነው። እንዲህ ያለ አፍታ ትዕይንት የህይወት ሙሉ ስንቅ ነው። እኔም የዕድሜ ልክ ስንቄን የሰነቅኩ ያህል ተሰማኝ። እንደ አድማስ ጥግ ጎህ የአካባቢውን ጨለማ ሁሉ የሚገስ ብርሃን አባቴ ፊት ላይ ይሰፍፍ ነበር።

ይህ ሁሉ ግን የአፍታ ትዕይንት ነበር። የአባቴ ፊት እየተለዋወጠ መጣ። የአድማስ ክርስ እንደሰለቀጣት ጀንበር ጨለማ ወረሰው። ከቀልድ ወደ ቁምነገር... ከዋዛ ወደ...

ወዲያው ወደተጋረደለት ሥፍራ እራሱ ገባ። ነገሩ የገባቸው ሁሉ እጃቸውን ዕቃ ለመቀበል እንደተዘጋጁ ሆነው ዘረጉና "እሰይ አባቴ፣ እሰይ አባቴ" ማለት ጀመሩ። ለካ የአባቴ አውሊያ ቀርቦ ኖሯል። እኔን ያናግረኝ ጀመር።

በንግግሩ መሐል ብዙም ያልተዘጋጀሁበትን ጉዳይ አንስቶ አስደነገጠኝ። ሌላ የስሜት መምታታት ውስጥ ከተተኝ።

"በአስቸኳይ ሥርግ መደገስ አለበት። ደግሞም አንቺ ከአገር የምትወጭበትን መንገድ ለእኔ ተይው" አለኝ። ለመናገር አፌን ሳሞጠሙጥ በዙሪያዬ ያሉት ሰዎች፣

"የምትባይውን ብቻ በፀጥታ አዳምጪ" ብለው ተቆጡኝ። የሆዴን በሆዴ ይዤ አውሊያው የሚናገረኝን በፀጥታ ማዳመጤን ያዝኩ። ሰዎቹ በዚህ አውሊያው በቀረበበት ሰዓት መጥቼ እሱን ማናገር መቻሌን እንደ ትልቅ ዕድል መቁጠር እንዳለብኝም መከሩኝ። "እንኳን ደስ ያለሽ" በማለት ደስታቸውንም ገለጡልኝ።

አውሊያው ከእኔ ጋር ንግግሩን አብቅቶ ወደ ሌላ ሰው ሲዞር ወጣሁ። ምንም ትንፍሽ ሳልል ወደሌላ ክፍል ገባሁ። ከአባቴ ጋር በሚስትነት የምትኖረውን፣ እንጀራ እናቴን፣ እትዬ ማርታን ሳገኛት፣ "እንኳን ደስ ያለሽ" ብላ ሳመችኝ። ከወንድሞቼም ጋር ተገናኘሁ። ከመሃላቸው ዮናስ የተባለው ወንድሜ ሁሌ እየመጣ ይጠይቀኝ ነበር። እናም ደስ ብሎኝ በወንድሞቼ ተከብቤ በደስታ ስንጫወት ቆየን። እጐቴ ተፈሪ መሃል ላይ መጥቶ "በይ እንግዲህ አባትሽ የሚልሽን አድርጊ፣ እየመጣሁ እጠይቅሻለሁ" ብሎ ተሰናብቶኝ ወጣ። እኔም ብዙ ሳልቆይ ሁሉንም ተሰናብቼ በወንድሜ መኪና ከልጄ ጋር ወደቤቴ ተመለስኩ።

የተባለውንና የተፈፀመውን ሁሉ ልክ እንደ ቴፕ ክር ወደኋላ እያጠነጠንኩ መልሼ መላልሼ ከለስኩት፣ አብሰለሰልኩት። እኔና አባቴ

ስንታረቅ የተላቀስነውን፣ ሩታን አቅፎ ያጫወታትንና የወንድሞቼን አቀባበል እያሰብኩ የዚያን ቅጽበት ደስታ በድጋሚ ላጣጥም ሞከርኩ። ሠርግ የተባለውና ስለእኔ ወደ ውጪ መውጣት አውሊያው የተናገረው ትንቢት በየሰከንዱ ብቅ ጥልቅ እያሉ ባይረብሹኝ ኖሮ፣ በፍጹማዊ ሀሴት ወደ ሰማያተ-ሰማያት በተንሳፈፍኩ ነበር። እንደዚያም ሆኖ እነዚያን አስደሳቾቹን ቅፅበቶች እየመላለስኩ ላመነዥጋቸው ጥረት ከማድረግ አልሰነፍኩም።

መስከረም 1፣1982 ዓ.ም። ለዘመን መለወጫ በዓል ቤተዘመዶቼን "እንኳን አደረሳችሁ" ብዬ ረፈድፈድ ሲል ከሩታ ጋር ተያይዘን ወጣን። አባቴ ቤት በመሄድም ለአባቴና ለቤተሰቦቹ መልካም ምኞታችንን አደረስንላቸው። አባቴ ቤት ከወንድሞቼና ከሌላውም ቤተሰብ ጋር እየተጫወትን በዓሉን አብረን አሳለፍን።

- 3 -

"ሠርግ መደገስ አለበት" የተባለው ነገር በኃይል ሲከነክነኝ ሰነበተ። የሠርጉ አስፈላጊነት ምንድነው? ሠርጉና ወደ ውጪ አገር የመውጣቱ ነገር ምን አገናኛቸው? ስለሠርጉ ጉዳይ ለመነጋገር ከአባቴ ወገኖች ጋር ለመስከረም 3 ቀን 1982 ዓ.ም ቀጠሮ ተይዟል። ምን የሚያጣድፍ ነገር ተገኘ? ይህን ሁኔታ እንዲያብራራልኝ ከአጎቴ ጋር ቀጠሮ ይዘን ነበር። ወዲያው ደወልኩ።

"ይኸውልህ፣ ተፈሪ። አንድ ችግር ተፈጥሯል።"

"ምነው? ምን ገጠመሽ? አመመሽ? ወይስ ልጅሽ ደህና አይደለችም?" ተርበተበተልኝ። እውነትም ይሄ ሰው ደግ ነው ብዬ አሰብኩ፣ እናቴ አለምክንያት አልተማመነችበትም።

"እረ እኛ ደህና ነን። ችግር ተፈጥሯል ያልኩህ... ከሰውየው ጋር በተያያዘ ነው።"

"ከየቱ ሰውዬ? ከባለቤትሽ?"

"አዎን?"

"ምን ሆናችሁ?"

"ምንም አልሆንም። ብቻ እሱን ሳገባ ዝግጁ አይደለሁም። እኔ እስከማውቀው ድረስ ለትዳር ይሆናል ብዬ አላስብም" አልኩትና ሁኔታውን በዝርዝር አስረዳሁት። "ያው ዝም ብለን የመኖር ያህል ነው የምንኖረው። እዚያ ደረጃ የሚያደርስ የጠነከረ ግንኙነት የለንም"

"ችግር የለውም። ከአባትሽ ጋ እነጋገራለሁ። በራሱ መንገድ የምትወጪበትን ዘዴ ያመቻችልሻል። በሌላ በሌላው ደግሞ እኔ አለሁ። ለሚቸግርሽ ነገር እኔን መጠየቅ ትችያለሽ" ሲለኝ የሰው ችግር ቶሎ

Scanned with CamScanner

የሚገባው ቅን ዘመድ በማግኘቴ አምላኬን አመሰገንኩ። ከዚህ ሰው ጋር ያለኝ ግንኙነት በምንም መልኩ መበላሸት እንደሌለበትም ራሴን መከርኩ።

"ስማኝ ተፈሪ፣ እኔ እኮ ግራ ገብቶኛል። የሠርጉ አስፈላጊነት ምንድነው?"

"ምን መሰለሽ፣ እስት። ከባለቤትሽ ጋ ያለሽን ግንኙነት ህጋዊ ብታደርገው የቪዛ ፕሮሰስሽን ቀና ያደርግልሻል።"

"ፓስፖርት እኮ አውጥቼያለሁ። ረሳኸው እንዴ? ፓስፖርቴ ላይ የተመዘገበው..."

"እሱ አያሳስብም፤ ቪዛ ስታስመቺ በቀላሉ ልታስተካክይው ትችያለሽ። የሠርጉም ነገር ብዙ አያስጨንቅሽ። ልጅ ስላልወለድሽለት በፈለግሽ ጊዜ ጋብቻውን ማፍረስ ትችያለሽ። እኔ የምመክርሽ አባትሽ የሚልሽን ነገር እንድታደርጊ ብቻ ነው። አትሸሺው፣ ቅረቢው። ሁሉ ነገር እንደ ልጅነትሽ አይሆንም። እንደምታውቂው እሱ አምላክ አለው።"

- 4 -

መስከረም 3 ቀን 1982 ዓ.ም፤ ዋቢ ሸበሌ ሆቴል። ስማቸውን ልጠቅሳቸው የማልፈልግ ሁለት ሴቶች፣ ተፈሪ፣ ጋሼ ብዙነህ፣ እኔ እና አባቴ ተገናኘን። የዚህ ጉባኤ አጀንዳ የእኔ ጉዳይ ነው። ጉባዔው ህይወቴን እንዴት መምራት እንዳለብኝ፣ ከአባቴ ጋር እንዴት ተስማምቼ እንደምቀጥል፣ እንዲሁም የውጪ ንግዴን እንዴት መጀመር እንደምችል ይወያያል።

ወደ ዋናው ጉዳይ ከመግባታችን በፊት በሌሎች ርዕሰ-ጉዳዮች ዙርያ ስንጫወት ቆየን። አንዳንዴ ሰው ሁሉ ቀልደኛ ነው እንዴ የሚያስብል አጋጣሚ ይፈጠራል። የዛሬው እንደሱ መሰለኝ። የሁሉም ንግግር ያስቀኛል። አልፎ አልፎ ከድርጊት ውጭ ቀልድ የማያውቀው ኮስታራው አጐቴ ብዙነህ እንኳ ተጫዋች ሆኗል። እኔ ደግሞ ሳቅ ቅርፄ ነኝ፤ እስቃለሁ፤ ፍርፍር ብዬ እስቃለሁ - እንባዬ ጉንጮቼን እስኪያርስ ድረስ።

እንዲህ ሞቅ ያለ ጨዋታ ይዘን ሳለ፣ ከመሃላችን ማንም ልብ ያላለው አንድ የሙስሊሞችን ነጭ ቆብ ያደረገ ጥቁር ሰው ድንገት መጥቶ መካከላችን ቆመ። ሰውዬው እንደ ጅብራ ሲገተር ሁላችንም ትንፋሻችንን ዋጥን። ከመሃላችን እሱን የሚያውቅ ባለመኖሩ ግርታ

ሰውየው ግን አይኑን አባቴ ላይ ተክሎ በምልክት ጠራው። አባቴ አመነታ። ሰውየው ፊቱን አዙሮ ወደመጣበት ሲመለስ አባቴም "መጣሁ" ብሎን ተከትሎት ሄደ።

ሁላችንንም በግራ መጋባት አባቴና ጥቁሩ ሰው ወደተሰወሩበት የሆቴሉ የመኝታ ክፍሎች አቅጣጫ ላይ ዓይናችንን ተክለን ቆየን። በኋላ "ይተዋወቁ ይሆናል" በሚል ሀሳብ ተረጋግተን ወደ ጨዋታችን ተመለስን።

አባቴ ፊቱ ተቀያይሮ ሲመጣ እኛ የደራ ጨዋታ ይዘን በሳቅ እያውካካን ነበር። የፊቱ መለዋወጥ ሲገርመን ከዓይኖቹ እንባ ዱብ ዱብ ማለት ጀመረ። በሁኔታው ግራ ተጋብተን እርስ በርስ ተያየን።

"ምነው፣ ምን ተፈጠረ?" ተፈሪ ጠየቀው። የሁላችንም ጥያቄ ስለነበረ ለመልሱ ጓጉተን ዓይኖቻችንን አባቴ ላይ ተከልን። አባቴ ግን ምላሽ ሳይሰጥ ለደቂቃዎች በፀጥታ ቆየ። ልቤ ተንጠለጠለ፣ ተጨነቅሁ። ያ እንባ ሲያይ ግድቡን ጥሶ የሚፈስሰው እንባዬም ታገለኝ፣ እንደምንም ገታሁት።

ከጥቂት ፀጥታ በኋላ ድምጹ ተሰማ፤ "ይቅርታ፣ ወደ ቤት መሄድ አለብኝ። ጥሩ ስሜት እየተሰማኝ አይደለም፤ ይህን ቀጠሮ ለሌላ ጊዜ ብናስተላልፈው ይሻላል" አለ።

ተፈሪ፣ ቤት ሊያደርሰው ሲነሳ እኛም ተነሳን። ሁለቱ ሴቶች፣ ጋሼ ብዙነህንና እኔን በመኪና ሸኙን።

"ምን ይሆን ያጋጠመው?"

ስጨነቅ አድሬ በማግስቱ በጠዋት ልጠይቀው ቤቱ ሄድኩ። መጀመሪያ ያገኘኋቸው ዮናስና አየለ ሠይፉን ነበር። ከእነሱ ጋር ሰላምታ እየተለዋወጥኩ እትዬ ማርታ መጥታ ተቀላቀለችን።

አባቴ መተኛቱን ስለነገሩኝ ከእንቅልፉ እስኪነቃ ልጠብቀው ብዬ ከነሱ ጋር ቁጭ አልኩ። ምንም ባኮርፍ ኩርፊያዬን አስረስተው የሚያስቁኝ እነዚህ ወንድሞቼ ወዲያውኑ በጥያቄ ያዙኝ። የዛሬ ሁኔታቸው ግን ዋዛ ፈዛዛ አልነበረም።

"ብለሽ ብለሽ በሱዳን በኩል መጣሽ ደግሞ?"

"የምን ሱዳን?... ኸረ እኔም የሱዳኑ ነገር አሳስቦኝ ልጠይቅ ነው የመጣሁት። ከዚህ በፊት ይተዋወቁ ኖሯል?"

"እባክሽ አትቀልጂ፣ አንቺ አይደለሽም እንዴ ሱዳኑን እዚያ ቀጥረሽ የጠበቅሽው?"

"እንዴት አድርጌ? ሲጀመር በምን ቋንቋ አናግሬው? ምንስ ጉዳይ አገናኝቶን ልቀጥረው እችላለሁ?"

"አታስመስይ!"

"እውነት ስለምን እንደምታወሩ አልገባኝም!"

"ዝም በያቸው" አለችኝ እትዬ ማርታ፣ ስንካረር አይታ ጣልቃ በመግባት። ወዲያው ደግሞ እነ ዮናስ ዳር ዳር ያሉበትን ጉዳይ እሷም አነሳችብኝ። "ይሄን ሱዳን ከዚህ በፊት ታውቂዋለሽ?"

"አላውቀውም አልኳችሁ እኮ! ለምን አትሰሙኝም?"

"ልትዋሺኝ አትሞክሪ! ሱዳኑን የቀጠርሽው አንቺ አይደለሽም?" እንጀራ እናቴ በተራዋ በጥያቄ ታጣድፈኝ ጀመር።

Scanned with CamScanner

"ወይ ጣጣ! የቀጠሮውን ቀን፣ ቦታና ሰዓት እኮ እኔ አይደለሁም የወሰንኩት። እነሱ ራሳቸው ናቸው። ከዚህ ወደ ቀጠሮው ቦታ ሲወስዱኝ ቀጠሮው ዋቢ ሸበሌ ይሁን ሌላ ቦታ የማውቀው ጉዳይ አልነበረኝም። ኧረ ለመሆኑ ምንድው ችግራችሁ? ሱዳኑ ምንድነው? ለአባቴስ ምን ብሎ ነው የተናገረው? ዳር ዳር ከምትሽከረከሩ ለምን ግልጹን ፍርጥ አድርጋችሁ አትነግሩኝም? ምን አስፈራችሁ?"

ሊነግሩኝ አልፈለጉም። እነዚህ ሰዎች ስለምንድ ነው የሚያወሩት? እውነት ከልባቸው ነው ወይስ ቀልድ ነው የያዙት? የምራቸውን ከሆነ ጉዳዩ ቀላል አይሆንም። ጭንቀላቴ በሐሳብ ሲወጣጠር ይታወቀኛል። የዚህ ጉዳይ ቁልፉ ያለው አባቴ እጅ ላይ ነው።

መቼም በእኔ የማይበረታ የለም። ባልዋልኩበት መጠየቅ፣ ባልሠራሁት መከሰስ ልማዴ ነው። ይህ የዕጣ ፈንታዬ ያህል ተጣብቆብኝ ያለ በደል እዚህም ተከትሎኝ መጣ ይሆን? እያልኩ ሐሳብ ሳመናትል አባቴ ነቃ። አዳሩንና ጤንነቱን ጠየቅኩትና የከነከነኝን ጉዳይ አነሳሁበት፣

"ሱዳኑን ከዚህ ቀደም ታውቀው ነበር?"

"አላውቀውም።"

"ትናንት ምን ብሎህ ነው የተረበሸከው?"

"ምንም አዲስ ነገር አልነገረኝም፤ አስቀድሜ የማውቀውን ነገር ነው መልሶ የነገረኝ።"

"ታዲያ እንዴት እንደ አዲስ ወሬ ሊረብሽህ ቻለ?"

በትዕዝብት አየት አድርጎኝ ዝም አለ።

"ለመሆኑ ምንድነው የነገረህ?"

"የሆነ ነገር ነግሮኛል።"

"እኮ ምን የሆነ ነገር?"

"የሆነ ነገር ካልኩሽ አይበቃም?!" አለኝ ቀዝቀዝ ብሎ። ስለሱዳኑ ከዚህ በላይ ማውራት አለመፈለጉ ሲገባኝ ተሰናብቼው ወጣሁ።

❋ ❋ ❋

አባቴ እንዳሰብኩት እንቆቅልሽ የሆነብኝን ጉዳይ የሚፈታልኝ ቁልፍ አልሆነም። በርግጥም ነገሩ እውነት ሳይሆን አይቀርም። እውነት ከሆነ ደግሞ ብዙ መዘዝ ሊያማዝዝ ይችላል። ወይ መከራዬ... እንዲህ በሃሳብ እየተብሰለሰልኩ ሳይታወቀኝ በእግሬ ብዙ መንገዴን ያስተዋልኩት የተፈሪ መኪና ጡሩንባ እላዬ ላይ ሲያንበባርቅ ነበር።

"እንደዚህ በየመንገዱ የሚያፈዝሽ ምን ከባድ ሃሳብ ቢሆን ነው? ነይ በእግርሽ ከምትሄጂ አባትሽ ጋር ደርሰን እሸኝሻለሁ" አለኝ።

መኪናው ውስጥ ገባሁ።

"ምን ሆንሻል?" አለኝ ተፈሪ ቅዝዝ ማለቴን ተመልክቶ።

"ምንድነው ነገሩ፤ ልጆቹ በሱዳን በኩል አስተካክለሽ ቅብርጥሴ አሉኝ። እሱንም ስጠይቀው ሊነግረኝ አልፈለገም"

"ተይው፤ እርሺው። ስለህይወትሽ ብቻ አስቢ."

ተፈሪም በግልፅ ሊነግረኝ የፈለገ ስላልመሰለኝ ከማስጨንቀው ብዬ በጥያቄዬ ሳልገፋ ቀረሁ። እሱም ርዕሱን ቀይሮ ስለትናንቱ ቀጠሮ አነሳብኝ፡-

"ምን አሰባችሁ?" አለኝ።

"አባቴ ካንተ ጋር እንደሚነጋገርና ሌላ ቀጠሮ እንደምንይዝ ነግሮኛል" ብዬ መለስኩለት።

እያወራን አባቴ ቤት ደረስን። እሱ አባቴ ጋ ሲገባ እኔ ደግሞ ከወንድሞቼና ከእንጀራ እናቴ ጋር ተቀመጥኩ። ወሬው እንደ አዲስ ተነሳ። አሁን የጀመረችው እትዬ ማርታ ናት።

"እውነት ግን ሱዳኑን ካሁን በፊት አታውቂውም?"

"አላውቀውም!" ነገሩ እያበሳጨኝ ሳይመጣ አልቀረም። "እናንተ ግን እንዲህ ያስጨነቃችሁን ነገር ለምን በግልጽ አትነግሩኝም?"

"በፊት የተመረቀበት ቦታ ትንቢት ተነግሮታል" ብላ እትዬ ማርታ ከመናገሯ ወንድሜም ጣልቃ ገባ፡-

"የተነገረው ትንቢት አንቺ የተወለድሽበት ቀን አልቀረውም። ለዚህ እኮ ነው ምልክቱን ሲነግረው ያወቀው።"

በመሃል አሰላሰልኩ። ሱዳኑን ማግኘት ቢቻል ነገሮች ይስተካከሉ ይሆናል። ግን እሱን እንዴት መልሶ ማግኘት ይቻላል? አድራሻውን ያውቁት ይሆን?

"ታዲያ ይህን ሱዳን እንዴት ድጋሚ ማግኘት ይቻላል?" ብዬ ከመናገሬ አሁንም ወንድሜ ተሽቀዳድሞ፣

"እንዴ! ምን ትጠይቂናለሽ? እንደምታውቂው ትሄጃለሽ፤ ታገኚዋለሽ" አለኝ።

ንዴቴ ጣሪያ ነካ። ሽሙጡ አበሳጨኝ።

ተፈሪ ከአባቴ ጋር የነበረውን ጉዳይ ጨርሶ ሲመጣ የመጨቃጨቅ ያህል ስናወራ አገኘን፤ ሁኔታችን አስገርሞት "ምንድነው?" ብሎ ጠየቀን። በዝርዝር ነገርኩት። አዘነ።

"የቀጠሮ ቦታውን የመረጥኩት እኔ ነበርኩ። ደግሞም ዋቢ ሸበሌ ሆቴል ከትናንት በፊት በበሩ ከማለፍ ውጪ ውስጡን አይቼው አላውቅም" አላቸውና ሊሸኘኝ ተያይዘን ወጣን። መንገድ ላይ የውጪውን ንግድ ለማከናወን ፕሮሰሱን እንዴት ማስኬድ እንዳለብኝ በድጋሚ መከረኝ።

Scanned with CamScanner

- 5 -

የሱዳኑን ጉዳይ የእንጀራ እናቴና ወንድሞቼ ትልቅ ግምት ሰጥተውታል፤ ተፈሪም የሆነ የሰማው ነገር እንዳለና ያንን ሊነግረኝ እንዳልፈለገ ያስታውቅበታል፡፡ በጠየቅኩት ቁጥር "ተይው" እያለ ያድበሰብስብኛል፡፡

እናም ይሄ ጉዳይ እየከነከነኝ ሰነበትኩ፡፡

ከአባቴ ጋር ሌላ ቀጠሮ ተመቻቸልኝ፡፡ በዚያም ቀን እዚያው ሜክሲኮ የሚገኝ ሌላ ሆቴል ውስጥ ተገናኝተን ተሰባሰብን፡፡

የዋቢ ሸበሌው መጥፎ አጋጣሚ ስጋት አሳድሮብኛል፡፡ በዙሪያዬ የተሰባሰቡት ወገኖቼ ስለተነጋገሩበት ጉዳይ የተከታተልኩት በከፊል ልብ ነው ማለት ይቻላል፡፡ ሱዳኑ የዋቢ ሸበሌ ድርጊቱን እዚህም እንዳይደግመው ስጋት ሰቅዞ ይዞኛል፡፡ በአንድ በኩል፣ ሱዳኑ መጥቶ ዛሬስ ምን ይናገር ይሆን? ብዬ በጭንቀት ተውጬ ሳስብ፣ በሌላ በኩል ቀልቤን ወደ ጨዋታው ለመሰብሰብ ስታገል፣ ድንገት "ሠርጉ ጥቅምት 27 (1982 ዓ.ም) እንዲሆን ተወስኗል" የሚል አስደንጋጭ ዜና ጆሮዬ ውስጥ ጥልቅ አለ፡፡ ድንጋጤው ዘልቆ ሆዴን ተሰማኝ፤ በረዶ ሆንኩኝ፡፡

ያስደነገጠኝ ደስታው አይደለም፡፡ እርግጥ ተሠርጎልኝ ወግ ማዕረጉን አግኝቼ፣ ለልጆም ይህንን ባሳየት ደስ ባለኝ ነበር፡፡ ግን ምን ዓይነት ሠርግ? ከባለቤቴ ጋር ተጣልተን ከታረቅን ወር እንኳን አልሞላንም፡፡ በዚያ ላይ እንደ መጀመሪያው ባለቤቴ፣ እንደ አርአያ ከእሱ ጋር ፍቅር ይዞኛል ብዬ አፌን ሞልቼ መናገር አልችልም፡፡ መውደድ እንጂ ፍቅር የለኝም፡፡

ግን ምን ማድረግ እችላለሁ? እነሱ እንደሆነ "ተወስኗል" ብለዋል፡፡ አጎቴም "የሚልሽን ስሚ" ብሎ መክሮኛል፡፡ እንግዲህ መንገዶ እንዲቃና የተባልኩትን መቀበል ግድ ይለኛል፡፡

መቀበል ብቻ!

"የሚቸግርሽን ነገር ጠይቂኝ" ብሎ አፅናናኝ፣ በድንጋጤ መገርጣቴን የተመለከተው ተፈሪ፡፡ ስንለያይ አባቴ በመኪና ቤቴ አደረሰኝ፡፡

* * *

ጊዜው አጭር ነው፡፡ በዚህ አጭር ጊዜ ምን አይነት የሠርግ ዝግጅት ሊደረግ ይችላል? ለሠርግ የማውለው ገንዘብስ ከየት አባቴ ላመጣ ነው? መቼም ያ ያስቀመጥኩትን አስራ አንድ ሺ. ብር ለሠርግ አላውለውም፡፡ ገና በብድር ጨምሬበት እነግድበታለሁ ብዬ ነው ያሰብኩት፡፡ እንዴት ያለኝን አሟጥጬ እደግስበታለሁ?

ፈጣሪዬ እንዴት ታረገኝ ይሆን?

የገነዘቡ ነገር እያሳሰበኝ ማታ ባለቤቴ ከሥራ ሲመለስ የተባለውን ነገርኩት፡፡ ተደሰተ፡፡ ተደሰተ የሚለው ቃል አይገልፀውም - ፈነጠዘ፡፡

"እታስቢ፣ ከመሥሪያ ቤትም ቢሆን ብድር እጠይቃለሁ" ብሎም አጽናናኝ፡፡

በቃ አንዴ የተወሰነ ነገር ነውና ከዚያች ምሽት ጀምሮ በተገኘው ነገር የሠርጉን ዝግጅት ተያያዝነው፡፡ አባቴም የራሱን ድግስ ማዘጋጀት ጀመረ፡፡ መቼስ አባቴ ሠርግ ደግሼ ያለኝ በሆነ ነገር ሊያግዘኝ ቢያስብ ነው፣ ከዛሬ ነገ ትንሽም ቢሆን ገንዘብ ይሰጠኛል ብዬ የራሴን ዝግጅት ሳላቋርጥ በተስፋ ጠበቅሁት፡፡ እሱ ግን አንዳች የመስጠት አዝማሚያ ሳያሳይ ዝም ዝም ሆነ፡፡

በራሴ ብር ደገስኩና ሲብስብኝ አናገርኩት፡፡ "የሠርጉን ወጪ አልቻልኩትም፡፡ አንተም ዝም አልከኝ፡፡ ባለቤቴም ተበድሮ ያመጣው ብር ስላልበቃን እነግድበታለሁ ብዬ ያጠራቀምኩትንም ሳይቀር በሠርጉ ምክንያት ጨርሼዋለሁ፡፡ አሁን ምን ይሻላል ትላለህ?"

"አሁን ያለሽን ነገር ሁሉ ሠርጉ ላይ አውይው፡፡ ስለሌላው ነገር ወደፊት እንነጋገርበታለን" ብሎ ሸኘኝ፡፡ ነገሩ ሁሉ "በቅሎ ግዙ ግዙ፣ አንድ አሞሌ ላያግዙ" እንደሚባለው ይሆንብኝ ይሆን?

በሃሳብ ተጠፍንጌ በጭንቀት ሰነበትኩ፡፡

- 6 -

ጥቅምት 27 ቀን 1982 ዓ.ም፡፡ ሠርጉ ተደገሰ፡፡ በምወደውና ከልጅነቴ ጀምሮ እንባዬን በሚያብስልኝ በዓመቱ መድኃኔዓለም ዕለት ተሞሸርኩ፡፡ የሠርጌ ሀሳብ የመጣው የኔን የውጪ ንግድ ለማሳካት ቢሆንም፣ በወጪውም በድምቀቱም ለረጅም ጊዜ የታሰበበት ሠርግ መሰለ፡፡

ጧት ማዘጋጃ ሄደን እኔና ባለቤቴ የጋብቻ ውል ተፈራረምን፡፡ የማዘጋጃ ቤቱ ሥነሥርዓት ሲጠናቀቅ ህግ ያወቀው፣ ወረቀት የመሰከረው ትዳር በመመስረቴ እየተደሰትኩ ወደ ቤት ተመለስኩ፡፡

እቤት የጠበቀኝ ግርግር የሚገርም ነው፡፡ ቤተዘመዱ ሁሉ ለማስተናገድ ከወዲያ ወዲህ ይላል፡፡ የሠርግ ቤትን ግርግር መቼም ማንም አያጣውም - እኔ ግን ይሄ ሁሉ ዝግጅት፣ ይሄ ሁሉ ግርግር፣ የሰው ፍቅር የማታውቀውን ምስኪን ለመዳር መሆኑን እስቤ ደስታ ይሁን ኩራት ያልለየሁት ስሜት ውርር አድርጎ በደስታ ሲቃ ሞላኝ፡፡

ሚዜዎቼ ወዲያውኑ ወደ አንድ ክፍል አስገቡኝ፤ በህይወቴ አይቼው የማላውቀውን ዓይነት ክብር አሳዩኝ፡፡ እየተቀባበሉ እንደ እንቁላል ተንከባከቡኝ፡፡ የለበስኩትን አውልቀው ቬሎውን አለበሱኝ፡፡ እኔን ለማስዋብ ብዙ ደከሙ፡፡ እናም ንግሥት የሆንኩ ሁሉ መሰለኝ፡፡

Scanned with CamScanner

ከቤተሰቦቼ መሃል መቅደስ ተሻለ ከሚዜዎቼ አንዷ ሆነች - ልጇ ሩታ ደግሞ ሻማ ያዥ። እንደያዘችው ሻማ በብርሃን ደምቃ እኔንም ያደመቀችኝን ሴት ልጄን፣ ሩታን በዚህ መልኩ ማየቴ ከሁሉ በላይ አስፈነደቀኝ።

ሽርሽሩም ግብግቡም እየተከናወነ ነው። የኔ ዓይኖች ግን የሚጠብቁት ሰው ያለ ይመስል ይንከራተታሉ። ሰግቼ የነበረውን ያህል ሠርጌ የጎደለው ነገር ባይኖርም ሙሉ አልሆነልሽ ብሎ ቅር፣ ቅር አለኝ።

በዚህ ሁሉ ዘመድ አዝማድ መሃል እንድትገኝልኝ የተመኘኋትና አጠገቤ ሆና ወግ ማዕረጌን ታያለች ብዬ የጠበቅኋት እናቴ የለችም። የእንጀራ አባቴም ቀረ። ሌላው ቀርቶ ያሳደገችኝ ሴት አያቴ እንኳ ሠርጉ ላይ አልተገኘችም። እህቶቼ ሠርጉ ላይ ቢገኙም ሰው ሲያያቸው በማይችል ስውር ቦታ፣ ጥግ ይዘው ተደብቀው በመቀመጣቸው እንዳልመጡ ነው የሚቆጠረው። አጠገቤ ድርሽ አላሉም፣ ለፎቶ እንኳን ከያሉበት በፍለጋ ነው የተገኙት።

በእናቴ አለመገኘት የተፈጠረው ትልቁ ክፍተት፣ ሠርጌን ጉደሉ አድርጎ አሳየኝ። ዘፈኑ አልሰማ፣ ጭፈራውም አልታይሽ አለኝ። በዚህ ግርግርና ጭፈራ መሃል ልቤ አልሞላ ብሎ ጭር አለብኝ። እናም የልቤ ጭርታ ሆድ አስብሶ በደስታዬ ቀን አስለቀሰኝ። "ሲዳሩ ማልቀስ ወግ ነው" እንዳይባል ለቅሶዬ የቀብር ሥነሥርዓት ማስፈፀሚያ ያህል የመረረ በመሆኑ ሁሉንም አስደነገጠ፣ ረበሸ።

"ምን ሆንሽ ነው?" የሚለኝ በዛ።

"ኧረ ሠርግሽን በንዲህ ያለ ለቅሶ አታበላሺ። ሰው ምን ይልሻል?" ብሎ የሚሞግተኝም በረታ። የሆዴን በሆዴ አምቄ ልቆይ ብልም ለቅሶዬን መግታት አቃተኝ። እንዲያውም በዚህ ሰበብ ለሕመም ተዳርጌ ነበር።

• • •

የመልሱ ድግስ የተዘጋጀው አባቴ ቤት ነው። አሁንም ከወላጅ እናቴ አለመገኘት በቀር ዝግጅቱ እኔ ከደገስኩት ሠርግ በላቀ ሁኔታ ደማቅ ሆነ። አባቴ በቅርብም በሩቅም የሚያውቃቸውን በመጥራቱ ድግሱ ላይ በርካታ ሰው ተገኝቷል። ምግብና መጠጥ በገፍ ቀርቧል። እንቅስቃሴዬን ከሚተተብኝ ህመሜ በስተቀር በመልሱ ዝግጅት ደስታዬ ጣራ ነክቶ ነበር። በተለይ አባቴ የተዋለዱባቸው ጉራጌዎች መልሱን የጉራጌ ሠርግ አስመሰሉት። ከማድመቅም አልፈው አቀለጡት።

አባቴ ለባለቤቴ የሽጉጥ ስጦታ አበረከተለት።

የሚገርማችሁ ነገር በዚህ የመልስ ዝግጅት ወንድ አያቴና የእንጀራ አባቴ በግድ ተለምነው በመከራ ነው የተገኙት። ሴት አያቴ ልብስ ገዝቼላት ነበር። እንደዚያም ሆኖ በሠርጌ ላይ መገኘት አልቻለችም።

በጣም እጅግ በጣም አዘንኩ።

በተረፈ እኔም ቤት፣ መናፈሻም፣ አባቴም ቤት የነበረው ደማቅ ዝግጅት - እኔንም ወዳጆቼንም አስደስቶናል፣ አኩርቶኛል።

- 7 -

አሁን የሠርጉ ግርግር ተጠናቋል። ሠርጉ ጥሩ ትዝታ ጥሎልኝ አልፏል። የሠርጉ ሃሳብ የመጣው የእኔን የውጭ ንግድ ለማቃናት ታስቦ ስለሆነ አሁን ወደ ንግድ ሃሳቤ መመለስ ይኖርብኛል። እጄ ላይ የነበረውን ገንዘብ ሠርጉበት ጨርሼዋለሁ። ባዶ እጄን በመሆኔ ብቻዬን ምንም ማድረግ አልችልም። ስለዚህም አባቴ ጋ ሄጄ አዋየሁት። አሁኑኑ ንግድ ካልጀመርኩ ችግር ውስጥ ልወድቅ እንደምችልም አስረግጬ ነገርኩት።

"እና ምን አሰብሽ?" ጠየቀኝ።

"እኔማ አንተ ልትሰጠኝ ካልቻልክ ብድር ልጠይቅ እያሰብኩ ነበር። ምን ትመክረኛለህ?"

"ረጋ በይ፣ እሰጥሻለሁ። መጀመሪያ ግን የሆኑ ሴትዮ አሉ፣ እሳቸውን ጠይቄ የሚሉኝን እነግርሻለሁ። በችኮላ ምንም እንዳታደርጊ።"

ምክሩን ሰምቼ መልሱን መጠባበቅ ያዝኩ። የጉጉቴን ያህል ባይፈጥንም፣ ያን ያህል አልዘገየም። ከሁለት ሶስት ቀን በኋላ "ሴትዮዋን" ያላቸው አቡልጄን አናግሮ አዎንታዊ መልስ ሰጠኝ።

"ከሴትየዋ ጋር ጅቡቲ ትሄጃለሽ..." ብሎ መናገር ሲጀምር፣

"እንዴ! ጅቡቲ ደግሞ ምን አደርጋለሁ?" አልኩት።

"ከጅቡቲ ወደፈረንሳይ መሻገር ቀላል ነው። ብዙም ሳይቆይ ፈረንሳይ ትገቢና እዚያ ሁለት ሦስት ዓመት ሠርተሽ ትመለሻለሽ።"

በሐሳቡ ተስማማሁ። ምንም እንኳን ዱባይ ልሄድ አስቤ የነበረ ቢሆንም፣ ፈረንሳይ የመሄዱንም ሃሳብ አልጠላሁትም። እንዲያውም አውሮፓ መሄዱ ጥሩ ሳይሆን አይቀርም ብዬ አመንኩ። የሚያሳስበኝ ነገር ልጄን ምዕራፍ ጋ ጥዬ መሄዱ ብቻ ነው። ቶሎ ሄጄ፣ ቶሎ ሠርቼ፣ ቶሎ ገንዘብ ካልላኩላት ምዕራፍ የራሷን ጨምሮ ሁለት ልጆች ይዛ መቸገሯ ነው።

ነገር ግን ፈረንሳይ ሄጄ የምነግድበት ቀርቶ፣ ለመሳፈሪያ የሚበቃ ብር የለኝም። ይህንንም ለአባቴ ነገርኩት።

"እኔ እሰጥሻለሁ ብዬሽ የለ? አታስቢ። እንዲያውም ካንቺ ጋር ድሬዳዋ ድረስ እሄዳለሁ። እርጥብ ሳር ቀጥፌ ይገፔ ለእሳቸው አደራ ሰጥቼሽና ሸኝቼሽ ነው የምመለሰው" አለኝ።

እነዚህ ጥቂት አንጀት አርስ ቃላት ከመቅፅበት ደስታም ቁጭትም ፈጠሩብኝ። ደስታዬ በዚህ ወሳኝ ወቅት አይዞሽ ባይ አባት ማግኘቴ ነው፣ ቁጭቴ ደግሞ ጠብ ሳይል ነገር ብቻዬን እየወደቅሁ እየተነሳሁ

Scanned with CamScanner

የተፍጨረጨርኩበትን፣ ያን ሁሉ ዓመታት መለስ ብዬ በማሰብ ነው፡፡ ‹ይሄኔ እኮ በዚያ ሁሉ የመባዘን ዘመኔ ከአባቴ ጋር ሰላም ብሆን ኖሮ የትና የት አደርስ ነበር!› የሚል ሃሳብ ሽው አለኝ፡፡

አባቴ የመነገጃውን ብር ከሰጠኝ እኔ የትራንስፖርቴን ወጪ መሸፈን እንዳለብኝ ወሰንኩ፡፡ ስለዚህም በቂ ብር ለማግኘት እሯሯጥ ጀመር፡፡ አባቴንማ በዚህ ማስቸገር የለብኝም፡፡ በዚህ ጊዜ አንዲት በሰው በሰው የማውቃት ሙሉመቤት ለማ የምትባል ደግ ልጅ አጋጠመችኝ፡፡ የአባቴን የማፅናኛ ቃላት ከእሷም እንደበት ለማኋቸው፡፡

"አታስቢ፤ ለትራንስፖርት የሚሆንሽን ሳንቲም እኔ እሰጥሻለሁ" አለችኝ፡፡ ድርጊቷ ከቃሏ ብዙ አልዘገየም፡፡ ወዲያውኑ ብሩን ሰጠችኝ፡፡ ከልቤ አመሰገንኳት፡፡ ለችግሬ የሚደርሱልኝ ሰዎች በዙሪያዬ እየበረከቱ በመሆኑ እግዚአብሔርንም ጨምሬ አመሰገንኩ፡፡

* * *

አባቴ አደራ እሰጣቸዋለሁ ያላቸው ሴትዮ እግራቸው ተሰብሮ ለሕክምና አዲስ አበባ መምጣታቸውን ሰማን፡፡ ይህን ከመስማታችን በፊት እኔ የአንድ ወር ቪዛ ተመቶልኝ ስለነበር ቀኑ እንዳያልፍብኝ ስጋት ላይ ነኝ፡፡ አባቴና ሌሎቹም የቪዛው ቀን እንዳያልፍ ሄጄ እዚያ ድሬዳዋ እንድጠብቃቸው መከሩኝ፡፡

እኔም በአውሮፕላን ድሬዳዋ ገባሁ፡፡ እዚያ በገባሁ በማግስቱ አባቴና ወንድሜ እንድርያስ ሰይፈ የጊዜው አዲስ ሞዴል በሆነችው ዘመናዊ ማርቼዲስ መኪና ከተፍ አሉ፡፡

አባቴ አዲስ አበባ ሳለን ቃል የገባልኝን ገንዘብ እስከዚች ሰዓት ድረስ አልሰጠኝም፡፡ ጅቡቲም ሆነ ፈረንሳይ ግብይት ላይ እንዳልቸገር እስቦ "ዶላር እሰጥሻለሁ" ብሎኝ ነበር፡፡ ደግሞም ቃሉን አያጥፍም፡፡ እስካሁን ቃሉን አክብሯልና፡፡ "ሴትዮዋን አግኝቼ አደራ እላቸዋለሁ" ባለው መሠረት ይሄው ቃሉን አክብሮ መጥቶ የለ? የምሳፈረው ከሦስት ቀን በኋላ ስለሆነ ጊዜው ሲደርስ ሊሰጠኝ አስቦ ነው፣ ብዬ አሰብኩና መጠበቴን ቀጠልኩ፡፡

እርግጥ አሁኑኑ ቢሰጠኝ ደስታዬ ነው፡፡ መንገደኛ እንደመሆኔ ድሬዳዋ ላይ አንዳንድ የሚያስፈልጉኝን ነገሮች ለመገዛዛት ጓጉቼያለሁ፡፡ እሱ ግን እስካሁን ገንዘቡን በተመለከተ ትንፍሽ ያለው ነገር የለም፡፡

ወንድሜ ይህን አስተውሎ "ሰጠሽ?" ብሎ ጠየቀኝ፡፡ ስለሚፈራው ደፍሮ እንደማይጠይቅልኝ አውቂያለሁ፡፡ እኔም ብሆን መሄጃዬ እስኪቃረብ ድረስ ልጠይቀው አልደፈርኩም፡፡

* * *

እነሆ ሰዓቱ ደረሰ፡፡ ልሳፈር የቀሩኝ ጥቂት ሰዓታት ብቻ ናቸው፡፡ ታድያ ለምን አይሰጠኝም? ጥርጣሬዬ ወደ ሃይለኛ ስጋት ተሸጋግሮ መረበሽ ጀመርኩ፡፡ ምርጫ የለኝም፣ ልጠይቀው ይገባል፡፡

ኤርፖርት ከመግባታችን በፊት፣ "ያንን ብር ረሳኸው እንዴ? ሳትሰጠኝ መሄጃዬ ደረሰ እኮ" አልኩት፡፡

"እሰጥሻለሁ" አጭር መልስ! ያለኝ ዕድል መጠበቅ ብቻ ነው፡፡ መልሱ ግን አልተዋጠልኝም፡፡

ድሬዳዋ የቆየነው እኔ አባቴ ከሚያውቃቸውና ከተቀበሉኝ ሰዎች ጋር፣ እንድርያስና አባቴ ደግሞ ሆቴል ውስጥ ነው፡፡ ካስተናገዱኝ ሰዎች ዋነኛው ሰውዬ ስለገንዘብ ጠይቆኝ "አባቴ ነው የሚሰጠኝ" ብዬዋለሁ፡፡ እሱም ይህንን አምኖ እየጠበቀ ነው፡፡

እስክሳፈር ድረስ ተስፋ አልቆረጥኩም፡፡ ከአሁን አሁን ሰጠኝ ብዬ እየተጠባበቅሁ ነው፡፡ ቁርጡ የሚለይበት ሰዓት ደረሰና ኤርፖርት ስገባ አባቴ ተሰናበተኝ፡፡ ደነገጥኩ፡፡ ምን ልሆን ነው የምሄደው? ሃምሳ ዶላር እንኳን እጄ ላይ የለም፡፡ ግራ ገባኝ፡፡ ተስፋ ሰንቄ ያካበትኩት ነገር ሁሉ በቅፅበት ተደረመሰ፡፡ እይገ፣ እጨብጠው አጣሁ፡፡

አባቴ ምን ማድረጉ ነው?

ድሬዳዋ የተቀበለኝ ሰውዬ አብሮኝ ኤርፖርት ገባ፡፡ ምን እንዳመላከተው ባይገባኝም "ገንዘቡን አልሰጠሽም አይደል?" ብሎ ጠየቀኝ፡፡ እያለቀስኩ ራሴን በማነቃነቅ እንዳልሰጠኝ አረጋገጥኩለት፡፡ ሰውየው አዘነ፡፡

"እኔኮ እሳቸው ይሰጡኛል ስትይ ነው እንጂ..." አለ በቁጭት፡፡ ኪሱን ሲፈትሽ ያገኛትን ሃምሳ ዶላር ሰጠኝና "ከቤት ቢሆን ጨምሬ እሰጥሽ ነበር፡፡ ለማንኛውም በርቺ፣ አይዞሽ" ብሎ አበረታታኝ፡፡ በዚህ መሃል እንድርያስ ሮጦ ደረሰብኝና እያለቀሰ፣

"እዛ ስትገቢ እንዳይቸግርሽ ወርቅሽን ሽጪ፡፡ እሱማ በሰው ፊት አዋርዶናል፡፡ አይዞሽ እግዚአብሔር አለሽ፤ ጠንክር በይ" ብሎኝ ተመለሰ፡፡

አዎን፣ እንድርያስ እንዳለው በሠርጌ ቀን ብቻ ያጌጥኩባቸውን ወርቆቼን ከመሸጥ ሌላ ምን ምርጫ አለኝ?!

- 8 -

ጅቡቲ ስደርስ የማውቀው ሰው አላገኘሁም፡፡ እኚያ ሴትዮም የሉም፡፡ እንደምመጣ ተነግሮት ከጅቡቲ አየር መንገድ የተቀበለኝ ሰው ቀጥታ ወደ ጓደኛው ቤት ወሰደኝ፡፡ የሄድኩበት ሰው ኢትዮጵያዊ ነው፡፡ ኢትዮጵያዊት የቤት ሠራተኛም አለችው፡፡ ሰውየው ብርድ መቶት በጠና ታሞ አልጋ ላይ ውሏል፡፡ ሠራተኛዋ እሱን የማስታመም፣ የማገላበጥ፣ የመመገብ ኃላፊነት አለባት፡፡

እንግዲህ እዚህ ቤት ሆኜ ነው ሲትዮዋ እስኪመጡ የምጠብቀው። ወትሮውንም ማረፍ የማይወደው አዕምሮዬ እዚህ የሰው አገር፣ የማውቀውና ወገኔ የምለው አንድም ሰው በሌለበት ምድር፣ ያውም ቤቱ ገንዘብ ሳይኖረኝ ሥራ ፈትቼ መቀጠሉ አልሆነልትም። በዚህም የቤት ሠራተኞቹን ማገዝ ጀመርኩ።

ሰውየው ግን በሽታው እየፀናበት ሄደ። ሁኔታው በጣም ያሳዝናል። በሰው አገር ከዘመዶቹ ተለይቶ እንዲህ ያለ ስቃይ ማየቱ ሆዴን አባባው። ይባስ ደም ያስተፋው ጀመር። ይኼኔ ወደ ኢትዮጵያ መመለስ አለበት ተባለና በአስቸኳይ አሳፈሩት።

በዚህ የተነሳ እሱ ቤት የነበረኝ ቆይታ በአጭሩ ተደመደመ። ወዲያው በአንድ ጉን ሶማሊያዊት፣ በሌላ ጉን ኢትዮጵያዊት ከሆነች ሴት ጋር ተገናኘሁ። በቃ፣ ተዘፍዝፌ መዋል ሆነ ሥራዬ። እዚህ አገር ሥራ አግኝቼ ራሴን ልረዳ የምችልበት ምንም ዕድል የለም።

ጅቡቲ የማትተነፍስ ሀያው ትመስላለች። ለመኖር መተንፈስ የማያሻት ከተማ። ሁሉም ደረቅና እንቅስቃሴ አልባ ነው። ለከተማዋ መኖር ዋነኛው ምክንያት ወደቧ ብቻ ነው። ጅቡቲያዊውም፣ የውጭ ዜጋውም ያንኑ ወደብ ሙጥኝ ብሎ በዙሪያው ተሰባስቧል። መቼም አይሆንም እንጂ ቢሆንና ውሃው ቢደርቅ አንድ ቀንም የሚቆዩ የማይመስሉ ናቸው - የከተማው ነዋሪዎች።

ሙቀቱ አይጣል ነው። እዚህ ያለችው ፀሐይ ጨካኝ ናት። ሃይሏን ለፍጡሮች አታመጣጥንም። ቀን ቀን ዝር የሚል የለም። እንቅስቃሴ ይቆማል፣ ሥራ የለም። ብዙዎቹ ድርጅቶች ዝግ ሆነው ይውላሉ። ነጋዴዎቹ እራሳቸው የፀሐይ ቀጣ ጋብ ሲል አመሻሽ ላይ ነው ብቅ የሚሉት። ህይወት ነፍስ የምትዘራው ፀሐይ ስታዘቀዝቅ ነው።

ጅቡቲ ውስጥ ብዙ ዓይነት ህዝቦች አሉ። ኢትዮጵያውያንም የትየለሌ ናቸው። እንደ አዲስ አበባ ሁሉ እዚም 'ወሎ ሰፈር' የሚባል አለ። አካባቢው ላይ ስትንቀሳቀሱ አዲሳባ ያላችሁ ይመስላችኋል። 'ሰባት ቤት ጉራጌ' የሚባል ሰፈርም አለ። ልክ ሐረር ወይም ድሬዳዋን የሚመስል።

እዚች ከፊል ሙዋች ከተማ ውስጥ የመንግስት መሥሪያ ቤቶች እንኳን ቀን ቀን የሚሰሩት ቴሌና ባንክ ብቻ ናቸው። በአጠቃላይ እዚህ ሥራ የማግኘት ዕድሉ እንደ መርፌ እፍ ጠባብ ነው። ያለኝ ብቸኛ ተስፋ ሴትዮዋ ብቻ ናቸው። "ሴትዮዋ ሆቴል ስላላቸው እሳቸው ሲመጡ ትጀምሪያለሽ" ብለውኛል - ተቀባዮቼ።

ወደ ፈረንሳይ መሻገር ግን የሞት ነገር ነው - አይታሰብም። ቡና ቤት ውስጥ የሚሰሩ አንዳንድ ሴቶች እንደነገሩኝ ከሆነ፣ ወደፈረንሳይ መሻገር የሚቻለው ቡና ቤት በማምሸት ነው - ያውም ዓመትም ሁለት ዓመትም ጠብቆ፣ እሱም ከተሳካ። ዕድሉ የሎተሪ ያህል ነው። "ምናልባት

ሲትዮዋ የአገሬቱ ኗሪ በመሆናቸው፣ ቡና ቤትም ስላላቸው የሆነ ዕድል አግኝተሽ መሄድ ትችይ ይሆናል" ብለውኛል።

ምን ዓይነት አጣብቂኝ ውስጥ ነው የገባሁት?! የቤተሰቤም ናፍቆት ዕረፍት ነሳኝ። በተለይ የልጄን ናፍቆት ልቋቋመው አልቻልኩም። በየሰከንዱ ዓይኔ ላይ መጥታ ድቅን ትላለች። እንዴት ሆና ይሆን እያልኩም እጨነቃለሁ። አንድ ጊዜ ታምማ ለአስር ቀን ሆስፒታል ብተኛ ጸጉሯን እንኳ የሚያምርባት ጠፍቶ ምን ያህል ተጎሳቁላ እንደጠበቀችኝ ሳስብ ይበልጥ ስጋት ናጠኝ። በወቅቱ ተናድጄ በእልህ ፀጉሯን ላጭቻት ነበር።

የማሳድገው የምዕራፍ ልጅ ባርዬም ናፍቆት አላስችል፣ አላስተኛ አለኝ። አዲስ አበባ ኤርፖርት ውስጥ ቀሚሴን ጭምድድ አድርጎ ይዞ እንዴት ምርር ብሎ እንዳለቀሰ፣ እንዴት በትግል ጎትቶ፣ እትዬ!" እያለ እንዴት በዓይነ-ህሊናዬ እየተደቀነ አንጀቴን ከፊ ላይ መንጭቀው እንደወሰዱት "ይሄ ልጅ ናፍቆትሽን እንዴት ይችለው አንበለበለው። ከአባቴ ጀምሮ እኔም ብሆን ጨካኝ የተለየነቻው፣ የሰው ይሆን?" ያላለ ሰው አልነበረም። ተቀጣሪ ላለመሆንና ራሴን በራሴ ለማስተዳደር ግድ ሆኖብኝ ነው።

ይሁን እንጂ እስካሁን ከሰው ጥገኝነት አልተላቀቅኩም። እዚሁ ሥራ ለመጀመር፣ ወይም ወደ ፈረንሳይ የምሻገርበትን ዕድል ለመሞከር ሲትዮዋን ማማከር ነበረብኝ። ስለዚህ ጠበቅኋቸው።

መጠበቅ እንዴት ከባድ ነው፣ ሲትዮዋን የማግኘቱ ዕድል እንደ ሰማይ ራቀብኝ። ጭራሽ ህመሙ እንደባሰባቸው ሲነገረኝማ ተስፋዬ መንምኖ ሞተ። ናፍቆቱም፣ ተስፋ መቁረጡም፣ ባይተዋርነቱም ተባብረው ረመረሙኝ።

ያስጠጋችኝ ሜት ነጋዴ ሴትዮ ብትመክሩኝም፣ ብትቆጣኝም አልሰማ አልኩ። የለቅሶዬ ማቋረጫ የለሽነት እየገረማት "አንቺ ልጅ፣ የዓይንሽ ቧንቧ ሳይበጠስ አልቀረም" ትለኛለች።

የጅቡቲ ተቀባዮቼ ሁኔታዬ አስግቷቸው አዲስ አበባ ወዳሉት ሰዎቻቸው ደወሉ። እነሱም ለወንድሜ ደውለው ነገሩት። "ይህቺ ልጅ ስታለቅስ ውላ ነው የምታድረው፣ በዚሁ ከቀጠለች ጤናዋ ሊቃወስ ይችላል" አሉት።

ወንድሜም ለአባቴ ደውሉ ነገረው። አባቴ ግን ምንም ዓይነት ምላሽ አልሰጠውም። ቢጨንቀው ለእትዬ ማርታ አማከራት። የተመካከሩትንም ሲነግረኝ እኔ ጋ ደወለ።

በወቅቱ "ወንድምሽን አናግሪ" ስባል እየተፍገመገምኩ ሩጫዬን አስከሁት። ተስገብግቤም አናገርኩት። ሰው የተጠማሁ የሰው አገር ሰው፣ የወንድሜን ድምፅ ስሰማ መስገብገብ ሲያንሰኝ ነው። ነገር ግን ደግ ነገር አልነገረኝም። እትዬ ማርታ ንገር ያለችውን መርዶ አረዳኝ-

"ሱዳን በነገረው ትንቢት መሠረት ይቺን ልጅ አውጥቶ መጣሉ ነው፣ ብላለች" አለኝ።

Scanned with CamScanner

"የምን አውጥቶ መጣል?" አልኩ ልቤ እየዘለለ::

"ይኸውልሽ አስቴር፣ ስለትንቢቱ ምንነት በጥልቀት የምታውቀው እሷ ናት:: አባታችን ምን እንዳሰበ ማንም አያውቅም:: ከእዚህ ሌላ እሷ የተነገረው ትንቢት አንቺ ላይ ያነጣጠረና ሁለታችሁን የሚያጣላ ከባድ ጉዳይ መሆኑን የተረዳች ይመስለኛል:: በዚህም ምክንያት ‹ዛሬ ነገ ሳትል ትመለስ› ተብለሻል::"

ድንጋጤዬ በረታ፤ ተርበተበትኩ:: እውነት አባቴ እኔን አውጥቶ ሰው አገር መጣሉ ነው? ምን በደልኩትና? ሌላው ቀርቶ ለዓመታት አግኝቼው አላውቅም:: አንድ ቀን የመኪና አደጋ ደርሶበት ሰምቼ ልጠይቀው ብሄድ ከበር አላስገባ ብለውኝ ሳልጠይቀው ተመልሻለሁ::

ባስብ ባሰላስል እኔና አባቴን ለዚህ ደረጃ የሚያደርስ አንዳችም ምክንያት ጠብ ሊልልኝ አልቻለም:: እኔ በፍርሃት ተውጬ ይህንን ሳስብ ወንድሜ ደግሞ መልሴን ሲጠብቅ መሃላችን ዝምታ ነገሰ:: በመጨረሻ "ለካ ለዚህ ነው ገንዘብ እሰጥሻለሁ ብሎ አዘናግቶ ባዶ እጄን የሰደደኝ" አልኩት:: በእውነቱ ለእሱ አልነበረም የማወራው - ለራሴ እንጂ::

"አስቴር፣ ተረጋጊ..."

"በዚህ በማላውቀው አገር የሚያስጠጋኝ አጥቼ እንድንከራተት ነበር ለካ አርቆ የወረወረኝ::"

"ተረጋጊ አስቴር:: አሁን ይሄን ይሄን ተይውና ወደ ኢትዮጵያ የምትመለሺበትን መንገድ ብቻ ፈልጊ:: ቢያንስ ተመልሰሽ ከልጅሽ ጋር መገናኘት አለብሽ" ወንድሜ አረጋግቶኝ፣ በርትቼ ወደ አገሬ የምገባበትን ዘዴ እንድፈልግ መከሮኝ ተሰነባበትን::

አባቴ እንደገና ጭር ያለ ህይወት ውስጥ ከተተኝ:: ዙሪያዬን ባዶ አደረገብኝ:: ደጋፊ ወገን አገኘሁ ብዬ ተፅናንቼ ነበር፣ አባት አገኘሁ ብዬ ተደስቼ ነበር:: አባቴ ግን ሁሉንም ክፋቱን በሂሳብ አስልቶ የሚፈፅም የቅርብ ጠላቴ ሆነ:: ልነግድበት በመከራ ያጠራቀምኩትን ብር በሥርግ እንድጨርስ፣ ከዚያም ባዶ እጄን እንድቀር ያደረገኝ ለካ ምንም አቅም እንዳይኖረኝና መልሼ እንዳላንሰራራ አቅዶልኝ ኖሯል! የመከላከያ አቅሜን ካሳጣኝ በኋላ በጅቡቲ ጅብ ሊያስበላኝ አርቆ የወረወረኝ ምንኛ ክፉ ሰው ቢሆን ነው?!

አሁን ማልቀሱ እንደማያድነኝ ገብቶኛል:: ከአገሬ የወጣሁት ሠርቼ እንዲያልፍልኝ ሳይሆን ተንከራትቼ የአባቴ ክፋት ሰለባ እንድሆን ተዶልቶብኝ መሆኑን ተረድቻለሁ:: እናም ሳልውል ሳላድር የመልስ ጉዞዬን ለማከናወን አንዳንድ ዝግጅቶች አደረኩ:: የመጀመሪያ እርምጃዬ በእንድርያስ ምክር መሠረት ለሠርግ ያጌጥኩባቸውን ወርቆች ሸጬ የመመለሻ ትኬት መቁረጥ ነው:: አላወላወልኩም፣ አደረግኩት:: ወዲያውም ጅቡቲ አየር መንገድ ሄጄ ሁኔታውን አጣራሁ:: የኢራቁ ፕረዚዳንት ሳዳም ሁሴን ዛቻ

የተጠናከረበት ጊዜ ስለሆነ በተለይ ወደ አውሮፓ የሚደረጉ በረራዎች በአብዛኛው መቋረጣቸውን ሰማሁ::

አይ ክፋት! አባቴ ወደፈረንሳይ መሻገር እንዲህ እንደ መርፌ ቀዳዳ ጠባብ በሆነበት ጊዜ ነው ከአገሬ እንድወጣ ያረገኝ? ደግነቱ ወደ ኢትዮጵያ የሚደረገው በረራ አልተስተጓጐለም:: እንዲያውም በግርግሩ ምክንያት የነጋዴዎች እንቅስቃሴ በመገደቡ ይመስለኛል ብዙም ወረፋ አልጠበቀኝም:: ተመስገን!

እናም እንደተሸረበብኝ ሳይሆን እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ ከሃያ ሰባት የስደት ቀናት በኋላ በሰላም አገሬ ገባሁ::

- 9 -

ተመልሼ ስለመምጣቴ የእኔ ቤተሰቦች የሚያውቁት ነገር የለም:: ጅቡቲ ምን እንዳጋጠመኝም አልሰሙም:: እነሱ የሚያውቁት ወደ ፈረንሳይ ለመሻገር አባቴ አደራ በሰጣቸው ሴትዮ አማካይነት እየሞከርኩ መሆኑን ነው:: የተገባልኝን ቃል ሰምተው ምንም የሚጐድልብኝ አልመሰላቸውም::

አመጣጤ ዱብ ዕዳ እንዳይሆንባቸው ደውዬ ለእህቴ አሳወቅኳት:: እሷም ለእንድርያስ ደወለችለትና ኤርፖርት ድረስ መጥቶ ተቀበለኝ::

መንገድ ላይ ስለ ጅቡቲ ቆይታዬና ስላጋጠሙኝ ችግሮች በዝርዝር አወጋሁት::

"ዋናው ነገር በሰላም ለአገርሽ መብቃትሽ ነው:: እርሺው" አለኝ እንድርያስ::

እንዴት ልርሳው? እርሺው ብሎ የሚመክር ሰው እንዴት መርሳት እንደሚቻል የመፍትሔ ሃሳብም ቢያቀርብ ጥሩ ነበር::

በአባቴ ተንኮል ሳቢያ ወር ባልሞላ ጊዜ ውስጥ ወደዚህ ስለመመለሴ፣ አባቴ ለዚህ ሁሉ በምክንያትነት ስለሚጠቅሰው ትንቢት እያሰላሰልኩ ስቆዝም ቆየሁና ከተጠመድኩበት ሃሳብ ምንጥቅ ብዬ፣

"ግን አባቴን ምን አድርጌው ነው?" ስል ጠየቅኩት፣ በድንገት:: ዝም ብሎኝ ትንሽ ቆየና፣

"እኔ ብዙም ጠለቅ ያለ ዕውቀት የለኝም:: ሱዳኑ የሆነ አሳሳቢ ጉዳይ ሳይነግረው አይቀርም::"

"ይሄን ያህል ምን እንዳላረገው ስግቶ ነው በረሃ ላይ የጣለኝ? ለራሴ አቅመ-ቢስ!"

"ይኸውልሽ አስቴር:: ትንቢቱን በተመለከተ ዝርዝር ሁኔታ የምታውቀው እናቴ ብቻ ናት:: እሷም ብትሆን ስለጉዳዩ አፍረጥርጣ መናገር የምትፈልግ አይመስለኝም:: በደፈናው ማስጠንቀቂያውን እንድነግርሽ ብቻ ነው የላከችኝ"

Scanned with CamScanner

"የምን ማስጠንቀቂያ ነው እሱ?" ልቤ ደረቴን በርቅሳ ልትወጣ እንደፈለገች ሁሉ ደረቴን በኃይል መደለቅ ያዘች::

"እኔ'ንጃ? ‹መጥፎ ነገር እንዳይደርስብሽ ተጠንቀቂ› ብለህ ንገራት› ብቻ ነው ያለችኝ::"

"ከምን፣... ከማን ነው የምጠነቀቀው?"

"ምን አውቄ፣ እስት? ላንቺም ቢሆን ‹ከዚህ በላይ ምንም ነገር ልነግራት አልችልም› ብላኛለች::"

"እሺ፣ በምን መልኩ ልጠንቀቅ? ትጠንቀቅ ያለች ሴት እንዴት እንደምጠነቀቅ መናገር የለባትም?" ነገሩ እያደር እየከረረና እየተወሳሰበ መሄዱ ጭንቅላቴን ሊያፈነዳው ደርሷል::

ዝም አለኝ:: እኔም ጭንቀቴን ለመተንፈስ ፈልጌ እንጂ መልስ እንደማላገኝ አውቅ ነበር::

ያ ዝምታ ተመልሶ ሰፈረብን:: አንዳች የሚጨበጥ ምክንያት ፍለጋ የአዕምሮን ጓዳ በረበርኩት:: ምን የሚሉት ትንቢት ነው እሱ? እንዴትስ እኔና አባቴን የሚያባላ ከባድ ጉዳይ ሊሆን በቃ? እርግጥ እንደማናቸውንም አባትና ልጅ በተራ ጉዳዮች ስንጣላና ስንታረቅ ኖረናል:: ባገኘሁት ቁጥር "የአባትነት ግዴታህን አልተወጣህም" እያልኩ እሱን መውቀሴና መነዝነዜ እንደ ጥፋት ካልተቆጠረብኝ በቀር፣ በበኩሌ አንድም ቀን በደል አድርሼበት አላውቅም:: እሱ ግን ከተወለድኩባት ዕለት አንስቶ "ውሃ ጉድጓድ ውስጥ ጨምሪያት" በማለት እህዱ ያለው የግፍ ሥራውን ቀጥሎበት፣ አሁን "ትንቢት" ከሚለው ሌላ እንቆቅልሽ ከሆነብኝ ስውር ደባው ድረስ በተደጋጋሚ ከባድ በደል ሲፈፅምብኝ ቆይቷል::

ይኸኛው ግን ከበፊቶቹ ከበድ ያለ ጉዳይ ይመስላል:: እውነት አሁን ከማን ነው የምጠነቀቀው? ከገዛ አባቴ? እኮ በምን ምክንያት? ደግሞስ አባትና ልጅን ያህል የሥጋ ትስስር በጠላትነት መፈረጅ ቀርቶ ማሰቡ ራሱ አይከብድም ወይ? አንድ ደደብ አባት ግፋ ቢል የወላጅ ኃላፊነቱን መወጣት ዘንግቶ ልጁን የትም ቢወድቅ ከጉዳይ ሳይጥፍ የራሱን ደስታ ብቻ ያሳድድ ይሆናል:: ኃላፊነቱን የማይወጣ፣ ልጁንም እንደ ጠላት የሚቆጥር አባት ግን..... እኔ'ንጃ?

አባቴን የታረቅኩት በችግሬ ላይ ችግር ለመጨመር፣ ያውም ጠላት ለማፍራት ስል ነው እንዴ? የአባቴ አቀባበል፣ ሠርጌና የውጭ ንግድ ተስፋዬ ያስረሳኝን ዕጣ-ፈንታዬን ከለስኩት:: ደስታዬ "አይበርክትልሽ!" ተብዬ ተረግሜ ይሆን?!

በሃሳብ እየናወዝኩ ቤት ደረስኩ:: የናፈቁኝን ህጻናት ሩታንና ባርዩን ሳገኛቸው ለጊዜው ጭንቀቴ ገለል አለልኝ:: ናፍቆቴን ከቤተሰቦቼ ጋር ስወጣ አምሽቼ፣ ድካሜን በሌሊት ዕንቅልፍ ላቃልለው ሞከርኩ:: አልተሳካልኝም:: ሃሳብ ጭንቀቴ ተመልሰው ሰፈሩብኝ::

- 10 -

በጠዋት፣ ወፎች ሳይንጫጩ አንድ ምንነቱን ያልለየሁት ነገር አሁኑኑ አባቴ ጋ እንድሄድ ገፋፋኝ:: "ሂጂ፣ ሂጂ፣ ሩጪ፣ ሩጪ...." እያለ ወተወተኝ::

እዛ ደርሼ ምን እንደማደርግ እንኳን እርግጠኛ አልነበርኩም::

አባቴ ልክ እንዳየኝ፣ ወደ አዲሳባ መመለሴን አልሰማም መሰለኝ ማንም ላይ አይቼው በማላውቅ ሁኔታ ድንብርብሩ ወጥቶ ሲርበተበት አየሁት:: ከመርበትበቱም ብዛት ሳያመዛዝን አጉል ጥያቄ ወረወረብኝ::

"ለምን መጣሽ?"

ቁጣም ይቃጣዋል እንዴ? ብልጭ አለብኝ:: ከታረቅን ወዲህ ገና አሁን ያልተገባ መጥፎ ፊት አሳየሁት፣ ማስጠንቀቂያው ከናካቴው ትዝም አላለኝ:: ፊቱን ላይ የታየኝ አባትነቱ ብቻ ነው:: እናም በቁጣ ጫይደርኩ፣

"ብር እሰጥሻለሁ እያልክ ስትደልለኝ ቆይተህ ባዶ እጄን ሰው አገር የላከኝ አንሶ አሁን ደግሞ ‹ለምን መጣሽ› ብለህ ልትቆጣኝ አማረህ!"

"አትጩኺ! እንደ ጨዋ ሰው ረጋ ብለሽ ተናገሪ!"

"ለየትኛው ጨዋነትህ? ለየትኛው ውለታህ? እኮ ለየትኛው ደግ ሥራህ?!... ገና እጮሃለሁ:: እኔን እንደ አሮጌ ጆበና አውጥቶ ከመጣል ሌላ እንደ አባትነትህ ምን ያደርግክልኝ ነገር አለ?!"

"ጨረስሽ? ከጨረስሽ ውጪልኝ!"

"አልወጣም! የዚያ የሱዳኑን ነገር ካልነገርከኝ ዛሬ ከዚች ንቅንቅ አልላትም:: እንዲያውም ከዚያ ሰውዬ ጋር አሁኑኑ እንድታገናኘኝ እፈልጋለሁ!"

ከባዶ ቤት ጋር ጮሄ ጮሄ ሲደክመኝ፣ አባቴን እንደ ድንጋይ የተጐለተበት ቦታ ላይ ጥዬው ወጣሁ::

አምላኬ፣ የምመኘውን ሰላምና ፍቅር አሳይተህ የነሳኸኝ ለምን ይሆን?

❊ ❊ ❊

የሱዳኑ ነገር የህይወቴ ዋነኛ እንቆቅልሽ ሆነ:: ጭንቅላቴን ሊያፈነዳው ደርሶ የዕለቱ ዕለት ለተፈሪም አነሳሁበት::

"ይሄን የምትከታተይበት አንዳችም ምክንያት የለሽም:: እርሺውና ሥራሽን ብቻ ስሪ:: በእሱም ላይ አትፍረጂ! ባለማወቁ ነው:: ትንሽ ቆይቶ ይረሳዋል:: እንደኔ እንደኔ ሰርተሽ ለራስሽ የምታሳልፊበትን ነገር ብቻ አስቢ" ብሎ እሱም ነገሩን አድበሰበሰብኝ:: የዚያኔ ነው ተፈሪም ጉዳዩን በጥልቀት እንደሚያውቀው ያረጋገጥኩት:: በሆነ ምክንያት ግልፅ ሊያደርግልኝ ድፍረት ማጣቱንም ከሁኔታው ተገንዝቤያለሁ::

Scanned with CamScanner

እኔም ጊዜው ይረዝም እንደሆነ እንጂ ስለ ሱዳኑ ቀን ሲደርስ ማወቄ አይቀርም ብዬ ደመደምኩ። ነገር ማክረሩን ትቼ ወደራሴ ኑሮ ተመለስኩ። የፈፀምኩት መጥፎ ነገር እስከሌለ ድረስ ከማንም ሆነ ከምንም ነገር መጠንቀቅ እንደማያስፈልገኝም ለራሴ ነገርኩ። መድኃኒዓለም ራሱ ይጠነቀቅልኛል፣ ይጠብቀኛል።

ነገር ግን በእኔና በአባቴ መሃል ተፈጥሮ የነበረው ሰላም፣ ለአጭር ጊዜም ቢሆን እኔ ውስጥ ተጠንስሶ የነበረው የተስፋ እርሾ፣ በዙሪያችን ማቆጥቆጥ ጀምሮ የነበረው የፍቅር ቡቃያ… በተጠነሰሰበት ሰሞን መደፍረሱ፣ ባቆጠቆጠበት ሰሞን መቀንጠሱ ያሳዝናል።

‹አዎን፣ ተፈሪ እንዳለው ይህንን ሁሉ በደል ልትወጪው የምትችይው በመስራትና ሰው ከሚደርስበት ደረጃ በመድረስ ብቻ ነው› ስል ራሴን አሳሰብኩ።

- 11 -

ከጅቡቲ ከተመለስኩ ወዲህ ስለ ውጭ አገር ሲወራ ያንገፈግፈኝ ጀመር። ወር ባልሞላ ጊዜ ውስጥ ያየሁት ስቃይ "እርም የሰው አገር" አስብሎኛል። እንዲያ ጓጉቼለት የነበረው ከአገር አገር እየዞሩ የመነገድ ህልም አሁን ለጠላቴም የማልመኘው ዓይነት ሆነብኝ።

በዚሁ ስሜት እዚሁ አገር ለመሥራት ወሰንኩ። ንግዱን ለማካሄድ የሚያስችለኝን ገንዘብ የማገኝበትን መንገድ ከባለቤቴና ከአጎቴ ተፈሪ ጋር እየተመካከርን ነበር። ድንገት አባቴ ቤት የማውቃት ጓደኛዬን አገኘኋት። ይህች ጓደኛዬ ራሷን ለማሳደግ የምትፍጨረጨር የሥራ ሰው ነች። የውጭ ንግድ ልምዱም አላት። በተደጋጋሚ ቦምቤይና ዱባይ ተመላልሳለች።

እንደተገናኘን ችግሬን አዋየኋት።

"ለምን ከእኔ ጋር የውጪ ንግድ አትጀምሪም? እንዲያውም አሁን ወደ ዱባይ ልሄድ እየተሰናዳሁ ነው" አለችኝ።

"ኧረ እኔ ምን በወጣኝ! እዚሁ የአገሬ ጅብ ይብላኝ እንጂ በሰው አገር ዳግመኛ አልንከራተትም" አልኳት እየተንገሸገሽኩ።

እሷ ግን ተቃውሞዬን ችላ ብላ የውጭ ንግድ በምን መልኩ መስራት እንደሚቻል በዝርዝር ታስረዳኝ ጀመር። ይበልጥ ያስደሰተኝ ደግሞ አሳቢነቷ ነው። የእኔን ዕድገት እንደ ራሷ ጉዳይ ቆጥራ እኔን ለማሳመን እንዲህ መድከሟ ብርታት ሆነኝ።

ብዙ በተወያየን ቁጥር ውጭ አገር ሄዶ ስለመነገድ የነበረኝ አሉታዊ ስሜት ቀስ በቀስ እየተሸረሸረ፣ እየተፋቀ መጥቶ፦

"አሁን ልነግድስ ብል በምኔ እነግዳለሁ? ለአውሮፕላን ትኬት መግዣ የሚበቃ ብር እንኳ የለኝም። ገንዘቤን በሥርጌ ጨርሼዋለሁ" አልኳት በቁጭት።

ጓደኛዬ አጽናናችኝ። ገንዘብ በወለድ መበደር እንደምችል ነገረችኝ። በሐሳቧ ተስማምቼ ለተፈሪ አማከርኩት። "አዎን፣ ይቻላል። አብዛኛው ሰው ኀ በብድር ነው የሚሰራው። አንቺም እንደዚያ ማድረግ ትችያለሽ። በጊዜው ዕዳውን መክፈል ከቻልሽ ተበድሮ መሥራቱ ችግር የለውም። እኔም እንደ አቅሜ እረዳሻለሁ" አለኝ።

እናም በሞራል እንደገና ሰውጭ አገር ንግድ ተነሳሳሁ።

* * *

የጅቡቲው ጉዞ ያስተማረኝ ትልቅ ትምህርት ቢኖር፣ የትም አገር ብሄድ አብሮኝ የሚሄድ አንድ ሁነኛ ሰው ወይም እዚያ የሚቀበለኝ የምተማመንበት ሰው ሊኖረኝ እንደሚገባ ነው። ከእነዚህ አንዱ እንኳን ከሌለኝ "ለአገሩ እንግዳ፣ ለሰዉ ባዳ" በምሆንበት የሰው አገር በከንቱ የምንከራተት ባይተዋር ልሆን እችላለሁ።

በዚህ ምክንያት ዚምባብዌ ውስጥ የምትኖረው የቅርብ ሩቋ አክስቴ መብራቱ ታወሰችኝ። ወዲያውኑም አያቶቼን የስልክ ቁጥሯን ጠየቅኋቸው። "አናውቀውም" አሉ። ለበዓል መደወሏ ባይቀርም እስክትደውል መጠበቁ ጊዜ ማባከን ይሆንብኛል ብዬ ጋሼንም ጠየቅኩት። የእሱም ምላሽ ተመሳሳይ ሆነ። ስለዚህ እሷ ራሷ እስክትደውል መጠበቅ ግድ ነው።

መብራቱ ለበዓል ደወለች። ቤተሰቡን አናግራ ስትጨርስ አስፈቅጄ አናገርኳት። ከሰላምታ በኋላ የማዋያት ጥብቅ ጉዳይ እንዳለኝ ገልጬ ስልክ ቁጥሯን ተቀበልኩ።

በሌላ ቀን ቴሌ ሄጄ ደወልኩ።

"እናንተ ጋ ለሥራ መምጣት እፈልግ ነበር። ለምን ወረቀት አትልኪልኝም?"

"ምን ዓይነት ሥራ?"

"ንግድ ነዋ። ከዚምባብዌ እዚህ ሊሸጥ የሚችል የዕቃ ዓይነት ለማምጣት፣ ለዚምባብዌ የሚያስፈልጉ አትራፊ የሸቀጥ ዓይነቶችን ካጣራሽልኝ ደግሞ እነዚያን ዕቃዎች ይገፍ የመመለስ ሃሳብ አለኝ።"

"አይ አስቴር፣ እኛ'ኮ የጉብኝት ወረቀት ብቻ ነው መላክ የምንችለው። ለመነገድ የንግድ ፈቃድ ያስፈልግሻል። ገንዘብ ካለሽ መጀመሪያ የንግድ ወረቀትሽን አስተካክይ… ለማንኛውም ከባለቤቴ ጋር ተማክሬ እጠብቅሻለሁ። ከሶስት ቀን በኋላ በዚሁ ሰዓት ደውይልኝ።"

በሶስተኛው ቀን ደወልኩ። የጉብኝት ቪዛ ሊልኩልኝ ፈቃዳቸው እንደሆነ ነገረችኝ።

አሁን ምን ቀረ? መነገጃ ገንዘብ! እሱንም ወዳጆቼ ተረባርበው ጨረሱልኝ። ጓደኛዬ በራሷ ዋስትና አስር ሺ ብር በወለድ ተበደረችልኝ።

Scanned with CamScanner

ከአባቴ ልጅ የወለደች ኪዳን የምትባል ሴት ደግሞ "እኔጋ የተቀመጠ የሰው ገንዘብ አለ" ብላ አራት ሺህ ብር ሰጠችኝ። አጎቴ ተፈሪም እንደሚረዳኝ የገባልኝ ቃሉን ከጠበቅኩት በላይ አከበረ - መጀመሪያ አምስት ሺህ ብር፣ ቪዛ እየጠበቅኩ ሳለ ደግሞ ሰባት ሺህ ብር፣ በድምሩ አስራ ሁለት ሺህ ብር ሰጠኝ። አክስቴ መብራቱና ዶክተሩ ባሏም የዚምባብዌ ጉዞዬ የተቃና ይሆን ዘንድ ከእነሱ የሚጠበቀውን ትብብር ሁሉ አደረጉልኝ። የአዲሳባው የዚምባብዌ ኤምባሲም ሳያጉላላ ቪዛ መታልኝ።

በመጨረሻ የጉዞዬ ነገር እርግጥ ሆነ!

እናም መብራቱ ከአገሬው ሰው ጋር ያላት ማኅበራዊ ግንኙነት የላላ በመሆኑ ብዙ የምትግባባው ሰው የላትም። ባለቤቷም ባለበት የሥራ ጫና የተነሳ ለምግብ እንኳ ፋታ የለውም። በዚህ ምክንያት የዚምባብዌን የገበያ ፍላጎት ሊያጣሩልኝ ባለመቻላቸው ወደዚምባብዌ የተጓዝኩት ባዶ እጄን ነው።

- 12 -

መብራቱና ባለቤቷ ሞቅ ያለ አስደሳች አቀባበል አደረጉልኝ። ጅቡቲ እንዳጋጠመኝ ዓይነት ችግር ሆነ የባይተዋርነት ስሜት አልተሰማኝም። እዚያ የገጠመኝ መጠነኛ ችግር፣ እኔም ሆንኩ መብራቱ ለንግድ የሚሆኑ ዕቃዎች በአነስተኛ ዋጋ የሚሸጥባቸው ዋነኛ የገበያ ሥፍራዎችን አጣርተን ማወቅ አለመቻላችን ብቻ ነው። ዚምባብዌ የሚኖሩ ሃበሾች ሁኔታ ደግሞ ለንግድ ቀርቶ ለጉብኝትም አያበረታታም። በቁጥር እንደማነሳቸው ሃበሻ አይናፍቃቸውም። ሌላውን አዲስ መጤውን ሃበሻ የመርዳት ሃሳቡም ፍላጎቱም የላቸውም። ማናገር እንኳ አይሹም። ይሄ የትም አገር ስሄድ የሚያጋጥመኝ፣ እጅግ የሚያስደንቀኝና እጅግ የሚያሳዝነኝ ክስተት ነው።

በዚህ አስቸጋሪ ሁኔታ ውስጥ፣ በዋጋም በአቅርቦትም ሻል ያለውን የገበያ ሥፍራ በማጣራት ላይ ሳለን፣ ጓደኛዬ ከቦምቤይ መልስ አለሁበት አገር፣ ዚምባብዌ መጣች። ልምድ ያካበተች ንቁ ነጋዴ ናትና በአንድ ሳምንት ጊዜ ውስጥ ስኒከር ጫማዎችን፣ የኮስሞቲክ ዕቃዎችን፣ እንደ ፓንትና ጌጣጌጥ ያሉ ትናንሽ ዕቃዎችን፣ መድኃኒቶችን (የከብት መድኃኒት ሳይቀር) ሸምተንና ሸክፈን ለመልስ ጉዞ ተሰናዳን።

አክስቴና ባለቤቷ የሽኝት ግብዣ አደረጉልን። ከእነሱ ጋር አስደሳች ጊዜ ነበር ያሳለፍነው።

በዚያ ጨዋታና ሳቅ በደራበት የሽኝት ግብዣ ወቅት አንድ በጭራሽ መረሳት ያልነበረበትን ትልቅ ነገር መርሳቴን ድንገት አስታወስኩ።

"ወይ መብራትዬ፣ ረስቼው" አልኳት። "ለአለማሽ ልጅ፣ ለበሽተኛ እግር የሚሆን ከእንጨት የሚሰራ ጫማ..."

"እንዴ! ተሸሎታል ብለውኝ አልነበር?"

"እንዳትጨነቂ ብለው ይሆናል እንጂ ምንም አልተሻለውም። መራመድ ቀርቶ መቆም እንኳን አይችልም። በዚያ ላይ ወገቡም አይታዘዝለትም።"

"ውይ ጉድ! ለመሆኑ መንስኤው ምንድነው ይባላል?"

"እኔ'ንጃ! በበኩሌ መጀመሪያ አካባቢ የፀሐይ ብርሃን እጥረት መስሎኝ ነበር... ለማንኛውም እዚህ አገር እንደሱ ያሉ ልጆች ወፍራም የእንጨት ጫማ ተገጥሞላቸው ያለምንም እንከን ሲራመዱ አይቻለሁ። በትዕዛዝ እንደሚሰራም ሰምቻለሁ። አየሽ፣ በመጨረሻ ላይ ነው ያስታወስኩት። ለምን አንቺ ከባለሙያዎቹ ጋር ተነጋግረሽ አታሰሪለትም? ተመልሰን የምንመጣ ይመስለኛል። ካልሆነም በሰው ትልኪልኛለሽ። ምን ይመስልሻል?"

"ደስ ይለኛል" አለችኝ። ወዲያውኑ በግምት ብሩን ሰጠኋትና ላደረጉልን የማይረሳ ድንቅ ትብብር ከልብ አመስግነን ወደ ዚምባብዌ የአውሮፕላን ማረፊያ ጣቢያ አቀናን።

- 13 -

አዲሳባ ኤርፖርት ስንደርስ ባለኝ ገንዘብ - ያውም በብድር በተገኘው ገንዘብ - አሟጥጬ የገዛኋቸው ዕቃዎች በፊናንስ እንዳይወሰዱብኝ ካደረብኝ ብርቱ ስጋት የተነሳ ላብ ያጠምቀኝ ጀመር። እንደዚያም ሆኖ እውነት ከመናገር በቀር ላልዋሽ ለራሴ ቃል ገብቻለሁ። ለጓደኛዬም ገና አውሮፕላን ውስጥ ሳለን "እውነቱን ተናግረን እግዚአብሔር እንዳደረገ ያድርገን" የሚል ምክሬን ለግሻት ነበር።

ወረፋዬ ደርሶ ፊናንሱ አጠገብ ስቆም ፍርሃት አሻቅቦ አንዘፈዘፈኝ።

"ከየት አገር ነው የምትመጪው!" አለኝ ፊናንስ ፖሊሱ።

"ከዚምባብዌ" አልኩ ሙትት ባለ ድምፅ።

"ኦ፣ ከመንግሥቱ አገር! ታድያ መንግሥቱን አላገኘሽውም?"

"እረ እኔ አላገኘኋቸውም" እየቀለደ መሆኑ ስላልገባኝ ኮስተር አልኩበት። ምክንያቱም ከፖለቲካ ጋር የተነካካ ነገር አልወድም፣ ያስፈራኛል።

"ተይ እንጂ! እሱን አግኝተሽ አይደል የመጣሽው?!" አለኝ ሳቅ እያለ።

"እረ እኔ..."

"...ለማንኛውም እስቲ ሻንጣዎችሽን ከፊት ከፊት አድርጊልኝ። ሻንጣዎችሽ ውስጥ ምን ምን ዕቃዎች ናቸው ያሉት?"

እየተንተባተብኩ "እ... የከብት መድኃኒት..." ስል፣

Scanned with CamScanner

“የከብት መድኃኒት?!... የከብት መድኃኒት ነው ያልሽው?... በይ... በይ ዝም በይ! ሰው እንዳይሰማሽ። ፍሬሽ ነሽ ለካ - በይ... እለፊ!" አለኝ፣ አንድ ሻንጣ እንኳ ሳይፈትሽ።

አላመንኩም። አራቱንም ሻንጣዎቼ ሙሉ ለሙሉ አለፉልኝ ማለት ነው? አ፣ መድኃኔዓለምዬ.....

ጓደኛዬ ግን ዕድለኛ አልነበረችም። ፊናንሱ ያዘባት። በብዛትም በዓይነትም በርካታ ዕቃ የጫነችው እሷ ነች። ጠቀም ያለ ትርፍ ታገኝበት ነበር። አልቀናትም - እንዳለ ተወሰደባት። አውሮፕላን ውስጥ የመከርኳትን ትታ እውነቱን ለመደበቅ ስትሞክር ተይዛ ለኪሳራ ተዳረገች። የምታሳዝን...

በወቅቱ ጥፋቱ ባይገባኝም አኩርፋኝ ነበር። እንዲያውም ኤርፖርት ውስጥ ብቻዬን ጥላኝ ነበር በኮንትራት ታክሲ እብስ ያለችው። በአባቴ ወንድም፣ በተፈሪ መኪና ውስጥ ሆኜ ቤት እስክንደርስ ድረስ ሃሳቤ ሁሉ ስለእሷ ነበር። ንዴቷና ብስጭቷ ለከፋ ችግር ይዳርጋት ይሆን? መድኃኔዓለም አንተው ጠብቃት!

* * *

በማግስቱ ዕቃዎቹን መርካቶ ለሚገኙ ነጋዴዎች በዱቤ አስረከብኩ። ቀሪዎቹን ደግሞ በየመስሪያ ቤቱ እየዞርኩ ለቢሮ ሠራተኞች በዱቤ ሽያጭ አስረክቤ ተመለስኩ። የተነጋገርኩት በሁለትም በሶስትም ወር አጠቃለው እንዲከፍሉኝ ነው።

ከሳምንት በኋላ ጓደኛዬ ንዴቷ በርዶላት መጣች። "ተመልሼ ወደ ዚምባብዌ መሄድ እፈልጋለሁ። አንቺስ አብረሽኝ ትሄጂያለሽ?"

"እኔማ ገንዘቤን ገና ገቢ አላረኩም። ነጋዴዎቹ አጣርተው እስኪሰጡኝ የግድ መጠበቅ ይኖርብኛል። እስከዚያው አንቺ ደርሰሽ ነይ። ባይሆን በቀጣዩ ጉዞ እንደ መድኃኔዓለም ፈቃድ አብረን እንሄድ ይሆናል" አልኳት።

ተስማማች። "እና ደግሞ የአለማሽን ልጅ የእንጨት ጫማ እንዳትረሺ። አደራ፣ ይዘሽልኝ ነይ።"

ጓደኛዬ ብዙ አልቆየችም፣ ተመልሳ ዚምባብዌ ሄደች። እኔም በየቢሮውና በየሱቆቹ እየተንከራተትኩ ገንዘብ መሰብሰቤን ቀጠልኩ። በእውነቱ ሥራው ከገመትኩት በላይ አስቸጋሪ ነው። በተለይ አብዛኞቹ የቢሮ ሠራተኞች ብድራቸውን እንደ ቃላቸው በወቅቱ መክፈል አይወዱም፣ ያመላልሳሉ። ተንከራትቼ ተንከራትቼ እንደምንም በመጨረሻ ጠቅላላ ገንዘቤን ገቢ አደረግኩ። ሥራው አድካሚና ፈታኝ ቢሆንም፣ የኋላ ኋላ በሁለት መንገድ ትርፋማ ልሆን ችያለሁ። በብር ደረጃ የተጣራ ዘጠኝ ሺ ብር አተረፍኩ።

ሌላኛው ትርፌ በጀሪካን ባመጣኋቸው መድኃኒቶች አማካይነት ሰዎች ከበሽታቸው ሲፈወሱ ማየቱ ነው። ለምሳሌ አንድ የአያቴ የወንድማ የልጅ ልጅ በቆዳ በሽታ በጣም ይሰቃይ ነበር። አሰርት ሳይቀር ታክሞ ሊድን አልቻለም። ቆዳው እየተፈገፈገበት ከሰው መቀላቀል ራሱ ያሳፍረው ነበር። ካመጣሁት መድኃኒት በብልቃጥ ቀንሼ ሰጠው፡-

“የእኔ እንኳን በሽታ ተስፋ የለውም፤ አንቺን ደስ ይበልሽ፣ ላንቺ ስል ልሞክረው” ብሎ እያመነታ ወሰደው።

እሱ ተስፋ ይቁረጥ እንጂ መድኃኒቱን መሞከሩ በጀው። ወዲያው ችግሩ ተቃለለት። እኔም ለዚህ ልጅ መዳን ምክንያት በመሆኔ የመንፈስ ርካታ ተጎናጸፍኩ።

ለበርካታ ሌሎች ሰዎችም ካመጣሁት አምስት ሊትር መድኃኒት በብልቃጥ እያደረግኩ በሽያጭ ሰጥቻለሁ። መፈወሳቸውን ከምስጋና ጋር ከገለጹልኝ ሌላ ስንቶቹስ ከበሽታቸው ተፈውሰው ይሆን? ይሄን የሚያውቀው አንድዬ ብቻ ነው። እኔ ግን ከዚህ ካተረፍኩት በዋጋ የማይተመን እርካታ ሌላ፣ በገንዘብም ከመድኃኒቶቹ ብቻ አንድ ሺህ ሁለት መቶ ብር የተጣራ ትርፍ አግኝቻለሁ።

በዚህ መነሻነት ጠንከር ወዳለ ንግድ ውስጥ ለመግባት ተበረታታሁና እንደገና ዚምባብዌ ደርሼ ለመመለስ በማሰብ ድጋሚ ቪዛ መላክ ያስፈልግ እንደሆን አጣራሁ። "አንዴ ገብተሽ ስለወጣሽ ችግር የለውም" ተባልኩ።

እንግዲህ ለመልስ ጉዞ እየተዘገጃጀሁ ሳለ ጓደኛዬ ዚምባብዌ ደርሳ መጣች። "አሁን ገንዘቤን ሰብስቤያለሁ። እንዲያውም ዘጠኝ ሺህ ብር አትርፌያለሁ። በእኔ በኩል ነገም ቢሆን ለዚምባብዌ ጉዞ ዝግጁ ነኝ" አልኳት።

"አይ፣ ዚምባብዌ ይቅርብን። ዱባይ ብንሄድ ይሻላል" የሚል ሃሳብ አቀረበችልኝ። ለምን? ብዬ አልጠየቅኋትም። ልምዱ ያላት እሷ ነችና።

“ለመሆኑ ያን የእንጨት ጫማ አመጣሽልኝ?"

"አላደረሱልንም እሱ፣ ሰው እንዳገኘን ቶሎ እንልከዋለን ብለዋል።"

ካልደረሰ ምን ይደረጋል! እኔማ ይዛልኝ ትመጣለች ብዬ በጉጉት ነበር የምጠብቃት።

"እስት? ለመሆኑ ለቤተሰቦችሽ በአንዳንድ ነገር ትረጂያቸዋለሽ?"

ያልተጠበቀ ድንገተኛ ጥያቄ። “ለምን ጠየቅሽኝ?" አልኳት በግርታ

"አይ፣ እንዲሁ ለማወቅ ፈልጌ ነው።"

"አደረኩ ማለቱ እግዜር ባይወደውም ከጠየቅሽኝ ዘንዳ አዎ እረዳቸዋለሁ። እንደ አቅሜ በየወሩ ቋሚ ተቆራጭ መድቤ እየደገፍኳቸው ነው። እንኳን አሁን፣ ቡና ቤት እየሰራሁም የአቅሜን ያህል እረዳቸው ነበር። ያሳደጉኝ ወላጆቼ ስለሆኑ እነሱን መርዳት ግዴታዬም ጭምር ነው። በዚያ ላይ ከዚህ ዓመት ጀምሮ ሁሌ በየዓመቱ የመድኃኔዓለም ዕለት ወጪውን ሙሉ ሸፍኜ ልደግስላቸው ለራሴ ቃል ገብቻለሁ።"

"እንደዚያ ከሆነስ ጥሩ ነው" አለችኝ።

"እሱን ተይውና አሁን ስለንግዳችን እንነጋገር። ለምን ተመልሰን ወደዚያ አንሄድም? በበኩሌ ዜምባብዌ እጅግ ተስማምቶኛል።"

"ይቅርብን እስት፣ ዱባይ ነው የሚሻለን።"

"እንደኔ እንደኔ ዚምባብዌ ብንሄድ እመርጣለሁ" አልኳት ለመጀመሪያ ጊዜ የሄድኩበት፣ ደግሞም ያተረፍኩበትና ሰዎች ከበሽታቸው እንዲፈወሱ የረዳቸውን መድኃኒት ያገኘሁበት አገር በመሆኑ ወድጄው።

❋ ❋ ❋

የአለማሽ ልጅ የእንጨት ጫማ በሰው እንደተላከልኝ ወዲያው በባለሙያ አስገጠምኩለት። እንደ ማንኛውም ጤነኛ እግር ያለው ህፃን ቀስ በቀስ ራሱን ችሎ በእግሩ መራመድ ጀመረ። ባየሁት አስደናቂ ለውጥ እንዴት ደስ እንዳለኝ አትጠይቁኝ። በዚች ዓለም አቅም ፈቅዶ ለሰው በጐ ነገር ከመዋል በላይ ምንስ የሚያስደስት ነገር አለ?!

አ፣ ዚምባብዌ ለእኔ የተቀደሰ አገር ነው። ያመጣሁት መድኃኒት ብዙ ሰዎችን ፈውሶልኛል፤ በገንዘብም ደረጃ በተለይ ለእንደኔ ዓይነቷ ጀማሪ ነጋዴ የማይናቅ ትርፍ አስገኝቶልኛል፤ አሁን ደግሞ የአለማሽ ልጅ እንደ ማንኛውም ህፃን...

አ፣ አሁንም መሄድ ያለብኝ ወደ ዚምባብዌ ነው።

ጓደኛዬ ግን ችግሯ ምን እንደሆነ አልገባኝም። "ዚምባብዌ እንሂድ" ባልኳት ቁጥር "ዱባይ ይሻለናል" እያለች ወደ ኋላ ወደ ኋላ ትጐትተኝ ጀምራለች። ምን ሆና ነው? ዕቃዋ በፊናንስ ስለተወሰደባት እንደ "ገደቢስ" አገር ቆጥራ አገሩ ጠልታው ይሆናል እንዳልል በድጋሚ ደርሳ መጥታለች፣ ያመጣቻቸውንም ዕቃዎች በማጣራት ላይ ናት። ታድያ መሄድ ያልፈለገችው ከምን የተነሳ ነው? ምን ምክንያት ቢኖራት...?

- 14 -

ከነጋዴዋ ጓደኛዬ ጋር መርካቶ ስዞር ውዬ ወደ ቤት ተመለስኩ። ዙሪቱና ፀሐዩ ቢያደክሙኝም የግድ የአያቶቼን ደህንነት መጠየቅ ነበረብኝና "እንደምን ዋላችሁ?" ለማለት ድካም ባዛለው ቀሰስተኛ እርምጃ ክፍት የተተወውን በር አልፌ ወደ ውስጥ ዘለቅኩ። አለማሽ እማዬን ፀጉሯን ትሰራታለች። ወንድ አያቴ ከነሱ ፈንጠር ብሎ ተቀምጧል። የደረስኩት የቀለጠ ወሬ ይዘው በወሬአቸው ተመስጠው ሳለ ነው። ወሬያቸው ደግሞ እኔን በሚመለከት ነው። እኔን የቤት ኪራይ ስለማስከፈል ነው የሚመካከሩት። ሴት አያቴ ድምጿን ዘለግ አድርጋ በምሬት ታወራለች። ሌሎቹ በተመስጦ ያዳምጧታል። ዓይኗ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ አጥርቶ

ስለማያይላት የእኔን ቤት ውስጥ መኖር ልብ ሳትል ወሬዋን ልትቀጥል ስትል አለማሽ "እማዬ፣ ዝም በይ፣ ዝም በይ እማዬ!" አለቻት በቁጣ።

"ለምን ዝም ትላለች? ትናገር! አትከልክያት። ንግግራችሁን እንደሆነ ልቅም አድርጌ ሰምቼዋለሁ፤ የቀረኝ ነገር የለም" አልኩ። በንዴት ጭስስ ብያለሁ። አያቴም ልክ በእኔ የተበደለች፣ በአድራጐቶቼ ሁሉ ስትማረር የኖረችና ትዕግስቷም ያለቀባት በሚመስል ሁኔቴ እሷም ጩኸቱን ቀምታ፣

"ብትሰማስ ምን ታመጪያለሽ? የሚፈራሽ ያለ መሰለሽ? ከፈለግሽ ልደግምልሽ እችላለሁ" አለች ጮኻ።

"እኔም ከመድኃኒዓለምዬ በቀር ማንንም አልፈራም። ተናገሪ!"

"እንግዲያውስ ስሚ፣ ልንገርሽ። ከዛሬ ጀምሮ የቤት ኪራይ ትከፍይ እንደሆነ ክፈይ፤ አለዚያ ቤታችንን ለቀሽ ውልቅ! በቃ፣ ይኸው ነው - በአጭር አማርኛ!"

"እሺ፣ ስንት ልክፈል? የቤታችሁን ግምት ንገሩኝና ጉዳችሁን ልለማ!" አልኩ በትዝብት እያየኋት። ትንፍሽ ልትል ነው?! ዝም ጭጭ!

ጠብቄ ጠብቄ ሲሰለቸኝ ወንድ አያቴን "ከሁሉም በላይ የገረመኝ የአንተ የአባዬ ነገር ነው" አልኩት። ምክንያቱም አስዛሬ ስለማንም ሰው ክፉ ሲናገር ሰምቼው አላውቅም። "አንተም አባዬ ከእነሱ ጋር ቁጭ ብለህ በእኔ ላይ ትዶልታለህ? ይህንን ከአንተ አልጠብቅም ነበር። ቤቱንኮ የሰራሁት እኔ ነኝ። ደግሞም ከእናንተ ደብቄ ብቻዬን የበላሁበት ጊዜ የለም። ጤፍ ቢመጣልኝ ከጤፉ፣ ከሰል ቢመጣልኝ ከከሰሉ ሳካፍላችሁ ነው የኖርኩት።... ያስ ባይሆን ልጃችሁ፣ የአጥንታችሁ ክፋይ አይደለሁም ወይ? እንዴት የዚህችን ልጅ ወሬ ሰምታችሁ ሳታመዛዝኑ በእኔ ላይ ትዶልታላችሁ? ከዚህ ቀደምም ደጋጋሜ ነግሬያችኋለሁ። ምክሬን ብትሰሙ፣ ትንሹንም ትልቁንም ነገር ለቃቅማ እያመጣች ስትወሽክትላችሁ ‹ተይ› ብትሏትና በየጊዜው ብትገስጿት ኖሮ እንዲህ ከእኩዮችዋ በታች ሆና ለእናንተም ጭምር ሸክም ሆና ባልቀረች!"

"አትሳደቢ! እኔ ሸክም አይደለሁም። በእናት አባቴ ቤት ሸክም ሆነሽ እየኖርሽ ያለሽው አንቺ ነሽ!" አለች አለማሽ በቁጣ።

"ሸክም ነሽ እንጂ! ያውም የጡረተኞች ሸክም! ዳሩ አይገባሽም፣ ቢገባሽ ኖሮ..."

አለማሽ እንደሚማታ ሰው እመር ብላ ተነሳችና ጩኸቷን አቀለጠችው። አያቴም ለእሷ ተደርባ፣ "ልጄን ለቀቅ አድርጊያት። ይሄ ሁሉ ዝባዝንኬ የምትደሰኩሪው ክፈይ የምትባይውን የቤት ኪራይ ላለመክፈል ከሆነ አትድከሚ!"

"ልጄን ለቀቅ አድርጊያት አልሽ? እኔስ ልጅሽ አይደለሁም?... ተይው፣ ይቅር። የእናንተ ነገር ‹የሞተልሽ ቀርቶ የገደለሽ በላ› ነው። በአምስት ዓመት ብትበልጠኝም እናንተ ግን አሁንም የጠቀማችኋት

Scanned with CamScanner

እያመሰላችሁ የምታቀማጥሏት እንደ ህፃን ልጅ ነው። እንደኔ ከራሷ ተርፏ
ገንዘብ ልትሰጣችሁ ቀርቶ የረባ ሥራ እንኳ ሰርታ አታውቅም። ‹ሥራ
ስሪ፤ ሰው ሁኚ፣ ሰው ከደረሰበት ደረጃ እንድትደርሺ እንደ ጓደኞችሽ
ተሯሯጪ› ብላችሁ እሷን ከመምከርና ከመገሰጽ ይልቅ፣ ጭራሽ እኔ ራሴ
በሰራሁት ቤት ልክ እንደባዳ የቤት ኪራይ እየከፈልኳችሁ እንድኖር
ትፈልጋላችሁ። ለማንኛውም እስኪ የቤታችሁን ዋጋ አስቡና ንገሩኝ።
ከቻልኩ እከፍላለሁ፤ ካልቻልኩ ደግሞ ለቅቄላችሁ እሄዳለሁ"

‹ከነገሩ ጦም አደሩ› እንደሚባለው ለጊዜውም ቢሆን ነገር ከማባባስ
ጥያቄው ልወጣ ስል የእያቴ ድምጽ ተከተለኝ፦

"ሰው እንድትሆን አልሽ?... ገና ለገና ትናንት ባል አገባሽና... ገና
ለገና አንዴ ለንግድ ውጪ አገር ደርሰሽ መጣሽና... አንቺም ተመጻደቅሽ።
ድንቄም ሰው መሆን! ድንቄም ሰው ከደረሰበት ደረጃ መድረስ!... ተይው
ግድየለም፣ ለእሷም ፈጣሪ ያቅላታል!"

የእያቴ ስለታም ሽሙጥ ልቤን ቀርድዶ ሲያደማው ተሰማኝ፤
ታላቅ ሀዘን ወደቀብኝ። ከድሮም ጀምሮ "ይቺ ልጅ ሰው እንድትሆን
ምከሯት" እያልኩ ሌት ተቀን እጨቀጭቃቸው ነበር። "እባቴ እንዲህ ነው፤
ቤተሰቦቼ እንዲህ ናቸው" እያለች በባዶ ሜዳ መኮፈስና በቤተሰቦቿ
እየተመካች ተዘፍዝፋ መዋል ይጎዳት እንደሆን እንጂ እንደማይጠቅማት
ለእሷም ስመክራትና ስገስፃት ኖሬያለሁ። እንደ ምዕራፍ ከውጭ አርግዛ
ከመምጣቷ በፊት ራሱ ነገረ-ሥራዋ አላምር ብሎኝ ጥብቅ ክትትል
እንዲያደርጉባት በነጋ በጠባ ነዝንዤቸዋለሁ። አሁንም የተናገርኩት
ተፈጥሮዬ ካደለኝ ባህሪይና ከቀና መንፈስ ተነሳስቼ እንጂ ባለትዳር ሆኜ
በአንድ እርከን ከሷ ልቄ ስለተገኘሁ ወይም አሁን በጀመርኩት የውጭ አገር
ንግድ በገቢ ከሷ ተሽዬ በመገኘቴ ልመፃደቅ አስቤ አልነበረም። ርግጥ
አለማሽም ሆነች እማዬ ይህን እውነት አሳምረው እንደሚያውቁት እኔም
አልስተውም። በእንደበታቸው ሊክዱት ቢሞክሩ፣ ልባቸው ሊክደው
አይቻለውም። እንደዚያም ሆኖ ያልተገባ ክፉ ቃል መስማት ልብን
ያደማል፣ እጅግ ያሳምማል።

አለማሽ የመሥራትና ራሷን የመቻል ተነሳሽነት ኖሯት፣ ግን
ደግሞ ሥራ ፈልጋ አልቃና ብሏት ቤት ውስጥ ተቀምጣ ለመዋል
የተገደደች ብትሆን ባልከፋ። ሆናም እሷ ሥራ የመሥራት ቅንጣት
ፍላጐት እንኳ የላትም። ሥራ ግዴታ መሆኑም የምታውቅ አይመስለኝም።

አቤት ሥራ ስታናንቅ! አንድ ቀን አንዲት የሰፈር ጓደኛዋ ቤት
ትመጣና፣ "ኑይ፣ ክፍት የጽዳት ሥራ ማስታወቂያ ወጥቷል፣ እንመዝገብ"
ብላ ትላታለች። በጊዜው ሁሉቱም እያቶቼና መብራቴ ቤት ውስጥ ነበሩ።
የአለማሽ መልስ ታድያ የሚያናድድም የሚያሳዝንም ነበር፦

"ባክሽ ራስሽ ሄደሽ ተመዝገቢ"

"አንቺስ?"

"እኔ እንኳን የመጥረጊያ ዕድል የለኝም" አለች።

"እኔ እንኳን የመጥረጊያ ዕድል የለኝም" አለች። እኔን በምችለው
እንግዲህ እንዲህ ዓይነቷን ሰነፍ አዝለው ነው እኔን በምችለው
ሁሉ የምረዳቸው የልጅ ልጃቸውን እንደማንም ባዕድ ኪራይ ክፈይ ወይ
ቤቱን ልቀቂ ብለው የሚያሳድዱኝ። ያውም ራሳቸው እንድኖርበት በሰጡኝ
ባዶ ቦታ ላይ ለሰራሁት ቤት! በየወሩ የምሰጣቸውን ብርና የማካፍላቸውን
ነገር ሁሉ ከምንም አይቆጥሩትም ማለት ነው?

ስንገበገብ አደርኩ። እነዚህ ሰዎች ምን ባረግላቸው፣ ምን
ብሆንላቸው ይሆን እንደ ሥጋ ዘመድ የሚቀርቡኝ? ትንሽ ለወጥ ባልኩ
ቁጥር በሽሙጥና በአሽሙር ወጋግተው ለምን ተስፋ ሊያስቆርጡኝ
ይሞክራሉ? ስኬቴ የነሱም ስኬት አይደለም ወይ? ክፋት በመስራት
ምንድነው የሚጠቀሙት? ከኩነኔ በቀር። ኩነኔ ባይኖርስ ክፉ ከመስራት
ደግ መዋል አይቀልም? የታላቁ ደራሲ የከበደ ሚካኤል ግጥም ሃሳቤን ጥሩ
አድርጎ ይገልፀዋል፦

ፅድቅና ኩነኔ ቢኖርም ባይኖርም
ከክፋት ደግነት ሳይሻል አይቀርም

- 15 -

የትኛውንም ግፍና በደል ግድ
ከቤተሰብ ጋር በተያያዘ የሚደርስብኝን የትኛውንም ግፍና በደል ግድ
ካልሆነብኝ በቀር ላገኘሁት ሰው ሁሉ መናገር አልወድም። ወሬ ክፉ ጠላቴ
ነው። እንዲያውም በወሬ የተነሳ የእኔን ያህል ጉዳት የደረሰበት ሰው ያለ
አይመስለኝም። በዚህ ምክንያት በዚች ምድር ላይ የወሬን ያህል እጅግ
አምርሬ የምጠላውና የምጠየፈው ምንም ነገር የለም። ከበርካታ ሰዎች ጋር
የተጋጨሁት፣ የተጣላሁትና ጠላት ያፈራሁትም በዚህ ወሬ በተባለ
እስካሁን መድኃኒት ባልተገኘለት ክፉ በሽታ ሳቢያ ነው። የኖርኩትም ይህን
ክፉን ጠላቴን ስሸሸው፣ ስችልም ፊት ለፊት ተጋፍጬ ሳባርረው ነው።

በዚህ ፈጽሞ የማይናወጥ መሠረታዊ የሕይወት መርሆዬም የተነሳ
ነገረ ሥራዬ ሁሉ ፊት ለፊት ነው። ችግር ላደረሰብኝ ወይ ለጐዳኝ ሰው
ፊት ለፊት እወቅሰው እንደሆን እንጂ በጀርባው እንዲህ አድርጐኛል ብዬ
አላማውም። ቁስሌን ለማንም ሰው ዘክዝኬ ስለማላወራም ነው ወላጅ እናቴ
የሠርጌ ዕለት ሳትመጣ ስትቀር ብዙው ሰው ግራ የተጋባው። የውጭው
ሰው የሚያውቀው እናቴ በብዙ ነገር እንደደገፈችኝና መርቃ እንደዳረችኝ
ነበር።

ዛሬም ቢሆን እንደወትሮው ፀባዬ ሁሉ እነ እማዬ "ወይ ኪራይ
ክፈይ፣ ወይ ቤቱን ልቀቂ!" ማለታቸውን ለማንም አልተናገርኩም።
እስካሁን ይህን አሳፋሪ ጉድ የምናውቀው እኔና እነሱ ብቻ ነን። እንዲህ

Scanned with CamScanner

ያለን ቅሌት ለውጭ ሰው ማውራት በራሱ እጅግ ያሳፍራል:: ደግሞስ ባወራ ማነው የሚያምነኝ? ሰዉ ሁሉ ግልብጥ ብሎ እኔ ላይ ነው የሚፈርደው:: "ምንም ባትረዳቸው፣ ራስ ወዳድ ሆና ዞር ብላ ባታያቸው ይሆናል ደፍረው ሊጠይቋት የተገደዱት" በማለት እነሱን መደገፋቸው አይቀርም::

እውነቱ ግን ይሄ አይደለም:: እኔን የቤት ኪራይ ለመጠየቅ የተገደዱበት ዋነኛ ምክንያታቸው ሳልረዳቸው ቀርቼ ገንዘብ ቸግሯቸው፣ ይበሉት ይቀምሱት አጥተው አይደለም:: በእጃዙር ባዳነቴን ሊያሳውቁኝ ወይም ረስቼው እንደሆነ ሊያስታውሱኝ ፈልገው እንጂ:: መቼም እንደ ልማዳቸው ልቤን ለማቁሰል ፈልገው ካልሆነ በስተቀር፣ በየዕለቱ ከእኔ እያገኙት ያለው ጥቅማ-ጥቅም ከቤቱ ኪራይ በአስር እጅ እንደሚሻል፣ ኧረ በፍጹም እንደማይደራረስ አሳምረው ያውቁታል:: ቢቸገሩ እንኳን በግልፅ እርጂኝ ማለት ነበረባቸው እንጂ ለእኔ ለልጃቸው የዚህ ዓይነቱን ራስን የሚያስገምት ወራዳ ነገር መጠየቅ ባልተገባቸው ነበር::

እናም የከበደኝና መቋቋም ያልቻልኩት የቤት ኪራዩን የመክፈል አቅም ሳይሆን ልበ-ጠማማነታቸውንና ክፋታቸውን ነው:: ለዚህም ነው ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ቤቱን ለቅቄላቸው ልወጣ ወስኜ ከነጋዴዋ ጓደኛዬ ጋር ቀጠሮ ወደያዝንበት መርካቶ ያቀናሁት:: እርግጥ የዛሬው ቀጠሮአችን ከሥራችን ጋር የተያያዘ ቢሆንም፣ በዚህ ሰሞን ከንግድ ሌላ የሚያሳስበኝን የቤት ኪራይ ፍለጋ ጉዳይ ላነሳባት ፈልጌያለሁ:: ከእኔ በተሻለ ብዙ ሰውና ብዙ ቦታ ስለምታውቅ የቤት ኪራይ ችግሬን እንደምትፈታልኝ ተስፋዬን እሷ ላይ ጥያለሁ::

ግን እንዴት ባዋራት ይሻላል? ሐሜት እንዳይሆንብኝ ችግሬን በምን መልኩ ባቀርብላት ይመረጣል? እንዲሁ ቤት ፈልጊልኝ ልበላት ይሆን? ችላ ብትለውስ? የጉዳዩን አጣዳፊነት ባለመገንዘብ ተገቢ ትኩረት ባትሰጠውስ? ጊዜዋን ቅድሚያ ለሥራዋ ሰጥታ ዛሬ ነገ እያለች ብታንጓትተኝስ? ችግሬን አክብዳ እንድታየውና ለእኔ ሰላማዊ መኖሪያ ቤት አግኝቶ በተረጋጋ መንፈስ መስራት ምን ያህል አንገብጋቢ ጉዳይ እንደሆነ እንድትረዳ ግልፁን ልንገራት ይሆን?

ለአፍታ ሳመነታ ቆየሁና በመጨረሻ የቤቱን ገመና አሳልፌ ላለመስጠት ወሰንኩ::

"እባክሽ አንድ ነገር ቸግሮኛል" አልኳት::

"ምን?" አለችኝ ፍጥን ብላ የሆነ የምትጠብቀው ወሬ እንዳለ በሚያሳብቅ ጉጉት ተሞልታ::

"የቤት ነገር... መግቢያ ነው ያጣሁት!" ስሜቷን ለማጥናት ትክ ብዬ አየኋት:: ያቆበቆበ ስሜቷ ሲረግብ ያስታውቅ ነበር:: ‹ለዚህ ነው?› የምትል ትመስላለች:: ቢሆንም ቀጠልኩላት:: "እንደ ልቤ የምወጣና የምገባበት እስኪ ጥሩ የሚከራይ ቤት አፈላልጊልኝ::"

ነገርዬው ግድ የሰጣት አይመስልም:: ፊቷ ምንም ዓይነት የመገረም ስሜት አይነበብበትም:: ምን መሆኗ ነው?! ተራ ወሬ አደረገችውሳ!

"ነገሩሽ?" አለችኝ::

"ማን... ምን?"

ምን ትቀልጃለሽ ዓይነት አየችኝና "ቤተሰቦችሽ ናቸዋ:: የቤት ኪራይ ትክፈል አለበዚያ ቤታችንን ትልቀቅልን ብለው አማላጅ ልከውኝ ነበር:: እኔ ራሴ እንዴት እንደምነግርሽ..."

ድንገት ብዥ አለብኝ:: ከዚህ ቀጥሎ ስለምን እንዳወራች አጥርቼ አልሰማኋትም:: ድምጿ እየሳሳብኝ... እየራቀኝ ሲሄድ፣ ግርግሩና ጩኸቱ ጆሮን በሚያደነቁርበት መሃል መርካቶ ላይ ቆሜ፣ ጸጥ ረጭ ባለ ምድረበዳ ላይ የተጣልኩ ያህል ዙሪያዬ ጭር ሲልብኝ፣ የአምፑሎች ብርሃን የደመቀው የመርካቶ አዳራሽ በድቅድቅ ጨለማ እንደተዋጠ የመቃብር ሥፍራ ጽልመት ሲላበስ...ሰማይ ምድሩ ዞሮብኝ ራሴን መቆጣጠር ተስኖኝ እንደ ቄጠማ እየተጥመሰመልኩ ቁልቁል ወደ ምድር ስወርድ...

ራሴን ሳውቅ ዘውዲቱ ሆስፒታል ተኝቻለሁ:: አወዳደቄ በወገቤና በጀርባዬ ላይ ጉዳት አድርሶብኝ ኖሮ ወደ ሆስፒታል ስወሰድ ከማህፀኔ ያለማቋረጥ ደም ይፈስኝ ነበር:: ምዕራፍ የመጀመሪያውን ሌሊት ከጐኔ ሳትለይ ስትንከባከበኝ አደረች:: እስከ አራት ቀን ድረስ ከእሷ፣ ከወንድሞቼና ከውጪ ሰዎች በቀር ከቤተሰቦቼ አንዳቸውም መጥተው አልጠየቁኝም:: እንዲሁ ከአሁን አሁን አንዳቸው ብቅ ይሉ እንደሆን በር በሩን ሳይ ሰነበትኩ:: ከህመሙ ይበልጥ "እናት አባትሽ በሕይወት የሉም እንዴ?"፣ "ዘመድ የለሽም?" የሚሉ የሌሎች ታካሚ አስታማሚዎች ተከታታይ ጥያቄ ሆድ አስባሰኝ:: የዘመድ አልባነት ስሜቱ፣ ብቸኝነቱ አሰቃየኝ::

በአምስተኛው ቀን እህቶቼ ሊጠይቁኝ መጥተው ነበር፣ እንደ ባዕድ አየት አድርገውኝ ስለ ጤንነቴ ሁኔታ በቅጡ እንኳን ሳይጠይቁኝ ተቻኩለው ወጡ:: አባቴ፣ እናቴና ሁለቱም አያቶቼ ግን ከነጭራሹ ብቅ ሳይሉ ቀሩ:: እዚያው በተጋደምኩበት አልጋ ላይ ጸጥ የምል መስሏቸው ከሆነ ተሳስተዋል:: ራሳቸውን ትዝብት ውስጥ ጣሉ እንጂ እኔማ በዘጠነኛ ቀኔ ድኜ ወጣሁ::

"መታሰሩን ታስር ታስረህ ትፈታስህ
መታመሙን ታመም ታመህ ትድናስህ
"ወዳጅ ጠላትህን ትሰይበታስህን" የሚለው አባባል እውነት ስመሆኑ ምስክር ነኝ::

* * *

Scanned with CamScanner

ተሸሎኝ ቤቴ ገባሁ:: እስካገግም ራሴን እየተንከባከብኩ እረፍት መውሰድ በጀመርኩ በሁለተኛው ቀን እንዲህ ሆነ፡-

መድኃኔዓለም እንግዶቼን ከዘመድ በላይ ስለሚያደርግልኝ ሆስፒታልም ቤቴም አስታማሚዎቼ እነሱ ናቸው:: ታድያ ከእነሱ መሃል የሆነ ወዳጄ እንደመጠየቂያ ከሰል አመጣልኝ:: እሱ ለእኔ ያምጣው እንጂ ከአያቶቼ ጋር እኩል የምንካፈለው ነው:: ከሰሉ ከጆንያው ሲፈስ የሰፈሩ ልጆች ለቅመው ወሰዱት:: ጠብቂ የተባለችው ልጅና ጠብቂ ባይዋ አክስቴ በዚህ ተጣሉና አለማሽ መትታት ይሁን ተናግራት ብቻ ልጇ እያለቀሰች ስትመጣ አለማሽን ተቆጣኂት::

"እባክሽን አንቺ ሴትዮ ልተኛበት! እዚህ እየመጣሽ አትረብሺኝ" ብዬ መለስኳት:: አያቴ ይህንን ስትሰማ፣ ከእኔ ቤት አንድ ስኒ ቡና ልታደርስላት በሄደችው የዘጠኝ ዓመቷ ልጇ ክፉ መልስ ላከችብኝ::

"የራስን ቤት ሰርቶ ነው እንጂ የሰው ቤት ተቀምጦ አይደለም አትድረሽብኝ የሚባለው" በይ ተብላ ተላከች::

የእኔ አንሶ የዚህችን ምንም የማታውቅ ህፃን አእምሮ ሲበርዙብኝ መሆኑ አሳሰበኝ:: ከዚህም ቀደም ከመብራቴ ልጅ ጋር ቀን ቀን እናቴ ቤት ሄደው ሲውሉ ለመብራቴ ልጅ ምግብ ተሰጥቷት የኔ ልጅ ግን ሳትበላ ርቧት እያለቀሰች በተደጋጋሚ ትመጣ ነበር:: "እቺ እቴቴ 'አንቺ ቤትሽ ሂጂና እናትሽ ጋ ብይ' ብላ ምግብ ከለከለችኝ" ስትለኝ እኔ ላይ የደረሰው በልጄ ላይ ሲደርስ አይቼ እኔም ከእሷ ጋር እያለቀስኩ አባብላት ነበር::

ዛሬም ክፉ እጃቸው ልጄ ላይ ማረፉን ሳይ ዛሬ ነገ ሳልል በአስቸኳይ ቤታቸውን ለቅቄ እንድወጣ ገፋፋኝ:: አዎ ለልጄ ስል "ቤታቸውን" ጥዬላቸው መውጣት አለብኝ:: ቤት ተገኝቶ ለቅቄላቸው እስከወጣ ድረስ ነገርን ሸሽት በጓሮ በኩል መውጣትና መግባት ጀመርኩ::

- 16 -

አብራኝ የምትነግደውና ቤታቸውን እንድለቅላቸው አያቶቼ መልዕክት አስይዘው የላኳት ጓደኛዬ ከዚያን ቀን ወዲህ አግኝቻት አላውቅም፣ ጠፍታብኛለች:: አንድ ቀን አገኘኋትና ስለመጥፋቷም ስለቤቱም ጉዳይ አናገርኳት:: ተገናኝተን ስናወራ የጠፋችው ምዕራፍ፣ "ለምን አጉል ቦታ ነገርሻት? ባትነግሪያት'ኮ አትታመምም ነበር" ብላ ስለተቆጣቻት መሆኑን ነገረችኝ::

"ቀናዎቹ ሲልኩሽ መች ተጨነቁና ነው አንቺን የምትቆጣሽ?! ኧረ ለመሆኑ እነዚህ ጉደኞች የቤት ኪራይ ትክፈል ብለው እኔ ጋ ሲልኩሽ ያቀረቡልሽ አሳማኝ ምክንያት ምን ነበር?"

"አሁን ይሄ ምን ይሰራልሻል፣ አስት? ተይው በቃ!"

"እሺ ይሄን አሳፋሪ ጉድ አፍ አውጥቶ የነገረሽ ማነው? እማዬ? ወይስ..?"

"እይ፣ እነሱ አይደሉም አለማሽ ናት የነገረችኝ:: 'አንቺ ጓደኛሽን አንድ በያት:: ቤቱ የአባት እናቴ መጠሪያቸው ነው:: ወይ ኪራይ ትክፈል፣ ወይ ትልቀቅላቸውና አከራይተው ይጠቀሙበት ብለሽ ንገሪያት' ስትለኝ፣ ይሄ ምን ተብሎ ይነገራል፣ ሲፈልጉ ራሳቸው ይንገሯት ብዬ..."

"ይህን ከነገረችሽ ቆይቷል? ማለቴ መቼና የት ተገናኛችሁ?"

"ባለፈው ከመብራቴ የተላከላቸውን ደብዳቤ ላደርስ እዛው እቤታቸው ድረስ ሄጄ ነበር እኮ!"

"መብራቴ ደብዳቤ ልካ ነበር ነው የምትይኝ?"

"አዎን"

"ለምን አልነገርሽኝም ታድያ?"

"ያው ደስ የማይል ወሬ ያዘለ መስሎ ስለተሰማኝ..."

"ምኑ? ደብዳቤው? ደብዳቤው ደግሞ ከእኔ ጋር ምን አገናኘው?... ወይስ እኔን የሚመለከት ደብዳቤ ኖሯል?"

አቀርቅራ ዝም አለችኝ:: ሁሉንም ነገር በግልጽ በአንደበቷ ባትናገረውም ፊቷ ከበቂ በላይ ይናገር ነበር:: ለካ የቤት ኪራይ እንድከፍል ሃሳቡ የመነጨው ዚምባብዌ ካለችው አክስቴ መብራቴ ኖሯል! ለዚህ ነው እንዴ ተመልሰን ዚምባብዌ እንሂድ እያልኩ ስወተውታት "ዱባይ፣ ዱባይ" እያለች ወደ ኋላ ስትጎትተኝ የሰነበተችው:: ሞኝ ነኝ! ጥርጣሬ የሚባል ነገር አልፈጠረብኝም::

አሁን ባብድ ብፈርጥ ምን እፈጥራለሁ? ባያስችለኝም ችላ ብለው ይሻለኛል ብዬ በድጋሚ የቤቱን ጉዳይ አነሳሁባት:: ካራቆሬ የሚባል ሰፈር ቤት እንዳላትና ለልጄ ትምህርት ቤት ካልራቀኝ ብገባበት ፈቃደኛ መሆኗን ገለጸችልኝ::

"ችግር የለም፤ ሩታን እንደሆን የዚህ ዓመት ትምህርት እስኪዘጋ ድረስ እኔው ራሴ እያመላለስኩ ላስተምራት እችላለሁ::"

"ለማመላለስ ከምትቸገሪ የሚሉሽን ኪራይ እየከፈልሽ ዓመቱን ብትጨርሺ ጥሩ ነበር::"

"አይ ጉዴ! ወትሮም'ኮ አያቶቼ ቤት የመግባቴ ዋነኛ ምክንያቴ የልጄ ትምህርት ቤት ቅርበት ነበር:: አሁን ግን እንደ ነጭ ወረቀት ንፁህ የሆነውን አዕምሮዋን እየመረዙብኝ ነው:: ልጄን እንዳይጎዱብኝ መከላከል የምችለው ደግሞ ከእነሱ በመራቅ ብቻ ነው:: በዚያ ላይ በዚህ አያያዛቸው እኔና አለማሽ ትንሽ ጊዜ አብረን ብንቆይ እንጋደላለን:: በጊዜ ብለቅላቸውና ሰላሜን ባገኝ ይሻለኛል" አልኳት:: እሷም በሃሳቤ ተስማማች::

እናም ለልጄ ስል ከቤታቸው ብቻ ሳይሆን ከአካባቢያቸው ርቄ ለመሰደድ ወስኜ እነሆ በዛሬዋ ቀን ዕቃዎቼን ሸክክፌ ለጉዞ ተሰናድቻለሁ:: የቀረኝ በጨዋ ደንብ አያቶቼን መሰናበት ብቻ ነው፣

Scanned with CamScanner

"በሉ ደህና ክረሙ፣ ያው ቤታችሁን ለቅቄላችኋለሁ!" ስል

"አይ ክፋት! የግድግዳውን ወረቀት ልጠሽ ልጠሽ ቤቱን ተግጦ የተጣለ አጥንት አስመስለሽ ትሄጂ...ይሁና! እግዜር ይይልሽ!" አለች አያቴ።

"ምንድነው የምትይው? ልጠን ጓሮ የጣልነው መሬት ላይ ተነጥፎ የነበረውን አሮጌ ወረቀት ነው። እሱም ስለማይረባችሁ ለምን ቆሻሻዬን አዝረከርኬባችሁ ልሄድ ብዬ ነው። የግድግዳው ጋዜጣ ምን ሊጠቅመኝ እልጠዋለሁ?"

"ክፋት! ክፋት ነዋ!"

"እማዬ... እውነት አብደሻል ማለት ነው? እኔን ስታውቂኝ እንዲህ አይነት ክፋት አይተሽብኝ ታውቂያለሽ? እንኳን የግድግዳውን ጋዜጣ ልልጥ፣ አቅሙ ኖሮኝ ቀለም አስቀብቼ ባደስኩልሽ ደስ ባለኝ። ደግሞም ይኸው አባዬ አለ፣ ሄዶ ማረጋገጥ ይችላል። አንቺ ግን የሆነ የተጋባብሽ ነገር አለ፣ መጥኔ ለናንተ!"

ንድድ ብሎኝ በወጉ እንኳን ሳልሰናበታቸው በተቀመጡበት ትቼያቸው ወጣሁ።

ክፍል ሰባት

ከእያንዳንዱ ሀብት በስተጀርባ...

- 1 -

አንዳንዴ ሳስበው የቤተሰቦቼ ክፋት እኔን የሚያተጋ ግፊት ሆኖ ይታየኛል። ባይገፉኝና ባይበድሉኝ ኖሮ ራሴን ለመቻል እንዲህ ባልተፍጨረጨርኩ ነበር። ሰላምም፣ ፍቅርም፣ ምቾትም እነሱ ጋ ባገኝ ኖሮ የራሴን ኑሮ አልመሰርትም ነበር። ለማንኛውም የእነሱ ክፋት በየደረጃው ወደ ተሻለ ነገር መርቶኛል። ነገር ግን ይህ የሆነው የእኔን ስኬት ለማየት ካላቸው ፍላጎት የተነሳ ባለመሆኑ አላመሰግናቸውም።

ካራቆሬ የጓደኛዬ ቤት ከከተማ ወጣ ያለ እንደመሆኑ መብራትና ውሃ እንኳን ገና አልተሟሉለትም። ውሃ በአቅራቢያው ካለ ወንዝ በበርሜል ስምንት ብር እየከፈልኩ ነው የማስቀዳው። የልጄም ትምህርት ቤት ሩቅ በመሆኑ ገና ጐህ ሳይቀድ እሷን በየጠዋቱ አውቶቡስ እያሳፈሩ መሸኘት፣ ከጤናዬ አንጻር አስቸጋሪ ሆኖብኛል። እንደኔ መሃይም ሆና እንዳትቀር ስለምሰጋም፣ አንዳንዴ አርፍዳ ክፍል እየገባች ትምህርት ሲያመልጣት በጣም ቅር እሰኝ ነበር።

ከዚህ በተረፈ ዕድሜ ለጓደኛዬ አስራ ሁለት ቀን ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ ያሻኝን የማደርግበት፣ የሰው ፊት የማላይበት፣ ልጄ በነፃነት የምትቦርቅበት፣ ራሴ የማዝበት ነፃ ቤትና ነፃ ግቢ ኖሮኝ በመጨረሻ ሰላምና ነፃነቴን አወጅኩ። አሁን ማነው እዚህ መጥቶ "ጐረምሳ ሰበሰብሽብኝ፣ ሽንት ቤቱ ሞላ" ወይም "ግቢያችን ተደፈረ" ብሎ ሊጨቀጭቀኝ የሚችል? ኧረ ማነው በቤቴ የፈለግኩትን እንዳላደረግ ሊያግደኝ የሚደፍር? ማንም!

እርግጥ ቤቴ መንገድ ዳር አይደለም። ገባ ያለ ነው። ወደዚህ ወደ አዲሱ ቤቴ ከመግባቴ በፊት አካባቢውን ጠርጌ ነው መንገድ እንኳን የከፈትኩለት። እንደዚያም ሆኖ ግቢዬን በመኖሪያነት ብቻ መጠቀሙ አልታየኝም። የነጋዴነት ተፈጥሮዬ እዚህም መገለጽ ፈለገ። እናም ጠላ እየጠመቅኩ በውስኪ ጠርሙስ አሽግና ለሚሸጡ ሰዎች እሰጣቸዋለሁ፣ እነሱ ሸጠው ብሩን ይሰጡኛል።

እንዲህ ያለው የቅብብሎሽ ንግድ በመከራ ለመደልኝ። ይሄን ንግዴን ለማሳደግ ፈልጌ ቆሎ እየቆላሁ፣ ቋንጣ እያዘጋጀሁ አዞር ጀመር።

Scanned with CamScanner

መታሸቱ ቢበዛም ተመልሼ የአገር ውስጥ የንግድ ሥርዓት ውስጥ ስመጥኩ፡፡

※ ※ ※

አሁን የንግድ ቤቱ እንቅስቃሴ መስመር ይዞልኛል፡፡ ከንግዲህ እነምዕራፍ ይበቁታል፡፡ እኔ ተጨማሪ ገቢ ወደማገኝበት ወደ ውጭ ንግዱ ፊቴን ማዞር አሰብኩ፡፡ ሥራው እንዴት እንደሚከናወን ለምዕራፍ በደንብ ስላስተማርኳትና በቂ ስልጠና ስለሰጠኋት ንግድ ቤቱን በተመለከተ አሁን የሚያሳስበኝ ነገር የለም፡፡

ወደ ዱባይ የተጓዘችው ጓደኛዬ በሰላም ተመልሳ እስክንገናኝ ድረስ፣ በአንዲት አባቱ ቤት በማውቃት ሴት አማካይነት የአገር ውስጥ ንግድን ልሞክር ወደ ቦረና አቀናሁ፡፡ እዚያም ከፍተኛ እንግልት ደረሰብኝ፡፡ የሚገኘው ትርፍ ያን ያህል ዋጋ ሊከፈልለት የሚገባ አልነበረም፡፡ መጀመሪያ የመኪና ጉዞው ረጅምና አድካሚ ሆነብኝ፡፡ በዚያ ላይ እመገበያየው ቦታ ለመድረስ የሶስት ቀን የእግር መንገድ ያስኬዳል፡፡ 'ፈጣሪዬ የዛሬን ብቻ በሰላም መልሰኝ' ብዬ እየተነጫነጭኩ ቴሌቪዥንና ዴክ ገዝተን ወደምናድርበት መብራትና ውሃ ወደሌለበት ከተማ ተመለስን፡፡

ሌሊት አስፈሪ ቅዠት በላብ ሲያጠምቀኝ አደረ፡፡ ጧት አውቶቡስ ስንሳፈር እየቀፈፈኝ ነበር፤ በሰላም ቤቴ የምደርስ ስላልመሰለኝ በሥጋት ተናጥኩ፡፡ እውነትም የቅዠቴን ውጤት በተግባር አየሁት፡፡ የሆነ አገር ስንደርስ ከሽፍቶች ጥይት ለጥቂት ተረፍኩ፡፡ በድንጋጤ ታምሜ አዲስ አበባ ገባሁ፡፡ በአጋጣሚ ስለ አደጋው ራዲዮ ዘግቦ ኖሮ ቤተሰቤ ሁሉ ተበጥብጦ አገኘሁት፡፡ 'በሥርዓቱ በአውሮፕላን ሄዶ መነገድ እያለ እንዲህ ያለ ጣጣ ውስጥ ምን ዶለኝ?' ብዬ ተማረርኩ፡፡

እርም እንደዚህ ያለ ንግድ! አይለምደኝም፡፡ ለራሴ ቃል ገባሁ፡፡

- 2 -

ከአገር ውስጥ ንግድ የውጭው እንደሚሻል ከተማርኩበት የቦረናው አስቃቂ አጋጣሚዬ ወዲህ ወዲያውኑ ትኩረቴን ያሳረፍኩት በውጭው ንግድ ላይ ነበር፡፡ የምዕራፍ ልጅ አክስት ኬንያ ትኖር ስለነበር ቀጥታ ያመራሁት ቤተሰቧ ጋ ነበር፡፡ ኬንያ እየተመላለስኩ መነገድ እንደምፈልግ ገልጬ ስልክ ቁጥሯን እንዲሰጡኝ ጠየቅኳቸው፡፡ እዚያው በዚያው ራሳቸው ደውለው አነጋገሩልኝ፡፡ ልጅቷም እዛ አገር ብዙ ስለቆየች ብመጣ ችግር እንደማያጋጥመኝና አቅሟ የፈቀደውን ሁሉ ልትተባበረኝ ዝግጁ እንደሆነች ቃል በመግባት አበረታታችኝ፡፡

ወደ ኬንያ ምን ምን ዓይነት ዕቃዎች ይዤ ብሄድ እንደሚያዋጣኝ ጥያቄዬን አስከተልኩ፡፡ አባቷም የሚያውቁትን በሙሉ በቅንነት ነገሩኝ፡፡ ለኬንያ የሚያስፈልጉ ዕቃዎች እየገዛሁ ሳለ ደግሞ ነጋዴዎቹ ከኬንያ ብርድ ልብስ ይዤ ብመጣ ደህና እንደሚያተርፈኝ ገለፁልኝ፡፡ እነሱም ራሳቸው በሞያሌ በኩል በካርጎ አስመጥተው የሚነግዱት ብርድ ልብስ ነበር፡፡ ከዚህ በተጨማሪ ነጋዴዎቹ ኬንያ በሌባ የተጥለቀለቀች አገር እንደሆነችና ለአፍታም ጥንቃቄ እንዳይለየኝ አሳስበውኛል፡፡ እኔም ወደ ዶላር የመነዘርኩትን ጥሬ ገንዘብ ይዤ ኬንያ ስገባ ቦርሳዬን ከእጄ ላልለየው ራሴን በአጽንኦት አስጠንቅቄ ነበር ለጉዞ የተነሳሁት፡፡

እናም የቆዳ ጫማዎችን፣ ሲልቨሮችን፣ ሲዘሮችንና የሐበሻ ቀሚሶችን ሸማምቼ ከቦረና በተመለስኩ ሳምንት ባልሞላ ጊዜ ውስጥ ወደኬንያ በረርኩ፡፡ ልጅቷ ቃሏን አክብራ ኤርፖርት ድረስ መጥታ ተቀበለችኝ፡፡ ወዳረፈችበት ቤት ይዛኝ ስትሄድ ከቤተሰብ ጋር ወይም ብቻዋን እንደምትኖር በርግጠኝነት ግምት ይዤ ነበር፡፡ ሆኖም የተገላቢጦሽ በግሩፕ ሆነው የሚኖሩበት፣ ማንም እንዳሻው ገብቶ የሚወጣበት፣ ለእንደኔ ዓይነቱ ሰው ፍጹም ምቾት የማይሰጥ ስርዓት የለሽ ቤት ሆኖ ሳገኘው ተገርሜያለሁ፡፡ ምርጫ ስላልነበረኝ ግን እዚያው ዕረፍት ወስጄ እዚያው አደርኩ፡፡

በማግስቱ ቀኑ መድኃኔዓለም ነበር፡፡ እኔ ደግሞ በየወሩ ቡና የማፍላት ልምዱ አለኝ፡፡ ከዚያ በፊት ግን ከአዲስ አበባ ያመጣሁትን ዶሮ ወጥ ከፍሪጅ አውጥቼ አሞቅኩትና ለልጅቷ፣ "እስቲ እባክሽ፣ እዚህ ግቢም ሆነ ሌላም ቦታ የምታውቂያቸው ኢትዮጵያውያን ካሉ ጥሪያቸውና እዚህ ካሉት ጓደኞችሽ ጋር ይቃመሱት - እንጀራ ሲያምራቸው ይችላል" አልኳት፡፡ እሷም ሃሳቤን በመደገፍ ደውላ ጋበዘቻቸው፡፡

ጓደኞቿ ሲመጡ እኔ ቡና ሳፈላ፣ እሷ ደግሞ ማዕድ ልታቀርብ ተነጋግረን ተፍ ተፍ ማለት ጀመርን፡፡

ማዕዱ ቀርቦ ልጆቹ ደስ ብሏቸው እየተስገበገቡ ሲበሉ ሳይ ዓይኖቼ እንባ አቀረሩ፡፡ "ይሄኔ እኮ ዶሮ ወጥ - በተለይም የጤፍ እንጀራ ካገኙ ብዙ ጊዜ ሆኗቸዋል፣ ለዚያ ነው የተስገበገቡት፡፡ በዚች ዓለም ሰው ከአገሩ የሚሰደድበት ሁኔታ ባይፈጠር ምን ነበረበት?

በትካዜ ተውጬ ሻማ ለኮስኩና ቡና መቁላት ጀመርኩ፡፡ ወትሮውንም የቡና አፈላል ሥርዓቱ ይሳካልኛል፤ ቤቱን የአገር ቤት ድባብ አለበስኩት፡፡

ልጆቹ ቁርሳቸውን በልተው እስኪጨርሱ ወሬያችን ሁሉ ስለአዲስ አበባ ነበር፡፡ አዲስ አበባ ያለውን ሁኔታ ስነግራቸው ከምግቡ ባልተናነሰ መልኩ ነበር በጉጉት ያዳመጡኝ፡፡

በመሃል አንድ ክልስ የሚመስል ቀይ ልጅ ሲመጣ ልጅቷ "ብር መመንዘር ትፈልጊ የለ? ዶላሩን የሚመነዝርልሽ ልጅ እሱ ነው" አለችኝ፡፡

Scanned with CamScanner

ባምናትም እንዲሁ እርግጠኛ ለመሆን ብዬ፣ "የሚታመን ልጅ ነው?" አልኳት ልጆቹ እንዳይሰሙ ድምፄን ዝቅ አድርጌ።

"ውይ፣ ዘመዴ እኮ ነው፣ አትስጊ፤ በኔ ይሁንብሽ" አለችኝ እሷም በሹክሹክታ። በሆዴ ‹በዚህ የሌባ አገር በቀላሉ ታማኝ ሰው ማግኘት ደስ ይላል፣ እንኳን አንቺ ኖርሽልኝ› እያልኩ የልብስ ሻንጣዬ ውስጥ አሳቻ ቦታ ላይ ደብቄ ካስቀመጥኩት መሃል ለይቼ እኔ ጋ የያዝኩትን ስድስት መቶ ዶላር አውጥቼ አቀበልኳት።

እሷም ወደ ልጁ ጆሮ ጠጋ ብላ የሆነ ነገር ሹክ ካለችው በኋላ በተራዋ ስትሰጠው አየሁ። "ምንም ችግር የለም፣ በእኔ ጣይው" እንደማለት ዓይነት ገፅታ አሳይቷት ራሱን ሲነቀንቅ ተረጋጋሁ።

አሁን ወሬው ደርቷል። እኔን የሚያሳትፍ ወሬ ባለመሆኑ ግን ትኩረቴ ቡናው ላይ ነው። ልጅቷ የያዙት ወሬ እንደማይመለከተኝ ገብቷት ነው መሰል ገንዘብ ከሚመነዝረው ክልስ ወጣት ጐን ተቀምጣ አልፎ አልፎ "እስቱር፣ ተጫወቺ እንጂ?" እያለች ከዝምታ ልታፋታኝ ትሞክራለች። እኔም ባይተዋርነት ሊሰማኝ ቢሞክርም፣ እንዳትጨነቅ በማሰብ "እያዳመጥኩ ነው፣" በማለት ፈገግ እልላታለሁ።

በዚህ መሃል ነው እንግዲህ ልጅቷ ዶላሩን ከልጁ መልሳ ስትቀበልና ከጨዋታው ላይ ተነስታ ወደ እኔ ስትመጣ ያየኋት። ዶላሩን ልትመልስልኝ እጇን ስትዘረጋ፣

"ለምን?... አንቺው ጋ ቢቆይስ?" አልኳት ግራ በመጋባት።

"አአይ... እንኪ። ማንም ሳያይ ደብቂው።"

ምን ማድረግ ነው? ምን ሃሳቧን አስቀየራት? ግር እንዳለኝ ተቀብዬ ልጆቹ ሳያዩ ለእሷ ብቻ እያሳየኋት ዶላሩን እተቀመጥኩበት ፍራሽ ስር ደበቅኩት። ልጆቹ ወጣ ሲሉ አንስቼ ልብስ ሻንጣዬ ውስጥ እከተዋለሁ ብዬ በማሰብ።

ከአፍታ ቆይታ በኋላ ደግሞ ልጅቷ ከፊት ለፊቴ ወዳለው ዕጣን ማጨሻ እመራችና ጐንበስ ብላ አለዛሬ አይቼው የማላውቀው ዓይነት ዕጣን በተነችበት። ጭሱ ከመቅፅበት ቡል ብሎ ቤቷን ሸፈናት። የዕጣኑ ሽታ ቢክረከረኝም ያለሁት ሰው ቤት ውስጥ ነውና የግዴን መቀበል ነበረብኝ።

ይሁን እንጂ የሠራ አካላቴ በፀጋ አልተቀበለውም። ከዚያ በኋላ ጥሩ ስሜት ሊሰማኝ አልቻለም። ሌላው ቀርቶ ጀበናው ላይ ቡና ለመጨመር እጄን ላነሳ ብል አልታዘዝሽ አለኝ። እንደምንም አነሳሁት። አሁን ቡናውን ጀበናው አፍ ላይ አድርሼዋለሁ። መጨመር ግን አቃተኝ። ምን ሆኜ ነው? ግርታ ዋጠኝ። ቡናውን አስቀምጬ እንዴ ከበውኝ ሲጋራ እያጨሱ የሚሳሳቁትን ልጆች፣ አንዴ ዕጣን ዕጣኑን እንደ ጅል ፈዝዤ ስቃኝ ቆየሁ። ልቤ በዕጣኑ እንደታፈነው ቤት ታፍኖ ትንፋሽ እያጠረኝ በከባድ ጥረት ጀበናውን እንደገና አነሳሁት። እጄ ደንዝዞ ሊታዘዘኝ ስላልቻለ

ግን መልሼ ምድጃው ላይ ለማስቀመጥ እንኳን የከባድ ሥራ ያህል ታላቅ ጥረት ጠይቆኝ ነበር።

ከነጋ ለቡና ቁርስ ከቀረበው ቁራሽ ዳቦ በቀር ምንም ስላልቀመስኩ ‹ርቦኝ ይሆን?› ብዬ አሰብኩ። ከመቼ ወዲህ ነው ደግሞ ርሃብ እንዲህ የሚያደርገኝ? ድሮም ቢሆን ሏት ሏት ቁርስ የመብላት ልምዱ የለኝም። ታድያ ለምንድን ይሆን የሚያጥወለውለኝ? ለምን ይሆን...?

ብዙም ጥርት ያለ ሃሳብ የማሰብ ዕድል አላገኘሁም፤ እየደነዘዘኝ፣ እየደነዘዘኝ መጣ። ፊቴ ሁሉ የወፈረ መሰለኝ። ሆዴ መገላበጥ ጀመረ። ወደ ላይ ሊለኝ ታገለኝ። እከታተሉ ሽቅብ ሲገጠኝ ሰው ፊት እንዳልዋረድ በመስጋት በትግል ቆምኩና እየተንገዳገድኩ እንደምንም በረንዳው ጋ ደረስኩ። ከዚያስ? ምን ተፈጠረ? እንጃ።

* * *

ነፍሴን ሳውቅ የሆነች ሴት ከፊት ለፊቴ ቆማ አየሁ።

"ምን ሆነሽ ነው የኔ እህት?" አለችኝ፣ ሴትዮዋ።

"እኔንጃ?"

"ምን አድርገውሽ ነው እነዚህ አውሬዎች?"

"እኔ ምን አውቃለሁ-ምን እንዳደረጉኝ?"

የዚያኔ ነው ልብ ብዬ ያየኋት። ፊቷ በጽኑ መታመሟን ያሳብቃል። የጉንጮቿ አጥንቶች አለቅጥ ገጠው ስላፈጠጡ ዓይኖቿ የኩሬ ውሃ ላይ እንደሚዋኙ ብዮች በሚያስፈራ አኳኋን ይገለባበጣሉ። ድምጿ ተመናምና አጥንት ብቻ እንደቀረው ኮስማና ሰውነቷ ድክምክም ያለ ነው። ሁኔታዋ ሁሉ እጅግ ያሳዝናል።

"የማን ዘመድ ነሽ?" አለችኝ በዚያ ሙትት ባለ ድምጿ።

ነገርኳት። "እሷን አምነሽ እዚህ ድረስ ከምትመጪ ቢቀርብሽ ይሻል ነበር" ብላኝ ከበረንዳው ላይ ልታነሳኝ ስትሞክር እንደምንም እሷንም ለማገዝ ሞክሬ ተነሳሁ።

እቤት ስንገባ ማንም የለም። የልጆቹ ነገረ-ሥራ ከንክኖኝ ቀጥታ ስንደረደር የሄድኩት ዶላሩን ወዳስቀመጥኩበት ቦታ ነበር። ፍራሹን ገለጥ አረግኩት። ዶላሩ አለ። ‹እፎይ! ተመስገን!›

ዙሪያ ገባዬን ቃኘሁ። ቤቱ እንደተዝረከረከ ነው - የቡና ዕቃው፣ ረከቦቱ አሁንም እቦታው እንደተሰየመ፣ እዚያው ባለበት እንደተዘረጋ ነው፤ ምግብ የበሉበት ሳህንና ውሃ የጠጡበት ዕቃ እንኳ ከጠረጴዛው ላይ አልተነሳም። ምንም የተቀየረ ነገር የለም። እስካሁን ምን እንደተፈፀመብኝ አልገባኝም። የጠረጠርኩት ዶላሬን ነበር - እሱም አልተነካም። ታድያ የተዘጋጀ ዕጣን እያለ ሌላ ዕጣን ማጨሷ ትርጉሙ ምን ይሆን?

በሃሳብ ሰዋትት ቆይቼ ሁነኛ መልስ ሳጣ ቁጢጥ ካልኩበት ከፍራሹ ላይ ተነስቼ ለሴትዮዋ ምግብ አቀረብኩላት። ከዚያ ፊቴን

Scanned with CamScanner

ተጣጥቤ፣ በትውከት የተበላሸውን ልብሴን ቀይሬ፣ ቤቱን በመልክ በመልኩ አስተካክዬ አጠገቧ ተቀመጥኩ፡፡ በአረንጓዴ የደም ስሮች የተኘርጉረጉረውን፣ ከወጥ ማማሰያ የቀጠነውን እጇን በቀስታ እያነሳች በቀስታ ወደአፏ ስትልክ በሀዘኔታ ትክ ብዬ እያየኋት ሳለ፡-

"አደገኛ ዱርዬዎች መሃል ነው የገባሽው" በማለት ስለልጆቹ ወመኔነት በሰፊው አወጋችኝ፣ "ሌላ ዘመድ ካለሽ ዛሬውኑ ወደዚያ ሂጂ፣ አለዚያ ተመልሰሽ አገርሽ ግቢ" ብላ አስጠነቀቀችኝ፡፡ እኔም በሃሳቧ በመስማማት ፀጋዬ ለሚባለው የምዕራፍ ባል ጓደኛ ደወልኩለት፡፡ ከአዲስ አበባ ስነሳ ስልክ ቁጥሩን ከሚያውቁት ሰዎች አጠያይቄ ተቀብዬ ነበር፡፡

"እኔ አሞኝ ተኝቻለሁ፡፡ ከቻልሽ ኮንትራት ታክሲ ይዘሽ ነይ" ብሎ አድራሻውን ሰጠኝ፡፡

ተመልሼ ወደቤት ስገባ "እስኪ እንደሁ ዕቃሽን ፈትሺ፡፡ በመስኮት በኩል ሲቀባበሉ ነበር" አለችኝ ሴትዮዋ፡፡ በድንጋጤ እየተርበተበትኩ የንግድ ዕቃዎቼን ፍለጋ ተሯሯጥኩ፡፡ አመዴ ቡን አለ፡፡ ግማሽ ያህሉ ዕቃዎቼ ተወስደዋል - አላስተረፉኝም፡፡ በአጋጣሚ በልብስ ሻንጣዬ ውስጥ ደብቄ ያስቀመጥኳቸውን ወርቆቼንና ዶላሬን ግን ምንም ሳይነኩ እንዳሉ አገኘኋቸው፡፡

ተመልሼ ፀጋዬ ጋ ደወልኩና፣ "እባክህ፣ እንደምንም ተቸግረህ የሆነ ሰው ላክልኝ፡፡ የታክሲውን እኔ እከፍላለሁ፡፡ ለታክሲ ሾፌሮቹ አድራሻህን በእንግሊዝኛ አነጋገሬ አለህበት ድረስ መምጣት ይከብደኛል" ስል እንባ እየተናነቀኝ ተማፀንኩት፡፡

"የት ነው ያለሽው?"

ነገርኩት፡፡ የደረሰብኝንም ችግር ነገርኩት፡፡

"ወይ አምላኬ! ምን ልትሰሪ እዛ ገባሽ?" ብሎ በድንጋጤ ጮኸ፡፡ "በይ፣ እዚያው ጠብቂኝ፡፡ አንድ የታክሲ ሾፌር ሐበሻ ጓደኛ አለኝ፡፡ እሱን እልክልሻለሁ፡፡ ጠብቂው፡፡ አይዞሽ ተረጋጊ"

ወደቤት ተመልሼ ከሴትዮዋ አጠገብ እንደተቀመጥኩ "ምንም አይደለም - ጦስሽን ይዞ ይሂድ፡፡ እንዲያውም ተመስገን በይ - ተርፈሻል" እያለች ስታጽናናኝ ቆየችና በወሬ በወሬ በደሟ ውስጥ ኤች.አይ.ቪ እንዳለባት፣ ቫይረሱ አሁን የመጨረሻ ደረጃ ላይ በመድረሱ ክፉኛ እያዳከማት እንደሆነ፣ አልጋ የምትይዝበትም ጊዜ ሩቅ አለመሆኑ፣ ይህ በሰቆቃ የተሞላው የስደት ህይወቷ የመኖር ፍላጎቷን እንዳሟጠጠውና በተስፋ ቢስነት ዕለተ ሞቷን ብቻ በጉጉት እንድትጠባበቅ እንዳደረጋት... ስታወጋኝ እንባዬን መግታት አልቻልኩም፣ አምልጦኝ ዝርግፍ ዝርግፍ አለ፡፡ አሁን የደረሰብኝን ችግር ዘንግቼ እሷን ማጽናናት ያዝኩ፡፡ ሁሉንም እንዳመጣጡ በፀጋ እንድትቀበለውና ከባድ ቢሆንባትም ላለመጨነቅ እየሞከረች ቀሪ ህይወቷን በፀሎትና በተስፋ እንድትኖር አሳሰብኳት፡፡ በእኔ

አቅም ልረዳት የምችለው ነገር ካለ እየጠየቅኳት ሳለ ልጅቱ ከልጆቹ ጋር እየተጯጯኸች መጣች፡፡

"ጥለንሽ የሄድነው እኮ ጓደኞችንን መሸኘት ስለነበረብን ነው" አለች በሩን አልፋ ገና ከመግባቷ፡፡

ዝም አልኳት፡፡ ፊቴ መለዋወጡን አይታ፡- "ምነው?" አለችኝ፣ ወላጅ አስቸጋሪ ልጅን ለመገሰጽ ሲፈልግ በሚናገረው ቅላጼ፡፡

"ልሄድ ነው" አልኳት በአጭሩ፡፡

"የት?"

"ፀጋዬ ጋ፡፡"

ፀጋዬን ታውቀዋለች፡፡

"ለምን ወደዚያ መሄድ እንደፈለግሽ መጠየቅ እችላለሁ?" አሁንም የድምጿ ቅላጼ ምን ሰው ታስቸግሪያለሽ፣ ከዚህ በላይ ምን እናርግልሽ? እንክኮ እንበልሽ? የሚል ቃና ያዘለ ነበር፡፡ ዝም አልኳት፡፡ ብናገርስ ምን እፈይዳለሁ? እንዴ ለሆነ ነገር ምን ለውጥ ሲመጣ?

"ስለዕቃው ከሆነ የወሰድነው ልንሸጥልሽ ብለን ነው" አለች አጓጊ ድራማ በመከታተል ላይ እንዳሉ ታዳሚዎች በተመስጦ የቃል ምልልሳችንን ወደሚከታተሉት ጓደኞቿ አየት አየት አድርጋ ስታበቃ፡፡

"ነው?! እንግዲያውስ ከተሸጠላችሁ ገንዘቡን፣ ካልተሸጠላችሁም ዕቃውን ፀጋዬ ቤት አስቀምጪልኝ" ብያት ወደ ሴትዮዋ ዞርኩና ባልተረጋጋ መንፈስ ጨዋታችንን ለመቀጠል ሞከርኩ፡፡

ታክሲው መጥቶ በራፉ ጋ ሲቆም ለሴትዮዋ ከተረፉኝ ዕቃዎች መሃል አንድ ነጠላ ሰጥቼያት፣ ላደረገችልኝ ሁሉ ከልብ አመስግኜ ተሰናበትኳት፡፡

መንገድ ላይ ለታክሲም ሆነ ለአንዳንድ ጉዳዮች ዶላር ልመነዝር ማሰቤን ለሾፌር ነገርኩት፡፡ እሱም ወደ አንድ ህንዳዊ ሱቅ ይዞኝ ገባ፡፡ ልመነዝር ያሰብኩት አንድ መቶ ዶላር ብቻ ነበር፡፡ በኋላ ከምቸገር አጋጣሚውን ልጠቀምበት እስቤ ከፍራሹ ስር እንዳስቀመጥኩት ያገኘሁትን 600 ዶላር አውጥቼ ለህንዳዊው ባለሱቅ አቀበልኩት፡፡ አገላብጦ ሲያያቸው ሁሉም ፎርጅዶች ሆነው ተገኙ፡፡ አበደ፡፡ "እንዴት እኔን ለማታለል ትሞክራላችሁ?!" ብሎ ህንዳዊው ያዙኝ ልቀቁኝ አለ፡፡ ጭራሽ ፖሊስ ጠርቼ አሳስራችኋለሁ፣ አለቃችሁም" በማለት ይዝት ገባ፡፡ ምን ይዋጠኝ? የት ልግባ? ስሜ በአጭበርባሪነት ሲነሳ፣ ከሀፍረትም በላይ ፍርሃት አራደኝ፡፡ በሰው አገር እስር ቤት ገብቼ በዚያው ቀልጬ ቀረሁ ብዬ በዕድሌ ጠማማነት ተማረርኩ፡፡ ለእንጀራ ስል ጨክኜ ከዘመድ ጋር የተውኳትን ሙተኪያ የለሿን አንዷን ልጄን ዓይኔ ላይ ውል እያለች ተንሰቅስቄ አለቀስኩ፡፡

"ንገረው! እኔም በሰው ተታልዬ እንጂ ሳጭበረብረው እስቤ እንዳልሆነ እባክህ በቋንቋው ንገረው!" እያልኩ ባለታክሲውን አዋከብኩት፡፡

Scanned with CamScanner

እሱም ከአፍ ከአፌ እየለቀመ ሊያስረዳው በብርቱ ጣረ። ህንዳዊው ግን ጆሮውን ሊያውሰን አልፈቀደም። ሌላው ቀርቶ በልብስ ሻንጣዬ ተቀምጦ የነበረ ያ ያልተነካካ ንፁህ ዶላር አሳይቼው እንኳን ሊያምነኝ አልቻለም። "እባክህ የኔ ጌታ፣ እኔ እንደዚህ ዓይነት ነገር አላውቅም፤ እንደምታስበኝ ዓይነት ሴት አይደለሁም። ባመንኳት ልጅ ተታልዬ ነው" እያልኩ እግሩ ላይ የወደቅኩ ጊዜ ነበር እግዜር ይስጠው ከቁጣው ሰከን ብሎ "በይ የ ትክክለኛ የምትይውን ዶላር ወዲህ በይው፣ እሱን ልመንዝርልሽ። ከፈለጋችሁም ፎርጂዶቹንም እኔ ራሴ ልገዛችሁ እችላለሁ" ማለቱን አስተርጓሚዬ የነገረኝ።

ደም ገዝታ ሸጠችልኝ ብሎ ያሳስረኛል ብዬ በመስጋት፣ "አይ፣ ባይሆን ሌላ ጊዜ ግዛው እንጂ ዛሬስ አይሆንም ብላለች ብለህ ንገረው" አልኩትና መቶ ዶላሩን ሰጠሁት።

ያስመነዘርነውን የኬንያ ገንዘብ ተቀብለን ያን ሱቅ ከለቀቅንበት ጊዜ አንስቶ ፀጋዬ ቤት እስክንደርስ ድረስ በየሰከንዱ በፍርሃት ወደ ኋላዬ ስገላመጥ ነበር።

* * *

ፀጋዬ ቤት ለሦስት ቀናት ያህል ወለሉ ላይ ጨርቅ አንጥፌ ነበር የተኛሁት። እዚያ ለማደር ያስገደደኝ ምክንያት ሌሎች የማውቃቸውን ሰዎች በስልክ ላገኛቸው ሞክሬ ስላልተሳካልኝ ነበር።

በሁለተኛው ቀን ይመስለኛል ልጅቱ መጥታ በእሷ ብሶ እየተቆጣች ብዙ ተናግራ፣ ብዙ ለፍልፋ፣ ላንቃዋ እስኪናጋ ድረስ ጮሃ ጮሃ ተመልሳ ሄደች። መጀመሪያ ላይ ወይ ዕቃዎቼን ወይ የተሸጡበትን ገንዘብ ልትሰጠኝ የመጣች መስሎኝ ነበር። ጠይቄያትም ነበር - ልትሰማኝ አልፈለገችም እንጂ። በመጨረሻ ለምን ጉዳይ እንደመጣች እንኳን በውል ሳላውቅ እንደ አመጣጧ ሁሉ እየተንጣጣች ከጩኸቷ ጋር ወጥታ እብስ አለች።

- 3 -

የኬንያ ጉዞዬ እንዲህ የተሰነካከለ መሆኑን አስቤ እየተቆጨሁ ወደ ሰላሳ ገደማ ብርድ ልብሶችን፣ ቅባቶችን፣ ጫማዎችንና ሌሎች ጥቃቅን ዕቃዎችን ገዝቼ አስጫንኩ። ማስጫኑ ላይ ስላላውቅኩበት ኪሎው ትንሽ ጎድቶኛል። ይሁን!

ከመግፋት መገፋት ጥሩ ነው። አንድም ክፋት ሳይኖርብኝ ሰዎች ክፉ ሲያደርጉብኝና ስጉዳ እምላኬ አንድ መጽናኛ ከፊት ከፊቴ ያዘጋጅልኛል።

ኬንያ አውሮፕላን ማረፊያ ውስጥ ለራሴ ረከስ ያለውን ሽቶ ለመግዛት በማማረጥ ላይ ሳለሁ አንድ እንደ እኔ የሚገበያይ በዕድሜ ተለቅ ያለ ሰውዬ ድንገት እኔ ዘንድ መጣና "ሰላም የእኔ እህት?" አለኝ እጅግ ትሕትና በተላበሰ ጨዋነት። እኔም ከአንገቴ ጎንበስ ብዬ አፀፋውን መለስኩለት።

በግራ እጁ የያዘውን ሳምሶናይት ሊያሳየኝ እንደፈለገ ሁሉ ከፍ አድርጐ በመያዝ የቀኝ እጁን ለሰላምታ ዘርግቶ ስሙን ነገረኝ። በተፈጥሮዬ ተጠራጣሪ ባልሆንም፣ ሳምሶናይቱን አስይዞ በእኔ ላይ የሆነ መጥፎ ነገር ለመፈፀም ያሰበ መስሎኝ ፈራሁት። በብዙ ፊልሞች ላይ የዚህ ዓይነቱ ዘግናኝ ድርጊት ሲፈፀም በተደጋጋሚ አይቻለሁ። ወንጀለኞቹ ወንጀል ሊፈፅሙበት ያሰቡትን ዕቃ ለአንድ መንገደኛ አስይዘው ሲሰወሩ፣ ዕድለ-ቢሱ መንገደኛ በማያውቀው ጉዳይ፣ ባልሰራው ሃጢያት ፍዳውን ያያል። ስሙን፣ ክብሩን፣ ቤተሰቡን፣ ሥራውን... ምናልባትም ህይወቱን ጭምር ሊያጣ ይችላል።

"የእኔ እህት" አለኝ ሰውየው ደገመና። "እዚህ የዘራፊ አገር ሜዳ ላይ ሳምሶናይት ከምከፍት ብዬ ነው - ላስቸርግሽ። የሆነ ዕቃ ልገዛ አስቤ... ወደ 154 ዶላር ጐደለኝ። ካለሽ እባክሽ ተባበሪኝ? አውሮፕላን ውስጥ እሰጥሻለሁ።"

እንደተከዳ ሰው አልሆንኩም። ትንሽ እንኳን ሳላቅማማ ሁለት መቶ ዶላር ሰጠሁት። ሰውየው ሂሳቡን ከፈለና መልሱን ተቀብሎ ኪሱ ውስጥ ከተተው። "ላንቺ ድፍን ብሰጥሽ ይሻላል ብዬ ነው" አለኝ።

ከመገበያያው ስፍራ ወጥተን እስክንሳፈር ወደምንጠባበቅበት ወንበር ሄደን ጎን ለጎን ተቀመጥን።

"ነጋዴ ነሽ?"

"አዎን።"

"ብዙ ጊዜ ተመላልሰሻል? ማለቴ ወደ ኬንያ?"

"አይ፣ የመጀመሪያ ጊዜዬ ነው።"

"በምን ያህል ካፒታል ነው የምትንቀሳቀሺው?"

"ካፒታሌ ጤናዬ ነው" አልኩት።

ሳቀ። ታድያ ምን ልበለው? ይሄን ያህል ካፒታል አለኝ ብዬ አስቤ አላውቅም። በማገኘው ሁሉ የተሻለ ገቢ ሊያስገኝልን የሚችል ነገር እሰራበታለሁ፤ ለቤቴና ለቤተሰቦቼ የቤት ወጪ እሸፍናለሁ፤ የሚተርፈኝን ደሞ አስቀምጣለሁ። እንዳጠያየቁ ልመልስለት ባለመቻሌ ነበር ነገሩን ወደ ቀልድ ለውጬ "ካፒታሌ ጤናዬ ነው" ያልኩት።

ሰዓቱ ደርሶ አውሮፕላኑ ላይ ተሳፈርን። በተመደቡልን ወንበሮች መሠረት ኋላና ፊት፣ ሩቅ ለሩቅ ነበር የተቀመጥነው። በኋላ ላይ ሰውየው አስተናጋጇን በማነጋገር የወንበር ቁጥሩን አስቀይሮ ከጐኔ ተቀመጠ።

Scanned with CamScanner

ወዲያውኑ ያበደርኩትን ያህል ዶላር ከምስጋና ጋር መለሰልኝ:: ከገዛቸው ሽቶዎች መሃል አንዱን መርጦም፣ "ይህንን ሽቶ የገዛሁት ላንቺ ነው" ብሎ ሽቶውን በአክብሮት ሁለት እጆቹን ዘርግቶ እንድቀበለው ዘረጋልኝ:: ሽቶው በጣም ውድ ሽቶ መሆኑን ሳውቅ ደነገጥኩ:: የዚህ ዓይነቱ ሽቶ ይኖረኛል ብዬ አስቤ እንኳን አላውቅም::

"እረ እኔ እንደዚህ ያለ ውድ ስጦታ ለመቀበል ይቸግረኛል:: ደግሞስ በምን አውቀኸኝ ነው የምትገዛልኝ?"

"አንቺስ የት አውቀሽኝ ነው ሁለት መቶ ዶላር ያህል ሳጥ አድርገሽ የሰጠሽኝ:: ይገባብሽ ብጠፋስ?"

በአመላለሱ ተረትቼ እየሳቅኩ እኔም በአክብሮት ጐንበስ ብዬ አመስግኜ ተቀበልኩት::

ለንግድ በየጊዜው ወደ ተለያዩ አገሮች እንደሚመላለስ፣ በሦስት የአፍሪካ አገራት ውስጥ ፋብሪካ ለማቋቋም በእንቅስቃሴ ላይ እንዳለና ሌሎች ተያያዥ ርዕሰ-ጉዳዮችን አንስተን እየተጫወትን አዲስ አበባ ደረስን::

ለእኔ ዘመዶቼ ለእሱም ቤተሰቦቹ (ማለትም ሚስቱና ልጆቹ) ተቀብለውን ልንለያይ ስንል፣ በዚያው በተለመደ ትህትናው ስልክ ቁጥሬን ጠየቀኝ:: የግል ስልክ ስላልነበረኝ መርካቶ መሃል የሚገኘው የእንጀራ እናቴን የሱቅ ስልክ ቁጥር ሰጠሁት:: በተለይ ለንግድ ወደ ኬንያ የመመላለሱ ሃሳብ ካለኝ በማንኛውም ሰዓት ሊረዳኝ ዝግጁ መሆኑን ገልጾልኝ ተለያየን::

- 4 -

ከዚህ በኋላ ባለው የአዲስ አበባ ኑሮዬ ችግሮች በፍጥነት ኮረኳኩመውኝ አለፉ:: ሠራተኞች ቀጥሬ፣ የሚያስፈልጉ ነገሮችን አሟልቼ፣ ምዕራፍ እንድታስተዳድረው በአደራ ትቼላት የነበረው የቤቱ ንግድ ሥራ እንደ ምኞቴ በአግባቡ ተይዞ አልጠበቀኝም:: ምንም አልተሰራም ማለት ይቻላል:: እንኳን ዋናዬን አልካካብኝ ብዬ ተጽናናሁ እንጂ አይሆኑ ሆኖ ብልሽትሽቱ ወጥቶ ነው ያገኘሁት::

ከኬንያ ያመጣኋቸውን ዕቃዎች መርካቶ ላሉ ሱቆች እየዞርኩ ለመሸጥ ከባለቤቱ ጋር ሄደን ገበያው እንዳሰብነው ሳይቀናን ቀረ:: ጥቂቶቹንና ዋና ዋና የተባሉትን ዕቃዎች እጅ በእጅ ሸጠን፣ ቀሪዎቹ እንደተሸጡ እንዲከፍሉኝ ተስማምተን አስረክበን ወደ ቤት ስንመለስ ደግሞ መሃል መርካቶ መንገድ ላይ ዘጠኝ ሺህ ብር ጣልኩኝ:: በገንዘቡ መጥፋት ሁለታችንም ተረበሽን:: ሆኖም ከእኔ ይልቅ ባለቤቱ ገርጥቶ ስለነበረ ላጽናናው ብዬ፣ "ጦሳችንን ይዞ ይሂድ! የእግዚአብሔር ፈቃድ ሆኖ ከጠፋ ምን ማድረግ እንችላለን? በቃ ተወው፣ ይጥፋ" አልኩት መረበሼን ለመደበቅ እየሞከርኩ::

እውነትም የእግዚአብሔር እጅ አልታከለበት ኖሮ በዱቤ ያስረከብኳቸው ዕቃዎችም ቶሎ ተሸጠው ብሩ ገቢ ሊሆንልኝ አልቻለም:: እናም ዕቃዎቹ ብር ይዘው ከሚቀመጡ ዓይኔ እያየ በወደቀ ዋጋ ሸጥኳቸው:: የብርድ ልብሶቹማ ነገር አይወራ! ዝም ብሎ የመጣል ያህል ነው:: ከገምሩክ ቀረጥ ከፍዬ ስለተረከብኳቸውም ትልቅ ኪሳራ ደረሰብኝ::

በወቅቱ ትንሽ ያጽናናኝ ካራቶሬ፣ ከምኖርበት ግቢ በሁለት መቶ ሜትር ርቀት ላይ የሚገኝ አንድ ሺ ካሬ ሜትር ስፋት ያለው መሬት ዕድል ቀንቶኝ መግዛቴ ነው:: ከዚህ ቀደም አባቴና ሰዎቹ በኅብረት ቦታ ሲገዙ እኔም ለመግዛት ጓጉቼ ብሩ ስላልተሟላልኝ አምልጦኝ ነበር:: በወቅቱ ሌላ የሚሸጥ ቦታ ሲገኝ ሊያበድሩኝ ቃል የገቡልኝ ሰዎች ነበሩ:: አሁን ታድያ በእጄ ላይ ያለው ገንዘብ እልም ብሎ ከማለቁ በፊት፣ የመሬቱም ዋጋ አስራ ሁለት ሺህ ብር ስለሆነ ‹አሁንስ አያመልጠኝም፣ መግዛት አለብኝ› ብዬ ነው ከሰው አሟልቼ የገዛሁት:: ነፍሷን ይማረውና አፀዱ የምትባል ወዳጄ ወደ ሁለት ሺህ ስምንት መቶ ብር ገደማ በብድር ሞልታልኛለች:: ከእንጀራ እናቴ ጋ አስቀምጬው የነበረው አራት ሺህ ብርም ቦታውን ለመግዛት ታላቅ እገዛ አድርጎልኛል::

በዚህ ሳቢያ ከእጄ ብር ጠፍቶ ተቸግሬ ባለሁበት ሰዓት፣ "በእንቅርት ላይ..." እንዲሉ በኬንያ በኩል አድርጎ አሜሪካ የገባው የምዕራፍ ልጇ አባት ስልክ ደውሎ፣ "ወደ ኬንያ መሻገር ከቻልሽ ከዚያ በቀላሉ ወደ አሜሪካ ልወስድሽ እችላለሁ" ብሎ ቃል እንደገባላት ምዕራፍ ነገረችኝ:: እኔ ራሴ ችግር እየደቋቆሰኝ ቢሆንም፣ መጓጓቷን እያየሁ "ቆይ" ብላት ይከፋታል በማለት ከዚህም ከዚያም ፈላልጌ ገንዘቡን አሟላሁ:: ኬንያ ያለው የባሏ ጓደኛ ዐጋዬም ጋ ደውዬ አደራ አልኩትና ለእጇ ሳንቲም ሰጥቼ በአጭር ጊዜ ውስጥ ወደኬንያ ሸኘኋት::

በዚህም አሁን ችግር አፉን ከፍቶ ሊውጠኝ አሰፍስፏል:: ፊት ለፊት ጥርሱን አግጦ ሊጥለኝ ያንገዳግደኝ ጀምሯል:: በተለይ ምዕራፍን ወደኬንያ የሸኘሁ ሰሞን ሳንቲም በማጣት ገብስ እንደቡና አፍልቼ ጠጥቻለሁ::

እንግዲህ ይህንን ችግር ለማለፍ አሁን ተስፋ የጣልኩት አባቴ ላይ ነው:: ዘጠኝ ሺ ብር በጠፋብኝ ሰሞን እሱ ዘንድ ሄጄ ስለጠፋብኝ ብር አፅናንቶ ሰነባብቼ ብመለስ ብር ሊሰጠኝ እንደሚችል ቃሉን ሰጥቶኝ ነበር::

እናም ቃል በተገባልኝ መሠረት ሰነባብቼ ተመለስኩ::

የአባቴ አውሊያ ቀርቧል:: "ትፈለጊያለሽ" ተባልኩና ገባሁ::

አውሊያው "ብር ጠፋብሽ?" ብሎ የፌዝ ሳቅ ሳቀብኝ:: ተናደድኩ::

"የእኔ ብር መጥፋት ምን ያስቃል?" ብዬ ሳጉረመርም፣

"ዝም በይ፤ እረ ዝም በይ፣ ነውር ነው:: እንደሱ አይባልም:: ዝም ነው የሚባለው" ብለው ሰዎች ተቆጡኝ:: አውሊያው ጉርምርምታዬን ችላ ብሎ ቀጠለ፤

Scanned with CamScanner

"ቆይ እንግዲህ። ላንቺ የሚሆን፣ ለአሁንም ለወደፊቱም የሚረባ ስጦታ አለኝ" ይልና! እዛው ቤት ከሚከድሙት ሰዎች ላቀችና ዐሐዱን ይጠራና!

"አዲስ ዓለም እያለሁ የተመረቅኩበትን ጊርጊራ ስጧት" ብሎ አዘዛቸው። ጊርጊራ ምን ይሆን? ብዬ እያሰብኩ እያለ እኔንም አዘዘኝ።

"ከንግዲህ ወደ ውጭ እሄዳለሁ፣ እሄዳለሁ አትበይ። እዚሁ ከሽንኩርት ጀምረሽ ነግጂ። እኔው እዚሁ እንጀራሽን እሰጥሻለሁ።"

እንዴ! ምንድነው የሚለው ይኼ ሰውዬ? በህልሜ ነው በውኔ? ማመን አቃተኝ! ንግዴን በተለይ የውጭውን፣ ትልቅ ተስፋ የጣልኩበትን ሥራ እንዳቆም እያዘዘኝ እኮ ነው። ስለዚህም አፍ አውጥቼ ኋ ብዬ አለቀስኩ። አውሊያው ሊታገሰኝ ስላልወደደ ተቆጣኝ።

"ሰዎቹን ላስተናግድበት፤ ውጪና የሚሰጡሽን ጠብቂ" አለኝ። ይሄ ጊርጊራ ተብዬ ስጦታ የጠፋብኝን ብር የሚተካ፣ ንግዴን እንዳዲስ ለመጀመር የሚያስችል ትልቅ ዕቃ እንደሆነ ገመትኩ። ስለዚህም ወጥቼ እነ ላቀች እንዲሰጡኝ ጠየቅኳቸው።

ግቢው ውስጥ አንድ ባለ ሳር ክዳን ጐጆ አለ። እነ ላቀች ከዚያ ውስጥ የሸክላ ዕጣን ማጨሻና ትልቅ ያረጀ ጀበና አውጥተው "ይሄ ነው የተሰጠሽ" በማለት በጥንቃቄ ሰጡኝ። ይቀልዳሉ እንዴ? ለዚህ ነው የውጪ ንግዴን የምተወው? ይሄ ሸክላ እንጂ ወርቅ ወይ ብር አይደል። ንድድ አለኝ።

ጀበናውን ከሥሬ አስቀምጬ "ጊርጊራ" ተብሎ ሲጠራ ደህና ነገር የመሰለኝን፣ እስኪሰጠኝ እየተቁነጠነጥኩ ብዙ ሰዓት የጠበቅኩትን የዕጣን ማጨሻ አመቻችቼ ያዝኩና

"ይሄን ይዤ ነው ሽንኩርት የምነግደው?" አልኳቸው በምሬት።

"እአይ፣ እንደሱ ማለታቸው አይደለም'ኮ። ይህንን ቤትሽ አስቀምጠሽ..."

ሳላስጨረስኳቸውም፤ ጊርጊራውን ጀበናው ላይ ጣልኩት። ያዩኝ ሰዎች "ዋይ!" ብለው ጮኹ። ጀበናው ሲሰበር ጊርጊራው አልተሰበረም ነበር - ድንጋይ ላይ አጋጭቼ አንከትክቱት። ሁሉም ደነገጡ። የእንጀራ እናቴ ሁኔታ ግን የተለየ ነበር። ሰው የሞተባት ትመስላለች።

"ከእኔ በፊት የነበረ ጀበና እኮ ነው!" አለችኝ እየተርበተበተችና እየጮኸች።

"ይሁና ታድያ! እኔ ገንዘብ ስለምነው እንዴት ይህን ይሰጠኛል? እኔ ማሾፊያው ነኝ እንዴ? የጠየቅሁት ሌላ፣ የሚሰጠኝ ሌላ!" ተቆጣሁ።

አውሊያው ከተሸኘ በኋላ ቀጥታ ወደ አባቴ ክፍል ገብቼ፣ "እንዴት እንዲህ ታደርገኛለህ?" ብዬ አምባረቅኩበት። "ብር ስጠይቅህ እንዴት አሮጌ ጀበና ትሰጠኛለህ? በል እወቀው፣ ጀበናውንም ሰብሬዋለሁ።"

ልክ የሚወደው ሰው ከፎቅ ተከስክሶ አጥንቶቹ እንደደቀቁ ሁሉ፣ አናቱን በሁለት እጆቹ ግጥም አድርጐ ይዞ፣ "ጀበናውን ሰበርሽው?! እኮ ጀበናውን ሰበርሽው?!" ብሎ እንደ ብራቅ ጮኸ። እዬዬ ብሎም አለቀሰ።

እኔም "የራሳችሁ ጉዳይ! ሁለተኛ እዚህ ቤት አልመጣም" ብዬ በብስጭት እየተንተከተኩ ወጣሁ።

- 5 -

በዚያ ሰሞን ከኬንያ ስመለስ ኤርፖርት ውስጥ ከተዋወቅኩት ሰውዬ ጋር ተገናኘሁ። እንጀራ እናቴ ሱቅ ውስጥ የምትሰራው ወጣት ሴት ነበር ያገናኘችኝ። አዲስ አበባ በገባን በሦስተኛው ቀን እሱም እንደ ኬንያ ልጆች ዶላሩን ቀይሮብኝ ይሆን? በማለት ለማረጋገጥ መንዛሪዎች ጋር ሄጄ አስመርምሬው ነበር። "ትክክለኛ ዶላር ነው፣" ሲሉኝ በሃፍረት ልሞት! የዚያኑ ዕለት ነበር ልጅቷ የሆነ ሰው በየቀኑ እየደወለ "በጥብቅ ስለምፈልጋት ወይ ስልኳን ወይ የመኖሪያ አድራሻዋን ስጡኝ" እያለ እንደሚያስቸግራት የነገረችኝ። በወቅቱ "ቆይ፣ ራሴ አገኘዋለሁ በይው" ብያት ነበር። እናም ከሳምንት በኋላ እሷን ጠይቶ እምትሰራበት ሱቅ ድረስ ሄደ፣ "እዚህ ቅጠሪልኝና አገናኚኝ" ባላት መሰረት ነው እንግዲህ ዛሬ እሷ ባመቻቸችልን ቀጠሮ እዚያ ሱቅ ለመገናኘት የበቃነው።

የእንጀራ እናቴ ሱቅ የልብስ መሸጫ መደብር ስለሆነ "ደስ ያለሽን ልብስ ምረጪ፣ ልግዛልሽ" እያለ አስጨንቆ ያዘኝ። እንዲያውም ራሱ ከልብሶቹ መሃል ደስ ያለውን እየመረጠ "እስቲ ይህን ሞክሪው፣ ይህን ብትለብሺ... ፐ እንዴት እንደሚያምርብሽ አትጠይቂኝ!" እያለ አላስቆም አላስቀምጥ አለኝ። "አይ፣ እኔ እንዴ አልፈልግም ካልኩ - በቃ አልፈልግም ነው። ለሃሳብህ ግን እጅግ በጣም አመሰግናለሁ" ብዬ ኮስተር ስልበት ጥያቄውን ወደ ምሳ ግብዣ አዞረው።

ምሳስ ይሁን - ተቀበልኩት። ሃያ ሁለት ማዞሪያ አካባቢ ያለ አንድ ምግብ ቤት ውስጥ እየተመገብን እያለ፣ "ባለፈው ኬንያ ኤርፖርት ውስጥ ብልጥ ልጅ የሆንሽ ሳገኝሽ በጣም ነው ደስ ያለኝ" አለኝ።

"ምን ብልጥ ነኝ፣ መስሎህ ይሆናል እንጂ።"

"ለማንኛውም እኔ ባንቺ እጅግ ደስተኛ ስለሆንኩ ልረዳሽ እፈልጋለሁ። አንቺ ብቻ ያሻሽን በግልፅ ጠይቂኝ። እሺ?"

ልጄን በአግባቡ አስተምሬ ትልቅ ደረጃ ላይ ስትደርስልኝ ማየት እንደምመኝ፣ ይህን ምኞቴ እውን ማድረግ የምችለው ደግሞ የውጭ ንግዴን አጠናክሬ ስቀጥል ብቻ እንደሆነ ገለጽኩለት። ሆኖም ከኬንያ ባመጣኋቸው ዕቃዎች በመክሰሬ፣ መርካቶ ውስጥ ዘጠኝ ሺህ ብር በመጣሌና እህቴን ከነልጇ ወደ ኬንያ በመላኬ ምክንያት ገንዘብ አጥሮኝ

Scanned with CamScanner

ችግር ላይ እንደሆንኩ፣ ገንዘብ ፍለጋ አባቴም ጋ ብሄድ እንዳልተሳካልኝ... በዝርዝር አጫወትኩት።

"አይዞሽ፣ ይህ በማንም ላይ የሚደርስ የሕይወት ውጣ-ውረድ ነው። ብዙ አትዘኚ። እኔም ከጐንሽ ነኝ። ...አሁን የት አገር ሄደሽ ለመነገድ ነው ያሰብሽው?"

"አሁንማ ልነግድስ ብል በምን አቅሜ?"

"ስለገንዘብ አታስቢ። የምትሄጂበት አገርና ምን ያህል ገንዘብ እንደሚያስፈልግሽ ብቻ ንገሪኝ።"

ውስታው ከብዶኝ አቀርቅሬ ዝም አልኩ።

"ምነው ዝም አልሽ? አጠፋሁ እንዴ? ቅር ያለሽ ትመስያለሽ?"

"ኸረ አንተ አላጠፋህም። ለምንስ ቅር ይለኛል? ልርዳሽ ባልከኝ ጭራሽ ቅር ይበለኝ?!"

"እና በሃሳቤ ተስማምተሻል ማለት ነው?"

"ሰርቼ ልከፍልህ የምችለው ብር በብድር ብትሰጠኝ እንደምከፍልህ አምኜ መውሰድ እችላለሁ"

"ጥሩ... ንገሪኛ! ምን ያህል ልስጥሽ? አሁኑኑ ቼክ እፅፍልሻለሁ።"

ይህን ያህል ማለቱ ከብዶኝ "ላስብበት" አልኩት።

ቀኑንም ሙሉ ስለእሱ ሳስብ ዋልኩ - የዋህነቱ፣ አዛኝነቱ፣ ትህትናው፣ እኔን የማስደሰት ጥረቱ ። ነገር ግን የፆታ ግንኙነት ጥያቄ እንዳያነሳብኝ ሰግቻለሁ። በንፁህ ወንድምነት ከሆነ እርዳታውን በደስታ እጄን ዘርግቼ እቀበለዋለሁ። የተጠጋኝ ሴትነቴን አይቶ ከሆነ ግን...

ስለዚህ ገንዘቡን ከመቀበሌ በፊት ያለውን ነገር ፍርጥርጥ አድርጌ ልነግረው ወሰንኩ።

አብራኝ የምትነግደዋ ጓደኛዬ ስትመጣ እኔ ስለዚያ ሰውዬ እያሰብኩ ፈዝዤ ነበር። አባቴን አግኝታው እንደነበርና እኔጋ መልዕክት እንደላከት ስትነግረኝ፣ "ምን የሚሉት መልዕክት?" አልኳት በግዴየለሽነት።

"ገንዘብ እሰጣታለሁ፣ ግን አንቺ ራስሽ ዋስ ሆነሽ ነው የምትሰጪያት ብለውኛል" አለችኝ።

በእሷ ዋስትና አስራ ሁለት ሺህ ብር ሊሰጠኝ ቃል መግባቱን የነገረችኝ ፍንድቅድቅ እያለች ነው። እኔ ግን በአባቴ ላይ ያለኝ እምነት ስለተሸረሸረ ቃሉን አምኜ የእሷን ያህል አልፈነደቅኩም። የራሱን ሊሰጠኝ ቀርቶ ከዓመታት በፊት እነምንዳዬ ቤት እያለሁ ከጋራዥ ተበድሬ እንዳመጣለት ጠይቆኝ እኔ ግን ከእንጀራ እናቴ ላይ ተበድሬ የሰጠሁትን ስምንት ሺህ ብር እንኳ ቃሉን አጥፎ እስከዛሬ አልሰጠኝም። አባቴን እንዳላምን የሚያደርጉኝ ብዙ ክፋቶች አሉበት። የሆርጌ፣ የጅቡቲው፣ የጊርጊራው... እንዴት ይታመናል? ለእኔ እሱን ማመን እጅግ ከባድ ነው።

"ስመሆኑ ስለዚያ ስምንት ሺህ ብር ምን አለሽ?" ስላት፣

"እሱን አላውቅም፤ እኔ ይህንን ብቻ ነው የጠየቅኳቸው። ይሄም ቢሆን ለአንቺ ነው የምሰጠው፣ የምቀበለውም ካንቺ እጅ ነው፣ ብለውኛል" አለችኝ።

"ይሁን እስቲ..."

"ለምን አትጠይቂያቸውም?"

"በምን ዓይነት ቋንቋ ነው የምጠይቀው? ስንቴስ ልጠይቀው? እሱ እኮ መስጠት አይፈልግም።"

"ግዴየለሽም አሁን እንኳ ይሰጡሻል። በጣም ርግጠኛ ነኝ።"

"እስቲ እናያለን። ቀኑ አይደርስ መስሎታል" አልኳት። "አንድ ሰው ስለ ኬንያው ሰውዬ ሳጫውታት ግን ደስ አላላትም። "አንድ ሰው የሆነ ነገር የሚያደርግልሽ ካንቺም አንድ ነገር ሲፈልግ ብቻ ነው" አለችኝ።

"እስካሁን እኮ ምንም የጠየቀኝ ነገር የለም።"

"እስካሁን እኮ ምንም የጠየቀኝ ነገር የለም።" "እስካሁን እኮ ምንም የጠየቀኝ ነገር የለም፣ እንጃ ብቻ... ምናልባትም

"ግና አንድ ጊዜ አይደል የተገናኛችሁት? እንጃ ብቻ... ምናልባትም እኮ ችግርሽን አይቶ በንፁህ ልቦና ሊረዳሽ ፈልጐ ቀርቦሽም ሊሆን ይችላል። ብቻ ጠንቀቅ በይ።"

- 6 -

የኬንያው ሰውዬ ደወለልኝና እንደገና ተገናኘን። ውሎ አድሮ የጾታ ግንኙነት ጥያቄ ማንሳቱ አይቀርም በሚል ስጋት የማህፀን ችግሬን፣ ባለትዳር መሆኔን፣ እንዲሁም ጠቅላላ የህይወት ታሪኬን በግልጽ አጫወትኩት። እሱም ግልፅነቴን አድንቆ፣ በታሪኬ ማዘኑን ገልጾ፣ የዚህ ዓይነቱ ችግር በብዙ ሴቶች ላይ የሚያጋጥም እንደሆነ በማሰብ ዕድሌን ማማረር እንደሌለብኝ አስረድቶ ካጽናናኝ በኋላ፣

"አሁን ምን ያህል ብር ብሰጥሽ ደስ ይልሻል?" አለኝ።

"እኔ መወሰን አልችልም። የፈለግኸውን ያህል ብድር ስጠኝ። ሰርቼ እከፍልሃለሁ" አልኩት በጨዋ ደንብ።

በሐሳቤ ተስማምቶ ከሳምሶናይቱ ጥቅል ብር አወጣና እጄ ላይ እያስቀመጠ፣ "ለጠፋብሽ ገንዘብ መተኪያና ለልብስ መግገር ይሁንሽ፤" አለኝ፣ ቀጥሎ ትንሽ እንደማሰብ አለና "ለአስር ቀን ከአገር ወጣ እላለሁ። ስመለስ እደውልልሽና እንገናኛለን" ብሎኝ ተነሳ።

መኪናው ውስጥ ገብተን ጉዞ እንደጀመርን "ብሩን አትቆጥሪውም እንዴ?" አለኝ።

በደሉኝታ እየተቅለሰለስኩ ቆጠርኩት። አስራ አምስት ሺህ ብር! በደስታ ተቅበጠበጥኩ። አቅፌ ጉንጮቹን እያገላበጥኩ ልስም ዳዳኝ።

ኡራኤል ቤተ-ክርስቲያን ስንደርስ፣ "እዚህ አውርደኝ፣ ቤተ-ክርስቲያን መሳለም እፈልጋለሁ" አልኩት። ከዚያም በቅጡ እንኳን ሳልሰናበተው እየተጣደፍኩ ኡራኤል ቤተክርስቲያን ገብቼ ደስታዬንና ምሥጋናዬን ለመድኃኒዓለም አቀረብኩ። ‹ባንዱ ሲጐድልብኝ፣ ባንዱ

Scanned with CamScanner

እየሞላህ እዚህ ያደረስከኝ መድኃኔዓለም አባቴ ክብር ምስጋና ላንተ ይሁን! አሜን!፣

አባቴም ጓደኛዬን ዛሬ፣ ነገ እያለ ሲያመላልሳት ሰንብቶ አንዴ ስምንት ሺህ ብር፣ ሌላ ጊዜ ደግሞ አራት ሺህ ብር እያለ በመጨረሻ ገንዘቡን በጠቅላላ ሰጥቷት ስትሰጠኝ አላመንኩም። የምቃዥ መሰለኝ።

"እረ የኬንያውም ሰውዬ እኮ አስራ አምስት ሺህ ብር ሰጥቶኛል" ስላት ዛሬም በቅሬታ መንፈስ ትክዝ ብላ፣

"አስራ አ-ም-ስ-ት ሺህ?! አስት፣ አሁን ነው መጠንቀቅ!"

"ምነው ይህን ያህል ሰጋሽ? የፆታ ግንኙነት ጥያቄ ያነሳብሻል ብለሽ ሰግተሽ ከሆነ ችግሬን በግልፅ ስለነገርኩት በዚያ ረገድ ችግር ይፈጥርብኛል ብዬ አላስብም። ወይስ ከዚህ የተለየ ለሆነ መጥፎ ነገር የተጠጋኝ መስሎ ተሰማሽ? የምትጠረጥሪው ወይም የደረስሽበት ነገር ካለ ሳትደብቂ ንገሪኝ" አልኳት ስጋቷ እየተጋባብኝ።

"ምን አስደበቀኝ፣ አስት? ያውም ካንቺ የቅርብ ጓደኛዬ? ደግሞስ ለምን ዓላማ እንደተጠጋሽ እንዴት ማወቅ ይቻለኛል? በተጨባጭ ይህ ነው ልልሽ ባልችልም ሁኔታው ግን ቆጫኝል። ምኑም አላማረኝም፣ ጠንቀቅ ብትይ አይከፋም። ሰውን ቶሎ ማመንሽን ተይ፣ አስት። መጠራጠሩንም ልመጂ... ለማንኛውም አሁን ብሩ ጠርቀምቀም ካለልሽ ዘንዳ ለምን አብረን ወደ ዱባይ አንሄድም?"

ከዚህ ቀደም ሁለት ሶስቴ ዱባይ ለመሄድ ሞክሬ አልቀናኝም። እሷም ከዱባይ መልስ ወደ ቦምቤ የመጓዝ ውጥን እንዳላት አማክራኝ ነበር። በዚያም ላይ የቦምቤይን ለንግድ አመቺነት ጠንቅቃ እንደምታውቅ ስለነገረችኝ፣ "ባይሆን ቦምቤ አብረን እንሄዳለን። የዱባዩ ግን ይለፈኝ" አልኳት።

እናም እሷ ለዱባይ ጉዞዋ ስትሰናዳ እኔ ደግሞ ብሩ ከተገኘ አይቀር ከኗያ ገበሬ ላይ የገዛሁትን አንድ ሺ. ካሬ ሜትር ቦታ አሳጠርኩትና መሬቱን እንደተያዘ ለማሳወቅ ለጊዜው በአስራ ሁለት ቆርቆሮ አንድ ቤት አሰራሁበት። በዚህ መሃል የኬንያው ሰውዬ ደውሎ ከደቡብ አፍሪካ እንደተመለሰና በአስቸኳይ ሊያገኘኝ እንደሚፈልግ ነገረኝ። ሰዓት ባልሞላ ጊዜ ውስጥ ጓደኛዬ ቤት ድረስ መጥቶም አስጠራኝ። ምን ችግር ቢገጥመው ነው እንዲህ ተካልቦ የሚያካልበኝ? እየሰጋሁ ወጣሁና አገኘሁት።

"ምነው በደህና?" አልኩት፣ ደህና ስለመሆኑ ከተረጋጋው ፊቱና ዘና ካለው ጠቅላላ አኳኋኑ ተረድቼ እኔም እየተረጋጋሁ።

"እረ በደህና ነው። ረበሽኩሽ እንዴ? በጣም ይቅርታ። ዛሬ ማታ፣ ያም ካልሆነ ነገ ጠዋት ወደ ኬንያ ተጓዥ ስለሆንኩ ነው። ሳላገኝሽ ብሄድ ደግሞ ቅር ይለኛል።"

"አይ፣ ዋናው ደህና መሆንህ ነው። ደቡብ አፍሪካን እንዴት አገኘሃት? የሄድክበትስ ጉዳይ ቀናህ?"

"እራፍ ነበር፣ ከሞላ ጐደል ጉዳዬን አሳክቼ ነው የተመለስኩት።"

"ባለቤትህ፣ ልጆችህስ ደህና ናቸው?"

"እነሱ ምን ይሆናሉ ብለሽ ነው። ይልቅ አንቺ ምን አሰብሽ? የዛሬ ስምንት አብረን ወደ ኬንያ እንሄዳለን አይደል?"

እንደ ጉጉቴ ዛሬውኑ ራሱ አብሬው ብሄድ ደስታውን አልችለውም ነበር። ከዚህ ዕቃ ይገቡ ባልሄድም፣ ከዚያ ብዙ ነገር ማምጣት እንደምችል አውቃለሁ። ሰውየው እንደሁ የተትረፈረፈበት ሀብታም ነው። እሱ እያለ በገንዘብ ረገድ እንደማልቸገር ርግጠኛ ነኝ። ነገር ግን ሰውየው ለምን ዓላማ እንደተጠጋኝ በቂ መልስ እስካላገኘሁ ድረስ በስሜታዊነት ተገፋፍቼ እሱን አምኜ እግሬን ለማንሳት አልደፍርም። ስለዚህም፡-

"አይ እኔ እንኳን የማስተካክለው ጉዳይ አለኝ። በዚህ አጭር ጊዜ ውስጥ ለጉዞ ዝግጁ የምሆን አይመስለኝም። ባይሆን ሌላ ጊዜ" አልኩት በይሉኝታ እየተሳቀቅኩ።

"ግድ የለም፣ አትጨነቂ። ዝግጁ የሆንሽ ጊዜ ወደፈለግሽው አገር እንሄዳለን" አለኝና "ለጊዜው ይቺን አስር ሺ.ህ ብር ያገርያት" ብሎ አሳቀፈኝ።

እንዴት ነው ነገሩ? የዚህ ሰውዬ ደግነት አልበዛም? አስር ሺ.ው በውስጤ የነበረው ጥርጣሬና ሥጋት አሻቀበው። እናም የማህፀን ችግሬ፣ ስለትዳሬና ልጅ ቀድሞውኑ የሚያውቀውን ጉዳይ በድጋሚ እተነትንለት ገባሁ።

"አልተረዳሽኝም" አቋረጠኝ። ቀባጠርኩ እንዴ? ያጋመስኩትን ንግግር ፍሬን ያዝኩና ዓይን ዓይኑን አስተውለው ጀመር። አጉል ጠርጥሬ ይሆን? ከገመትኩት በተቃራኒ እኔን ለመርዳት በንፁህ ልቦና ተነሳስቶ የሚያደርገው ደግነት ቢሆንስ? ትዳሩንም የሚያከብር አባወራ፣ ሃላፊነቱንም የሚወጣ ጨዋ አባት ቢሆንስ? አውሮፕላን ውስጥ የሰጠኝን ዶላር በአጉል ጥርጣሬ ሳስመረምር የተሰማኝን ዓይነት የጥፋተኝነት ስሜት ሸንቆጥ አድርጎኝ፣ ከባድ ጥፋት እንደሰራ ልጅ ኩምሽሽ ብዬ ተቁለጨለጭኩ።

"አልገባሁሽም ማለት ነው። እኔ የምፈልግሽ አንቺ በምታስቢው መንገድ አይደለም። ለሌላ ትልቅ ጉዳይ ነው የማስብሽ። አሁን ጊዜ ቢኖረኝ አስረዳሽ ነበር። ከምሄድበት ስመለስ በዝርዝር አጫውትሻለሁ። አዕምሮሽን አዘጋጅተሽ ጠብቂኝ፣ እሺ?"

እናም አስር ሺ.ውን ሳልመልስለት እንደታቀፍኩት ተሰነባበትን።

"መድሃኔዓለም በሰላም ይመልስህ" አልኩ ለራሴ።

* * *

ሰውየው አስር ሺ. ብሩን በሰጠኝ በአምስተኛው ቀን ደወለ።

"አሁኑኑ በፍጥነት ነይ፣ እየጠበቅሁሽ ነው" ብሎ ያለበትን ቦታ ጠቆመኝ። ይሄ ሰውዬ እንዲህ የሚያጣድፈው ነገር ምንድነው? እያልኩ እኔም ሳይታወቀኝ እየተጣደፍኩ ቀጠሮው ቦታ ደረስኩ።

Scanned with CamScanner

"እሰብሽበት?" አለኝ ቀጠና ሁለት አካባቢ ያቆማት መኪናው ውስጥ ገብቼ ገና ተደላድዬ ሳልቀመጥና ትንፋሼን ሳልሰበስብ፡፡

"ምኑን? ስለውጪው ጉዞ ነው የምትለኝ?" ጠየቅኩት፡፡

"ቆይማ እስቲ ላስረዳሽ፡፡ ያለሽበትን ሁኔታ፣ ኑሮሽንና ስሜትሽን ሁሉ ተረድቼዋለሁ፡፡ እኔ ላንቺ፣ አንቺ ለእኔ ተሳስበን ከተረዳዳን፣ ህይወትሽን በአንዴ የሚለውጥ ሥራ መስራት እንችላለን፡፡ የእኔ ፍላጎት አንቺን፣ እህቴን ከጠፈረሽ ችግር በአጭር ጊዜ ማላቀቅና፣ ስኬትሽ በአዲስ አበባ ብቻ ተወስኖ እንዳይቀር ማድረግ ነው፡፡"

እስካሁን ምን ሰርተን ይህን ሁሉ ስኬት እንደምንቀዳጀው አልነገረኝምና ዕቅዱን እንዲያብራራልኝ በትሕትና ጠየቅሁት፡፡ አስተዋይ ሰው በሚገባው በዙርያ ጥምዝ ቋንቋ ነገረኝ፡፡ አልገባኝም፡፡ ቃል በቃል እንደወረደ ፍርጥ አድርጎ አብራራልኝ፡፡ ክው ብዬ ቀረሁ፡፡ ከድንጋጤዬ ሊያወጣኝ

"ሞኝ አትሁኚ፣ እስቲ፡፡ ከእያንዳንዱ ሀብት በስተጀርባ እንደ ትልቅ ወንጀል አለ ሲባል አልሰማሽም? ስማቸውን የማልጠራልሽ ግለሰቦችና የመንግስት ባለስልጣናት በሙሉ የዚህ ሥራ ተዋናዮች ናቸው፡፡"

ከድንጋጤዬ መለስ ስል፣ "ከሁሉም ነገር በላይ በጭራሽ የማልፈልገው ነገር ቢኖር" አልኩ፡፡ "እንዲህ ያለ ህይወት ውስጥ መግባት ነው፡፡ በእንዲህ ዓይነት አደገኛ ሥራ ለመሰማራት ፍላጎቱ ቢኖረኝ እንኳ ፈሪና ደንጋጣ ስለሆንኩ በቀላሉ ወጥመድ ውስጥ ገብቼ አንተንም ጭምር ጣጣ ውስጥ ላስገባህ እችላለሁ፡፡ ስለዚህ እባክህ ለእንዲህ ዓይነቱ ሥራ የምሆን ሰው ስላይደለሁ ሁለተኛ እንዲህ ያለ ነገር አትጠይቀኝ"

"ዛሬውኑ ሃሳቤን ተቀበይ ብዬ አላስጨንቅሽም፣ ጊዜ ወስደሽ አስቢበት፡፡ እንዲህ ያለ ዕድል ድጋሚ አታገኚም፡፡ በቅርቡ እደውልልሻለሁ፣ እስከዚያው በጽሞና ከውስጥሽ ጋር ምከሪበት"

እሱ እንዳለው ከውስጤ ጋር መምከር አያስፈልገኝም፡፡ ሰርቼ እንጂ አጭበርብሬ እንዲያልፍልኝ ለአፍታም ተመኝቼ አላውቅም፡፡ ዛፍ ላይ ተተኝቶ ከሚበላ ትልቅ እንጀራ፣ ምድር ላይ የሰላም እንቅልፍ እየለጠጡ የሚቆርሷትን ኩርማን እንጀራ የምመርጥ ሰላማዊ ሰው መሆኔን በምን ቋንቋ ላስረዳው እችላለሁ?

እግዚአብሔር እኔን ለመርዳት በዚህ ሰውዬ ተመስሎ የቀረበኝ መስሎኝ ነበር፡፡ ሆኖም ይህ እንደ ራሴ ሰው የቆጠርኩት ግለሰብ የቀረበኝ የወንጀል ተባባሪው ሊያደርገኝ አቅዶ ነው፡፡ ነገር ግን ብስጭት ወይም ንዴት አልተሰማኝም፡፡ ሃዘኑ የበረታ ባዶነት እንጂ፡፡ ውስጤ ዕቃ እንደሌለበት ባዶ ቤት ባዶነት ሲረታው ነው የተሰማኝ፡፡ እንደሞተ፣ እርሜን አውጥቼ እንደቀበርኩት የአካሌ ክፋይ በመሪር ሀዘን ነው እስከ መጨረሻው የተለየሁት፡፡ ...ምናልባት ብሩን ልመልስለት ለአንድ ቀን ለአፍታ አገኘው ይሆናል፡፡ ከዚህ በተረፈ መልካም ዕድል ይግጠመው!

ክፍል ስምንት

መንፈሳዊ ጠለፋ

- 1 -

ጓደኛዬ እንደ ንጋት ወፍ ናት፡፡ ቀድማኝ ነቅታ ታነቃኛለች፡፡ የእርሷ መንቃት ወደኔ ሲጋባ ቆይቷል፡፡ ታታሪነቷም የወፍ ነው፡፡ ጎጆዋን ለመስራት ከወዲያ ወዲህ ‹ቱር ቱር› ስትል ትኖራለች፡፡ እኔም ስታነቃኝ ነቅቼ፣ ስትታትር ታትሬ አብሬያት ጎጆዬን እያበጃጀሁ ነው፡፡ ዛሬም በማለዳ መጥታለች፡፡ ምን ይዛ ይሆን?

"እስትዬ፣ እኔ የንግድ ምክር ቤት አባል ለመሆን እየተሯሯጥኩ ነው፡፡ አንቺም በአባልነት ብትመዘገቢ ብዙ ጥቅም አለው" አለችኝ፡፡

"እውነት? ግን ዝም ብሎ መመዝገብ ይቻላል እንዴ?"

"እሱ ችግር የለውም፡፡ የአስመጪና ላኪ ንግድ ፈቃድ እናወጣና ሥራውን መስራት ስንፈልግ በህጋዊ መንገድ እየሰራን፣ በአባልነታችን የምናገኘውንም ዕድል እየተጠቀምን ማደግ እንችላለን፡፡"

ጓደኛዬ በዝርዝር አስረዳችኝ፡፡ ነገሯ ልቤ ገባ፡፡ ወትሮውንም በጎ የመሰለኝን አዲስ ነገር ለመቀበል ልቤ ቀና ነውና ወዲያውኑ በሃሳቧ ተስማምቼ ከእርሷ ጋር የውጪ ንግድ ፈቃድ አወጣሁ፡፡ ይህ የሆነው የጓደኛዬን ቤት ለቅቄ እንደነገሩ በሰራሁት የቆርቆሮ ቤት በገባሁ ሰሞን ነው፡፡

እናም መድኃኔዓለም ዕድሜና ጤና ከሰጠኝ፣ በተለይ ይሄ በየጊዜው እየተነሳ በየመንገዱና በየቦታው ድንገት የሚጥለኝ በሽታ ከተወገደልኝ የምመኘው ደረጃ ላይ መድረስ የማልችልበት ምንም ምክንያት የለም ብዬ ለውጭው ንግድ በአዲስ ወኔ በተነሳሳሁበት በዚህ ወቅት የሆኑ ሰዎች እቤቴ ድረስ መጡና "አባትሽ ቤት ትፈለጊያለሽ" አሉኝ፡፡

አባቴ በሰበርኩበት ጀበና መሪር ሀዘን እንደወደቀበትና "የምወደው ሰው እንደሞተብኝ ነው የምቆጥረው" እስከማለት መድረሱን ሰምቻለሁ፡፡ እኔም የማልዛመዳቸው ሰዎች ያለምንም መተማመኛ ፊርማና መያዣ በእምነት ገንዘብ ሲያበድሩኝ እሱ የገዛ አባቴ በሌላ ሰው ዋስትና ሲያበድረኝ አዝኜበታለሁ፡፡ ለዚያውም'ኮ ስምንት ሺው የራሴ ገንዘብ ነው፡፡ እንግዲህ ከእሱ ያገኘሁት አራት ሺህ ብር ብቻ መሆኑ ነው፡፡

Scanned with CamScanner

ለማንኛውም የተፈለግኩበትን ጉዳይ ለማወቅ ስል መሄድ ነበረብኝ:: እቤቱ ስደርስ እሱን አላገኘሁትም:: እዚያ ያገኘኋቸው ሰዎች ግን "መልዕክት ተላልፎልሽ አንቺ ቤት ልንመጣ ነበር" አሉኝ::

"የምን መልዕክት?"

"ወደፊት መልካም ነገር እንደሚገጥምሽ የሚያበስር ድንቅ መልዕክት:: ከአንቺ የሚጠበቀው ትዕዛዝ ማክበር ብቻ ነው:: የተባልሽውን ተቀብለሽ በዚያው መሰረት መኖር አለብሽ::"

"አልገባኝም? ምን ማለት ነው?"

"ይኸውልሽ፣ በመጀመሪያ ደረጃ ውጭ አገር እየተመላለስኩ እነግዳለሁ ማለት የለብሽም::"

"እኮ ለምን?!" ሳላስበው ባመለጠኝ ስቅጣጭ ድምጽ ሰዎቹ ድንግጥ አሉ::

"ጥሩ ነገር አይገጥምሽማ! ወደፊት የተቃና ሕይወት የሚገጥምሽ እዚሁ የአገር ውስጥ ስራ ብቻ የምትሰሪ እንደሆነ ነው::"

"እምን፣ የውጭ ንግድ መውደቂያሽ ነው:: ባለፈው ጊዜ እንዳጋጠመሽ አሁንም የዕቃ አለመሸጥ፣ የገንዘብ መጥፋትና ኪሳራ ይደርስብሻል" ሌላኛውም ሰውዬ አስጠነቀቁኝ::

"ኧረ ከዚያም ለከፋ አደጋ ትዳረጋለች! አንደኛ ነገር..." ሦስተኛው ሰውዬ በበኩላቸው በእኔ ላይ ሊወርድ የሚችለውን መዓት በዝርዝር ለማስረዳት ሲሰናዱ አቋረጥኳቸውና፣

"የወደፊቱን የሚያውቅ አንድዬ መድኃኒዓለም ብቻ ነው" አልኳቸው የእሳቸውን ሟርት ለመስማት ባለመፈለግ ግሽግሽ ብዬ::

መልዕክተኞቹ ትዕዛዙን ለመቀበል ዝግጁ አለመሆኔን ሲያውቁ የራሳቸውንም ግሳጼ ጨመሩበት:: የእንጀራ እናቴና ወንድሞቼም፣ "አንቺ ግን ለምን ሰው የሚልሽን አትሰሚም?" ብለው ተቆጡኝ::

"ባለፈው ጀበናውን ሰብረሽ ያሳዘንሽው አይበቃም?" - ከሽማግሌዎቹ መሃል አንዱ ጥፋቴን አጉልቶ በሚገልፅ ቃና ይወቅሱኝ ጀመር:: እኔም የጀበናው ነገር ሲነሳ እንደ ቡና ግንፍል ብዬ መልስ ሰጠሁ::

"በቃ፣ አንዴ ተሰብሯል:: ካስፈለገ ጀበናውንም ማጨሻውንም ገዝቼ እተካለታለሁ::"

"ገዝተሽ የምትተኪው መች ተራ ጀበና ሆነና! አንቺ ከመወለድሽ በፊት የነበረ፣ ስንትና ስንት ተዓምር ያየና ያሳየ ጀበና ነበር'ኮ - ቢገባሽ" አለች እንጀራ እናቴ:: ከአነጋገሯ በጀበናው መሰበር የተሰማትን ጥልቅ ሃዘን እስካሁን የታገሰላት አትመስልም::

እኚያ ሟርተኛ ሰውዬም ሃዘኗን ለማባባስ የፈለጉ ይመስል "ትልቅ ጥፋት ነው! ያንን ጀበና መስበር አልነበረብሽም?" አሉ በተጋነነ ድምፅ::

"አንዴ ተሰበረ'ኮ! መልሶ አይጠገን:: የፈሰሰን ውሃ መልሶ ማፈስ ይቻላል? - እሱም በቃ አንዴ ተሰብሯል:: በወቅቱ ገንዘብ ይሰጠኛል ብዬ

ነበር ተስፋ አድርጌ የመጣሁት:: በአንገሩ ያን ጀበና ውሰጂ ስባል ራሴን መቆጣጠር አልቻልኩም:: ስታስቡት እንዴት የእሱን ጀበና እወስዳለሁ? እንደ እናቴ..."

"የአንቺና የእናትሽ ነገር ምን አገናኘው ልጄ?"

"ምንስ ልዩነት አለው? እኔም እንደሷ በየመንገዱና በየለቅሶው እየወደቅኩ አሳር መከራዬን እያየሁ አይደለም ወይ? እና እንደ እናቴ በሽተኛ ሆኜ ልቀር ነው የምወስደው?"

"አንቺማ እንደ እናትሽ በሽተኛ ሆነሽ አትቀሪም:: እናትሽ'ኮ እንዲህ ሆና የቀረችው ጥፋት አጥፍታ ነው:: እንጂ ከዚያ በፊት የነበረው ችግር ተስተካክሎላት ተሽሏት ነበር:: አንቺም ትዕዛዙን ካልተላለፍሽና ጥፋት ካልፈፀምሽ በቀር እንደ እሷ በሽተኛ ሆነሽ የምትቀሪበት አንዳች ምክንያት የለም::"

"እኔ እንደዚህ ያለ ነገር ውስጥ መግባት አልፈልግም:: የገቡትም ያሳዝኑኛል:: ከዚህ በሽታዬ ተገላግዬ ሰርቼ ማደርን ብቻ ነው የምፈልገው:: ችግሬን እናንተም ታውቁታላችሁ:: ሆስፒታሎች ሁለተኛ መኖሪያ ቤቴ ሊሆኑ ምን ቀራቸው? በየሆስፒታሉ ሄዳችሁ ብትጠይቁ የእኔን ካርድ አታጡም:: በዚህ አገር የማያውቀኝ ሀኪም፣ የለም:: በመመላለሴ የጽዳት ሰራተኞቹ ሳይቀሩ ጠንቅቀው ያውቁኛል:: ይህ ሁሉ ችግሬን እያወቃችሁ፣ እሱም ይህን ሁሉ ችግር ተሸክሜ እንደምኖር እያወቀ እንዴት ጀበናና ማጨሻ ይዘሽ ሂጂ ይለኛል?" ሳግ እየተናነቀኝ የብሶቴን ያህል አምርሬ ስናገር ከሰዎቹ አንዱ፣

"እስካሁን አልገባሽም ማለት ነው? ጀበናውም'ኮ የተሰጠሽ ከዚህ ችግርሽ እንድትላቀቂ ተብሎ ነው:: በየመንገዱ የሚጥልሽ በሽታ እንዲተውሽ፣ በንግድሽ ላይ ኪሳራ እንዳያጋጥምሽ ሲባል'ኮ ነው:: እንዲያውም ሁሉም ቤተሰቦችሽ ብር አዋጡ ተብለው አዋጥተዋል" አሉኝ::

"ምን የሚሆን?" አልኩኝ ጮኼ::

"ከንግዲህ በየመንገዱ እንዳትወድቂ፣ በየለቅሶ ቤቱም እንዳይጥልሽ ሊረጋገጥልሽ ነዋ:: እዚያ ግቢ ውስጥ አንድ ጎጆ ትስራና በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ ትግባ ተብሏል::"

"ማን ግቢ ውስጥ?"

"አሁን የቆርቆሮ ቤት የሰራሽበት ግቢ ውስጥ::"

"አ-ይ-ደ-ረ-ግ-ም!"

"አንቺ ግን መዳንና ሰው መሆን አትፈልጊም? ይስተካከልልሽ ስትባይ እንዴት አሻፈረኝ ትያለሽ?" እንጀራ እናቴ ተቆጣችኝ::

"አሻፈረኝ ካለችማ ዕጣ ፈንታዋ እንደ አባቷ ልጅ፣ እንደ የትናየት ሆኖ መቅረት ነው" አሉ እኚያ መዓቱን ሲደረድሩ አስበው ያቋረጥኳቸው ሰውዬ::

Scanned with CamScanner

እዚያ የነበሩ ደጅ ጠኚዎች ሁሉ አልቀሩ - "ግድየለሽም፣ እሺ በይና ይስተካከልልሽ" ብለው ተማፀኑኝ። "እኛም የምንረዳሽ ነገር ካለ ከጐንሽ ነን" እያሉ ሊያለሳልሱኝ ሞከሩ። ከእኔ ጋር አጥር ለአጥር ለመኖሪያ ቤት የሚሆን ቦታ የገዙ ጐረቤቶቼ ሳይቀሩ፣ "እንደ እህትሽ ተብላሽተሽ መቅረት የለብሽም፣ እባክሽ እሺ በይ!" በማለት ለመኑኝ።

እኔና አሁን መተረቻና ማስፈራሪያ የሆነችው እህቴ የትናየት እስከ ስድስተኛ ክፍል አብረን ነበር የተማርነው። ያኔ ፍጹም ጤነኛ ነበረች። የሆነ ጊዜ ጓደኞቿ ሰብከው የጴንጤ እምነት ተከታይ አደረጓት። በወቅቱ እኔ ከዚያ አካባቢ ርቄ ስለነበር የማውቀው ነገር አልነበረም። እነሱ እንደነገሩኝ ከሆነ ግን "ጴንጤ" ከሆነች ወዲህ "እቤት ውስጥ ዕጣን አይጨስም!" ብላ ትከለክላለች። አባቴ በዚህ አድራጐቷ ክፉኛ ያዝንባትና አልቅሶ ያባርራታል። አራት ኪሎ አክስቷም ጋ ብትሄድ እሷም ታባርራታለች። ጊዜው ደግሞ "ጴንጤዎች" እየታደኑ የሚታሰሩበት ክፉ ዘመን ነበር። እሷም ዕጣው ደርሷት ትታሰራለች።

እንግዲህ ዕብደቱ የጀማመራት አራት ቀን ታስራ የተለቀቀች ጊዜ ነው-ይባላል። ያረገዘችው እዚያ እስር ቤት ሳለች ነበር። የሚገርመው እንዲያ ጨርቋን ጥላ ያን ልጇን ሁለት ሶስት ዓመት እስኪሆነው ድረስ ለደቂቃም ከጉያዋ ልትነጥለው አለመፍቀዷ ነው። የአካባቢው ሰው ለልጇ ያላት ጥልቅ ፍቅር ተረድቶ ሊነጥቃት ሲል እየጮኸች ትማታ ነበር።

በንዲህ ያለ አሳዛኝ ሁኔታ ውስጥ እየኖረች ሳለ ነበር አባቴ አማኑኤል ሆስፒታል ወስዶ እንደማሳከም ሊመን የሚባል አገር ልኮ ያስቀመጣት። እዚያ ብዙ ተሰቃይታለች። ሞተው ከተቀበሩት ምንም የማይሻል በድን ህይወት አሳልፋለች። ማንም ሊሸከመው የማይችል ከባድ ቀንበር ተሸክማ አሳር ፍዳዋን ቆጥራለች። እንደዚያም ሆኖ ዞር ብሎ ያያት አንድም ሰው አልነበረም። በዚህ ምክንያት በመሃሉ ብር ብላ ጠፋች። የስድስት ሰዓት መንገድ ርቃ እንደተጓዘች ነበር ሰዎች በመከራ ፈልገው ያገኟት። የመሰወር ሙከራ በማድረጓና እንዳይለምድባትም በማሰብ ያገኟት ጊዜ ወገቧ እስኪሰበር ድረስ በሃይል ደብድበዋት ነበር።

ዱላው ባሳደረባት ፍርሃት ምክንያት ከዚያች ቀን ወዲህ ድጋሚ ለመጥፋት ሙከራ አላደረገችም። ያ እንስፍስፍ የምትልለት ልጇ ግን ብዙም ሳይቆይ ጨክኖባት ጥሏት ጠፋ። የሷ ብቸኝነትና ሃዘን ግድ ሰጥቶት ልጇን የሚፈልግላትና መልሶ የሚያሳቅፋት የቅርብ ሰው አልነበራትም። ልጇ በዚያው እንደወጣ የውሃ ሽታ ሆኖ ቀረ። በህይወት ይኑር፣ ይሙት እስካሁን የታወቀ ነገር የለም።

እንዲህ ዓይነቱን የስቃይ ኑሮ እየገፋች ባለበት ሁኔታ ነው እንግዲህ ድጋሚ ልጅ የወለደችው። ይህ ሁለተኛ ልጇ አሁን ከእሷ ጋር አባቴ ቤት ይገኛል። የእሱን ያህል እናቱን የሚወድ ልጅ በሕይወቴ አይቼም ሰምቼም አላውቅም። የሆነ ሰው የሚበላ ነገር የሰጠው እንደሆነ

ሮጦ እናቱ ጋ ነው። ቢሞት ለእሷ ሳያካፍላት ብቻውን አይበላም። ማንም ሰው በክፉ እንዲናገራትም አይፈልግም። እናቱን የሚጠላ ሰው ማንም ይሁን ማን ቀንደኛ ጠላቱ ነው።

እናም የየትናየት አሳዛኝ ሕይወት አንጀቴን ስለሚያላውሰው፣ እኔ ጋ ወስጄ ባሳክማት ትድን ይሆናል በሚል ታላቅ ተስፋ አባቴ እሷን እንዲሰጠኝ በተደጋጋሚ ጠይቄዋለሁ። እሱ ግን እስካሁን ቁርጥ ያለ መልስ አልሰጠኝም።

እንግዲህ የዚችን ልጅ መከራና ሰቆቃ በምሳሌ እያጣቀሱ "ዕጣ ፈንታሽ ከእሷ የተለየ አይሆንም" ይሉኛል። ሽብር ሲለቁብኝ እንደሆነ ባውቅም፣ ወትሮም ፈሪ ነኝና በኃይለኛ ፍርሃት ታመስኩ።

- 2 -

ከጥቂት ጊዜ በኋላ እንደገና አባቴ ቤት ተጠርቼ በተባልኩት ሰዓትና ጊዜ እዚያ ተገኘሁ። በዚያች ቀን፣ ማለትም የጥር ሚካኤል አዳር ላይ ከአባቴ አውሊያዎች አንዱ የሆነው አዳኝ ወርቁ ቀርቧል። ሰዉ ተሰባስቦ የተለመደ የአምልኮ ሥርዓቱን እየፈፀመ ነው።

መጀመሪያ እኔን፣ ከዚያ ወንድሞቼን መረቀና ልንወጣ ስንል ከሶስቱ ወንድሞቼ በቀር ሌሎቹ እንዲወጡ ተነግሮን እኛ እዛው ቀረን። አውሊያው መፍረድ ሲጀምር ‹ስማ በለው› ሆኖ የሚያገለግለው፣ ከኤርትራ መጥቶ በሽተኛ ሆኖ የቀረውና ለሃያ ሰባት ዓመት አብሯቸው የኖረው፣ በለዩ ተጠራ። እሱም በበኩሉ እኔን አስጠራኝና በደንቡ መሠረት ከተቀመጥኩበት ተነስቼ ቆምኩ።

"ዛሬ ደግሞ ምን ይለኝ ይሆን?" እያልኩ ትዕዛዙን በመጠባበቅ ላይ ሳለሁ አውሊያው እንዲህ አለ፡-

"ከአባትሽ የተወለዱትን ልጆች፣ እቤትም ከቤት ውጭም ያሉትን ሁሉ አደራ ሰጥቼሻል።"

ታዳሚው ንግግሩን ተከትሎ እልልታውን አቀለጠው። እኔ ግን የትናየትን ስጠይቅ በጐ ምላሽ ሳላገኝ እነዚህን ሁሉ ልጆች እንዴት አደራ ሰጠኝ? ብዬ ሲቃ እየተናነቀኝ ሥርዓቱ ከመጠናቀቁ በፊት ጥዬ መጣሁ። ወንድሞቼም ዮናስ፣ ማቴዎስና እንድርያስ እኔን ተከተለው ወጡ።

እንጀራ እናቴ ቤት ስገባ ሁሉም ሰው እንደተመካከረ አንድ ላይ "እንኳን ደስ ያለሽ" እያለ ተቀበለኝ።

"ለምኑ?" አልኳቸው ገርሞኝ። ምን የሚያስደስት ነገር አለና? ኃላፊነት ነው የተሰጠኝ - በቃ። ኃላፊነት ደግሞ ከባድ ሸክም ነው። በዚያ ላይ በምን መስፈርት ለዚህ አደራ እንደበቃሁ ለእኔም ለራሴ ግልፅ አይደለም። ኃላፊነቱን በምን መልኩ እንደምወጣው ግንዛቤ የለኝም።

Scanned with CamScanner

"ከዚህ በፊት የአባትሽን ውቃቢ የሚረከበው ወንድምሽ ማቴዎስ ነው ተብሎ ነበር። ከዚያ ደግሞ ዮናስ። ይህ ሁሉ ቀርቶ አሁን አዳኝ ወርቁ ላንቺ መስጠቱ እጅግ የሚያስገርም ነገር ነው። ለካ እኛ ያላወቅነው ሌላ ትንቢት ኖሯል" አለች የእንጀራ እናቴ እትዬ ማርታ ትክዝ ብላ።

"ማቴዎስ... ዮናስ የምትይው ምንድነው? ምንስ አስተከዘሽ? ልጆች ነው በአደራ የተሰጠኝ፤ ሌላ ምን የተሰጠኝ መሰለሽ?" አልኳት ሁኔታቸው ግርም ብሎኝ።

እዚያ ቤት ብዙ ሰዎች ተሰብስበው ነበር። የወር አበባቸውን ያዩ ሴቶች፣ ከለቅሶ ቤት የመጡ ሰዎች እስከ ሰባት ቀን አባቴ ወዳለበት ቤት መግባት ስለማይፈቀድላቸው ነው እዚህ እንጀራ እናቴ ቤት የተሰባሰቡት። እናም ከመካከላቸው አባቴ ጋ ሲመላለሱ ከህፃንነቴ ጀምሮ የማውቃቸው ወ/ሮ ኢትዮጵያ የተባሉ ሴትዮ፣

"ለዚህ አደራ ያበቃሽ ከእናትሽ ጋር ተባብሮ ነው - የሚገርም ነው!" አሉ ነገር ሆዳቸው ዘልቆ እንደገባ ሰው ብስክስክ እያሉ።

ወንድሜ ዮናስም ቱር ብሎ ተነሳና ምሬትም ንዴትም እየተናነቀው "ለማስመሰል አትሞክሪ!" ብሎ ጮኸብኝ።

"እንዴት ነው ነገሩ ዮናስ? ምን እያልክ ነው?"

"እኔ ይህን ለማግኘት ስንት ዓመት ሙሉ ጣሪያው እስኪጠቁር ዕጣንና ሰንደሉን ሳጨስ፣ ጥርሴ ቅጠል እስኪመስል ጫቱን ስቅም ኖሬ አንቺ ባቋራጭ ቀደምሽኝ። ደግሞ እንደማያውቅ ትሆኛለሽ እንዴ?"

"በመድኃኔዓለም!" አልኩ ይኸኔ ባንኜ። "እኔ ገና ሰርቼ ትልቅ ደረጃ መድረስ የምፈልግ ሰው ነኝ። የዚህ ዓይነቱን ነገር የምመኝ መስሎአችሁ ከሆነ እኔን በፍጹም አላወቃችሁኝም ማለት ነው። ለጠላቴም አልመኘው!"

ፈልጌ ባላመጣሁት ነገር እንዲህ ያለ ቁጣ ምን ይባላል? በተለይ እንጀራ እናቴና ወንድሜ እንደሌባ ነው የቆጠሩኝ። እነሱ የተንሰፈሰፉለትን ነገር፣ እኔ ያውም እየጠላሁት የቀማኋቸው መሰሎአቸዋል። በዚህም እንጀራ እናቴ ሁለት እጆቿን በወገቧ ዙርያ ጠምጥማ፣ ሆዷን አቅፋ፣ ጭብጥ ብላ በተቀመጠችበት ትወዛወዛለች። ጥልቅ ሀዘን የወረሳቸው ዓይኖቿን መሬት ላይ ተክላ በሀሳብ ጭልጥ ብላ ነጉዳለች። ወንድሜ ዮናስም ትክን እርር ብሎ ነገርን ከነገር እያወሳሰበ እኔን መቆጣቱን ቀጥሏል፣

"የዚያ የሱዳኑን ጥቅም አሁን አየነው። አላውቀውም ብለሽ ዋሽተሽ ሰራሽልን። እሱ ነው የጠቀመሽ - ደህና አድርጎ ጠቅሞሻል። እኔ ጉሮሮን የሰዋሁለትን አንቺ ያለድካም በአቋራጭ ነጠቅሺኝ!" ከልቡ ተቆጥቷል፣ ከልቡ አዝኗል። ሳስበው በዚያ ሰዓት ብሚገተው ጉሮሮዬን ፈጥርቶ ሲገድለኝ እንደሚችል ገባኝ።

እሱ ዝም ሲል እንጀራ እናቴ በተራዋ ቀጠለች፦

"አንድ ቀን እንኳ ቡና ሳታፈይለት እንዴት ላንቺ ይሰጥሻል?" አለች ጥላቻዋን ፊቷ ላይ በግልጽ እየታየ።

"አዝናለሁ እትዬ ማርታ!" በትዝብት ትክ ብዬ አየኋትና "በጣም ገርመሽኛል። ለልጆችሽ ይህን ነው የምትመኚላቸው?! በእውነት በጣም አዝናለሁ። ሰርተው እንዲበሉ መምከር ሲገባሽ... ለደቂቃም ለልጆችሽ ይህን ትመኚላቸዋለሽ ብዬ አስቤ አላውቅም ነበር..."

"አስመሳይ! የብዙ ዓመት ልፋት ድካማችንን በአንዲት ጀምበር ሞጭልፊሽ ስታበቂ... አንቺን ብሎ መካሪ! አንቺን ብሎ የዋህ! አስመሳይ!" እያለ ወንድሜ ላንቃው እስኪሰነጠቅ አምባረቀብኝ።

አሁን ግሽግሽ አለኝ። "እባካችሁ ተዉኝ። የእናቴን ሥቃይ እያየሁ ነው ያደግኩት። ይቺ ይህን የምመኝ ጅል እመስላችኋለሁ?! የራሳችሁ ጉዳይ! ስትፈልጉ ገደል መግባት ትችላላችሁ!"

❊ ❊ ❊

ለሊቱን ሶፋው ላይ ጋደም ብዬ አነጋሁት። ጧት ላይ የትናየትን ይገፍ እንድሄድ ለማስፈቀድ አሰብኩ። በዚያውም ትናንት ስላልተገናኘን የተባልኩትን ልነግረው አባቴ ክፍል ገባሁ።

"እንደዚህ ተባልሽ?" አለኝ እሱም እንደ እትዬ ማርታ ትክዝ ብሎ። "ይሁና እንግዲህ - ልጆቹን ነዋ አደራ የሰጠሽ። ይሁን... ሌላስ ምን ተባልሽ?"

"መሃል ላይ አቋርጬ ስለወጣሁ ሌላ የሰማሁት ነገር የለም።"

"ይሁና...ከሌሎች ጠይቄ እሰማለሁ" ሲለኝ፣ የትናየትን ለመውሰድ አስፈቀድኩት። "ከሶስት ቀን በኋላ እኔው ራሴ በሰው እልክልሻለሁ" ብሎ ሸኘኝ።

እውነትም እንዳለው በሶስተኛው ቀን የትናየትን በወንድሜ፣ በእንድርያስ ላከልኝ። እኔም አቅሜ የፈቀደውን ሁሉ ሞከርኩላት። መጀመሪያ ወደፀበል ነበር የወሰድኳት። ለውጥ ሳታሳይ ስትቀር አማኑኤል ሳስተኛት በማሰብ ከዶክተሮች ጋር ተነጋግሬ ቀጠሮ ይገኘ ነበር። ይሁንና ሰዎች እመሃል ገብተው "ከአባትሽ ጋር ትጣያለሽ፣ ችግር ይፈጠራል፣ ይቅርብሽ.. ዝም ብለሽ ፀበል ብቻ አስጠምቂያት" ብለው ስላስጠነቀቁኝ ተውኩት።

በወቅቱ የትናየትን ስለሰጠኝ ላመሰግነው፣ እግረ መንገዴንም ሁሌ ፅንቅልፍ ስለሚነሳኝ የወንድም እህቶቼን ዓቢይ ጉዳይ ላዋየው አባቴ ጋ ተመልሼ ሄጄ ነበር።

"ሁሌም አዕምሮዬ ውስጥ እየተመላለሰ ስለሚያስጨንቀኝ፣ ስለ እኛ ስለ ልጆችህ ጉዳይ ላነጋግርህ ፈልጌ ነበር" አልኩት የትናየትን በተመለከተ ምስጋናዬን ካቀረብኩለት በኋላ።

Scanned with CamScanner

"ምን ሆናችሁ ደግሞ?"

"ቀው እንጂ! ምን ሆናችሁ ትላለህ እንዴ? ምንስ ያልሆነው ነገር አለ? እያየኸን አውራው እንደጠፋበት የንብ መንጋ ተበታትነን?"

በዝምታ ትክ ብሎ አየኝ፡፡ ለአፍታ ጠበቅኩትና በዝምታው ሲገፋበት፣ "ደሞም ስለዚህ ጉዳይ ከዚህ ቀደም አንስቼልህ ነበር፡፡ በየጊዜው ከበሽታቸው ለመፈወስ እዚህ ከሚመጡ ሴቶች በላይ በላዩ እየወለድክ በዚህ ሁኔታ የምትቀጥለው እስከመቼ ነው? ከችግረኞችና በበሽታ ከሚሰቃዩ ሴቶች የምትወልዳቸው እነዚህ ሁሉ ልጆች በችጋር ተቆራምደው አስከፊ ህይወት እየመሩ እንደሆነ መቼስ ላንተ ይጠፋሃል ብዬ አላስብም፡፡ እዚህ አጠገብህ ውር ውር የምንል ልጆችህ እንኳ በችግር አድገን፣ አሁንም ሙሉ ለሙሉ ከዚያ ችግር መላቀቅ ተስኖን ስንከላወስ እያየህ፣ እየሰማህ ነው፡፡ ለምን አይቀርብህም? ያለፈው አልፏል - ከንግዲህ ሌላ ልጅ አትጨምር፣ እባክህ! ለራስህስ አታስብም? ዘመኑ እንደሆነ እንደምታየው ከፍቷል፡፡ ወይስ በሽታ አትፈራም ልበል? ቢቀርብህስ?"

"አሁንኮ ትቼያለሁ... ዮናስ ይሙት ትቼው! እርግጥ አድርጌ ከተውኩት ስንት ዘመኔ፡፡ በሽታውንም ፈርቼ ሰብሰብ ብያለሁ፡፡ እንደ ድሮ አልምሰልሽ - ጠንቃቃ ሆኜልሻለሁ እኔ አባትሽ!"

"ውይ አባዬ! ምን ያህል እንዳስደሰትከኝ መገመት አትችልም፡፡ ዳግም የተፈጠርኩ ያህል ነው የተሰማኝ፡፡ በቃላት መግለጽ ከምችለው በላይ አስደስተኸኛል፡፡ በጣም አመሰግናለሁ!"

መንገድ ላይ ሳለሁ ገደብ ባጣው ደስታዬ ምክንያት ሳቄ ተትረፍርፎ፣ እንባዬም ገደቡን ጥሶ ነበር፡፡

- 3 -

አደራው እንዳሰብኩት ቀላል አልሆነም፡፡ ምንነቱን በተግባር ያሳየኝ ብዙም ሳይቆይ ነበር፡፡

ሲጀመር እንዲህ ሆነ፡-

እንጀራ ጋግሬ ስጨርስ ምች እንደመታው ሰው ሰውነቴን ብርድ ብርድ አለኝ፣ ከባድ ራስ ምታት ወቀረኝ፡፡ ምች ይሆናል ብዬ ጠረጠርኩ፡፡ እንጀራ እናቴ እኔ ቤት ቁጭ ብላለች፡፡

"ምች ሳይመታኝ አይቀርም፣ እስኪ ዳማከሴ አድርጊልኝ" አልኳት፡፡ ዳማከሴውን ጨምቃ ስታደርግልኝ አስታውሳለሁ፡፡ ከዚያ በኋላ ራሴን ስቼ ስወድቅ ቤት ያሉት ሰዎች ተደናግጠው ሀኪም ቤት ወሰዱኝ፡፡ ሐኪሞቹ ግን የእንቅልፍ መርፌ ከመውጋት ያለፈ ሊረዱኝ አልቻሉም፡፡

ስትሬቸር ላይ እንደተኛሁ መታመሜን የሰማው አባቴ መጥቶ ወደ ቤቱ ወሰደኝ፡፡ የእንቅልፍ መርፌ ከመወጋቴ በፊት እለፈልፍ፣ የሆነ

መንፈስ አላዩ ላይ አድሮ በራሴው አንደበት ያወራ ነበር፡፡ ለዚህ ሳይሆን አይቀርም ሐኪሞቹ በመርፌ ሲያስተኙኝ የሞከሩት፡፡

በ1979 ዓ.ም ተመሳሳይ ችግር አጋጥሞኝ ነበር፡፡ በላዩ ላይ "ቡዳ ነኝ" እያለ ሲጮህና ሲለፈልፍ እናቴ ጋ ወሰዱኝ፡፡ እሷም ፀበል ይዛኝ ሄዳለች፡፡ በወቅቱ ቄሶች በመስቀል ሲደበድቡኝ፣ "ቄሶቹን ትሳደቢ ነበር፡፡ ከዚህ ሌላ የምታመሰግኛቸውና የምትወቅሺያቸው ሰዎች ነበሩ" ብለውኛል፡፡ በላዩ ላይ የሰፈረው ቡዳም፣ "ቡዳ ነኝ፣ ምሴ ፀጉር ነው፡፡ እስከ ሰባት ሰዓት ፀጉሯን ካልላጫችሁልኝ እገላታለሁ" በማለት ይፎክር እንደነበር ነግረውኛል፡፡ የዚያኔ ወንድ አያቴ የቡዳ መድኃኒት የሚሰጥ አዋቂ አለ ብሎ ወደኮተቤ ሄዷል፡፡ ታድያ እሱ መድኃኒት ይዞ ከመምጣቱ በፊት እህቶቼ ትሞትብናለች ከሚል ስጋት በጥድፊያ ፀጉሬን ላጭተው ጠበቁት፡፡ አያቴ በፀጉሬ መላጨት አዝኖ እንዳለቀሰም ሰምቻለሁ፡፡

እርግጥ በሽታው የተሻለኝ ከተላጨሁ በኋላ ነው፡፡ ለሰባት ቀናት አቅሌን ስቼ ስነቃ "ሌላው ቀርቶ የግንባርሽ የደም ስር እንኳ በአስፈሪ ሁኔታ ይመታ ነበር" ብላኛለች አንዷ እህቴ፡፡ ፀጉሬን ከተላጨሁ በኋላ ቢሻለኝም የማያቋርጠው ኃይለኛ የራስ ምታቴ ሞቴን አስመኝቶኝ ነበር፡፡ ምንም ዓይነት ምግብ መውሰድ በማልችልበት ሁኔታ ላይ ስለነበርኩ ተዳክምኩ፡፡ ከሰውነት ተራ ወጣሁ፡፡ ፀበል በምጠመቅበት ጊዜ በጀርባዬ አጉል አወዳደቅ ወድቄ ከፍተኛ ጉዳት ደርሶብኛል፡፡ እስካሁንም ትንሽ ነገር ሲነካኝ የጀርባዬ ህመም ይነሳብኛል፡፡

ዛሬም የገጠመኝ የዚህ ተመሳሳይ ነው፡፡ እንዲያውም የአሁኑ መንፈስ ካለፈው በአስር እጥፍ ይከፋል፡፡ በአጠገቤ የሚከታተለኝ ሰው አለመኖሩን ሲያይ ብር አድርጐ ያስወጣኛና ልክ እንደ እናቴ ግራዋ ያስበላኛል፣ ሎሚ ከነልጣጩ ያሳኝከኛል፡፡ ከዚህ ሁሉ የከፋው ደሞ እያለፈ እያለፈ ደም ያስተፋኛል፡፡

እናም ይሄ ነገር ምንድነው? ምን እንደሆነ ይለይ? መረጋገጥ አለበት - ተባለ፡፡ አለፍላጎቴም ግቢዬ ውስጥ ጎጆ ተቀለሰ፡፡ እናም ብዙም ሳይቆይ ምክንያቱን ለይተው አወቁትና በእኔ ላይ ቡዳ ሳይሆን ያልተረጋጋ አውሊያ በመስፈሩ ችግሩ ሊከሰት እንደቻለ አሳወቁ፡፡ እኔ ላይ የወረደው አውሊያ ከአባቴ ጋር ቅራኔ እንዳለውና ያለመረጋጋቱም መንስኤ ይሄ እንደሆነ ሰዎቹ ደርሰውበታል፡፡ መፍትሄውንም አስቀምጠዋል፡፡ ለወንድ ያልደረሰች ልጃገረድ ወይም ያረጠች፣ አሊያም ከወንድ ከተገናኘች የቆየች ሴት ትፈለግ ተብሎ ታዘዘና በዚች በተገኘችው ሴት ቀይ፣ አረንጓዴና ነጭ ጥለት ነጠላ (ቀሚስ) ተፈትሎ ተዘጋጀ፡፡ የጆሮ ወርቅም ተገዛ፡፡ ጥጡም፣ የወርቅ ሎቲውም የተገዛው ከዚህ ቀደም በመዋጮ ተሰብስቦ በነበረው ፍራንክ ነው፡፡ ይህ ሁሉ የተደረገው በእኔ ላይ የወረደው አውሊያ ይረጋጋ ዘንድ የአባቴ አውሊያ እንዲመርቀው በማሰባቸው ነው፡፡ የምርቃቱም ቀን ተቆርጧል፡፡

በምርቃቱ ቀን እቤቴ በርካታ ሰዎች ተገኙ:: አባቴ በዙሪያው ያሉትን ሰዎች አስከትሎ መጥቷል:: ቤቱም ደጁም በሰው ጢቅ ብሏል፤ ለዝግጅቱ የሚያስፈልጉ ነገሮች ሥርዓቱ እንደሚፈቅደው ተሟልቶ ቀርቧል:: ጫቱ፣ ቅንጨው፣ ለማዕድ የሚቀመጠው ሳንቲሙ:: እርድ ሳይቀር ተከናውኗል:: በአጠቃላይ ለዝግጅቱ የወጣው ወጪ ከፍተኛ ነው::

ከሁሉም በላይ ያሳዘነኝ በምርቃቱ ቀን አውሊያዎቹ በመመራረቅ ፈንታ መጣላታቸው ነው:: ለረጅም ሰዓታት ቢነጋገሩም ስምምነት ላይ መድረስ አልቻሉም:: ስለዚህ ምርቃቱ ሳይፈፀም በቀጠሮ ተሰያዩ:: በሁለተኛውም ቀጠሮ ላይ መስማማት ባለመቻላቸው ምርቃቱ አልተሳካም::

እንደነገሩኝ በወቅቱ እኔ ላይ ያደረው አውሊያ ከመወሰዱ በፊት አባቴ የፈፀማቸውን መጥፎ መጥፎ ተግባራት አንድ በአንድ እየቆጠረ "እመን! እመንና መርቃት" ሲል ሞግቶት ነበር:: አባቴ ግን ከሁለት ሦስቱ ውጪ ሌሎቹን ጥፋቶች አላምን ብሎ ድርቅ አለ:: ለመመረቅም ፈቃደኛ ሳይሆን ቀረ:: በመጨረሻ እኔ ላይ የሰፈረው አውሊያ "ለትንቢትህ መፈጸሚያ ልታደርጋት ብለህ ነው ልትመርቃት ያልፈለግከው:: በእምቢታህ ከፀናህ በራስህ ላይ ችግር ትፈጥራለህ:: ቤትህ ውስጥ በተከታታይ ሶስት ድንኳኖች ይጣላሉ:: አንተም በሰላም አትኖርም፣ ውርደት ውስጥ ትገባለህ:: ስለዚህ መጦር፣ መቀበር፣ በሥርዓቱ መጨረሻህ እንዲያምር ከፈለግክ ይህን ነገር አስተካክል፣ መርቃት" ብሎ እንዳስጠነቀቀው ሰምቻለሁ::

አባቴ ግን እስከመጨረሻው በአቋሙ ፀንቶ፣ እንደማያደርገውም በአጽንኦት አስታውቆ ጥሎአቸው ሄደ::

እናም አባቴና የአባቴ አውሊያ፣ የእኔን አውሊያ ለመመረቅ ባለመፍቀዳቸውና እኔ ላይ ያለው አውሊያ ባለመረጋጋቱ ተሰቃየሁ:: በማላውቀው የመንፈሶች ፀብ እኔ በመሃል መከራዬን አየሁ::

በዚህ ጊዜ ሁላገርሽ ወልዴ (ሁሉዬ) የምትባል አጋሮ ውስጥ ምግብ ቤት የነበራት ሴትና እክስቷ ወ/ሮ ላቀች፣ የኔ ችግር አሳስቦአቸው አባቴ ዘንድ በመሄድ፣ "እባክዎ ያስተካክሉላት፤ ልጅቷ'ኮ ተሰቃየች" በማለት አብዝተው ተማፅነውት ነበር:: እሱ ግን ችግሬ ምንም ሳይመስለው "ክረምት ብላ በሉት! ይሄንን እኔ አጋንንት እንጂ ሌላ ምንም አልሰውም" ብሎ ተሳልቆ ወደመጡበት መለሳቸው::

ከነሁሉዬ ቀጥሎ ሌሎችም ሽማግሌዎች ተልከውበት ነበር:: ቀንቷቸው ቀጠሮ ይዘው ተመለሱ:: እኔም ለዝግጅቱ የሚወጣው ከፍተኛ ወጪ እያራቆተኝና መሸከም አቅቶኝ እያማረረኝ ቢሆንም፣ አውሊያው እንዲስተካከልልኝ - ማለትም መንፈሱ ከላዩ ላይ ተጠቃሎ እንዲሄድልኝ ካለኝ ጽኑ ፍላጎት አንፃር ሃሳባቸውን ለመቀበል ተገደድኩ::

ይሁንና ከቀጠሮው በፊት፣ ጳጉሜ 3 ቀን አካባቢ አባቴ ሳይጠበቅ ድንገት እኔ ቤት ተገኘ:: በቀጥታ ከወገቡ ጐንበስ ብሎ ይቅርታ ሲጠይቀኝ

መጨከን አልቻልኩም፣ አንጀቴ ተንሰፈሰፈ:: ዓይኖቼ በእንባ ጭጋግ ተጋርደው፣ "አባቴ ነህና በአባትነትህ ይቅርታ ላደርግልህ እችላለሁ:: ነገር ግን፣ እኔ ልጅህ በማላውቀው ጉዳይ እየተሰቃየሁልህ ነውና እባክህ በፈጠረህ አምላክ አስተካክልልኝ" አልኩት - መርቀኝ ማለቴ ነበር::

እሱ ግን፣ "ማስተካከሉ ምን ችግር አለው:: ቀላል ነው:: እንደዚህ ዓይነቱን ነገር የሚያስተካክሉ ደብረ ዘይት ውስጥ የማውቃቸው ሰዎች አሉ:: እኔ ራሴ ይገቤሽ እሄድና አስተካክልልሻለሁ:: ግን ለማንም መናገር የለብሽም፤ በምስጢር ከያዝሽው ወደምትፈልጊው አገር፣ አሜሪካም ቢሆን ልልክሽ እችላለሁ፤ ይሄንን ማድረግ ለኔ ቀላል ነው:: ብቻ አንቺ ትፈልኝ::"

ከዚህ አስከፊ የህይወት ውጥንቅጥ መገላገል ነፍሴ አጥብቃ ስለምትሻ የደብረ ዘይቱ ነገር ቀልቤን ሰርቆታል:: ሆኖም አውሊያው እንደሚመጣ ተነግሮ እየተጠበቀ በነበረበት ሰዓት ሰዎቹ "እንታረቅ ቢልሽ መጀመሪያ ከአውሊያው ጋር ተስማማ በይው:: አንቺን መመረቅ የማይፈልግ ከሆነ እንዲሁ እንዳትታረቂው!" ብለው አስጠንቅቀውኝ ስለነበር ልቤ ለሁለት ተከፍሏል::

"ትፈልኝ!" አለኝ እንደገና ጐንበስ ብሎ::

"መጀመሪያ አስተካክልልኝ!"

"መች እምቢ አልኩ:: ደብረ ዘይት..."

"አይደለም፣ አስተካክልልኝ ስልህ መርቀኝ ማለቴ ነው::"

"አት-ተ-ፊ-ልኝም?"

"ካላስተካከልክልኝ? አዎ፣ አልተፋልህም!"

"በቃ አትተፊልኝም?"

"ነገርኩህ'ኮ! መጀመሪያ የተጠየቅከውን ፈፅም:: ምክንያቱም አስፈራርተውኛል::"

"ይህን መርቀኝ የምትይውን ነገርሽን ለምን አትተይውም?"

"እንዴት ልተወው? ቀድሞስ ነገር መች ፈቅጄ አመጣሁትና?"

"ፍላጐትሽ ውጪ አገር መሄድ ነው አይደል? በቃ እሱን ለእኔ ተይው:: አንቺን አሜሪካም ቢሆን መላክ አያቅተኝም:: የማስተካከሉንም ነገር አያሳስብሽ:: ቀላል ነገር ነው::"

"ካስተካከልክልኝማ ሌላ ምን እፈልጋለሁ? ብቻ አንተ አስተካክልኝ::"

"ለኔ ተይው አልኩሽ! አትሰሚም? ግን የማስተካክልልሽ መርቀኝ የምትይውን ዝባዝንኬሽንና እርግፍ አድርገሽ የምትተይ ከሆነ ብቻ ነው:: ደግሞም..."ብሎ ዝም አለ::

"ደግሞም ምን?" ስል ጠየቅኩት::

"ትዳርሽንም ተይ፤ ትዳር አያስፈልግሽም::"

"ምን?" ድንገተኛ ትዕዛዙ ድንገተኛ ድንጋጤ ለቀቀብኝ:: ለምን? ለምን? እኮ ለምን? እንዴት ነው ከወዲያ ወዲህ እንደ ኳስ የሚጫወትብኝ?

Scanned with CamScanner

እንዴ አግቢ... አንዴ ፍቺ? እኔ ለእሱ ምንድ ነኝ? ዓለሜን፣ ህይወቴን፣ ኑሮዬን፣ ደስታዬን... ሁሉ ከወዲያ ወዲህ እየቆላ የሚኖር እርሱ ማነው? እኔን እንደተገራ አጋሰስ ትዕዛዙን እንድቀበል ምን ግዴታ አለብኝ? ሰውነቴ እንደ ተጣደ ብረት ምጣድ ጋመ::

"ትዳርሽን ተይ?!" ሳይታወቀኝ ጮህኩ:: "እኮ ለምን ሲባል?"

"ታዲያ ምን አማራጭ አለ? አንቺም፣ እኔም እንደዚሁ ሆነን እንዴት ይሆናል?"

"አባዬ፣ አበድክ እንዴ? ለመሆኑ የምትናገረውን ታውቀዋለህ? ሃሳቡ ሳይኖረኝ አጣድፌህ፣ ሳልዘጋጅበት ገፍተህ ገፋፍተህ ያጋባኸኝ አንሶ..."

"አሁን ያለፈን ነገር አታንሺ!"

"እኮ ትዳሬን ለምን መፍታት እንዳለብኝ አሳማኝ ምክንያት አቅርብልኛ?"

"ዋነኛ ምኞትሽ ውጪ መውጣት መስሎኝ?"

"ቢሆንስ? ውጪ ለመውጣት የግድ ትዳሬን መፍታት አለብኝ?"

"እንግዲያውስ ያስተካክልልኛል ብለሽ አፍሽን ከፍተሽ ጠብቂ!"

"አንተ ግን ለምንድነው መመረቁን የፈራኸው? መርቀኝና እኔም ሥራዬን በሰላም ልስራበት"

"በቃ ይኸው ነው ውሳኔሽ?"

"ይኸው ነው - ደግሞም ከባድ ነገር አልጠየኩህም:: መርቀኝ ነው ያልኩህ" ስለው በንዴት እየዛተ ተነስቶ ሄደ::

❋ ❋ ❋

በቀጠሮም ቀን እንደጠረጠርኩት ትልቅ ፀብ ተፈጠረ:: አውሊያውን "ለዚህ ነው የጠራኸኝ?!" ብሎ በንዴት እየተንዘረዘረ ተነሳና እንጀራ እናቴ፣ የልብስ ሻንጣዬ ውስጥ አስቀምጣው የነበረውን ሳጥን አንስቶ "እንኪ ሳጥኑን ያዢ! የምትከተሉኝ ካላችሁ ተከተሉኝ! የማትከተሉኝ ከሆነ እንደፈለጋችሁ:: አንተ ግን እንዳስርከኝ አትቀራትም!" እያለ በጥድፊያ ወጥቶ ሄደ::

በዛው ሰዓት ታዳሚዎቹ ሳይቀሩ እሱንና እኔን በመከተል ለሁለት ተከፍለው ነበር:: ከግማሽ በላይ ከእኔ ጋር ወግነው እኔጋ ቀሩ::

በእውነቱ አባቴ ሊመርቀኝ ያልፈለገበት ምክንያት አልገባኝም:: እንዲህ ፍዳዬን እየቆጠርኩ ከኑሮዬም፣ ከጤናዬም ሳልሆን መቅረቴን እያየ ይህን ያህል መጨከኑ ሲበዛ ግራ አጋባኝ:: በየትኛው ትንቢት እንዲህ ያለ ግትርነት ውስጥ እንደገባ ሳይገባኝ ተለያየን:: እንዲህ ያለ ሥጋት ከየት እንደመጣ ሳይገለፅልኝ ተጣላን:: ብናወራ የማንጣጣም፣ ብንወያይ የማንግባባ ሰዎች ሆነን አረፍነው::

እንዴት ያለ ጣጣ ውስጥ ገባሁ? ስጠራው እንደ ሰው ፈጥኖ "ጓቤት" የሚለኝ ፈጣሪዬ እንዴት እንዲህ ያለ ነገር ያመጣብኛል? "ሠርቼ ላልጠግብ ምነው አምላኬ?" እያልኩ ጧት ማታ "ስደተኛው" መድኃኒዓለም ጋ እየተመላለስኩ አለቅስ ጀመር:: ባለቀስኩና ባዘንኩ ቁጥር ዕጣዬ መታመም ሆነ:: ድንገት እታመምና ራሴን ስቼ እወድቃለሁ:: ስነቃ እንደ ተለመደው ሆስፒታል አልጋ ላይ ነኝ::

አሁንም ቢሆን እጄን አልሰጠሁም:: አውሊያው ይስተካከላል፣ ማለትም መንፈሱ ከላዬ ላይ ተጠቃሎ ይሄዳል ብዬ አስባለሁና ይህ እንዲደረግልኝ ከአባቴ ጀምሮ የማልወተውተው ሰው አልነበረም:: ያልሄድኩበት፣ ያልረገጥኩበት ቦታ የለም::

አንድ ቀን አሜሪካን ግቢ ውስጥ "የሚያስተካክሉ ሰዎች አሉ" የሚል ወሬ ሰምቼ የሁሉዬን አክስት እትዬ ላቀችን "እባክዎ ይርዱኝ! በጌታ ይገፎታለሁ፣ ሰዎቹን ይዘውልኝ ይምጡ!" ብዬ ተማፀንኳቸው:: ሦስት ሆነው መጡ:: ቅዱስ ቁርዓን የቀሩ (ያነበቡ) ወሌዮዎች ናቸው:: ሦስቱም እጅግ ሽምግለዋል:: ጥርሳቸው በማለቁ ጫቱ እንኳን እንደ ቡና በዘነዘና እየተወቀጠ ነው የሚሰጣቸው:: ርግጥ እኔ መኝታ ቤት ስለነበርኩ ሰዎቹን አላየኋቸውም - ቤተኞቼ ናቸው የነገሩኝ::

ለማንኛውም ሦስት ቀን ሙሉ ግቢዬ ውስጥ ድቤ እየተመታ፣ እየተጨፈረ ቢለምኑ፣ ቢለምኑ መንፈሱ ሳይመጣ ቀረ:: በመጨረሻ "እኛ ቢለመን ቢለመን የማይሰማ እንዲህ ያለ አውሊያ አስዛሬ አይተንም አናውቅ:: ይህ አውሊያ ነው ብለን ልንጠራው ያስቸግረናል - ከአቅማችን በላይ ነው" ብለው ምንም ሳይፈይዱልኝ ተመልሰው ሄዱ::

በወቅቱ ካራቆሬ ያለው ቤቴ ውስጥ ድቤ ሲመታና ሲጨፈር የሰማ የሰፈር ሰው ሌላ ስም አወጣልኝ:: ስሜትና ፍላጎቴን ማወቅ የሚችሉት በጣም የቅርቤ የሆኑ ሰዎች ብቻ ናቸው:: "አውሊያው ይስተካከልልኝ" እያልኩ ዕረፍት የምነሳቸውና የአውሊያውን አሰራር ስቃዩም የሚደርስብኝን አደጋ እያዩ የሚያስታምሙኝ ጥቂቶቹ ብቻ ናቸው ሃሳቤን የሚረዱኝ::

በዚህ የተነሳ ሆደ ባሻ ሆንኩ::

- 4 -

አሁን ህመሜ እየተሻለኝ ነው:: እርግጥ ሙሉ በሙሉ ነፃ አልወጣሁም:: በተለይ ስበሳጭ፣ ስቆጣና ስደነግጥ ይነሳብኛል:: ከዚህ ውጪ ሰላም ነኝ:: ወንድሞቼም ሱዳኑ የሚሉትን ነገር ትተውት እንደቀድሞው አያነሱብኝም::

በዚህ ምክንያት አንፃራዊ ሰላምና መጠነኛ እፎይታ ስላገኘሁ ሦስት ክፍል ሰርቪስ ሰርቼ አጠናቀቅኩ:: የቤቱም ምርቃት የደመቀ እንዲሆን የቻልነውን ሁሉ አደረግን:: በእናቴም በአባቴም በኩል ቤተሰቦቼን ጋበዝኩ፣ ሌሎችም ወዳጆቼን ጠራሁ::

Scanned with CamScanner

አባቴና ቤተሰቦቹ ተገኙልኝ፤ አጎቴ ብዙነህና አባዬም መጡ። እማዬና የእናቴ ቤተሰቦች ግን አልተገኙም። አባቴ መምጣቱን ቢመጣም "ቤት ሰርተሽ ሞተሻል! ለዚህ ነው እንዴ ይህ ሁሉ ሸርጉድ!" በማለት አሸማጠጠኝ። እንዲህ ሞራሌን ነክቶ ቅር ከሚያሰኘኝ ባይመጣ ይሻለው ነበር።

ለማንኛውም በሬው ታርዶ፣ ጠጅም ቀርቦ፣ ሲበላ ሲጠጣ ተመሸ። ያቆምኩት አዝማሪም እንግዶቼን አስደሰተልኝ፤ አስጨፈረልኝ። የእማዬ እዚህ መሃል አለመገኘት ግን ይሄን ሁሉ ደስታ ባዶ ሲያደርግብኝ ታገለኝ። የጉረስኩትን መዋጥ አቃተኝ፤ አፌ ላይ ተንቀዋለለ። ሳለቅስ የከበቡኝ ሰዎች "ምን ያስለቅስሻል?" ብለው ተቆጡኝ።

"አንቺ ለፍልፊሽ ትተይዋለሽ፤ ካንቺ ጋር የሚደረብ ሰው ግን ተጣልቶ ይቀራል" አሉ አንዲት ሴት ደግሞ።

"ጥሩ ነው ለእግዚአብሔር መተው። ባትተወው ኖሮ ነገሮች መች እንዲህ ይሳኩላት ነበር።" ሌላኛዋም ቀበል አድርገው አከሉ።

ለእማዬ ከሚበላው፣ ከሚጠጣው ቋጥሬ ከላኩላት በኋላ ነው የተረጋጋሁት። በቀጣዩም ዓመት በዓል ቅሬታዬን ወደጎን ብዬ 'እንኳን አደረሰሽ' ልላት ቤቷ ሄድኩ። ከፋም ለማም ያለችኝ እሷ ናት፤ ከሁሉም በመጠኑም ቢሆን ርህራሄ የምታሳየኝ እሷ ናት። ለፍታ ለዚህ አድርሳኝ ለምን ልተዋት? በዚያ ላይ በህይወትና በሞት መካከል ያለች በሽተኛ ሴት ናት ብዬ ነበር ተነስቼ የሄድኩት።

የዕለቱ ዕለት አባቴ ሲመርቀኝ ያልፈለገበት ምክንያት፣ "ለትንቢትህ መፈፀሚያ ልታደርጋት ብለህ ነው የማትመርቃት" ስለተባለው ነገር ምንነትና በአጠቃላይ ጉዳዩን በተመለከተ የምታውቀው ነገር ካለ በማለት ሴት አያቴን ጠይቄያት ነበር።

"እኔ ሰዎቹ ‹ለትንቢትህ መፈፀሚያ› ስለሚሉት ነገር የማውቀው ነገር የለኝም። የማውቀው አንቺ በትንቢት ስለመወለድሽ ነው" አለች። አያቴ ከልጅነቴ ጀምሮ ላጋጠሙኝ ችግሮች ምክንያት ሊሆኑ ከሚችሉ ታሪኮች አንዱ ከመወለዴ ጋር የተያያዘ እንደሆነ በሰፊው አወጋችኝ።

እናቴ የምትድነው አባቴ ቤት እንደሆነ ለእማዬ የነገሯቸው ቀኛዝማች ታዬ የሚባሉ ሰው ነበሩ። እኚህ ሰው በወቅቱ እናቴ ስትድን ሴት ልጅ እንደምትወልድ ለእማዬ ከነገሯት በኋላ ስለምትወለደው ልጅ ትዕዛዝ አስተላልፈውላት ነበር።

"ያቺ ስትድን የምትወልዳት ሴት ልጅ "የውል ፍሬ" ብላችሁ ጥሯት። በኋላ እሷም ለሰዎች መፍትሔ ትሆናለች። በተወለደች በሰባት ወሯ ወደዚህ ይዛችኋት ኑ" አሏትና ወዲያውኑም የለበሱትን ቀይ ጥለት ነጠላ ጋቢና ሦስት ጥምዝ ወርቅ ሰጧት። ሰውዬው ነጠላ ጋቢውንም ሆነ ወርቁን ለምትወለደው ልጅ እንዲቀመጥ ነው ለእማዬ የሰጧት።

እኔ ተወልጄ ሰባት ወር እንደሞላኝ ግን እነማዬ ወደቀኛዝማች አልወሰዱኝም። በዚህ ምክንያት ብዙ መከራ መፈጠሩን እማዬ ትናገራለች።

"ቀኛዝማች እንዳሉት በሰባተኛ ወርሽ ብንወስድሽ ኖሮ ይሄ ሁሉ ህመም አይኖርብሽም ነበር። ህፃን ሳለሽም በጠና ታመሽ እንደነበር ነግሬሽለሁ አይደል?... አዎ፣ እንዳውም ከሆስፒታል ስትወጪ የተነሳሽውን ፎቶግራፍ ሰጥቼሻለሁ... አሁን አስታወስኩት።"

"ግን ሰባት ወር እንደሞላኝ ወደ ቀኛዝማች ታዬ ለምን ሳትወስጂኝ እንደቀረሽ አልነገርሽኝም"

"መጀመሪያ ነገር የተባለችው ልጅ እናትሽና ተሻለ ከተጋቡ በኋላ ከተሻለ የምትወለድ መስሎን ነበር። የምንጠብቀው ቀርቶ ያልጠበቅነው ሆነ። በኋላ ደግሞ ይሁን ብለን ልንወስድሽ ብንል፣ አንገትሽ ላይ አጥልቀንልሽ የነበረው ወርቅ ጠፋብን"

"እንዴት ጠፋ? እኔ ራሴ ከአንገቴ አውልቄ ጣልኩት? ወይስ ሰው ወሰደብኝ?"

"በወቅቱ አዲስ የቤት ሰራተኛ ቀጥረ ነበር። እሷ ወርቁን ይዛው ጠፋችና ሸጠችው። እንደጠፋ ግን አልቀረም። ተገኘ..."

"ሰው ጠቁሞባት ነው የተገኘው? ወይስ ለፖሊስ አመልክታችሁ ነበር?"

"ኧረ በትንቢቱ፣ በቃሉ መሰረት ነው ከተሸጠበት ቦታ የተገኘው"

"አልገባኝም። ትንቢቱ፣ ቃሉ ምን ነበር?"

"ምን መሰለሽ፣ ቀኛዝማች ያንን ሦስት ጥምዝ ወርቅና ያንን ቀጭን ቀይ ጥለት ያለበት ጋቢ የሰጡን'ኮ የምትወለደው ልጅ አድጋ የራሷ ስኒና ጀበና ሲኖራት ስጧት ብለው ነው። የራሷ ስኒና ጀበና ሲኖራት ማለት ደግሞ ምን ማለት እንደሆነ አሁን ደርሶብሽ በተጨባጭ ያወቅሽው ይመስለኛል።"

"አሁን ያ ጋቢና ያ ወርቅ የት ነው ያለው?"

"ያኔ በትንቢቱ መሰረት እንደተገኘ እንደገና እንዳይጠፋብኝ በጨርቅ ለፍቼ ከቡዳ መድኃኒት ጋር አንድ ላይ አንገትሽ ላይ አስሬልሽ ነበር። እዚያ ሦስት ጥምዝ ወርቆችና ያንን ጋቢ እስከቅርብ ጊዜ ድረስ ተንከባክቤ አስቀምጬው ነበር። ምን ያደርጋል፣ ይህን ያህል ዓመት ስንከባከበውና ስጠብቀው ኖሬ ኖሬ በመጨረሻ ጠፋ ተባለ። አባትሽ የሚያሳብበው በታናሽ ወንድምሽ፣ በዮናስ ነው። አውጥቶ የሸጠው እሱ ነው ይላል። እኔ ግን አባትሽ ራሱ የሆነ ቦታ ደብቆ አስቀምጦት ካልሆነ በቀር የጠፋ አይመስለኝም። እንግዲህ ምን አረጋለሁ? ምን አቅም አለኝ? እግዚአብሔር በፈቀደው ሰዓት ያገናኝሽ እንጂ!"

Scanned with CamScanner

- 5 -

ለትግል በረሃ ገብቶ ቆይቶ በ1983 ዓ.ም ከኢህአዴጎች ጋር አዲሳባ የገባው ወንድሜ ሳሙኤል ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ጤና እጥቶ መታመም ጀምሯል። ላለፉት ጥቂት ቀናቶች በየቀኑ ለሕክምና እተኛበት ማዕከላዊ ዕዝ ሆስፒታል ድረስ እየሄድኩ ስጠይቀው ቆይቻለሁ። ዛሬ ደግሞ ህመሙ ተሻሽሎ ሆስፒታሉን የለቀቀበት ቀን በመሆኑ፤ አንዳንድ የሚያስፈልጉትን ዕቃዎች ገዛዝተን ለመልስ ጉዞ ገና መኪና ውስጥ አረፍ ማለታችን ነው።

"እስቲ፣ እስቲ ያ ወደ እኛ የሚመጣውን ልጅ ልብ ብለሽ እይው። በኋላ ስለእሱ የምነግርሽ ነገር አለ" አለኝ ሳሙኤል።

ወጣቱ ልጅ አጠገባችን ደርሶ ሰላም ሲለኝ፣ ዓይኖቼን ተጠራጥሬ ነበር። ቁጭ አባቴን አይደል እንዴ የሚመስለው? ልጁ ተሰናብቶን ሦስት እርምጃ ከመራመዱ ችኩል ብዬ፡-

"ይሄም የአባታችን ልጅ፣ ወንድማችን ነው እንዳትለኝ ብቻ!" አልኩት - ምላሹ ምን ሊሆን እንደሚችል ባውቀውም።

"ነው፤ ከአባታችን የምትወለድ እህትም አለችው።"

"እናታቸውን አውቃት ይሆን?"

"በደንብ። ወይንሸት ነች።"

"ወይ ጉድ! ወይንሸትም ከአባዬ ወልዳለች ማለት ነው?!"

"ያውም ሁለት ነዋ! ብቻ ያሳዝናል! ይሄም ልጅ የአንቺ ዓይነት ችግር ገጥሞታል። ገና በዚህ ለጋ ዕድሜው እጅ እግሩ ታስሮ ቁጭ ብሎ ነው የሚውለው።"

ልጁ ተሯሩጦ ሰርቶ ህይወቱን መለወጥ በሚችልበት በዚህ ዕድሜ ላይ እንደኔ እንዲህ መሆኑ በጣም አሳዘነኝ። "ልጅ የአባቱን ሃጢያት ይወርሳል" የሚባለው አባባል ትርጉሙ በተጨባጭ የገባኝ ዛሬ ሳይሆን ይቀራል? ይህ የዘር ውርስ የሚሉት ነገር እጅግ አስገራሚ ነው። ለመሆኑ የዚህ አስቀያሚ ክፉ ዕጣ ሰለባዎች እኔና ይህ ልጅ ብቻ እንሆን? ወይስ የብዙዎችም ዕጣ ፈንታ ጭምር?

መቼም በዚች ዓለም የኔን አባት ያህል ቸልተኛ ሰው ያለ አይመስለኝም። ቸልተኛነቱና ጭካኔው ሁሌም እንደናደደኝ ነው። አሁንም ከብዙ ሴቶች እንደኔ ለእናቶቻቸው የሚተዋቸውን ብዙ ልጆች መውለዱን ገፍቶበታል። እኔም ልክ እንደ ዛሬዋ ቀን ወንድሞቼ በተለያዩ አጋጣሚዎች፣ "ይህ ወንድማችን ነው፤ እገሌ ይባላል። እናቱ እገሊት ናት"፣ "ይቺ እህታችን እገሊት፤ የእገሊት ልጅ ናት" ብለው ከአዳዲስ ወንድሞችና እህቶቼ ጋር ባስተዋወቁኝ ቁጥር እንደ አዲስ መገረሜን፣ በዕጣ-ፈንታችን መጨነቄን ቀጥዬበታለሁ።

አንድ ቀን አባቴ ቤት ከሚኖሩት ወንድሞቼ፣ ከእነ እንድርያስ ጋር ሆነን ከአባቴ የተወለዱትን ልጆች የቻልነውን ያህል ለመቁጠር ሞከረን ነበር። በውጤቱ ተደናገጥን፤ ሲበዛ በግርምት ተዋጥን። አባታችን አራርቆ ዘሩን በሰፋት አስራጭቶ የለ እንዴ? በወቅቱ የምናውቃቸውንና ማስታወስ የቻልናቸውን የአንድ አባት ልጆች - እኛን ጨምሮ - ሰማንያ ስድስት ልጆች ቆጥረን ነበር። ከነዚህ መሃል አስራ ሁለቱ በሞት የተለዩን ሲሆን፤ ቀፎዎቹ ሰባ አራት ልጆች እንግዲህ በየጎዳናው፣ በየማዕዘኑ፣ በየጥጋጥጉ… እዚህም እዚያም ተበታትነው የሚኖሩ ናቸው። ከአባቴ ባህሪይ በመነሳት የአባት ወንድሞቻችንን ቁጥር ከዚህ ከፍ ሲል እንደሚችል ደግሞ መገመት አያዳግትም።

ታድያ ከእነዚህ ሁሉ ልጆች በጣም ጥቂቶች ብቻ ነን "ልጅነታችን" ዕውቅና የተሰጠው። በጣም ጥቂቶችም ነን ራሳችንን ችለን፤ ቢያንስ መሠረታዊ ፍላጎቶቻችንን የማሟላት አቅሙ ያለን። አብዛኞቹ ልጆችና እናቶቻቸው ግን በከፋ ድህነት የሚማቅቁ ናቸው። አባቴ ቤት ሲመጡ ወይ ባጋጣሚ መንገድ ላይ ስናገኛቸው፤ የችግር አለንጋ ተወንጭፎ ህይወታቸው ላይ ለንበር የወጣባቸው መከረኞች መሆናቸውን ከገፅታቸው በቀላሉ መረዳት እንችላለን።

ታድያ አባቴ ሙቶ ለመድፈን ጥቂት ለቀረን ለኛ ለልጆቹ ቅንጣት ታህል ግድ የለውም። እስር እስሩ የምንለውን ጭምር እንኳ ዞር ብሎ አይቶን አያውቅም። ምን በሉ፣ ምን ጠጡ፣ የት ወደቁ፣ ከምን ደረሱ? ብሎ ነገርማ አይታሰብም። ሁላችንም - የቅርቦችም የሩቆችም - በአባታችን ዘንድ ምንም ዓይነት ቦታ የለንም። ምናልባት እኛ የቅርቦቹ ትንሽ እንሻላለን፤ እኚያ የሩቆቹ ከነመፈጠራቸውም የተዘነጉ ምስኪኖች ናቸው።

እኔ ለብዙዎቹ ታላቅ እህታቸው ነኝ። በዚያ ሁሉ በተትረፈረፈበት ቤት ውስጥ ባይተዋር ሆኜ በመከራ ያደኩ ቢሆንም፤ አሁን በመድኃኒዓለም ቸርነት እዚህ ደርሻለሁ። የሌሎች ወንድም እህቶቼ የአኗኗር ሁኔታ ግን እጅግ ያሳስበኛል፤ የእናቶቻቸውም ኑሮ ያስጨንቀኛል። ሁሉም እንደኔዋ እናት ከበሽታቸው እንዲፈወስ ብለው መጥተው ነው በሆዳቸው ሌላ ችግር፣ ሌላ ጣጣ ቋጥረው የተመለሱት። ምናልባት እናቴ ጥሩ ባል አጋጥሟት ችግር አላጋጠማት ይሆናል። የሌሎቹስ? እስከምን ድረስ ህይወታቸው ተመሰቃቅሎ ይሆን? የስንቶቹ ትዳር ተበጥብጦ፣ የስንቶቹስ ፈርሶ ይሆን? የልጆቻቸውስ ህይወት ምን ይመስል ይሆን? ምን ያህሉ በጨካኝ የእንጀራ አባት እጅ ወድቀው አበሳቸውን እየቆጠሩ አድገው ይሆን? ምን ያህሉ ለጎዳና የሰቆቃ ሕይወት ተዳርገው ይሆን? ከነዚህ መሃል ስንቶቹ ችግር መከራን ተቋቁመው፣ እንደኔ ደህና ቦታ ደርሰው ይሆን?

ከዚህ ዕረፍት ነስቶ ሌት ተቀን ከሚያባንነኝ ጭንቀትና ስጋት ለመገላገል ስል እነዚህን በየሥፍራው፣ በየከተማውና በየጎዳናው ተበታትነው ያሉትን ወንድሞቼና እህቶቼን አሰባስቤ የምንረዳዳበትን

Scanned with CamScanner

መንገድ ለማመቻቸት ስመኝ ኖሬያለሁ። ጊዜና አቅም ተመቻችተውልኝ ይህን ህልሜን ዕውን ማድረግ እችል ዘንድ ስተኛም ስነሳም ስለምማፀን ፀሎት ሳደርስና የእርዳታ እጁን እስኪዘረጋልኝ በተስፋ ስጠባበቅ ቆይቻለሁ።

በዚህ ሁኔታ ሀዘንና ትካዜ ወርሶን በየፊናችን በሃሳብ ማዕበል ስንናወጥ ዘለግ ያለ ጊዜ እንዳሳለፍን፣

"አንተ ሳሙኤል፣ እንዲያው የአባቴ ነገር ምን ይሻላል ትላለህ? ስል እንደ መርግ ተጭኖኝ የነበረውን አስጨናቂ ፀጥታ ገፈፍኩት። "ለምን የሆነ ነገር አናደርግም ግን?" አልኩት፣ እንባዬን ከጉንጮቼ ላይ እየጠረግኩና አፍንጫዬን እያበስኩ።

"ምን? በእኛ አቅም ማድረግ የምንችለው ነገር ምን አለ?"

"ሞልቶ። ‹ከልብ ካለቀሱ እንባ አይገድም› ይባላል ከተነሳሱ። ካሰብንበት ቀላል ነው። ዋናው የእኛ መስማማት ነው።"

"አልገባኝም። እስቲ አብራሪልኝ። ምን ለማድረግ ነው ያሰብሽው?"

ምንም እንኳ ግልፅ እቅድ ነድፌለት በደንብ አብላልቼ ያበሰልኩት ሃሳብ ባይሆንም፣ ለዓመታት በአዕምሮዬ ሲንጓለል የኖረውን ዕቅዴን እንደመጣልኝ ዘረገፍኩለት።

"ይህማ የተቀደሰ ሃሳብ ነው! በበኩሌ ተስማምቻለሁ፣ ደግፌሃለሁ። እስቲ ሌሎች ወንድሞቻችን ደግሞ በዚህ ጉዳይ ላይ ምን እንደሚያስቡ እንጠይቃቸው" አለኝ።

"በቅድሚያ ለዚህ የማይረባ አባታችን ባማክረው አይሻልም? ወሬውን ቀድሞ ከሌላ ሰው አፍ የሰማው እንደሆነ ጥሩ አይመጣም፣ ቅር ሊለው ይችላል። ለክብሩም ቢሆን መጀመሪያ እሱን ማስፈቀድ ነው የሚሻለው" አልኩትና በዚሁ ተስማምተን ተለያየን።

* * *

ይህን ምኞቴም፣ ህልምም፣ ተስፋም የሆነብኝን ዕቅዴን በውስጤ ሳብሰለስለው፣ በእንቅልፍ ልቤ ሳልመው አደርኩና በማግስቱ በጠዋቱ ሄጄ አባቴን አማከርኩት።

"ስለዚያ ጉዳይ የመፍትሔ ሃሳብ ይገፍ ላማክርህ ነበር የመጣሁት" አልኩት፣ በአውሊያው ሰበብ ያኮረፈኝን አባቴን።

"ልትተፊልኝ ወሰንሽ?" አለኝ። ወይ አለመገናኘት! ነገር ግን አሁን በዚህ ሰዓት እንደማልተፋለት ብነግረው ቀጥዬ የማወራለትን አይሰማኝም። ስለዚህ ትንሽ ለዛሬ እንኳ መለኛ መሆን አሰብኩ።

"ስለዚያ ጉዳይ በኋላ ላይ እንነጋገራለን። አሁን ላዋይህ የፈለግሁት ሁላችንንም ስለሚመለከት ስለሌላ ዓቢይ ጉዳይ ነው።"

ከመቅፅበት ሲያደምጠኝ ፍላጎት አጣ። እሱ ከጓጓለት ነገር ውጪ ላዋራው መምጣቴ ሲገባው የመስማት ወስፋቱ ተቆለፈ። እንደ ምንም ጆሮውን እንዲያውሰኝ ማድረግ አሰብኩ።

"አባዬ፣ ይሄም'ኮ እንገብጋቢ ጉዳይ ነው። ደግሞ ላንተም፣ ለቤተሰቡም የሚጠቅም አዲስና ግሩም ሃሳብ ነው። ርግጥ ያንተ ምክርና ውዴታ ካልተጨመረበት ሃሳቡ ላይሳካ ይችላል። እባክህ ስማኝና የማይስማማህ ከሆነ ይቀራል" ተለማመጥኩት።

"መልካም፣ አዲሱንና ጠቃሚውን ሐሳብ እንስማዋ" አለኝ የማሾፍ ይሁን ለመስማት ዝግጁነትን የመግለጽ ባልገባኝ ድምፁ። "ግን ባጭሩ ንገሪኝ። የምሄድበት አስቸኳይ ጉዳይ አለኝ።"

"ካንተ የተወለዱትን ልጆች ከያሉበት አሰባስቤ የአንድ አባት ልጆች ማኅበር ለማቋቋም አስቤያለሁ።"

የደነቀውም፣ ግራ የገባውም መሰለኝ።

ገንዘብ የምናገኝበትን ሥራ በመፍጠር፣ ችግረኞቹ ልጆች የሚቋቋሙበትን ድርጅት የመመስረት ግቤን በሰፊው አብራራሁለት። ከዚህ በተጨማሪ ይህ ሁሉ ልጅ እንዲህ ተበታትኖ መኖሩን ከቀጠለ፣ እርስ በርሱ ስለማይተዋወቅ ተጋብቶ ሊዋለድ ይችላል የሚለው ሥጋቴን ሳይቀር እንደሚያስወግድልኝ አስረዳሁት።

ይህ ሁሉ ሲሆን አባቴ አንድም ቃል ትንፍሽ አላለም። በሰርሳሪ ዓይኖቹ ትክ ብሎ እያየኝ በጽሞና ሲያዳምጠኝ ቆየ። ሃሳቤ ያስደሰተው ወይ ያስከፋው ከፊቱ ላይ ማንበብ አልቻልኩም።

"በዚህ በኩል ምንም የማስቸግርህ ነገር የለም። እንደ አባትነትህ አክብሬህ ላስፈቅድህ ብቻ ነው የመጣሁት" አልኩት በዝምታው ፀንቶ ሲቆይብኝ ጊዜ። "ግን ሁሌም እንደማስቸግርህ ዛሬም ቢሆን በድጋሚ ልለምንህ። እባክህ ከዚያችም ከዚህችም በላይ በላዩ መውለድህን አቁም! ባለፈው ቃል ገብተህልኝ፣ እኔም ከልብህ መስሎኝ አምኜህ ከደስታዬ ብዛት መሬት ጠባኝ ነበር። ግን በቃልህ አልተገኘህም። አሁንም የሆነች ወጣት እቤቴ ድረስ መጥታ ካንተ ማርገዟን አማክራኝ ነበር።"

ይሄኔ ነቃ ብሎ "ምን አለችሽ?" ሲል ጠየቀኝ።

በዝርዝር ነገርኩት። ልጅቷ እጅግ ከባድ ችግር ውስጥ ተዘፍቃ ነበር። በተለይ በሆዷ የቋጠረችውን ልጅ ለመውለድ የምትገደድ ከሆነ ከዚህ የባሰ ማጥ ውስጥ ልትዘፈቅ እንደምትችል አጫውታኛለች። ‹ብቃ፣ የሚከፈለውን እኔ እረዳሻለሁ። ሂጂና ሀኪም ቤት ጠይቂ› ብያት ቀጠሮ በያዘችበት ቀን እዚያ ሄጄ ከከፈልኩላት በኋላ ነው ጽንሱን ያስወረደችው።

"ስምህን በመጥፎ ሊያስጠራ የሚችል ትልቅ ችግር ነው የደረሰባት። እባክህ ተስፋ አልቆርጥምና ዛሬም ልለምንህ። ለጤንነትህም፣ ለስምህም ጥሩ ስላይደለ ለእግዚአብሔር ስትል ይብቃህ!"

እፍሮ ነው መሰል አቀርቅሮ ዝም አለ።

"ለማንኛውም የአንድ አባት ልጆች ማኅበር የማቋቋም ሃሳቤን እንዴት አየኸው?"

"ጥሩ ሃሳብ ነው" አለኝ ባጭሩ።

Scanned with CamScanner

"ምክርህን እፈልጋለሁ። ምን የምትጨምርልኝ ነገር አለ?"

"ሁሉንም ጨርሰሽዋል። እኔ የምልሽ ነገር የለም። በተረፈ ጉዳዩ በቀጥታ ከሚመለከታቸው ከወንድሞችሽ ጋር ተመካከሪበት።"

ከዚህ በላይ መቀጠል አልቻልኩም። መቼም 'ይሄን ምክረኝ' ተብሎ ምክር አይጠየቅም። ዝም ዝም ተባብለን ለአንድ ወይም ለሁለት ደቂቃ ቆየን።

"ጨረስን አይደል?" ብሎኝ አባቴ ተነሳ።

አባቴ፣ ሃሳቤ ፈፅሞ የተለየ ስሜት የፈጠረበት አልመሰለኝም። የከፋውም የተደሰተም አይመስልም። ግን ተስማምቷል።

ተሰናብቼው ስወጣ "ዋናው ነገር መስማማቱ ነው" ብዬ ለስሜቱ ላለመጨነቅ ወስኜ ነበር።

- 6 -

ጊዜ ሳላጠፋ በዚያው ሰሞን በቅርብ የሚገኙትን እህት ወንድሞቼን አሰባስቤ ፍላጎቴን ገለጽኩላቸው። በሐሳቤ የጠበቅሁትን ያህል ተደሰቱ። እንዲያውም "እኛ ያየነውን ችግር ታናናሾቻችን አይዩ!" የሚል እንደመፈክር ያለ ነገር ሁሉ አወጣን። ሐሳቤን ሲሰሙ "እውነትሽን ነው! እውነትሽን ነው!" ብለው ያደነቁልኝ እነ ሳሙኤል፣ ማቴዎስ፣ ነቢዩ፣ ንግስትና ሌሎቹም ሆነን ለእትዬ ማርታ አሁን የጋራ የሆነውን ሃሳብ አካፈልናት። ዕጣ-ፈንታችን ድሮውኑም ያሳስባት ስለነበር ይህን ስትሰማ በጣም ተደነቀች፣ ተደሰተች። እንዲህም ሆኖ ስጋቷን አልደበቀችንም:-

"በኋላ አባታችሁ የሰማ እንደሆን እንዳይለቃቀማችሁ ብቻ!"

"ለምንድነው የሚለቃቀመን? ለእሱም'ኮ ግልጹን ነግሬው ተስማምቷል።"

"ተስማምቷል?"

"አዎን፣ ተስማምቷል" አልኳት።

"እኔንጃ! ብቻ…"

እሷ ከሥጋቷ ባትላቀቅም እኛ ለጊዜው የተገኘነው ወደ አስር የምንጠጋ ወንድምና እህቶች ሌላ ቀን በደንብ አስበንበት በሰፊው ልንወያይ ተቀጣጠርን። ባመነጨሁት ሃሳብ ሁላችንም ደስተኞች ሆነናል። በተለይ እኔ የወንድሞቼን ተቀባይነት በማግኘቴ እጥፍ ድርብ ደስታ ተሰምቶኛል። ከመቼውም ጊዜ በላቀ ሁኔታ ቀልድና ሳቅ አብዝተናል። ወንድሜን ዮናስን "አንተ እንኳ ሃሳባችንን ሰማ ብለን ነው እንጂ የምትረባ ሰው አይደለህም" እያልኩ አብሽቄዋለሁ።

በተከታዮቹ ቀናት እንዴት፣ መቼ፣ ምን ሰርቼ ወንድምና እህቶቼን ራሳቸውን እንደማስችላቸው ሳቅድ ሰነበትኩ። ቀኑ ደርሶ ያሰብኩትን ልነግራቸው ቸኮልኩ። አይደርስ የለ፣ የቀጠሮዎችን ሰዓት ርቆ ርቆ ሲበቃው፣ የራቀውን ያህል ቀርቦ ቀርቦ ሰዓቱ ደረሰና ተገናኘን።

ቀደም ሲል አብረውኝ ከነበሩ ወንድሞቼ መሃል ከግማሽ በላይ የሚሆኑት ግን እስካሁን በስብሰባው ላይ አልተገኙም። ዮናስ ዘግይቶ በመምጣም ጠጥቶ ስለነበር በስብሰባው እንደተገኘም አይቆጠር።

ብዙ ጠበቅናቸውና ተስፋ ስንቆርጥ፣ "ያለነው ተነጋግረን ሌላ ጊዜ ስናገኛቸው የደረስንበትን ውሳኔ ብናሳውቃቸውስ?" የሚል ሃሳብ አቀረብኩ። ሁሉም ሃሳቤን ደግፈው ውይይቱን እንድጀምረው ፈቃደኝነታቸውን አሳዩኝ። እኔም የማኅበሩን ዓላማ፣ የአጭርና የረጅም ጊዜ ዕቅዱንና ግቡን በማብራራት ውይይታችንን ከፈትኩ።

ንግግሬን ስጨርስ፣ "ምን ታስባላችሁ? ድንቅ ሃሳብ አይደል?" አልኳቸው ባደረኩት ገለፃ ስሜቴ በደስታ ንሮ።

ዝም - ዝም። ብጥብቅ ብጥብቅ ከመሃላቸው ሃሳቤን ደግፎ ወይም ተቃውሞ የሚናገር ጠፋ። "በሉ እንጂ እንምከርበት? በዚህ አቅማችን እንዴት ነው የምናሳካው የሚል ስጋት ያዛችሁ እንዴ? ግድ የላችሁም፣ ዋናው ነገር ሃሳቡ ነው። በሃሳቡ እንስማማ እንጂ ከዚያ በኋላ ከእኛ የሚጠበቀው በርትቶ እንቅስቃሴውን መጀመር ብቻ ነው። ዳር የማድረሱ ሥራ የእግዚአብሔር ፋንታ ነው።"

አሁንም አንድም ቃል አልወጣቸውም። ቀደም ሲል የነበረው ጮራቸው ዛሬ የት ገባ? ገርሞኝ ተራ በተራ ቃኘኋቸው። "በሉ እንጂ?!" ወጥሬ ያዝኳቸው።

"እንደፈለግሽ አድርጊው" አሉኝ በአንድ ድምፅ። ንግስት ዝምታን መርጣለች።

"እንዴት? ‹ምን ማለት ነው እንደፈለግሽ አድርጊው? እንደፈለገኝ ላረግ ከሆነ ለምን ተሰበሰብን? ምን አደከመን?" ባልጠበቅኩት ሁኔታቸው ንዴት ያንዘረዘረኝ ጀመር።

ይኸኑ ዘግይቶ ወደስብሰባው የተቀላቀለው ዮናስ፣ "ይሄን ሃሳብ ግን ለምን አንተወውም?" የሚል አናዳጅ ሃሳብ አቀረበ።

የባሰ አታምጣ! ንዴቴ ገነፈለ። "እኮ ለምን? ለምን ሲባል ነው የምንተወው? እረ ለመሆኑ በዚህ አጭር ጊዜ ውስጥ ሃሳባችሁን ምን አስቀየራችሁ? ትናንት ‹ተበታትነን መቅረት የለብንም፣ እኛ ያየነውን ችግር ታናናሾቻችን አይዩ!› ብላችሁ ስትፎክሩ አልነበር? ዛሬ ሃሳባችሁን የሚያስቀይር ምን ነገር ተፈጠረ? እስቲ በግልጽ እንነጋገር፣ ንገሩኝ!"

ዝም - ዝም። ዝምታቸው ይበልጥ እልህ ውስጥ ከተተኝ። ላሳምናቸው በብርቱ ጣርኩ። "ይህ ሁሉ ልጅ ተበታትኖ እንዲህ ሆኖ ሲቀር አያሳዝናችሁም? ሁሉም እርስ በርሱ ስለማይተዋወቅ ተጋብቶ ቢዋለድስ?"

"ተይ እባክሽ፣ የእሱ ልጆች ቢደበቁም ያስታውቃሉ። ጥቋቁር ናቸው" አሉኝ።

የብሽቀት ሳቅ ሳቅኩ። "ሁሉም ልጅ የአባቱን መልክ ብቻ ይዞ ይወጣል ያለው ማነው? የትኛው ሳይንስ ነው ይህን ያረጋገጠው? ቀልዱን

Scanned with CamScanner

ተዉት፡፡ ደግሞም ገሚሶቹ ወይም አብዛኞቹ በእያቶቻቸው ወይም በእንጀራ አባታቸው ስም እንደሚጠሩ አሳምራችሁ ታውቃላችሁ፡፡ ሌላው የዚህ ማኅበር ዋና ዓላማ ተደጋግፈን ከችግር የምንወጣበትን ብልሃት ለመፍጠር ጭምር ነው፡፡ እናንተም'ኮ በችግር አድጋችሁ አሁንም በችግር ላይ የምትገኙ ሰዎች ናችሁ፡፡ ከመካከላችን ደህና ትምህርት የተማረ እንኳን የለም፡፡ እናም እባካችሁ ዕቃ ዕቃ ጨዋታ አታድርጉት፡፡ ኃላፊነት ተሰምቶን በጽሞና እንምከርበትና ይህን የተቀደሰ ሃሳብ ዳር እናድርሰው!"

ከአፍታ ዝምታ በኋላ አሁንም ዮናስ ተናገረ፡-

"አንቺ ከእኛ በፊት ተወልደሻል፡፡ የትናየትም ካንቺ በፊት መወሰዷን አንክድም፡፡ ንግስትና ነቢዩም መሃላችን ነው ያደጉት፡፡ ነገር ግን..." ብሎ ወሬውን አቋረጠ፡፡

የዮናስ ንግግር እኔ ከተናገርኩት ጋር ምን እንደሚያገናኘው እያሰላሰልኩ ጠበቅኩት፡፡ ዝም፡፡

"‹ነገር ግን› ምን? አትጨነቅ፣ የምታስበውን በግልጽ ንገረኝ" አልኩት፡፡

ሲያምጥ ሲያንገራግር ቆይቶ "በቃ፣ ደስ አላለኝም፡፡ ይሄን ሃሳብ እርግፍ አድርገን እንተወው፡፡ ሁሉም በዕድሉ ይደግ - ሲፈልግ....!" አለ፡፡

ይሄኔ ነው ሃሳባቸውን ያስቀየራቸው ምክንያት ተገለጸልኝ ቱግ ያልኩት፡፡ "እሃ.... ገና ለገና ተዘርቶ በቅሎ ማፍራት ወዳልጀመረውና ማን እንደሚበላው ወደማይታወቀው ሃብት ልባችሁ ሄደና ነው ‹የአባታችን ልጅ ስለመሆንሽ አንክድም› የምትሉኝ? ከወንድም እህትነቱ ይልቅ ጥቅም የምታስቀድሙ ከንቱዎች ከሆናችሁማ፣ ብትፈልጉ የእኔንም እህትነት ካዱት፡፡ እናንተ እንደምታስቡት እኔ ነገሮችን ከሃብት ወይ ከጥቅም አንፃር እየመዘንኩ የምጥል የማነሳ የጥቅም ሰው አይደለሁም፡፡ ገደል ግቡ! ካዱኝ፡ እኔ በራሴ መንገድ ከእግዚአብሔር ጋር ልጆቹን አሰባስባቸዋለሁ፣ ተዉት!"

ስብሰባው ያለፋይዳ ተበትኖ ሁሉም ወደየመጣበት ሲመለስ፣ ማቴዎስ ብቻ ቀረ፡፡ "እነሱ ከተስማሙ እኔም እስማማለሁ" ብሎኝ ተቀመጠ፡፡

"እ፣ አምላኬ! አቅም ስጠኝና እነዚህን ልጆች ላሰባስብ!"

* * *

ከቅርቦቹ ወንድሞቼ ሁሉ ያ ግዴለሹ፣ ያ ጠጪው፣ ያ የተሰማውን ሳይፈራ በነፃነት የሚናገረው ወንድሜ ዮናስ በዚያው ሰሞን ጥንብዝ ብሎ ሰክሮ መጣና ቁርጤን ነገረኝ፣

"አትድከሚ እቱ፡፡ እነዚህ ልጆች እሺ አይሉሽም፡፡ ከውጪዎቹ ጋር ብትሞክሪ ይሻልሻል፡፡ በበኩሌ ዩኒቨርሲቲ ከምትሰራ ሴት የተወለዱት አየለና እህቱ ነግሬያቸው ‹እንመጣለን› ብለውሻል፡፡ በቃ እነሱ እነሱን አሰባስቢ" አለኝ፡፡

የወንድሞቼ ውሳኔ ሳምንት ሳይሞላው የተለዋወጠበት ምክንያቱ የተገለጸልኝ ዕለት እጅግ አዘኜ፣ ሞራሌም እንክትክቱ ወጥቶ ነበር፡፡ ግን ምክንያታቸው ምንም ይሁን ምን፣ የገዛ ራሳቸው ሃሳብ ወይም በጋራ ተመካክረው የደረሱበት ውሳኔ ይሆናል እንጂ የሌላ ሰው እጅ አለበት ብዬ አልጠረጠርኩም ነበር፡፡

በኋላ እንደሰማሁት ከሆነ ግን ሐቁ ሌላ ነበር፡፡ የልጆቹን ሃሳብና ስሜት ያስቀየራቸው በጉዳዩ ላይ ለዘብተኝነት ያሳየኝ አባቴ ነው፡፡

"በሃብታችሁ ላይ ሌላ ሰው ከውጭ ልታስገባባችሁ ነው፡፡ የእኔ ሃብት እንኳን ያ ሁሉ ሰው ተጨምሮበት እዚህ ላላችሁትም ያንሳችኋል፡፡ አትስሟት፣ ባዶ እጃችሁን ልታስቀራችሁ ነው ቆርጣ የተነሳችው" ብሏቸው ነው በበጐ ሀሳቤ ላይ ያመፁት፡፡

አባቴ እኔን የሚያጠቃበት ክፍተት አግኝቶ ተጠቀመበት፡፡ ሦስት አራት መኪና ስላለው፣ አንድ ፎቅም እያሰራ ስለሆነ ወንድሞቼ ይህን እንደ ሃብት ቆጥረው፣ ለዚህ የውርስ ጣጣ ሲሉ እነሱን ጭምር ለመርዳት ያቀረብኩትን ዕቅድ አከሸፉብኝ፡፡

- 7 -

ደንገዝገዝ ብሏል፡፡ ከምሽቱ 12:00 ሰዓት ገደማ ነው፡፡ ይሄ ጊዜ እኔ ቤት ላይ የሚፈጥረው ቤተሰባዊ ድባብ አለው፡፡ ትንሹም ትልቁም፣ ቤተኛውም እንግዳውም አንድ ላይ ይሰበሰብና የመጣለትን እያወራና እየተጫወተ ያውካካል፡፡ በዚህ ሰዓት ቁምነገር አይነሳም፡፡ ከዚያ ይልቅ አንዳች አስቂኝ ነገር ያደረገ ወይም የደረሰበት ሰው ርዕስ ሆኖ ይሳቃል፡፡

ተሾመ፣ ሁሉዬ፣ ወ/ሮ ላቀች...እንደ ሥጋ ከምቆጥራቸው ሰዎች መካከል ስገኝ የሚያፍነከንክ ስሜት ያድርብኛል፡፡ ይሄንን ድባብ የለመዱ አንዳንድ እንግዶችም ነበሩ፡፡ እንደወትሮው ማውካካቱ በቅቶን ሳንለያይ መካከል ላይ አንድ አደናቃፊ ነገር ተፈጠረ፡፡ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ በሥራ ምክንያት ኑሮውን ሐዋሳ ጠቅልሎ የገባው ወንድሜ ሳሙኤል በር አንኳኩቶ ገባ፡፡ ፊቱ ላይ የሚንፀባረቀው ስሜት ከእኛ ጋር የሚያዋህደው አልነበረም፡፡

"ምነው? በሠላም?" አልኩት፣ የሆነ ችግር ባይፈጠር በዚህ ሰዓት ሥራውን ጥሎ ድንገት ሊመጣ አይችልም ብዬ በመስጋት፡፡

"በሠላም ነው፣ አታስቢ" ብሎኝ በዙሪያዬ የተቀመጡትን ቃኘት ቃኘት አደረገ፡፡ በሰዎች ፊት የማይነገር ጉዳይ ይዞ እንደመጣ ገባኝና ተጨነቅኩ፡፡ እኔም በተራዬ አካባቢዬ ላይ ያሉትን የተደናገጡ ፊቶች አዳረስኩ፡፡ ሁኔታዬን በቅጡ ስለተረዱት አንድ አንድ እያሉ ከክፍሉ ወጡ፡፡

እኔ፣ ሳሙኤልና ተሾመ ብቻ ቀረን፡፡ የተሾመ ተገትሮ መቅረት ግን ትዕግሥቴን አስጨረሰኝ፡፡ ጭራሽ እዚያው እቆመበት ሆኖ ራሱን ማከክ ጀመረ፡፡

Scanned with CamScanner

"ምን ፈለግክ?" አልኩት ትዕግስቴ እየተሟጠጠ።

"ሳሙኤል ታድራስህ አይደል?" አለው ለጥያቄዬ መልስ ሳይሰጥ።

"አዎ" ብሎ ሲያረጋግጥለት ፊቱን ወደኔ አዞረና እያመነታ፡

"ሳሙኤልን ጫት ብጋብዘው ቅር ይልሻል?" ሲል ጠየቀኝ።

"እንደፈለጋችሁ" አልኩት ቶሎ እንዲሄድልኝ ብዬ። ማንም ቢሆን፣ በተለይ ወጣቶች ጫት ይቅሙ ዘንድ አላበረታታም። የሰው ልጅ የየትኛውም ዓይነት ሱስ ተገዢ እንዲሆን አልፈልግም። ተሾመም ይህን ፀባዬን አሳምሮ ስለሚያውቅ ነው ያስፈቀደኝ።

ሌላ ጊዜ ቢሆን ኖሮ ስለጫት ጉዳትነት ሰፊ ማብራሪያ ሰጥቼ፣ በረጅም ዲስኩር ካሰላቸኋቸው በኋላ ምናልባት ልፈቅድላቸው ወይም ለዛሬ ይቅርባችሁ ብዬ ልከለክላቸው እችል ነበር። አሁን ግን ትኩረቴ ወንድሜ በዚህ አጉል ሰዓት እንዲመጣ ያስገደደው ጉዳይ ላይ ነው። እናም ተሾመ ወጣ ከማለቱ በጥድፊያ ከንፈሮቼን አላቀቅኩ። ወንድሜ ቀደመኝ።

"ለብርቱ ጉዳይ ፈልጌሽ ነው የመጣሁት። የምነግርሽ ከባድ ጉዳይ አለኝ።"

"ምን ተፈጠረ? ደህና አይደላችሁም እንዴ? ኧረ ቶሎ ንገረኝ! የምን ብርቱ ጉዳይ ነው እሱ?!" ብዬ እየተርበተበትኩ ስንተባተብ፣

"ተረጋጊ እንጂ እስቲ! ተረጋጊና በጽሞና አድምጪኝ። ይህን ያህል የሚያስደነግጥ ነገር'ኮ አልተፈጠረም።"

"እሺ ለምን ፈለከኝ?"

"ምክንያቱን የማላውቀው ህመም እየተመላለሰ በየጊዜው ሲያሰቃየኝ እናቴ፣ አቢ ከምትባል ሴት ጋር አገናኘችኝ። እሷ ደግሞ ካንቺ ጋር የተያያዘ መልዕክት አስይዛ ወደአንቺ ላከችኝ።"

የኔ ጣጣ እንደሆነ አያልቅ! አሁን ደግሞ ምን ተወርቶብኝ ይሆን? መቼስ ከእኔ ራስ የማይወርድ የለም ብዬ እያሰብኩ፣

"ደግሞ አስቴር ምን አደረገች ተባለ?" አልኩት።

"ጉዳዩ አንቺን ብቻ የሚመለከት አይደለም። አቢ የነገረችኝ ላንቺም ለመላ ቤተሰቡም የሚጠቅም ወሳኝ የሆነ ነገር ነው።"

"በላ ፍጠና! ቀጥታ ወደ ፍሬ ነገሩ ግባ! ልቤ'ኮ በጭንቀት ሊፈነዳ ነው!"

"እስት፣ ምነው ብትረጋጊ። ካልተረጋጋሽ'ኮ..."

"ኧረ እባክህ ንገረኝ! ደግሞስ ይቺ አቢ የምትላት ሴትዮ ማነች?"

"ባለአውሊያ"

"ባለ አውሊያ? እሺ ምን አለችህ?"

"‹እህትህን ነገ ጧት በአስቸኳይ ይዘሃት እኔ ጋ እንድትመጣ ንገራት› ብላ አሳስባኛለች። ‹አባትህ ሲጫወትባት ነው። እሷ እናንተ እንደምታስቧት አይደለችም፤ አባታችሁ ነው እንዳትስማሙ እያደረገ

የሚጫወትባችሁ። እርስ በርስ እያናቆራችሁ ያለው እሱ ነው። እናም የአባታችሁን ነገር እየሰማችሁ ከእህታችሁ ጋር መቆራረጥ የለባችሁም። እቺን ከምንም ነገር የሌለችበትን እህታችሁን በፍጹም በፍጹም አትጡ፣ ከእሷ ጉያ አትውጡ!› ብላለች። ላንቺም ለመጪው ህይወትሽ ወሳኝ የሆነ ነገር ልትነግርሽ እንደምትፈልግና ከንግዲህ ከአባታችን ጋር ባትገናኚ እንደሚሻልም ነግራኛለች።"

በዚያች ቅፅበት ይህቺ ሴት በእኔና በአባቴ፣ በእኔና በአውሊያው እንዲሁም በመላው ቤተሰብ መሃል የተፈጠረውን ፀብ ለማብረድ የምትፈልግም የምትችልም መስላ ታየችኝ። እናም ያለ ማመንታት በጠዋቱ ከእሱ ጋር ወደቤቷ ለመሄድ ተስማማሁ።

"አንተስ ምን ተባልክ?"

"ሴት አውሊያ አለችብህ አለችኝ" አለ እገዘን ብሎ።

ቅልብሽ አለኝ። አንዳች ነገር ከሆዴ ተነስቶ ጉሮሮዬ ላይ ተቀርቅሮ ቀረ። መተንፈስ እንደተሳነኝ ሁሉ በአፍንጫዬ ትግል ጀመርኩ። ዘር ማንዘሬ የተዘረፈ ሆኖ ተሰማኝ። አንድ በአንድ ከአጠገቤ እየተነጠሉ ለመንፈስ ጭዳ ሲሆኑ ታየኝ። ማነው በራሱ መንገድ እንዲጓዝ የሚፈቀድለት? የራሱ ህልም፣ የራሱ ፍላጎት፣ የራሱ ኑሮና የራሱ ህይወት የሚኖረው ማነው? "ወይ ዘመዶቼ!" እያልኩ የተረዳሁ ያህል እዬዬ አልኩ። ዛሬ ሳሙኤል - ነገስ?

"አንተ ምን ነግረሃት ነው እንዲህ የምታስለቅሳት?" የሚል ቁጣ ሰምቼ ፊቴን ካቀረቀርኩባቸው ጉልበቶቼ ላይ አቃናሁ። ተሾመ ህፃን ልጅ የሚያክል ጫት ተሸክሞ፣ ለጥል እንደተዘጋጀ ሰው እግሮቹን አንፈራጦ በመቆም ወንድሜ ላይ በንዴት አፍጧል። "በቃ እናንተ ሰዎች ከዚያ ቤት እዚህ ቤት ወሬ እያመላለሳችሁ እሷን ማስለቀሱን አትተውትም ማለት ነው?" አለ አከለና።

"ይህ ወሬ አይደለም። ዝም ብለህ በማይመለከትህ ጉዳይ ጥልቅ አትበል!" ወንድሜም ኮስተር ብሎ በኃይለ-ቃል አምባረቀበት።

ኃይለኛ ራስምታት ተነስቶብኝ ሕመሙን መቋቋም አቅቶኝ ከተቀመጥኩበት ተነስቼ ወደ መኝታ ቤቴ ገባሁ። እነሱ ጫት ሲቅሙ አደሩ። እኔም እንቅልፍ የጣለኝ ሲነጋጋ አካባቢ ነው። ሳግ እየተናነቀኝ እስብ የነበረው አውሊያ ስለተባለው ስለዚያ አስቀያሚ የቤተሰቡ ባላንጣ ነበር።

ጠዋት ሴትዮዋ ጋ እስኮ ሄድን። ቤቷ በሰው ግጥም ብሏል። ተራችን ደርሶ እስክታናግረን ቁጭ ብለን በትዕግስት ጠበቅናት። ብዙ ሰዎች ይገባሉ፣ ይወጣሉ። ብዙ ሰዓት ጠብቀን ሲሰለቸን ወንድሜ ሰው ላከባት። ሴትዮዋ ከቆይታ በኋላ መጣች። ልብ ብዬ አየኋት። ቀይ ናት። ሲጃራ ያለማቋረጥ በላይ በላዩ ታጨሳለች። ፊቷ እንደ እናቴ ፊት

Scanned with CamScanner

ተበለሻሽቷል። "እ፣ መድኃኔዓለምዬ ጠብቀኝ! እንዲህ ወዳለ ህይወትስ አታስገባኝ!" በልቤ ፀሎት አደረስኩ።

ባለ አውሊያዋ አቢ አሁን ብዙ እንግዶች እንዳሉባት፣ ለአዳር ተመልሼ መምጣት የምችል ከሆነ ግን ሌሊቱን ሙሉ በጽሞና መነጋገር እንደምንችል ሃሳብ አቀረበችልኝ። በጤና ማጣት ሳቢያ እሷ ጋ ማደር እንደማልችል ገለጽኩላት።

"በሉ ነገ አመሻሽ ላይ ኑ። ከነገ ወዲያ ወደ እንግሊዝ ስለምበር የግድ ነገውኑ ተገናኝተን መነጋገር አለብን"

❋ ❋ ❋

በቀጠሮአችን ሰዓት ከሳሙኤልና ከሌላኛው ወንድማችን፣ ከእንድርያስ ጋር ሆነን ቤቷ ደረስን። ስንገናኝ "እኔ ቤቷ ድረስ እሸኛታለሁ" ብላ እነ ሳሙኤልን አሰናበተቻቸው።

ዛሬም እንግዶቿን እስክትሸኝ ካርታ የሚጫወቱ ልጆችን እያየሁ ለረጅም ሰዓት ከጠበቅኳት በኋላ ከቤት ይዛኝ ወጣች። "የት ይሆን የምትወስደኝ?" ብዬ ራሴን እየጠየቅኩ መገናኛ፣ ሚካኤል ቤተክርስቲያን አካባቢ ወደሚገኘው ጓደኛዋ ቤት ወሰደችኝ። እዚያው ራት በልተን ስንነሳ "ወደ ዘፈን ቤት ብንሄድ ቅር ይልሻል?" ስትል ፈቃዴን ጠየቀች። ደስተኛ ባልሆንም በእሺታ ራሴን ነቀነቅኩ።

ከጓደኛዋ ጋር በተለያዩ ምሽት ቤቶች ሲጠጡና ሲጨፍሩ ቆዩ። ከአንዱ ወደ አንዱ ምሽት ቤት በወሰዱኝ ቁጥር እኔ ጥግ ይዤ ከመቀመጥና እነሱን ከመመልከት በቀር ከመጠጡም ከጭፈራውም ምንም ዓይነት ተሳትፎ አልነበረኝም። ሰዓቱ እየገፋ ሲሄድና "ይቺ ሴትዮ ምን ማድረጓ ነው?" እያልኩ መናደድ ስጀምር፣ አንድ መጠጥ ቤት ደረስን። መጠጧን እየተጎነጨች፣ በአንድ እጇ ጣቶች መሃል የያዘችውን ሲጃራ እየማገች በተለቀቀው የቴፕ ሙዚቃ ትንሽ ከደነሰች በኋላ ወደእኔ መጣች። "ይቅርታ፣ ኮሪደሩ ጋ ሆነን እንጫወት" ብላኝ ወደ አንዱ ጥግ ወሰደችኝና እንደተቀመጥን ወደ ጉዳያችን ገባን፦

"እነዚህ ልጆች ችግር ላይ ወድቀዋል" ብላ በወንድሞቼ ላይ እየደረሰ ያለውንና ወደፊት የሚደርስባቸውንም ችግር ተረከችልኝ። "አባትሽን አትመኚያቸው" አለችኝ ለጥቃ። ስለአባቴ የሰማችውንም የምታውቀውንም ጨምራ አወጋችኝ። "ልጆቹ እንደነገሩኝ አባትሽ የሚንቀሳቀሱት በተነገራቸው ትንቢት መሰረት ነው"

"ይሄ ‹ትንቢት›፣ ‹ትንቢት› የሚሉት ነገር አልገባኝም። ከእኔ ጋር ምን እንደሚያያይዘውም እስካሁን ግልጽ አልሆነልኝም" ስላት፣

"አባትሽ ‹አውሊያው አንተን ከድቶ ወደእሷ የሚሄደው በእሷ ዘመን ነው፣ እሷ ናት የምታጠፋህ› የሚል ትንቢት ተነግሯቸዋል። ይሄ

ነገር አሁን እንዳይፈፀም ስለፈሩ አንቺን እንደጠላት መመልከት ጀምረዋል። ስለዚህ ከእሳቸው ልትጠነቀቂ ይገባል። እንደልማድሽ አትመኚያቸው። የፈሪ ሰው ዱላ ዓይን የለውም" በብርቱ አስጠነቀቀችኝ።

"ይህ እንዴት ይሆናል?! አባቴ'ኮ ያን ያህል አይጠላኝም። ሁሌ እሷን የሚያክል ልጅ የለኝም'ኮ ነው የሚለው። ዮናስንም እንደኔ ይወደዋል። ዮናስ ይሙት ብሎ'ኮ ነው የሚምለው። ይህ እውነት ሊሆን አይችልም!... አንቺ እንዴት አወቅሽ?"

"ወንድሞችሽም ሆኑ እናታቸው ይህን ነገር አሳምረው ያውቃሉ። ፈርተው ይሆናል እስካሁን ያልነገሩሽ" አለችኝ እቅጩን። "እና እኔ በበኩሌ ከአባትሽ እንድትርቂ ነው የምመክርሽ። ጠንቀቅ ብለሽ ዕድሜሽን ካስረዘምሽ ከራስሽም አልፎ ለእኛም የምትተርፊ ነሽ።"

"እንዴት ነው የምጠነቀቀው?" አልኳት ቢጨንቀኝ።

"ቢቻ ምስጢሩን እውስጥሽ ቀብረሽ ያዥው። አውሊያው የሚልሽንም አሟይ። እንደኔ እንደኔ የመጣብሽን በጸጋ ብትቀበይ ይሻልሻል። አለዚያ ዕድሜ ልክ ከህሊናሽ የማይጠፋ ችግር ይደርስብሻል!"

"ታስተካክልልኛለች ስል ታስፈራራኛለች እንዴ! አሁን እየደረሰብኝ ካለው መከራ የከፋ ምን ሊመጣብኝ ይችላል?" አልኩ ለራሴ።

"ሞኝ አትሆኚ" ብላ ስትጀምር ሃሳቤን የሰማችብኝ መሰለኝ ተሳቀቅኩ። "ሞኝ አትሁኚ። አውሊያ የማይጋፋት ባላጋራ ነው። አንዲት ልጅ እንዳለችሽ ሰምቻለሁ። በእምቢታሽ ሰበብ እሷን ልታጪ ትችያለሽ። እኔ ልጄን ያጣሁት በአውሊያው ምክንያት ነው። ይህን ሲጃራ የጀመርኩት በቅብጠት ሳይሆን በልጄ መቀጠፍ በደረሰብኝ ጥልቅ ሀዘን ሳቢያ ነው። እንዲህ ስጨፍር ስታይኝ ደስተኛ ልመስልሽ እችላለሁ። እኔ ግን ከልጄ ህልፈት ወዲህ የተደሰትኩበት ቅፅበት የለም። አንቺም በዚህ ሰዓት ከዚህ የተሻለ ምንም አማራጭ የለሽም..."

"ልጄን? ልጄን... አይሆንም! እኔው እበቃዋለሁ!" መሬቱ ላይ ተንበረከኩ። እሪታዬን አቀለጥኩት። በጠጪውና በሙዚቃው ጩኸት ምክንያት ከእኔና ከአቢ ጆሮ አልፎ ባይሰማም፣ እሪታዬ ጉሮሮዬን ሊዘጋው ተቃርቦ ነበር።

"እኔ'ኮ ሰርቼ ማደር ነው የምፈልገው" አልኳት በሳግ በሚቆራረጥ ድምፅ።

"ታድያ ምን ችግር አለው? ይረጋጋልሽ እንጂ ራሱ ሠርቶ ያበላሽ የለ። ይህም'ኮ ሥራ ማለት ነው።"

‹እረ እኔ እንዲህ ያለ ሥራ ለጠላቴም አልመኘው› ልላት አስቤ ባለአውሊያ መሆኗ ትዝ ሲለኝ ለትንሽ ከምላሴ ጫፍ መለስኩት።

"ደግሞ የአንድ አባት ልጆች አሰባስባለሁ የምትይውንም ነገር ተይው፣ አሁን ጊዜው አይደለም። ወደፊት ትደርሺበታለሽ። በተረፈ እንግሊዝ አገር ደርሼ በቅርቡ እመለሳለሁ። የዚያኔ እንገናኛለን።"

Scanned with CamScanner

የነገረችኝ ነገር ለብዙ ሰዓት በተቀመጥኩበት አደነዘዘኝ:: በፈሪነቴ ላይ ሌላ ከባድ ፍርሃት ጨመረብኝ::

ለመወሰን እንዲያግዘኝ ብላ ነው መሰል፣ ከዕለታት አንድ ቀን ካሳሁን በተባለ ወንድሟ በኩል ሳዑዲ ዓረቢያ ደርሰው ከመጡ ሃጂዎች ጋር አገናኘችኝ::

"ከተመረቀ ይታሰራል፣ ይታገዳል የሚል ነገር አለና... ለምን አታሳግዱልኝም? ለምን አታስሩልኝም" ብላቸው እነሱም ልክ እንደ አቢ ቁርጡን ነገሩኝ፤

"የሚቻለው በፊት ነበር:: አሁን ግን ፍንጭ ሰጥቷል፣ አንድ ጊዜ ምልክት አሳይቷል:: አውሊያ አንዴ ምልክት ካሳየ ደግሞ ራሱ በቃኝ ካላለ በቀር በምንም ዘዴ አይመለስም:: አምልጦ የመጣ አውሊያ ነውና አይቻልም" ብለው ተስፋ አስቆረጡኝ:: አውሊያውን እንዳመጣጡ መቀበል እንዳለብኝም አሳሰቡኝ:: ሳልቀበለው ብቀር ስለሚያደርስብኝ ችግርም አስገነዘቡኝ:: በአባቴና በእኔ መሃል ለተፈጠረው ችግር መሠረቱ ትንቢቱ ብቻ ሳይሆን አባቴ ሳይሞት የእሱ አውሊያ ወደእኔ መምጣቱ መሆኑን ጭምር አስረዱኝ::

- 8 -

አሁን እንዳለኘኝ የማልመራው፣ እንዳቀድኩት የማላስገዛው አጉራ ዘለል ህይወት ውስጥ ነኝ:: ዕጣ-ፈንታዬ የማልታገለው መንፈሳዊ ኃይል እጅ ላይ ወድቋል:: ጤናዬ ተናግቷል፤ ተገሳቁያለሁ፤ ድንገት ይጥለኛል:: ይሁን! ይሄን እችለዋለሁ:: በኔ የመጣ ነገር ሁሉ አይከብደኝም:: ግን የአውሊያው ማስፈራሪያ ይሄ ብቻ አይደለም:: ልጅን፣ ዳግም የማልተካትን አንድያ ልጅን ልነጠቅ እንደምችል ይነገረኛል:: ልጅ የማታወላዳ ወጥመድ ሆነችብኝ:: ባለአውሊያዋ አቢ የኔ ማስፈራሪያ ልምጭ ነች:: የሚሆነው ከመሆን ሳይዘል ልጇን አጣች፤ የዘላለም ደስታዋን ተነጠቀች... እኔም እንደዛ....

ይዘገንናል:: እንደሚፈልገው ካልሆንኩ የሚሆነውን ከመሆን አልመልሰውም:: ተስፋዬ ትቢያ፣ ህልሜ ሲነጋ የማይገኝ ጠል ሆነ:: ዓለሜ ተመሰቃቀለ፣ ደርዙን ሳተ:: ፀሐይ ከመጥለቅ ወደ መፈንጠቅ እንደምትጓዝ ያህል ሁሉም ነገር ከህግ ውጭ ሆነብኝ:: በንግድ ላይ እመሰርተዋለሁ ብዬ ተስፋ የጣልኩበት የወደፊት ህይወቴ እላዬ ላይ ተደነባ:: ያለ አውሊያው ፈቃድ አንዲት ጋት የማልንቀሳቀስ እስረኛ ሆንኩ:: በቅዥት የሆነ ነገር አስጨንቆ ይዟችሁ አንዲት ቃል እንኳን ለማውጣት ተቸግራችሁ ታውቃላችሁ? እንደዚያ ነው የሆንኩት:: ቀኑን ሙሉ ምግብ ያላገኘ ረሃብተኛ አስቡ፤ አጠገቡ ዳቦ አለ፣ እጅ እግሩ በገመድ ተጠፍሮ አፉ በጨርቅ ተለጉሟል:: ይህ ሰው የተፈቀደለት ከዳቦው ጋር መተያየት ብቻ

ነው:: ህልሜ... ህልሜ... ህልሜና እኔ ሰውየውንና ዳቦውን እንመስላለን:: መስራት ሳልጠግብ፣ ዕረፍት ሳያስገኝ በግድ እንድቀመጥ ተፈርዶብኛል:: አንዳንዴ በዕጣ-ፈንታዬ ላይ አምርሬ አለቅሳለሁ፣ ፍርጃዬ ላይ አምፃለሁ:: ግን ለምን? እላለሁ:: ግን ለምን ለዚህ ፍዳ ታጨሁ? ስለደሜ፣ ስለዘሬ የምከፍለው ዕዳ ነው?

አይደለም፤ አንድ ጊዜ እንደማስታውሰው እማዬን ስለእናቴ ጠይቄያት ነበር:: "በዘር የመጣባት ‹ህመም› ይሆን?" ብዬ::

እማዬ የአሻሮው ጭስ ካጨናበሳት በኋላ ዓይኗ ጠርቶ አይቼ አላውቅም:: ዘወትር ተነፋርቆ ስታለቅስ የምትኖር አስመስሏታል:: በነጠላዋ ጫፍ አባበሰችና እንዲህ አለችኝ...

"... ኧረ እኛ በዘራችንም የለብን:: እኔ ነኝ... በገዛ አፌ ልጅ ላይ የመጣሁብት::"

"እንዴት?"

"‹የአፍ ወለምታ በቅቤ አይታሽም› አሉ:: አመለጠኝ፣ አመለጠኝ ልጅ"

"ጉኮ እንዴት?"

"በወቅቱ ሁለተኛ ፖሊስ ጣቢያ አካባቢ እንኖር ነበር:: ከፊት ለፊታችን አንዲት ደሳሳ ጎጆ አለች:: እዚያ ውስጥ ባለ አውሊያ ይኖሩ ኖሮ አንፋሽ አጉንባሹ ይመላለሳል:: ሰው ይገባል፣ በዓይነት በዓይነቱ መኪና ይቆማል:: ጎጆዋ ከአቅሟ በላይ እንግዳ ታስተናግዳለች:: አንድ ቀን ወደ ስደተኛው መድኃኔዓለም ስመሄድ በዚያ ሳልፍ ሰዎቹን አይቼ ብስጭት ተሰማኝ:: አልጉመጉምኩ:: ‹አፈር ብሎ እቴ! አፈር ያብላችሁ! ምናለ ወደ ቤተእግዚአብሔር ሄዳችሁ ብትሰግዱ?› መቼም ተናገርኩ ከማለት እንደዚህ አለብኩ ማለት ይቀላል:: ይሄንን ለማንም አልተናገርኩም::

"ከቤተክርስቲያን እንደተመለስኩ ሥራ ሥራዬን ስል ቆይቼ ገና እረፍ ከማለቴ አንዲት ሴት ትመጣና ወደ ባለውቃቢው ቤት እየጠቆመች ‹እኔ እርሻዬ የምላስ እርሻ ነው፣ እንደምታይው ሌላ እርሻ የለኝም:: ለምን ትነኪኛለሽ? ምላስ የሚያመጣው ነገር አይበርድም:: ዕዋሽን ይዘሽ ስትገቢ ያኔ እንገናኛለን ተብለሻል› አለችኝ::

"እኔ ነገሬም አላልኩት:: ጉዳዩ የተከሰተልኝ ልክ በወሩ ዕዋዬን ይዤ ቤቴ ስገባ ነው:: ዕለቱን እናትሽ ታማ ሰዎች እያንዘላዘሉ ታቅፈው አመጡልኝ..."

ፀጥታ:: አውሊያ ሊለካ የማይችል ኃይል ያለው ሆኖ ተሰማኝ:: በየአንዳንዱ አፍ (ኧረ እንደውም ልቦና) ላይ ተለግቶ የሚያዳምጥ ተከታታይ:: ነፃነት አልተሰማኝም:: ያለሁበትን ተጠራጠርኩ:: እማዬ ዳግም ዓይኖቿን በነጠላዋ ጫፍ አብሳ ንግግሯን ቀጠለች:: እናቴ አፏ ተለጉሞ፣ እጅ እግሯ ታስሮ ለወራት መፍትሔ ሳይገኝላት ቆየች::

"ከዛስ?"

Scanned with CamScanner

"ከዛማ፣ ጨንቆን መፍትሔ ይገኛል የተባለበትን ሁሉ እያሰስን ስንንከራተት ከዚያ ከአውሊያ ቤት መላክተኛ መጣብን..."

"መላክተኛው ምን አለ?"

"ጉ ነዋ። እኔ እዚያ ቤት አልሄድም" ብዬ አገደድኩ። አልሄድኩም። አንድ ቀን ወርቂ የምትባል ሠራተኛዬ 'እማዬ፣ አንድ ጊዜ ከዚያ ቤት መልዕክት ተልኮብንም አልነበር?' አለችኝ።"

"'እና?' አልኳት ወርቂን።"

"'ለምን እባ አትወስጅምና አትሞክርም?' አለችኝ። የተናገረችው ስለሆነ ስታምሰለስል የቆየችበት እንደሆነ አወኩ። ድንገት ጠረጠርኩ። ቢጨንቀኝ እሺ አልኳትና ተያይዘን ሄድን። 'የታያትንም ዕለት ነይ ስልሽ መጥተሽ ቢሆን ኖሮ መልስ እነግርሽ ነበር። አሁን ግን መልስ የለኝም' ብለው አውሊያው መለሱኝ።"

የዚያኔ ነው እማዬ ብርክትን ቂራ አካባቢ የሚገኙ ባለአውሊያ ቤት ወስዳ ያስቀመጠቻት። እዚያ አውሊያ ቤት ስትሄድ መጀመሪያ የተነገራት ብትሽ ፊት ለፊት የነበረውን አውሊያ ሳይደርስብኝ ደርሰሽበታልና መጋቢ ያለ አውሊያ እንደሚያድናት ለእማዬ ነገሯት። እነ እማዬም በጥቆማው መሰረት እያጠያየቁ ብርክትን ወሰዷት...

... እናቴ እዚያው ተቀምጣ ለውጥ እያሳየች ስትመጣ አውሊያው "ልብስ ግዙላት፣ ቀሚስ አስፉላት፣ ያለው ነገር ይስተካከልላት፣ ይሹማት ይሸልማት። በምትሾምበት ሰዓት ጎጆ ቤት ሰርታችሁ የምትባሉትን ነገር ታደርጋላችሁ" አላቸው። እነእማዬም "ትዳንልን እንጂ የተፈለገውን ሁሉ እናደርጋለን" አሉ። በትዕዛዙም መሰረት እነ እማዬ ግቢ ውስጥ ጉጆ ቤት ተሰርቶላታል። ጎጆው ቡና የምታፈላበትና የተመረቀችበትን ልብስ የምታስቀምጥበት ነው።

ገና ልጅ ሳለሁ እናቴ እዚያ ጉጆ ውስጥ ቡና ስታፈላ ትዝ ይለኛል። አካኋኗ ሁሉ አይረሳኝም። እንደ ትናንሽ ፀሐዮች የሚያበሩ ስኒዎቿን አልጋ የሚያክል ረከቦት ላይ ደርድራ ከወገቧ ቀና ብላ ትቀመጣለች። በቀጭኑ የተጠለፈ የጨሌ ጥብቆዋን ለብሳ የአንገት ልብስ ትከሻዋ ላይ ጣል ታደርግና በስስ ነጠላ ትሸፈናለች። እንሶስላዋ እጇን ካልበሰለ ሸክላ የተበጀ አስመስሎታል። ስልክክ ያለ፣ በማድያት የተጠበሰ ፊቷ ላይ ስሱ ነጠላ ጉም መስሎ ያንገርብባል።

ቤተዘመድ ያጉነብሳል፣

እናቴ ምርቃቷን ታወርዳለች።

"አሜን! አሜን! አሜን!"

ምርቃቷ ከፍጥነቱ ብዛት ከአሜኑ ይቀድማል። ሙቀቱ፣ ጭሱ፣ ስንደሉ፣ ቡናው፣ ጫቱ... ተደባልቆ ልዩ ስሜት ይሰጣል። ይሄን ሁኔታ እስከቅርብ ጊዜ ድረስ ተደጋግሞ በህልሜ አየዋለሁ።

በአባቴም በኩል የአውሊያ ዘር እንደሌለብኝ አውቃለሁ። አባቴ በወጣትነቱ ወታደር ነበር። በአባቴ ጉጃሜ፣ በእናቴ ደግሞ ወሎዬ ነው። "እሰሁ! እሰሁ" ያለ አፍላ ወታደር። ከመሳሪያ ጋር ሲገናኝ ሰማይን ዝቅ የሚያደርግ የሚመስለው። አንድ ጊዜ መሳሪያውን ይዞ በረሃ ለበረሃ ሲንከራተት ድንገት አንድ አንበሳ ብቅ ይልበታል። አንበሳው አመጣጡ ሊተናኮለው እንደሆነ የገባው አባቴ በፍጥነት የተቀባበለ መሳሪያውን መልሶ ተኮሰ። አንበሳው የተመታ አልመሰለም። ግን ፍጥነቱን ቀንሷል። አባቴ ዳግመኛ ለመተኮስ መሳሪያውን ሲያቀባብል ለካ አንበሳው ተመትቶ ኖሮ ፍጥነቱን ቀንሶ ቀንሶ በመጨረሻ ክንብል ይላል። እንግዲህ አባቴ ደንግጦ ነው ይባላል፣ ራሱን ስቶ ወደ እናቴ ቤት ያመጡታል። የአባቴን እናት የማውቃቸው አልጋ ላይ ከዋሉ በኋላ ነው። እንደ እናቴ ሁሉ እሱም ወደ አውሊያ ቤት እስኪወስዱት ድረስ ራሱን አያውቅም ነበር። መናገሻ ማሪያም አካባቢ ያሉ አንድ ኦሮሞ ባለአውሊያጋ ሄዶ ለረጅም ጊዜ ይቀመጣል። ከዚህ በኋላ ነው ከአውሊያው ጋር ተስማምቶ በባለአውሊያው ምሪት ሩፋኤል አካባቢ የሰፈረው።

የአውሊያ ማደሪያ የሆንኩት በዘር ሳይሆን በፍርጃ ነው እላለሁ።

ከአውሊያው ጋር መስማማት ተስኖኝ በፍራቻ ውስጥ በምዋልልበት በዚህ ሰዓት ይብስ ብሎ በላዬ ላይ መፍረድ ጀመረ። ቀደም ሲል የሬሳ ሳጥን መስሎ የሚቀፈኝ የመጋረጃ ጎጆ ውስጥ ገብቼ ራሴን አገኘዋለሁ። እንዴት? እንዴት? የቤቶቼ ሰዎች መጋረጃውን አዘጋጅተው ግቢ ያሉኝ ቀን'ኮ ተጣልቻቸዋለሁ።

"እንኳን አሁን ወልጄም አልተሸፋፈንኩ" ስል አፍጥጬባቸዋለሁ። አሁን ማን እያንደረደረ ከተተኝ? ራሴን እስካውቅ የሆነውን አላስታውስም። አውሊያው ይፈርዳል። ፈርዶ ገለል ይላል። በጨርቅ ግርዶሽ ውስጥ ራሴን አገኘዋለሁ። የቤቴን ሰዎች ስጠይቅ "ስትለማመኚ ድምፅሽ ማማሩ" ብቻ ይሉኛል። ኋላ ላይ ስለሁኔታዬ ለማወቅ መጓጓት ጀመርኩ። "ለምን ድምጼን በቴፕ ቀድታችሁ አታስደምጡኝም?" ስል እጠይቃቸዋለሁ። "አውሊያው አልፈቀደም፣ ሲፈቅድ ቀርፀን እናሰማሻለን" ይሉኛል።

በአስደናቂ ፍጥነት ወሬው አካባቢው ላይ ተነዛ። ስለአውሊያው የሰሙ ሰዎች ቤቴን ሙጥኝ ማለት ጀመሩ። ሳልፈቅድ "ባለአውሊያዋ" የሚል ተጨማሪ መጠሪያ ተሰጠኝ።

እኔ ግን "ባለአውሊያነቴን" እስካሁን አልተቀበልኩም። የቤቴ ሰዎች "ሰው መጥቷልና ወጥተሽ አነጋግሪ" እያሉ እኔን መነትረካቸውን ገፍተውበታል። እኔ ደግሞ በእምቢታዬ በመጽናት እነሱን ማስቸገሬን ቀጥዬበታለሁ። "አንቺ አልሄድሽባቸው፣ እነሱ ራሳቸው ፈልገው መጡብሽ እንጂ" ይሉኛል ሊያለሳልሱኝ። ከድሮ ጀምሮ ቡና ሳፈላ በምወደው ሥርዓት ሲያደልሉኝ ያላሰለሰ ጥረት ያደርጋሉ። በተለይ የረከቦቱ ዙሪያ

Scanned with CamScanner

በከረሜላ፣ ኬክና አይስክሬም ነጌጠ፣ በጽኑ ታምሜም ቢሆን ቡና ከማፍላት እንደማልመለስ አሳምረው ስለሚያውቁ፣ እነዚያን ነገሮች ገዝተው ያዘጋጁና "እባክሽ ነይ ቡና አፍይልን" ብለው ይጠሩኛል፡፡ ታድያ ልክ ቁጭ ብዬ ቡና ማፍላት ስጀምር እንደ ድንገተኛ ዝናብ ከሰማይ ዱብ ዱብ ያሉ ይመስል ሳላስበው ሰዎች በዙሪያዬ ሰብሰብ ብለው ይከቡኛል፡፡ ያኔ ጀነጫ ጉኔን ተንተርሰው ለፍላጐታቸው እንዳመቻቹኝ ይገባኛና የማጀን በሻሽ እሸፍናለሁ፡፡

እንደዚያም ሆኖ አንዳንዴ እነሱ እንደሚፈልጉት ልሆንላቸው አልቻልኩም፡፡ እንዲያውም በዙሪያዬ የተሰባሰቡት ሰዎች ላይ እያጉረጠረጥኩ "ለምን መጣችሁ?" ብዬ እጮሃለሁ፡፡

"ለመፈወስ፣ ከበሽታችን ለመዳን ስንል ነው የመጣነው፣ ጌቶቼ! ይሉኛል ሽቁጥቁጥ ብለው እየተንበረከኩና ከፊት ለፊታቸው ያለውን መሬት እየሳሙ፡፡

የባሰ ቱግ እላለሁ፡፡ "ለምንድነው ይህን ተራ መሬት የምትስሙት?!"

ማን ወንድ ነው ከመሃከላቸው ደፍሮ መልስ የሚሰጥ! ትንፋሻቸውን ውጠው ጸጥ፣ ረጭ፡፡ መርፌ ቢወድቅ ይሰማል፡፡ እነዚህ ሞኞች እግዚአብሔር ፊት ቢቀርቡ እንኳን የዚህን ያህል ይሽቆጠቆጣሉ ብዬ አላስብም፡፡ ነገራቸው ሁሉ እንደነሱ ፍጡር መሆኔን የዘነጉ ያስመስላቸዋል፡፡

"ወደ እግዚአብሔር ቤት ሄዳችሁ ቤተክርስቲያን ተሳለሙ፡፡ ይህን ተራ መሬት መሳሙ ለምን አስፈለገ? ያው እናንተው ቤት እንዳለው ይሄም ተራ መሬት ነው፡፡ ደግሞስ ከበሽታችን ለመፈወስ ብለን ነው የመጣነው ስትሉ አታፍሩም? አዳኙ አንድዬ ብቻ ነው፡፡ ሌላው ሁሉ እኩል እንደናንተ ደካማ ፍጡር ነው፡፡ በቅዱስ ቃሉ ‹እናንተ ሸክማችሁ የበዛ ኑ ወደ እኔ› ማለቱን ከእናንተ መሃል ሰምቶ የማያውቅ ሰው አለ?… እንግዲያውስ እሱ ዘንድ ሂዱ፡፡ ፈዋሹ፣ መሃሪው፣ አዳኙ፣ ፈራጁም እሱ ነው - እሱ ብቻ!"

እነዚህ ሰዎች ሞኞች ብቻ አይደሉም - ጆሮአቸው ራሱ በቅጡ የሚያዳምጥ አይመስለኝም፡፡ ወይስ የሚሰሙት ተቃራኒውን ነው? አሁንም "ክርስዎ ፈቃድ አንወጣም፣ ለቃልዎ ታዛገሮች ነን" እያሉ አንዲት ቃል በተናገርኩ ቁጥር ከፊት ለፊቴ ያለውን መሬት መሳማቸውን፣ ጉንበስ ቀና ማለታቸውን፣ ሰጥ ብለው መስገዳቸውን ቀጥለውበታል፡፡ ለነገሩ "ባለ አውሊያዋ" ተብዬ በዚያ ቦታ ላይ ሆኜ በንቃት ሳጤነው እንደ አዲስ ክስተት ሆኖ አስገረመኝ እንጂ ከህፃንነቴ ጀምሮ በአባቴ ቤት ሳየው የኖርኩት፣ የለመድኩት ድርጊት ነው፡፡

በዚህ ሁኔታ ሰዎች የእኔን አውሊያ ፈልገው በር ባንኳኩ ቁጥር ስቆጣና ሰዎችን ስገስጽ ቤተኞቼ ወደ ጆሮዬ ጠጋ ይሉና "አሁን ብቻ አንዴ አናግሪያቸው፡፡ ላንቺም ቢሆን አነጋገሪ ስትባይ ያነጋገርሽ እንደሆን ነው

ሀገና የሚታገድልሽ፡ እንዲታገድልሽ ትፈልጊ የለ?" በማለት ከቀጣዩ ሰከን ብዬ ከአውሊያው ጋር ለመስማማት እንድሞክር ያግባቡኛል፡፡

ቤቱም የማይመጣ የሰው አይነት የለም… የማይወራ የችግር አይነት የለም… የማይቀርብ ምስጋናና ፀሎት የለም… የማይነገር የበሽታ አይነት የለም፡፡ አንዳንድ ጊዜ የበሽታውን ብዛት እያሰላሁ ይታከተኛል፡፡ ይሄ ሁሉ መዓት ስለምን የሰው ልጅ ላይ ዘነበ? እላለሁ፡፡ አንዳንድ ጊዜ ደግሞ በሁኔታው ቀልድ ቢጤ ይሰማኛል፡፡ ቤቴ ብዙ እስፔሻሊስት ሐኪሞች ያሉባት ጠባብ ሆስፒታል ትመስለኛለች፡፡ ዐይን… ማኅጸን… አገር… እጅ… ቆዳ… አጥንት…

ብዙ ጊዜ ግን እራሴን ሳውቅ ስለተጨነቁት ይጨንቀኛል፡፡ ስለታመሙት ያመኛል፡፡ መፍትሔ የምሰጣቸው ከሆነ ምናባቱ… በማለት ሸሽው ብዬ መግባት ያሰኘኛል፡፡ ከቀን ወደ ቀን መፍትሔ በሚፈልግ መከራ እየተቋጥኩ ሄድኩ፡፡ የመንፈስ መከራ… የሥጋ መከራ የተሸከሙ ሰዎች ቤቴን እኔን ከብበው ይውላሉ፣ ያድራሉ፡፡

ያለ ፈቃዴ፣ ያለ ፍላጎቴ፣ ያለ ምኞቴ በሁኔታዎች አንሸራታችነት ቤቴ የአውሊያ ቤት ሆነ፡፡ "ተፈወስን" የሚሉ ብዙ ገፀ-በረከት ያመጣሉ "ችግራችን ተላቀቅን" የሚሉ ስዕለት ያስገባሉ፡፡ "ሰላም አገኘን" የሚሉ አስራት ይሰጣሉ… ልግስናቸው ገደብ አልባ ነው፡፡ አንዳንዴ የሰው ልጅ ልግስና ከምን ይመነጫል? እያልኩ እጠይቃለሁ፡፡ ጣታቸውን ቆርጠው ለመስጠት ወደኋላ አይሉም፡፡ ግን ለምን? ፍርሃት ነው? ፍስሃ ፍለጋ ነው? እርፊት ለማግኘት ነው? መልስ አጣለታለሁ፡፡

ቀስ በቀስ ተቃውሞዬ እየደበዘዘ፣ እንደፈለጉት መሆኔ እየጐላ መጣ፡፡ ቤቴ የአዲስ ጎጆ ወጪ አውሊያ መፍረጃ ሆነ፡፡ ለአዲስ ጎጆ ወጪው አዲስ ጀበና ተዘጋጀ፣ አዲስ ረከቦት ቀረበ፣ አዳዲስ ስኒዎች ተደረደሩ፣ አዲስ ጊርጊራ ተሰየመ፡፡ እኔ የምጠጣበት ልዩ ስኒ ተለየ፡፡ ስር ስሬ፣ በሚሉ ላይ ሁሉ የበላይነቴ ተረጋገጠ፡፡

ባለአውሊያ ያለው፣ ያደረገው፣ የሆነው ሁሉ ትክክል ነው በሚሉ ሰዎች ተከበብኩ፡፡ ባለአውሊያ ሲያፈጥ አይፈጠጥበትም፣ ሲቆጣ አይመለስለትም፣ ሲያንጓጥጥ ለምን አይባልም፣ ሲቀጣ ምክንያት አይጠየቅም፡፡ እዚህ ነገር ውስጥ ሁሉ ዋኘሁ፡፡

የአውሊያ መንፈሳዊ ጠለፋ በአስገዳጅነት ተጀምሮ ቀስ በቀስ ሲገቡበት ግን እየላላ የውዴታ ድርጊት ይመስላል፡፡ ነገር ግን መቼም ይሁን መቼም ባለአውሊያው ከግዴታ ወደግዴታ እንጂ ወደውዴታ አይሸጋገርም፡፡ ከጥልቅ ወደጥልቅ እንደ ረግረግ ይሰምጣል፡፡ እኔ በመጀመሪያ በጤናዬ ተጠመድኩ፣ ከዚያ በልጄ ተጠለፍኩ፡፡ ከአውሊያ ጋር መስማማትን በመሻት እየተሳብኩ ሄድኩ፡፡ ከዚያ የበለጠ ምን የምመኘው አለ? ከአውሊያው ጋር ተስማምቼ አጉል ሰዓት ላይ እየተነሳ አጉል ቦታ ላይ ከሚጥለኝ በሽታዬ ለመገላገል በህመሜ ሰዓት የማልሆነው የለም፡፡ በተነሳብኝ ቁጥር ደም

Scanned with CamScanner

ከሚያስተፋኝ፣ ሴሊት ሴሊት ቤንዚን ተርከፍክፎ ክብሪት እንደተጫረበት የማገዶ እንጨት በንዳድ ከሚያርደው የሰውነቴ ቃጠሎ መገላገል ከኒ በላይ ከቶ ማን ሊመኘው ይችላል? በፊት የሰውነቴን ንዳድ ለማብረድ ወደ ዒንዒው ስመላለስ እንቅልፍ አጥቼ ሌቱን አነጋው አልነበር::

ቀስ በቀስ አውሊያውን እየተቀበሉ ሲኬድ ይሄ በሽታ ይለዝባል:: ነፃነት የተገኘ ይመስላል:: ግን ሽምቁቁው ይጠብቃል እንጂ አይለቅም:: ምናልባትም ዛሬ አዲስ የሆኑት ጅበናና ጊርጊራ ወደፊት ይደረጁና የማይጣሉ ለዘር ማንዘር የሚወረሱ ይሆኑ ይሆናል - ሰምጦ መቅረት::

ብዙ ስም ያላቸው አውሊያዎች እንዳሉ ተነግሮኛል:: ለምሳሌ "አዳኝ ወርቁ" የሚባል አለ:: ደግ ነው ይባላል:: የሙስሊም ስም ያለው ደግሞ አለ:: "ዓብዱልቃድር ጀላሉ" ይሰኛል:: ሌላም ብዛት ያላቸው አውሊያዎች በየቋንቋውና በየኃይማኖቱ ተደልድለው አሉ:: እኔን የገጠሙኝ "አዳኝ ወርቁ" እና "ዓብዱልቃድር ጀላሉ" ናቸው:: አዳኝ ወርቁ ሲመክረኝ አደምጠዋለሁ:: ድምፁ በጣም ያምራል:: አድሎ አያውቅም - መርቆኛል:: ሌላኛው "ዓብድልቃድር" የሚባለው ንግግርም ብዙ አያበዛም:: ድምፁም እንዲሁ የተለየ ነው:: ለኔ ጥሩ አይደለም:: "አዳኝ ወርቁ" ሲቀርበኝ ብቻ ነበር ደህና የምሆነው:: "የአዳኝ ወርቁን" ዘየራ እናቴም ትወደው ነበር:: እኔም እወደዋለሁ:: ነገር ግን እንዲህ ያለው ድርጊት የእናቴን ስቆቃ ስለሚያስታውሰኝ ሁሌም ቢሆን እንደተረበሽኩ ነው::

እናቴ የሰው ልጅ፣ እንኳን በዓይን በብረቱ አይቶት በጆሮው ሰምቶትም በማይዘገንነው ስቃይ ውስጥ ስላለፈች እጅግ ታሳዝነኛለች:: በዚያ ክፉ ደግ መለየት በማልችልበት ስጋ ዕድሜ ላይ ሆኜም ስቃይዋ በጣም ያስቃየኝ ነበር::

በወቅቱ በግምት የ15 ወይም የ16 ዓመት ልጅ እሆናለሁ:: አፍንጮ በር፣ አያቴ ቤት አካባቢ አንዲት ልጅ ታማ "የጴንጤ ፀሎት አዳናት" ሲባል እሰማለሁ:: ስሮጥ ሄጄ አያቶቼ ተሰብስበው በተቀመጡበት "የእገሌ ልጅ እኮ ዳነች! ለምን እቴቴንም አንወስዳትም?" አልኩ:: መጥፎና አስደንጋጭ ነገር የተናገርኩ ይመስል ሁሉም አንድ ላይ ጮሁብኝ:: ምን ነካቸው? እናቴ እዚያ ሄዳ ከበሽታዋ ስትድን የማየት ጉጉቴ ኃይለኛ ስለነበር የአያቶቼን ጩኸት ወደ ጎን ብዬ ቀጥታ ያመራሁት እናቴ ጋ ነበር::

"የእገሊት ልጅ መካነ-ኢየሱስ የሚባል ፀሎት ቤት ሄዳ ድናለች፤ አንቺስ ለምን እዛ ሄደሽ አትድኚም?" ብዬ ገና ከመናገሬ፣ እሷም ከእነሱ ብሳ እየጮኸች የያዘችውን ብርጭቆ ወረወረችብኝ:: ጣዕረ-ሞት እንደ መጣባት ሁሉ አግጥጣ ሁለት እጆችዋን በሃይል እያወራጨች "አስወጡልኝ! ይቺን ልጅ አስወጡልኝ!" እያለች ቀልቤን ገፋ አባረረችኝ:: አስቡት እንግዲህ! በእኔ ቤት ደህና ሃሳብ ይገፍ መሄዱ ነው:: ምንም ክፋት ሳላስብ፣ ንግግሬ ጉዳት ሊኖረው ይችላል ብዬ ሳልገምት ነበር በቀናነት

የተናገርኩት:: የእናቴን ከበሽታዋ መዳን በመመኘቴ ብቻ ነበር ይህን በጎ ሃሳብ ያቀረብኩት:: እናም ምላሻቸው እንዲህ ይሆናል ብዬ ፍጹም አልጠበቅኩም:: በምላሻቸው እጅግ ከፋኝ:: በዚያ ሰዓት በቀጥታ ወደ ቤተ-ክርስቲያን ሄጄ "በጎ ሃሳብ ባቀርብላቸው ለምን እንዲህ ያደርጉኛል?!" እያልኩ ሆድ ብሶኝ ሳለቅስ ዋልኩ:: ጉዱ መች ገባኝና::

የገባኝ አሁን በእኔ ላይ ደርሶ ሳየው ነው:: ከጸበል ጸበል ተንከራትቼ ሳይሆንልኝ ሲቀር፣ ጸበል የማያድነው ክፉ በሽታ መሆኑን ሳውቅ ነበር በዚያ ከቅንነት የመነጨ ንግግሬ እናቴን እንዳስቀየምኳት የገባኝ:: የአያቶቼንም ልፋትና መንከራተት ግምት ውስጥ ማስገባት እንደነበረብኝ የገባኝ አሁን ነው:: አውሊያ ያለበት ቤት ውስጥ መፈጠር ማለት እየሳቁ ማልቀስ እንደሆነ ወለል ብሎ ይታየኝ የጀመረው አሁን አሁን ነው::

Scanned with CamScanner

ክፍል ዘጠኝ

“መገፋት የማታ ማታ”

- 1 -

ምንጊዜም ስኬት ከጥረት በስተጀርባ ነው ብዬ አምናለሁ። እርካታውም እሰው ነው። ከወፍ ዘራሽ ሃብት ፊት በኩራት የሚቆም ሰው እርሱ ማነው? የአዝመራ ስፋትና ልማት አስደናቂ የሚሆነው ከበስተጀርባው የለፋለት ታታሪ ገበሬ ስላለ ነው። እኔም አቅጂ፣ ለፍቼ ጠፉን ሳለማ፣ የተጣመመውን ሳቀና ደስታዬ ወደር የለውም። አንድም ቀን ሃብት ከሰማይ ወርዶልኝ፣ መሬት ተጥሎልኝ ለማግኘት ተመኝቼ አላውቅም። የኔ ምኞት ጥረቴ እንዲሰምር፣ ልፋቴ እንዲባረክ ብቻ ነው።

በአውሊያው ሥር ሆኜ የምመኛት ቀን ነፃ ሆኜ ሥራ የምጀምርባትን ዕለት ነው። “አውሊያው እንጀራሽን ይሰጥሻል” ይሉኛል። እንዴት ያለ እንጀራ? ከአውሊያው ጋር ተያይዞ የሚመጣው ሃብት ላይ ዓይኔን ጥዬ አላውቅም። ቤተኞቼ የሚገኘውን እዚያው ለሚሆን ለሚሆን ነገር ያውሉታል እንጂ እሱ ላይ ተመስርቼ የወደፊት ሃብቴ መነሻ ለማድረግ አስቤም አላውቅም።

ሥራ እንዴት እንደጀመርኩ ትገዝ ይለኛል። የልጄ አባት አርአያ ከረጅም ጊዜ መጠፋፋት በኋላ አፈላልጎ መጣ። ዓይኔን ማመን ተሳነኝ። ከተለያየን ስድስት ዓመታት ተቆጥረዋል። ለቤተኞቼ ሁሉ የሩታ አባት መሆኑን ስነግራቸው በእልልታ ተቀበሉት።

አርአያ ሩታን በናፍቆት እቅፍ አድርጎ ሳማትና በስስት ዓይን ዓይኗን ማየት ቀጠለ፦

እንዲህ ያለ የስሜት መቀባበል ላይ ያለው ትዕይንት ደስ ያሰኛል። የእሱስ ይሁን፣ የእሷ ሁኔታ ነው ያስገረመኝ። ልጥፍ አለች። ናፍቃት ኖሯል? አንድ ቀንም ነግራኝ አታውቅም…

“ቅድም” አለ አርአያ “ቅድም የሰፈሩን ልጆች ስጠይቅ ‹ትግሬ ናት› አሉኝ። እውነት ትግሬ ነሽ እንዴ?” አላት። ሩታን ነበር።

“አዎን” አለችው፣ እየተሽኮረመመች ዳግም ወደ አንገቱ ውስጥ ልትገባ እያስገገች።

ፊቷና ትከሻዋን ያዝ አድርጎ “እንዴት?” አላት።

“ዓይኔን አምኝ ቅንድቤ ላይ የተቆረጥኩትን አይተው ልጆቹ ‹ትግሬ ነሽ?› ሲሉኝ እኔም ‹አዎን› እላቸዋለሁ።”

“እንዴት ነው ትግሬ የሆንሽው? አባትሽ ትግሬ ነው እንዴ?”

“አዎና”

“ብይ በደንብ ታውቂው እንደሆነ ንገሪኝ፣ ማነው?”

“የማላውቅህ መስሎህ ነው?”

“እኔ በበኩሌ አላውቅሽም፣ አንቺም የምታውቂኝ አይመስለኝም።”

“አውቅሃለሁ፣ አባቴ አንተ አይደለህም?”

“እንዴት አወቅሽ? ከዚህ ቀደም አይተሽኝ ታውቂያለሽ እንዴ?” ደስ ብሎታል - ደስ ብሏታል። እንዲህ ዓይነት የልጅና የአባት ሁኔታ ላይ ለምን እናቶች የበለጠ ደስ ይላቸዋል? እኔ ደግሞ ከነሱ በላይ በጣም ተደስቻለሁ።

“አይቼሃለሁና፣ አንድ ጊዜ እንኳን መኪና ይዘህ መጥተህ ልብስ አልገዛህልኝም? የዚያን ጊዜ ወፍራምና ቀይ ነበርክ። አሁን ግን ከስተሃል፣ ፊትህ ደግሞ ጥቁር ሆኗል” አለችው።

አይ የልጅ ነገር! ደስታዬ ላይ ድንጋጤ ተቸለሰበት። ሩታ የተናገረችው ትክክል ነው። እኔም መክሳት መጥቆሩን አስተውዬ ነበር። ምን ችግር ገጥሞት ይሆን? እያልኩም ነበር። “አንቺ ልጅ! ስድ ሆነሻል! እንዲህ ይባላል?” ብዬ ቁጣ አይሉት ሃፍረት መደበቂያ ስንተባተብ …

“ተያት” አለ አርአያ “ልጅ አይደለች? ደግሞም እውነቷን ነው። ያየችውን ነው የተናገረችው።” አቅፎ አንገቱ ውስጥ ወሸቃት።

ለመጨረሻ ጊዜ አፍንጮ በር እያለን ነበር እኔና ሩታ ያገኘነው። ለሷ ልብስ መግዛቱን ስትናገር ለኔም ከአስመራ ያመጣልኝ ሹራብ ትዝ አለኝ። ስንለያይ ሁለት ሺህ ብርም ሰጥቶኝ ነበር።

ብቻችንን እስክንሆን ጠብቄ “አሁን ምን እየሰራህ ነው?” ስል ጠየኩት፣ ‹አሞት ይሆን፣ ሥራ ፈትቶ?› እያልኩ ስጨነቅ ቆይቼ። ነገረኝ። በሽፌርነት አብሮት ይሰራ የነበረው የልጁ ባል መኪናውን ስኪር ልጫንበት ብሎ ወስዶ ጦር መሳሪያ ጭኖበት እንደተገኘ - መኪናውም ልጁም ታስረው እሱንም ይዘው ብዙ እንዳንገላቱት አጫወተኝ። በዚያ ሳቢያ አሁን የቤተሰቡን መኪና ይዞ እየተንቀሳቀሰ እንደሆነ፣ ምዕዋም ሳለ ብዙ ታሞ እንደተሰቃየ አወጋኝ።

“አንቺስ እንዴት ነሽ? ምን እየሰራሽ ነው?” በተራው ጠየቀኝ።

ነገርኩት። በቤተሰቦቼ ስለደረሰብኝ መከራ፤ መስራት እየቻልኩ፣ ሙሉ አካል እያለኝ፣ የአውሊያ ማደሪያ በመሆኔ እንደ ልብ እንዳልንቀሳቀስ ስለመታገዴ፤ ለሌሎች ነጋዴዎች በተለይ ለሴቶች አርአያ የመሆን ህልም እንደነበረኝ፤ ብችል አገሬን፣ ባልችል መንደሬን የማስጠራት ታላቅ ራዕይ እንደነበረኝ… በዝርዝር አጫወትኩት።

Scanned with CamScanner

በጣም አዘነ፡፡ አርአያ አካሉ እንጂ ባህሪው አልተለወጠም፡፡ አሁንም ደግ ነው፣ ሩህሩሄ፡፡ የመስራት ፍላጎቴን ስነግረው እንደብዙዎቹ በይስሙላ በከንፈር መጠጣ አልተለየኝም፡፡ አፅናናኝ - አበረታታኝ፡፡

"አይዞሽ፣ እንዲህ ሆነሽ አትቀሪም፡፡ መስራት የምትችይበት ጊዜ ይመጣል" አለኝ፡፡ በሚችለው ሁሉ ሊያግዘኝ ቃል ገባልኝ፡፡ "ለመስራት ዝግጁ ስትሆኚ በዚህ ቁጥር ደውይልኝ፡፡ ካጣሽኝ መልዕክት ተውልኝ፡፡ አስቸኳይ ነገር ካጋጠመሽ ግን ወዲ ሺቃ ቤት መጥተሽ አግኚኝ" አለኝ፡፡ ለልጄም አምስት መቶ ብር ሰጣት፡፡

ተፅናናሁ፡፡ "አይዞሽ - አለሁሽ" የሚለው ቃል ዋጋው ስንት ነው? ይሄንን ተነፍጌ በማደጌና በመኖሬ ባዶነት ይሰማኝ አልነበረምን? እናስ ሰው ከሰው የሚያገኘው አለኝታ ዋጋው ምን ያህል ነው?

- 2 -

በዚያው ሰሞን ነው፡፡ ከሩታ ጋር የምትማር ልጅ ቤተሰቦቿ መሬት ለመሸጥ እንደሚፈልጉ ስትናገር ሰማሁ፡፡ ቦታው ለንግድ የሚሆን እንደሆነ አውቃለሁና ሁለመናዬ ተነቃቃ፡፡ ቤተኞቼን ጠርቼ "ምን ይሻላል? እስኪ ምክር አምጡ?" አልኩ፡፡

ከመካከላቸው ነቃ ያለችው ከተፎዋ ሁሉዬ "ለምን ከስለትና ከአስራት ገንዘቡ ላይ አንስተን አንገዛም?" አለችኝ፡፡

ገረመኝ፡፡ ቤቴ ውስጥ ገንዘብ ስለመኖሩ እስቤም አላውቅ፡፡ ቀና ብዬ ሁሉዬን አየኋት፡፡ ጠይም ናት ከማለት ውጭ እንዲህ ያለ ፀባይ ፊቷ ላይ ይንፀባረቃል ማለት ይከብዳል፡፡ እንደሁኔታው፣ እንደቦታው፣ እንደጊዜው ተለዋዋጭ ባህሪ አላት፡፡ ኮስታራ፣ ፎልፏላ፣ ልምጥምጥ፣ ቆራጥ፣ ክፉ፣ ደግ... የምትመስልባቸው ጊዜያቶች ብዙ ናቸው፡፡ ያም ሆኖ ዘወትር ቁም ነገረኛ ናት፡፡ በይበልጥ ለኔ ሲኳት አላት ነገር፡፡ ጠብ እርግፍ ትልልኛለች፡፡ ዕድሜዋ ባይገፋም በቁምነገር ተሞልታ ላየት ባልቴት ትመስላለች፡፡ ከኔ ጋር የተዋወቅነው በአውሲያ ሰበብ ነው፡፡ ቤቴ እንግድነት መጥታ በዚያው ቀርታለች፡፡ አጋሮ ውስጥ በንግድ ትተዳደር ነበር፡፡ አልቻለችም ከስራ ወደ አዲሳባ አቀናች፡፡ መርካቶ ውስጥ የከፈተችው ምግብ ቤት እንዳላዋጣት፣ ከባሏም ጋር እንዳልተስማሙ ስትነግረኝ "ካልሆነልሽ እዚህ ነይና እረፍ በይ፡፡ ቦታ አፈላልገን ገዝተን ቤት ሰርተሽ እስክትወጪ ይሄም ቤትሽ ነው' አልኳት፡፡ ይሄን ውለታ አድርጋ ከልቧ ትጨነቅልኛለች፡፡ ገና እኔጋ መኖር በጀመረች ሰሞን "ይቺን ያገርና ተንቀሳቀሺ" ብላ እንደ ትንሽ ነገር አስር ሺህ ብር ሰጠችኝ፡፡ የሁሉዬ ደግነት ወደር የለውም፡፡ ብሩን አስቀምጬው ለእሷው መሬት ለመግዛት ደምድሜአለሁ፡፡

የሁሉዬን ሐሳብ የደገፉ ቤተኞቼ ተንጫጩ፡፡

"አዎ - ይገዛበት"

"ለመቼ ነው?"

"ከሚቀመጥ..."

እኔ ግን አልተስማማሁም፡፡ "ሌላ ዘዴ ፈልጉ" ብያቸው ወደ እናቴ ቤት ሄድኩ፡፡ ሁኔታውን ሳማክራት ትንሽ አቅማምታ አንደራ "ወደፊት ትሰጪኛለሽ?" ብላ በብድር አስር ሺህ ብር ሰጠችኝ፡፡ ትልቅ እፎይታ ተሰማኝ፡፡ ብሩን የቤት ተቆጣጣሪዬ ስለሆነችው ለሁሉዬ ሰጠኋት፡፡ ኩርትርትር ያለ ፊቷን ደቅናብኝ "ከየት አመጣሽው?" አለችኝ፡፡ ነገርኳት፡፡

"የምትገርሚ ልጅ" ብላኝ ወደጓዳ ገባች፡፡

ቦታውን ለንግድ ነው የፈለኩት፡፡ ግን ደግሞ ሌላ ሃሳብ ገብቶኛል፡፡ ይሄ አስር ሺህ ብር ስንቱ ጋ ይገባል? ቦታው ተገዝቶበት ለንግድ ቤቱ ዕቃ ማሟያ ይበቃል? በጉዳዩ ላይ ከሁሉዬ ጋር ስንመካከርበት ቆይተን ለአርአያ ደወልንለት፡፡ አርአያ በሁለተኛው ቀን ሲሮጥ መጣ፡፡

ቦታውን አሳይቼው "ትንሽ ሱቅም ቢሆን ልከፍትበት አስቢያለሁ" አልኩት፡፡

"ጥሩ ቦታ ነው" አለኝ፡፡ "መንገድ ዳር ስለሆነ ነዳጅ ለመሸጥ ያመቻል"

ግራ ተጋባሁ፡፡ "ግለሰብ ነዳጅ መሸጥ ይችላል?"

"አዎ"

"እንዴት?"

"የሆነች ዘመዴ አለች መጠየቅ እንችላለን..."

"ግን'ኮ በእጄ ላይ ያለው ገንዘብ ቦታውን ገዝቼ ንግዱን ለማንቀሳቀስ አይበቃኝም፡፡"

"አታስቢ እኔ እሰጥሻለሁ"

ቦታውን ገዛሁት፡፡ አርአያ ለነዳጅ ማደያ ሥራ እንዲያግዘኝ ሰላሳ አምስት ሺህ ብር ቀደም አድርጎ ሰጥቶኝ ነበር፡፡

ለሥራው ሞቢሎች ጋ አመለከትን፡፡ ቦታውን አይተው መኪና ከነተሳቢው አያዞርም፣ ጠባብ ነው አሉ፡፡ ሌላ አማራጭ መጣ፣ ናፍጣና ነጭ ጋዝ ለመሸጥ፡፡ እሱም ቢሆን ውድቅ ሆነ፡፡ በአራት መቶና በአምስት መቶ ሜትር ርቀት ላይ ተመሳሳይ ንግድ ስላለ በዚህ ርቀት አይፈቀድም አሉን፡፡ አሁንም ሌላ አማራጭ - ጉሚስታና የመኪና ዘይት መሸጫ እናም አንድ ጊዜያዊ ቤት ከፊት በላሜራ ከኋላ በጭቃና አሸዋ ግርፍ ተደርጎ ተሰራ፡፡ ይሄም ንግድ እንደታሰበው አስደሳች አልሆነም፡፡ ለጎማ መንፊያ የገዛሁት ኮምፕሬሰር ያለሥራ የሚውልበት ጊዜ በዛ፡፡ ሥራውን ስጀምር ልብ ያላልኳቸው ብዙ ጎሚስታዎች በአካባቢው በመኖራቸው ፉክክሩ አየለብኝ፡፡ ሁኔታውን ሳጤነው አቅሜን ባልተገባ ቦታ እያባከንኩ በመጨረሻ ሙልጩን እንደምቀር ገባኝ፡፡

Scanned with CamScanner

ስለዚህ ጊዜ ሳላጠፋ አንዱን ክፍል ለሁለት ቆርጬ የመርካቶ ሱቋን በእዮቹ ሳገኝው እህቴ ሰጠሁ። በቀረው ክፍል አንስ ያለች ምግብ ቤት ከፈትኩ። የሽሮ ማፈያ ማሽንም ገዛሁ። የሙከራ ሥራዬ ያልጠበኩትን ውጤት አስገኘ። አካባቢው ላይ ያሉ አብዛኞቹ ሰራተኞች ደንበኞች ሆኑ። ምግብ ቤቷ በጥፍነት አደገች - ተመነደገች። የሥራዬና የንግዴ ሁሉ መሰረት ይቺ ምግብ ቤት ትሆናለች ያለ አልነበረም።

የምግብ ቤቱ እንቅስቃሴ ስኬት ይበልጥ አበረታታኝ። ምንም እንኳን አውሊያው በአጉል ሰዓት እየጣለኝና ባልተጠበቀ ጊዜና ቦታ ላዬ ላይ ሲፈርድ እየተቆጣጠረኝ አላስራ ቢለኝም፤ የማገኛትን የእፎይታ ጊዜ በአግባቡ እየተጠቀምኩ ይህን ተስፋ ያየሁበትን ምግብ ቤት ለማሳደግ መጣጣር ጀመርኩ። ምግብ ቤቱ ቀስ በቀስ የሚስፋፋበትንና የተሻለ አገልግሎት የሚሰጥበትን ዘዴ ሳውጠነጥን ራሱን ማደስ የሚል ሃሳብ ተከሰተልኝ።

እናም በአጭር ጊዜ ውስጥ ምግብ ቤቷ የቡና ቤት ወግ ያዘች። የቤቱን ልጆች አስተባብሬ ውስጡንም ወጪውንም አስጌጥኩ። አስፈላጊ የተባሉ ዕቃዎችን ለመግዛት ወደኋላ አላልኩም። አካባቢውን አፅድቼ በአበቦች አንቆጠቆጥኩት። በአንድ ጊዜ ተለወጠ። በዕዳቱም ሆነ በተሟላበት ቁሶች ካራ ቆሬ አካባቢ የመጀመሪያው ዘመናዊ ቡና ቤት ሆነ።

የትኛውም ንግድ ውጤት የሚሰጠው በተጨነቁለትና ባወጡለት ወጪ ልክ ነው፣ የሚል እምነት አለኝ። አካባቢውን በማጥናት የጐደለ ነገር ሁሉ እኔ ቡና ቤት እንዲሟላ አደርጋለሁ። ቅዳሜና እሁድ ተጠቃሚውን በሙዚቃ የሚያዝናኑ ባንድ መሰረትኩ። ሙዚቀኞች ቀጥሬ ድምፃውያንን አቁሜ ሥራዬን በዘፈን ማገዜ ትልቅ ለውጥ አመጣልኝ። የተጠቃሚው ቁጥር በየዕለቱ ሲጨምር ሳይ የልፋቱን ውጤት እንደሚቃኝ ገበሬ ኩራት ቢጤ ተሰማኝ።

ለወራት ያህል በዚህ መልኩ በጥሩ ሁኔታ እየተንቀሳቀስኩ ሳለ፣ እኒያ ቦታውን የሸጡልኝ ሰውዬና አበልጃቸው የሆነ ድንበረተኛዬ ውሃ ቀጠነ ብለው ይበጠብጡኝ ጀመር። 'ድንበሬን አለፍሽ፣ ድንጋዬን አነሳሽ፣ አፈሬን ቆፈርሽ፣ አጥርሽ ፀሃይ ከለለኝ...' በሚሉ ተራ ሰበቦች እኔን መነካካታቸው ሳያንስ ጭራሽ ቀበሌ ሄደው ከሰሱኝ። እናም ቀበሌዎች እስኪማረሩብን ድረስ በየቀኑ መመላለስ ሥራችን ሆነ። በተለይ አበልጃቸው በምቀኝነት ቡና ቤቱን ለማዘጋት ቆርጦ ተነስቶ 'አካባቢውን በጭፈራ ትበጠብጣለች፤ ልጆቻችንንም ልታባልግ ነው' እያለ የአካባቢውን ነዋሪ ሊያስተባብርብኝ ብርቱ ጥረት አድርጎ ነበር - ሳይሆንለት ቀረ እንጂ። "ምን አደረገች? ቦታውን ባጸዳች? አትክልት ተክላ ባሳመረች? ኧረ ተዋት፤ ትስራበት!" ብለው ኩም አደረጉት።

ከሙዚቀኞቹም ጋር ልንስማማ አልቻልንም። እኔ በተፈጥሮዬ ውሸታም ሰው እጠየፋለሁ። እነሱ ደግሞ ውሸታሞች ናቸው።

"እገሌ የተባለው ዝነኛ ድምፃዊ እንዳያመልጣችሁ..." ብለው ማስታወቂያ ይለጥፉና ባሉት ቀን የተባለው ዘፋኝ አይመጣም።

"ምነው?" ስላቸው፣ ይዋሹኛል፤

"እየመጣ ነው፣ አካባቢው ራቅ ስለሚል ትንሽ ቢያረፍድ እንጂ ይመጣል" ይሉኛል። እንዲህ ካሉኝ ከሰላሳ ደቂቃ በኋላም ስጠይቃቸው፣ "ደርሻለሁ ብሎ ደውሎልናል" ይሉኛል። ሰውየው ግን እኛ ቤት ለመምጣ ቀርቶ ስለሱ ማስታወቂያ ማስነገራችንን እንኳ ላያውቅ ይችላል።

በዚህ ምክንያት አባረርኳቸው።

የቡና ቤቱን ንግድ አጥብቄ በመያዝ መገናኛ አካባቢ አምቼ ፊት ለፊት በኪራይ ሌላ ቡና ቤት ከፈትኩ። አካባቢው ጥሩ ገበያ ነበረው። እዚያም ሌላ የሙዚቃ ባንድ አደራጅቼ ቀጠልኩ። ባንዱ እስከ ሌሊቱ አስራ አንድ ሰዓት ይረስ ተጥሎ ያድራል። ግሩም ውጤት አገኘሁ።

ሰርቶ ውጤት የማግኘት ጥማቴ ገና አልረካም። እቀጥላለሁ። ምንም ነገር ለማሳካት እንነሳ። ዋናው ስኬቱ የሚጠይቀውን ጥረት አለማጓደል ነው። ስኬቱ እውን ከመሆን ፊት አይልም።

- 3 -

አንዳንድ ጊዜ ዕቅዴን የምመለከተው ወደ ላይ እንደተወደረ ቀስት ነው። የቱን ግብ ቢስፈነጥር ምን ይመታል? መድረሻ ኢላማው ምንድነው? የቱን ግብ መትቼ በእርካታ እቆማለሁ? አልልም። ዕድገት... ዕድገት... ዕድገት ብቻ። የካራቆሬው ቡና ቤት የተሟላ ውጤት ማስገኘቱ እርከቶ አላስቀመጠኝም። ወደ ሌላ ቡና ቤት መገናኛ ከፈትኩ። የስም ውጤታማነት አይገታኝም... ወደ ላይ እንደተስፈነጠረ ቀስት የተፈጥሮ ኃይል እስከፈቀደና "ተመለሽ" እስካለኝ መወንጨፍ።

ሌላው የሚያስገርመኝ የኔ ጉዳይ ከምንም ተነስቼ፣ በነገ ተስፋ ላይ በመመስረት ዛሬ ተግባር ውስጥ መግባቴ ነው። ይሄንን በምሳሌ ካላብራራሁት ግልፅ የሚሆን አይመስለኝም። ጅቡቲ ደርሼ አዝኜና ከስሬ ከተመለስኩ በኋላ ነው። ድንገት ተነስቼ መንጃ ፈቃድ ለማውጣት መለማመድ ጀመርኩ። ምኔን ልነዳ? አላልኩም። ነገ የሚያመጣው ነገር ላይ ተስፋ በመጣል ብቻ ተዘጋጅቼ መጠበቅ እንዳለብኝ ነው የተረዳሁት። ዛሬን ብቻ ለሚያስተውሉት እህቶቼ የሳቅ ምንጭ ሆንኩኝ። "ምንሽን ልትነጂ ነው? ወገኛ!" እያሉ እንባቸው እስኪረግፍ ተንከተከቱብኝ።

ስለክስቴ አለማሸማ ተመቻችቼ ቀረብኩ። አሸሟጠጠች፣ አንጓጠጠች፣ አሸሞረች፣ በአግቦ ተናገረች። እኔ የማየው ነገ፣ ለእህቶቼ በዛሬ ሁኔታዎች ተሸፍኗልና አልፈረድባቸውም። እንደውም እልህ ሆነውኝ ልምምዴን አጠናቅቄ መንጃ ፈቃዴን ያዝኩ። ነገን ጠበቅኩ።

Scanned with CamScanner

ጊዜ በተፈጥሮ ግፊት መንቀሳቀሱን አላቋረጠምና የእህቶቼ "ዛሬ" አልፎ የእኔ "ነገ" ተተካ። ከተቀማጭ ገንዘቤ ላይ ቶዮታ ኪቴን የምትባል ትንሽ መኪና ገዛሁ። ይቺን ነጭ መኪና ቀለም ባስቀይርላት የበለጠ ታምር ይሆናል በሚል ቀይ አስቀባኋት። ሳያት ትንሽም ብትሆንም ደስ አሰኘች።

እንግዲህ አፍንጮ በር አያቶቼ ቤት ለበዓል "እንኳን አደረሳችሁ" ልላቸው የሄድኩት ይቺን የራሴን መኪና እያሽከረከርኩ ነው። ከዚያ ከአባዬ፣ እማዬና መብራቴ ጋ ሆነን (መብራቴ ከቦትስዋና መጥታ ነበር፣ አሁን ዜምባብዌን ለቃ ከባለቤቷ ጋር ቦትስዋና ነው የምትኖረው) ወደ እናቴ ቤት ለመሄድ ስንነሳ፣ የአያቶቼ ጎሬቤት መምሬ በየነ ድንገት ደርሰው "የናቁት ያስቀራል ራቁት" እያሉ መኪናዩን በጣም አደነቁልኝ። እኒህ የሚያከሉ አዋቂ የኔን የምስኪኗን ጥረት አደናንቀው ሲናገሩ የምለው ሁሉ ጠፍቶኝ አለቦታው "አሜን" አልኳቸው። አሽሟጣጯ እህቴ አለማሽ ብቻ ናት መምሬ ጎን እንደተገተረች መሳሳቴን ልብ ያለችው።

አለማሽን ተወት አድርጌ መምሬ በየነ ላይ አተኮርኩ። ሳያቸው ደስ ይለኛል። ልጅ ሳለሁ በድንጋይ ውርወራ ያሸበርኳቸው ትዝ እያለኝ ሳቄ ይመጣል። "እንደው" አሉ "እንደው ሰሞኑን በዚህ በራድዮ የሰማሁት ዘፈን ለእሷ ነው የተዘፈነው" አሉ። እሳቸው የሚሉትን ዘፈን መኪናውን በገዛሁ ሰሞን ከዚህ ከአፍንጮ በር ሰባትና ስምንት ሰው በዘፈን ምርጫ ፕሮግራም ለእኔ መርጠዉልኝ ነበር። ስለዚህ ስለየትኛው ዘፈን እንደሚያወሩ ሳይነግሩኝ ነው የገባኝ።

ይህ ዘፈን በርግጥም ለእኔ የተዘፈነ ይመስላል። ከአቀንቃኟ ከሐመልማል አባተ ወይም ከግጥም ደራሲው ጋር ብንቀራረብ ኖሮ የእኔን ታሪክ ተንተርሰው ነው የደረሱት እል ነበር። ዘፈኑን መምሬ በየነም ስምንተኛ ሰው ሆነው መረጡልኝ። እንዲህ ይላል አዝማቹ፦

"መገፋት የማታ ማታ

ያደርሳል ከደህና ቦታ...

እናቴ ቤት ስንደርስ መቅደስ ትክ ብላ እያየቻት ፊቷን በሽሙጥ አሽራማ እንዲህ አለች፣

"መኪና የተባለላት ይቺ ናት እንዴ?"

መቅደስን ትክ ብዬ አየኋት። ወዲያው ጭንቅላቴ ላይ የመጣልኝ ሃሳብ "ለነሱ ‹ነገ› የሚባል ነገር የለም ማለት ነው?" ዛሬም "ዛሬ" ላይ ናቸው። "ነገ" ይዞ የሚመጣው ከግምታቸው ውጭ ነው። የእነሱ "ዛሬ" የነገ መጋራጃ ነው። ዛሬ እዚህ ከደረስኩ ነገ ሌላ ሰውጥ እንደሚመጣ እንዴት አልገለፀላቸው አለ?

- 4 -

አሁን ሃብቴ እየተስፋፋ፣ አውሊያውም እየደረጀ ነው። ሃብቴንና አውሊያውን ያሉ ሰዎች ሲሰባሰቡ ፊት አልነሳም። ቤቴ ድረስ በገዛ እጃቸው

ከሚመጡት ሰዎች በተጨማሪ በየመንገዱና በየቤተክርስቲያኑ ሲያለቅሱ እንግዶቹ የማስጠጋቸው ብዙ ናቸው።

አንድ ጊዜ እማዬ (ሴት አያቴ) ዓይኗ ከደከመ በኋላ ልትጠይቀኝ ቤቴ ትመጣለች። ማለዳ ነው። ሁሌ ጠዋት እኔ ወዳለሁበት ክፍል መምጣት የምትችለው ብዙ ሰዎች የሚተኙበትን ክፍል አልፋ ነው። የተኛን ሰው እንዳትረግጥ እየተሳቀቅሁ ወደ እኔ ስትመጣ አያታለሁ። አንዱ ሰው አጠገብ ስትደርስ፣ "እንዴ ቁሚ እማዬ" አልኳት።

"ምነው?" አለች እግሯ እያመነታባት።

"እሱጋ የተኛ ሰው አለ ወደ ቀኝሽ"

ወደ ቀኝ ጠጋ ብላ ጥቂት እንደተራመደች "አሁን ደሞ ወደ ግራ" አላታለሁ።

"እዚህም?"

"እዎ"

"ሰው አለ" የሚለው ማሳሰቢያዬ ሲደጋገምባት ሰዎቹ የተሰባሰቡ ባዳዎች እንደሆኑ ገብቷታል። ብዛታቸው አስገርሟት "ከየት ከየት ለሰበሰብሻቸው?" ስትል ጠየቀችኝ። ነገርኳት። በአጋጣሚ እዚህ ክፍል የተኙ ልጆች በሙሉ ከጐጃም መጥተው በሥራ ፍለጋና በልመና መካከል ሲዋልሉ ከየቦታው አግኝቼ ያስጠጋኋቸው ናቸው። ስምንት ያህል ይሆናሉ። እኔጋም ሆነ ሌላ ቦታ ሥራ የጀመሩ አሉ።

እማዬ ይሄን ስትሰማ ዓይኖቿን በነጠላዋ ጫፍ አበሰችና በጥርጣሬ እንዲህ አለችኝ።

"አንድ ቀን አርደውሽ ይሄዳሉ። አንቺስ ባመጣሽው ነው እንዳለኛቸው፣ ብቻ ይቺን ልጅሽን እንዳያርዱብሽ!"

የአያቴ ስጋት ይገባኛል። ግን እኔ እንደዚያ ማሰብ ያዳግተኛል። ለምሳሌ አንድ ሰው ተቸግሯል እንበል። በፊት ያደረገብንን ሆነ ወደፊት ሊያደርስብን የሚችለውን እያሰላሰልን ከቀጠልን የደግነት ሥራ ለመስራት እዳጋች ይሆንብናል። እዚህ፣ አሁን፣ ያለንበት ሰዓት ላይ አንድ ክቡር ፍጡር ተቸግሮ ክቡር ነፍስ ሊጠፋ ነው። ይሄን በእንባ የታጀበ መማፀኛ አልፎ መጓዝ ወይንስ...?

የስራኋቸውን የደግነት ተግባራት ዘርዝሬ ለመመፃደቅ እንዳልሆነ ይታወቅልኝ። ከብዙ መወገርና መቸንከር በኋላ "እዩኝ እንዴት ከሙታን እንደተነሳሁ" ለማለትም አይደለም። ግን ሰው ሁሉ እኔጋ ያለው በመርዳት የመደሰት አዝማሚያ ቢጋባበት እመርጣለሁ።

ብዙ ጊዜ ከራሴ ጋር እነጋገራለሁ።

"እስት፣ ምንድነው የምትፈልጊው? በጥረት፣ በትጋት የማይበላ ሃብት ማከማቸት?"

ይሄ ደስታ አይሰጠኝም።

Scanned with CamScanner

ጉሺ፣ ወደኋላ እያሰብሽ የበደሉሽን መበቀልም

ይሄም ከተፈጥሮዬ ጋር አይዋሃድልኝም። ያለፈው በደል አልፏል፣ መጪውንም የክፋት ሥራ አሁን በማደርገው የደግነት ሥራ እከላከለዋለሁ።

"ወይም እንደ አያትሽ ወደፊት ሊሆን የሚችለውን እየገመቱ በመኖራት ችግሮችን ከአፕር ውጪ ማባረር?"

አይሆንም! ችግርን፣ አያቴሽ ባይ ማጣትን፣ ብቸኝነትን፣ ፍቅርን... ተንኮኔ በማደኒ በእኔ ዕጣ-ፈንታ ውስጥ ለማለፍ የሚገደዱትን ሰዎች እንደፍጥርጥራችሁ ማለት አልችልም። አትሜ ቢፈትድ የችግሮች ሰዎች መጠሊያ ብሆን ቅር አይለኝም። በሌተው፣ ጠጥተው ክፉ ቀንን እንዲያሳልፉ ብቻ ሳይሆን ለወደፊቱም ሕይወታቸው መሰመር የሚያገዙትን ሁኔታ የማመቻቸት ኃላፊነት እንዳለብኝ አድርጌ እሰባለሁ። "በእንዲህ ያለ ሁኔታ እስከመቼ እገፋዋለሁ?" የሚል ጥያቄ ጭንቅላቴ ውስጥ ገብቶም አያውቅም። የቸገረው የባሰበት ይምጣ! ከየት? እንዴት? ለምን? የሚሉ ጥያቄዎች የኔ አይደሉም።

ስለዚህ ምንም አይነት ጥርጣሬና ጥንቃቄ ውስጥ ከመግባቴ በፊት፣ ያለምንም ስጋት እንባ አባሽ እጄን እዘረጋላቸዋለሁ። በዚያ ላይ እነዚህ ደግ የማደርግላቸው ሰዎች አንድም ቀን እኔ ላይ ክፋት ያስባሉ ብዬ ሰግቼ አላውቅም። የማተኩረው፣ ችግር ውስጥ ሆኖ ያየሁትን ሰው ከችግር ማውጣቴን ብቻ ነው። እንደኔ መከራን የተጋተ ሰው ደግሞ ከዚህ በላይ የሚያስደስተው ነገር ያለ አይመስለኝም።

አንድ ጊዜ ወ/ሮ ሸዋዬ የተባሉ ሴት እንዲህ ብለው ጠየቁ፣ "ይሄ ሁሉ ሰው ምንድነው?"

"ግማሹ ተቀጣሪ፣ ግማሹ ወዶ-ገብ ነው" ብለው መለሱላቸው።

"ይሄ ሁሉ እዚሁ በልቶ ጠጥቶ የሚያድር ነው?"

"አዎ፣ እንደውም ውጭ ሆነው እንደ ሠራተኛ በየወሩ ደመወዝ የሚቆረጥላቸው በርካታ ሰዎች አሉ።"

"እኔ" አሉ ወ/ሮ ሸዋዬ "እኔ ከወሎ ተነስቼ እዚህ እስከደርስ ብዙ አውሊያ አይቻለሁ። ይሄን የመሰለ ‹የደሃ አባት› አላጋጠመኝም" አሉ ብለው ነገሩኝ። ከዚያ በኋላ ብዙ ሰዎች አውሊያውን "የደሃ አባት" እያሉ መጥራት ጀመሩ።

በዚህ መልኩ ቤቴ የማመጣቸውና የማስጠጋቸው ሰዎች ዓይነታቸውም ቁጥራቸውም ብዙ ነው። አንዳንዶቹ አድረው ለሥራ ይወጣሉ። ሌሎቹ ቀለብ ከኔ ናቸው። በዚህም መቶ ኪሎ ጤፍ ለሃያ ቀን ነው። አንዳንዴ እኔስ በገንዘብ እወጣዋለሁ፣ እነ ሁሉዬ ሥራውን እንዴት ቻሉት? እያልኩ ራሴን እጠይቃለሁ። እነሱን ለመቀለብ መስራቱና ለማስተዳደር መዳኘቱን ልበ-ሰፊ መሆንን ይጠይቃል - ቤቴን፣ ንግዴን፣

...ና ገንዘቤን ሁሉ እንደ ራሷ አድርጋ ተቆጣጥራ ...ታስተዳድርልኝ እንደ ደጓ ሁሉዬ። አሁን የሁሉዬን ያህል የማምነውና የምተማመንበት ሰው የለም። ...ሥራትም በስዕለትም ስለሚመጣው ነገር የማውቀው ከእሷ ስሰማ ብቻ ...። የቤቱ አስተዳዳሪ እሷው ናት።

ሁሉዬ እኔ ቤት ስመጣ ስትወስን ሰባት ቤተሰብ ሆና ነበር ...። ... ከኔ ቤት ጉን ትኖር የነበረችው እህቷም ከባልዋና ከልጇ ጋር ...መጣችው። ከኔ ቤት ሆኑ ማለት ነው። ...ተቀላቀለን አስር ቤተሰብ ሆን ማለት ነው።

ሠራተኞቼም የእንግዶቼ አንድ አካል ናቸው። ግንኙነታችን ...አሰሪና ሠራተኛ ዓይነት አይደለም። ዝምድናችን እንደ ቤተሰብ የጠበቀ ...። ... አብሮኞቹ አብረውኝ ነው የሚኖሩት። በተገኘው አጋጣሚ ሁሉ ...። ... ተሞክሮዬን አካፍላቸዋለሁ። ሥራ ወዳድ እንዲሆኑ፣ ...ሕይወት ተስፋ ሳይቆርጡ ለተሻለ ህይወት እንዲተጉ፣ በታማኝነትና ...ሁኔታዎች ... የትኛውንም ችግር ማሸነፍ እንደሚችሉ ...ትጋት በርትተው እስከሰሩ ድረስ ... አስገነዝባቸዋለሁ። ለሌሎቹ አርአያ እንዲሆኑ በማለትም በሥራ ለበረቱ ...ሽልማት ... ሁሉ በየጊዜው እሸልማለሁ።

በሕይወቴ የማልወደው ሰነፍ ሠራተኛን ነው። እንደዚያም ሆኖ ...ሰው ለማባረር ሆዴ እሺ አይለኝም። እናት ልጇን አንድ ቀን ሰው ... እንደምትጠብቀው ሁሉ፣ እኔም ...እንደሚሆን በተስፋ ለዘላለሙ ... እንዲጎብዙልኝ እጥራለሁ። በተደጋጋሚ ...መስለቶት በምክርም በተግሳፅም ... ከፍተኛ ኪሳራ የሚያደርሱብኝም ቢሆኑ፣ በተቻለኝ ሁሉ ...ፋት እየፈጸሙ ... እንደሆን እንጂ አልጨክንባቸውም።

የሚገርመው አብዛኛዎቹ የተጠለሉትም ሆነ ሠራተኞቼ ጥለውኝ የሚሄዱት እኔ አባርሬአቸው ሳይሆን እርስ-በእርስ ባለመስማማታቸው ነው። እንዲያውም አንድ ሰው ተነስቶ "ሸኚኝ" ሲለኝ እጅግ አድርጌ እናደዳለሁ። ምን እንደሚያናድደኝ በውል አላውቅም። ብቻ ከመናደዴ ብዛት ምክንያታቸውን እንኳን ለመጠየቅ አልችልም። ሲሄዱም ቆሜ ማየት አልችልም። ቶሎ ወደ ውስጥ ገብቼ እደበቃለሁ።

እንግዲህ ቤቴ የእንዲህ አይነት እንግዶች ቤት ነው። ከህፃን እስከ ጧሪ አልባ ሽማግሌዎች የተጠለሉበት ቤት። እንዲህ ያሉ እንግዶች ቤተኞች የሚሆኑበት ከዘመድ ይልቅ ባዳ የሚበዛበት ቤት። ተቸግሮም ሆነ አውሊያውን ፈልጎ ቤቴ የገባ ሰው በቋሚነት መኖር ከፈለገ ክልካይ የለበትም። እነሁሉዬ ባይኖሩ ደግሞ መጨፈሪያ ቢያደርገው እንኳን የሚከለክለው ላይኖር ይችል ነበር።

አንድ ጊዜ እንዲህ ሆነ። ዓመቱን በዘነጋሁት ወቅት የህዝብ ቆጠራ እየተካሄደ ነው። እኔ ቤት ከሰላሳ በላይ ሰዎች ተመዘገቡ። ብሔር ሲጠየቁ አማራ፣ ጉራጌ፣ ኦሮሞ፣ ትግሬ፣ ወላይታ... ሲሉ መዝጋቢዎቹ ተደንቀው "የብሔር-ብሔረሰብ ቤት ነው'ንዴ?" ብለዋል።

የሚገርመው ሰዉ እንደ ብዛቱ ሁሉ አመሉ የተለያየ ስለሆነ ስምምነት አይኖርም። አንዳንዱ የሚበላው፣ የሚጠጣው ከብዶት በሥራ ለማገዝ ደፋ ቀና ሲል፣ ሌላኛው ግዴለሽ ሆኖ ጭራሽ ለመስረቅ ያደፍጣል።

ለምሳሌ ምልዕትን ውሰዷት። ያገኘኋት መድኃኔዓለም ቤተክርስቲያን ቅጥር ውስጥ ስታለቅስ ነው። "የአጎቴ ሚስት ደብድባ አባረረችኝ" አለችኝ።

"ይሁን፣ ግዴለም እንዳለልሽ ትሆኚለሽ" ብዬ ነው ያመጣኋት። በዚህ ዓለም ክፋት ያልተበከለ ንፁህ አፋራም ዓይን አላት። ጆሮዋ ግን ቆላስሎ ሽታ አምጥቷል። ስለዚህ በጆሮዋ ህመም ነገ ምን እንደሚሆን በቅጡ የማያውቁ ይሸሿታል። አሳከምኳት። ሲሻላት ፉታን ትምህርት ቤት እያመላለሰች ማታ ማታ እንድትማር አደረኩ። በአጭር ጊዜ መበርታትን ትታ መረጋጋት አሳየች። ደስ አለኝ።

በዚህ መካከል ነው ስለሷ ቤተሰዎቼ ስሞታ ያበዙብኝ። "ይቺን ልጅ እንደ በያት፣ የቤቱን ዕቃ አውጥታ ልትጨርስ ነው። እኛ ስንነግራት ከሷ ብሶ ትቆጣለች" አሉኝ።

ይኸው ነው። አዲስ ሰው ሲያዩ ይረባረባሉ። ሰብቅ እኔ ላይ እየተተከለ ያደረሱብኝን ስቃይ ስለማስብ ማንኛውንም ስሞታ ለመቀበል እቸገራለሁ። ግን ቅር እንዳይላቸው "እሺ" እላለሁ። ለምን እንደሆነ እንጃ እርስ በእርስ በክፋት ይጠባበቃሉ። አንዱ ጉልቶ የእኔን ዕይታ ካገኘ ሁሉም በጋራ ይጠሉታል። ለማስመሰል ምልዕትን እጠይቃታለሁ

"መድኃኔዓለምን አንዲት ነገር አልነካሁም። ሁሉም ባዳ አድርገውኝ ስለሚጠሉኝ ነው" ብላ ታለቅሳለች።

"ተይው" ብዬ አባብላታለሁ።

አንድ ቀን መፀዳጃ ቤት ገብቼ ስወጣ ከምልዕት ጋር በር ላይ ተገጣጠምን። በፌስታል የተከተተ ነገር ይዛለች። እኔን ስታየኝ ክፉኛ ተርበተበተች። በዚህ ነው አንዳች ነገር የተጠራጠርኳት።

"ምልዕት!" ስል ጠራኋትና የያዘችውን ፌስታል ተቀብዬ ውስጡ ያለውን አየሁ። ከሰል፣ ሽንኩራና በወረቀት የተጠቀለለ ዱቄት መሰል ነገር አለበት።

ወዲያው አቀረቀረች። ጉልበቷን ብርክ ያዘው። ቤተሰዎቼ የሚነግሩኝ ትዝ አለኝ። "የት ልትሄጂ ነው?" አልዋሸችኝም። ጉረቤት ያሉ ቤተሰቦች ነው የምትሄደው። ብልጭ አለብኝ "ይሄ'ኮ ቤትሽ ማለት ነው፤ መኖሪያሽን እየበደልሽ..." ምንም አላልኳት። የግቢውን በር ከፍቼ ካባረርኳት በኋላ ተመለስኩ።

የሰው ልጅ ከስህተት በፊት ተጠንቅቆ የሚማር ፍጡር አለመሆኑን አውቃለሁ። ግን ሌሎቹንም ታበላሽብኛለች። ቢሆንም ልብሷን ስላልሰጠኋት ቢያንስ ለሱ ስትል እንደምትመለስ እጠረጥር ነበር። ከደፈረች ራሷ ይቅርታ ትጠይቀኛለች። ካልሆነም ራሴ ተቆጥቼ እንዳትሄድ፣ አደባ እንድትቀመጥ አደርጋታለሁ። ግን ምልዕት ሁለት ቀን አልተመለሰችም።

ሒሳብ ገባኝ። "ቆርጣ ልብሷን ሳትይዝ በዛው ልትቀር?" ተብከነከንኩ። ልጅ ማለት ናት። የያዘችውን ተቀብዬ ብፈልግም መታ አድርጌላት ወደ ቤት በመለስኳት ነበር... ቆጨኝ።

ግን ጥሩ ነገር ሆነ። የእኔን ንብረት ሰርቃ ስትወስድላቸው የነበሩ ጎረቤቶቿጋ ነበር የሄደችው። ባዶ እጇን ሄዳባቸው ከአንድ ቀን በላይ ሊታገሏትና ሲያስተናግዷት አልወደዱም። በሁለተኛው ቀን አባረሯት። እያለቀሰች በሬ ላይ ቆማ አገኘኋት። ሳያት ያ ንፁህ ዓይኗ ከከፋት ጋር የተነካካ መሰለኝ። ነው ስለሰዎችና ስለዓለም ግንዛቤ ወሰደች?

ነይ ብዬ አስገባኋት። ፀባይዋን አረመች። አብረን ኖርን። ዳርኳት፣ ኳልኳት... ምንጊዜም የሰው ልጅ በህይወቱ የግድ ሊያልፈው የተዘጋጀለት የስህተት ሰርጥ አለ። አንዳንዱ ከዚያ የስህተት ሸለቆ መውጣት አቅቶት በመንደፋደፍ ህይወቱን ይገፋል። አንዳንዱ ደግሞ እንደ ምልዕት ስህተቱን ያለ ብዙ መንገላታት እንደመንደር ቦይ ሻገር ይላታል።

ከህይወትና ከኑሮዬ ብዙ ተምሬያለሁ....

ምን ጊዜም ስኬት ከጥረት በስተጀርባ ነው ብዬ እንደማንም ተናግሬአለሁ። ስኬት ያለው በሥራ ላይ ብቻ አይደለም። ሰዎችን እንደ ጠፍ መሬት ከባዶነት ወደ ፍሬአማነት መቀየርም ስኬት ነው። ለዚህ ስኬት ደግሞ ጥረት የግድ ነው።

ለምሳሌ ድባቤን እናንሳ። ማየት የተሳናት ናት። በአንድ አጋጣሚ ቤቴ መጥታ ሁኔታዋን በማየት ከኔ ጋር እንድትኖር ፈቀድኩላት። ትጥራለች። ከብዙ ዓይናማዎች ተሽላ አይቻታለሁ። ራሷን የእጅ ሙያ እያስተማረች ከዓመታት በኋላ ትንሽም ቢሆን ገቢ ማግኘት ጀመረች። ሰፌድና እርቦ እየሰፋች ለገበያ ታቀርባለች። እገዛታለሁ፣ አሻሽጥላታለሁ።

ዕድሜዋ ከፍ እያለ ሲሄድ አሁን አግብታ ልጅ ካልወለደች ለዘላለም የሚመራት ልታጣ ነው እያልኩ እብሰከሰካለሁ። አንድ ቅርቤ ካለ ሰው ጋር አቀራረብኩዋቸው። በሃይት ስለተዋደዱ ለመጋባት ፈቃደኞች ሆነው ተገኙ። እኔም እንደ እናት "ዓይኗን ከሆዷ አውጣላት፣ መሪዋን ስጣት" ብዬ ድል ባለ ሠርግ ሞሸርኳቸው።

ከህይወቴና ከኑሮዬ ብዙ ተምሬአለሁ...

አንዳንዱ ሰው እንደ ለም መሬት ለፍሬ ተዘጋጅቶ የሚጠብቅ ነው። ትንሽ ካገዙት ፍሬው ቱግ ይላል። አንዳንዱ ደግሞ እንደ ጭንጫ መሬት ለፍሬ ያልታደለ አለ። ብዙ በጣም ብዙ ተጥሮ የሚሰጠው ፍሬ ጥቂት በጣም ጥቂት ነው። አንዳንዴ ልፋት ሁሉ ከንቱ ይሆናል።

ምሳሌ የማቀርበው የገዛ እናቴን ነው። የሆነውን ነገር ሁሉ በመርሳት በተቻለኝ መጠን እሷን ለመርዳት እሞክራለሁ። የሚገርመው ግን ያለፈውን ድርጊቷን እኔ ተውኩት እንጂ እሷ አልዘነጋችውም። አንድም ቀን ፊቷ ተፈትቶልኝ አያውቅም።

Scanned with CamScanner

ከእኔ ውጭ ሁሉም ማለት ይቻላል ልጆቼ ራሳቸውን አልቻሉም። ዘወትር የምብሰከሰክበት ጉዳይ በመሆኑ አንድ ነገር ማድረግ እንዳለብኝ ቁርጥ ሃሳብ አደረኩ።

በ1989 ዓ.ም አንድ ሰው ተዋወቅሁ። ሰውየው ሰዎችን ዓረብ አገር ለሥራ የሚልክ ነበር። የተዋወቅኩት ይሄንኑ ሰምቼ ነበር።

"እባክህ ወንድሜ ተባበረኝ። ልጆች ወደውጭ እንድትልክልኝ እፈልጋለሁ።"

ፈጠን ፈጠን እያለ "ምን ችግር አለው?" አለኝ። "ሥራዬ አይደል?" "ግን'ኮ ልጆቼ ብዙ ናቸው? ያስቸግርህ ይሆን?"

"ስንት?"

የልጆቼን ቁጥር ነገርኩት። አሥር ነበሩ። በአባቴና በእናቴ በኩል ያሉ እህቶቼ፣ የወዳጆቼ ልጆች፣ የሁሉዬን ሁለት ልጆችና፣ አንድ የወንድሚን ልጆች ነበር። ብዛታቸው ቢያስፈራውም በሁለት ዙር መሄድ እንደሚችሉ ተነጋገርንና ብዙ ሳይቆይ ዘጠኙን ላካቸው።

አንዷ የቀረችው የእናቴ ልጅ ነበረች። የቀረችበት ምክንያት አሳዝኖኛል። እናቴ ነበረች የከለከለቻት። "ምነው እቴቴ?" አልኳት።

"አትሄድም!" አለች ማድያታም ፊቷን ፊቴ ላይ ደንቅራ።

"እሷ'ኮ ብትሄድ ስርቷ እራሷን ትችላለች፣ እንቺንም ልትረዳሽ ትችላለች..." እያልኩ በዝርዝር ለማስረዳት ስሞክር አቋረጠችኝ።

"በቃ! በቃሽ! አትቀባጥሪብኝ!"

"እንዴ? ... ምነው?"

"የሌሎቹ ልጆቼ እንሶሽ ይቺንም አንድ ፍሬ ልጅ ለዓረብ ልትሸጪብኝ አሰኘኝ?! አታፍሪም?..."

በመልኳም የታሰበ በመጥፎ ሊተረጉም እንደሚችል የተማርኩበት ገጠመኝ ነበር።

አዎን፣ ከህይወትና ከኑሮዬ ብዙ ተምሬአለሁ። ሌላው ቀርቶ በቡና ቤት ሥራ ውስጥ ሳስተዋለ ብዙ ትምህርት አለ። በተለይ ስለሰው ባህሪይ የማወቅ ፍላጎት ካለን። የእኔን ዕጣ-ፈንታ እዚያው ፊቴ ቡና ቤት ውስጥ ሲተገበር አየዋለሁ።

እኔ ሆቴል የሚመጡ ብዙ ሲጋስ ወንዶች አሉ። ላስተናገዳቸው ጠቀም ያለ ጉርሻ ይሰጣሉ፣ ለዘፈነው ሁሉ ይሸልማሉ፣ እኔ ባንኪ ውስጥ ተቀምጨው ይጋብዙኛል። ቤቱን ያንበሸብሻሉ። በዚሁ ለረጅም ጊዜ ይቀጥላሉ። ሲመጡ ሸር ጉድ ይበዛል። የሚቀመጡበት ወንበር ሳይቆር ይወሰወላል። ሁለትና ሦስት አስተናጋጆች በአንድ ጊዜ ይታዘዟቸዋል። የታዘዙት ሁሉ ጠቀም ያለ ጉርሻ ያገኛሉ። እኔ ይሄን ሁሉ እታዘባለሁ። ይሄ ሰው አንድ ቀን በሆነ ምክንያት ጉርሻውን ካልሰጠ አስተናጋጆቹ ልክ ጉርሻውን የውዴታ ሳይሆን የግዴታ አድርገውት ቁጭ ይላሉ።

ከሌሎቸው ብር የተወሰደባቸውን ያህል ያልጕመጉማሉ። አንዳንዴም እኔ እንዳልሰማ ተጠንቅቀው ይሳደባሉ።

የሰው ልጅ ይሄው ነው። የተደጋጋመ ልግስና የውለታ አድራጊው ሰዳ ይሆናል። አንዳንዴ በደግነት ያስጠጋኒቸው ሲሄዱ ተሳድበው፣ ዝተው፣ የተጠጉ ሳይሆን ያስጠጉ ያህል ተበደልን ብለው ነው። አንዳንዶቹ ሊከሱ ይችላሉ። ይህ ሁሉ ግን በመሠረታዊ ባህሪያችን ላይ እንዳያጠላበት መጠንቀቅ ይገባል።

- 5 -

ሂደቱ ረዥም፣ ጠመዝማዛ ነውና ለኔ አድካሚ ለናንተም አታካች እንዳይሆን እሰጋለሁ። በተቻለኝ መጠን እያሳጠርኩ ለመተረክ ልሞክር።

አንዳንድ ጊዜ ተስፋ መቁረጥ ይጉበኘኝና ማደሪያ ሳይኖረው ግንድ ተሸክሞ የሚዞረውን ዓባይን የሆንኩ ይመስለኛል። እነዚያ በእኔ ስር ያሉት ቤቱን ያስጠለልኳቸው ያለምንም ማስተማመኛ ነው። ምክንያቱም እኔ የተሟላ ጤና የለኝም። አዎ ያለምንም ስህተት ስለሰራሁ ብቻ አውሊያው ድንገት ይጥለኛል፣ በዚያ ላይ የእኔ አውሊያ እኔ ላይ ወርዶ የሚፈርደው ቆሞ በመሆኑ፣ ፍርዱ ሌሊቱን ሙሉ ከሆነ ሙሉውን ሌሊት አቁሞ ስለሚያሳድረኝ ጠዋት በከፍተኛ ደረጃ ወገቤን እታመምና ምንም ዓይነት ሥራ መስራት ይሳነኛል። ሻል ብሎኛል ብዬ ሥራዎቼን ላንቀሳቅስ ስፈልግ ደግሞ "አውሊያው እንዳትወጪ ከልክሏል" ይሉኛል። በዚህም በሙሉ አቅሜ መንቀሳቀስ አልቻልኩም። "አድርጊ"ና "አታድርጊ" የምባለውም ነገር ብዙ ነው። ታድያ "ከቤት አትውጪ" የተባልኩ ቀን እልህ ይዞኝ በድፍረት ምናባቱ ያመጣል!" ብዬ የወጣሁ እንደሆነ ቤቴ በሰላም አልመለስም። እንዲያውም የዚያን ዕለት ወደ ቤቴ አልመለስም። ምክንያቱም የተቃወምኩ ዕለት፣ ከአውሊያው ፍላጎት ውጪ የሆነ ነገር ባደረኩ ቁጥር ራሴን ስቼ አጉል ቦታ ላይ እወድቅና ስነቃ ራሴን የማገኘው የሆስፒታል አልጋ ላይ ነው። በተለይ የጀርባዬ ህመም በወደቅኩ ቁጥር እየባሰ፣ ከቆየ የማህፀኔ ችግር ጋር እየተያያዘ የስቃይና የሆስፒታል ደንበኛ አድርጎኛል። ሳይደግስ አይጣላ ሆኖ ሁሉዬን ጥሎልኝ ሁሉን እንደኔ ሆና ባትሸከፊው በአንድ ጀንበር ሙልጩን እቀር ነበር።

አንድ ቀን እነ ሁሉዬ አጥብቀው ከቤት እንዳልወጣ ይለምኑኛል። አውሊያው "አልፈቀደም" ነው የሚሉት።

"እባክሽ አንቺ ልጅ፣ ዛሬ ሚካኤል መሆኑን ዘንግተሽው ነው አሻፈረኝ የምትይው?"

"ሚካኤል ቢሆንስ? በሚካኤል አትውጡ ተብሏል?" ተቆጣሁ።

"ላንቺ ብዬ'ኮ ነው" ሁሉዬ ተርበተበተች። "የእሱን ነገር ታውቂዋለሽ። ‹በሚካኤል ቀን ከቤት እንዳትወጣ› ብሏል። እባክሽ እሺ በይኝና ዛሬን በሰላም እደሪ" ሁሉዬ ተለማመጠችኝ።

Scanned with CamScanner

አልሰማኂትም። ጥያት ወደ መገናኛ ቡና ቤት ሄድኩ።

የቡና ቤቱ እንቅስቃሴ እንደሁልጊዜው ሞቅ ያለ ነው። እንደ ልማዴ ወጥ ቤቶቹንም፣ አስተናጋጆቹንም፣ ብርጭቆ አጣቢዎቹንም፣ ካሼሪዋንም ሳገዝ ቆየሁ። መሸት ሲል ባሩ ውስጥ አጠገቤ የሆነ ሰው ቶሎ ይጠጣል። ከወደውጭ የተቆጡ ሁለት ሰዎች በእጆቻቸው የቢራ ጠርሙስ እንደ ዱላ ጨብጠው ገቡ።

ወደኔ አቅጣጫ እየቀረቡ ሲመጡ ሊተናኮሉኝ ያሰቡ ይሆናሉ ብዬ ዓይናቸው ላይ አፍጥጬ በንቃት ጠበቅኋቸው። አሁን አሁን እንዲህ ያለውን ግርግር ለምጄዋለሁ። ቢበዛ ሰድበውኝና ዝተውብኝ ቢሄዱ ነውና ምንም አያመጡም እያልኩ ችላ ስላቸው ቆይቻለሁ። እነዚህ ሰዎች ግን ከሁኔታቸው በቀላሉ የሚመለሱ አይመስሉም።

ተንደርድረው አጠገቤ ደረሱ። አንደኛው አልፎኝ ሄደ። ወደእሱ ስዞር እኔ አጠገብ ቆሞ እየጠጣ ያለውን ሰው በጠርሙስ አናቱን በረቀሰው። ሌሎቹም ተረባረቡበት። በመጨረሻም የታየኝ የሰውየው ደም ብቻ ነው። ከዚያ ወዲያ ምን እንደ ተፈጠረ አላውቅም።

በመጀመሪያ እተወሰድኩበት ሆስፒታል ምርመራ ተደረገልኝ። ስወድቅ ጀርባዬን ወንበር መቶኝ ስለነበር የጀርባዬ ህመም ተቀስቅሶብኛል። ሆስፒታሉ ወደ ጥቁር አንበሳ ላከኝ። ጥቁር አንበሳዎች ደግሞ "ከአቅማችን በላይ ነው። እዚህ አገር እሷን አክሞ ማዳን አይቻልም። አቅሙ ካላት ውጭ ሄዳ ትታከም" የሚል መልስ ሰጡ። ዋናኛ ምክንያታቸው እወዳደቁ የጀርባዬን ህመም ብቻ ሳይሆን ሩታን የወለድኩ ጊዜ የጀመረኝ የማህፀን ችግሬንም መባባሱ ነው። የማህፀን ችግሬ ተወግዶ፣ ተጨማሪ ልጅ አግኝቼ... እየተመኘሁ የተለያዩ የህክምና ሙከራዎችን ሳደርግ ቆይቻለሁ።

ለመጀመሪያ ጊዜ የማህፀን ቀዶ ህክምና ያደረኩት ብራስ ሆስፒታል ነው። "የማህፀንሽ አንዱ ቱቦ (tube) በመዘጋቱ ኦፕራሲዮን መደረግ አለብሽ" ተብዬ ለኦፕራሲዮን ሲያዘጋጁኝ በጣም ፈርቻለሁ። "ከነአህያው ሞተልሽ" ያለው ተረት በኔ እንዳይደገም ሰግቻለሁ። ልጅ፣ ልጅ ስል ራሴንም እንዳላጣ። ሩትዬ፣ ያሰባሰብኳቸው ልጆች፣ ዘመድ አዝማዱ፣ የባና ... ተጠላዩ... ሁሉም በዓይኔ ላይ ተንገዋለሉ። በትኛቸው ብቀርስ? አያቶቼ! ሁሉዬ፣ ህልሜ...

ሀሉቱ ሰምሮ ቀዶ ጥገናው በሰላም ተጠናቀቀ። መተኛት ስለነበረብኝ እዚያው ሰነበትኩ። ትክክለኛ አስረኛ ቀኔ ላይ ነው። እናቴና አንዷ እህቴ አበባ ይዘው ሊጠይቁኝ መጥተው ነበር - እሉ። ሳይጠይቁኝ መመለሳቸውን በር ላይ ያዩዋቸው እንግዶቼ ነገሩኝ።

"ምን ነካቸው?" ስል

"እናትሽ ዘበኛውን አስገባኝ ሲሉት፣ ‹ምኗ ኖት?› አላቸው። ‹እናቷ ነኝ›፣ ሲሉት፣ ‹እርሶማ እናቷ አይደሉም፣ እናቷ ሌላ ሴትዮ ናቸው። እዚህ

ለማስታመሟት አይቻለሁ› አላቸው። በዚህ ጊዜ ሁለቱም ተበሳጭተው ተመልሰው ሄዱ" ሲሉ ነገሩኝ።

ተገረምኩ። የእኔና የእናቴ ነገር፣ ለማያውቀን ለሆስፒታሉ ዘበኛ እንኳን የማይዋጥለት ሆነ። መንፈሱም የመራው መሰለኝ። ሲያስታምሙኝ በሆስፒታል የባለቤቴ እናት ናቸው። ከእቴቴ ይልቅ እሳቸው የእናት ተግባር አከናውነዋልና ማዕረጉ ይገባቸዋል። ይህንንም እናቴ ማወቋ ተገቢነት እንዳለው አሰብኩ። ሆስፒታል መተኛቴን ከሰማች ከሁለት መቶ ሰዓታት በኋላ የምትመጣ ሴት እንዴት የእናትነት ማዕረግ ይቸራታል?

ለማንኛውም አሁን የጀርባዬ ህመም ተባብሶ ውጭ ሄጄ እንድታከም ተነግሮኛል። የማህፀን ችግሬም አስከፊ ደረጃ ላይ ደርሷል። እንደ ታከም ተነግሮኛል። የማህፀን ችግሬም ... ጊዜ የሚሰጥ አይደለም። እኔም ነገ፣ በሚቀጥለው ... የጀርባዬ ህመም ጊዜ የሚሰጥ አይደለም። ቢበዛ በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ ... እያልኩ ቀን ልሰጠው አልፈለግኩም። ከብዙ ነገሮች አንፃር ተመልክቼም ኬንያ ሄጄ መታከም ይኖርብኛል። ... ወስኛለሁ።

ነገር ግን ወደ ኬንያ የሄድኩት ሳምንት ባልሞላ ጊዜ ጥድፍድፍ ... ነው። እንዲህ ተዋከቤ ከተጠርዩ በፊት እዚያ እንድገኝ ምክንያት ... ከምዕራፍ የተላከ ፖስታ ይዛልኝ ከኬንያ የመጣች ጓደኛዋ ... እስደንጋጭ ወሬ ረብሸኝ ነው። "እባክሽ ቶሎ ድረሺላት፣ የልጇ ... ምንም ነገር አይረዳትም፣ በጣም ተቸግራ ወርቋን ሁሉ ሸጣ ጨርሳለች።"

ምንድነው የምሰማው? የልጇ አባት የሚልክላት ገንዘብ ላይበቃት ... እያልኩ ከስንት አንዴ ጥቂት ገንዘብ በላኩላት ቁጥር፣ "የልጆ አባት ... ለምን ትቸገሪያለሽ? ያለሁት በጥሩ ሁኔታ ላይ ነው፣ አታስቢ" ... "ካልሆነልሽ ነይ" ስላት፣ ... እልፍ እልፍ ስልክ እየመታሁ ... በሟሯ ንዛዋ ተስፋ ስላሰው ወደ አዲስ አበባ መመለስን እንደማትመርጥ ... ነበር። ለካ በተስፋ ትሞላኝ የነበረው ውሸቷን ነበር?!... በጣም ...

እናም ለውጭ ህክምና ማከናወን ያለብኝን በሙሉ በአምስት ቀን ... ፈጽሜ በስድስተኛው ቀን ልክ ከጠዋቱ አምስት ሰዓት ላይ ኬንያ ...

- 6 -

ምዕራፍ፣ ኬንያ ኤርፖርት እየጠበቀችኝ ነበር። እጇን እያውለበለበች ... ናር አላውቃትም ነበር። ስንለያይ የነበራት ቁመና እንደ ጠል ... እጥንቷ ብቻ ቀርቷል። ኧረ አጥንቷም ሳይሟሟ አይቀርም። ደረቷ ... ጉጥጥ ብሎ የሚታየው ጡቷ እንኳን ቦታው ላይ የለም። የት ገባ? ... ሥጋ ባዳ ነው።

Scanned with CamScanner

እዚህ የተገኘሁት ቀድሞውንም ችግር እንደገጠማት ሰምቼ ቢሆንም የዚህን ያህል ትጐሳቆላለች የሚል ግምት አልነበረኝም። ሳንነጋገር ወደቤቷ ይዛኝ ሄደች። መኖሪያ ቤቷም ለከብት ጋጣ የቀረበ ነው። ወና የህይወት ሽታ የሌለበት። ምግብ ከበሰለበት እንደቆየ ገመትኩ። መሰስ ብዬ ባርዬን ተመለከትኩት። ደህና ነው። እራሷን እየበደለች ልጇን ስትንከባከብ ነበር ማለት ነው። እናትነት... እናትነት... ግን ምንድነው እናትነት? ምዕራፍ ሥጋዋን እየበደለች ነፍሷን በልጇ አበልፅጋለች።

"ግን የልጅሽ አባት ምንድነው ችግሩ?" እንባ እንባ እያለኝ ጠየኳት።

"ስላልተመቸው እንጂ ወዶ መሰለሽ..."

"አትደብቂኝ!" ለሷ በመቆርቆር ጮህኩባት።

"አልደብቅሽም" ዓይኔን ለማየት አልደፈረችም። ዓይኖቿ ጉድጓዳቸው ውስጥ እንደተቀበሩ ይንገዋለላሉ። "ደግሞም ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ነው ቸግሮት ያቋረጠብኝ እንጂ ገንዘብ እየላከ ይረዳኝ ነበር።"

እውነት ያለው አፍ ላይ እንዳልሆነ አውቃለሁ። ሃቅ ያለው ዓይን ውስጥ ነው። አሁንም "አትደብቂኝ፣ እህትሽ ነኝ" አልኳት።

"ምን አስደበቀኝ አስት" አለችኝ።

ስለምን ዓይኗ ይሸሸኛል? በዚህ መካከል ልጇ ባርዬ ንግግራችን መካከል ተሰነቀረ። "አንድም ቀን ልኮላት አያውቅም።"

ትክ ብዬ አየሁት። ይሄን ለማገናዘብ ዕድሜው የፈቀደለት አይመስለኝም ነበር። "ውሸቷን ነው" አለ አክለና። ዓይኖቹ ውስጥ እንባ ያየሁ መሰለኝ። እንግዲህ እንዲህ ከሆነ ምዕራፍ ለልጇ ስትል የከፈለችው መስዋዕትነት ሁሉ በልጇ ዘንድ ተመዝግቦ ይገኛል ማለት ነው። እንባዬ ዱብ ዱብ ማለት ጀመረ። ተንሰቀሰቅኩ። በህቅታ ሆዴ ከፍ ዝቅ ሲል ማህፀኔ ላይ ከፍተኛ ህመም ተሰማኝ። ቢሆንም ለቅሶዬን ለመግታት ተስኖኝ ብዙ ቆየሁ።

ይቺ ዓለም በሁሉም ዘንድ የእናትና የልጅ መተሳሰብ፣ መፋቀር ቢኖራት ምን ነበረበት? ምዕራፍ የሚበጃትን ከመወሰኔ በፊት በወዲያ ጫፍ ያለው የልጇ አባት የሚያስበውን ለማረጋገጥ ወስኜ ስልኩን ተቀበልኳት። የመልዕክት ማሽን የተገጠመለት ስልኩ ብቻ ነበር የተቀበለኝ። እንዲደውል መልዕክት ተውኩለት።

አጋጣሚ ሆኖ ቀጣዩ ቀን የባርዬ ልደት ነበር። እነሱን ለማስደሰት ዕድሉ ገጠመኝ። በደማቅ ሁኔታ አከበርንለት። እናቱ ከልቧ ስትስቅ ዋለች። መልኳም ጠገግ ያለ መሰለኝ። ተስፋ እንጂ እህል አልጐዳትም ማለት ነው? የባርዬ አባት አሁንም አልደወለም። ምዕራፍ በወዲያ ጫፍ ያላትን ተስፋ ቁርጥ አድርጋ እንድትተወው እፈልግ ነበርና "ምን ይሻላል?" አልኳት።

"እንደውልለት፣ መልዕክቱ አልደረሰው ይሆናል።"

ደወልንለት። ስልኩ አልተነሳም። ደገምን፣ ደገምን፣ በመጨረሻ አንዲት ሴት አንስታ "የሱም?" አለች።

አሁንም ምዕራፍ ተስፋ አልቆረጠችም።

"እንደውልለት" ትላለች።

ሴቶቹ ስልኩ ሲደጋገም መቀለድ ያዙ። እየተቀባበሉ ያሾፉብናል። ቢቸግረኝ ወደ ባሏ ጓደኛ ጋ ደወልኩ። ሲያቅማማ ቆይቶ "አይ እሱ'ኮ... እሱ'ኮ ሌላ ሳያገባ አልቀረም" አለኝ።

አበድኩ፣ ተቃጠልኩ። ያለ አባት እንዲያድግ ለተፈረደበት ባርዬም አስቤ አዘንኩ። እኔ ባልኖር ኖሮ እዚሁ በረሃብ እንዲያልቁ ፈርዶባቸው ነበር ማለት ነው?

አሁንም ምዕራፍ ተስፋ አልቆረጠችም። ለልጇ አባት ያላት ፍቅር የእናትነቷን ያህል የጠነከረ እንደሆነ ገባኝ። እህቱን የምታውቅ ልጅ ጋ ደውዬ አጣራሁ። አንዲት አብሮ አደጉን ከአገር ቤት ተቀብሎ ከእሷ ጋር እንደሚኖር፣ አባቱም ሲጠይቁት አሜሪካ ሄደው እሱጋ እንደሆኑ ነገረችኝ።

"አሁንስ?" አልኳት ምዕራፍን።

"አንዴ ላግኘው፣ ቁርጤን ከራሱ አንደበት መስማት እፈልጋለሁ" አለችኝ። በሽታ ነው ፍቅር? ውስጧም እንደ ሰውነቷ በኃይል መጐዳቱን አወቅኩ። እንደገና ደወልኩ።

"ሃሎ"

"ሃሎ?"

"እባክሽን አቶ ፈለቀን ፈልጌ ነበር"

"ገላቸውን እየታጠቡ ነው"

ከሁለት ሰዓት በኋላ መልሼ ደወልኩ። አሁንም መልሱ "ገላቸውን እየታጠቡ ነው" የሚል ሆነ።

ቱግ አልኩ! "እየታጠቡ ነው፣ ወይስ ውሃ ውስጥ እየኖሩ?"

"እንደዛ ነው!"

ወዲያው ለምዕራፍ ስል መታገስ እንዳለብኝ ገባኝ። "የእኔ እናት እባክሽ ተበሳጭቼ ነው። ስላስቀየምኩሽ ይቅርታ..." አለሳልሼ እንዲደውልልኝ ነገርኳት።

ሁለት ሦስት ቀን አለፈ። በቃ ነገሩ ተደመደመ ብዬ አሰብኩ። ግን ምዕራፍ ዘንድ እንዲያ አልነበረም። ከወራቶች በፊት የተጻፉላትን ደብዳቤዎች እያነበበችና ፎቶዎቹን እያየች ታለቅሳለች። በዚህ ሁኔታ ከቀጠለች ማበዷ የማይቀር አይመስለኝም። ደብዳቤዎቹንና ፎቶዎቹን ነጥቄ እሳት ውስጥ ጨመርኩባት።

"እባክሽ አስት፣ እባክሽ አታቃጥይብኝ፣ ያሉኝ ማስታወሻዎች እነዚህ ብቻ ናቸው" ብላ እያለቀሰች ብትለምነኝም እንዲቆርጥላት መጨከን ነበረብኝ።

"እንግዲህ እሱ ካልፈለገሽ ምን እናደርጋለን? በቃ ተይውና ወደ አገራችን እንግባ" አልኳት።

"እንደዚህ ተጐሳቁዬማ አልሄድም!"

Scanned with CamScanner

"አንቺ ስለ ሰው ምን አስጨነቀሽ?"

"በቃ፣ አልፈልግም። ትንሽ እጠብቀዋለሁ።"

"ከዚህ በላይ ምንድነው የምትጠብቂው? መቼም ስልክ ተደውሎለት መልሶ መደወል ያልፈለገን ሰው አሜሪካ ድረስ ይወስደኛል ብሎ ተስፋ ማድረግ ጤንነት አይመስለኝም።"

"ቢሆንም... እጠብቀዋለሁ።"

"እሺ እንዴት ሆነሽ ነው የምትጠብቂው? የቤት ዕቃ ሳይቀር ሸጠሽ ጨርሰሻል።"

"በፈጠረሽ እስት! አታስጨንቂኝ! ምንም ቢሆን ምን እንዲህ ሆኜ ወደ አዲስ አበባ አልመለስም።"

"በይ አንቺ የራስሽ ጉዳይ! ልጄ ግን እዚህ በረሃብ መሞት የለበትም። ህክምናዬን እንደጨረስኩ ይገኛው እኼዳለሁ።"

"እኔም ልጄም የትም አንሄድም!" አለች እንደኔ ድምጿን ከፍ አድርጋ በቁጣ። ኦ - ይቺ ልጅ አምርራለች! በፀባይም በጉልበትም ልትሰማኝ ስላልቻለች ሌላ አማራጭ ፍለጋ ገባሁ። ለእሷ ሳልነግር ሰርታ መኖር ወደምትችልበት ሌላ አገር ልልካት ሰዎችን ማጠያየቅ ያዝኩ።

እስከዚያው ድረስ አንድ የታወቀ ሆስፒታል ውስጥ ገብቼ የማህፀን ቀዶ ህክምና ተደረገልኝ። ተዘግቷል ከተባለው የማህፀኔ ቱቦ ውስጥ የወጣውን ዘግናኝ ቢጫ ፈሳሽ አሳዩኝ። እሱን ሳይ ብሳቀቅም፣ በመውጣቱ የስንት ዓመት የመውለድ ምኞቴን የሚያሳካልኝ መስሎኝ ጓጓሁ። ስለዚህም ሐኪሜን አስጠየቅኩት።

"ዶክተር፣ ዳግመኛ ልጅ መውለድ እችላለሁ?"

"ይመስለኛል፣ ልጅ ለመውለድ ከ60 እስከ 70 በመቶ ዕድል አለሽ"

እጅግ ከፍተኛ ደስታ ተሰማኝ። የመውለድ ዕድሌ ካለመውለድ እድሌ በጣም በልጧል። መውለድ እችላለሁ የሚል ላቅ ያለ ተስፋ ኖረኝ።

እናትነትን በአንዷ ልጄ አውቀዋለሁ። ግን እንዴት ብቻዋን ያለ ወንድምና እህት ትቻት ልሂድ? አይሆንም! የወላጅ ሃላፊነት ለልጅ የሚወረሰው ሃብት ማቆየት ብቻ አይደለም። ከዚህ ባሻገር ቢፈለግ እንኳን የማይቆረጥ "ሥጋ" ከጎኗ ሊኖራት ይገባል። ወንድም፣ እህት...

እናም አሁን ያ ተስፋ፣ አንሰራርቶ ደስታው ፈንቅሎኛል። በዚህም ከኬንያ ጉዞዬ ሶስት ነገር አትርፌ ወደ አገሬ ተመለስኩ። አንደኛው ከፍተኛ የመውለድ ተስፋ ነው። ምናልባት አሁን አንዴ ብሞክር እምጩ የመውለድና ወልዶም የመሳም ዕድል ይኖረኛል። ትንሽ ቅር ያለኝ የጀርባ ህመሜ ነገር ብቻ ነው። ሀኪሞቹ የጀርባ ህመሜ እንደማይድን፣ ነገር ግን በህክምና ስቃዩን መቀነስ እንደሚቻልና ህክምናው ቢያንስ ስድስት ወር እንደሚፈጅ ነግረውኛል። ሙሉ ለሙሉ ላልድን ስድስት ወር እሰው አገር የሆስፒታል አልጋ ቁራኛ ልሆን ነው። አታድርጊ የምባለውን ነገር ሳላደርግ ከአውሊያው ጋር ብስማማ ስቃዬ ይቀንስልኛል ብዬ አሰብኩ። ማሰብ ብቻ

አይደለም - ሁለተኛ የተከለከልኩትን ነገር ላለማድረግ ለራሴ ቃል ገባሁ። እንግዲህ ሁለተኛው ትርፌ ስቃዬን ለመቀነስ መወሰኔ ነው።

ሦስተኛው ትርፌ ደግሞ እህቴን ላይ ታች ብዬ በገንዘብ ኃይል ወደ ግብጽ መላኬ ነው። ወደ ግብጽ ከመሄዷ በፊት ለአምስት ቀን ትራንዚት አዲስ አበባ መቆየት ነበረባትና ወደ አዲስ አበባ የተመለስነው አብረን ነበር። እንደፈራችው ከሰው ሀሜት አላመለጠችም። ልብስ ደራርበንላትም ያያት ሁሉ በክሳቷ ደንግጦ ነበር። ከንፈራቸውን እየመጠጡ ያላቀቀዋትም አልጠፉም።

ለማንኛውም ፍዳዬን አይቼ፣ ስንት የሰው ፊት ገርፎኝ፣ የምወዳቸው ሰዎች ሳይቀር አስቀይመውኝ በመጨረሻ በመድኃኒዓለም ኃይል ወደ ግብጽ ሸኘኋት። ለድመት ግልገል እንኳ እጅግ የምትራራዋ ምዕራፍ የዚያን ቀን ልጇን የተለየችው አንጀት በሚበላ አኳኋን ነበር። ዘመድ ወዳጆቹን ሊሸኝ እቦታው የተሰበሰበን ሁሉ በእንባ አራጨችው። መለያየት ክፉ!

Scanned with CamScanner

ክፍል አሥር
አሳዳጅና ተሳዳጅ

- 1 -

ባዕድ ምን ያህል ቢጥር ለልጆች ፊዕሞ የማያሟላው አንድ ነገር እንዳለ ገብቶኛል:: እሱም ከማንነት ጋር የሚያያዝ ጥያቄ ነው:: ምዕራፍ ልጇን ባሪዬን ጥላልኝ ስትሄድ ምንም እንዳይጓደልበትና ደስተኛ ልጅ እንዲሆን ለመጣር ለራሴ ቃል ገብቼ ነበር:: ግን ያሰብኩትን ያህል ደስታውን ማሟላት አልቻልኩም:: ልብስ፣ ምግብ፣ መዝናኛ፣ ትምህርት፣ የቤት ውስጥ እንክብካቤና ትኩረት እንዲያገኝ ባደርግም በአባቱና በእናቱ ጉዳይ የሚያነሳውን ጥያቄ ከማድበስበስ ውጭ ማሟላት ተስኖኛል:: ትምህርት ቤት ካሉ ጓደኞቹ ጋር እየዋለ በመጣ ቁጥር "እኔ ግን ለምን አባት የለኝም?" ይለኛል::

ማድረግ የምችለው አንድ ነገር ብቻ ነው:: እሱም እውነቱን ነግሮ ለማረጋጋት መሞከር:: አንዳንድ ጊዜ ደግሞ አስገራሚ ቃለ ምልልሶችን እናደርጋለን:: ከእናቱ ጋር ኬንያ እያለ የታሸገ የላስቲክ ዱቄት ነበር የሚያውቀው:: አንድ ቀን የተፈጨ ኩንታል ዱቄት በአህያ ሲገባ አይቶ:-

"ይሄ ሁሉ ምንድነው?" ይለኛል::

"ዱቄት" መለስኩለት::

"ወይኔ" አለኝ እዝን ብሎ:: "እማዬ'ኮ ይህን ብታውቅ ኖሮ ከዚህ አገር አትሄድም ነበር" ኬንያ ውስጥ ያሳለፈው የችግር ጊዜ ሰቀቀን ውስጥ እንደከተተው ገብቶኝ ሐዘን ወላፈን ሆኖ ልቤን ሳጠው::

የባርዬ ሁኔታ፣ ለእናቱ ያለው ናፍቆት በወዲያ ጫፍ ምዕራፍ ጋ የሚኖረውንም ስሜት እንድገምት አድርጎኛል:: አንድ ቀን ምዕራፍ ስልክ ደውላ ያለወትሮዋ ተፍለቀለቀች::

"ምንድነው?" አልኳት::

"የምሰራባቸው ሰዎች ወረቀት ሊልኩላችሁ ነው"

"ለማንና ለማን?"

"ላንቺና ለባርዬ"

"ልን-መ-ጣ?"

"አዎ፣ እዚህ ልክ እንዳንቺ መውለድ አቅቷት የነበረች ሴት በህክምና መውለድ ስለቻለች እዚህ መጥተሽ እንድትሞክሪ ሁኔታዎችን አመቻችቼአለሁ::"

ዜናው ታላቅ ጉጉት አጫረብኝ:: አሁን አሁን አለኝ:: ግን የባርዬ ትምህርትስ? እናም ት/ቤቱ ለክረምት ሲዘጋ ልንሄድ ከምዕራፍ ጋር ተቃጠርን::

ልጅ ለመውለድ ያለኝ ተስፋ እየተሟጠጠ ቢሆንም፣ ምናልባት በሚል ጥርጣሬ ስንገላታ ሰነበትኩ::

አሁን አሁን ልጅ በስጦታ እንደማይገኝ እያረጋገጥኩ መጥቻለሁ:: ከእግዚአብሔር ውጭ ልጅ ሰጥቶ ቃሉን የማያጥፍ ሰው የለም:: እኔን ከተጠለሉት ውስጥ ማየት የተሳናት ድባቤ ሴት ልጅ ወልዳለች:: ከድባቤ ጋር የልጅ ውል መግባት አይቻልም:: እንኳን ሩት ኖራኝ ቀርቶ ጨርሶ መሃን ብሆንም ከኔ ይልቅ ለሷ ልጅ እንደሚያስፈልጋት አውቃለሁ:: ስለዚህ ድባቤ ደጋግማ ብትወልድም የዚህ ድርድር የሚቀርብላት ሴት አይደለችም:: ቢሆንም ልጇን ልጄ ክርስትና አንስታት ቅርርባችን እንዲጠናከር ጥሬአለሁ::

ምልዕትም ወንድ ልጅ ወልዳለች:: ከቤተክርስቲያን አግኝቼ፣ አስጠግቼ፣ አሳድጌ ለወግ ለማዕረግ ያበቃኋት እኔ በመሆኔ በደረሰችበት ከመደሰት አልፌ ይሄን ውለታ ልጠይቃት አላሰብኩም:: በልጆቻቸው ተከብቤ መዋሌ በራሱ ደስታዬ ወደር የለውም::

አጎቴ ጋሼ ብዙነህ የሴት ጓደኛው እንዳረገዘችለት የነገረኝ ቀን እኔ ራሴ ያረገዝኩ ያህል እጅግ ተደስቻለሁ:: "ሠርግ ልደግስልህ" ብለው "አልፈልግም" አለኝ:: እሱን ለማስደሰት እመኝ ነበረና ዕድሉ ሲያመልጠኝ ትንሽ በስጨት አልኩ:: ጥቂትም ቢሆን የመንፈስ እርካታ የሰጠኝ አያቶቼ ቤት ራሴ በሰራሁትና እኖርበት በነበረው ቤት ውስጥ ሚስቱን ይዞ ሲገባ ለፋና ቡፌ ሳይቀር ዕቃ እንዲሟላለት ማድረጌ ነበር::

በወቅቱ ለልጅ የነበረኝን ልዩ ጉጉት ከግንዛቤ በመክተት "የመጀመሪያ ልጄን እንደ ልጅሽ እንድታሳድጊው እሰጥሻለሁ" አለኝ::

"አታደርገውም!" አልኩት:: "የተወለደ ጊዜ አንስተህ ለመስጠት አንጀትህ እሺ አይልህም!"

ቃሉን ቁም ነገሬ ሳልል ብቆይም እሱ ግን ከምሩ ኖሮ ሚስቱን ጠርቶ እፊቴ ቆመው በእግዚአብሔር ስም ቃል ገቡልኝ:: ያኔ አመንኳቸው:: በቃላቸው መሠረት ልጃቸውን ሰጡኝ:: ደስታዬ ወደር አጣ::

ብዙም ሳይቆይ ዳግም ሚስቱ አረገዘች:: እንዳሳድገው የተሰጠኝ ልጅ የፀናልኝ መስሎኝ እጅግ ተደሰትኩ:: ነገር ግን ሁለቱ ሊስማሙ አልቻሉም:: ዘወትር ይጣላሉ:: ይነታረካሉ:: ሁኔታው ቢያስጋኝ ሚስት ሃሳቧን የሚከፍልላት ሥራ ስለሌላት ይሆናል ብዬ ከብት ገዝቼላት እንድታረባ ሃሳብ አቀረብኩ:: መልሷ አስገራሚ ነበር

"ከእበት ጋር አልጨማለቅም!"

ጉዳዩ የእነሱ በመሆኑ መግለፅ በማልፈልገው ጉዳይ እጅግ የተካረረ ፀብ ውስጥ ገቡ:: ይሄኔ ጋሼ ብዙነህ እሷን ትቶ እኔጋ ተቀመጠ::

Scanned with CamScanner

አንድ ቀን ሚስቴ ከአራስ ቤት እንደወጣች እኔ ቤት መጥታ "ይቅርታ ልጠይቅሽ ነው የመጣሁት። እሱም ቢሆን ስለሚያናድደኝ ነው'ንጂ እወደዋለሁ" አለችኝ።

"ሰው የሚወደውን እንዲህ አያደርግም" አልኳት። መደረቢ ይገባኛል፤ ግን አብሽቃኝ ነበር።

በዚህ መካከል ጋሼ መጥቶ እሷን ይዟት ሄደ። መደረቢ መስሎኝ ነበር። ግን አደረ። እያቶቼ ቤት ደውዬ ስጠይቅ እያቴ "እንቺ ልጅ ሊያደርሳት አርፈሽ ተቀመጪ። እሱ እንደሆነ ተመልሶ ሚስቱጋ ገብቷል። ልጅንም አንስተሽ ስጪ" አለችኝ።

"ልጅንማ እንዴ ሰጥቶኛል። በእናትነት ሳላጓድል ላሳድግ ቃል ገብቼ ተረክቤአለሁ" አልኳት።

"ስጪ አልኩሽ ስጪ!"

"አልሰጥም! በዚህ ላይ ሁለተኛ ልጅ ወልደዋል። ሥራም የላቸውም። እንዴት አድርገው ያሳድጉዋቸዋል?"

"እሱ አያገባሽም። ስጪና እንደ ፍጥርጥራቸው ያድርጉ።"

እሱም የሆነ ቀን መጥቶ "ከቤተሰቦቼ ጋር መኖር እፈልጋለሁ" አለኝ።

"ኑራ ማን ከለከለህ?"

"እና... አሁን... ልጄን ለመውሰድ እፈልጋለሁ።"

እሪ አልኩ! ግቢውን በሙሉ በእንብርክክ ዞርኩት። "እባክህ!" እያልኩ ብማፀነውም አይሆንም ብሎ ከጉያዬ ነጥሎ ወሰዳት። ከቡና ቤት አስጠርቼ "እሺ በፀሐይ አታንከውክዋት በመኪና ውሰዳት!" ብለውም ልብሷን በፌስታል እንደያዘ እንቢ ብሎኝ ወጣ።

"በል ጋሼ፣ ለእኔ የሞትኩው ዛሬ ነው። ከእንግዲህ ላንተ አላለቅስም" እያልኩና እየወደቅኩ እየተነሳሁ አምርሬ ጮኽኩ። በዚህ ሁኔታ አሳቅቀው በልጅ አምሮቴ ላይ ተዘባበቱበት።

አንዳንድ ጊዜ ቁጭ ብዬ ሳስበው ከዘመዶቼ ይልቅ ከባዕዳን ጋር የምገባው ውለታ ቦታ አግኝቶ አየዋለሁ። የባዕዳኑን ያህል በአባቴና በእናቴ በኩል ያሉትን የተንዛዙ ዘመዶች ለመርዳት ጥረት አደርጋለሁ። በተለያየ ጊዜ የማገኛቸውን የአባቴን ልጆች ከመርዳት ወደኋላ አልልም። አምሳሉ ከምትባል ሴት የተወለደውን የአባቴን ልጅ ያኔ ገና ሳልቋቋም ነው እየረዳሁ ያስተማርኩት። እህቴ ሳራንም እንደዚያው እያስተማርኳት ነበር። ምን ይሆናል፣ በስህተት መካከል ላይ አረገዘች። ከእናቷ ጋር ተመካክረው "ህመም ነው" እያሉ እርግዝናዋን ቢደብቁኝም በስተመጨረሻ ደርሼበት እሷኑ ከጉድ ለማውጣት ሌላ እገዛ አደረኩ። እርግዝናው አጋልጧት ስሟ ከመጥፋቱ በፊት ድል ያለ ሰርግ ደግሼ ዳርኳት። በኑሮ የምትቋቋምበትንም ነገር አደረኩ።

ከቅርብ ዘመዶቼ ባሻገር በአባቴ የሚዛመዱኝን የአክስቶቼንና የአጎቶቼን ልጆችና የልጅ ልጆች እንዲሁም የሩቅ ዘመዶች ስብስቤ ግቢዬ ውስጥ መጠለያ አበጅቼላቸዋለሁ። አብዛኛቹ አባቴን አምነው ከጉጂም ድረስ መጥተው ያባረራቸው ናቸው። ከእነዚህ ሁሉ ዘመዶቼ ይልቅ ባዕዷ ሁሉዬ በጣም ቅርቤ ናት። ምናልባት ዘመዶቼ ውለታዬን የማይቆጥሩት "ለኛ ማድረግ ይገባታል" ብለው ሊሆን ይችላል። "ግን... ግን፣ ምስጋናኮ ጠቃሚ ነገር ሆኖ አይደለም። ለሰው በማድረግ የደከመው ግለሰብ ልፋቱ የት እንደደረሰ የሚያውቀው በምስጋና ብቻ በመሆኑ እንጂ።

እኔም ብሆን ከምስጋና በላይ ሁሉዬ የተሻለ ቦታ እንድትደርስ የዘወትር ምኞቴ ነው። የኔ ባርያ ሆና እንድትቀር አልመኘም። እኔጋ በነበራት አስር ሺህ ብር ላይ ጨምሬን አጠገቤ መድኃኔዓለም ሰፈር ቦታ ገዝተን ቤት ሰርተን ነበር።

"ሁሉዬ፣ ይኸውልሽ" አልኳት አንድ ማለዳ። "በሙያሽ ብዙ ሰው የውቅሻል። ልጆችሽን ይዘሽ ወደቤትሽ ግቢና ምግብ ቤት ጀምሪ..."

ሁሉዬ ለአፏ እሺ ትበል እንጂ ከቤት የወጣችው እግሯን ቅፍፍ እያለው ነበር። ቤቷ ገብታ ሥራውን ጀምራም ጧት ማታ እኔ ቤት ናት።

"ተይ፣ ሥራውን በያዝ ለቀቅ ማከናወን አይቻልም" አልኳት። እንዳልኩትም ሆነ። ምግብ ቤቱ አጥብቆ የሚይዘው ጠፍቶ ተዘጋ። መናገር ከብዶኝ ዝም አልኳት። እሷም ነገሩ ገብቷታል። አንድ ቀን፦

"አንቺ አንድ ቦታ ሳትደርሺ ጥዬሽ ላልሄድ ለእግዚአብሔር የገባሁት ቃል አለ። ልጆቼ በአባትሽ ነው ከሚጥል በሽታ የዳኑት። እኔም ባንቺ ነው የቆምኩት። እናም ቃል አለብኝ። አንቺ ለቁርባን ሳትበቂ ቤት ሰራሁ ብዬ ጥዬሽ አልሄድም" አለችኝ። እንዲህ ያለ ባዳ ቀርቶ ዘመድ ይገኛል? እንኳን ዘመድ የእናት ልጅም ይሄን አያደርግም። እሷን ለሰጠኝ ጌታ ምስጋና አቀረብኩ።

ብዙ ጊዜ ከዘመድ ጋር ያለኝን ውለታ ልገታ እፈልጋለሁ። አድርጌ የማላውቀውን ውለታ ቆጣሪነት ይፀናወተኛል። በተለይ በእናቴ በኩል ለሚዛመዱኝ። እረ የአባቴ ይሻላሉ። ላፋቸው ያመሰግናሉ። የእናቴ ወገኖች ግን ቃል ሲገባላቸው ጥርጣሬ፣ ሲነገራቸው ጥርጣሬ፣ ሲደረግላቸው ጥርጣሬ... ሁልጊዜም ጥርጣሬ። ከሁሉም ምዕራፍና አክስቴ መብራቴ ይሻላሉ። ለማንኛውም እነሱ አመሰገኑ አላመሰገኑ እኔ እነሱን ማገዝና ማሳደግ ግዴታዬ ነው። ለዚህም ነው ምዕራፍ ስታረግዝ ቤተሰቡ ችግር እንዳይፈጥርባት ደብቄ ያረስኳት። ኋላም የወለደችለትን ፍለጋ ወደ ኬንያ ልሄድ ነው ብትል ሁሉን አድርጌ የሸኘኋት፣ እንዲያ እንዲያ ተብሎ ባይሳካላት ወደ ግብፅም የላኳት።

አሁን በቅርብ እንኳን የምዕራፍ ታናሽ ዓለም ትምህርት እምቢ ብሏት ስትቸገር ባይ ወጪዋን ሁሉ ሸፍኜ እዛው እህቷጋ ግብፅ ልኪያታለሁ። ቀጠለ'ጂ የዓለም ፍቅረኛ ደሞ። እሷን ስንሸኝ ስቅስቅ እያለ

Scanned with CamScanner

ሲያለቅስ አይቼው ነው የተዋወቅነው። ከዚያ ወዲህ እየመጣ ሲጠይቀኝና ስለናፍቆቱ ሲያወያየኝ አሳዝኖኝ የእሱንም ግማሽ ወጪ ሸፍኜ ከፍቅሩ ቀላቀልኩት።

ታዲያ ምን ይሆናል። ይሄ ሁሉ ልፋቴ በጭንጫ መሬት ላይ እንደተዘራ ዘር ያለፍሬ ቀረ። ዘላለም ደግነቴን በጥርጣሬ እያዩ ሲብከነከኑ በከፋት ለመመለስ ሲጣጣሩ አያለሁ። አንድ ጊዜ ሩታና ባርዬ አያቶቼ ቤት ቆይተው ሲመጡ ነው። እኔ ከእንግዶች ጋር ተቀምጫለሁ። ባርዬ በሰዎቹ መሀከል ወደኔ ይሮጣል፤ ሳንገናኝ ስለዋለ ሲስመኝ መስሎኝ ነበር።

"አሽትዬ" አለኝ።

"አቤት ባርዬ ምን ፈለግክ?" አልኩት።

"አንቺ ግን ሽልሙጣ መሸላ ቤት ነው የምትሸሊው? ጠንቋይ የሚባል መሸላ ቤት?" ብሎ ጠየቀኝ።

አፈርኩ፤ ተሸማቀቅኩ። "ጠንቋይ? ሽርሙጣ?" ሰዎቹን ዞር ዞር ብዬ አየሁና "እንደዚህ አይባልም" ብዬ ልጁን ተቆጥቼ አባረርኩት።

እንግዶቹ እስኪወጡ እየከነከነኝ ቆየሁ። ብቻዬን ስሆን እነሩታን ጠርቼ ጠየቅኋቸው። አለማሽና ሩታ ተጣልተው አለማሽ እንደሰደበቻትና ባርዬም እንደሰማ ነገሩኝ።

"ከአለማሽ ጋር ምን አጣላችሁ?" አልኳት ወደ ልጀ ዞሬ።

"አይ... እንጀራ ብይ ስትለኝ ሆዴን አሞኝ ነበርና በቃኝ አልኳት። ‹አንቺ መች የደሃ እንጀራ ትበያለሽ? ትናንት ነው ያለፈልሽ› ብላ ብዙ ሰደበችኝ።"

ከእናቴ ወገኖች የማገኘው እንባ ነው - አለቀስኩ።

❋ ❋ ❋

ከእናቴ ዘመዶች ጋር ጨርሶ እንዳይቆርጥልኝ የሚቀጥሉ፣ ኸርው ብዬ እንዳልገባበትም የሚያባንኑ ሁለት ዓይነት ሰዎች አሉ። የአያቶቼ ሁኔታ፣ ቆርጩ ቤተሰቡን እንዳልተው የሚያስገድደኝ ነበር።

ከምዕራፍ ጋር እንደተዋዋልነው ክረምት ላይ ቪዛው ተላከልን። እኔና ባርዬ ወደካይሮ ከመሄዳችን በፊት አያቶቼን ልሰናበት ወደ መኖሪያ ቤታቸው ሄድኩ። እማዬ ጤና ስለሌላት ብዙ ጊዜዋን የምታሳልፈው አልጋ ላይ ነው። ወንድ አያቴም በጠና ታሞ ስለነበር አሳከሚው አሁንም በአግባቡ አላገገመም። ሁለት ጊዜ ኦፕራሲዮን ሆኗል። አሳዛኝ አረጋውያን ሆነዋል። የልጆቻቸውን ሆነ የልጅ ልጆቻቸውን ትኩረት እንደተነፈጉ ይገባኛል።

ወደነምዕራፍ ጋ ወደ ግብፅ ልሄድ እንደሆነ ስነግራቸው እማዬ ድንጋጤ የመታት መሰለኝ። ከብዙ ዝምታ በኋላ የሚረግፈው እንባዋን በነጠላዋ ጫፍ አባበሰችና እንዲህ አለችኝ፤

"ልጄ፣ ከልጆቼ በላይ ጦረሽኛል። ረድተሽኛል፣ እግዜር ውለታሽን ይክፈልሽ" ኮተት ብላ ተነስታ መዳበስ ስትጀምር ተጠጋኋት። ከፊቴ ጀምራ ሰውነቴን እየነካካች ወገቤጋ ስትደርስ ልብሴን ገልጣ ሆዴን እየሳመች መረቀችኝ። "የዘራሽው ይብቀል፣ የነካሽው ያፍራ፣ የከፋ ቀን መጠጊያ ሆነሽናልና..."

እንባዬ እየተንጠባጠበ ትከሻዋ ላይ ያርፍ ነበር።

ወንድ አያቴም "አንቺ ባትኖሪ፣ አንቺን ባይጥልልን ኖሮ ምን ይውጠን ነበር? የቀን ጅብ ይበላን ነበር። ጧሪ አትጪ..."

ከዚህ ቤት፣ ከዚህ ጣሪያና ግድግዳ ውስጥ ያልጠበኩት ነበር። የመጨረሻ ቀናችን መስሎኝ እንባዬ አልቆም አለኝ። ሆኖም እኔና ባርዬ ከግብፅ ስንመለስ አያቶቼን በሰላም አገኘኋቸው። ሌላ ጠንከር ያለ ደስታ።

ከእናቴ ቤተሰቦች ጋር ያለኝን ግንኙነት ጨርሶ ለማቋረጥ የአያቶቼ ነገር ይፈታተነኛል። ጨርሶ ራሴን እንደ አንድ የቤተሰቡ አባል አይቼ እንዳልቀጥል ደግሞ የእናቴ ጋሻ ጃግሬ በመሆን የሚንቀሳቀስብኝ የጥላቻ ቡድን በተለያዩ ድርጊቶች ይገፈትረኛል።

አንድ ዓመት በዓል ላይ ነው። እንደ ሁልጊዜው ለእህቶቼ ልብስና ጫማ ገዛሁ። ከዚህ በተጨማሪ ለእናቴ (ለእቴቴ) ልብስ ብገዛላት ብዬ አሰብኩ። ምርጫዋ እምብዛም አላውቀውምና የእንጀራ አባቴና ሁለቱ እህቶቼ እንዲያጋዙኝ አደረኩ።

ቤት ስንደርስ እናቴ ጎጆዋ ውስጥ ቡና እያፈላች ነበር። ወደ ትልቁ ቤት ገብቼ ገበያ ውስጥ ጭቃ የነካካብኝ ልብሴ ታጥቦ እስኪደርቅ የእናቴን ልብስ አጠለቅኩ።

ብዙም ሳይቆይ እናቴ መጣች። ስለምፈራት ብቻ ሳይሆን አንድ ቀን ፍቅሯን ትገልጥልኛለች ብዬ ስለምጠብቅ ሁለመናዋን የማጤን ልምድ አዳብሬአለሁና የዛን ቀንም ትክ ብዬ እመለከታታለሁ። በሩን አልፋ እነበርንበት ክፍል እንደደረሰች ዓይኖቼ ዓይኖቿ ላይ አረፉ። መብረቅ እንደሳተው ሰው ድርቅ ብላ ለጥቂት ጊዜ ከቆየች በኋላ ዓይኖቿን ከለበስኩት ልብስ ላይ ነቅላ አፈጠጠችብኝ። ስር የሰደደ ጥላቻ ነበር የታየኝ። አጉረጠረጠች። ስትንደረደር መጥታ አጠገቤ ደረሰችና፡-

"አውልቂ! አውልቂ! ማነው ልብሴን የሰጠሽ?" አለችኝ።

ዓይኖቼን ጨፍኜ አቀረቀርኩ። ዓይኖቼ በመጨፈናቸው ሁኔታዋን ብሸሽም ድምጿ ግን አልተቋረጠልኝም። እየተንጨረጨረች "አውልቂ! አ-ው-ል-ቂ!!" ትላለች።

አንዳንድ ቤተሰቦች ጣልቃ ሲገቡ ሰማሁ።

"ብርክት፣ ምን ነካሽ? ምን ማለትሽ ነው? ላንቺው ልብስ ልንገዛ ስንዞር ውለን ደክሞን ገና አረፍ ማለታችን'ኮ ነው። ልብስሽንም የለበሰችው ልብሷ በጭቃ ተለውሶባት..."

ቁጣው የእንጀራ አባቴ ቢሆንም የእናቴ መንጨርጨር ስተወሰነ ደቂቃ ቀጠለ። የዚያን ቀን ቤቴ የደረስኩት ያልደረቀ ልብሴን ለብሼ ነበር። ከልብሴ ቅዝቃዜ ልቤ የገባው ጥላቻዋ አንዘፍዝፎኝ እንደነበር አስታውሳለሁ።

የእናቴ ወገኖች ከሚሰበው የሚገፈትረው ድርጊታቸው ይልቃል። እኔ ፍቅርን ስለምቃብዝ አንዳንድ ጥቃቅን ሁኔታዎችን አግኝኜ አስበዋለሁ እንጂ ከዚያ ቤት መንጭቶ የደረሰኝ መልካምነት የለም ማለት እችላለሁ። እንዲያውም አንዳንድ ጊዜ ራሴን ከእናቴ ወገኖች እንግር አይቼ፣ ራሴን እንደ ቤተሰቡ አባል መቁጠሬ የሚያበግናቸው ይመስለኛል። ግድ ሆኖባቸው አማራጭ በማጣት ዕርዳታዬን ይቀበላሉ እንጂ መካከላቸው እንድገኝ አይሹም። አንዳንዴ ልክ መንግሥታዊ ያልሆነ ረጂ ድርጅት እንደ ሚያደርገው ዕርዳታዬን ብቻ ብልክላቸውና ባልደርስባቸው ደስታቸው ነው እላለሁ። ቀረቤታዬ እየጠነከረና የቤተሰብ አባልነቴ እየጉላ የመጣ ሲመስላቸው በአንዳንድ ድርጊት አግልለው ባዳነት እንዲሰማኝ ያደርጋሉ።

አንድ ጊዜ የእንጀራ አባቴ መጥቶ "ወደ ካይሮ የሚሄድ ሰው ተገኝቷል" አለኝ።

"እሰይ! ደስ ሲል። በቃ ለነምዕራፍ የምንልከውን ላዘጋጅ። ለመሆኑ ሰውየው መቼ ነው የሚሄደው?"

"ዛሬ ወደ ስድስት ሰዓት ገደማ ነው ብለህ ንገር ነው የተባልኩት" አለኝ።

"ም...ን?" ራሴን መቆጣጠር ተሳነኝ። እንደ ብራቅ ጮኽኩ "ለምን ቀደም ብላችሁ አልነገራችሁኝም?"

"አልተመቸንም ነበር"

በገንኩ። ‹እኛም አሁን ነው የሰማነው› ቢለኝ እንዳች ቅሬታ ባልተሰማኝ። የድርጊት መልዕክታቸው ወዲያው ደረሰኝ። ሆን ተብሎ የተፈፀመ ደባ እንደሆነ ገባኝ። እኔን ከእህቶቼ ጋር ለማቆራረጥ። ተንጣጣሁ ማለት ይቀላል...

"ለመሆኑ እናንተን የሚመቻችሁ መቼ ነው? አሁንኮ አራት ሰዓት ተኩል ነው። በዚህ አንድ ሰዓት ጊዜ ውስጥ ለእህቶቼ ምን የረባ ነገር ልልክ እችላለሁ? ነግረናት ነበር ለማለት ነው አሁን የመጣኸው?" ንግግሬን እየዘበዘብኩ ወዲያው ተፍ-ተፍ ማለት ጀመርኩ። እቤት ውስጥ ያለውን ለቃቅሜ ማሸግ ያዝኩ፣ ሽሮ፣ በርበሬ፣ ጥሬ ሥጋ፣ ለምግብ ቤት ተከትፎ የተዘጋጀ የክትፎ ሥጋ፣ አንድ የሐበሻ ቀሚስ ጨምሬ ሰጠሁት።

ከሰዓት በኋላ አሞኝ እንደተኛሁ የእንጀራ አባቴ ተመልሶ መጣ። የሰጠሁትን ዕቃ አንክርፍፎ ይዞ ነበር። ወደ ቀጠሮ ቦታ ሄዶ የካይሮ ተጓዡን በመልክ ስለማያውቀው ሊያገኘው እንዳልቻለ ዘበዘበ። የታመመ ጭንቅላቴን ደጋግፌ ወደ መኝታ ቤቴ። እየቆየ ግን አንገበገበኝ። ንዴቴ ጣራ

ነካ። እንዴት ልቆጣጠረው? የሠራ አካላቴ ኤሌክትሪክ እንደጨበጠ ሰው ተንዘፈዘፈ። ውጭ ስደት ላይ ያለ ሰው የቤተሰቡ ወሬ ምን ያህል እንደሚርበው እያወቁ እንዲህ ቸልተኛና ጨካኞች መሆናቸው በኃይል አበሳጨኝ። በተለይ በዚያች ቅፅበት ትንሿ እህቴ ነበረች ከፊቴ ላይ ድቅን ያለችው። ባለፈው ጊዜ ይህንኑ አስመልክታ አንድ አሳዛኝ ደብዳቤ ልካልኝ ነበር። በሕብረት የተከራዩበት ቤት ውስጥ ያሉ ልጆች ከቤተሰቦቻቸው እንደ ሽሮና በርበሬ ያሉ የአገር ቤት ተናፋቂ ምግቦች በየጊዜው እንደሚላክላቸው፣ በየሳምንቱ ከወዳጅ ዘመድ አምስትና ስድስት ደብዳቤዎች እንደሚደርሳቸው ከጠቀሰች በኋላ "የእኛ ቤተሰቦች ግን ሌላው ቀርቶ ብጣሽ ወረቀት እንኳ ልከውልን አያውቁም። በጣም አፍረንባቸዋልና እባክሽ ተቆጪያቸው" የሚል ይዘት ያለው የብሶትና የስሞታ ደብዳቤ ነበር የላከችልኝ። የዛሬው አጋጣሚ ደግሞ ምንም እንኳን ሳልዘጋጅበት በድንገት ስለተነገረኝ የረባ ነገር ልልክላቸው ባልታይልም፣ ቢያንስ ቤተሰብ ረስቶናል ከሚል ሃሳብ አላቆ በተስፋ እንዲሞሉ የሚያደርግ መልካም አጋጣሚ ነው ብዬ በማሰብ ደስ ተሰኝቼ ነበር። ምን ያደርጋል! አጋጣሚውን እንዳልጠቀምበት አጨናገፉብኝ። ወይ ከነጭራሹ ባይነግሩኝ ይሻለኝ ነበር።

ቤታቸው ድረስ ሄጄ ልክ ልካቸውን ብነግራቸው ደስ ባለኝ! ነገር ግን በኃይል ስለታመምኩ የትም መንቀሳቀስ አልችልም። ንዴቴን አምቄ እስኪነጋ መቆየት ደግሞ ተሳነኝ። ስለዚህ እዛው በተንጋለልኩበት አልጋ ላይ ሆኜ ወረቀት ጽፌ ላኩላቸው። የጽሑፌ ይዘት በአጭሩ ይህን ይመስላል፦

"እናንተ ግን ምን ዓይነት ጨካኝ ሰዎች ናችሁ? ለምን ሰው ሲገኝ ልጆቻችሁ አትገታችሁ ትቀራላችሁ? እነዚህ ልጆችኮ እንደዚህ ሆነው አይቀሩም፣ አንድ ቀን ያልፍላቸዋል። እናንተ ግን ሰው አይደላችሁም። የራሳችሁን ቤት ሳትወዱ፣ እርስ በርስ ሳትፋቀሩ ለምንድነው ወደ ቤተክርስቲያን የምትሄዱት? ለይምሰል ብትሄዱስ ማንን ነው የምታታልሉት? ጅብ እንኳን ለልጁ አካፍሎ ያበላል። ለመሆኑ ከሰው ነው የተፈጠራችሁት?"

ይህን ጽፌ ከላኩላቸው በኋላ ነበር ትንሽ ቀለል ያለኝ።

ከብዙ ቀናት በኋላ መቅደስን አገኘኋት። "ምን ሆናችሁ ነው የጠፋችሁት? በደብዳቤው ተቀይማችሁ ነው እንዴ?"

"እረ በዚያ አይደለም። የተሰማሽን ነው የጻፍሽው። እነሱም በደብዳቤው ተነጋገረውበት አምነውበታል" አለችኝ።

የዛን ቀን መታመሜን አይቼ አሳከምኳትና ቡናና ማር እንደምልክላት ቃል ገብቼ በሰላም ተለያየን።

ይህ በሆነ በአስረኛው ቀን የጥር ሚካኤል ላይ በቀጠሮዬ መሰረት ብራስ ሆስፒታል የማህፀን ቀዶ ህክምና አድርጌ ቤቴ ገባሁ።

Scanned with CamScanner

ሰነባብቶ መቅደስ ልታገባ መሆኑ ተነገረኝ። ሰገባ እሁ ሥርግ እንደ ባዕድ - ያውም ተረስቶ እንደታወሰ ባዕድ - ተጠራሁ። ሥርጉ እሁድ ሆኖ ዓርብ ዕለት "ጸበል ቅመሺ" የሚል ጥሪ ደረሰኝ። በቤተሰቦቼ በንድ "ጸበል ቅመሺ" ማለት "የሠርግ ጥሪ" መሆኑ የገባኝ መልዕክተኛዋ እንዴ አለማሽ "ደህና እደሩ" ብላ ከተቀመጠችበት ከተነሳች በኋላ ወደነአባዬ ዞራ "በሉ የሠርጉ ቀን እንገናኝ!" ያለቻቸው ጊዜ ነው። እኔ በግዋ ደሞ "የምን ሠርግ?" ብዬ ባልተፈለግኩበት ጉዳይ ጥልቅ ማለት።

"አትቀልጂ! መቅደስ ልታገባ አይደለም እንዴ?" አሉኝ።

ክው ብዬ ሳቅኩ። እሪፍ ቀልድ ነዋ! እነዚህ ሰዎች ለህክምና ብራስ ሆስፒታል የሰነበተችውንና በማገገም ላይ ያለችውን እህታቸውን በቀልድ ሊያዝናኗት አስበዋል ማለት ነው። እንደገና ፍርፍር ብዬ ሳቅኩ።

"ቀልዳችን መስሎሽ ነው እንዴ?" አሉኝ እንደገና ኮስተር ብለው።

ፍርሃት ፍርሃት እያለኝ ሁሉንም ተራ በተራ ቃኘሁ። የሁሉም ፊት እንደ መርዶ ነጋሪ ሰው ፊት ቅጭም ብለዋል... አ አምላኬ እባክህን ቀልድ አድርገው!

ልቤ በሃይል እየመታ እንባ ያቆረዘዙ ዓይኖቼን ወደ አባዬ ወረወርኳቸው። አሁን አመንኩ። ይሄ ቀልድ አይደለም! ...አሃ...አሁን ገባኝ። ባለፈው ጊዜ ለሴት አያቴ ልብስ ሊያሰፉላት ከእኔ ቤት የወሰዷት ለሠርጉ ታስቦ ኖሯል ለካ? ቢንያምስ ትናንት "የጓደኛዬ ሠርግ አለብኝ" ብሎ መኪናዬን የወሰዳት ለመቅደስ ሠርግ ፈልጎት ኖሯል ማለት ነው?

ሰማይ ምድሩ ዞረብኝ። ጥልቅ ሀዘን ልቤን እፍን አደረገው። ምን ልሁን? ብጮህና ቢወጣልኝ እንዴት ደስ ባለኝ! አልቻልኩም - ቅጥል አልኩ። እኔኮ ደስታቸው እንጂ ሀዘናቸው አልመኘም። ችግር እንዳያዩ ከሰው እንሰው እንዲታዩ እንኳ አልፈልግም። ግን እንዴት ነው ለሰው ልጅ ሆድ ተገልጦ የሚታየው? ቢቻል በተለይ የእናቴን ልጆች አንድ ጊዜ አሳይቻቸው በተዘጋ እንዴት ደስ ባለኝ

በእናቴ ተደጋጋሚ ያልተገባ ድርጊት በኃይል ከፋኝ። እስከዚህ ድረስ ምን በደልኳት? ስንት ነገር እንደሆንኩላት እሷና እኔ ብቻ ነን የምናውቀው። ኧረ ጥፋቴ ምንድን ነው? ይህን ያህል የከፋችብኝ ከምን የተነሳ ነው? "ቅረቡኝ! በየጊዜው እየመጣችሁ ጠይቁኝ" ባልኩ? "ከእናንተ ሌላ ዘመድ የለኝምና እባካችሁ አትራቁኝ" ብዬ ነጋ ጠባ እነሱን መጨቅጨቄ ይሆን ሀጢያቴ? ወይስ ለምን ቁጭ ብላችሁ ወሬ ስታወሩ ትውላላችሁ? እናታችን እንደዚህ ናት አባታችን እንደዚህ ነው ማለቱ አይጠቅማችሁም። ሥራ ስሩ ህይወታችሁ የሚለወጠው በሥራ እንጂ ሰው በሀሜት እየቦጨቁ በመዋል አይደለም እያልኩ እንደ እህት አትርቤ መውቀሴ ይሆን ጥፋቴ?

አይ መቅደስ! የዛሬ አስር ቀን ገደማ ተገናኝተን ሳሳከማት ምነው አልነገረችኝ? ዳሩ ከእሷ መልካም ነገር አይጠበቅም። በልጅነታችንም ትጠላኝ ነበር። በእኔ ታፍር እንደነበርም አውቃለሁ።

ገና እያቶቼ ቤት ሳለሁ ነው። በር ተንኳኩቶ ለመክፈት ስንደረደር እየፈለኩ። የመቅደስ ጓደኛ ነበረች። እንደዛ አፈር መስዬ ስታየኝ "መቅደስ አለች?" ስትል ንቀት ፊቷ ላይ እየተነበበ ጠየቀችኝ።

"እነ እማዬ ቤት ነች" አልኳት።

"አንቺ እናት ቤት?" በማመናጨቅ ጠየቀችኝ።

"አይ አያቶቼ ናቸው"

"ምን ትዘባርቂያለሽ?" በሚል አስተያየት ገላመጠችኝ።

በትዕግስት ለማስረዳት ሞከርኩ። "ያኛው የእናቴ ቤት ነው፣ ያኛው የአያቴ ቤት ነው።"

ልጅቷ ፍንድት ብላ መሳቅ ጀመረች። "እንዴ? እንዴ?" እያለች ጠቋሚ ጣቷን አፍንጫዬ ላይ ደቅና ከሳቀች በኋላ "የማላውቅሽ መስሎሽ ነው? መቅደስኮ ነግራኛለች! አንቺ የገረዳቸው ልጅ አይደለሽ? አሁን ያለሽውማ የመቅደስ ወላጆችና አያቶች ቤት ነው። ገባሽ? አሁን ሂጂና ጥሪልኝ።"

ምን ብዬ ማስረዳት እችላለሁ? ማስረዳቴ ምንስ ይጠቅመኛል? ያኔ ለሰ በመቅደስ እጅግ አዝኜ ነበር። የአሁን ድርጊቷ ያንን ሃዘን ከተደበቀበት አላልቶ ቀሰቀሰው። ስታገባ ደበቀችኝ። አሁንም ታፍርብኝ ይሆን እንዴ? ፈተሰዳብኝስ? ለምን?

በቃኝ! የእነዚህ ሰዎች ነገር በቃኝ! ነገረ-ሥራቸው ጭንቅላቴን ሞራት ሞላው። ከእንግዲህ ከእነሱ ጋር ምንም ዓይነት ዝምድና አልፈልገኝም። እንደ ባዕድ ቆጥረውኛል! እኔም እንደ ባዕድ ልርቃቸው ይገባል። "አልደርስባችሁም! አትድረሱብኝ!" ብዬ መልዕክት ላኩባቸው።

ከስንትና ስንት ጊዜ በኋላ ሽማግሌ ላኩብኝ። እንደ ልማዳቸው በእርግጥ "ታረቂ! ታረቂ" ሲሉ! "እንደው እናንተ ግን እንዴት ነው የምትፈርዱት? በደፈናው ‹ታረቂ› ከማለታችሁ በፊት መጀመሪያ ነገር ሠርጉን ለምን እንደደበቁኝ ማወቅ የለብኝም? አባዬና እማዬንስ ምን አስተዋልኳቸው! ማንን ፈርተው ነው የደበቁኝ? በቅድሚያ ለዚህ ነገር አሳማኝ ምክንያት ያቅርቡልኝ። አለበለዚያ በሆዴ ከባድ ቅሬታ ይዤ ልታረቅ ብል እንኳ ልቤ እሺ አይለኝም... በቃ እነሱ የሚፈልጉኝ ለችግራቸው ሰዓት ብቻ ነው። ከፈለጋችሁ አላከበረችንም! ናቀችን በሉ እንጂ እንዲሁ በደፈናው አልታረቅም!" ብዬ የመድኃኒዓለምን ሥዕል ይዤ እያለቀስኩ መሬት ላይ ተንከባለልኩ። ሁኔታዬን አይተው ነገር እናብርድ ብለው ሄዱ።

ሰነባብተው የእኔን የንስሀ አባት አብዬን ጨምረው ተመልሰው መጡ። ወዲያውኑ የመድኃኒዓለምን ምስል አፈፍ አድርጌ ቆሙን! "መድኃኒዓለም ይገፎታለሁ! ምንም ነገር እንዳታናግሩኝ። እኔ በሽተኛ ነኝ! ልኑርበት! ቢያንስ ለአንዷ ልጁ እንኳን ልኑርላት!" አልኳቸው።

Scanned with CamScanner

"ቀስ... ረጋ በይ፣ የኔ ልጅ። ረጋ በይና አድምጪኝ!"

"ይተውኝ አባ! እኔ ብዙ ብሶት ያለብኝ ሰው ነኝ። ሆስፒታል ብተኛ አይጠይቁኝ። በችግርና በደስታዬ ከጎኔ የሉ። ዘመድ አልባ ነኝ ብዬ እርሜን አውጥቼ አርፌ እንዳልቀመጥ ደግሞ ይኸው አጉል ይነካኩኛል። 'በቃኝ፣ ከዚህ በኋላ ከእነሱ ጋር ምንም ዓይነት ዝምድና አልፈልግም!" ስቅስቅ ብዬ አለቀስኩ። ፊቴ በእንባ ታጠበ። በዚህ ጊዜ ቄሱ፣

"ልጄ አሁንም የምመክርሽ ረጋ እንድትይ ነው። ረጋ በይ። አንቺ በደልሽን ተናግረሻል። ታድያ እነሱ የሚሉትንም መስማት የለብሽም? መቼም ካለ አንድ ነገር እንደዚህ አያደርጉም" አሉና ተቆጡኝ።

ይኼኔ ነበር ጆሮዬን ያዋስኳቸው። እስቲ ምን በደለችን ይሉ ይሆን? የእህት ሠርግ ባለ ትልቅ ጉዳይ ላይ የደስታ ተካፋይ እንዳልሆን የተፈረደብኝ ምን ከባድ ጥፋት ባጠፋ ይሆን? ለምን አገለሉኝ? በሚል ሆድ ብሶኝ እንጂ በበሽታዬ ሳቢያ ቀድሞውንስ መች ሠርግና ቀብር ላይ ለመገኘት ታደልኩና!

"እሺ፣ ይናገሩ። ምን እንዳስቀየምኳቸው ይኸው በዝርዝር ይናገሩ!" አልኩ ወንበር ስቤ እየተቀመጥኩ።

"በደብዳቤ ጅብ ብላ ሰድባናለች፤ ይኸው ነው ቅሬታችን!" አሉ።

ተልካሻ ምክንያት! እንደገና የንዴት ዛር ሰፈረብኝ። በባህሪዬ ጥንቁቅ ሰው አይደለሁም። በዚህ ጉዳይ ላይ ግን ምን ታይቶኝ እንደሆነ አላውቅም፣ የደብዳቤውን ቅጂ አስቀምጬ ነበር።

እመር ብዬ በመነሳት ወረቀቱን ካስቀመጥኩበት አመጣሁና መስመር በመስመር ካነበብኩላቸው በኋላ "የቱ ጋ ነው የሰደብኳችሁ?" በማለት አፋጠጥኳቸው።

ምንተፍረታቸውን ከአንዱ ርዕስ ወደ ሌላው እንደ ፌንጣ እየዘለሉ ሀጢያቴን ከምረው ጥፋተኛ ሊያስብሉኝ በብርቱ ሞከሩ። ተቀባይነት አላገኙም እንጂ። እኔም ለይቅርታ የሚያበቃ በቂ ምክንያት አላገኘሁም። ይገርማል፣ የሰው ልጅ እንዴት ከህሊናው ይሸሻል?

የሆኖ ሆኖ ለእናቴ በየወሩ የምቆርጥላትን ብር አላቋረጥኩባትም ነበር። አንድ ቀን ባሏ ጋሼ ተሻለ ለእናቴ የቆረጥኩላትን የሁለት ወር ገንዘብ አምጥቶ ለወንድ አያቴ መለሰለት።

አያቴ አምጥቶ ሲሰጠኝ "ምነው አለ?" አልኩት።

"‹አዝናለሁ። እናትሽ አሁን ልጆቼ ስለደረሱልኝ እርዳታ አያስፈልገኝም ብላለች› ብሎ ሰጠኝ" አለኝ።

"እኔስ ምኗ ነኝ? አድፍጣ ቀን እስኪወጣላት ትጠብቀኝ ነበር ማለት ነው? ምስጋና ይቅር፣ እንዴት የደግነት ሥራዬን የመጉጃ መሳሪያ ታደርገዋለች?... ራሴን ጠላሁ፤ ሰው ጠላሁ፤...

የዚህ ሁሉ ድርጊት መልዕክቱ እራሴን እንደ ቤተሰቡ አባል እንዳልቆጥር መሆኑ የገባኝ ሰነባብቶ ነው። ግሩም የሆነ ትክክሻ ግፊያ፣ ሀጋዊ ግፍትሪያ። ለኔ ብቻ የሚገባ ክሽን ያለ መልዕክት።

እናም ቀስ በቀስ ከቤተሰቦቼ ጋር ተራራቅኩ። አሁን ከአያቶቼ ውጪ ማንም የምቀርበው ሰው የለኝም። እማዬም ፀብ እንዳይፈጠር ሰግታ "እትምጪ" ብላኛለች። በስልክ ብቻ በየቀኑ እየጠየቅኳት የሚያስፈልጋት የመሰለኝን ነገር ሁሉ በልጆች እየላኩላት በሩቁ ሳስታምማት ቆየሁ። በኋላ ድምጿ ሳይቀር እየደከመ መጣ። ብዙ አልቆየችም፣ አለፈች። አፈር ሳላለብሳት ቀረሁ። አምና የአባቴ ልጅ፣ ወንድሜ ሳሙኤል ሲሞት ቃሌን አፍርሼ ቀብር ብሄድ ወድቄ ለብዙ ጊዜ ታመምኩ። ቤተሰቤ ቄስ አምጥቶ ሁለተኛ ቀብር እንዳልሄድ አስገዝቶኝ ትቻለሁ። በልጄ ሲያስፈራሩኝ አልወድም። "አንቺ ሽባ ብትሆኚ ልጅሽን ማን ዞር ብሎ ያያት መሰለሽ" ብለው ተቆጥተው አስትተውኛል።

እናም በእማዬም መጨከን ነበረብኝ። ሳላስታምማት ሞተች። ሳልቀብራት አፈር ለበሰች። በወንድሜ ቀብር ላይ ስታመም ለምን አርፌሽ አትቀመጪም ነበር ብለው ሲፈርዱብኝ የነበሩ ሰዎች ዛሬ ደግሞ "እኚህ ሴት አሳድገው ለዚህ አድርሰዋት ቀብራቸው ላይ ሳትገኝ ቀረች" ብለው አሙኝ።

Scanned with CamScanner

ክፍል አሥራ አንድ

ስንብት

- 1 -

የአባቴን ድርጊት የማዛምደው ከቆሳሰልኩበት የልጅነት ዘመኔ ጋር ነው። ያኔ በእያንዳንዱ የቁስል ጠቃጠቆዬ ላይ እንዳከው የሚጉተጉተኝ ስሜት ነበረብኝ። የቱን አክኬ የቱን? አንዳንዴ በመደዳ እየፈተኩ አካላቴን ለማዳረስ እሞክር ነበር። ወይም ባገኘሁት በድንጋይም ቢሆን ገላዬን አዳምጠዋለሁ። አባቴም ነፍሴን አቆሳስሎት የገላዬን ያህል ማከክያ ጥፍር አጣለታለሁ። "ትፈልኝ" ብሎኝ እምቢ ካልኩት በኋላ ነፍሴን ውሃ እንዳዘለ ቁስል እየነዘነዛት ነው።

በየትኛው በኩል ልጠብቀው? ዱርዬውን፣ ሰካራሙን፣ የመንግሥት ሠራተኛውን፣ ፖሊሱን፣ ወታደሩን... ነገርና ገንዘብ እያስታጠቀ ይልክብኛል። ፋይዳው ምን እንደሆነ ባይገባኝም እንደ ቄስ ወይም እንደ ኢማም አናታቸው ላይ የጠመጠሙ የኃይማኖት ሰዎችን ሳይቀር እቤቴ ደጃፍ እያስቆመ ነፃነት ሊያሳጣኝ ይሞክራል።

በየት በኩል መጥቶ በምን ሊያጠቃኝ እንደሚችል ሳስብ ግራ እጋባለሁ። ትራፊክ ፖሊሶች ሳይቀሩ "ተጠቁሞብሽ ነው" እያሉ በየአደባባዩ ደጀ ያስጠኑኛል። እኔን ለማሳዘን እህቴን የትናየትን መልሶ ወስዶብኛል። እኔጋ ህመሟ ተሽሏት የተረጋጋ ህይወት መኖር ጀምራ ነበር።

አሁን ደግሞ ብሎ፣ ብሎ የፈታሁትን ባሌን ተወዳጅቶ ቅንጅት በመፍጠር ያስጨነቀኝ ይዟል፤ በእኔና በባለቤቴ መሃል ተፈጥረው የነበሩ የትዳር ግጭቶች እየተካረሩ መጥተው በ1991 ዓ.ም የመስቀል በዓልን ባከበረን በሳልስቱ የፍርድ ቤት ሰማንያችንን ቀደድን። ከቤቱ ውጭ ያለውን ሃብት ሁሉ አካፍዬዋለሁ። ነገር ግን እሱን ሳገባ አባቴ የሰጠኝን ሽጉጥ ጠይቶኝ ሳልሰጠው በመቅረቴ ቅሬታ አሳድሮ ከአባቴ ጋር ተወዳጅቷል። ግንባር የፈጠሩት አባቴና የቀድሞ ባለቤቴ እኔን የሚጐዱበትን ዕቅድ ሲያወጡ ሰንብተው በአዲስ መልክ ይበጠብጡኝ፣ ያንገላቱኝ ጀመር።

አባቴ ቤት ያገለግል የነበረና አባቴ አምርሮ የሚጠላው ፀሐዬ የሚባል ሰው ከአንድ ኤርትራዊ ጓደኛው ጋር እኔ ቤት መኖር ከጀመሩ ስድስት ወር ሆኖአቸዋል። እናም ልክ የኢትዮ-ኤርትራ ጦርነት በተቀሰቀሰበት ሰሞን ፖሊሶች የመኖሪያ ቤቴን በር አንኳኩተው አስጠሩኝ።

"ባለቤቷን እንፈልጋታለን"

"አቤት ምን ተፈጠረ? ችግር አለ እንዴ?"

"ኤርትራዊ ቤትሽ ውስጥ ደብቀሻል"

"አልደበቅኩም"

"ገብተን እንፈትሻለን"

"ማዘዣ አላችሁ?" ይሄኔ ተደናገሩ።

"ለማንኛውም ማዘዣውን ይዘን እንመጣለን" ብለው ሄዱ። አልተመለሱም።

እነዚህ ፖሊሶች ከወረዳ ሃያ አምስት የመጡ መሆናቸውን በሌላ ቀን መጥሪያ ይዘው ከመጡ ፖሊሶች ተረዳሁ። ወረዳ ሃያ አምስት ደግሞ አባቴ የሚኖርበት ወረዳ በመሆኑ፣ ሰዎቹ በእርሱ እንደተላኩ ገባኝ።

እናም ቤቴ ድረስ መጥሪያ ተልኮብኝ በተባለው ቀን ፖሊስ ጣቢያ ተገኘሁ።

"ተከሰሻል" ስባል ደነገጥኩ። አባቴ በፖሊስ እንደሚጠቀም ባውቅም ከሳሹ ይሆናል ብዬ አልጠረጠርኩም፤ ደግሞስ በምን ሰበብ ይከሰኛል?

በረንዳ ላይ ቁጭ ብዬ የሚሆነውን ስጠባበቅ አባቴ ገባ፤ ከተል ብሎት ባለቤቴ መጣ። አባቴ ቀጥታ ወደ መርማሪው ቢሮ ገባ። እሱ ሲወጣ እኔ ተጠራሁ።

"አቶ ሠይፉ የሚባሉ ሰው ‹ሽጉጥ ወስዳብኛለች› የሚል ክስ አቅርበውብሻል። የእሳቸው የሆነ መሣሪያ አንቺ ጋ አለ?"

ነገሩ ተገለጠልኝ። "ሽጉጡ አለ። ነገር ግን የሠርጌ ዕለት አባቴ ራሱ ለእኔና ለባለቤቴ በስጦታ ያበረከተልን ነው" አልኩት።

"አባቴ ስትይ ሰማሁ ልበል?"

"ልክ ነው። ከሰሰሽ ያልከው ወላጅ አባቴ ነው"

ፖሊሱ ተገረመ። "ታዲያ አባትሽ ከሆኑ ለምን ጉዳዩን እዚሁ ተነጋግራችሁ በሽምግልና አይፈታም?" አለ። ተስማማሁ። አባቴም ተጠርቶ ገባ። ባለቤቴም እንደጥላ ተከትሎታል። መርማሪው እኔና እሱ የተባባልነውን ነገረውና፣

"አባትና ልጅ ከሆናችሁ እዚሁ ብትነጋገሩና በሽምግልና ብትፈቱት ነው የሚሻለው" የሚል ሃሳብ አቀረበለት።

አባቴ በቁጣ ከመቀመጫው ብድግ አለ። "አይሆንም! ልጄ አይደለችም! እኔ አላውቃትም! መሣሪያዬን ሰርቃለች! እሱን ብቻ ትመልስልኝ" አለ።

እኔም በሁኔታው በስጨት ብዬ "ዛሬም ሆነ ነገ ካንተ ሌላ አባት የለኝም። አባቴ ስለመሆንህ ደግሞ በቂ ማስረጃዎችና ምስክሮች አሉኝ" አልኩ።

"መርማሪ፣ ለምን ጊዜዬን በእንቶ ፈንቶ ታባክንብኛለህ? መሣሪያዬን የማትመልስ ከሆነ መክሰስ ነው የምፈልገው አልኩህ እኮ!"

Scanned with CamScanner

መርማሪው ሳይወድ ‹ይሁን› ለማለት ትከሻውን ነቀነቀና "እሺ እንግዲህ፣ የከሳሽን ስም ማን ልበል?" አለ ብዕሩን ፊቱ ያለ መዝገብ ላይ ደግኖ።

"ከሳሽ እሱ ነው" አለ አባቴ ወዳጁ ወደ ሆነው የቀድሞ ባሌ እየጠቆመ።

"ሪፖርት ያደረጉት እርስዎ ሆነው፣ ከሳሹ እንዴት ሌላ ሰው ይሆናል?" መርማሪው ጠየቀው።

"እአይ እንደሱ አይደለም። መሳሪያው በእሱ ስም ስለተመዘገበ ከስሙ ይውረድለት። ከዚያ በኋላ የመሳሪያው ባለቤት እኔ ስለሆንኩ ለእኔ ይመለስልኛል" እያለ የቢሮው በር ጋ ደረሰ።

"ቆዩ ቆዩ፣ አቶ ሠይፉ" መርማሪው ከክፍሉ እንዳይወጣ ጠራው። እኔ ቁጭ ብዬ ሁኔታውን እንደ አንድ አስገራሚ ትርዒት እየተከታተልኩ ነው።

"አቶ ሠይፉ፣ ለመሆኑ የተባለውን የጦር መሳሪያ ከየት ነው ያመጡት? ፈቃድ አውጥተውበታል? ፈቃድ የሌለው መሣሪያ ይዞ መገኘት በህግ እንደሚያስጠይቅስ ያውቃሉ?"

አባቴ የሚመልሰው አጣ። ደንግጧል።

"ህጋዊ የባለቤትነት ማስረጃ ካላመጡ በህግ ይጠየቃሉ" ብሉ መርማሪው ዓይኑ ላይ ትኩር ብሎ ሲያየው መዝጊያውን ከፍቶ ወጣ።

ፖሊሱ ጉዳዩ በቤተሰባዊ ሽምግልና ቢቋጭ እንደሚሻል ነግሮኝ መሳሪያውን እንዳመጣ አዘዘኝ። እኔም ከሰዓት በኋላ ወስጄ አስረከብኩት። "አሁን መሳሪያውን መውሰድ የምትችይው ፍርድ ቤት ጠይቀሽ ከተፈቀደልሽ በኋላ ነው" ብሎ መርማሪው አሰናበተኝ።

የመሳሪያው ጉዳይ አባቴን እንደሚያስጠይቀው እርግጠኛ ነኝ። በዚህ ሰበብ እሱ እንዲጉዳ አልፈልግም። ስለዚህ ከእሱ ካልመጣ በቀር ጉዳዩን ሳልቀሰቅስ ወሰንኩ።

ለእስር ሊዳርገው ይችል የነበረውን ጉዳይ እንኳን ትቼለት አባቴ ሊተወኝ አልፈለገም። እኔን ማሳደድ ሥራው ሆኗል። ንግዴን ለማበላሸት መሞከር የዘወትር ተግባሩ ሆኖ ቀጥሏል። ቡና ቤት ድረስ ሰተት ብሎ ይመጣል። ካለሁ ዝቶብኝ ይመለሳል። አንዳንዴ መኖሪያ ቤት በር ላይ በጣም አስጠግቶ መኪናውን ያቆማል። አልፎ አልፎ ትርጉሙ ምን እንደሆነ ባይገባኝም መኖሪያ ቤት በር ላይ የአገር ልብስ የለበሱ ሴቶች አምጥቶ ያስቆማል።

"እረ አባትሽን አንድ በዩቸው" ብሎ የሚያስጠነቅቀኝ ቢበዛም፣ "ተውት ይውጣለት" የሚል ብቻ ነበር መልሴ።

አባቴ የገዛ ልጆቹን የእኔ ጠላት ካደረጋቸው በኋላ የተንኮል ጦሩን እነሱም ላይ ሰብቋል። አብረውት ይኖሩ የነበሩትንና የአንድ አባት ማኅበር

እንመስርት ስላቸው እኔን ገሸሽ አድርገው እሱን የደገፉትን ወንድሞቼን ከቤት ካባረራቸው ቆይቷል።

ከነዚህ ውስጥ አንዱ ዮናስ ነው። የሞተው ከቤት ተባርሮ ሲንከራተት በነበረበት ወቅት ነው። እሱ ከሞተ በኋላ አባቴ የተረፉትን መልሶ ሊሰበስባቸው አልፈለገም። እህቴ ንግስት ብቻ እዚያ ቤት መኖር አልተከለከለችም። እሷም ብትሆን ሰውነቷ ጠቋቁሮ ጉስቁልቁል ብላለች። አሁን የዚያን ቤት ክፉም ደግም የምሰማው ከእሷው ነው።

ንግስት ላከችኝ የሚል ሰው ዛሬ በጠዋት መጥቶ ነበር። አባቴ ልኮት እንዳይሆን ስለተጠራጠሩ መጀመሪያ ሁሉዬ ወጥታ አናገረችው።

"ሁሉዬ ምንድነው? ንግስት ምን ፈልጋ ነው?" ብዬ ስጠይቃት

"እአይ ዝም ብሎ ነው። ንግስት ‹እትዬ አስቴርን ሰላም በልልኝ› ብላ ልካው ነው" ብላኝ ወደ ሌላ ክፍል ሄደች።

ዛሬ ሌሊት በህልሜ አባቴ ጥርሱ ወልቆ አይቻለሁ። መጥፎ ፍቺ አለውና ተረበሽኩ። ምክንያቱም በህልሜ ያየሁት ነገር እፍታም አይቆይም ይደርሳል፤ ህልሜን በጣም እምንበታለሁ።

ቁርስ ከቀማመስንና ቡናችንን ካከተምን በኋላ ሁሉዬ እያንገራገረች ወሬ ጀመረች፤

"እንግዲህ እስትዬ ተረጋጊ፤ ከሆነ በኋላ ምንም ማድረግ አይቻልም። ወንድምሽ እንድርያስ አርፏል። እርምሽን አውጪ"

ከእናቴ እስከ እግር ጥፍሬ በድንጋጤ ተተረተርኩ። ለደቂቃዎች ደንዝዤ እንባዬ በሆታ ይፈስ ጀመር። ቀስ በቀስ ለቅሶዬ ፈነዳ። ምንም እንኳን የእንድርያስ ባህሪይ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ የተቀየረ ቢሆንም ወንድሜ፣ ሥጋዬ ነውና አለቀስኩለት። እንድርያስ የተገፋ ልጅ ነበር። የሚያሳክመው አጥቶ ሰዎች እርዳታ ለምነዉለት ሆስፒታል እንዳስገቡት ስሰማማ ሐዘኔ መረረ። የአባቴ ቤት እያለ እንደ ውሻ ከደጅ መጥቶ መቀበሩ አንጀቴን በላው።

ይህን በሰማሁ በአራተኛው ቀን ንግስት መጥታ ስለነበረው ሁኔታ በዝርዝር አወጋችኝ። እንድርያስ እንደ ነገ ሊሞት አባቴ ጉዳይ አለብኝ ብሎ ከቤት ወጣ። የት እንደሄደ ለማንም አልተናገረም። እንድርያስ ሲሞት ብዙ ሰው ሲፈልገው ቆይቶ ተገኘና ተነግሮት መጣ። ከደብረ ብርሃን ለለቅሶ የመጡትን የእንድርያስ እናት ቤተሰቦች ለቅሶ እንዳይቀመጡ ከለከላቸው።

ንግስት በምሬት እየተንገፈገፈች ስታወራልኝ እንባዋ እየተናነቀ ያስቸግራታል፤

"ይሄ አባት አይደለም። ሰው ለቀብር በሄደበት ሰዓት የቪዲዮ ፊልም ያይ ነበር። የራሱ አልበቃ ብሎት በነጋታው 'የምን ለቅሶ ነው? እኔ ቤት አይለቀስም' ብሎ የእንድርያስን እናት ሳይቀር እርሟን እንዳታወጣ ከለከላት"

Scanned with CamScanner

ተቃጠልኩ:: እትዬ ማርታ ምን እየጠበቀች ነው? ሳሙኤል፣ ዮናስና እንድርያስ ተከታትለው ሞቱ:: አሁን ደግሞ እርማችሁን አታውጡ ብሎ ከለከላት:: ምን እስከትሆን ነው የምትጠብቀው?

ንግስት ቀጠለች፤ "ሁላችንንም ሲጨርሰን ነው:: 'ታልቋታላችሁ እንጂ ይህቺን ቤት አትወርሷትም፤ ለመንግሥት አወርሰዋለሁ' እያለ ነው" አለችኝ በመስጋትም ጭምር::

በዚህ ሰዓት እንኳን ተበጀና ማቴዎስ ተባረው ውጪ ናቸው:: ወንድሞቼ ከእኔ የራቁት እሱን ፈርተው መሆኑንና 'አባታችን አሳሳተን' ብለው እንደሚቆጩ ነገረችኝ::

"ቀድሞውንም በራሳቸው ፍላጎት ነው የጠፉት:: አሁን ከእኔ ጋር መቀራረብ ከፈለጉ ይምጡ:: ወንድሞቼ አይደሉ? በደስታ እቀበላቸዋለሁ:: እሺ ካሉሽ አምጪያቸው:: ከእሱ ጋር መቆየታቸው ከዚህ በኋላ በጣም አስጊ ነው:: አንቺም እኔ ጋ ነይና እዚህ ሳትሳቀቂ በሰላም ኑሪ!" ብዬ አበረታታኋት::

በዚያው ሰሞን ተበጀ፣ ማቴዎስ፣ ነቢዩ እና ራሷ ንግስት እኔ ቤት መጥተው መኖር ጀመሩ:: እንደ አስፈላጊነቱ ሠራተኛ ቀጠርኩላቸው:: የሚፈልጉት እንዳይጎድልባቸውም እነ ሁሉዬን አደራ አልኳቸው:: ራሳቸውን እንዲችሉ ወንዶቹ መንጃ ፈቃድ እንዲያወጡ አገዝኳቸው::

- 2 -

የአውሊያው ዛቻ በአባቴ ላይ የደረሰ ይመስላል:: አባቴ "አልመርቅም" ባለበት ሰዓት እኔ ላይ ያለው አውሊያ በእትዬ ማርታ በኩል መልዕክት ልኮበት ነበር፣

"በዚህ ቀን በታዘዝከው መሠረት የምትመርቅ ከሆነ ሁሉን ነገር ልናስተካክል እንችላለን:: ተጡረህም ትቀበራለህ:: አይሆንም ካልክ ግን እደጃፍህ ሶስት ድንኳን እጥላለሁ:: ያን ሶስት ድንኳን ካለፍክ በኋላ ብትጠይቀኝ አታገኘኝም" የሚል መልዕክት::

የአባቴ ሶስት ልጆች የእኔ ወንድሞች ሳሙኤል፣ ዮናስና እንድርያስ ተከታትለው ሞቱ:: አውሊያው መፍረድ በጀመረ በዓመቱ ጥር 12 ቀን መጥቶ ባልጠበቅሁት ሰዓትና ሁኔታ ህዝቡን ተሰናበተ:: እንዲህ በቀላሉ የሚተወኝ አልመሰለኝም ነበር:: አውሊያው ከእኔ ላይ መውረዱን ሲነግሩኝ አላመንኩም:: አብዛኛው የቤቱ ሰው ግን በጣም አዝኗል::

"ግን ምን ብሎ ተሰናበተ?" ጠየቅኋቸው::

"እኔ ቃሌ ደርሷል:: አውሊያ ከአባት ወደ ልጅ ሲመጣ ካልተመረቀ ልክ ስለማይሆን እዚህ ተዳርሰናል:: ከዚህ በኋላ አባቷና እሷ ካልተስማሙ በቀር ለፍርድ ተመልሼ አልመጣም" ማለቱን ነገሩኝ::

ይህ የተፈጸመው የሚካኤል ድግስ የተጣለው ድንኳን ውስጥ ነው:: ልክ የሃያ አመት እስራቱን ጨርሶ ከከርቸሌ እንደሚወጣ እስረኛ እፎይታ ተሰማኝ:: በጥልቅ ደስታ ያገኘሁትን ሰው ሁሉ እየሳምኩ እያለሁ፣ ያቺ ከቤተክርስቲያን አንስቼ፣ አሳድጌ፣ አስተምሬ፣ በክብር ድሬ... ብዙ ውለታ የዋልኩላት ምልዕት ደበሌ እየተንሰቀሰቀች እግሬ ላይ ተደፋች:: ግራ ገባኝ::

"ይቅር በይኝ አስትዬ፤ በድዬሻለሁ፤ እባክሽ ይቅር በይኝ!"

ቀና ብዬ ዙሪያዬ ያለውን ሰው በጥያቄ ዓይን ተመለከትኩ፤ መልስ የሚሰጠኝ ሰው አላገኘሁም::

ይቺ ልጅ ወልዳለች:: ልጇ ከተወለደበት ቀን አንስቶ ሰውነቱ ቆሳስሎ ለድፍን ሁለት ዓመት ስቃይ ላይ ነው:: ሌት ተቀን ማልቀስ ማልቀስ ነው፤ ዕረፍት የለውም:: እሷና ባለቤቷ በየቀኑ ህፃኑን ይዘው ከአንድ ሀኪም ወደ ሌላው ሀኪም ቤት መንከራተቱ አስመርሯቸዋል:: መፍትሔ የሌለው መሆኑ ደግሞ አስጨንቋቸዋል:: ተስፋቸውን አመንምኖባቸዋል:: ችግሩ ከቤተሰብ አልፎ ለሃኪሞችም ግራ የሚያጋባ ሆኖባቸዋል:: እናም የህፃኑ ወላጆች ጭንቅ፣ ጥብብ አሉ:: ወይ ሞቶ እርማቸውን አላወጡ፣ ወይ ድኖ ከዚህ ስቃይ አልገላገላቸው... ሌት ተቀን መጨነቅ፣ መሰቃየት ብቻ...

"ከዓመታት በፊት አፍንጮ በር ሳለን በአንቺ ላይ የመግደል ሙከራ ፈፅሜ ነበር" አለችኝ ምልዕት እግሬ ላይ እንደተደፋች::

"እንዴት?... ለምን... በምን..." ተንተባተብኩ::

"በወቅቱ አንድ አውሊያው ቤት ብሄድ መድኃኒት ሰጡኝ:: ግማሹን በጸጉር ቅቤ ለውሰሽ ጸጉሯን ቀቢያት፤ ግማሹን በሻይ አጠጫት ተብዬ:: እንዳሉኝ አደረግሁብሽ:: አንቺም የምግብ መመረዝ ተብሎ ለብዙ ጊዜ ታመምሽ::"

"እኮ አንቺ መድኃኒት አጠጥተሽ ልትገድይኝ ሞክረሽ ነበር?!"

በዝምታ አቀርቅራ ማልቀስ ያዘች::

አስታወስኩት:: ልክ ናት፣ ከገጠር የመጣ ንጹህ ቅቤ ነው ብላ ጸጉሬን ከቀባችኝ ወዲህ ታምሜ ሆስፒታል ተኝቼ ነበር::

"አሁን ያ ሁሉ አልፎ... ልጄ ያለሀጢያቱ በፀና ታሞ ስቃይ ሲበዛበት ጊዜ ልጄን አድን ብዬ እንደገና አውሊያ ቤት ዘንድ ጎራ አልኩ:: 'ያቺ መድኃኒት ያጠጣሻት ሴትዮ ይቅር ካላለችሽ በቀር ልጅሽ በምንም ተዓምር አይድንም:: ሂጂና ይቅርታ ጠይቂያት' አሉኝ ባለአውሊያው:: ...አስትዬ ለዚህ ምንም የማያውቅ የዋህ ፍጡር ስትይ እባክሽ ይቅር በይኝ..."

ቤተሰቦቼም "እንቱፍቱፍ ካላልሽላት ልጇ እንደማይድን ተነግሯታል" ሲሉኝ ይቅር ለእግዜር ብዬ እንቱፍቱፍ አልኩላት:: ልጇም ሰዎች ሰብስቤ ፀሎት ካደረግንለት በኋላ ሙሉ ለሙሉ ከህመሙ ተፈወሰ::

Scanned with CamScanner

ለምልዕት ይቅርታ ማድረጌ ያልተለመደ ይመስል ይሆናል። ግን አይደለም። እናቶች መዳኘት ያለባቸው በእናቶች ነው የሚል እምነት አለኝ። ይሄን የማውቀው ደግሞ በሌሎች ሳይሆን በራሴ ውስጣዊ ስሜት ነው። ልጄ ሩታ እንደ ምልዕት ልጅ በጠና ታማብኝ ቀርቶ ለሆነ ጉዳይ ለአፍታ ከቤት ወጣ ካለችም ቀልቤ ከሷ ጋር ነው - ተመልሳ እጎኔ እስክትሸጎጥ ድረስ አልረጋጋም። ገና ለገና ስጋት ይበሳስከኛል። ስልክ ሲጠራ፣ መልዕክተኛ ሲመጣ፣ አምቡላንስ ሲጮህ... ብትት፣ ብትት እላለሁ።

ምልዕትም መዳኘት ያለባት ይሄን ስሜት በማውቀው በኔው ነው። ይቅርታ ያደረግኩላትም እናት በመሆኗ ነው። ልጇ ከስቃዩ ተገላግሎ እንደ ጥጃ መቦረቅ ሲጀምር እንኳ የእሷን ያህል ተደስቻለሁ። እናት ነኝ!

እናት መሆን ከእናት ሌላ ከቶ ማን ሊያውቀው ይችላል?

ምልዕትም ድንኳን ውስጥ በተሰበሰበ በዚያ ሁሉ ህዝብ መሃል ተገኝታ ከዓመታት በፊት የፈፀመችውን ይህን ሃጥያቷን አፍረጥርጣ በድፍረት ለመናዘዝ የበቃችው እኮ እናት ሆና የእናትነት ተፈጥሯዊ ስሜት የገባት ጊዜ ነው። እናት ስትሆን ከገዛ ራሷ የህሊና ቁስል በላይ የልጇን በበሽታ መማቀቅ የማትችለው፣ የማትቋቋመው፣ ሽሽታ የማትሸሸው ፈተና ሆነባት። እናትነት በራሱ ከባድ ፈተና ነዋ!

እኔስ ስለሩታ ብዙ ፈተና አይቼ የለ! ለሩታ ስል ምን ያልሆንኩት ነገር አለ? ስለሩታ ብዙ ባክኛለሁ። ስለሩታ ብዙ - ብዙ ነገር ሆኛለሁ?

. . . ልጄ ሩታ በልጅነቷ ቆርቆሮ እየደበደበች መዝፈን ትወድ ነበር። እኔ የሚታየኝ ልጄ ራሷን እያስደሰተች መሆኑ ነው። ትምህርት ቤት የወላጆች ቀን ላይ ድምፅ ማጉያ ይዛ መዝፈን ስትጀምር ይሄም የልጅ ምርጫ ስለሚመስለኝ ደስ ይለኝ ነበር። ቴያትርም'ኮ ትሰራለች። ከተፎ ልጅ! ኩራት ይሰማኛል።

ይሄ የልጅነት ምርጫ የመሰለኝ ጉዳይ ሥር እየሰደደ ግጥም ወደ መዓፍ አደገ። ይሄኔ እናትነቴ ስጋት ውስጥ ከተተኝ። ምርጫዋ በእናትነት ዓይን ሲታይ ጥርጣሬ ያጭራል። ትምህርቷስ? ዘላቂነት ያለው ትምህርቷስ? በርግጥም እንደፈራሁት ትምህርቷ እያሽቆለቆለ ውጤቷ እያዘቀዘቀ መጣ። የቤት ውስጥ አስጠኚ ቀጥሬ ትምህርቷን ጠበቅ እንድታደርግ መከርኳት።

እናትነት ብዙ ስጋት ነው። ለአቅመ ሄዋን የደረሰች ሲመስለኝ ደግሞ ሌላ ስጋት። እሷ የደረሰችበት ዕድሜ ላይ ስደርስ ያጋጠመኝን ሁሉ አስታውሳለሁ። ስጋት። መፅሔቶች፣ ጋዜጦችና መጻህፍትን አንብቤ ጥሩ መረጃ ካገኘሁ ሰጥቼ አንብቢው እላታለሁ። ምን እንደተማረችባቸው እጠይቃታለሁ። እንወያያለን። ባለታሪኮቹ በወንዶችና በጓደኞች እንዴት እንደተታለሉ እንነጋገራለን። "እማዬ ይህ እኮ... ብላ ከምገምተው በላይ ማወቋን በሚጣፍጠው አንደበቷ ትተነትንልኛለች። ያኔ የሚሰማኝ እፎይታ! እናት ነኝ።

ሌላ የዕድሜ ክልል ጊዜውን ጠብቆ ሲመጣ ሌላ አዲስ ስጋት ይወርሰኛል። የትምህርት ቤት ጓደኞቿ ወደ ተለያዩ መዝናኛ ቦታዎች ሄደው አንቺ ቀረብሽ እንዳይሏት ከአሥራ ሁለት ዓመቷ ጀምሮ ምሽት ቤት ይዣት እሄድ ነበር። እዛ ስለሚጨፍሩት ሴቶች እነግራታለሁ። ማታ ማታ መንገድ ላይ ቆመው ወንዶችን ስለሚጠብቁ ሴቶች አይታ ስትጠይቀኝ፡-

"መጀመሪያ ትምህርታቸውን አጥብቀው ባለመያዛቸው ወይም በሌላ ችግር ላይ ወድቀው ለዚህ ህይወት ተዳረጉ" እላታለሁ።

"ምንድነው የሚጠብቁት?"

"ገንዘብ ፍለጋ ወንዶች ነው የሚጠብቁት"

እናት ነኝና እኔ በህይወቴ ያጋጠመኝን ዕንቅፋት ሁሉ ከእሷ ፊት ላይ ለማግለል እሞክራለሁ። ስጋት... ስጋት... ስጋት።

እቤት ውስጥ ከበቂ በላይ ሠራተኞች ቢኖሩም የሥራን ክብር እንድታውቅ ከህፃንነቷ ጀምሮ የተለያዩ የቤት ውስጥ ሥራዎችን እንድትሰራ አደርግ ነበር። ተፍ፣ ተፍ ስትል "እኔ ባልኖርም" እያልኩ ራሷን ስትችል ታይቶኝ እፎይታ ይሰማኛል። እፎይታዬን ሌላ ስጋት ሊረታው - እናት ነኝ!

ዘጠነኛ ክፍል ላይ ከትምህርቷ ወደቀች። ያ ሲገርመኝ ትምህርቷን መቀጠል ሳትፈልግ ቀረች። እግሯ ላይ ወድቄ ተጨማሪ አንድ ዓመት እንድትማርልኝ ለመንኳት። ችግሯ እኔን ከብዶ አጉብጦኝ - እናት ነኝ!

እርግጥ በቋንቋ ትምህርት ተወዳዳሪ የላትም። የፀጉር ሥራ፣ የምግብ ዝግጅት፣ ቪዲዮግራፊ ስትማር ውጤቷ ቀዳሚ ከሆኑት ተርታ ነበር። እኔ ይህን ብቃቷን ስለማውቅ ተማሪ እላታለሁ፤ አትሰማም። እንዲያውም ወሬዋ ሁሉ ስለሙዚቃ ብቻ ሆነ። ዕንቅፋትነቱ ታይቶኝ ሙዚቃን ጥልት! አንድ ቀን ደግሞ በቴሌቭዥን ግጥም ስታነብ አየኋት! ጉድ! ትምህርቷ ላይ የተጋረጠ ጠላቷ- ጠላቴ!! ሌላ ጊዜ ደግሞ ተደብቃኝ የሰራችው የቴሌቭዥን ማስታወቂያ ተላለፈ። የማይታገሉት ጠላት ሆነብኝ።

ደሞ ሌላ ስጋት። ቴአትር እሰራለሁ እያለች በየአካባቢው መዞር ጀመረች። አጋሮ፣ አዋሳ፣ ወንጂ፣ ሻሸመኔ፣ ናዝሬት፣ አሰላ፣ አሩሲ... እንዴት ይሄን ያህል ርቃ ስትሄድ ያስችለኝ? አብሬያት እየሄድኩ ቴአትሯን ስትጨርስ ተቀብዬ ወዳረፍንበት ሆቴል። እናት ነኝ!

ደግሞ ስለኤች አይ ቪ እዘፍናለሁ ብላ ተነሳች። እሷ ተነስታ እኔ እንዴት ልቀመጥ? አብሬአት በየትምህርት ቤቱ እዞራለሁ። ፀሐይ... ዝናብ... ምን ሊያስቀረኝ? እናት አይደለሁ? ከየትምህርት ቤቱ ዘፍና የሰበሰበችውን ገንዘብ በአርቲስት አለባቸው ተካ ፕሮግራም (አለቤሾው) ላይ ቀርባ በልግስና ስታስረክብ ነበር የኮራሁባት። የልቤ ደስታ ወሰን አጣ። እናት መፈጠሬን፣ እኔም እሷን መፍጠሬን ሚሊዮን ጊዜ ባረኩት። እናት አይደለሁ?

Scanned with CamScanner

ወዲያው ደግሞ ግጥም ዕፋ፣ ዜማ ቀምራ "ካሴት አሳትማለሁ" አለች።

"በየትኛው ድምፅሽ?" ተስፋ ሳስቆርጣት

"ባለው" ብላ እንቢ አለች። መከርኩ፣ አስመከርኩ። "በዘፈን እንኳ አትምጡብኝ! እስዚያ ራሴን እስቅላለሁ" ብላ ዛተች። ድርቅ ማለቷ ሃይለኛ ስጋት አጫረብኝ። ብዙ ገንዘብ አውጥቼ፣ ለወራት በሄደችበት እየሄድኩ፣ በዋለችበት እየዋልኩ በመጨረሻ ካሴት አሳተምኩላት። ደስታዋ ጣሪያ ነካ! ፖስተሯን ስታይማ... ግርም ብሎኝ በትዝብት አመለከታት ነበር። "ሰው ጥሩ ነገር ሰርቶ እንዲህ ቢደሰት ጥሩ!" እያልኩ።

ካሴቷ አልተደመጠላትም። ለእኔ ደስታ ሆነ። ጨርሶ ከእጅ ታመልጠኝ ነበራ! እናት አይደለሁ?

እናስ? ምልዕት እናት ስትሆን ጥፋቷን መናዘዟ ደጊ እናትነቱ ጠበቃ እንደሚሆናት ተማምናም አይደል? በእርግጥም እናትነቱ ለእናትነቷ ጠበቃ ሆኗታል። የተጠየቅኩትን ይቅርታና እንቱፍቱፍታ ሰጥቻለሁ።

ይቅርታ ማድረግ ያቃተኝ ቀጥሎ ለሰማሁት ታሪክ ነው።

ከአፍንጮ በር ድረስ ይገርት መጥቼ ልብስ እያጠበች እኔ ጋ ልክ እንደ ቤተሰብ እየኖረች እረዳት የነበረች ልጅ በኋላ እንደነገረችኝ ቁልፎቼን እየሰረቀች ጌጥም፣ ገንዘብም፣ ሌላም ዕቃ ስትሰርቀኝ ኖራለች። በዚህ ሳትፀፀት ጭራሽ ከገዛ ባለቤቴ ወለደች። ከባለቤቴ ስለመውለዷ ምንም ሳልጠራጠር "እንኳንም የወለድሽ፣ በዕድሉ ያድጋል" ብዬ ልጇን ክርስትና ከማስነሳት አልፎ ከሌሎች ህፃናት ጋር ተንከባክቤ እያሳደግኩላት ነበር። ታድያ እሷም በተራዋ "በድዬሻለሁና ይቅር በይኝ" እያለች ይህን ለሰሚ እንኳ የሚዘገንን ጉድ ስትነግረኝ ጨርቄን ጥዬ ማበድ ሞከረኝ።

ከመሬት አንስቼ የረዳኋቸው ሰዎች ዋነኛ ጠላቴ ሆነው ሲገኙ፣ በአውሊያው ስንብት የተደሰትኩትን ያህል እርር ትክን ብዬ ስንገበገብ ከረምኩ። ማን ይታመናል? ሰው እንዴት ጠላቱን በጉያው ሸጉጦ ይኖራል? ምን አለ ያኔ እነ እማዬ ሲመክሩኝ ምክራቸውን በሰማሁ!? እንዴት እጀ እሳት ሆኖ መልሶ ያቃጥለኛል? ነገር ግን ስበደልና ሳለቅስ በማደጌ ምክንያት ዛሬም ያው ነኝ። ሰው መጥቶ "ተቸገርኩ" ብሎ ሲያለቅስ አያስችለኝም። ዛሬም ሰው አልቅሶ ያሸንፈኛል። እኔ የማለቅሰው እውነተኛ እንባ ነውና ዛሬም ያለቀሰ ሁሉ ከምሩ፣ ከአንጀቱ ይመስለኛል።

እንግዲህ ትዳሬን ካፈረሱ ምክንያቶች ዋነኛዎቹ እነዚህ የቤቴ "ጉዶች" ናቸው። በጊዜው በርካታ ሰዎች ባሌን በመፍታቴ እኔን እንደ ጥፋተኛ ቆጥረው ለእሱ ተደርበው ፈርደውብኝ ነበር። አሁን ግን መድኃኔዓለም አባቴ ጊዜውን ጠብቆ እውነቱን ይፋ አወጣው።

እውነቱ ተቀብሮ ባለመቅረቱ ብደሰትም፣ ያመንኩት ባለቤቴ በእኔ ላይ በፈጸመው ከባድ ክህደት ልቤን ከማቁሰሉም ባሻገር በሃፍረት ኩምሽሽ አድርጎኛል። ከልጅነቴ አንስቶ እስከ መጨረሻው የሚዘልቅ አንድ የተቀደሰ

ጋብቻን እመኝ ነበር - አልሆነም። ስድስትና ከዚያ በላይ ልጆች ወልጀ የማሳደግ ጽኑ ፍላጎትም ነበረኝ - ለዚህም አልታደልኩም። ጥርሴን ነክሼ በትምህርት አለመግፋቴም ሌላው ዕድሜ ልክ ሲቆጨኝ የሚኖር ነገር ነው።

- 3 -

አውሊያው ተሰናብቶኝ ሲሄድ ፍርድ ፈልገው ወይም አውሊያውን ሊያገለግሉ እቤቴ የከረሙ ሰዎችም ተሰናበቱ። ሁሉዬ "አውሊያው ቤተክርስቲያን የምትሄዱ ሂዱ፣ የምትቆርቡም ቁረቡ' ብሏል" ብላ ሁሉንም ሰው ካሰናበተች በኋላ እሷም ተሰናብታኝ ነበር።

ሁሉዬ ቤቷንም ንብረቷንም ጥላ የእኔ እስረኛ ሆና ለዓመታት አገልግላኛለች። እሷን እንደ ማንኛውም ሰው እንዲሁ ማሰናበት ልክ አይሆንም።

በፍፁም! ሁሉዬ የማይሰረዝ ውለታ አላት። አውጥቼ አውርጄ የማደርግላት ነገር ጠፋኝ። ከዚህ በፊት የከፈትኩላትን ምግብ ቤት ሆን ብላ አዳክማ ዘግታዋለች። ለክፋት ሳይሆን ከእኔ መለየት ስለማትፈልግ።

አሁንም ሌላ አማራጭ ባጣ ከኔ ቤት 300 ሜትር ርቀት ላይ ቦታ አግኝቼ የገዛሁትን ቤት ልሰጣት ወሰንኩ። ሰዎቹ ቦታውን የሸጡልኝ ግማሹን ቆርሰው ነበር። ያውም በእምነት። የቤቱን ካርታ እስካሁን አልተረከብንም። ጥቂት ወደ ውስጥ ገባ ያለ ቢሆንም ለመኖሪያ ጥሩ ነው። ሁለት ክፍል ቤት፣ መፀዳጃ ክፍልና ማዕድቤት አድርጌ አስገነባሁ። ሞቅ ሞቅ እስኪል ጠባቂ ቀጥሬ እንዲያድርበት አደረኩ። አካባቢው ሲደራ "ግቢበት" አልኳት።

"እምቢ" ሆነ መልሷ።

"ምነው?"

"እዛ ጭቃ ሠፈር..."

"እኔም አንቺም እዚህ ሠፈር ስንመጣ ጭቃ አልነበረም?"

"እምቢ.... እምቢ" ድርቅ አለች። እሷ ብትደርቅም ለቤተሰቦቿ ይሆናል ብዬ ተስፋ አደረኩ። አጋሮ ይኖሩ የነበሩ እናቷና ሦስት ልጆቿ መጥተው እዚሁ እኔጋ ናቸው።

"እሺ አንቺ ካልፈለግሽ እማማና ልጆችሽ ይኑሩበት" አልኳት።

"አይቻልም! እዚያ ጭቃ ሠፈር አይገቡም!"

ስምናልባቱ ብዬ ዕቃ በማሟላት መኖሪያ ቤቷን ሱቅ አደረኩላት። ቅቤውን፣ ዘይቱን፣ ሳይቀር ሁሉም ተሟልቷል። ሁሉዬ ግፊቴ ሲበዛባት እሺ ብላ ብትገባም ወር እንኳን የሰራችበት አይመስለኝም። ከስሮ ተዘጋ።

አሁንም አውጥቼ አውርጄ የሁሉዬ እህት ድንበሬ ሱቁን እንድትሰራበት ጠየኳት። ድንበሬ እኔጋ ምግብ ቤት ውስጥ ነው

Scanned with CamScanner

የምትሰራው፡፡ ሁሉዬ ግን "እሷም'ኮ አንቺጋ መጥታ ነው ከበሽታዋ የተፈወሰችው፡፡ ስለዚህ ታገልግልሽ እንጂ..." አለች፡፡ የሷ ሳያንስ በቤተሰቦቿ ላይ ሁሉ መፍረዷ ግር አሰኝቶኝ ጠበቅ አድርጌ ልይዛት ስል አመረረች፡፡

"እኛ ምን አድርጊልን አልንሽ? ከበድንሽ? አንቺን ማገልገል ነው የምንፈልገው" ብላ አለቀሰች፡፡

"በይ ተይው" አልኳት፡፡ "እኔ'ኮ የተጨነቅኩት የራስሽን እንድትኖሪ ነው፡፡ እስከመቼ የሰው ኑሮ እያሞቅሽ ተሳቅቀሽ ትኖሪያለሽ ብዬ ነው'ንጂ ከበዳችሁኝ አላልኩም..." ተውኳት፡፡ እሷም ቤቱንም ንግድ ቤቱንም ቀጥ አድርጋ ይዛ ማስተዳደሯን ቀጠለች፡፡ እንግዲህ እኔም ልክሳት ይገባል ብዬ ልጇን ራሱን ለማስቻል ፍላጎቱን ጠይቄ በውድ ዋጋ የእንጨት ማሽን ገዛሁለት፡፡ ለጥቂት ወራት ተፍጨርጭሮ "ከአጠገቤ ተመሳሳይ ሥራ ከፍተው አከሰሩኝ" በማለት እንጨት ቤቱን ዘጋው፡፡ ከዚያም በኋላ ሲያውደለድል ከሚውል ብዬ ወጪውን ሁሉ ሸፍኜ ዲ ኤስ ቲቪ አስገጠምኩለትና በሳንቲም የእግር ኳስ ጨዋታ እያሳየ ከሴት እያቴ ጋር እንዲኖር አደረግሁ፡፡

አሁን ከአውሊያው ጋር የተያያዘው ነገር ዱካው እየጠፋ ነው፡፡ ክልከላዬ ከላዬ ላይ ወርዷል፡፡ የትም ልድረስ ብል የሚከለክለኝ የለም፡፡ በእርግጥ አንዳንዴ ሁሉዬ ደሙ-ነፍሷ እየነገራት ነው መሰለኝ "ዛሬ ከቤት ባትወጪ"፣ "ዛሬ እንዲህ ባታደርጊ" ትለኛለች፡፡ ነገር ግን አሁን እንደ በፊቱ በአጉል ሰዓት አጉል ቦታ ላይ አልወድቅም፡፡ እንደ ልቤ ተሯሩጬ እሰራለሁ፡፡ በቁም እስረኛነቴ ምክንያት የባከነውን ጊዜ ለማካካስ የምጥር እስኪመስለኝ ድረስ በታደሰ ጉልበት እሯሯጣለሁ፡፡ ክብር ምስጋና ለፈጣሪ ኩሉ-ዓለም!

- 4 -

የኋላ ጊዜ ህይወት ጨርሶ አይተውም ማለት ነው? እንጃ! ብቻ እያቶቼ ጠጅ ነጋዴዎች ስለነበሩ የማሩ፣ የሰፈፉ፣ የጌሾው... ሽታ ተዋህዶኝ ይሆናል፡፡ በዚያ ላይ ያኔ ሥራ ስጀምር የቀጠሩኝ የዜድ ሆቴል ባለቤት የሚዘነጉ አይደሉም፡፡ ሙያን የቀሰምኩት ከእሳቸው በመሆኑ መመስገን ይገባቸዋል፡፡ ነፍሳቸውን ይማረው፣ ከዚያ ጊዜ ጀምሮ ወደ ጠጅ ንግድ የሚገፋፉኝ ነገር አለ፡፡ እናም የካራቆሬውን ቡና ቤት ከጀርባ ባህላዊ ገፅታ አላብሼ ጠጅ መሸጫ አቋቋምኩ፡፡ የጠጅና የቡና ቤቱ ንግድ ፊትና ኋላ ሆነው የሚፎካከሩ ይመስለኛል፡፡ ጐን ለጐን አራት አልቤርጐና አራት መታጠቢያ ክፍሎችን አስገነባሁ፡፡ አልጋውም፣ መታጠቢያ ቤቶቹም ጥሩ

መስራት ጀመሩ፡፡ ነገር ግን የጠጁ ንግድ ሳይጠና፣ ገና ድክ ድክ ሲል አንድ ፈታኝ ጉዳይ ገጠመኝ፡-

እንዲህ ነው፣ የቀለበት መንገድ ፕላን ቡና ቤቱ ላይ አረፈ፡፡ አፍርሱ ተባልን፡፡ መንግሥት የቦታውን ግምት ለባለ ይዞታዎች የሚከፍል ቢሆንም ቦታውን የሸጡልኝ ሰው ጠመመቡኝ፡፡ ከዕድር፣ በቂስ፣ በጉረቤት ተለምነው አሻፈረኝ አሉ፡፡ ‹ቦታውን ሸጬላታለሁ› አልልም ብለው ምስክርነታቸውን ነፈጉኝ፡፡ ከእኔ በስተቀር የአካባቢው ባለ ይዞታዎች ሁሉ ግምታቸውን አገኙ፡፡

በዚህ ባልተከፋሁ፡፡ ግን ቦታውን የሸጡልኝ ሰው አበልጅ በእሱ ብሶ ሽጉጥ አውጥቶ ያዙኝ ልቀቁኝ አበዛ፡፡ እንደ ፎከረውም አንድ ቀን ተከሰ፡፡ ወይ ጥጋብ! በድርጊቱ ሁሉም አዘነ፡፡

የዛኑ ቀን ማታ ሽማግሌዎችን አስከትሎ ልመና መጣ፡፡ "አንተ ምን ቤት ነህ? የእሳቸውስ ይሁን፣ በርስት ነው የተጣላነው፡፡ አንተ ግን ከእኔ ጋር ምን ጉዳይ አለህ? የራስህን ሥራ እየሰራህ ለምን አርፈህ በሰላም አትኖርም? የሴላን መመኘት እንቅልፍና ጤና ያሳጣህ እንደሆን እንጂ ምንም አይፈይድልህም፡፡ እንዲያውም ያለህን እንዳያሳጣህ ተጠንቀቅ!" አምርሬ ተቆጣሁት፤ መከርኩትም፡፡

እግሬ ስር ተደፍቶ "እጥፍቻለሁ የዛሬን ብቻ ማረኝ" ብሎ ሲማፀነኝ ይቅር ለእግዚአብሄር ብዬ ሸኘሁት፡፡

የሰፈሩ ሰው ግን እጅግ ተማርቦት ስለነበር፣ "ክሰሺው፣ አንድ ሶስት ቀን እንኳ ይቀጣ፣ አትልቀቂው፣ ይቅመሳት" እያለ ወትውቶኝ ነበር፡፡ የኔ መልስ ታድያ፣ "ይቅር ያለ ይቅርታን ከእግዚአብሄር ዘንድ ያገኛል" የሚል ነበር፡፡

ያም ሆነ ይህ ቤቱ ፈረሰ፡፡ በተረፈችው መሬት ላይ አዲስ ቤት ለመገንባት ነፍስ ውጪ፣ ነፍስ ግቢ ሆነ፡፡ በዚያ ላይ ወንድ አያቴ ታሞብኝ እሱን ለማሳከም ላይ ታች እያልኩ ተዋክቤያለሁ፡፡

ከደስታ ይልቅ መከራና ችግር ተከታታይነት አላቸው፡፡ አንዱ ከወለቀ ሌላው ይነቃነቃል፡፡ በዚህ ያለው ተስፋ ጨርሶ ሲሟጠጥ በዚያ ያለው መጐዳደል ይጀምራል፡፡ ተደጋጋፊነት የሌላቸው ጉዳዮች እንኳን በአንዱ መውደቅ ሌላው ሲዘምም ይታያል፡፡ ምን አገናኟቸው? ብሎ መጠየቅ በከንቱ መታከት ነው፡፡ ለምሳሌ የኔ ቤት መፍረስና የአያቴ መታመም የተገጣጠሙት ምን አገናኝቷቸው ነው? ብቻ መከራና ችግር ተረባራቢዎች ናቸው፡፡

በዚህ ሰዓት እራሴን ከሁኔታዎች ጋር ለማጣጣም መሞከር ነው የእኔ እርምጃ፡፡ ጉዳዩ የሚያናድድ ነገር ከሆነብኝ ራሴን በቤት ሥራ እጠምዳለሁ፡፡ ልብስ አጥባለሁ፣ የቤቱን ዕቃ አዟዙራለሁ... ሲደክመኝ እተኛለሁ፡፡ ጉዳዩ ከገንዘብ እጥረት ጋር የተያያዘ ከሆነ ቁጭ ብዬ በነገሩ

Scanned with CamScanner

ላይ ከማሰቤ በፊት ለፈጣሪዬ እነግረዋለሁ። ከቻልኩ ወጪዎችን እያቀናነስኩ ገቢዎችን መጨመር የሚቻልበትን ዘዴ እወጥናለሁ። ብዙ ጊዜ ግን ቀድሞ እግዚአብሔር ይደርስልኛል ማለት እችላለሁ። "የእኔ መድኃኒዓለም" ብዬ ከማንጋጠጥ ውጪ ለመመርመር አልጥርም። እንደኔ የሚወደው ያለ አይመስለኝም። ከየት አምጥቶ እንደሚሰጠኝ እንኳን አላውቅም። ዛሬም ጥሎ አልጣለኝም።

ግብፅ ያለችው እህቴ ምዕራፍ ገንዘብ ልካ ደረሰችልኝ። ወደ ዓረብ አገር የላኳት እህቴ ሚሚ ተሻለም በርከት ያለ ብር ላከችልኝ። እንዴት ነው ነገሩ? ችግርና መከራ ቢረባረብብኝም ከፈጣሪዬ በላይ ሆኖ አልጣለኝም። የሚጐድለው እየተሞላ፣ የሚሰበረው እየተጠገነ፣ የሚፈርሰው እየተገነባ ቡና ቤቱ በአጭር ጊዜ ውስጥ በአዲስ መልክ ተሰርቶ ተጠናቀቀ። ትግግዙ ውስጥ እግዚአብሔር ስለነበረበት በሁለት ወር ከስምንት ቀን ውስጥ ለምረቃ በቃ። ተመስገን! በፍጥነታችን ያልተገረመ ሰው አልነበረም።

ቦታውን የሸጡልኝ ሰውዬና አበልጃቸው ግን ከጥቂት ጐረቤቶቻችን ጋር በማበር ፍጥነታችንን ምትሃታዊ አድርገው ስማችንን አጠፉት። በተመረቀ በሁለትና በሶስተኛው ቀን ቤቱን ጭርታ ዋጠው። የጋገርነው እንጀራ ሳይበላ፣ ሁለት ቢራ እንኳ ሳይሸጥ ያድር ጀመር።

ነገሩ ከአውሊያ ጋር መያያዙን መጠርጠር የጀመርኩት አንድ ጐረቤቴ የሰራው አዲስ ቤት ውስጥ ለምን እስካሁን እንዳልገባ በቁጭት ከነገረኝ በኋላ ነው። እሰራው ቤት ከመግባቱ በፊት የዚያ ሰፈር ሰዎች አስፈራርተውት ነበር።

"ተጠንቀቅ፤ ሴትዮዋ ከሰማይ አሞራ ታወርዳለች፤ በፈረስ አገሩን እየዞረች ትሰልባለች፤ ቤቷ ጧት ማታ ድቤ ሲደበደብ ነው የሚያድረው" ብለውት ነበር። ይህን ሲነግረኝ እኔና ሩታ ተቃቅፈን ተላቀስን።

"በዚህ የተነሳ ከጉንሽ እሰራሁት ቤት ውስጥ ለብዙ ጊዜ ሳልገባ ቆየሁ። ከእኔ አልፎ ለአንድ ሁለት ሰዎች ስምሽን አጥፍቻለሁ። በቅርቡ አንድ ወዛደር 'የደሃ እናት ነች' ብሎ ትክክለኛውን ማንነትሽን ሲነግረኝ፣ ሌላው ጐረቤትሽ ደግሞ 'ሰዎችን የምትረዳ፣ በልተው የሚጠግቡ እንኳን የማይመስላት ሩህሩህ ሴት ነች' ሲለኝ ነበር በሞኝነቴ ያዘንኩትና የተፀፀትኩት" አለና ይቅርታ ጠየቀኝ።

አከበርኩት - በ-ጣ-ም አከበርኩት። እንደ አብዛኛው ሰው አንዶ በሰማው ወሬ ጆሮውም ልቡንም ደፍኖ አልቀረም። እውነቱን ለመስማትና ለመቀበል ዝግጁ ከመሆኑም በላይ አሳሳቱኝ ብሎ በሌሎች ሰዎች ላይ በመደፍደፍ ራሱን ነፃ ለማውጣት ሳይሞክር ከልቡ ይቅርታ ጠይቆኛል።

ክፋቱ ግን አብዛኛው ሰው የተወራውን ወሬ ከማራገብ በስተቀር እንደዚህ ሰውዬ እውነቱን ለማረጋገጥ አለመሞከሩ ነው። ያንን ለማድረግ

ዝሁውም ፍላጐቱም የለውም። እኔ ደግሞ ያንን ሁሉ ሰው አንድ በአንድ እየጠራሁ ማስረዳት አልችልም። ብችልስ ስንቱ አምኖ ይቀበለኛል?

በዚህ ሳቢያ አልፎ አልፎ ብቅ ጥልቅ ከሚሉ መንገደኞች በስተቀር ዝየው ቀዘቀዘ። አንድ ነጋዴ የሰውነት ሙቀት የሚያገኘው እንደሌላው ሰው ከምግብ አይደለም። ከንግዱ መፋፋም ብቻ ነው። ንግድን የሚያቀዘቅዝ ነገር የገጠመው ነጋዴ ሰውነቱን አብድኖ የሚገድለው ጠላቱ ነው። ሰውነቴ ከንግዴ ጋር ሲቀዘቅዝ ይታወቀኝ ነበር። ነገር ግን እስከመበደን አልደረሰም። እንደውም በኋላ ላይ ቀስ ቀስ እያለ በተለይ የካራቆሬው ቡና ቤት በቅርባችን ካለው ቢቂላ መናፈሻ የሚመጡ ሰዎች ያደምቁት ያዙ። ሠርግ የሚኖርበት ቀን ቢያንስ ከዕድምተኞቹ ግማሹ እኛጋ ጐራ ሳይል አይሄድም ነበር። በእንዲህ ያሉ አጋጣሚዎች ብቻ ነበር ጥሩ ሥራ የምንሰራው።

እናም ሠርግ ባለበት በሰንበት ቀን ሠራተኞቼን ለማገዝ፣ ሂሣብ ተቀባይነቴንና ማስተናገዱንም ለመሸፈን ስል ከቡና ቤት አልጠፋም ነበር። ዛሬም የካሽሪዋ ቦታ ላይ ተሰይሜያለሁ። ከአጠገቤ በቡድን የተቀመጡ አስት ትላልቅ ሰዎች ጨዋታ ስቦኝ ጆሮዬን ጣል አድርጌያለሁ።

"እኔኮ እዚህ ቤት መምጣት ይቀፈኛል" አለ ከመሃላቸው ተለቅ ያለው ሽበታም ሰው።

"ምን አሳሰበህ! በስማም ብለህ ብላ" ሌላኛው የጠቀለለውን ጉርሻ ወደአፉ እየሰደደ ተናገረ።

የመጀመሪያው ሰው የሚጠቀልለው ጉርሻ ላይ ዓይኑን ተክሎ እናንተ ስላላችሁ ነው እንጂ፤ እኔ እዚህ ቤት መምጣት አልወድም። ሴትየዋ'ኮ በጣም ነው የሚወራባት። ድፍን የመርካቶ ነጋዴ ማደሪያው እሷ ቤት ነው። በስልጣኑ ስጋት የገባው ባለስልጣን ሳይቀር እሷ ጋ ይመጣል..."

እየበሉ ወሬውን እያሟሟቁት ቆዩ። በልተው እንደጨረሱ አጠገባቸው ሄድኩኝ፤

"ጨዋታችሁ ስቦኝ ነው፤ መቀላቀል ይቻላል?"

"በደስታ" ወንበር አቀረቡልኝና ተቀመጥኩ።

"እዚህ ቤት ስላለችው ሴትዮ በትክክል ታውቃላችሁ?"

"አናውቅም"

"እረ አናውቅም፤ የሚወራውን እንጂ..."

"አንቺስ የምታውቂው ነገር አለ?" ጠየቀኝ አንደኛው በጣም መጓጓቱ እያስታወቀበት።

"አውቃታለሁ። የመጣሁትም ስለ እሷ ትክክለኛውን ነገር ልነግራችሁ ነው" ጉጉታቸው ጨመረ።

"የምትሏት ሴት እኔ ነኝ" ስላቸው ሁሉም ደነገጡ። ሲርበተበቱ አይቼ በሆዴ 'ያልተረጋገጠ ወሬ ማውራት ትርፉ መሸማቀቅ ነው' አልኩኝ። አረጋጋኋቸውና ሁሉንም ታሪኬን... ከአውሊያ ጋር እንዴት

Scanned with CamScanner

እንደተገናኘሁና እንደተለየሁ - ዘርዝሬ ነገርኳቸው። ይሄ የተዘጋ ታሪኬ፣ ዛሬም ድረስ ቅጽል ስሜ ሆኖ መቅረቱን አስረዳኋቸው።

ሶስቱም እንገታቸውን ደፉ። አንደኛው "ይቅርታ አድርጊልን ባለማወቅ ነው" ሲል የተቀሩትንም ይቅርታ ለመጠየቅ ተበረታቱ።

ሰዎችን አነጋግሬ ከሸኘኋቸው ከጥቂት ደቂቃዎች በኋላ አንድ በጣም ያስገረመኝን ነገር ከእህቴ ሰማሁ። "እኔኮ እዚህ ቤት መምጣት ይቀፈኛል" ብሎ ንግግር የጀመረው ሰው ለካ አባቴ ቤት ተመላላሽ ኖሯል። ይሄን ከእህቴ ስሰማ የሰውዬው ሁኔታ "ምን ያስበት ምን አይችልም" እንደሆነ ገባኝ።

በሌላ ቀን ደግሞ አዮቴ አኝራሲዮን ተደርጐ ተሽሎት ከሌሎች ሰዎች ጋር ቡና ቤቱ በረንዳ ላይ ተቀምጦ የሞቀ ጨዋታ ይዟል። ቡና ቤቴን ምቹ የመዝናኛ ሥፍራ ለማድረግና የተስተናጋጆቼን ምኞት ለመጠበቅ ስል በር ላይ 'እንኳን ደህና መጣችሁ' የሚሉ እንግዳ ተቀባይ ሐውልቶች አቁሜያለሁ። አንዱ ሐውልት በኦሮሞ ባህል ከዘራ ይዞ ከፍያ ያደረገ ሲሆን ሌላኛው እንዲት ጃንጥላ ይዛ የቆመች ሴት። ሐውልቶቹን በውድ ዋጋ በድንጋይ አስቀርፆ አቁሜያለሁ። ይህን ያዩ ሶስት ሰዎች (አንዱ የእድር ጸሃፊ ነው) "እነዚህ ሐውልቶች አለ ነገር በር ላይ አልተደነቀሩም፤ ገበያ ለመሳብ ተደግሞባቸው ነው" አሉ። ከመሀከላቸው አንድ ሽማግሌ ደግሞ ቀበል አድርገው "ታመልክባቸዋለች፤ ውቃቢ ሽሿት ከሄደ በኋላ እንደ መሣሪያ የምትጠቀምባቸው እነዚህን ሐውልቶች ነው" ብሎ ሲያወሩ ወንድ አዮቴና ከኛ ቤተሰቦች አንዱ ሰምቷቸዋል። ሰዎቹ የሠፈራችን ሰዎች ቢሆኑም፣ አዮቴን አያውቁትም።

ልክ እንደሄዱ ነበር እቦታው የደረስኩት። ቅጥል ብዬ "በየት በኩል ሄዱ?" ስል አዮቴ "ተያቸው፣ ሰው ሥም ሳይወጣለት አይቀርም፤ ያለ ነገር ነው" በማለት ሊያበርደኝ ሞከረ። እኔ ግን በመኪና ሰፈራቸው ድረስ ተከትዬ ያገኘኋቸው። "በድንጋይ ሐውልት ድግምት ይሰራል ወይ? እኔ አካባቢዬን ለማስዋብ ያደረግኩት ነገር ነው። አውሲያነቱም ቢሆን ሳልፈልግ መጥቶብኝ የነበረ በሽታ እንጂ ፈልጌ ወይ ጉትቼ ያመጣሁት ነገር አልነበረም። ውሃ እያጠጣሁ፣ እሲያም ጡጦ እያጠባሁ አላሳደግኩትም። አሁን መድኃኔዓለም ይመስገን፣ ተገላግየዋለሁ። ይብላኝ ለናንተ! እኔ ምንም አልላችሁም - የኔን ችግር በናንተም ደርሶ እዩት ከማለት በቀር ሌላ የለኝም! እንዲህ በግልጽ የምነግራችሁ እንደሌላው ሰው ነገ ሳገኛችሁ እንዳልሰማሁ ሆኜ፣ ከአንገት በላይ ሰላም ልላችሁ ስለማልሻ ነው። አሁን ሆዬ ሸሯል። ደህና ሁኑ!" ብያቸው ወደ ቡና ቤቴ ተመለስኩ። ሰዎቹ ግን ከዚያች ቀን ጀምሮ ቡና ቤቴ በር ደርሰው አያውቁም።

በተመሳሳይ በአንዱ ቀን ቡና ቤቱ ግጥም እንዳለ ነው። በሩ ጋ ጫጫታ ሰምቼ ተንደርድሬ ስወጣ የታመመ ሰው ነው መሰለኝ እንደ ጉድ

ይጮሃል። ሁኔታው አስደንግጦኝ "በስመአብ" ብዬ አማተብኩ። ይሄኔ የሆነ ሰውዬ በቁጣ "አንቺም በስመአብ ትያለሽ! አስመሳይ! ዞር በይ ከፊቴ!" እያሉ ከፍ ዝቅ አድርገው ዘለፉኝ። የእግዚአብሄር ስም በእኔ አንደበት መጠራቱ እንደቀፈፋቸው ያስታውቅ ነበር። ልክ ሰይጣን እንደሆንኩ አንዴት "አትጠጊኝ!" ብለው ሲጮሁብኝ የተሰማኝን ስሜት እንዲህ ብዬ መግለጽ ይከብደኛል።

አውሲያው ተሰናብቶኝ ብርሃን ወጣልኝ ስል፣ በአውሲያው ሰበብ የሚደርሱብኝ የዚህ ዓይነቶቹ ስፍር ቁጥር የሌላቸው አሳዛኝ አጋጣሚዎች ግን ቀጥለዋል። "ብርታቱን ስጠኝ" ከማለት ሌላ ወዬት ይኬዳል? አውሲያ ያረፈበት ሰው እንኳንስ ባዳ፣ አባትና እናት፣ እህትና ወንድም ሳይቀር ይሸሹታል - ከእሱ ጋር መንገድ ላይ መታየትን አይፈልጉም። እኔም በዚህ ሁኔታ ቀንና ሌሊት ከተደበላለቀብኝ አያሌ ዓመት አልፎኛል። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ደስታ ርቆኛል፤ የምወደው ሳቂ ጠፍቷል። ውስጤ ሰላም አጥቷል። አንድ ሰው ማኅበራዊ ኑሮን ከተነፈገ ምኑን ኖረው?

ከተለያዩ ሰዎች ሐሜት፣ ወቀሳና ስድብ ሲደራረብብኝ እራሴን ለመመልከት ጊዜ ሰጠሁ። ቆይ የኔ ጥፋት ምን ነበር? ፈልጌ አመጣሁት? ፈልጌ ባላመጣውስ አላግባብ ተጠቀምኩበት?

እንግዲህ ለራሴ ያቀረብኳቸውን ጥያቄዎች ልመልስ የምችለው ከአውሲያው ተዕዕኖ ውጭ በነበርኩበትና ራሴን በምገዛበት ሰዓት ያከናወንኳቸውን ዋቢ በማቅረብ ነው። ሌላው አውሲያው የፈፀማቸውና የሰሚ ሰሚ የደረሱኝ መረጃዎች ናቸው።

አንድ አውሲያ ያረፈበት ሰው ሕይወቱን እንደ ነፃው ሰው በትክክል መምራት አይችልም። የአውሲያው ትዕዛዝ ከውሃ የቀጠነ በመሆኑ እንዳሻው አይንቀሳቀስም። እንግዲህ ከዚህ ውጭ በተለያዩ ምክንያቶች እቤቴ የሚመጡትን የምመክረው ተመሳሳይ ነው። ቤቴን አንኳኩተው "የአዋቂው ቤት እዚህ ነው" ብለው ሲጠይቁኝ "አዋቂው አንድዬ መድኃኒዓለም ብቻ ነው" እላቸዋለሁ።

አንዳንዶቹ ደግሞ አመጣጣቸው አውሲያው ብልፅግና እንዲሰጣቸው ለመለማመን ይሆናል። "ብር ከፈለጋችሁ ሌላ ቦታ ሂዱ። እንደኔ እንደኔ በላባችሁ የምታገኙትን ሃብት ብትመኙ ይሻላል" በማለት በደቂቃ ውስጥ እሸኛቸዋለሁ።

እጅግ በጣም ሕሊናዬን የሚቆረቁረኝና የሚያበሳጨኝ አውሲያ ቤት ሕፃናት ይዘው የሚመጡ ሲያጋጥሙኝ ነው። በተደጋጋሚ የምቆጣውም "ሕፃናት ልጆች እዚህ ይዛችሁ አትምጡብኝ!" እያልኩ ነው።

ከአውሲያው ጋር ተያይዞ ባላቸው እምነት ቢሆንም፣ አንዳንድ የተጣሉ ሰዎች እኔ እንዳስታርቃቸው ይጠይቁኛል። ሳስታርቅ ነገሮች ግልፅልፅ ብለው እንዲወጡ ካደረግኩ በኋላ ያጠፋት ይቅርታ ጠያቂ፣

Scanned with CamScanner

የተበደሉት ተጠያቂ ይሆናሉ። በዚህም የቅሬታው ሥሩ ይነቀላል የሚል እምነት አለኝ። ይቅርታ ለሚጠይቀው እንደ ‹ንስሃ› የሚቆጠር ይቅርታ ለሚጠየቀው ከቂም መፈወስ ነው።

እንግዲህ ራሴን ሳውቅ ሰዎች ላይ በነበረኝ ተሰሚነት አንዳችም መጥፎ ነገር አላደረኩም። በዚህም የሚቆረቁረኝ የለብኝም። ሰዎችን ጠላት፣ ምቀኛ፣ አጥፊ… እያልኩ አንዱ በአንዱ ላይ አላነሳሳሁም። እራሴን የምገዛበት ሰዓት የኖርኩት ህይወት ይሄን ይመስላል ማለት እችላለሁ።

አውሊያው በኔ ላይ አድሮ ያከናወናቸው መጥፎ ነገሮች ይኖሩ ይሆን? ከቤቶቹ የሰማኋቸው አንዳችም የአውሊያው መጥፎ ድርጊቶች የሉም። እንደውም አውሊያው እኔን እንጂ ሌሎችን አይጐዳም። ብታመም፣ ቆሜ ባድር እኔ ነኝ። ስለ አውሊያው ቤቶቹ ሲነግሩኝ ትዕይንቱ እጅግ አስገራሚ ይሆንብኛል። እዚህ ላይ በጣም ያስገረሙኝን ነገሮች ከመግለፅ መቆጠብ ይኖርብኛል። ሰውን ወደተሳሳተ መንገድ መምራት ይሆንብኛልና።

በተረፈ እኔ ቤት የማይመጣ ሰው ነበር ለማለት ያዳግታል። ነጋዴዎች፣ ዶክተሮች፣ የመንግሥት ሠራተኞች፣ ፓይለቶች፣ ሙዚቀኞች፣ አርቲስቶች… በአጠቃላይ ከተራው እስከ ትልቅ እኔጋ ጐራ ብሎ በበጐ መንፈስ ያልተስተናገደ የለም።

ከአውሊያው መሸኘት በኋላ የቤቴ ሰዎች መንገድ ላይ "ይሄ ሰውዬ'ኮ አንቺጋ ይመጣ ነበር" ካሉኝ መለስ ብዬ ላለማየት አንገቴን አቀርቅሬ ነበር የማልፈው። እነሱ ግን የኔን ያህል ለእኔ የሚጠነቀቁ አይመስለኝም። ምክንያቱም ጣታቸውን እኔ ላይ ከሚጠቁሙት መካከል ግማሽ ያህሉ እነሱ እንደሆኑ ስለማወቅ ነው።

እኔ እራሴን እስከማውቀው ድረስ አንድም ቀን ከአውሊያ ጋር ተያይዞ ለሚመጣ ሃብት ጓጉቼ አላውቅም። የኔ ምኞት ጤናዬን አግኝቼ እንደልቤ ተሯሩጬ መስራት ነው። ከሃብት በላይ ከወዲያ ወዲህ ብሎ መሥራት እንደሚያረካ አውቀዋለሁ። ለዚህም ነው አውሊያው የተሰናበተ ዕለቱ አውሊያውን ብለው የመጡትን ያሰናበትኩት። ቤቴን ያፀዳሁት። የነበረኝንም ደስታ እኔና ፈጣሪ ብቻ ነን የምናውቀው። ቢፈለግ ኖሮ ከዚያ በኋላ'ኮ "አባይ ባለአውሊያ" መሆን ይቻል ነበር። እኔ ግን እንዲያ ለሚያደርጉትም የንስሃ ሞት የምመኝ ነኝ።

- 5 -

አንድ ድንተኛ ወሬ ሰማሁ…

… እንዲህ ነው። የእንጀራ እናቴ እትዬ ማርታ፣ ልጇ እንድርያስ የሞተባት ሰሞን እኔጋ መጥታ ነበር። በተደጋጋሚ ሀዘን ተጉድታለች።

ፊቷ በማድያት ተኻርጕርጕሯል። ከስታለች። ባግባቡ አልቅሳ ያልሸኘቻቸው ልጆቿ ከሆዷ የወጡ አይመስልም።

"ይሄን ሰውዬ ምን ይሻላል?" አለች።

"ማንን?" ሁኔታዋ ረብሾኛል። በሰመመን ውስጥ ያለች ያስመስላታል።

"አባትሽ ነዋ! እንዲህም አድርጐ አባት የለ" አለች።

"ደሞ ምን አደረገ?"

"ልጆቼ አንድ በአንድ እያለቁ ነው። ቀሪዎቼም ያልቃሉ ተብሎ ተነግሮኛል። እሱ እንደሁ ልበ ደንዳና ነው። ከሱ ብሶ ሁላችሁም ታልቃላችሁ እያለ ይፎክራል…"

"እና ምን ለማድረግ…" አላስጨረሰችኝም።

"ተባብረን እንክሰሰው"

"ከማን ጋር? ለምን? እን-እንዴት?…" ተርበተበትኩ። ፊቷ ላይ የማነበው ቁርጠኛ ሐሳብ ላይ መድረሷን ነበር።

"ይገባሻል! አንቺም ልጅ አለሽ፤ ሦስት ልጅ ምን ማለት እንደሆነ ታውቂያለሽ? ቀጣዮቹስ?…"

አንዳንድ ጊዜ ከፊት ለፊቴ ተገድግዶ አላሳልፍ የሚል የሰው ውሳኔ አለ። የእንጀራ እናቴ ላይ ያየሁት እንዲያ ያለ ነገር ነው። ቢሆንም መርበትበቴን ትቼ ላግባባት ሞከርኩ…

"ያ ሁሉ አልፎ አሁን እዚህ ከደረስሽ በኋላ መክሰሱ ጥሩ አይመስለኝም። ተይው፣ እግዚአብሔር ይክሰሰው! ወደ እግዚአብሔር ብቻ ፀልይ። በተረፈ እኔም ከሳሽ ሆኜ በጉዳዩ ላይ እጄን ማስገባት አልሻም። ብድሬን ከእግዚአብሔር እጠብቃለሁ።" ትክ ብላ አየችኝ። ፊቷ ላይ ያየሁት የመከዳት ስሜትን ነበር። እሱ አባቴ፣ እሷ እንጀራ እናቴ… እኔ ግን ከዚህ አንፃር አልነበረም።

ወጥታ ሄደች።

ብዙም ሳይቆይ አባቴ መታሰሩን ሰማሁ። ይሄን ስሰማ እንዳልጠበኩት ሁሉ በኃይል አስደነገጠኝ። ያሳሰሩት ልጅ የወለደላቸው ሴቶች ሁሉ ተባብረው በመክሰሳቸው ነበር። ነገሩ በህግ ተይዞ በዋስ ከተለቀቀ በኋላ እንጀራ እናቴ ዳግም እኔጋ መጣች። አመጣጧ በጉዳዩ ላይ ልታነጋግረኝ ነበር። ለረጅም ጊዜ ቀድሞ የሚናገር ጠፍቶ በዝምታ ቆየን። በመካከል ሁሉዬ መጥታ "ሰው ይፈልግሻል" አለችኝ። እፎይታ ተሰምቶኝ ስወጣ አዲስ ሰው አጣሁ። ሁሉዬ ብቻዋን ቆማለች።

"እኔ ነኝ የፈለኩሽ" አለችኝ ሁሉዬ።

"ምነው ሁሉዬ? በደህና?"

"ለዛች ሴትዮ አንድ ቃል እንዳትገቢ" አለችኝ

"ለማን?"

Scanned with CamScanner

"ለእንጀራ እናትሽ ነዋ"

"ለምን?"

"እኛ የምናውቀው ነገር ስላለ ነው እንዲህ የምልሽ፡፡ አርፈሽ ተቀመጪ! ያኔ ሲነገራት አልሰማ ብላ ሄዳለች፡፡ አሁን የራሷ ጉዳይ ነው! እኔ ምኔንም ምኔንም ትቼ እዚህ የተቀመጥኩት ላንቺ ብዬ እንደሆነ በድጋሚ ላስታውስሽ የሚገባኝ አይመስለኝም" ስትል ኮስተር ብላ አስጠንቀቀችኝ፡፡

ለረዥም ዓመታት ስታውቀኝ ለበጐ ነገር ካልሆነ ክፉን ነገር ዶልቶ ለመጣ ሰው ቃል ስገባ አላየችኝም፡፡ ይህ ሆኖ ሳለ፣ እንዲህ ማለቷ ቅር ቢያሰኘኝም፣ አዛገቤ እሷ ናትና ትዕዛዟን ከመቀበል ውጪ ምንም አልተናገርኳትም፡፡ አዎ፣ ሁሉዬ አዛገቤ ናት፤ በእሷ ነው የምመራው፡፡ ተቀመጪ ስትለኝ መቀመጥ፤ ተነሺ ስትለኝ መነሳት - በቃ! "የማውቀው ነገር ስላለ ዛሬ ናዝሬት ሄደሽ ተዝናንተሽ ነይ" ወይም "ከዚህ ግድም ዞር በይ" ያለችኝ እንደሆነ የፈለገ ቀጠሮ፣ የፈለገ አስፈላጊ ሥራ ይኑረኝ በታዘዝኩት መሠረት በደቂቃ ውስጥ ብድግ ማለት ብቻ ነው ከእኔ የሚጠበቀው፡፡

ለአብነት ባለፈው አባቴ የታሰረ ጊዜ፣ እስር ቤት ድረስ ሄጄ ልጠይቀው ብል ሁሉዬ "የምናውቀው የተነገረን ነገር ስላለ ሄደሽ እሱን መጠየቅ አትችይም!" አለችኝ፡፡

"እናንተ ግን ምን መሆናችሁ ነው? አውሊያው ተሰናብቶኝ ሄዶ የለም ወይ?! ምንድን ነው አስሬ 'የምናውቀው'፣ 'የተነገረን ነገር አለ' እያላችሁ የቁም እስረኛነቴን እንዳስታውስ የምታደርጉኝ?" ስላት፣

"የአሁን አይደለም፣ በፊት የተቀመጠ መልዕክት ነው" አለች፡፡

"ቢሆንስ ታድያ? እስር ቤት ሄጄ አባቴን ብጠይቅ ምናለበት?'"

"ከጠየቅሻቸውማ ብዙ ነገር ይበላሻል፡፡ አርፈሽ ተቀመጪ፣ ደግሞም ከመዓቱ እንድትወጪ ፍራንክ ሰጥቼልሽ ነው የመጣሁት፡፡"

በዚህም አባቴ በዋስ እስከተፈታበት ቀን ድረስ ሳልጠይቀው ቀረሁ፡፡ ብዙም ሳይቆይ ደግሞ ፖሊሶቹ እንደገና አሰሩት፡፡ "እሷ ናት ያስተባበረቻቸው" ብሎ አባቴ እኔን መወንጀሉን ከማዘጋጃ ቤት ተልኬ መጣሁ ባለኝ አንድ ግለሰብ አማካኝነት ሰምቼ እጅግ አዘንኩ፡፡ ስለ አባቴ ስውር ደባ የሆነ ነገር እንደነገራቸው እነሁሉዬ ራሳቸው በደፈናው ነግረውኛል፡፡

ወዲያውኑ የአባቴ ጉዳይ በጋዜጣ ገሀድ ወጣ፡፡ ጋዜጠኞቹ ስለተከሰሰበት ጉዳይ ሲጠይቁት "ካራቆሬ ምግብ ቤት ያላት ልጅ አስተባብራብኝ ነው እንጂ ምንም ጥፋት የለብኝም" ብሎ መለሰላቸው፡፡ በእሱ ቤት እኔን መጉዳቱ ነው፡፡ እውነትና ንጋት እያደር እንደሚጠራ አላወቀ ይሆን?

ፖሊሶች፣ የአባቴ ጠበቃ እንዲሁም ጋዜጠኞች የእሱን ንግግር ሰምተው ቡና ቤት ድረስ መጥተው አነጋግረውኛል፡፡ ነገሩ በሰዓቱ ቢያሸማቅቀኝም፣ ህሊናዬ ንጹህ በመሆኑ የማውቀውን ነግሬ ሸኘኋቸዋለሁ፡፡ አባትን ያህል ነገር በእንዲህ ያለ ርካሽ ተግባር ተሰማርቶ ማየት ግን አንገቴን አስደፍቶኛል፡፡ 'ሲጋራ አታጨስ፣ በላዩ በላይ አትውለድ፣ እንገቴን አስደፍቶኛል ልጆችህ ኃላፊነት ይሰማህ...' እያልኩ ከመምከርና ስለወለድኳቸው ልጆችህ ኃላፊነት ይሰማህ...' እያልኩ ከመምከርና በአባትነት የውዴታ መነጽር እሱን ከመጨቅጨቅ በቀር ለአንድም ደቂቃ ክፉውን የምመኝለት ሰው አለመሆኔን አለማወቁ አንገብግቦኛል፡፡ እንዲህ ቆሜ ስርቼ ሲያይ ሲረዳኝና ሲያግዘኝ ሲገባ፣ ገና ለገና የተነገረኝ ትንቢት አለ ብሎ እንዴት ያሳድደኛል? ፍርዱን እግዚአብሔር ይስጠው! የበቀል ጌታ እሱ ነውና! በበኩሌ ኢትዮጵያዊው ባህሌና ጨዋነቴ ወላጅ አባቴን እንድፋረድ አላስተማረኝም፡፡ ምንም እንኳን እንደ እኔ ዓይነቱ አባት ለአባትነት ክብር የማይበቃ ቅንጣት ታክል ምግባር የታደለ ባይሆንም፡፡

አባቴ ቢታሰርም የተለያዩ የእሱ ተከታይ የሆኑ ሰዎች በየጊዜው እመኖሪያ ቤቴና ቡና ቤት ድረስ እየመጡ በተጠናከረ ሁኔታ ያስፈራሩኝ ጀመር፡፡ የሰው ልጅ ከህሊናው በላይ ምንም ነገር መፍራት እንደሌለበት ስለማምን ቅንጣት ታህል ፈርቼ አላውቅም፡፡ "ከእኔ ጋር ጉዳይ ካላችሁ በህግ ጠይቁኝ፣ በተረፈ በየቀኑ እየተመላለሳችሁ እኔን ማስፈራራት አትችሉም፡፡ ሥራዬን በሰላም እንዳልሰራ እምባጓሮ የመፍጠር ምንም መብት የላችሁም!" እያልኩ በልበ-ሙሉነት እመልሳቸው ነበር፡፡ ሁሉዬ እንኳን "እኚህ ሰውዬ ሳይገድሉ አይተውሽም" ብላ ስታስጠነቅቀኝ "እስር ቤት ያለን ሰው ይገድልሻል ማለት አግባብ አይደለም" በማለት ያለ ወትሮዬ ምርር ብዬ ተቆጥቼያታለሁ፡፡

"አንቺ ሁሌ ለሳቸው እንደተከራከርሽ ነው፡፡ ፖሊሶችኮ ለኛ የሆነ ነገር ነግረውናል" እያለች ንግግሯን ስታስረዝም፣ "እውነተኛ ፖሊሶች ከሆኑ ለእናንተ የተናገሩትን ነገር ለኔም ይንገሩኝ፡፡ ያኔ ራሴ ተገቢ መልስ እሰጣቸዋለሁ" አልኳት፡፡

የሚገርመው ዘወትር "የምናውቀው" ወይም "የተነገረን ነገር አለ" ከማለት ውጪ ስለዚያ ስለምታውቀው ነገር አንድም ቀን በግልጽ ነግራኝ አታውቅም፡፡ ምናልባት ፈሪና ድንጉጥ በመሆኔ እንዳልታመም ሰግታ፣ ለእኔ ከማዘኗና ከመንሰፍሰፏ ብዛት ሊሆን ይችላል፡፡ ደግሞም ነው፡፡ እሷ ምን ያልሆነችልኝ ነገር አለ? ህይወቷን፣ ኑሮዋን፣ ጊዜዋን ሁሉ መስዋዕት ያደረገችው ለእኔ ስትል አይደል?

እንግዲህ አውሊያው ከተሰናበተኝ በኋላ ያልተሰናበቱኝ ችግሮች የስሜ መጥፋትና የአባቴ ተንኮል መሆናቸው ነው፡፡

Scanned with CamScanner

- 6 -

ወንድ አያቴ፣ ሴት አያቴ ከሞተች ወዲህ ለአምስት ዓመት ከእኔ ጋር ኖሯል። "ቡና ቤቱ ውስጥ ባህላዊ ሙዚቃ ሲጫወቱ ማየትን እወዳለሁ" ስላለ፣ ከቡና ቤቶቹ አልቤርጎዎች አንዱን ክፍል ሰጠሁት። እኔ ካለሁ እኔ፣ ካልሆነም እነ ሁሉዬ ይንከባከቡታል። የሚፈልገውን ሁሉ እንዲያቀርቡለት ስለነገርኳቸው በጥሩ ሁኔታ ተይዟል።

ህመሙ የጠናበት ሰሞን እንዲታከም ጠየቅሁት። እየተንገፈገፈ "አንቺ ደግሞ ስንቴ ሆዴን ልቀደድ? አንቺ እንኳን ሦስቴ እኻራሲዮን አስደርገሽኛል፣ በቃኝ" ሲለኝ ተውኩት። "እሺ እመኖሪያ ቤቴ አንድ ክፍል ሰጥቼህ እዛ ተኛ" ብለውም "እዚህ ተመችቶኛል" ብሎ አሻፈረኝ አለ። እኔም የሚፈልገው ይሁንለት ብዬ ዝም አልኩት።

ቤቱን አከራይቶት ስለነበር በወር አንዴ ሄዶ ገንዘብ ይቀበልና ግማሹን ለእናቴ ቤተሰብ፣ ግማሹን ለራሱ አንዳንድ የሚፈልጋቸውን ማከናወኛ ያደርጋል። ሲተርፈው ደግሞ ቡና ቤት ላሉ ቤተኞቹ በሙሉ እየጋበዘ ያንበሸብሻቸው ነበር። ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ጉልበቱም ስለደከመ፣ ተከራዮቹም ለቀቁ መሰለኝ እዛ መሄዱን እርግፍ አድርጎ ትቶታል።

ይህ ሁሉ ሲሆን ከእናቴ ቤተሰብ መሃል አልፎ አልፎ እነ ጋሼና አለማሽ እየመጡ ይጠይቁት ነበር። በመጡ ቁጥር ተደብቄ አለቅሳለሁ። ያሻቸውን ነገር እንዲጋብዛቸው ስለነገርኩት፣ እነሱ በመጡ ቁጥር ምግብ ያሳዝዛላቸዋል፤ ቢራ ይጋብዛቸዋል። የአያቴን ነፃነት ሳይ በራሴ ኩራት ይሰማኛል።

ታድያ አንድ ቀን "እስኪ ቤት ደረስ ብዬ ልምጣ - ልጆቼ ፈልገውኛል" ብሎ ሄደ። በዚያው ሳይመለስ ቀረ። ይህ በሆነ በሶስተኛው ቀን አከስቴ መብራቴ ከደቡብ አፍሪካ ደወለችልኝና አያቴ በልጆቹ አስገዳጅነት እነሱ ጋ እንደቀረ ነገረችኝ። "ልጆቼ እቤትህ ሆነህ ዕድልህን እዩ ብለው አስቀርተውኛል። ከእንግዲህ ዓይን ለዓይን አንተያይም። ብድር ይግባሽ ልጅ" ብሎሻል ስትለኝ ስልኩን ጆሮዋ ላይ ዘጋሁባት።

በማግስቱ እኀረቤታችን ላሉ መምሬ "ልብሱንም፣ ዕቃውንም አልወሰደም'ኮ። ምን ተሻለኝ?" ስላቸው፣

"ተያቸው። የቤተሰቦችሽን ነገር አጥተሽው ነው? ‹አባታችንን በነተበ አንሶላ ጠቅልላ ቆሻሻ የሞላበት ክፍል ውስጥ ጥላው አገኘነው፣ ሰበሰብነው› እያሉ እያሙሽ ነው" አሉኝ።

ተቃጠልኩ። መታገስ አቃተኝ። አያቴ ቤት ደወልኩ። እሱን የሚያቀርብልኝ ሰው አጥቼ ተውኩት። ከስንትና ስንት ጊዜ በኋላ አያቴ

መልዕክት ላከብኝ። "ልጅ ይቅርታ። የቀረሁት ባንቺ ተቀይሜ አይደለም። ልጆቼ ከልክለው አስቀርተውኝ ነው። ማን እንዳንቺ የሚሆንልኝ ሰው አለ ብለሽ ነው?"

አምስት ዓመት ሙሉ ሳሳክመውና ስንከባከበው ያሳስታወሱትን ሰው አሁን ‹አባቴ› ብለው ወደቤት ወስደው ማስቀረታቸው አንገበገበኝ። ይህ አልበቃ ብሏቸው ‹ቆሻሻ ክፍል ውስጥ ጥላው› ማለታቸው ገረመኝ።

አንድ ቀን ደግሞ የወንድሜ ጓደኛ ስልክ ደውሎ ለሩታ "እቴቴ ሞተች" ብለው ነገራት - ያውም በስልክ። የእናቴ ሞት በስማ በለው ይነገረኝ? በዚህ ምክንያት ለብዙ ቀናት ታመምኩ። ሳልቀብራትም ቀረሁ። በተለይ በመጨረሻ ሰዓት እናቴ "ትምጣና ትጠይቀኝ" ማለቷን ስሰማ ተንገበገብኩ።

ምን ልትለኝ ኖሯል? ምን ምስጢር ልትነግረኝ? ለጥላቻዋ ምክንያት ልታቀርብልኝ ነበር? ተበድላ እንደሆን ልትነግረኝ? አልወለድ ብሎ ያስቸገራት ፍቅሯ አብሯት እንዳይቀበር፣ አብሯት እንዳይፈርስ ልታሳቅፈኝ ኖሯል? ወይስ በደሏን ነግራ ወቅሳ፣ ይቅርታ ልታስጠይቀኝ?... ምንም ይሁን ምንም ቤተሰቦቼ ይሄን ሊነፍጉት አይገባም ነበር። ይሄን የመጨረሻ ስንብት ሲነጥቁን መድፈር አልነበረባቸውም። ደግሞ ከእህቶቼና ከአክስቶቼ ባህሪይ አንፃር ሳየው እናቴ ጥሩ ነገር በማሰቧ ነው ለማገናኘት ያልፈለጉት። እርግጠኛ ነኝ! እናቴ የበደለችኝ፣ የነፈገችኝ ፍቅር፣ የገፋችኝ... ሁሉ ተሰምቷት ይቅርታ ልትጠይቀኝ ነበር። አለቀስኩ፣ መሪር እንባ አረገፍኩ። ያንን ከልቤ የመነጨ እንባዬን ከመሬት ውጭ የተቀበለው አልነበረም። አቀርቅሬ አነባሁ።

- 7 -

ንግስት እኔ ጋ መኖር ከጀመረች ወዲህ ጤና የላትም። እኔ'ኳ የእሷን ያህል መከራ አልደረሰብኝም። የሰባት ወር ህፃን ሳለሁ ጀምሮ ነበር አያቶቼ ያሳደጉኝ። እሷ ግን በችግር የበሰበሰ ቆጮ እስከ መብላት ደርሳለች። ህመሟ ሲብስባት ሆስፒታል ወሰድኳት። ሃኪሞቹ በደሟ ውስጥ የኤች አይ ቪ ቫይረስ መኖሩን በምስጢር አረዱኝ። ደነገጥኩ። ታመምኩ። እዚያው አስተኙኝ። ራሴን ያወቅሁት በማግስቱ ከቀኑ ስድስት ሰዓት ገደማ ላይ ነበር።

ከሆስፒታሉ ስወጣ፣ የሰማሁትን መርዶ ለንግስት ላለመንገር ለራሴ ቃል ገባሁ። እስከዚች ጊዜ ድረስ የልጇ አባት ማን እንደሆነና የት እንዳለ አላውቅም። በኋላ ላይ ወሎ ክፍለ ሀገር እንደሚኖር፣ ለቤተሰቦቹ የመጀመሪያ ልጅ በመሆኑ ታናናሾቹን የሚያስተዳድረው እሱ እንደሆን

Scanned with CamScanner

ተረዳሁ። አፈላልጌ አገኘሁት። እሱም ያመው ስለነበር ከሴት ልጃቸው ጋር እኔ ዘንድ መጥተው እንዲኖሩ አደረግሁ። ወንድም እህቶቹንም ሰብስቤ መርዳት ጀመርኩ። እሱም እንዳይሰማው በማለት ቀለል ያሉ ሥራዎችን እየሰራ እንዲኖር ጣርኩ።

እህቴ በጣም አሳዘነችኝ። እስፈራችኝ ያለ ክሊኒክ ሄጄ ሁለቱም መድኃኒት የሚጀመሩበትን ሁኔታ ለማመቻቸት ሞከርኩ። ነገር ግን የሁለቱም ሲዲ ፎር ደህና ስለሆነ ለጊዜው መድኃኒት መጀመር እንደማይችሉ ሃኪሞቹ አስረዱኝ። እስከዚያው ሌላ መድኃኒት እንዲወስዱና ሲዲ ፎራቸው ዝቅ ሲል የዕድሜ ማራዘሚያውን መውሰድ እንደሚችሉ ነገሩኝ።

"ለምን አትነግሪያቸውም?" አለኝ፣ ሃኪሙ። "በጭፁም! በተለይ እሷ፣ ራሷን ታጠፋለች" አልኩት። ለእናቷም አልነገርኳትም። በችግር ስላሳደገቻት፣ ይህን መርዶ ብነግራት ታብዳለች ወይ በድንጋጤ ትሞታለች።

ሁኔታውን ለቤቶቼ ነገርኳቸው። እንዲጠነቀቁ አሳስቤ፣ በምንም አይነት እንዳያገሏቸውም አጥብቄ ተማፀንኳቸው። የምችለውን ያህል ተንከባከብኳቸው። ጥሩ ጥሩ ምግብ አዘጋጅላቸዋለሁ። መንፈሳቸው ዘና እንዲል እጥራለሁ።

በመሸ ቁጥር ሞተው የሚቀሩ እየመሰለኝ በስጋት ተሰቃየሁ። አንዴ ያገዘ፣ ሌላ ጊዜ ለቀቅ ያደርጋቸዋል። ሻል ሲላቸው እስከመጨረሻው የዳኑ ይመስለኝና ደስታዬ ወሰን ያጣል። ህመማቸው የበረታባቸው ዕለት ደግሞ ከእነሱ ብሼ ማቃሰት ነው። እህህ ነው።

ህፃኗ ልጃቸው ብትተርፍ ብዬ አስመረመርኳት። ወደ ሀኪም ቤት ከመሄዶ በፊት በእያሌው ፀለይኩ። ቤቶቼም ተጨነቁ። በመጨረሻ ግን ህፃኗ ከቫይረሱ ነፃ መሆኗን ስናውቅ፣ ሁላችንም ተያይዘን እልል አልን። ገብርኤል ከእሳት ያወጣት መሰለኝ።

- 8 -

እሁን ደግሞ ሌላ መሰናክል ገጠመኝ። ግን ግን መሰናክል ይባላል እንዴ? እንጃ!! ብቻ ደርሶ ጭንቅ ጭንቅ ይለኛል። ደረቴ ላይ ፈትሮ የሚይዘኝ ነገር አለ። ህመም አይደለም። ገብቶኛል! ግን የገባኝን ነገር ነው ብዬ መቀበል አልፈለግኩም። ውጭ ውጭ እያለሁ፣ ስልክ እጠብቃለሁ፣ የአንድ ሰው ድምጽ እጠብቃለሁ፣ የአንድ ሰው መልክ እጠብቃለሁ። ከውጭ ወደቤት የሚገቡ ካሉ፣ ያ የምጠብቀው ሰው ካልሆነ ብስጭት ያደርገኛል። ስልክ ሲጮህ እንደ ልጅ ተሽቀዳድሜ አነሳና ያ የምጠብቀው ድምጽ ካልሆነ

አላናግርም። የስልኩን እጀታ ቤት ውስጥ ላለ ሰው አስተላልፌ የለችም ብሉ እላለሁ። እንዴ? እንዲህ እኮ ሆኜ አላውቅም። ግን ወዴት እየሄድኩ፣ ምን እየነካኝ ነው? ከስሜቴ ተነስቼ ምን ውስጥ እንደገባሁ አውቂዋለሁ። ሆኖም መድፈር አልቻልኩም፣ ያ "ስም አይጠሬ" ነው ለማለት አቅም አጣሁ።

እኔ እኮ ከዚህ በፊት ካንዴም ሁለቴ ትዳር መስርቻለሁ። በህይወቴ የተደሰትኩት አርአያን ሳገባ ነበር። ያኔ ተደስትኩ እንጂ ፍቅር አልያዘኝም ነበር ማለት ነው? ልክ ነው! ምክንያቱም አሁን የሚሰማኝ ስሜት ያኔ አልነበረማ። ጋብቻ መመስረቴ ብቻ አስደስቶኝ፣ እሱ ለኔ የነበረው አክብሮትና ፍቅ ር ስቦኝ ገባሁ እንጂ እኔ ዘንድ ልብ ፈታኝ የሆነ ስሜት አልነበረም። ሁለተኛው ጋብቻዬ ደግሞ የባሰ ነበር። እንኳን ፍቅር ደስታም አልነበረው። ሲጀምር የጥቅም ድርድር ያካተተ ነው። ለዚያ ነው መጨረሻውም ያላማረው።

እሺ. አሁንስ? ምን ውስጥ ነኝ? ይሄ አዲስ ስሜት ያረጋገጠልኝ ነገር ምንድነው? ፍቅር? እንዴት? ታዲያ ካልሆነ ያ የሚንከባከበኝን፣ ያ የሚያስብልኝን፣ ያ እንደ ወንድም - እንደ እህት፣ እንደ ጓደኛ የሚሆንልኝን ሰው ስለምን ይሄን ያህል እናፍቃለሁ። ቅድም'ኮ አብሮኝ ነበር። እናስ በዚህ በአጭር ጊዜ ውስጥ እንዴት ናፈቀኝ? ያውም'ኮ ተራ ናፍቆት አይደለም። አልቅሽ አልቅሽ ይለኛል። ምግብ መብላት ያስጠላኛል፣ ሁሉንም አታናግሩኝ እላለሁ። እራሴን እስክታዘብ ድረስ።

ሲመጣስ? ሲመጣማ ታመምኩ ብዬ እንክብካቤውን እቀላውጣለሁ። ለኔ ሲጨነቀው ደስ ይለኛል። መካከላችን ሰው ባይኖር ደስታዬ ነው። ለአንዳንድ ጉዳይ እንኳን ቤተኞቼ ሊያናግሩኝ ሲሞክሩ ፊቴ እንደ ረመጥ ሲገላምጣቸው ለራሴ ይታወቀኛል። እና ይሄ ምንድነው? ፍቅር? ፍቅር ነው ካላችሁ እስከዛሬ ፍቅር ይዞኝ አያውቅም ነበር ማለት ነው። አሁን ያዘኝ። አ-ቤ-ት!! እስኪመጣ የምሆነውን ከመጣ በኋላ ሳስበው ያሳፍረኛል። የተራበ ሰው ራሱን ይገዛል? በፍፁም! ግን የሚበላው አግኝቶ ራሱን ሲያረጋጋ ስለሁኔታው ሐፍረት ሊሰማው ይችላል። ለእኔ ፍቅር አዲስ ስሜትና እንግዳ ልምድ ነበር።

እርግጠኛ ነኝ ከዚህ ቀደም የእሱን ያህል የተንከባከበኝ፣ የእሱን ያህል ፍቅር የሰጠኝ ሰው አልነበረም። ፍቅር ውስጥ የከተተኝ ይሄ ሊሆን ይችላል። ቢሆንም ሰውየው ለጋብቻ ሲጠይቀኝ የአፍላ ልጃገረድ ያህል ብደሰትም እንዲት አፍላ ወጣት እንደምታደርገው ዘልዬ አልገባሁበትም። ዕድሜ፣ ህይወት፣ ልምድ የጠቀመኝ እዚህ ላይ ብቻ ነው። መካከላችን አንድ ትልቅ ልዩነት ነበር። የኃይማኖት። እናም እሱን ማጣት ለኔ መከራ እንደሆነ እየገባኝ "አይሆንም!" አልኩት። እሱም እግዚአብሔር ይስጠው ከኔ በላይ ብዙ ታግሶና ብዙ ተገዞ ልመናውን አጠናከረ። ለእኔ ሲል ኃይማኖቱን ቀይሮ፣ ወደ ክርስትና መጣ። በዚህም ቤተሰቦቹን እስከማጣት ደረሰ። ለአንዲት ሴት ከዚህ በላይ ዓለም አለ? ከዚህ በላይ ደስታ? ትዳር

Scanned with CamScanner

ውስጥ ገባሁ። ለትዳር ለትዳርማ የከዚህ ቀደም ትዳር አልነበረም? ፍቅርን ጣሪያና ግድግዳ አድርጌ ልኖርበት ሰተት ብዬ ገባሁ። ይሄ ነው እውነታው።

ከባሌም አፀፋውን አላጣሁም። ልቡን ሰጥቶኛል፣ ህይወቱን ሰጥቶኛል፣ ፀጋውን ሰጥቶኛል።

ነገር ግን ተፈጥሮ አንድ ትልቅ ፀጋ አጉድላብኛለች። ጉደሎው ደግሞ አንድ ልጅ፣ አንድ ፍሬ ብቻ የሰጠችን መሆኑ ነው። እሱ ደግሞ ህፃናትን ሲያይ ዓይኑ የሚንከራተት ሰው ነው።

ስለዚህ ልጅ የመውሰድ ጉጉቱ ዳግም ተቀሰቀሰ። እሱም አበረታታኝ። የነበረውን ቤቱን ሸጦ ለማህፀን ሕክምናሽ ብሎ ሰጠኝ። ዕቁብም ነበረው። ደርሶት ሲቀበል ወደኔ አስተላለፎ "በደንብ ታከሚበት!" አለኝ። ይሄ ለኔ በገንዘብነት ብቻ የሚመዘን አልነበረም። የፍቅር ጭማቂ!

እናም በአክስቴ መብራቴ ትብብር፣ ለማህፀን ህክምና ወደ ደቡብ አፍሪካ ተጓዝኩ። መብራቴ ቀደም ብላ ዶክተሮችን አነጋግራ ቀጠሮ አስይዛልኝ ነበር። እዚያ እንደደረስኩ ያለ ብዙ ውጣ ውረድ ወደ ህክምናዬ ገባሁ። ቆይታዬ ለስድስት ወራት ነበር።

እዚያ እያለሁ ስለልጄ ሩታና ስለንግስት በብዙው አስባለሁ። ያሳለፍኩት ጊዜ የጭንቅ ነበር። የፈራሁት አልቀረም፣ ከእህቴ ደብዳቤ ደረሰኝ።

ንግስት የወር አበባዋ እንደቀረባትና ጤነኛ ያልሆነ ስሜትም እንደሚሰማት ጨምራ ነገረችኝ። ግር አለኝ። ደስታም ተሰማኝ። "በል እግዚአብሔር የሚወስደውን ልጅ በጥበበህ ጤነኛ አድርገህ ስጠኝ" ብዬ ፀለይኩ። ወዲያው የአንድ ሃኪም ስም ነግሬ፣ እሱ ዘንድ እንድትሄድና የሚሰማትን ሁሉ እንድትነግረው መረጃ ሰጠኋት። "ውርጃ የሚባል ነገር አደገኛ ነው። አያስፈልግም።"

ህክምናዬን ስከታተል ቆይቼ ያለምንም ውጤት በሃዘን ከደቡብ አፍሪካ ስመለስ፣ የኤች አይ ቪ ቫይረስ ከናት ወደ ልጅ እንዳይተላለፍ የሚያደርግ ህክምና ጥቂር አንበሳ ተጀምሯል መባሉን ሰማሁ። ንግስትን ይዣት ሄድኩ። "ሙሉ በሙሉ ውጤታማ ባይሆንም እንደ እግዜር ፈቃድ ህፃኑ ነፃ ሊሆን ይችላል" አለኝ፣ የሚያክማት ሀኪም።

ዘጠኝ ወር ደርሶ እስክትወልድ ድረስ አብሬያት ነበር ያረገዝኩት ብል ማጋነን አይሆንም። ለማንኛውም ጥቅምት 4 ቀን ከቀኑ አምስት ሰዓት አካባቢ ንግስት ወንድ ልጅ በሰላም ተገላገለች። እልል አልኩ።

ወዲያው ግን ሌላኛው ችግር እፊቴ ተደቀነ። እንዴት ነው ልጅሽን አታጥቢ የምላት? ቢጨንቀኝ "አንቺ ተጐድተሻልና ማጥባት የለብሽም" ስላት እግዜር ይስጣት ሳትጠራጠር አምና ተቀበለችኝ። በስህተት ሌላ ልጅ እንዳይደገም በመስጋትም "ሰርታችሁ መሻሻል ስትችሉ አከታትላችሁ በመውሰድ ችግር ውስጥ መውደቅ የለባችሁም" የሚል አሳማኝ ምክንያት ሰጠኋቸው። ግንኙነት ሲያደርጉ ኮንዶም እንዲጠቀሙ አሳሰብኳቸው።

ዋናው ምክንያቴ ግን ሌላ ልጅ እንዳይመጣ ሳይሆን የቫይረሱ ነገር ነበር። የዚህ የተወለደው ልጅ ጤንነት መች ተረጋገጠ ገና!

አንድ ቀን ህፃኑን አስመረመርኩት። ከፍርሃቴ የተነሳ ሳመነታ ብዙ ቆይቻለሁ። በኋላ ላይ እንደምንም ጨክኜ ወሰድኩትና ተመረመረ። ነፃ ሆነ! በደስታ መሬት ላይ ወድቄ ተንከባለልኩ። ሠራተኛም ቀጥሬ በጡጦ አሳድገው ጀመር።

በዚህ እምይዝ እምጨብጠውን ባጣሁበት ሰዓት፣ የሁሉዬ እስተዋጽኦ ልዩ ነበር። ደቡብ አፍሪካ ደርሼ እስከመለስ የቤቱንም የቡና ቤቱንም ሥራ ቀጥ አድርጋ ይዛልኛለች። ውለታዋን መድኃኔዓለም ለመክፈል ያብቃኝ!

❋ ❋ ❋

ቦታውን ቆርሰው የሸጡልኝ ሰዎች ቦታውን አጥረውታል የሚል ሌላ ራስ ምታት ወሬ ሰማሁ። ቦታውን የሸጡልኝ ሰዎች ልጅ፣ ቦታው ገዞም ብሎ ከሚቀመጥ እኔ ልግባበት ሲለኝ አልተቃወምኩትም ነበር። አሁን ደግሞ ከአጥሩ አልፈው ሽንት ቤት ሰርተውበታል። ሁኔታውን ለማጣራት እቤታቸው ሄድኩ።

"የሸጣችሁልኝ መሬት ይህ ብቻ ነው እንዴ?" ብዬ ጠየቅኋቸው።

"አዎ" የእናትዮው መልስ ነበር።

ባለቤቱ "በዚህ በኩልም ሊያጥሩት ነውና መላ በይ" አለኝ። ነገራቸው አልጥም ሲለኝ የውሉን ወረቀት እንዲሰጡኝ ጠየኳቸው። እምቢ አሉ። እንዲያውም "ቤቱ የእኛ ነው" ብለው አፈጠጡብኝ። ባለቤቴና ንግስት ለቀበሌ አቤት አሉ። የቤቱ ባለቤቶች ግን "እረ እኛ ቤትም መሬትም አልሸጥንም" ብለው ካዱ። ባለቤቴና ንግስት ጠበቃ ቀጥረው ሊሟገቱ ሲሉ "ተዋቸው፤ እግዚአብሔር የእጃቸውን ይስጣቸው" አልኳቸው።

ጉዳዩ በአደባባይ ወጥቶ፣ ሰዎቹ ፍርድ ቤት ተጠሩ። በዳኛ ፊት መጽሐፍ ቅዱስ መትተው ማሉ። ስለእነሱ እኔ አፈርኩ። በድፍረታቸው አዘንኩ። ይህ በሆነ በአራተኛው ቀን የመድኃኒዓለም በዓል ነበር። ደፋሮቹ አባትና ልጅ ታቦት እየሸኙ ተመለከትኩ። ልጁ እያሸበሸበ ይዘምራል። "በስመአብ...." ብዬ ደነገጥኩ። ነገር እያብሰለሰልኩ ታቦት ከምሸኝ ብዬ፣ ወዲያው ወደቤቴ ተመለስኩ። እስካሁንም ድረስ የቤቱ የይገባኛል ጥያቄ በፍርድ ሂደት ላይ ነው።

Scanned with CamScanner

ክፍል አሥራ ሁለት

ጠጅና ፖለቲካ

- 1 -

የጠጅ ንግዴን በአገር አቀፍ ደረጃ ለማስፋፋት የነበረኝ ታላቅ ህልም ዕውን ለማድረግ ስል ላለፉት ጥቂት ዓመታት የተጠናከረ እንቅስቃሴ ሳደርግ ቆይቻለሁ። ያልረገጥኳቸው ቢሮዎች፣ ያላነጋገርኳቸው የሥራ ኃላፊዎች የሉም። በተለይ ጠጅን ለማስተዋወቅ አልሜ ዓመት በዓል አስታከው በሚዘጋጁ ኤግዚቢሽኖች ላይ እንድካፈል ይፈቀድልኝ ዘንድ ንግድ ምክር ቤትን ለማሳመን ያላደረግኩት ጥረት የለም። የሁሉም ምላሽ ግን "ያልተለመደ ስለሆነ መፍቀድ ያስቸግረናል" የሚል ዓይነት ነበር።

ጠጅን በዘመናዊ መልክ አሽጐ ለገበያ ማቅረብ በአገራችን በእኔ አልተጀመረም። በ1950ዎቹ ጠጅን የሚያመርት "ሳባ ጠጅ" የሚባል ትልቅ ድርጅት ነበር። ያኔ በጣም በሚደነቅ ሁኔታ "ሳባ ጠጅ"ን መርቀው የከፈቱት ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ነበሩ። ጋዜጣ ላይ እንዳነበብኩት፣ በወቅቱ አዲስ ዘመን ጋዜጣ ላይ የሚጽፉ አንድ ታዋቂ ግለሰብ፤ "ሳባ ጠጅ የፈረንጁን መጠጥ ከየትኛቸውም የመጠጦች መደርደሪያ ላይ ማስወረዱ አይቀርም" ብለው መፃፋቸውን አስታውሳለሁ።

አሁን ያለው ሁኔታ ግን ከዚያ ጊዜ ጋር ሲነፃፀር በብዙ መልኩ ተለይቶ አግኝቼዋለሁ። እንዲህ ስለጠነ በሚባልበት ዘመን የተማሩ ሰዎች ሳይቀሩ የጠጅ ንግድን ለማበረታታት አይደፍሩም። ቢሮክራሲውም እልህ አስጨራሽና ተስፋ አስቆራጭ ነው። አብዛኞቹ ገና ያልተጀመረን ወይም በዚያ ዘመን ታሪክ ሆኖ የቀረን ነገር እንደገና ‹ሀ› ብሎ ለመሞከርም ሆነ አዲስ ሃሣብ አመንጭቶ ብቅ የሚልን ሰው ለማስተናገድ ዝግጁ አይደሉም። ሃሳቡን እንኳ መስማት አይጥማቸውም።

በዚህም የጠጅ ንግዴን ለማስፋፋት በማሰብ ወደተለያዩ ቢሮዎች ጐራ ብልም፤ አንዳቸውም ‹እንኳን ደህና መጣሽ› ብለው አልተቀበሉኝም። ሁሉም የተመካከሩ ይመስል ሙከራዬ አጉል እንደሆነ ነበር የገለጹልኝ።

እኔ ግን በዚህ ተስፋ ቆርጬ ሙከራዬን አልገታሁም። በመሃሉ ሰሜን አሜሪካ ሄጄ የጠጅ ገበያ መኖር አለመኖሩን አረጋገጥኩ። ጉዞዬ በጠጅ ንግድ እንድገፋበት ትልቅ ትምህርትና ሞራል ሰጠኝ።

በአሜሪካ ያጋጠመኝ አንድ አሳዛኝ ነገር ቢኖር የአገሬ ሰው ለስደት የሚሰጠው ትልቅ ቦታ ነው። "እዚህ ለሁለት ዓመት ብትስሪ ትለወጪያለሽ" በማለት ወደ አገሬ እንዳልመለስ በብርቱ ወትውተዉኝ ነበር። እኔ ግን አገሬ ላይ ሰርቼ መለወጥ እንደምችል ስለማምን ምክራቸውን ችላ ብዬ ወደ አገሬ ተመለስኩ።

ከአሜሪካ እንደተመለስኩ የፃፍኩትን ማመልከቻ ይዤ ወደ ንግድ ምክር ቤት አቀናሁ። "ወጪውም ኪሳራውም የእኔ ነው፤ ለምን አትፈቅዱልኝም?" አልኳቸው፤ በመተማመን ስሜት ጠንከር ብዬ። በመጨረሻ ከስንትና ስንት ጥረት በኋላ "በበኩላችን ገበያ ይኖርሻል ብለን አናምንም፤ አንቺ እሞክራለሁ ካልሽ ግን የግድ አይሆንም የምንልበት ምክንያት የለም" ብለው ፈቀዱልኝ። ደስ አለኝ፤ እነሆ ስንት ዓመት የለፋሁበትን፣ ስንት ዓመት የጓጓሁለትን ነገር አገኘሁ። ፈነደቅኩ።

አሁን ጠጅን በተለያዩ የንግድ ትርዒቶችና ባዛሮች ላይ ማቅረብ እችላለሁ። በኘላስቲክ ጠርሙስ የታሸገ ጠጅን ወደ ውጭ አገር መላክም እችላለሁ። ዋናው ቁም ነገር ፈቃድ ማግኘቴ ነው። ስሟን በስሜ ሰየምኳት። "እስቴር ጠጅ"

የገና ባዛር ላይ ለመጀመሪያ ጊዜ ጠጅን አደባባይ ይዤ ስወጣ ኪሳራ ሊያጋጥመኝ እንደሚችል ገምቼ ተዘጋጅቼበት ነበር። እኔ ትኩረት ያደረግኩት ማስተዋወቁ ላይ ነው። ውጤቱ ግን ያልተጠበቀ ሆነልኝ። በእያንዳንዱ የተካፈልኩባቸው ባዛሮች ላይ ከማገኘው ትርፍ ይበልጥ ምርቶቼን የማስተዋወቅ ዕድሉን በማግኘቴ እደሰት ነበር። ሰውም ጠጁን እያወቀውና እየለመደው ሄደ። የንግዱ ማኅበረሰብ ሳይቀር ጠጅን ወደደው። አሁን አሁን ባዛር ሲኖር "ፍቀዱልኝ" ማለቴ ቀርቶ እነዚያ በመከራ ፈቃዱን የሰጡኝ ሰዎች ራሳቸው ደውለው "ተሳተፊ" እያሉ ይጋብዙኝ ጀመር። እኔም ጠጅና አረቄ ይዤ አቀርባለሁ። ምርቶቼ በተለይ ጠጁ፣ በሁሉም በተካፈልኩባቸው ባዛሮች ከፍተኛ ተወዳጅነት አገኙ። እንዲያውም አንድ ሰው "እንዲህ ዓይነት ጠጅ የጠጣሁት ከሰላሳ ዓመት በፊት ነው" ብለው አድናቆታቸውንና ምርቃታቸውንም ሰጥተውኛል።

ለአስተያየት መስጫ ባስቀመጥኩት ደብተር ላይም ሁሉም የመሰለውን ይጽፋል። የወደደውን ያሞካሻል፤ የጠላውን ይራገማል። እኔም ጥሩውንም መጥፎውንም አስተያየት እቀበላለሁ። በተለይ ከቅንነት የመነጩ የቃል አስተያየቶች ለሥራዬ መሻሻል ታላቅ እገዛ ስለሚኖራቸው በንቃት ነበር የማዳምጠው። ከነዚህ ደምበኞች መሃል አንዳንድ በጣት የሚቆጠሩ ግለሰቦች አልፎ አልፎ ትዕግስትን የሚፈታተኑ ተገቢ ያልሆኑ አስተያየቶች መስጠታቸው አልቀረም። ለምሳሌ፡-

"እስቴር ጠጅ" በተነሳ ቁጥር ሰዎችን አጀብ ከሚያሰኟቸው ነገሮች አንዱ የንቦች ጉዳይ ነው። ለነገሩ ጠጅ በመኖሩ ንቦች መብዛታቸው

Scanned with CamScanner

የተለመደ ነው። ሰዎች ግን በተለየ ዓይን የሚያዩዋቸው ይመስለኛል። አንድ ቀን አንድ ደምበኛ "ጠጁን ይሁን፤ ንቦቹን ከየት አመጣሻቸው?" አለኝ። አጠያየቁ ነገር ያዘለ ነበር። ስሜቱ በግልጽ ባይገባኝም፤ እሰውየው ፊት ላይ ያየሁት መንፈስ ግን ፍርሃት ለቀብኛል። በዚህ ጊዜ ከወንድሞቼ አንዱ "በፌስታል ይዘናቸው መጥተን ነው" በማለት በንዴት መለሰለት።

ጠጁ ከየትኛውም ጊዜ የላቀ ክብር ያገኘው የቦብ ማርሊ ልደት ሲከበር ነው። ያኔ ታድያ ባለቤቴን "ጠጁን ፌስቲቫሉ ላይ እናቅርብ" ስለው "በፍጹም!" ብሎ ተቃወመኝ። "እዚያ ሜዳ ላይ ነው የምናቀርበው? ምን ሽጠሽ ምን ልታተርፊ ነው? ይሄ ሁሉ ዋጋ መክፈል የለበትም!" በማለት የማይሞከር እንደሆነ በጥብቅ አሳሰበኝ። ግማሽ ብሩን እንኳን የከፈልነው ከእሱ ደብቀን ነው። ካለፈ በኋላ ደረሰኙን አሳየነው። እኔ የምፈልገው እዛ ድንኳኑ ተተክሎ፤ ለሶስትና ለአራት ቀን ሰው እንዲያየው ብቻ ነው። ማስተዋወቁ እንጂ ትርፉ ግድ አልሰጠኝም። ምክንያቱም ጠጁን በቴሌቪዥን ለማስተዋወቅ ስለተከለከልኩ ያለኝ አማራጭ ይህ ብቻ ነው። እናም ባለቤቴ ሳያውቅ በክብረ-በዓሉ ላይ ተሳተፍኩ። ጠጁንም በምፈልገው ዓይነት አስተዋወቅሁ።

የቦብ ማርሊ ልደት የእኔም ጠጅ ልደት ነበር! "እስቴር ጠጅ" እግሩን የተከለበት ቀን ነውና! የሬዲዮና የቴሌቪዥን ሰራ ሽፋን ያገኘሁበትም በዚያ ወቅት ነው። በተለይ በኤፍ ኤም ሬድዮ ላይ ስለ "እስቴር ጠጅ" ብዙ ተብሏል! ሰዎች ጠጅ በሞላ ሳስቲክ ሲወራወሩ እንደነበር ሁሉ ተዘግቧል። ይኸኔ ራሴን መቆጣጠር ተስኖኝ በዝግጅቱ መጨረሻ ቀን ላይ በጣም ታመምኩ። በፊት የምታመመው ስደነግጥ፣ ከአቅሜ በላይ የሆነ ችግር ሲደርስብኝ ነበር። ለካ ከአቅም በላይ የሆነ ደስታም ለህመም ይዳርጋል!

በዓሉ ላይ በተለያየ ምክንያት ለወደቁ ሰዎች አምቡላንስ ሲጠሩ ፖሊሶች "የት ቦታ ናችሁ?" ብለው ሲጠይቋቸው "እስቴር ጠጅ ያለበት ድንኳን" ነበር መልሳቸው። ፖሊሶቹም "ይሄ ሁሉ ሰው የተረፈረፈው የእሷን ጠጅ ጠጥቶ አይደል እንዴ? እዚያ ቦታ ሄደን ነው እሷን የምንወስደው?" እያሉ በቀልድ መልክ መናገራቸውን ስሰማ በራሴ ኮራሁ። የሰዎቹም የፖሊሶቹም መልስ ከህመሜ አነቃኝ። በደስታ ሰከርኩ።

ባለቤቴ ካለሱ ፈቃድ የፈፀምኩት ድርጊት አላስቆጣውም። እንዲያውም ደስ አለው። "አንቺ ጉበዝ ሴት ነሽ። እንዲህ ይሆናል ብዬ በፍፁም አልገመትኩም" ብሎ ይቅርታም ጠየቀኝ። በደስታ እንደ ህፃን ቦረቅኩ።

የሚያውቁኝ ሁሉ ስልክ እየደወለ ‹እንኳን ደስ ያለሽ!› አለኝ። ጠጅሽን በሬዲዮ ሰማን፤ በቴሌቪዥን አየን የሚለኝም ሰው ብዙ ነው። ጋዜጠኞች፤ የዩኒቨርስቲ ተማሪዎች፤ ታዋቂ ሰዎች፤ በንግዱ ዓለም ላይ ያሉ ሰዎች በአካል እየመጡ ስለ ጠጅ ይጠይቁኝ ጀመር።

የካራቆሬው ቡና ቤትም በብዙዎች ዘንድ እየታወቀ፤ በጣም እየተወደደ፤ ለጠጅ ሲባል በጣም እየተፈለገ መጣ። እኔም አልሰነፍኩም፤ ቀጠና ሁለት አካባቢና ሜክሲኮ አደባባዩ ላይ ስለ "እስቴር ጠጅ" የሚገልጽ የማስታወቂያ ሰሌዳ ተከልኩ። ነገር ግን ብዙዎቹ ደምበኞቼ የቦታው ርቀት አሳስቧቸዋል። "ካራቆሬ በጣም ይርቃልና ለምን ወደ መሃል ከተማ ቀረብ አትሉም?" ባዩ እየተበራከተ ሲሄድ፤ እኔም ንግዱ ቢስፋፋና ለተጠቃሚውም ቀረብ ቢል እንደሚሻል በማመን ለንግድ የሚሆን ቤት እንዲፈልጉልኝ ለደላሎች ነገርኩ።

የባለቤቴ ቤተሰቦች ከሜክሲኮ ወደ ቄራ በሚወስደው ቀድሞ "በግ ተራ" በሚባል አካባቢ አንድ የሚሸጥ ቤት አገኙልኝ። ቤቱ ሳየው ለንግድ በጣም ጠባብ ነው። በዚያ ላይ ቦታው ሲበዛ በቆሻሻ የተጥለቀለቀ ነው። ሽታው ቁጭ ተብሎ ጠጅ ሊጠጣበት ቀርቶ ለመንገደኛም ይከብዳል። የከተማዋ ቆሻሻ በሙሉ ማከማቻ ነበር የሚመስለው። ሽታው ራስን ያዞራል፤ ጤናን ያውካል። ጭቃውስ ቢሆን? አይጣል ነው።

እኔ ግን የቆሻሻው ነገር አላሳሰበኝም። ትሬታዬ የቤቱ መጥበብ ላይ ነው። ከቤቱ አጠገብ ያለውን ሱቅ በሂደት እጠቀልለዋለሁ በሚል ምኞት በድፍረት ቤቱን ገዛሁት። እዚያ ቦታ ንግድ ልጀምር መሆኑን የሰሙ ሰዎች ጤንነቴን ተጠራጥረው፤ "አብደሻል እንዴ?" አሉኝ። "ማነው እዚህ ቆሻሻ ቦታ ላይ መጥቶ የሚጠጣልሽ?" በማለት ሊያከላክሉኝ ሞከሩ። ቆሻሻውን ላበዳው እንደሆን ስነግራቸውማ ማበዴን በትክክል ያረጋገጡ መሰሉ። "አበዳለሁ ብለሽ አትልፊ። ይሄን ቦታ ንፁህ ለማድረግ ስድስት ወርም አይበቃሽም!" ብለው ተስፋ የሚያስቆርጥ አስተያየት ሰነዘሩልኝ።

እኔ ግን አልሰማኋቸውም። እራሴም እየተሳተፍኩ፤ ወዛደሮችንም ቀጥሬ እያስተባበርኩ አካባቢውን አፀዳሁት። ከበግ ተራ ያስነሳሁት ቆሻሻ ቀላል አልነበረም። በመጨረሻ ያ ሁሉ ቆሻሻ! ያ ሁሉ ሽታ! ያ ሁሉ ጭቃ ድራሹ ጠፋ! የአካባቢው ሰው ሁሉ ደስ አለው። "እግዜር ይስጥሽ! ልጅ" የማይለኝ ሰው አልነበረም። የአካባቢው ሰው ሳይቀር የሚያውቀው ቦታ መሆኑን እየተጠራጠረ "ወይ ጉድ!" ያላለ የለም። "እግዜር ኑሮሽንም ከክፉ ያፅዳልሽ" ያሉኝም አልጠፉም።

ቦታው ሦስትም አራትም ወር ፈጅቶ ከጸዳ በኋላ ጠጅ ቤቷን በአቅሚቲ አስመረቅናት። "እስቴር ጠጅ - ቁጥር ሁለት" ተብላ ሥራዋን በይፋ ጀመረች።

ለካስ ያ ሁሉ የቆሻሻ ክምር ለማጽዳት ተፍ ተፍ በምንልበት ጊዜ በቴሌቪዥን ተቀርጾ ኖሮ ለህዝብ ታየ። እኔና ቤቶቼ ግን የምናውቀው ነገር አልነበረም።

ከቀናት በኋላ "እስቴር ጠጅ" ላበረከተው አስተዋጽኦ ተብሎ ከጤና ቢሮው የምስክር ወረቀት ተሸለምን። ሽልማቱ የበለጠ አተጋኝ። ይበልጥ

Scanned with CamScanner

የልብ ልብ ሰጠኝ። ከዚህ በፊት የካራቶሬን አካባቢ በማጽዳቴ የካራቶሬ የጤና ቢሮ የምስክር ወረቀት ሰጥቶኝ ነበር። ይህኛው ለሁለተኛ ጊዜ ያገኘሁት ሽልማት መሆኑ ነው።

ሽልማት መቼም እንጃ ወደኔ መምጫው መንገድ ተከፍቷልና የምስክር ወረቀቱን ካገኘሁ ከጥቂት ጊዜ በኋላ ምክር ቤትም ነጋዴዎችን ሲሸልም ለሽልማት ካጫቸው ትጉህ ነጋዴዎች መሃል አንዷ እኔ ሆንኩ። ያኔ የተሰማኝን የእርካታ ስሜት መግለፅ ያዳግታል። የሚገርመው ግን ለሽልማቱ መታጨቴን ያወቅኩት ሥነ-ሥርዓቱ ካለፈ በኋላ ነበር። ጥሪው ዘግይቶ ኖሮ ሸራተን አዲስ ሆቴል በተካሄደው ሥነ-ሥርዓት ላይ ሳልገኝ ቀረሁ። ከሴት ነጋዴዎች ሁሉ ብቸኛ ተሸላሚ ሆኜ መመረጤ፣ ጥሪው በመሳከሩ መቅረቴን የበለጠ እንዲገን አድርጎታል። ይሄን በአግባቡ የተረዳው ንግድ ምክር ቤቱ ከንቲባው ራሳቸው እስሁበት ድረስ መጥተው እንዲሸልሙኝ ወሰነ። እኔም ተዘጋጅቼ እንድጠብቅ ተነገረኝ። እንደተወሰነውም የወቅቱ የአዲስ አበባ ከንቲባ ክቡር አርከበ ዕቁባይ ኤግዚብሽን ማዕከል እተከራየሁት ድንኳን ድረስ መጡ። ይሄ ለእኔ ትልቅ ክብር ነበር። ምን ልሁን? የት ልንባ? በሐሴት የማደርገው ጠፋኝ።

ከንቲባው ሽልማቱን አበርክተውልኝ አበረታቱኝ። አሳቸውና አብረዋቸው የመጡት ባለስልጣናት ጠጅንም ቀምሰው ወደዱልኝ። እኔም በደስታ ፍልቅልቅ ብዬ ከከንቲባውና ከሌሎቹ ባለስልጣናት ጋር ፎቶ ተነሳሁ። ክቡር ከንቲባው ጠጅን ሲቀምሱ የተነሱትን ፎቶ፣ አምቦ ኤግዚቢሽን ላይ ኘሬዝዳንት ግርማ ወልደ ጊዮርጊስ ጠጅን ሲቀምሱ ከተነሱት ፎቶ ጎን በሁለቱም ቡና ቤቶቼ ግድግዳዎች ላይ ሰቀልኩ። ፎቶዎቹ ለሚያያቸው ሁሉ ትልቅ ማስታወቂያ ናቸውና!

በማግስቱ ብዙ ጋዜጦች ሽፋን ሰጡኝ። የእንግሊዝኛው "ፎርቹን" ወሬውን በሰፊው አተተው። ከዚያማ ምኑ ቅጡ! ጋዜጦች፣ መጽሄቶች፣ ራዲዮኖች ሁሉ ስለ "እስቴር ጠጅ" እያሞጋገሱ ፃፉ፤ ዘገቡ። በተለያዩ ጋዜጦች የሴቶች አምድ ላይም ቃለ መጠይቅ ተደረገልኝ። ፎቶዬን ጋዜጣ ላይ ታትሞ ሳየው ኩራት ተሰማኝ።

በዚያች ቅጽበት አዕምሮዬ ወደፊት ከማለም ይልቅ ወደኋላ ተመልሶ ጥንት የሆነውን መከለስ ነበር የወደደው። ያኔ ሳህን አጣቢ ሆኜ፣ ከቡና ቤቱ ባለቤት ጎን ቆሜ፣ ሴትዮዋ የሚያደርጉትን ሳይ፣ የጠጅ አጠማመቃቸውን በአትኩሮት ስከታተል፣ ቅደም ተከተሉ ሲጠፋኝ ለመፃፍ ስሞክር፣ ሁሉም አንድ በአንድ እየተከታተሉ መጥተው እፊቴ ድቅን አሉ። ዓይኔ እንባ አቀረረ።

- 2 -

እነሆ በአገሬ አንድ ነገር ሰርቼ የመታወቅ ህልሜ እየተሳካ ነው። አሁን በታሸገ ጠጅ ምርት ገበኘነቴ ከፍ ብሏል። ባዛር ባለ ሰሞን ስቴዲዮም ወይም በመሿለኪያ በኩል አሲያም በፍላሚንጐ አቅጣጫ በፕላስቲክ ቢጫ ፈሻሽ ይዘው የሚጣደፉ ሰዎች ካያችሁ፣ ያ ፈሳሽ እስቴር ጠጅ ስለመሆኑ ብትወራረዱ ታሸንፋላችሁ። በሁሉም ባዛሮችና ፌስቲቫሎች ላይ የመገናኛቱን መንፈስ የሚያደምቀው የእኔ ጠጅ ነው።

በዚህ ወቅት ከተዋወቅኋቸው ሰዎች አንዱ ዶ/ር ወሮታው ናቸው። በአንድ ጋዜጣ ላይ የሰጠሁትን አስተያየት አንብበው ስልክ ደወሉልኝ። ቀጠሮ ያዝን። ተገናኘን። በልምድ እንጂ በትምህርት የተደገፈ ንግድ እያካሄድኩ እንዳልሆነ ምንም ሃፍረት ሳይሰማኝ ነገርኳቸው። "እንዲህ የሚጥሩ ሰዎችን እናበረታታለን" አሉኝ። በንግድ ላይ የተሰማሩ ብዙ ሰዎች "ዶ/ር ወሮታው አስተምረውናል" ሲሉ ሰምቼ ስለነበር፣ አሁን እጉኔ ተቀምጠው ሲመክሩኝ በውስጤ መነቃቃትን ፈጠሩልኝ። "ለሁሉም ሰው እንደ አቅሙ ትምህርት እንሰጣለን። በዚያ ላይ ትምህርቱ በአማርኛ ቋንቋ ስለሆነ አትቸገሪም። ከብዙ ሰዎች ጋር የመተዋወቅና ልምድ የመካፈልን ዕድልም ታገኛለሽ" አሉኝ። ሌላ ቀጠሮ ቆርጠን ተለያየን።

እቀጠሮው ቦታና ጊዜ ስደርስ ብዙ ሰዎችን አገኘሁ። እንደ ትምህርት ቤት አያስፈራም። አንዱ ለአንዱ የህይወትና የሥራ ተመክሮውን ያጋራል። እኔም ከብዙ ሰዎች ጋር በመተዋወቄ ለሥራዬ የሚሆን ስፊ ትምህርት ቀሰምኩ። ከእነዚህ ሰዎች ያገኘሁት ትምህርት ተግባር ላይ በማዋል፣ ጠጅን ጥራቱና ደረጃውን በጠበቀ ሁኔታ አዘጋጅቼ ለውጭ ገበያ ለማቅረብ አቀድኩ። ሰዎችን ሳማክር ወደ ውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር ሄጀ ጉዳዩን እንዳስረዳ ሃሳብ ሰጡኝ።

ሚኒስቴር መስሪያ ቤቱ ስደርስ፣ አምባሳደር ሰሎሞን ዘንድ ቀርቤ ሃሳቤን ነገርኳቸው። እሳቸውም ጉዳዩን አጣርተው እንደሚያሳውቁኝ ቃል በመግባት አሰናበቱኝ። እስከዚያው ጠጅን በአገር ውስጥ ለማስፋፋት ሌት ተቀን ተጋሁ። ወደ አምቦ፣ ጎደር፣ አዋሳ፣ ሻሸመኔ፣ ጎንደር፣ ጉጃም፣ መቀሌ፣ ደብረዘይትና ወደ ናዝሬት መላክ ጀመርኩ። የምልካቸው መጠጦች የማር አረቄ፣ የቡና አረቄ፣ የነጭ ሽንኩርት አረቄና የግብጦ አረቄ ናቸው። የእነዚህ መጠጦች ፍሬዎች ስዕል በመኪናዩ ሰውነት ላይ አትሜ አስተዋውቅ ነበር።

ንግዱ የመንፈስ እርካታን ሰጥቶኛል። በግል ከሰዎች ከማገኘው ምክር በተጨማሪ ዶ/ር ወሮታው በዛብህን የመሰሉ ምሁራን ባዘጋጁት ወርክሾፕ ላይ ተገኝቼ ልምድ ለመቅሰምና ልምዴን ለማካፈል ችያለሁ። ደስታዬን ካበዙልኝ ነገሮች አንዱ የተቸገሩ ሰዎችን ካለፈው ጊዜ ይበልጥ

Scanned with CamScanner

መርዳት መቻሌ ነው፡፡ መኖሪያ ቤቴ ውስጥ አሁን በቋሚነት የሚኖሩ ሰዎች ቁጥራቸው ከፍ ብሏል፡፡ ከአብዛኞቹ ጋር ዝምድና የለኝም፡፡ በመቸገራቸው ያስጠጋኋቸው ናቸው፡፡ ዝምድናም ያላቸው ቢሆኑ፣ እኔ ጋ መኖር የመረጡት ዝምድናቸውን መከታ አድርገው ሳይሆን፣ የተሻለ ህይወት ለመምራት ነው፡፡ ሁለቱም መንገዶች ለእኔ እኩል ናቸው፡፡ ያገኘሁትን ትርፍ ሲካፈሉኝ ደስታዬ ወደር የለውም፡፡

በዚህ ጊዜ፣ ያ ያለፈ ህይወቴ ይታወሰኝና ለራሴ "እውነት ይህች ሴት ያቺ ከልጅነቷ ጀምሮ ስትበደል የኖረችው አስቴር ናት?" እላለሁ፡፡ ዛሬ ያለሁበት ህይወትና አሁን የደረስኩበት ስኬት ህልም እንጂ እውን የሆነ አይመስለኝም፡፡ ለውጡ ራሴንም ያስደንቀኛል፡፡

- 3 -

ከዕለታት አንድ ቀን የሆነ ሰው ከአሜሪካ፣ ከባርዬ አባት የተላከ ልብስ ይዞ ወደ ቤቴ መጣ፡፡

"ከዚህ ሁሉ ዓመት በኋላ እንዴት ልጁን አስታወሰ እባክህ?" አልኩት፣ በግርምት የብሽቀት ሳቅ አምልጦኝ፡፡

እሱም ከእኔ ብሶ በታላቅ ግርምት፣ "እ....ምንድነው የምትይው?... ጓደኛዬ ልጅ አለው እንዴ?" ሲል ጠየቀኝ፡፡

"ምነው ገረመህሳ? ከጓደኛህ ጋር ይህን ያህል የጠበቀ ቅርርብ አላችሁ ማለት ነው?"

"እረ በጣም! ሆኖም ልጅ እንዳለው ገና ዛሬ መስማቴ ነው፡፡... ወይ ጉድ!.... ግን እርግጠኛ ነሽ?"

"እመነኝ፤ ባርዬ ጓደኛዬ የምትለው ሰው ልጅ ነው፡፡"

"ይገርማል! ለረዥም ጊዜ አብረን ስንኖር ልጅ እንዳለው እንዴት ሳይነግረኝ ቀረ?!"

"እኔም'ኮ የደነቀኝ ያንን ሁሉ ዓመት በዝምታ አሳልፎ ዛሬ ልጅ አለኝ ብሎ ልብስ መላኩ ነው፡፡"

"የልጁስ እናት ማን ናት? አንቺ ትሆኚ?"

የባርዬ እናት ምዕራፍ የተባለች ታናሽ እህቴ እንደሆነች፣ ወደ አሜሪካ እወስዳችኋለሁ የሚለውን ቃሉን አምና ከልጇ ጋር ወደ ኬንያ ሄዳ ስለደረሰባት እንግልትና ስላሳለፈችው ችግር፣ አሁን ግብጽ ውስጥ በምን ዓይነት ሁኔታ ላይ እንደምትገኝና በተለይ በቅርቡ ተደዋውለን በእሱ ፍቅር የተነሳ ስሜቷ ተጐድቶ አሳዛኝ የምናኔ ሕይወት እየገፋች እንደሆነ በዝርዝር አወጋሁት፡፡

በጣም አዘነ፡፡ ወደ አሜሪካ ከመመለሱ በፊት በድጋሚ ሲጠይቀኝ እንደሚመጣ ነግሮኝ ሄደ፡፡

እንዳለውም በሳምንቱ ተመልሶ መጥቶ ባርዬን ቪዲዮ ለመቅረፅ አስፈቀደኝ፡፡ "በል መቅረጽህ ካልቀረ ውጫዊውን/አካላዊው ገፅታውን ብቻ ሳይሆን አስተሳሰቡንም ቅረጽ፡፡ በሕይወትህ በአንደኛ ደረጃ የምትፈልገው ምንድን ነው? ብለህ ጠይቀውና ድምፁንም ቅረጸው" አልኩት፡፡

ባርዬ ተጠየቀ፡፡ በዚያ ካሜራ ፊት ካለምንም ማመንታት "ከማንም በላይ አባትና እናቴ ታርቀው፣ እኔም ከእነሱ ጋር አብሬያቸው መኖር ነው ምኞቴ" አለ፡፡

የሆነ ጊዜ እኔና ባርዬ በቴሌቪዥን ዜና እየተከታተልን ሳለ፣ "እነዚህ የዓለም መንግሥታት የሚባሉ ምን ሊያደርጉ ነው የተሰባሰቡት?" ሲል ጠየቀኝ፡፡

"የተጣሉ የአገር መንግሥታትን ለማስታረቅ!"

"የተጣሉ አባትና እናትስ ያስታርቃሉ?"

አንዳች የሀዘን ስሜት ውርር ቢያደርገኝም እሱን ለመሸንገል ስል ሳቅ ብዬ "አዎን" አልኩት፡፡

"ታድያ አባትና እናቴን ቢያስታርቁልኝ ምናለ ብንጽፍላቸው!" ብሎኝ ነበር፡፡ ይህንንም በእኔ አስታዋሽነት በባርዬ አንደበት በቀረፃው ወቅት እንዲካተት አደረግኩ፡፡ ሰውየው ስሜቱ እጅግ ተነክቶ ነበር፡፡

ይህ ከሆነ ከጥቂት ጊዜያት በኋላ ምዕራፍ ደወለችልኝ፡፡ በስልኩ ውስጥ እየተፍነከነከች፣ ፍንደቅድቅ እያለች፣ አሁንም አሁንም እየሳቀች "ደወለ'ኮ እንዲያውም ‹በቅርቡ አንቺ ጋ ልመጣ ነው› ብሎኛል ስትለኝ፣

"አፈር ብይ! ብትሞቺ ይሻልሽ ነበር" አልኳት፣ ይህን ያህል ዘመን መቁረጥ ባለመቻሏ ንድድ ብሎኝ፡፡

እሷ ግን "ለእግዜር ሲሉ መተው ጥሩ ነው!" አለችኝ አሁንም በዚያ ሳቂታ ድምጿ፡፡

❋ ❋ ❋

አባትዬው ቪዲዮውን ካየ በኋላ በእሷም ሆነ በልጇ ላይ ባደረሰው በደል ተጸጽቶ በመጨረሻ ወደ አሜሪካ ይዟት ገባ፡፡ ባርዬንም በዲ.ኤን.ኤ. ምርመራ አባትነቱን አረጋግጦ በስንት ውጣ ውረድ ለጉዞ የሚያስፈልጉትን ነገሮች ካሟላ በኋላ ተሳክቶለት በ1997 ዓ.ም. የፋሲካ ዕለት ማታ ከአባትና እናቱ ጋር ተገናኘ፡፡ የልቡም ደረሰለት፡፡

እግዚአብሔር ይመስገን፣ ምኞቱ ፍሬ አፍርቶ ለዚህ መብቃቱ ቢያስደስተኝም፣ እኔ ግን ከሰውነቴ ላይ የሆነ ነገር ተቦጭቆ እንደሄደ ነው የቆጠርኩት፡፡ ባርዬ ከልጄ፣ ከሩታ እኩል በኃይል የምወደው ልጅ ነው፡፡ የልጅ አዋቂና አስተዋይ፣ ደስታዬን፣ ሀዘኔን፣ ቁጣዬን፣... ጠቅላላ ስሜቴን ከፊቴ ላይ አንብቦ የሚያውቅልኝ፤ ሲነገረው ቶሎ የሚገባው የልጅ ብልህ ነው፡፡ ሆዴ እንደ እሳት እየተቃጠለ ነበር የሸኘሁት፡፡ ወላጆቹ ታርቀው ዳግም ለመገናኘት እስከበቁ ድረስ ሌላ ልጅ ወልደው ማሳደግ ይችሉ ነበር፡፡

Scanned with CamScanner

ጨክነው ባይወስዱብኝ ምን አለበት? ግን ምን አደርጋለሁ? የሰው ልጅ፣ የሰው ነውና የግድ መስጠት ነበረብኝ።

ባርዬን የሸኘሁ ዕለት ቤቴ፣ ሁሉ ነገር አስጠልቶኝ ነበር። ልብሶቹን ከዓይኔ ላይ ለማራቅ ስል ለሰው የሰጠኋቸው በማግስቱ ጧት ነበር። ብቻ በአሜሪካ ትምህርቱን በጥሩ ሁኔታ አጠናቅቆ ትልቅ ደረጃ እንዲደርስልኝ ነው ምኞቴ። እዚያ ኤርፖርት ውስጥ የሸኘሁት ዕለት "አንተ ዲግሪ ስትቀበል ትጠራኛለህ! ከእንግዲህ አሜሪካን አገር የምረግጠው ለአንተ ስል ብቻ ነው። አንተ ብቻ በርትተህ ተማርልኝ" በማለት መክሬው ነበር።

የጠጅ ንግዴን መስፋፋትና ይህን ተከትሎ እዚህም እዚያም ስራወጥ መዋሌ ሃሳቤን ባይከፍልልኝ ኖሮ ይኸኔ ናፍቆቱ ጨርቄን አስጥሎኝ ነበር።

- 4 -

አሁን ምርጫ 97 ተጋግሎ፣ ተጋግሎ ወደ መጨረሻዋ ምዕራፍ የደረሰበት ወቅት ነው። የሰውም የሚዲያውም ወሬ ምርጫው ብቻ ሆኗል። እኔ እንኳ ፖለቲካ ብዙም አይማርከኝም። ዕውቀቱም ፍላጐቱም የለኝም። አሁን አሁን ግን፣ የሰው ግፊት መሰለኝ፣ ጆሮዬን ለፖለቲካና ለፖለቲከኞች መስጠት ጀምሬያለሁ። የሰዎችን ክርክር ከመስማት ባሻገር፣ ተሳታፊም ሆኛለሁ።

በእርግጥ የየትኛውም ፓርቲ ደጋፊ አይደለሁም። ለነገሩማ ደጋፊስ ልሁን ብል በየትኛው ዕውቀቴ! ብቻ ለምን እንደሆን ባላውቅም፣ የሰሞኑ ሞቅ ያለ ውይይትና ክርክር ሰውነቴን ያሞቀው ጀምሯል። በተለይ የፖለቲካ ምሁራኑ ግራና ቀኝ ተቀምጠው ኢኮኖሚውን ሲተነትኑ ሳይ ግርም ይለኛል። የአንዳንዶቹ ንግግር ደግሞ ያስቀኛል። በቃ - የእኔ ተሳትፎ ይሄው ነው፣ ማድነቅ፣ መሳቅ፣ መገረም ብቻ!

ስልኬ ጭርር ሲል ሃሳቤን ገትቼ ወደራሴ ተመለስኩ። በስልኩ መደብ ላይ ያለው ቁጥር ብቻ ነው። ቁጥሩን ከዚህ በፊት አላውቀውም። ለምን እንደሆ ባላውቅም ጭንቅ ጭንቅ አለኝ። እጄም ይንቀጠቀጥ ጀመር። እንዴ ምን ነካኝ? ብዬ ራሴን አረጋጋሁና ስልኩን ወደ ጆሮዬ ወሰድኩት።

"ሃሎ"

"አስቴር?"

"አዎ፣ አስቴር ነኝ። ማን ል-በ-ል?"

"አንቺ የኢሕአዴግ ቡችላ!"

ደነገጥኩ። ‹የኢሕአዴግ ቡችላ?!› ኢሕአዴግና እኔን ምን አገናኘን? በዚያ ላይ የሰውየው ድምጽ ያሸብራል። ልቤ በሃይል ደለቀ። "ምን ም-ን አሉኝ?" አልኩ አንደበቴ እየተሳሰረ።

"አንቺ ወያኔ! በራስሽ ንብ አስነድፌ አጠፋሻለሁ። ስሚ..."

ሞባይሉ ከእጄ አምልጦ መሬት ላይ ወደቀ። ከዚህ በኋላ የማስታውሰው ነገር ጉልበቴ እየደከመብኝ፣ ዓይኔ እየጨለመብኝ፣ ትንፋሼ እየተቆራረጠብኝ መሄዱንና በጀርባዬ ኋ ብዬ መውደቄን ብቻ ነው።

* * *

የሰውየው ዛቻ አሳስቦኛል። ማን ነው? የስልክ ቁጥሬን እንዴት ሊያውቅ ቻለ? ከእኔ የሚፈልገው ነገር ምንድነው? መጀመሪያ ላይ አንድ የሚያውቀኝ ሰው ሊያስደነግጠኝ አስቦ ይሆናል ብዬ ነበር። ያውም የዚህ ዓይነቱን አስቀያሚ ቀልድ እንደ ቀልድ ለመቀበል ቀኑ አፕሪል ዘፉል ሊሆን ይገባል። ያ አስቀያሚ ቀን ደግሞ አልፏል። አይ አይ... ይሄ የተሳሳተ ስልክ ቁጥር መሆን አለበት። ርግጠኛ ነኝ፣ የስም መመሳሰል ብቻ ነው።

ለራሴ ፈገግ አልኩ። በውስጤ ተከምሮ የነበረው ፍርሃት ቀስ በቀስ እየተናደ ሄደ፣ ሰውነቴ ዘና ማለት ጀመረ። በመጨረሻ፣ የሰውየውን አስገምጋሚ ድምፅ ከእኔ መፍረክረክ ጋ አነፃፅሬ ከት ብዬ ሳቅሁ።

ስልኬ ሲያንቃጭል ሳቄን አልጨረስኩም ነበር። ቶሎ ብዬ ቁጥሩን አየሁት። ሰውየው ነው! ደነገጥኩ። ምን ለመናገር እንዳሰብኩ እርግጠኛ አልነበርኩም። ብቻ የሞት ሞቴን "ሃሎ፣ ማን ልበል፣ የኔ ወንድም?" አልኩ።

"ወንድም ያሳጣሽ! ደ'ሞ የኔ ወንድም ትይኛለሽ።" አንዳች የማላውቀው ስሜት ሰውነቴን ውርር ሲያደርገኝ ተሰማኝ። ነገሩ ቀልድም የተሳሳተ ቁጥርም አይደለም። ነገሮች ተምታተው የሌለሁበት ቦታ ያለሁ አስመስለዋል። "አንቺ መተታም። ስሚ..." ከልጅነቱ ጀምሮ ሰምቶ የሚያውቃቸውን አስፀያፊ ስድቦች ሁሉ አወረደብኝ።

"ሰውዬ ታውቀኛለህ? እኔ እኮ..." አላስጨረሰኝም።

"‹ታውቀኛለህ?!› በደንብ እንጂ። ይልቅ ስላንቺ የማላውቀውን ጠይቂኝ። ወያኔዋ አስቴር ማለት አንቺ አይደለሽም?" መሳደቡን ቀጠለ። እኔ ግን ምላሴ በመተሳሰሩ የተነሳ፣ ስድቡን እንደ ምርቃት ከመቀበል ሌላ አማራጭ አልነበረኝም። ስልኩን መዝጋት እችል እንደነበርኳ ዘንግቼዋለሁ።

ሰውየው ስልኩን ራሱ በመዝጋቱ አመሰገንኩት። ነገሩ ከማሳሰብም አልፎ አስጨነቀኝ። ‹ወያኔ›፣ ‹ቡችላ›፣ ‹ኢሕአዴግ› የሚሉት ቃላት ከእኔ ጋ ምን እንደሚያዛምዳቸው አልከሰትልሽ አለኝ። ሁኔታውን ለባለቤቴና ለሌሎች ሰዎች አሳወቅኳቸው። ሁሉም በስጨት እያሉ "ከሰሺው" አሉኝ።

"የማላውቀው ሰው ከፍ ዝቅ አድርጐ ቢሰድበኝ ክብሬ ሊቀንስ ነው?" አልኳቸው፣ ነገሩ ብዙም እንዳላሳሰበኝ ለማሳየት። እነሱን ለማረጋጋት እንጂ ሁኔታውስ አዕምሮዬን ወጥሮ ይዞታል።

Scanned with CamScanner

ሰውየው እየደወለ መሳደቡን አላቆመም። ሲለው እኔን፣ ሌላ ጊዜ ደግሞ ቤተሰቤን፣ ሲሻው ሰብስቤ የማሳድጋቸውን ልጆች ይሳደባል። እኔም ሲሰለቸው ይተወዋል ብዬ ከእሱ ጋ መነታረኩን ተውኩት። አስፈራርቶ ገንዘብ ለመቀበል ፈልጐም ይሆናል። ወይም በሆነ ነጥቆ-በላ የተላከ ቅጥረኛ ሊሆን ይችላል። ማንም ይሁን ማ፣ ጉዳዩ ምን ይሁን ምን፣ የረሳሁት መሆኑን ሲያውቅ ይረሳኛል።

ሆኖም እንዳሰብኩት አልሆነም። እንዲያውም ችግሩ በዚህ ግለሰብ ብቻ ተገድቦ አልቆመም። ቀስ በቀስ የተሳዳቢዎቹና የዛቻቹ ቁጥር ብዙ ሆነ። በርካታ ሰዎች ከተለያዩ የአዲስ አበባ ማዕዘናት በየደቂቃው፣ በየሰዓቱ እየደወሉ የስድብ ውርጅብኛቸውን ያለ ርህራሄ ያወርዱት ጀመር። ሞባይሎቻችንና የሁለቱም የቡና ቤት ስልኮቻችን በደዋዮች ፋታ አጥተው በየሰከንዱ ጩኸታቸውን አቀለጡት።

ያ ስልክ ደውሎ በመሳደብ የመጀመሪያ የነበረው ሰውዬም እንደ ልማዱ እየደወለ መሳደቡን፣ ማስፈራራቱን ቀጥሎበታል። ከሁሉም እኔን እጅግ ያስገረመኝና ያበሳጨኝ ነገር፣ ሰውየው ስለእኔ አንዳችም ነገር የማያውቀው ምስጢር አለመኖሩ ነው። የት እንዳለሁ ያውቃል፤ ምን እየሰራሁ እንደሆነ ያውቃል፤ ምን እንዳቀድኩ ያውቃል፤ የት እንደሄድኩ ያውቃል።

በአንድ ወቅት የአፍሪካ ቫኬሽን ክለብ አባል በመሆኔ፣ ባለቤቴን ይዤ ለሽርሽር ወደ ሞምባሳ ሄድኩ። ታዲያ ከሳምንት ቆይታ በኋላ ወደ አገር ቤት ስንመለስ፣ ገና እግራችን የአየር ማረፊያውን ሲረግጥ አንድ ሰው ልትቀበለን መሃላችን በተገኘች በእህቴ ስልክ ደውሎ እኔን እንደሚፈልግ ይነግራታል። እኔም የሥራ ጉዳይ ይሆናል በማለት ስልኩን ተቀብዬ፣ ቁጥሩን አየሁት። እግሬ ከመሬቱ ጋ የተሰፋ ይመስል ባለሁበት ግትር ብዬ ቆምኩ። ተበሳጨሁ። በሸቅሁ። አረርኩ።

"ሃሎ፣" አልኩ፣ አፌን ለስድብ አሞጥሙጬ።

"እንኳን ደህና ገባሽ!" ድምፁ በሳቅ የታፈነ ይመስላል። ዛሬስ አልተሸነፍኩም። የማውቀው የስድብ ዓይነት ለደፍኩበት። እኔ የእሱን ስድቦች ለምጃቸዋለሁ። እሱ ግን ሳይገረም አይቀርም። ልክ ልኩን ነገርኩት። በመጠኑም ቢሆን እፎይታ ተሰማኝ። የከነከነኝ ነገር የሰውየውን ማንነት አለማወቄ ነው። እሱ ግን ስለኔ በደንብ ያውቃል። ታዲያ ይሄ ሰው ማነው? የወጣሁበት የገባሁበትን እንዴት ሊያውቅ ቻለ? በቤቴ ውስጥ ምን እየተሰራ ነው? ቅፍፍ አለኝ። የማቅለሽለሽ ስሜት ተሰማኝ። ዙሪያዬን በጥርጣሬ ተመለከትኩ - እህቴ፣ ባለቤቴን፣ በየተራ ቃኘኋቸው።

"ከእናንተ በስተቀር ሞምባሳ መሄዴን የሚያውቅ ሰው የለም። ጉዟችን በምስጢር የተያዘ ነበር። ታዲያ...." መናገር አቃተኝ። እንባዬ በጀመርኩት ንግግር ፈንታ ይወርድ ጀመር።

"ቆይ እስኪ ተረጋጊ፣ አስት። ትንሽ አረፍ በይና ቡና ጠጪ" እህቴ ነበረች። እሷም ፍርሃቴ ተጋብቶባት መሰል እጆቿ ይንቀጠቀጣሉ።

"ምኑን አረፍኩት። ምኑን ጠጣሁት። ከመግባቴ ነገር ሲጠብቀኝ ምኑን አረፍኩት። አሁንስ ማንን ማመን እንዳለብኝ ነው የቸገረኝ።"

ሁኔታው እየተባባሰ ሄደ። ስድቡ ወደ ማስፈራራት ዞረ። ቀጥሎ ማስፈራራቱ ወደ ዛቻ፣ ዛቻው ወደ ተግባራዊ እርምጃ ተለወጠ። ይሄኔ ነው የቤተሰቤ ህልውና አደጋ ላይ መሆኑን ያወቅሁት። የማደርገው ጠፋኝ። እንዳልከስ፣ የምከሳቸውን ሰዎች አላውቃቸውም። ከድርጊታቸው በቀር ስማቸውንም ሆነ ፍላጐታቸውን ማወቅ አልቻልኩም። ሌላው ቀርቶ ብዙዎቹ የሚደውሉት በሱቅ ወይም በህዝብ ስልኮች ነው። ግራ ገብቶ አለኝ። የእነሱ ዛቻና ድርጊት ግን ከዕለት ዕለት በዓይነቱም በይዘቱም እየከበደ ሄደ።

የማላውቃቸው ጠላቶቼ የሚያደርጉብኝን ሁሉ ተናግሬ አልጨርሰውም። የማር እንጀራ፣ የግብጦ አረቄና የንብ ፎቶዎች ለማስታወቂያ የተለጠፉባትን መኪናዬን እያዩ ሰዎች ባለፍን ባገደምንበት ቦታ ሁሉ ይሰድቡናል፤ በግልምጫ አንስተው ያፈርጡናል። ለራሳቸው እንኳ የማይቀፋቸውን የስድብ ዓይነት ያወርዱብናል። ሁለት ጣታቸውን ቀስረው (የቅንጅት የምርጫ ምልክት ነው) ያሳዩናል። "እናንተ የወያኔ አሽከሮች፣" እያሉ መግቢያ መውጫ ያሳጡናል።

ስድቡና ማስፈራራቱ አልበቃ ብሏቸው ያለምንም ሃፍረት፣ ያለማንም ገላጋይ፣ በድንጋይ ናዳ የመኪናዬን መስታወት ሰበሩብኝ። በሌላ ቀን ደግሞ ቂራ አካባቢ መኪናዬ እቆመችበት ድረስ መጥተው ስፖኪዮ ሰበሩብኝ።

አንድ ቀን ጠጆችን ከንጹህ ማር እንደሚጠመቅ ለማሳየት ንቦች የማር እንጀራ ሲጋግሩ፣ አበቦችን ሲቀስሙ የሚያሳዩ ፎቶዎችን የተለጠፉባትን መኪናችንን ይዘን ለሥራ እየተንቀሳቀስን ሳለ፣ ከየት መጣ ያላልኩት የድንጋይ ናዳ በድጋሚ መኪናዬ ላይ ወረደባት። ነፍሴን ለማዳን ከመኪናዬ ወጥቼ ስሸሽ፣ ስልኬ ጮኸ። "ለምን አትተዉኝም? እባካችሁ... እኔ ፖለቲከኛ አይደለሁም..." አለቀስኩ።

"ነው እ-ን-ዴ? ሃይማኖተኛ ብትሆኚ ነዋ መኪናሽ ላይ ንብ የለጠፍሽው? ቂ...ቂ...ቂ..."

የብዙ ሰው ሳቅ ጆሮዬ ውስጥ አስተጋባ። ዙሪያዬን ባስስም፣ አንድም የሚስቅ ሰው ማየት አልቻልኩም። እንደገና ስልኬን አየሁት። ዓይኖቼ ተዘግቷል። ከወገቤ አካባቢ የሆነ የህመም ስሜት ተሰማኝ። ዓይኖቼ ባቅራቢያዬ በጥቁር ጨርቅ የተሸፈኑ ይመስል የሚታየው ማየት ተሳነኝ። ያገኘሁትን ግድግዳ ተደግፌ ቁጭ አልኩ።

በሌላ ጊዜ ባለቤቴ ማር ሊጭን ማር በረንዳ ይሄዳል። እሱ ወደ ሱቅ መግባቱን ሲጠባበቁ የነበሩ ሰዎች፣ መኪናዋን ሊገለብጡ ሲታገሉ

Scanned with CamScanner

ይደርስባቸዋል። ባለቤቱ በንዴት ወደሰዎቹ ተንደርድሮ እመሃላቸው ሲገባ የመኪናዋን በር እጁ ላይ ዘግተዉበት ከአካባቢው ይሰወራሉ። የጣቶቹ ህመም ለከፍተኛ ስቃይ ዳርጎት ነበር።

ይህ ተግባራቸው በውጪ አልቀረም። ጥቃቱ ወደ ቡና ቤቶቼም ዘልቆ ገባ። ቁጥር አንድም ቁጥር ሁለትም "ሩታ ባር" ለማስታወቂያ ግድግዳ ላይ የተሰቀሉትን የክቡር ከንቲባውና የፕሬዚዳንቱ ፎቶዎች ከየተሰቀሉበት እየወረዱ መሬት ላይ ተከሰከሱ። እኔ ደግሞ ካለማወቅ ወይም ከስሜታዊነት የተፈጠረ ጊዜያዊ ችግር ነው በማለት ነገሩን ከማባባስ መስታወት ገዝቶ መተካቱ ይሻላል በማለት እነሱ ሲሰብሩ እኔ እተካለሁ።

አንድ ቀን ቤቶቼ እንደተለመደው ቡና ሲያፈሉ፣ አንድ ሰው ወዳሉበት ይመጣል። በወቅቱ ቡና ካዳሚዋ፣ የሁሉዬ እህት ነበረች። ሰውዬው ለመድገም የሚቀፉ ብዙ አጸያፊ ነገሮችን እየተናገረ መበጥበጥ ሲጀምር፣ ቤቱ ውስጥ የነበሩ እስተናጋጆች በመሃል ገብተው በጸባይ ከቡና ቤቱ እንዲወጣ ያደርጋሉ። ይሄኔ በረንዳው ላይ ሆኖ "እገላታለሁ፣ አለቃትም" እያለ ሽጉጡን ላጥ አድርጎ ወደ ሰማይ ተኮሰ። ተኩሱን የሰሙ ቤቶቼ ተደናግጠው ተተራመሱ።

ከጉዳዩ ተመልሼ "ማን ነው?" ብዬ ስጠይቅ፣ ማንነቱን እንደማያውቁ ነገሩኝ።

"እሺ ምን አለ? ምን ሆኜ ነው የተኮስኩት አለ?" ተንጨረጨርኩ

"ያቺ እስቴር ያንን ሁሉ ወርቅ የምታደርገው ከየት እያመጣች ነው?" ብሎ እኔ ላይ እንደዛተብኝ ነገሩኝ።

"ተዉት! እግዚአብሄር የሥራውን ይስጠው። ወርቁን ከዓረብ አገር ላምጣው፣ ከሰማይ ቤት ላውርደው ምን አገባው" ብዬ ጮኽኩ።

በሌላ ቀን ደግሞ ሙሉዬ የአባቴ ጥብቅ ወዳጅ እንደሆነና የሴት አውሊያ እንዳለበት ነገረችኝ።

"ቢሆንስ ታድያ? ምናባቱ ልሁን ብሎ ነው እንዳሻው የሚተኩሰው?"

አሁንማ እጄን አጣጥፌ ዝም ማለት የለብኝም። ዛሬ ወደ ሰማይ የተተኮሰ ነገ ወደ ደረቴ ሊዘዋወር ይችላል ብዬ በመስጋት ሁኔታውን ለፖሊስ አሳወቅኩ። ነገር ግን ፖሊሶች፣ ጉዳዩ ከወቅቱ የምርጫ ትኩሳት - ያውም ከ"ንብ" ጋር የሚያያዝ ነው የሚል ድምዳሜ በመያዝ፣ እኔን "ትግሬ ናት" ብለው ግምት ከመውሰዳቸው ጋር ተደምሮ (ምንም እንኳ ትግሬ ባልሆንም) ክትትሉን ወዲያው እርግፍ አድርገው ተዉት። መጀመሪያ ያየሁባቸው ሞራል በአንዴ ድራሹ ጠፋ። ወንጀሉን ከመከታተል ይልቅ፣ ወቅቱ የሚጠይቀውን አደረጉ። እንደ አንድ ዜጋ በሰላም ሰርቶ የመኖር መብቴን ግምት ውስጥ ሳያስገቡ፣ ቁብም ሳይሰጡ በመንፈስ (በውስጠ-ታዋቂነት) ለጠላቶቼ የወገኑ መስለው ችላ አሉኝ። በሚያሳፍር መልኩ ለማሳውቃቸው ጠላቶቼ የበለጠ እንድጋለጥ አደረጉኝ።

የሆነ ቀን ሁለት ወጣቶች ቡልጋሪያ ቁጥር ሁለት ቡና ቤት ይገቡና ፍርፍር ያዛሉ። የታዘዘቻቸው ምግቡን ይዛ እስክትመለስ፣ ከወጣቶቹ አንዱ ግድግዳው ላይ የተሰቀለውን የከንቲባ አርከበ ባለመስታወት ፎቶግራፍ ያወርድና ይቀመጥበታል። ልጅቱ ስትመለስ የሆነውን ሁሉ አየች። "ምነው?" ስትለው ሁለቱም እየተቀባበሉ የስድብና የማስፈራራት መዓት ያወርዱባታል። ሲበቃቸው ፎቶግራፉን አንስተው መሬት ላይ በመጣል መስታወቱን አድቅቀው ይወጣሉ - ያዘዙትን ምግብ ሳይበሉ፣ ሂሳቡንም ሳይከፍሉ።

ልጅቱ በንዴት ወዲያውኑ ስልክ ደውላ ሁኔታውን ለፖሊስ ታስረዳለች። አገር ጠባቂው ፖሊስ ምን አላት መሰላችሁ? "መስታወቱን የሰበሩትን ሰዎች ፖሊስ ጣቢያ ድረስ ይዛችኋቸው ኑ!"

- 5 -

የዚህ ሁሉ ነገር ማብቂያ ምን ሊሆን እንደሚችል እያብሰለሰልኩ ወደ ኤግዚቢሽን ማዕከል አቀናሁ። መንገድ ላይ ስልኬ ተንጫረረ። ያ ሰውዬ ነው። "አንቺ ወያኔ! ወደ ኤግዚቢሽን ማዕከል እየሄድሽ ነው አይደል?"

እንዴት ነው ነገሩ? ለማንም፣ ለልጅም ሳይቀር አልነገርኩም። ታድያ ይሄ ሰውዬ ወደ ኤግዚቢሽን ማዕከል እየሄድኩ ስለመሆኔ ማን ነገረው? እንቅስቃሴዬን ሁሉ መጠራጠር ከጀመርኩ ሰንብቻለሁ። ሌሎቹም ደዋዮች የት እንዳለሁ፣ ምን እየሰራሁና ወዴት እየሄድኩ እንደሆነ በትክክል ያውቃሉ። በየሄድኩበት በመኪና ይከታተሉኛል። በተለይ ይኸኛው ሰውዬ ቤት ውስጥ አብሮኝ የሚኖር ይመስል የበላሁትን የምግብ ዓይነት፣ የለበስኩትን የሌሊት ልብስ ሳይቀር ደውሎ ይነግረኛል። መንፈስ ነው? ጣሪያና ግድግዳ አልፎ የሚያይ ምን ጉድ ነው? ጠላቴ የሚናቅ አይደለም። ስውር ተልዕኮውን ሳያሳካ በቀላሉ የሚተወኝ እንዳልሆነ አሁን ገብቶኛል።

በፍርሃት እየራድኩ ወደ ኤግዚቢሽን ማዕከል፣ ወደ ተከራየሁት ድንኳን ስዘልቅ ዓይኔን ማመን አቃተኝ። ዙሪያ ገባውን ተመለከትኩ፤ ሰዉ ድንኳን ስዘልቅ ... እንደ ጉንዳን ይርመሰመሳል። በርከክ ብዬ፣ እጄን ለማስታወቂያ ብዬ በድንኳኔ ውስጥ ሰቅያቸው ወደነበሩ እና አሁን ግን ማንነታቸው ባልታወቁ ሰዎች ተሰባብረውና ተረጋግጠው መሬት ላይ ወደ ፈሰሱት፣ ወደ ከንቲባ አርከበ እና ፕሬዚዳንት ግርማ ፎቶዎች ላክኩ። ፎቶዎቹ የነማ እንደሆኑ እንኳ የሰው መለየት ያስቸግራል። ከአንገት በላይማ የብዙ ጫማዎች ዱካ እንጂ የሰው ፊት አይታይም። ከፍሬሙ ኩሬ የፈሰሱትን ጥቂት የመስታወት ጠብታዎችን ለቅሜ መዳፌ ላይ አ'ረኳቸው። ትክ ብዬ አየኋቸው፤ አጠናኋቸው። እነዚህ የመስታወት ጠጠሮች የነገዋን እኔ ይሆኑ እንዴ? እዚህ ድረስ መጥተው ይህን ጉድ እኔንም እንዲህ ያደርጉኝ ይሆን?

Scanned with CamScanner

ሲፈፅሙ ሰዉ ሁሉ እንዴት ዝም አለ? እኔን መጥተው ቢያንቁኝ ወይም ቢሰቅሉኝ ‹አቤት› የሚል ሰው ላይኖር ነው ማለት ነው? ሰው የሰም ማለት ነው? ህግ የለም ማለት ነው? ህሊና ብሎ ነገር የለም ማለት ነው? ጥልቅ ፍርሃት ወረረኝ። ድንገት አመር ብዬ ተነሳሁና ወደጓዳዬ ዞርኩ። ማንም ጉዳዬ ያለኝ የለም። በሰው መሃል አንድ ብቻዬን የተተውኩ መሰለኝ። የበለጠ ፈራሁ። ዝምታ እንዲህ ይረብሻል እንዴ? ጮኽኩ። "እሪሪሪ...."

❋ ❋ ❋

ኢሕአዴግ ሚያዚያ 23 ቀን 1997 በመስቀል አደባባይ የድጋፍ ሰልፍ ባደረገ ማግስት፣ አንድ ሰው ወዳለሁበት ጠጅ ቤት መጣ። አመጣጡ የሰላም እንዳልሆነ ከፊቱ ያስታውቃል። ቀጥ ብሎ ወደኔ መጣና፣

"እሺ ወ/ሮ አስቴር ምርጫው እንዴት ይዟችኋል? ዘንድሮ መቼም መሸነፋችሁ ነው።"

አልመለስኩለትም። ላናግረው አለመፈለጌ እንዲገባው ብዬ እጄ ላይ የነበረውን የሂሳብ መስሪያ መሳሪያ መነካካት ጀመርኩ።

"ደ'ሞ ይሄ ሁሉ ወርቅ ከየት መጣ? ከዱባይ ነው? ከየት እያመጣሽ ነው ባክሽ የምታደርጊው?"

ሰውዬው እዚህ ጠጅ ቤት ደጋግሞ እንደሚመጣ ሰምቻለሁ። አስቴርን ውለዱ እያለ ቤቶቹን እንደሚያስቸግርም አውቂያለሁ። ነገር ግን ሲሰለቸው ይተወዋል ብዬ ነበር ችላ ያልኩት።

"ሰው ትንቂያለሽ። አሁን ወያኔ የሚያድንሽ መሰለሽ?" ብሎ ከወደ ትከሻው ጠጋ አለኝ። የላይኛው ጥርሱና የታችኛው ከንፈሩ ገጥመዋል። ደም ስሮቹ ተገታትረዋል። ትንፋሹ ይሞቃል።

አሁን ፍርሃቱን መቋቋም አልሆነልኝም። አፌን ደም ደም አለኝ። መላ ሰውነቱ የጥቅምት ውርጭ እንደመታው ሰውነት እየተርገፈገፈ በዝግታ ከመቀመጫዬ ተነሳሁ። በጥንቃቄ እየተራመድኩ አልፈው ወደጓዳ ገባሁ። ይኸኔ በድንገት የሽጉጥ ተኩስ ጆሮዬ ደረሰ። እንጣጥ ብዬ ተነሳሁ። ወዲያው ደግሞ ወደ ቀድሞ ይዞታዬ ተመለሼ ግማሽ የመቀመጥ፣ ግማሽ የመንበርከክ በሚመስል አኳኋን እርበተበት ጀመር። አንገቴን፣ ጡቴን፣ ሆዴን፣ በየተራ ዳበስኳቸው፤ ላብ እንጂ ደም የላቸውም። ተመስገን አልኩ። ግማሽ የደስታ፣ ግማሽ የእልህ ስሜት እፍኖኝ ሳላስበው ወደቡና ቤቱ ተመለስኩ።

ቤቱ ገበያ መስሏል። ጩኸቱና ውክቢያው ከአየሩ መጋል ጋር ተደምሮ ቀልብ ይነሳል። ቤቶቹ ሁሉ ግራ ተጋብቷል። ግማሹ ተቆጥተዋል፤ ግማሹ እንደኔ በፍርሃት ርደዋል። ሰውየው አሁንም በነበረበት ቦታ እንደቆመ ነው። ድንጋጤው ጣራ ነክቷል። ወዲያው የቤቱ ወንዶች ሰውየውን በቁጥጥር ስር አዋሉት።

"ኡ-ኔ አው-ቂ ኡ-ይ-ደ-ሉ-ም። ባ-ባር-ቶብኝ ነው።" ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት ያየሁት ሰው አልመስልሽ አለኝ። ሁኔታው ሁሉ ያሳዝናል። "ተዉት እባካችሁ። መድኃኒዓለም ከእኛ ጋ ነው። እሱ አይደል ያተረፈን! እሱ ይፍረድበት" አልኳቸው። ይሄን ልበል እንጂ እኔ ራሴ ፍርሃቱ ገና አልለቀቀኝም። ሰውየው በዚህ ብቻ እንደማይመለስ ልቤ ሹክ አለኝ፤ ለምን እንደሁ ባላውቅም ልቤን ላዳምጠው አልፈለግሁም።

ልቤ እውነቱን ነበር። ባለ ሽጉጡ ሰውዬ፣ ሩታ ወደምትሰራበት ቁጥር ሁለት ቡና ቤት ሄዶ፣ ሩታ ላይ መዛቱን ከቤቶቹ ሰማሁ። ሩታ አዲሱ የጠጅ ምርታችንን ለማስተዋወቅ በቅርቡ ወደመቀሌ ሄዳ ነበር። ይሁንና ሰውዬው ይህንን እንደ ጥሩ አጋጣሚ በመጠቀም "አንቺ መቀሌ ሄደሽ ዘርሽን ትረጃለሽ። ስሚ፣ የምትሰነብቺ እንዳይመስልሽ! እንደዚህ መስታወት ትደቂያለሽ" ብሎ አንዱን መስታወት እንዳደቀቀው አክለው ነገሩኝ።

አሁን ነው የተኮሰብኝ። አሁን ነው የገደለኝ። አሁን ነው... አንዳች ነገር ጉሮሮዬ ውስጥ ሲሰነቀር ተሰማኝ። መናገርም መተንፈስም አቃተኝ። ሁኔታዬ ያላማራቸው እነሁሉዬ፣ ሊያዙኝ ሞከሩ። "እንዳትጠጉኝ። ነግሬያለሁ እንዳትጠጉኝ!" ብዬ አጉረጠረጥኩባቸው። ‹እንደ መስታወት ትደቂያለሽ› ማንን? ሩትዬን? ከሰው በታች ሆኜ ያሳደግኋትን ልጄን? ስንት ያየሁባትን? ስንት የሆንኩባትን? እናትም ዘበኛም ሆኜ የጠበቅኋትን? እንባዬ በአራቱም ማዕዘን ይንደቀደቅ ጀመር። ሩትዬ የሞተች መሰለኝ። ሰውየው፣ ሩታ ምኔ እንደሆነች አላወቀም? ሩት ልጁ ብቻ መስላው ነው?! ወይስ ከሩትዬ በኋላ መኖር እንደማልችል አውቆ ይሆን? አዎ! እንደዚያ መሆን አለበት። እሷን ካሳጣኝ፣ እኔን ለመግደል ቃታ መሳብ እንደማያስፈልገው አውቋል። እሷ ከሌለች፣ እኔ መኖሬን እንደማልፈልገው ተረድቷል። በባለቤቱ ላይ አልመጣም፤ ምክንያቱም ባለቤቱ፣ ባለቤቱ ብቻ መሆኑን ያውቃል። በሁሉዬ አልመጣብኝም፤ ምክንያቱም የእሷ አለመኖር ደስታዬን ሁሉ ሊያሳጣኝ ቢችልም፣ ህይወቱን እንደማያሳጣኝ ያውቃል። በቤተሰቦቼም አልፈተነኝም፤ ምክንያቱም የእነሱን ሞት ባልፈልገውም ተኩሶ ሞታቸው መከራዬን እንደማያበዛው ያውቃል። እኔንም አልገደለኝም፤ ምክንያቱም አለሩታ ህይወቴ ትርጉም ቢስ መሆኑን ያውቃል።

እናም በሩት መጣብኝ። በዓይኔ ብሌን መጣብኝ። በእስትንፋሴ መጣብኝ። አሁን ነው የወገቤ ጅማት የተበጠሰው። አሁን ነው እግሬ የተቆረጠው፤ አሁን ነው እጄ የተቀነጠሰው፤ አሁን ነው መኖሬ የተሰረዘው። መልሼ ሆዴ ውስጥ ብደብቃት ብዬ ተመኘሁ። እናት ነኝ! ያለሷ ማን አለኝ? እሷስ ብትሆን ለኔ ማን አላት? ዘመድ ወገን የምትለው አንድ ሰው የላትም። አባት እንኳ የላትም - የአርኢያን ዜና ዕረፍት በቅርቡ ተነግሮን እርማችን አውጥተናል።

Scanned with CamScanner

አለቀስኩ። ጮኽኩ። ተወራጨሁ። መሬት ላይ ተንደፋደፍኩ።
"ሩታዬ…ሩት…የታለች? አምጡልኝ…"
ከዚህ በኋላ ምን እንደተናገርኩ፣ ምን እንዳደረግኩ ትዝ አይለኝም።

- 6 -

ቡና ቤቱ በረንዳ ላይ ከተደረደሩት ዱካዎች ባንዱ ላይ ተቀምጬ ባለፈው ስለሆነውና ወደፊት ስለሚሆነው ነገር አሰላስላለሁ። ለእያንዳንዱ ድርጊት ምክንያት ለመስጠት እሞክራለሁ፤ ነገር ግን ይህ ነው የሚባል ተጨባጭ ምክንያት አላገኘሁም። በእርግጥ የጠጅና ማር ንግዴ የኢሕአዴግ የምርጫ ምልክት ከሆነው "ንብ" ጋር በአጋጣሚ በመመሳሰሉ እኔን "ኢሕአዴግ" አስብሎ፣ ኢሕአዴግን በሚቃወሙ አንዳንድ ሰዎች እንዳስጠመደኝ ገብቶኛል። ያውም'ኮ ከማድመጥ ያለፈ ተሳትፎ የለኝም!

የነዚያ ውስጥ አዋቂ አጥቂዎቼ ዋናው ምክንያት ግን ፖለቲካ አይመስለኝም። በፍፁም!! ሌላ ነገር ነው። ችግር የሆነብኝ ያን "ሌላ" ነገር አማወቁ ላይ ነው። አጥቂዎቼ እነማን ናቸው? ምን ፈልገው ነው? ስለኔ ሙሉ መረጃ የሚያገኙት እንዴት ነው? . . .

ደከመኝ።

ጉዳዩን ለሁሉዬ ማሳወቅ እንዳለብኝ ወሰንኩ። ከቤቶቼ ሁሉ የማምነው እሷን ብቻ ነው። ከቤተሰቦቼም ጭምር የምመካባትና የምተማመንባት ሁሉዬን ነው። ጠራኋትና የማስበውን ነገርኳት። በልቤ የተቋጠረውን ጥርጣሬ ዘርግፌ እፊቷ አስቀመጥኩላት።

"እስት፣ እንዲህ ቁም ስቅልሽን የሚያሳዩሽ…" ሃሳቧን አንጠልጥላ ተወችውና እኔን አየችኝ። ዓይኖቿ ተስፋ ሞልተው ያዩዋታል። ሁሌም ቢሆን ከእሷ መላ አላጣም። ለብዙ ቀናት የተጫነኝ ጭንቀት በደቂቃዎች ውስጥ አስወግዳ እፎይታ ትሰጠኛለች። አዕምሮዋ ሲበዛ ፈጣን ነው። በዚያ ላይ የደግነቷ ልክ መስፈሪያ የለውም። ለእኔ ሚች ናት። የእኔ መከፋት ያስከፋታል፤ ሃዘኔ ያሳዝናታል። ሰዎች ሲበድሉኝ ስታይ አያስችላትም። ሰዎች የዋህነቴን ተጠቅመው ሲያታልሉኝ፣ ቁጣዋ ከሰዎቹ አልፎ እኔም ጋ ይደርሳል። ቤት ሰርቼ የራስሽን ኑሮ መስርቺ ስላትም ሆነ ንግድ ቤት ከፍቼ የነገ መጦሪያሽን አዘጋጂ ስላት፣ "ከእኔ ድሎት ያንቺ ሰላም ይበልጥብኛል" ብላ እኔን ለማገልገል መወሰኗም በዚህ ባህሪዋ ይመስለኛል። ይህን ውለታዋን ሳይ መድኃኔዓለምን አመሰግነዋለሁ። ሁሉዬ እስካለች ድረስ ስለቤቴ፣ ስለሃብቴ፣ ስለደህንነቴ አላስብም። የቤቴን ጓዳ ጐድጓዳ የምታውቀው፣ የሃብቴን መጠን የምትለካው፣ ጤንነቴን የምትንከባከበው ሁሉዬ ናት። ለዚህም ነው ይህን እልፈታ ያለኝን እንቆቅልሽ የነገርኳት።

"ማናቸው?" አልኳት በጉጉት።

"አባትሽ ናቸው።"

"‹አባትሽ›? አባቴ ያለው እስር ቤት አይደለም እንዴ? ከየት መጥቶ ነው አባቴ ቁም ስቅሌን የሚያሳየኝ?" ያልጠበኩት መልስ ስለነበር ተናደድኩ።

"እስት፣ ሞኝ አትሁኚ። አባትሽ ብዙ ገንዘብ አላቸው።"

"ገንዘብ ቢኖረውስ?"

"ገንዘብ ምን የማያደርገው ነገር አለ!"

"ከርቸሌ ሆኖ ነው የሚያሳድደኝ? እ?" አፈጠጥኩባት። "ከእንግዲህ ምንም ነገር መስማት አልፈልግም። ገባሽ?"

ሁሉዬ፣ ወደ ቤት ገባች። እንቆቅልሹ የበለጠ ጠጠረብኝ። ዙሪያ ገባው ጨለመብኝ። አንድ ሰው እሳልፎ እንደሰጠኝ ገመትኩ። በዚያ ላይ ሁሉዬ እንደወትሮዋ አልሆነችልኝም። ስለጮኩባት ይሆን ወይስ በሁኔታው ደንግጣ? የደነገጠ ሰው'ኮ አያለቅስም። ግራ ገባኝ።

ከመቀመጫዬ ተነስቼ ትንሽ ዞር ዞር አልኩ። በግቢዬ ውስጥ የተለወጠ ነገር የለም። ሰዉ እንደወትሮው ይስቃል፤ ያወጋል፣ ይበላል፣ ይጠጣል። ሁሉዬም ቤቱን ስርዓት ለማስያዝ እዚያ እዚህ ትላለች። የማሳድጋቸው ህፃናት እየተፍለቀለቁ ይጫወታሉ። አረጋውያኑ ፀሐይ ይሞቃሉ። ሩታም ከዘወትር ሥራዋ አልተለየችም።

ወደ መቀመጫዬ ተመልሼ አረፍ አልኩ። የማደርገው ጠፍቶኛል። እስከዛሬ እስቤያቸው የማላውቃቸውን ክፉ ክፉ ነገሮች ለምን እንደማስብ አልገባኝም። መፍትሄው ምንድነው? ልጄን ከአደጋ የማስጥልበት መንገድ ሲኖር ይገባል። ሳይታወቀኝ እንባዬ ኮለል እያለ መውረድ ጀመረ። ሩታ በትግሏ እንጂ በእውን ከእኔ ጋ ያለች አልመስለኝ አለ። ከብዙ ዓመት በፊት እንደተለየችኝ ሁሉ፣ ልጅነቷ፣ ሳቋ፣ ቅብጠቷ፣ ብቸኝነቷ፣ የትንሽ አዋቂነቷ ዓይኔ ላይ ድቅን አለብኝ።

ህፃን ሳለች፣ በደንብ እንድትፋፋልኝ እያልኩ የአሳማ ስጋ አበላት ነበር። በዚያ ኩልትፍ አንደበቷ "እማ፣ ይታትፋል" ስትለኝ፣ ሳቅም ለቅሶም እየከጀለኝ "ይሄው የኔ ማር፣ ጥግብ ብለሽ ብይ፣ እሺ" እላት ነበር። ጠግባ እኔ ተርቤ ስላደግኩ፣ በምንም ዓይነት ይበቃሻል አልላትም ነበር። ጠግባ ብትተረተር ይሻለኛል። ሳቅፋት እንኳ እሳሳላታለሁ። እኔ "ዲቃላ" እየተባልኩ ስላደግኩ፣ እቅፍ አድርጌ የማጠባት የኔንም ልጅነት እያሰብኩ ነበር።

ሩታ አድጋም ቢሆን ስስቱ ያው ነው። በአስራ ሶስት ዓመቷ ትልቅ ልጅ ትመስል ነበር። ውፍረቷ ልዩ ነው። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ እኔ ነኝ እንዲህ ያድበለበልኳት ብዬ መፀፀት ጀምሬያለሁ። ስታድግ ይበልጥ ህፃን የሆነች ያህል ይሰማኝ ነበር። ትምህርት ቤት የማደርሳትም ወደ ቤት የምመልሳትም እኔው ነበርኩ። የእናቴን ህይወት ስለማውቅ፣ እኔም ያለፍኩበትን ጉዳና ስለማስታውስ ልጄ ንቁና ተጠራጣሪ እንድትሆንልኝ ጠዋትና ማታ በለቅሶ እፀልያለሁ።

Scanned with CamScanner

ቢሆንም ሩት ብዙ ይቀራታል። በዚያ ላይ ራሷን ፈልጋ ገና አላገኘችም። አንዴ ትያትር ሰሪ፣ ሌላ ጊዜ ገጣሚ፣ ሲላት የፊልም ተዋናይት፣ ወዲያው ደግሞ ዘፋኝ መሆን ያምራታል። እኔ በትምህርቷ ብትገፋ ነበር ፍላጐቴ። የእሷ ምኞት ግን በአቋራጭ እውቅናን ማግኘት ነው። ለቴሌቪዥን ማስታወቂያ የሚሆን ቀረፃ አድርጋ ስትመጣ፣ በቴሌቪዥን ግጥሟን ስታነብ፣ ሼክ ሙሐመድ አላሙዲንን የሚያሞግሰው ዘፈኗ በራድዮ ሲለቀቅ፣ በመጨረሻም የዘፈን አልበም ስታሳትም ወዘተ… የተሰማትና በፊቷ ላይ ይነበብ የነበረው ስሜት እላይ ላነሳሁት አይነተኛ ማሳያ ነው። ልጆ የራሷን ብቻ መንገድ የምትከተል ቆራጥ ልጅ ናት። እኔን ለማስደሰት ብላ የምታደርገው አንዳችም ነገር የለም። ይሉኝታ የለባትም። ግን…

ምኞቷና ምኞቴ ሊቀበር መሆኑ ታወሰኝና ማንም የማይገባው የእናት ለቅሶ አነባሁ። ጠላቶቼን ለመዋጋት እንደማልችል ሳውቅ፣ አይዞሽ ባይ ረዳት እንደሌለኝ ስረዳ፣ ፖሊስም ሆነ ቀበሌ በደፈናው "እንከታተላለን" ከማለት ውጭ መከታ ሊሆኑኝ እንደማይፈልጉ ሲገባኝ፣ ነገር ዓለሙ ተምታታብኝ። ዞረብኝ። ኡኡታዬን የገደል ማሚቶ በላው። ጩኸቴን ደመናው ዋጠው። እንባዬን ምድር መጦ አስቀረው። በቃ! እምቧጮ እንኳ ባልበቀለበት በረሃ ውስጥ ለብቻዬ ከመከራ አሸዋ ጋር የምጋፋ ያህል ብቸኝነት ወረረኝ።

በዚህ መሃል የሆነ ድምፅ፣ የሆነ ነገር ሹክ ያለኝ መሰለኝ። ከወንበሬ ዘልዬ ተነሳሁና ሩታ! ሩታ! እያልኩ ወደቤት ገባሁ። ፊቴ በእፎይታ ፈካ። ልቤ መረጋጋትን አግኝቶ ሰከን ማለት ጀመረ። ልጄን የማድንበት ብቸኛው መንገድ ይሄ ነው። "በቃ፤ መደረግ አለበት" አልኩ። መጮሄ አልታወቀኝም።

"ምነው እማዬ፣ ደህና አይደለሽም እንዴ?"

"እ… ደህና ነኝ። ይሄውልሽ ሩትዬ፣ ከቤት ስትወጪ ፊትሽን በሻርፕ ሸፍንፍን አድርገሽ፣ እሺ? አደራ እትርሺ።"

"እሺ። መደረግ አለበት ያልሽው ይህንን ነው?"

ዝምታ!

አርቲስት ማሕሙድ አሕመድ እንዳቀነቀነው፡-

"…ሾተሉ እስኪነቀል የነገር አንካሴ
የእውነት ፀሐይ ወጥታ እስከሚታይ ክሴ
ክፉ ደግ አልልም ዝምታ ነው መልሴ።
"…የሰው ልጅ ሆዱን ሲከፋው
ጊዜ እንደ ሰው ሲገፋው
መሄጃ መውጫ ሲጠፋው
ዝምታ ብቻ ነው ተስፋው።

❋ ❋ ❋

Scanned with CamScanner

ከሲጄ ሩታ ኦርኪያ ጋር

Scanned with CamScanner

Scanned with CamScanner

Scanned with CamScanner

Scanned with CamScanner

Scanned with CamScanner

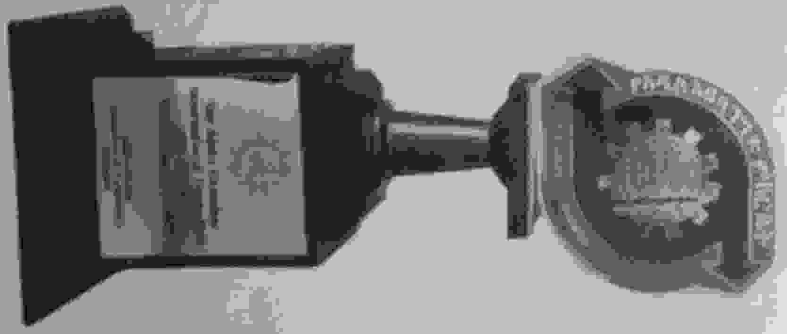

ንግድ

«በማስታወቂያ አያመንኩ፣ በቴሌቪዥን ማስታወቂያ ተጠቃሚ ልሆን አልቻልኩም»

ወ/ሮ አስቴር ሠይፌ

Scanned with CamScanner

DASHEN BANK

Driving to the future

ዩናይትድ ኢንሹራንስ አ.ማ

THE UNITED INSURANCE COMPANY SC

<UNIC ETHIOPIA>

FOR ALL YOUR INSURANCE NEEDS

LIFE, LIABILITY & PROPERTY!

Fortune

VOLUME 5, NO. 252 SUNDAY, FEBRUARY 27, 2005

Content Matters

www.addisfortune.com

Dr. Kassu Swaps EEPCo's Board Chief Round

FORTUNE STAFF WRITER

Addis Abeba's Mayor, Arkebe Oqubay, clocking on a bottle of ... bottled for the export market ...

PLEASE SEE FULL STORY ON PAGE 18

Scanned with CamScanner

ኮልፌ ቀራንዮ ክ/ከተማ ሥራ አስኪያጅ ጽ/ቤት
KOLFE KERANYO SUB-CITY MANAGER OFFICE

ቁጥር ______
Ref.No ______

ቀን ______
Date ______

ለኮልፌ ቀራንዮ ክፍለ ከተማ
ለፖሊስ መምሪያ
አዲስ አበባ

ጉዳዩ ፦ ትብብር ስለመጠየቅ ::

[illegible] 18/05/2001 [illegible]

[illegible] 11 [illegible]

ግልባጭ/
[illegible]
አዲስ አበባ

Kolfe Keranyo Sub-City Manager

Tel: 011-3-71-59-35
P.O Box ______
E-mail ______ FAX
Addis Ababa Ethiopia

ሌሊቱን በነደፍኩት ዕቅድ መሰረት፣ ጠዋት ሩታዬን ኢሚግሬሽን ቢሮ ይዤት ሄድኩ። ባለቤቴም ሩታም ሃሳቤን ወደዉታል። ባይወዱትም እነሱን ለማዳን ያለኝ ብቸኛ አማራጭ ይሄ ብቻ ነው።

በ1990ዓ.ም. ለሩትዬ ፓስፖርት ሳወጣላት ብሄድ የኢሚግሬሽን ሃላፊዋ፣ ልጄን በአትኩሮት እያየች "አገሯ የት ነው?" ብላኝ ነበር። ጥያቄዋም አጠያየቋም ገርሞኝ፣

"ኢትዮጵያ ነዋ!" አልኳት።

"የትውልድ ቦታዋን ማለቴ ነው።"

"አዲስ አበባ።"

"አባቷስ?" አለች፣ እሩታ ቅንድብ ላይ ያለውን ጭረት እያየች። አስተያየቷ ጤነኛ አልነበረም።

"ኤርትራዊ ነው።"

"እኛ ለኤርትራዊ ፓስፖርት አንሰጥም።"

ተናደድኩ። ሩታ ኤርትራዊት አለመሆኗን በትህትና አስረዳኋት። ሴትዮዋ ግን ልታናግረኝ አልፈለገችም። ከዚያ ወደ ሌላ ቢሮ መራችኝ። ያቺኛዋም ተቀብላ ወደ ሌላ ቢሮ አሸጋገረችኝ። ቢሮአቸው እንጂ መልሳቸው የሁሉም ተመሳሳይ ሆነ። ሁኔታቸው አላማረኝም። እንደዚያም ሆኖ በቀላሉ አልተውኳቸውም። ተንከራተቴ፣ ተንከራትቼ በመከራ የልጄን ፓስፖርት በእጄ አስገባሁ።

አሁንስ ምን ያጋጥመኝ ይሆን? ሰጋሁ። ምክንያቱም አሁን እነሱን ደጅ መጥናት ማለት የልጄን ሞት ማፋጠን ነውና።

ነገር ግን ዕድል ቀንቶኝ ብዙም ሳያጉላሉ የዕለቱ ዕለት ፓስፖርቷን አደሱልኝ።

አሁን አስፈላጊውን ነገር ሁሉ ፈጽሚያለሁ። የሶስታችንን ፓስፖርት ይዤለሁ። ለተወሰኑ ቀናት የሚያቆየንን ገንዘብ ቋጥሬያለሁ። ልጄን በሥነ-ልቡና ዝግጁ እንድትሆን የቻልኩትን ያህል ጥሬያለሁ። የቀረኝ አንድ ነገር ብቻ ነው። ለዚያ ደግሞ እርግጠኛ አይደለሁም።

Scanned with CamScanner

ክፍል አስራ ሦስት

ሁሉዬ

"ለኑሮዬ ማማር ስለፋ ስደክም
ነገር የወጋውን ቁስሌን እንዴት ላክም?
...ሽመል ጉራዴውን ስንቱን ጦር መክቶ
እንዴት ይኖራል ሰው በነገር ተወግቶ?"
ከአርቲስት ማሕሙድ አሕመድ ዜማ የተወሰደ

- 1 -

ስንብት እንዴት ነው? ጠዋት ከእንቅልፏ ነቅታ ለሰላምታ እንደምትፍለቀለቀው ጮራ በሳቅ ተጠምቄ ልሰናበታቸው? ወይስ እድሜና ውበቷ እንደመሸባት እንደ ማታዋ ጀምበር፣ አንገቴን ደፍቼ "በሉ ደህና ሁኑ" ልበል? እንዴት ነው ስንብት?

የማደርገው ቢጠፋኝ ደብዳቤ ጽፌ እመሳቢያው ውስጥ አኖርኩ። ንብረቶቼ - ተንቀሳቃሽም ሆነ የማይንቀሳቀሱ ሃብቶቼን በሙሉ አበብዬ ለተባለ ወዳጄ ውክልና ሰጠሁ። የቤቴንና የድርጅቶቼን ንብረቶች እንድታስተዳድር ደግሞ ሁሉዬን ወከልኩ።

ብዙዎቹ የቤት ሰዎች በሶስት አሊያም በአራት ቀናት ተመልሰን እንደምንመጣ አምነዋል። እኛም ብንሆን ከዚህ የተለየ ግምት አልነበረንም። ለዚህም ይመስለኛል ማንንም ሳንሰናበት ከአገር የወጣነው። በተለይ የሁሉዬ እና የንግስት ነገር እንስፍስፍ አድርጎ ሊገድለኝ ነበር። ገና ሳልሄድ ናፈቁኝ። ገና ሳልለያቸው ፍቅራቸው ራበኝ፤ ጠማኝ። በተለይ የንግስት ሁኔታ ስላላማረኝ እውነቱን ብነግራት ትረበሻለች ብዬ አልተሰናበትኳትም። በልቤ አደራውን ለሁሉዬ ሰጥቼ እንደ ሌባ ሹልክ ብዬ ከአገር ወጣሁ።

ለነገሩማ የተገፋ ሰው ምን ብሎ ይሰናበታል? መሄጃዬን የማላውቅ ሴትዮ፣ ወዴት ልሄድ ነው ብዬ ልሰናበት? ምን ቋንቋ ይኖረኛል? ምንስ ብል ያምርብኛል? እግዜር የጣለኝ ሴትዮ፣ እግዜር ይከተልሽ ሊሉኝ ነው? አድባር የተፋችኝን ሴትዮ፣ አድባር ትሁንሽ ብለው ሊመርቁኝ ነው? አገሬ

የወረወረችኝን ሴትዮ፣ የምትደርሽበት አገር እጅን ዘርግቶ ይቀበልሽ ብለው ሊመኙልኝ ነው?

አውሮኘላን ላይ ወጥቼ ቁልቁል የአገሬን ምድር ሳየው የተሰማኝን መሪር ሃዘን በየትኛውም ቃል ልገልፀው አይቻለኝም። አውሮኘላኑ ከፍ ከፍ እያለ ሲሄድ፣ በመስኮት አሻግሬ ያየሁት የአገሬ ሰማይ ከመቼውም የበለጠ ልዩ ትርጉም ሰጠኝ። ይሄኔ ሆዴም፣ ልቤም፣ አንጀቴም፣ ዓይኖቼም አለቀሱ። የልጄን ጭንቅላት አንገቴ ስር ቀብሬ እዬዬ አልሁ።

አገር እያልኩ የኖርኩት ማንን ነው? አገሬ ማነው? አገሬ ጋሻዬ ስል የዘመርኩት ለማን ነው? አገሬ ዋስ ጠበቃዬ ስል ያቀነቀንኩት ለማን ነው? ለሜዳ ተራራው ይሆን እንዴ? ለወንዝ ሸለቆው ወይስ ለነፋስ ዝናቡ? ወይስ ለምድር ሰማዩ? ታዲያ ምነው ሜዳውን አቋርጬ፣ ተራራውን ወጥቼ፣ ወንዙን ተሻግሬ፣ ሸለቆውን አልፌ ስሄድ አገሬ ዝም አለኝ? ታዲያ ምነው ንፋሱ ወደ ባዕድ አገር ገፋኝ? ምነው? ምነው ምድሪቱስ እሪሪ አላለች? ሰማዩስ ጠበቃ አልሆነኝ? እረ አገሬ ማነው ሰዎች? ወገኖቼ ጠፉብኝ። ፍትህ ዘነጋኝ። አገር ከመዝገቡ ፍቆ አወጣኝ። ወዲህ ባይ፣ ወዲያ ባይ ሁሉም ጨለማ ሆነብኝ። የሰው ያለህ ብዬ ብጣራ፣ ጩኸቴን አሞራ በላው። የእውነት ያለህ ብዬ በምሬት ባነባ፣ እንባዬ ተመልካች አጣ።

ያኔ መፍጨርጨሬ ዋጋ እንደሌለው ስረዳ፣ እንዲያውም ለማላውቃቸው ጠላቶቼ ደስታቸውን ከማወፈር ያለፈ እርባና እንደሌለው ስገነዘብ፣ ያዙኝ ልቀቁኝም ሆነ እሪታዬን ዋጥ አድርጌ፣ እንደ ግንባሬ የኮሰተረውን አንጀቴን እያባበልኩ ጉዞዬን ጀመርኩ። ቢያንስ ሞት ከፊቴ መኖሩን ሳውቅ መጠነኛ እፎይታ ተሰማኝ። ሞቴን ማን ሊወስድብኝ ይችላል? አይ የመድኃኒዓለም ጥበብ - ለካ ሞትም ተስፋ ነው!

- 2 -

ኬንያ ስንደርስ፣ የአፍሪካ ቫኬሽን ክለብ አባል በመሆኔ የእንኳን ደህና መጣችሁ አቀባበል ተደረገልን። ዕቃችንን ተቀብለው ሆቴል አደረሱልን። ነገር ግን የሆቴሉ ክፍያ ውድ ስለነበር፣ ከአንድ ሳምንት በላይ ለመቆየት አልቻልንም። ወዲያው ወደሌላ ሆቴል ተዛወርን።

ገንዘባችን እየተመናመነ ሲሄድ ሶስታችንም ተረበሽን። በዚህ ጊዜ ነበር ልጄ፣ ሁኔታውን ኬንያ ላይ ለተቀመጠው የኢትዮጲያ ኤምባሲ ማሳወቅ እንዳለብን ሃሳብ ያቀረበችው። እኔም ባለቤቴም ሃሳቧን ወደድነው። ወደ ኤምባሲው ጽ/ቤት ሄደንም ቀጠሮ አስይዘን ተመለስን።

በቀጠሮው ቀን ወደ ጽ/ቤቱ ኃላፊ ዘንድ ቀርበን የደረሰብንንና አሁን ያለንበትን ሁኔታ በድጋሚ ገለፅን። ኃላፊው የእኛን አቤቱታ በጥሞና ካዳመጡ በኋላ "አድራሻችሁን ጠይቀን አግኝተናል። ፖሊስ ጉዳዩን

Scanned with CamScanner

እንደያዘውም ተረድተናል። በዚያ ላይ ጉዳዩ እናንተ የምትሉትን ያህል አስጊ አይደለም። ወደ ኢትዮጵያ ሄዳችሁ ጉዳያችሁን ብትከታተሉ የተሻለ ይመስለኛል። ምክንያቱም ጉዳዩ ከግለሰቦች ጋር የተያያዘ ነው" በማለት አለሳልሰው መከሩን።

አዋቂ የማያውቁትን ቢነግርዎ ምን ይላሉ? እኛንም የገጠመን ይህ አይነቱ ነው። ወደ ኢትዮጵያ መመለሱማ መች ጠፋን!

ለኤምባሲው ሃላፊ የንግስትን ልጆችም "እባክዎን ላምጣቸው ይፍቀዱልኝ" ብያቸው ነበር። ህጻናቱ ቪዛ ማስመታት የሚችሉት እዚያው አዲስ አበባ እንጂ እዚህ አይደለም አሉኝ።

ወደ አዲስ አበባ ስደውል ቤቶቼ ለፖሊስ፣ ለወረዳ፣ ለፌዴራል.. እንዳመለከቱና ምንም ውጤት እንዳላገኙ ነገሩኝ። ቆይቶ ደግሞ ጉዳዩ እስከ ማዕከላዊ መድረሱን፣ የተከሰው ሰውዬም ተይዞ ፍርድ ቤት መቅረቡንና በዋስ መለቀቁን ገለፁልኝ።

በሶስት ወይም በአራት ቀን ውስጥ እውነቱ ወጥቶ ወደ አገሬ ለመመለስ የነበረኝ ተስፋ ጨለመ። እውነቱ ከመውጣቱ ይልቅ ይበልጥ እየተወሳሰበ ሄደ። ኤምባሲውም ወደ ኢትዮጵያ መመለስ እንዳለብን ነግሮናል። ይባስ ብሎ በጥገኝነት ያለንበት አገር መንግሥት ባፋጣኝ እንድንወጣ አስጠንቅቆናል። "ከድጡ ወደ ማጡ" ማለት ይህ ነው።

ይህንኑ ወደ አዲስ አበባ ደውዬ ለሁሉዬ ስነግራት "በፍፁም እንዳትመለሽ! ኢሕአዴግ ስልጣን ላይ እስካለ ድረስ መግባት አትችይም!" አለችኝ።

"እንዴት?"

"ጄኔራል ምንትስ የተባለ አንድ የኢሕአዴግ ከፍተኛ ባለስልጣን በጉዳዩ ላይ እጁ አለበት ተብሏል!" ብላ ጣሳታችሁ ይደንግጥ ክው አደረገችኝ።

እዚህም ያለው ነገር ተመሳሳይ ነው። ምንም ዓይነት ተስፋ አልታይሽ አለኝ።

አሁን ያለን ተስፋ ህይወት ራሷ የምትሰጠንን በረከት ወይም መርገም መጠበቅ ብቻ ነው። ነገር ግን ገንዘባችን እየተመናመነ በመሄዱ ኑሮውን መቋቋም አልቻልንም። ስለዚህ አገር እንቀይር ብለን ወሰንና የመስቀል ዕለት መስከረም 17 ቀን 1998ዓ.ም. ደቡብ አፍሪካ ገባን።

ደቡብ አፍሪካ የተቀመጥነው እክስቴ መብራቴ ጋ ነው። እርግጥ ቤቶቼ ከአዲስ አበባ ቡና ቤቶቼ የሰሩትን ሰቃቅመው አንስተው ይልኩልናል። ግን ምንዛሬው ዋጋ እጥቶ ሲበቃን አልቻለም። እነ መብራቴም እኛን ለማስተናገድ አቅማቸው አይፈቅድም። ስለዚህ አንድ የሆነ ሱቅ ከፍተን ለመስራት አሰብንና ከስንት መጉላላት በኋላ አደረግነው።

ሥራው ግን እንደጠበቅነው ቀላል አልሆነም። ለሰዉም ለአገሩም ባዳ ነን። በዚያ ላይ የቤት ኪራዩም ቶሎ ቶሎ ይደርሳል። ሥራው ትርፍ

የለውም። ከአዲስ አበባ የሚላከው ገንዘብ እንኳ ለሱቁ ማንቀሳቀሻ ነበር የሚውለው።

ሱቁ ያልሰሩበት፣ ያልለመዱት አገር ሆነና ውጤት አጣ። በዚያ ላይ በየጊዜው በሌቦች ይሰበራል። አስቸጋሪ አገር ነው። በኋላ እሱን ትተን የሃበሻ ምግብ ቤት ከፈትን። በአካባቢው ያለው አንድ የሃበሻ ምግብ ቤት ብቻ በመሆኑ ቶሎ ለመደልን። ጥሩ እየተንቀሳቀስን ሳለ "መኪና ማቆሚያ አጣን፣" በሚል ምቀኝነት አስዘጉን። ሌላ ቦታ፣ ሌላ ቤት ተከራይተን መስራት እንደጀመርን ደግሞ "የውጪ አገር ዜጋ በምግብ ቤት ሥራ ላይ መሰማራት አይችልም" በሚል ሰንካላ ምክንያት ችግር እየፈጠሩ ሲያስቸግሩን ያንንም ቤት ለመልቀቅ ተገደድን።

እናም ነገሮች ከበዱኝ። ችግር ከምንጊዜውም ገዝፎ እላዬ ላይ ተከመረ። ድሮውንም አልቃሻ ነኝ፣ ኑሮዬ መስመር አልይዝ ሲለኝ እዬዬዬን አስነካሁት። የተጠራቀመ ብሶቴን በሰበቡ አወጣሁት።

አንድ ቀን፣ አቶ ከበደ የሚባሉ፣ ከእናቴ ወገን የሆኑ ሰው ለሁሉዬ ደውለው፣ እዚህ ለምን እንደመጣሁና አሁን በምን ዓይነት ይዞታ ላይ እንዳለሁ ጠይቀው ተረዱና በሁኔታዬ አዝነው እዚህ ላለው ልጃቸው ደወሉለት።

"አንቺ ብቻ በርቺ፣ አንድ መላ እናጣም" ማለታቸውንም ሰማሁ። በእውነቱ ደስ አለኝ። ችግሬን ሰምቶ የሚያዝንልኝ ሰው በማግኘቴ እጅግ ደስ አለኝ። የሚቆረቆርልኝ፣ ሊረዳኝ የሚፈልግ ሰው በማግኘቴ ደስ አለኝ። ከወዲያ ከወዲህ በዘመድ አዝማድ በመጠጋገኔ እንደማልወድቅ ተሰማኝ።

* * *

ከጥቂት ቀናት በኋላ የአቶ ከበደ ልጅ፣ ዘሪሁን ሊጠይቀኝ መጣ። "አባቴ ትንሽ ብር ልኮልሻል። አይዞሽ በላትም ብሎኛል" አለና የተጠቀለለውን ዳጐስ ያለ ብር ሰጠኝ። ቆጠርኩት። ማመን ተሳነኝ። ልጃቸውን፣ ዘሪሁንን ያየሁት ልጅ እያለሁ ነበር። ለእሱም ሆነ ለቤተሰቡ ያደረግኩላቸው አንድም ነገር የለም። ያስተማርኳቸውና ለቁም ነገር ያበቃሁዋቸው ብዙ ልጆች አሉ። ነገር ግን አንዳቸውም ዞረው አላዩኝም። አንዳቸውም ተመልሰው የቤቴን በር አላንኳኩም። ዘሪሁን ግን ጥቂት እንኳ ሳላደርግለት ከዚያች ቀን ጀምሮ ብዙ ውለታ ዋለልኝ።

መልሼ እጀ ላይ የተከመረውን ጥቅል ብር አየሁት። መልሼ ቆጠርኩት - ሃምሳ ሺህ ብር! ኦ አምላኬ!

የእክስቴ መብራቴ ባለቤት ደግሞ መቶ ሺህ ብር ሰጠኝ። ከራሴና ከሌሎች ሰዎች ካገኘሁት ጋር ተደምሮ ገንዘቡ ወደ አራት መቶ ሃምሳ ሺህ ብር አደገ። ቤት ልገዛ አሰብኩ፣ ለዚያ ግን የዜግነት መታወቂያ ማውጣት አለብኝ። የዜግነት መታወቂያውን ያለ ብዙ ውጣ ውረድ አገኘሁ። ወዲያው ቤት ገዛሁ። ቤቴን በሂደት ወደ ንግድ ማዕከልነት ለወጥኩት። ሲጀመር

Scanned with CamScanner

አካባቢ የምግብ ቤቱም ሆነ የጠጁ ገበያ የሚያኮራ ቢሆንም፣ በጉረቤቶቼ ክፋት የተነሳ ሁለቱንም አቆምኩ። ምክንያታቸው የሚገርምም የሚያሳፍርም ነበር። ጠጅ ስሸጥ፣ ሃይማኖታችን አረከስችው ይሉኛል። ሬስቶራንት ስከፍት አካባቢያችን መኖሪያ መንደር እንጂ ገበያ አይደለም ብለው ይከሱኛል።

የሰዎቹ ሰበብ ሃይማኖት ይባል እንጅ፣ ዋናው ምክንያት ግን እሱ አይደለም። እዚህ አገር ከኑሮ በላይ አስቸጋሪው ነገር የሀበሾችን ባህርይ መረዳት ነው። የሚሰራ አይወዱም። በቡድን ሆነው ይረብሻሉ፣ ይበጠብጣሉ፣ ሰላም ይነሳሉ።

ለሃበሾቹ ከኢትዮጵያዊነት በላይ ዋጋ ያለው ነገር ዘርና ጐሳ ነው። ቁም ነገሬ ብለው የያዙት ሰውን በሥራው መለካት ሳይሆን በትውልድ ቦታውና በሚናገረው ቋንቋ ነው። ኢትዮጵያዊነታችን በልጦ፣ አንዳችን የአንዳችንን ጥፋት ሸፍነን መኖር የሚባል ብሂል የለም። እንዲያውም የአብዛኞቹ ሩጫ ከዚህ በተቃራኒው ነው።

በዘር፣ በትውልድ ቦታውና በሚናገረው ቋንቋ ምክንያት የእነሱ አባል ያልሆነውን ሰው ያላደረገውን፣ ያልሰራውን እያስወሩ አድማ ያስመታሉ። ለዚያ የዘር አባላቸው "እዛ ቤት ገብተህ ከበላህ አንድ ሺ ብር ትቀጣለህ" ብለው በማስፈራራት ያሳደሙና ያንን ምግብ ቤት ገበያ አጥቶ እንዲዘጋ ያደርጋሉ።

ልጇ ሩታ ግን በወቅቱ ለማንም ኢትዮጵያዊ - ዘር፣ ኃይማኖት ሳትል - የታመሙትን ሃኪም ቤት እየወሰደች፣ የቋንቋ ችግር ላለባቸውም እያስተረጐመች ታሳክማቸው ነበር። እንዲያውም አንዳንዴ ህመምተኞቹን ለመርዳት እዚያው ሆስፒታል የምታድርበት ቀን ነበር። የቤት ኪራይ መክፈል ያልቻሉትንም ወደ ተለያዩ ወኪሎች እየወሰደች እንዲረዷቸው ትጥር ነበር።

ሰዎቹን ተከራክሬ መርታት ስለማልችል፣ አካባቢውን ጥዬ ወጣሁ። ሆኖም ሌላ ፈቃድ ማውጣት ስለነበረብኝ የመኖሪያ ፈቃዳችንን ይኸር ስሄድ የባሰ ነገር አጋጠመኝ። "ችግራችሁ ከግለሰብ ጋር ነው። መንግሥታችሁ ሊታደጋችሁ ይችላልና ከዚህ አገር መልቀቅ አለባችሁ" ተባልኩ።

በቃ ዙሪያዬ ተንዶ ባንዲት ሥር በተበጣጠሰ ተክል ላይ የተንጠለጠልኩ መሰለኝ። ሁሉ ነገር ያስፈራል። ሁሉ ነገር ያሳቅቃል። ሁሉ ነገር ያስጨንቃል።

እንዲህ በስጋት በምንቃትትበት ወቅት፣ ቤቶቼ ስልክ ደወሉልኝ። የቤቱ ሰዎች አሁን አሁን ብዙ መረጃ ያቀብሉናል። በሩታም በኩል እንዲሁ ወሬ ይደርሰኛል። አንድ ቀን ሁሉዬ ትደውልና "እስትዬ ጥሩ ነገር ነው የምነግርሽ" ትለኛለች።

"ምንድነው እሱ? በናትሽ ቶሎ ቶሎ ንገሪኝ" ስላት፣

"ንግስት'ኮ ከኤች አይ ቪ ዳነች" ብላ መለሰችልኝ።

"በስመ አብ... ምንድነው የምታወሪው?"

"እንዲት ሴትዮ የአርሴማን ፀበል አምጥታ...."

አላስጨረስኳትም። በንዴትና በእልህ ጮኩባት። "ምን አልኩሽ እባክሽ! ምን በደልኩሽ ሁሉዬ! ምነው አደራ በላሽ? ለምን ነገራችኋት።" ጭንቅላቱ ተበጠበጠ። ከዚያም "አሁን የት ናት?" ብዬ ስጠይቃት፣ አጠገቧ እንዳለች ነገረችኝ። ከዚህ በኋላ የሆነውማ ምን ይወራል። እኔም ንግስትዬም ማድና ማዶ ሆነን ተላቀስን።

ከዚያን ወዲህ ለብዙ ጊዜ ከቤቶቼ አልተደወለልኝም። ለወትሮው ሁሉዬ ወይም ሌላ የቅርብ ሰው ነበር የሚደውለው። ከተወሰነ ጊዜ ወዲህ ግን የሁሉዬን ድምፅ ሰምቼው አላውቅም። የንግስትንም እንዲሁ። በተለይ ዛሬ የደወለልኝ ሰው ብዙ ጊዜ ስለማይደውልልኝ በአንድ በኩል ፍርሃት፣ በሌላ በኩል የተስፋ ስሜት ወረረኝ።

ደዋዬ፣ ወደ አገሬ የምመለስበት ቀን መቃረቡን፣ ሃብት ንብረቴን በእጄ የማስገባበት ጊዜ መድረሱን ሲቃ በሞላው የደስታ ድምፅ አበሰረኝ።

"እንዴት? ማለቴ..." እውነቱ ይሁን ወይም ቀልድ መለየት አልቻልኩም። ያለሁበት ሁኔታ ለቀልድ የሚያመች አለመሆኑን ደዋዬም እኔም አሳምረን እናውቃለን።

"ከቤትሽ ያስወጡሽ የጓዳ ጠላቶችሽ ታውቀዋል።"

"‹የጓዳ ጠላቶችሽ›?" ቁም ነገሩ ጠላቶቼን ማወቁ ቢሆንም ‹የጓዳ› የሚለው ቃል ብዙ አሳሰበኝ። ‹የጓዳ ጠላት› ምን ማለት ነው? ይህን ሁሉ መከራ ያደረሰብኝ በጉያዬ ውስጥ ያለ ሰው ሊሆን? የዚህ ሁሉ ችግር ጠንሳሽ በቤቴ ውስጥ ያለ ሰው ሊሆን? ሊሆን አይችልም። ሃሳቡን ሳስበው ዘገነነኝ። እኔ ቤት ውስጥ እየኖረ ሊያጠቃኝ የሚችል ሰው የለም። በጥቃቅን ጉዳዮች እንጣላ ይሆናል። ጥላችን ግን እዚያው በዚያው በንግግር ያልፋል። ከዚህ አልፎ በኔ፣ በሩታና በባለቤቴ ማን ይጨክናል? ሩታን ማነው የሚጠላት? እኔንስ ማነው "እስት" እያለ በፍቅር የማያቆላጳጵሰኝ? "ምን ለማለት እንደ...." በጥያቂዬ ላይ ጥያቄ አከልኩ።

ደዋዬ በዝርዝር አስረዳኝ። ቤቱ ፍፁም መናጋት እንደደረሰበት፣ የቤቱ ሰዎች ለሁለት እየተከፈሉ፣ የምረዳቸው ልጆች ከቤት ተባረው ጐዳና እንደተጣሉ፣ የተወሰኑት በየሰዉ ቤት፣ በየአብያተ ክርስቲያናት ደጅ ቆመው "ያቺ ጠንቋይ ይህን ብላ፣ ያንን ሰርታ" ብለው ሰው በኔ ላይ እንደሚያነሳሱ፣ ወደ ቡና ቤት የሚመጡ ሰዎችን "አትግቡ። ምግቡም መጠጡም የሚሰራው በመተት ነው። የቡና ቤቱ ባለቤት ጠንቋይ ናት፣ ምግቧን የበላ ይፈረድበታል" እያሉ ደንበኞችን እንደሚያርቁ፣ ቤተሰቦቼ ጋ እየሄዱ "ብትመጣ እንገድላታለን" እያሉ እንደሚዝቱ ተረከልኝ።

Scanned with CamScanner

ጆሮዬን ይሁን ደዋዬን ማመን ቸገረኝ። ብቻ አንዱ ልክ አይደለም። ወይ ደዋዬ ጋ ወይ ጆሮዬ ጋ ችግር አለ። በእርግጥ የቤቴ ነገር ብዙ ጣጣ እንዳለው ልቤ ሹክ ይለኝ ነበር። ይህን ያህል ገፍቶ፣ እኔንም በረሃ ላይ አውጥቶ ይጥለኛል ብዬ ግን ለቅጽበትም ቢሆን አስቤው አላውቅም።

"ለመሆኑ ይህን ሁሉ የሚሰራው የቤቴ ሰው ነው?"

"እስት፣ እስኪ ዛሬ እንኳ ጠርጥሪ።"

"ለምን አፌን አበላሻለሁ? በዚያ ላይ የምጥረጥረው ሰው ቢኖር ኖሮ እስከዛሬ ለምን ብዬ እቆያለሁ። ለመሆኑ ይህን ጉዴን ሁሉዬ አውቃለች?"

ደዋዬ ሳቁን መቆጣጠር ተሳነው። ግር አለኝ። ወዲያው እንደ መደንገጥ ብሎ "እስት፣ ጠላትሽኮ..." አላስጨረስኩትም።

"ማነው? ንገረኝ!"

"ሁ-ሉ-ዬ! ሁሉዬ ራሷ ናት፣ እስት።"

- 3 -

"ተፈጥሮ የመከራ ደሃ አይደለችም" ያለው ሰው ምን ያህል መከራ ቢበዛበት ይሆን?

ሩታ እንደነገረችኝ፣ እህቴ ንግስት ለሁለተኛ ጊዜ ተመርምራ በሽታው እንዳለባት ተነገራት። እነ ሁሉዬም በየቤተክርስቲያኑ እየወሰዱ፣ እራቁቷን እያቆሙ ምስክርነት ስጪ እያሉ እንደሚያስገድዷት፣ በስምሽ ቤተክርስቲያን ይሰየማል እያሉ እንደሚያሾፉባት ሰማሁ።

ልጅ ይህን ሁሉ የምትነግረኝ የንግስት ህይወት ካለፈ በኋላ ነው። ለሰባት ዓመት ከኤች አይ ቪ ቫይረስ ጋ በሰላም የኖረችው እህቴ እጅግ በሚያሳዝን ሁኔታ ከሰውነት ተርታ ወጥታ፣ እጅግ በሚዘገንን አኳኋን ተሰቃይታ እንደሞተች ከሩታ ፊት ላይ ተረድቼያለሁ። "ራቁቴን አቁመው ምስክርነት ስጪ ሲሉኝ፣ ካሁን በኋላ ወደ ቤተክርስቲያን አልሄድም ብያቸዋለሁ" ብላ በነገረቻት ነገር ውስጥ ብዙ የሚያሳዝን፣ ብዙ ተስፋ የሚያቆርጥ፣ ብዙ ህይወትን የሚያስጠላ ነገር መኖሩ ታወቀኝ። እኔ ለሰባት ዓመት ቫይረሱ እንዳለባት ሳታውቅ እንድትኖር ባደርግም፣ ሁሉዬ ግን ምስጢራችንን ገልጣ እህቴን አሳቅቃ፣ አይሆኑ ሆና እንድትሞት ፈረደችባት። ለእህቴ አነባሁ። ለመሞቷ ብቻ ሳይሆን እስክትሞት ድረስ ላየችው መከራ አምርሬ አለቀስኩ።

ቆየት ብሎ ደግሞ ሁሉዬና ግብረ አበሮቿ ቤቴን ጥለው መውጣታቸውን፣ የቤቴን ዕቃዎች መሰባበራቸውን፣ ወርቅና ገንዘቤን መውሰዳቸውን፣ በኔ ገንዘብ ይሁን አይሁን እስካሁን ባላረጋግጥም የራሳቸውን ቡና ቤት መክፈታቸውን፣ የኔን ሠራተኞች በማባበልም

በማስገደድም ወደራሳቸው ማዛወራቸውን ሁሉ ሰማሁ። ሌላው ቀርቶ "ደመወዝ አልከፈለችንም" ብለው ለክስ መዘጋጀታቸውን አወቅሁ።

የእህቴ ገዳይ፣ የልጁ አሳዳጅ፣ የእኔ ሰላይ፣ የባለቤቴ አስደብዳቢ፣ ሁሉዬ ናት ብዬ ልመን? ከሞቀው ቤታችን ጠርጋ ጭው ባለ በረሃ ላይ የጣለችን፣ ሁሉዬ ናት ብዬ ልመን?

ቤቴን ያመሳቀለችው፣ ህይወቴን የመረዘችው፣ ኢትዮጲያዊነቴን ለመስረዝ የሞከረችው ያቺ የቀድሞዋ አሳቢዬ፣ ያቺ የቀድሞዋ ተቆርቋሪዬ፣ ያቺ የቀድሞዋ ተንከባካቢዬ ሁሉዬ ናት ብዬ ልመን? በየሄድኩበት እንደ ጥላ እየተከተለች የምታስፈራራኝ፣ ውጥኔን ሁሉ በማበላሸት ተስፋዬን የምታቀዘቅዝብኝ፣ "ለዚህ ሁሉ የዳረጉሽ አባትሽ ናቸው" ብላ የደለለችኝ፣ "ወደ ውጭ አገር ሄደሽ እረፍት አድርጊ" ብላ የተጫወተችብኝ፣ "ኢሕአዴግ ከመውደቁ በፊት አገርሽ እንዳትመለሺ" ብላ በኔዋ የፖለቲካ መሃይም ላይ ሽብር የለቀቀችብኝ... ያቺ የጠላቶቼ ሁሉ መነሻ፣ ያቺ የውድቅቴ ሁሉ ውጥን፣ ያቺ የኪሳራዬ ሁሉ መሠረት፣ ያቺ የህመሜ ሁሉ ጦስ... የኔዋ ሁሉዬ ናት ብዬ ልመን? ያቺ "እስት" ብላ የምታቆላምጠኝ ሰው ጠላቴ ናት ብዬ ልመን?- - -

ደከመኝ። መንፈሴን ደከመኝ። ምኞቴን ደከመኝ። ተስፋዬን ደከመኝ። እምነቴን ደከመኝ... አ! አምላኬ!

መቸም ቢሆን አጣቸዋለሁ ብዬ የማልወራረድባቸውን ሶስት ሰዎች ባንዴ አጣሁ። ሶስቱም ጌጦቼ ነበሩ። ሶስቱም የደስታዬ ምንጮች ነበሩ። እነሱን ሳይ ዓይኖቼ ይበራሉ። አፌ በሳቅ ይሞላል፣ መንፈሴም በእልልታ ይዘምራል።

ሩታን የማያት እንደ ልጅም እንደ ጓደኛዬም ነው። አምናታለሁ፣ እመካባታለሁ። ይህ እምነቴ ግን የቆየው ለጥቂት ጊዜያት ብቻ ነው። በሰው አገር ኑሮን ለማሸነፍ ደፋ ቀና በምንልበት ባንዱ ቀን፣ አንድ ወጣት ከአዲስ አበባ እኛ ጋ መጣ። ቀጠሮ አልነበረንም። ሌላው ቢቀር እውቅና እንኳ የለንም። ከእኛ መሃል ወጣቱን የምታውቀው ሩታ ብቻ ነበረች።

ከአገር ከወጣን ጀምሮ የሩታ ባህርይ ተቀይሯል። ዝምታ ታበዛለች። ትነጫነጫለች። ሆድ ይብሳታል። እንዲህ ስታስብና ስትጨነቅ የቤተሰብ ናፍቆት ስለሚመስለኝ ምን ሆነሽ ነው? ብዬ የበለጠ ላበሳጫት አልፈለግሁም። ዛሬ ግን ያ ሁሉ ሃሳብና ጭንቀቷ ከላይዋ ላይ ተገፎአል።

"ሰውን ማመን ቀብሮ ነው" አለች ቀበሮ! ለካስ ያ ሁሉ ጭንቀቷ ለዚህ ወጣት ኖሯል! ልጁ እሷን ለማግኘት ለቤተሰቦቹ ነግሮ ነው የመጣው። ጓደኛ ይኖራታል ብዬ ለአንዲት ደቂቃ እንኳ አስቤ አላውቅም። እንዲህ ታደርጋለች ብዬ በፍፁም አልጠበኩም ነበር። ለሰው ደግ ስውል፣ ደግነቱ በልጁ ላይ ይውላል እያልኩ ነበር። መልካም ሳደርግ፣ መልካምነቱ ለልጄም ይተርፋል በሚል ተስፋ ነበር።

Scanned with CamScanner

ሁኔታውን ለቤቶቼ አሳወቅኋቸው:: "እሱ ካመጣው መቀበል ነው:: ምን ልታደርጊ ትችያለሽ? አገርሽ ስትመጭ ደግሞሽ ትድሪያታለሽ" ብለው አፍ አፌን አሉኝ:: እኔ ምንም ማድረግ አለመቻሌን ተቀብዬ፣ ወደፊት ምን ሊሆን እንደሚችል ማብሰልሰል ያዝኩ::

እናም፣ ባርዬን ባጣሁኝ በዓመቱ፣ ለፋሲካ ሶስት ቀን ሲቀረው፣ ወጣቱ ደቡብ አፍሪካ የሚገባበትን ቀን አስልታ ከቤት ወጣች - ልጄ:: ልጄ፣ ሰውም እንስሳም ሆኜ ያሳደግኋት፣ እናትም ዘበኛም ሆኜ የጠበቅኋት ሩታን በዚህ ሁኔታ ከእጠገቤ አጣኋት::

ፒኤ እሚባል ከተማ ገብታ ኑሮዋን ከፍቅረኛዋ ጋር ጀመረች:: እኔና ባለቤቴ ባዶ ቤታችንን ከባዶ ተስፋችንና ከባዶ ፍቅራችን ጋር ታቅፈን ቀረን:: በልጄም በዕድሌም አዘንኩ::

ሩትዬ ከእኔ ተለይታ ስትሄድ፣ ከእኔ ይልቅ አጠገቧ ያለው ወጣት ክብር ሆኗት እንደሆነ ተረዳሁ:: አዘንኩ:: ማዘን ከሚባለው በላይ አዘንኩ:: በሰው አገር፣ ያውም በዚህ ፈታኝ ጊዜ፣ በዚህ ኑሮን እያባበልኩ በምውልበት ጊዜ፣ ቅዠትን እያደንኩ በማድርበት ጊዜ፣ ትታኝ ስትሄድ ምንም አልመሰላትም:: እናም እሷ ለኔ፣ እኔ ለሷ በምናስፈልግበት የመከራ ዘመን እንዳችን ላንዳችን ሳንሆን በየፊናችን ተነዘን::

ንግስትዬንም እንደዋዛ አጣኋት:: ገበያ እንደሚወጣ ሰው ሳልሰናበታት ሹልክ ብዬ ብሄድም፣ እንዳሰብኩት መልሼ ሹልክ ብዬ እቤቴ ገብቼ ድጋሚ ላገኛት አልታደልኩም:: ንግስትም ከነዋይታዋ፣ ከነፍርሃቷ፣ ከነባይተዋርነቷ... ለዘላለሙ አንቀላፋች::

ሁሉዬም ጥላኝ ሄዳለች:: ለምንና እንዴት የሚሉትን መመለስ ባልችልም በኔ ላይ ሥር የሰደደ ጥላቻ እንደነበራት ግን አሁን እርግጠኛ ሆኛለሁ::

ሶስቱንም ባንዴ አጣኋቸው:: አሁን ብቻዬን ነኝ:: እንዲያ በሰው ተከብቤ የኖርኩ ሰው፣ እንዲያ ሰው ለማናገር ድክም የሚለኝ ሰው፣ እንዲያ በየምክንያቱ የሰው መዓት የሚያስጨንቀኝ ሰው ዛሬ የሚያዋራኝኝ. አጥቼ በተዘጋ ቤት ውስጥ ነገር ስፈትል እውላለሁ:: ዛሬ ውሃ ቢጠማኝኝ. ቀድቶ የሚሰጠኝ ሰው የለም:: ብታመምኝ. ቀና አድርጐ "እስኪ ይሄን ብይ" የሚለኝ ሰው የለም::

የማጣት አባዜዬ የቆመ አልመሰለኝም:: አሁንም አንድ ነገር ላጣ እንደሆነ ልቤ ሹክ እያለኝ ነው:: የባለቤቴ ዓይኖች እንደጥንቱ እኔን ሲያዩ አይበሩም:: የባለቤቴ ጥርሶች እንደጥንቱ በእኔ ሳቅ አይደምቁም:: ዛሬ የተለየ ዘመን ነው:: ለባለቤቴ የደስታው ምንጭ አይደለሁም:: ለባለቤቴ የእርካታው መገኛ አይደለሁም::

ግን ምን ላድርግ? ለመውለድ ብዙ ብዙ ጊዜ መክሬያለሁ፣ ጥሬያለሁ፣ በተቻለኝ አቅም ለፍቼያለሁ:: ሦስት ጊዜ ኪንያ፣ ሁለት ጊዜ

ኢትዮጵያ፣ እንዴ ግብፅ የማህፀን ቀዶ ጥገኛ አድርጌያለሁ:: እግዚአብሔርን ቀንና ማታ ለምኜዋለሁ:: ግን ይሄ ነገር ለኔ አልተሰጠኝም:: ከአገር ከወጣሁ በኋላም ደቡብ አፍሪካ፣ ፖርት ኤልዛቤት መርካንታይል ሆስፒታል ቀዶ ጥገኛ አድርጌ ግማሽ ማህፀኔ ተቆርጦ ወጥቷል:: እንግዲህ ምን ቀረኝ?

እንደኔ እምነት በዚህ ምክንያት ግንኙነታችን እንደነበር መቀጠል አልቻለም:: ቢጨንቀኝ "ሌላዋ ጋ ሄድና ውለድ" ማለቴ አልቀረም:: እሱ ግን ሊተወኝ አልፈቀደም:: "መጀመሪያ ያገኘሁት አንቺን ነው፣ ለአንቺ ነው ቃልኪዳኔን የሰጠሁት" ብሎ አብሮኝ እየኖረ ነው:: እንደዚያም ሆኖ በመሃላችን ሰላም የለም:: ቁርስና ምሳችን ጭቅጭቅ ነው:: ሟት ማታ እሱም እኔም እየተሳቀስን አለን:: ሲለው ያናግረኛል፣ ሲመጣበት ዝም ይለኛል:: ተገሽ የተነጋገርን እንደሆነ ከቤት ይወጣል:: ቆይቶ ደግሞ ይመጣል:: ሰብብ ፈልጐ ያለቅሳል፣ ይበሳጫል:: በአጠቃላይ፣ ያ ከቤተሰቤ ያጣሁትን ፍቅር ይሰጠኛል ያልኩት ባሌ፣ ያ በመሃላችን ያለው የሃይማኖት ልዩነት እንኳ. ሳያስጨንቀኝ በስስት ያገባሁት ባሌ፣ ያ ቤቱን ሸጦ፣ የዕቁብም ገንዘብ ሰብስቦ፣ ጥሪቱን ሁሉ አሟጦ የህክምና የሚሆነኝን ወጭ ሁሉ የሸፈነልኝ ባሌ፣ ያ እንደማልወልድ እያወቀ የሚንከባከበኝ ባሌ ዛሬ የለም::

ከስደቴ ይልቅ በቤቴ ውስጥ ያጣሁት ሰላም ያስጨንቀኛል:: እሱን ላጣው መቃረቤ ያሳስበኛል:: በዚህ በባዕድ አገር ማን አለኝ ልበል?

በዚህ ላይ ሥራ ፈትነቴ አስመርሮኛል:: ከጠዋቱ እስከ እኩለ ሌሊት ስባክን የኖርኩ ሰው ዛሬ እጅና እግሬን አጣጥፌ ስቀመጥ ምን ይባላል? "ንበር" ን ማሰብ ምንኛ ያደክማል?

ውስጤን እዳመጥኩት:: ሙት ነው:: ተስፋ የለው፣ ህልም የለው፣ ሰው የለው:: እና! ቀኑ እንደመሸብኝ ተረዳሁ:: ዘመን ጉድሎብኛል:: በቀንና በማታ፣ በዛሬና በትላንት መሃል ያለው ልዩነት ጠፍቶብኛል:: ቀን መቁጠር፣ ሰዓት ማስላት፣ ደቂቃ መደመር ተረስቶኛል::

ወደሱቅ ወጥቼ ተመለስኩ:: የገዛሁትን ነገር ሳላይ እንደገዛሁ ሁሉ መልሼ እየሁት:: ከዚህ በፊት ለመታነት ወስኜ ገመዱና እንገቴ አልስማማ ብለው ደስታዩ ወደቦብኝ ነበር:: ትላንት ደግሞ ቢላዋውና ሆዴ ከስንት ንትርክ በኋላ እንደተኳረፉ ተለያዩ::

ዛሬ ግን ወደኋላ የምልበት አንዳችም ምክንያት የለኝም:: የአይጥ መርዝ እንደ ገመዱ ወይም እንደ ቢላዋው አስፈሪ አይደለም:: ዓይኔን በሆነ ነገር ከልዬ መጨለጥ ነው!

ራሴን የማጥፋቱ ነገር በፍፁም አልሆንልሽ አለኝ:: የሃይማኖቴ ህግ አሊያም የመኖር ጉጉቴ አይደለም:: ስሙን አላውቀውም፣ ነገር ግን

Scanned with CamScanner

አንድ ትቼው የማልሄድ ጉዳይ ያለኝ መስሎ ይሰማኛል። አንድ የምጓጓለትና የምኖርለት ነገር አለኝ።

❋ ❋ ❋

አሁን አሁን ስለ ሁሉዬ የሚሰማኝን ስሜት በትክክል አላውቀውም። አንዳንዴ ብስጭቴ ይብስና፣ በየትኛውም መንገድ እጇን ለፍርድ ማቅረብ እንዳለብኝ ይሰማኛል። ሌላ ጊዜ፣ መድኃኔዓለም የእጇን ይስጣት እልና እጅንና እግሬን አጥፌ እቀመጣለሁ። ይህ እንደማይሆን ግን እርግጠኛ ነኝ። የመድኃኔዓለም ፍርድ በሰማይ ነው። የሰማዩም ጌታ በሰማዩ ህግ ይዳኛት። እኔ ግን ምድራዊ ነኝና በመሬት ህግ እፋለማታለሁ። ከቤት አውጥታ ስለጣለቻቸው ተማሪዎች ስል በህግ እፋለማታለሁ። እንደ አሮጌ ቁና የትም አውጥታ በወረወረቻቸው አካል ጉዳተኛ ሰዎቼ ስል በህግ እፋልማታለሁ። ለሩታ ህይወት ስል እፋለማታለሁ። ዛሬም ቢሆን ቤቱን መጠለያቸው ላደረጉ፣ ከሰላሳ ለሚበልጡት ሰዎች ስል አቤት ማለቴን አላቆምም።

ዛሬም ብዙ ሰዎች እየደወሉ ይጠይቁኛል። ያፅናኑኛል። ያበረታቱኛል። "መንግሥት'ኮ ያለበት አገር ነው" እያሉ የጥሪ ድምፄን እንዳሰማ ይጐተጉቱኛል።

አንዳንድ ዘመዶቼና ወዳጆቼ "አይዞሽ፣ እውነትና ንጋት ገሃድ መውጣቱ አይቀርም" እያሉ ያበረታቱኛል። እውነቱን ማን እንደሚገልፀው ባላውቅም፣ ቢያንስ ተቆርቋሪ ወገን እንዳለኝ ማወቁ በራሱ ተስፋ ነው።

እዚህ ደቡብ አፍሪካ የምኖረውን ኑሮ ለመግለፅ ያዳግተኛል። እንደ ገደል ዳር ቁጤማ በተነነው በበነነው እየሰጋሁ፣ ሞቴን ተስፋ አድርጌ ነው የምኖረው። ከፊቴ ያለው ነገር ሁሉ ያስፈራኛል። ከኋላዬ ያለው ዓለም ያስበረግገኛል። በመስታወት ውስጥ የማየው የራሴው ምስል ያሸብረኛል። ዓለሙ ሁሉ ሥጋቴ ነው። ማን ወዳጄ፣ ማንስ ጠላቴ መሆኑን ስለማላውቅ፣ ተስፋዬን በማን ላይ መጣል እንዳለብኝ አላውቅም። አዲስ አበባ ባሉ ወኪሎቼ ላይ? ጉዳዬን በያዘው ፖሊስ ላይ? በማያውቀኝ፣ ግን ፍትህ ወዳድ በሆነው በወገኔ ላይ? ወይስ በእግዜር ላይ? እንጃ።

እንባቢዎቼ ሆይ፣ ደሜ እንደ እናንተው ጠይም ነው። አካሌም መንፈሴም የእናንተው ክፋይ ነው። የነፍሴ ስስት ይገባችኋል። የመንፈሴ ባይተዋርነት ይሰማችኋል። የህይወቴ ድቀት ይከስትላችኋል። የተስፋዬ ስብራት ይገለጥላችኋል።

ዛሬ አገር የለኝም። ዛሬ ሰው የለኝም። ዛሬ ማንም ምንም አጠገቤ የለም። ከሥራ የማይለየው እጄ እንኳ ሆዴን አቅፎ እሹሩሩ ሲል ነው የሚውለው። ዓይኖቼ ነገን በተስፋ ማየት አቁመው፣ ትላንትም እየከለሱ በእንባ ይጫወታሉ።

ዛሬ የተስፋ እስረኛ ነኝ። የነፃነት ደሃ ነኝ። ሰው እፈልጋለሁ። ወገን እፈልጋለሁ። አገር እፈልጋለሁ። እባካችሁ፣ ፍትህ ዘግይቶብኛልና፣ አገሬ ናፍቆኛልና አግዙኝ። የምታውቁኝ በምታውቁት መንገድ ለአገሬ አብቁኝ። የማታውቁኝም ፀልዩልኝ። እንደ አሮጌ ቁና የትም ተጥያለሁና ሁላችሁም አለሁሽ በሉኝ።

አገሬ ጠበቃዬ ትሆን ዘንድ እመኛለሁ። መንግሥትም የእንባዬ ጠራጊ ይሆናል ብዬ አምናለሁ። ያኔ ልቤ ከሞት ይነሳል። የምምገውም አየር ሰላምና ተስፋ የሞላበት ይሆናል።

ያኔ አገር አለኝ፤ ወገን አለኝ እላለሁ።

- ተፈፀመ -

Scanned with CamScanner

የባለታሪካችን አስቴር ሠይፌ ቤተሰብና ወዳጅ የሆነችው ወጣቷ ድምጻዊት *ማርታ ጌታቸው* በተቀነባበረ የሐሰት ወሬ የአስቴርን አገር ጥሎ መሰደድና በሰው አገር መቸገር አንገብግቧት በአገር ባህል ዜማ ቅንብር እንዲህ ስትል በመረዋ ድምጿ አቀንቅናላታለች። ድምጻዊቷ ዜማው በቅርቡ ለህዝብ ጆሮ እንደሚደርስ አጫውታናለች። እስከዚያው የዜማው ግጥም እንደሚከተለው አቅርበነዋል፦

አለመታደል ነው ወይንስ ምን ይሆን?
ሰምሽን ያደረጉት እንዳይሆን እንዳይሆን
ተገኝተሽ አይደለም በከፋት ጉዳና
ውለታሽን ሁሉ ያደረጉት መና።
ልብሽ ቢያዝን ቢከፋ
አይዞሽ ባይ ከጉንሽ ቢጠፋ
ተሰደሻል ከሰው አገር
አላኖር ስላለሽ የሰው ነገር
ለሰው ልጅ አዛኝ ለከፋው ደራሽ
ሆነሽ እያለ አልባሽ አጉራሽ
ነገሩ ሆነ ተገላቢጦሽ
ሰምሽን አጉዳፊ ከከፋ ጥሎሽ
ወሬ ተወራ ተቀነባብሮ
አንቺን ዳረገሽ ለስደት ኑሮ
በጣም ይገርማል የሰው ተፈጥሮ
ምን ይጠቀማል በሰው አሲሮ?
እንዲህ አልነበረም የሰው ብድሩ
እስከሚሰደድ ከውድ አገሩ
መሆን ቢገባው ውለታ መላሽ
የጎረሰውን ሆነ እጅ ነካሽ
እንዳያልፍ የለ ሁሉም አለፈ
ወሬ ወሬ ነው ምን አተረፈ?
ለጊዜውም ቢሆን ምንም ፈተና
መምጣትሽ አይቀር ጊዜ አለ ገና!

አስተያየት ልትሰጡኝ፣ ልትረዱኝ ስምትፈልጉ ·

ኤ-ሜይል አድራሻ፦
rationeday@yahoo.com

ፖስታ አድራሻ፦
RUTA ARAYA
NO 9 PERKIN STREET
NORTH END
PORT ELZABETH
SOUTH AFRICA

ወይም
ASTER SEIFE
c/o KASSAYE TEKESTE
P.O.BOX 70491
ADDIS ABABA
ETHIOPIA

Scanned with CamScanner

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

EMAY Printers